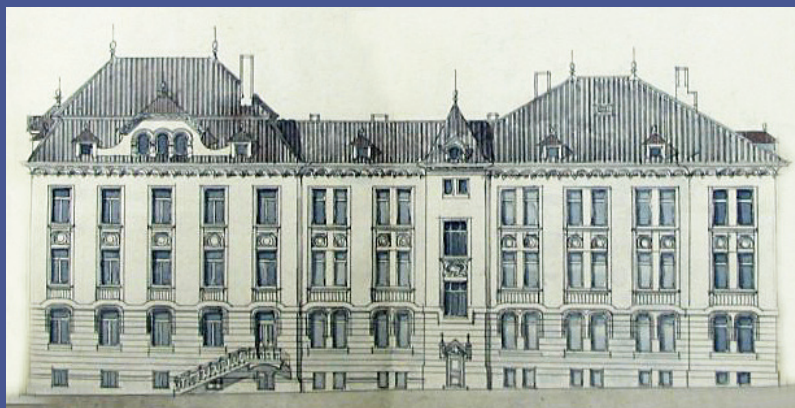

*Eötvös József
1906. május 10.*

ECCE

Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő

VI.
(2015/2016)

ELTE Eötvös József Collegium
2018

ECCE

EÖTVÖS COLLEGIUM – COLLEGIUMI ÉRTESÍTŐ
VI

(2015/2016)

ELTE Eötvös József Collegium
Budapest, 2018

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A kiadvány „Az Oktatási Hivatal által nyilvántartott szakkollégiumok támogatása” című pályázat keretében (NTP-SZKOLL-17-0025) valósult meg.

ELTE Eötvös József Collegium

Budapest, 2018

Felelős kiadó: Dr. Horváth László, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója

Sorozatszerkesztők: Horváth László és Laczkó Krisztina

Szerkesztő: Horváth László és Kocsis Teréz

Borítóterv: Egedi-Kovács Emese

Minden jog fenntartva!

A nyomdai munkálatokat a Pátria Nyomda Zrt. nyomdaüzeme végezte.

1117 Budapest, Hunyadi János út 7.

Felelős vezető: Simon László

ISSN 2064-0870

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó	7
Igazgatói összegzés	
I. Oktatási tevékenység	11
II. Kutatási tevékenység (pályázatok).....	17
III. Szakmai-tudományos és közéleti rendezvények.....	79
IV. Könyvkiadás.....	159
V. Külföldi kapcsolatok – „nemzetköziesítés”	177
VI. Az EC költségvetésének sarokszámai (saját bevételek).....	217
VII. Egyéb.....	218
„Filosz” és „Dögész” – Két tanulmány	
BODA ATTILA:	
Hunyadi-oklevelek Munkács mezőváros történetéhez a Kárpátaljai Területi Állami Levéltárban.....	225
LEITEREG ANDRÁS:	
Masszívan párhuzamos architektúrák generatív programozása	241
Műhelybeszámolók	
Angol–Amerikai Műhely.....	279
Aurélien Sauvageot Francia Műhely	283
Biológia–Kémia Műhely.....	289
Bollók János Klasszika-filológia Műhely.....	299
Filozófia Műhely.....	311
Germanisztika Műhely	317
Informatikai Műhely.....	341
Magyar Műhely.....	353
Matematika–Fizika Műhely	359
Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi Műhely.....	363
Olasz Műhely	377
Orientalisztika Műhely	385
Skandinavisztika Műhely.....	393
Spanyol Műhely	395
Szlavisztika Műhely.....	399
Társadalomtudományi Műhely.....	405

Történész Műhely	409
Cathedra Magistrorum	427
Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár	432
Nyelvtanulás	437
Seniori beszámolók.....	483
Diákélet	511
Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2015/16. tanév őszi félévéről.....	513
Beszámoló az Eötvös Collegium Választmányának 2015/16. tanév tavaszi félévéről.....	518
Pusztai Ferenc beszéde a március 15-i ünnepségen Ljubljanában....	520
Eötvös Konferencia	522
Felvételi és a Collegium Tisztikara	
Buzdítás a 2018. évi felvételire	541
Az ELTE Eötvös József Collegium oktató és nem oktató munkatársai, tisztviselői (az évkönyv kiadásának időpontjában)	546
Függelék	
Az Eötvös Collegium tudományos kiadványai.....	551
Az Eötvös Collegium tájékoztató kiadványai	560
A Választmány kiadványai	561

ELŐSZÓ

Az ECCE (Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő) olyan évkönyv, amely a Collegium egyes tanulmányi éveinek bemutatására hivatott. Az első szám a 2010/2011. tanévre vonatkozó jelentések (igazgatói és tanári összegzések), collegista eredmények, két kiválasztott hallgatói tanulmány, a diákélet és más állandó rovatok mellett egyedi közléseket, a Collegium és a műhelyek működésének alapidokumentumait is tartalmazta. A második kötet a 2011/2012. tanévi műhelymunka, a seniorok beszámolóí, a diákélet bemutatása, valamint két kiválasztott tanulmány („filosz” és „dögész”) publikálása mellett a 2012. naptári évre vonatkozó igazgatói összegzést közölte. A harmadik, majd a negyedik kötet a már kialakult szerkezetben jelent meg. Az ötödik kötet is ugyanezen rovatok szerint, ám a korábbiaknál is nagyobb terjedelemben, két kötetre bontva mutatta be a 2014/2015. évi tevékenységeket. A hatodik kötet ebben a szellemben folytatja a sorozatot.

A zárófejezetben – mindenkor időszerűen – közölt felvételi buzdítás egyzersmind az ECCE legfontosabb célját is megjeleníti. Egyaránt szeretnénk szólni a múlt és a jövő nemzedékeihez, hogy az egykori és mai collegistákban jótekonv figyelmet ébresszünk: ragaszkodó növendékként erejük és tehetségük szerint támogassák a Collegiumot. Az egyetemre készülő ifjúság pedig merítsen bátorságot buzdításunkból.

Kérem, fogadja a Tisztelt Collegium és az érdeklődő olvasó megértő jóindulattal, ha egyes területeken – így az időbeni megjelenés és egyes részadatok tekintetében – elmaradtunk elvárásainktól. A Collegium az elmúlt kilenc évben (szerteágazó más tevékenységei mellett: <http://honlap.eotvos.elte.hu/fooldal/eredmenyek/>) több mint 100 kötetet jelentetett meg a Quidquid agis, prudenter agas et respice finem... szellemében.

Budapest, 2018. május 30.

Horváth László
igazgató

IGAZGATÓI ÖSSZEGZÉS

Az ELTE Eötvös József Collegium 2016. évi tevékenységét az alábbi fejezetekre bontva mutatjuk be: I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG; II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK); III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK; IV. KÖNYVKIADÁS; V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK; VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK); VII. EGYÉB

I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Az ELTE Eötvös József Collegium (továbbiakban EC) az egyetem szakkollégiumaként működik, amelynek alapvető feladata, hogy a tehetséggondozás érdekében az egyetemi oktatást kiegészítse, illetve azt intenzívebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyeiben összpontosul.

Személyi-szervezeti háttér

A kancellári rendszer ELTE-n történt bevezetése az egyetemi szervezeti egységek, a felelősségi és feladatkörök, valamint a személyi állomány munkáltatotti viszonyaiban is jelentős változásokat hozott 2015-ben. A törvényi rendelkezéseknek megfelelően az egyetem szakmai és pénzügyi/üzemeltetési irányítása formálisan elkülönült. A szakmai területeket a rektor, a pénzügyi területeket a kancellár felügyeli. A változás az egyetem szervezeti és működési szabályzatának átalakításával járt (ennek következtében a szervezeti egységek, így a Collegium SZMSZ-ét is „harmonizálni” kellett, az eredmény 2016 őszén megszületett). A korábban „közvetlenül rektorhoz tartozó” szervezeti egységek, így a szakkollégiumok, az Egyetemi Könyvtár, a Fűvészkert, a CIEF, a Konfuciusz Intézet stb. az újonnan felállított Rektori Koordinációs Központ egységhez kerültek, amelynek vezetője 2015. július 1-től Kóczián Lilla. Az utalványozási jogköröket (a pályázati témavezetés kivételével) az egyetem szűkítette és központosította, a szakkollégiumi igazgatók aláírási jogosítványai a belső megrendelések kezdeményezésére és a teljesítésigazolásokra korlátozódnak. Mindazonáltal a szervezeti egység költségvetési egyensúlyának biztosítása változatlanul az igazgató felelőssége. A Collegium munkavállalói közül a „szakmai” állomány (oktatók, kutatók, valamint a tanulmányi és pénzügyi vezető) a rektortól az igazgatóhoz delegált munkáltatotti viszonyban maradt, az „üzemeltetési” állomány (gondnok, karbantartó és takarítók) azonban a kancelláriához, végső soron a

Műszaki Főigazgatósághoz került. A kancellári rendszer bevezetését követő tapasztalataink kettősek. Az ügyek intézése, az adminisztráció a központosítás miatt körülményessé vált, jelentősen lelassult, és a működés kiforratlansága miatt rendkívül sok hiba keletkezett. Egy-egy megrendelés, kezdeményezés dokumentációját rendre eseti vizsgálattal kellett „végigkövetni“, hogy az – a kialakított elektronikus iktatás ellenére – az egyetemi útvesztőkben ne vesszen el. Különösen jelentős megpróbáltatásokat okoztak a határidős feladatokhoz kapcsolódó ügyek. Másfelől azonban az új pénzügyi vezetés a szakkollégiumok, így különösen az Eötvös Collegium és a Bibó Szakkollégium szakmai munkáját ismerve és értékelve biztosította a szakmai szempontok hatékonyabb érvényesülését. Ugyanakkor a pénzügyi folyamatokra, a korábban klasszikus értelemben vett költségvetés-alakulásra (az SAP-hozzáférés, a jogosultság megszűnésével) a Collegium vezetésének szinte semmilyen rálátása nem volt. Bármily különös: a források, munkaszámok és költségvetési sorok belső, központi könyvelése, egyes összegek megléte, illetve eltűnése, illetve azok mértéke követhetetlenné és értelmezhetetlenné vált.

A júniusban véglegesített 2016. évi költségvetésben a Collegium a bérjellegű és szakmai dologi kiadásokra a 2015. évihez képest többet tervezhetett. A tízéves negatívumból helyreállított gazdasági mérleget (2010) hat éven át szigorúan pozitívumban tartó, megszorításokat átvészelő tervezések után ismét fellélegezhettünk. Mindemellett, jóllehet a bevételek nem növekedtek, az egyetem vezetése az öt szakkollégium számára a szakmai munkára harmincmillió forintot biztosított, amelyre belső pályázati formában lehetett igényt formálni. A Byzantium Központ munkáját az OTKA NN 104456 pályázat keretében közalkalmazotti jogviszonyban 2016. augusztus 31-ig két fiatal kutató is segítette: Rumi Andrea és Szabó Edit Zsuzsanna. Szabó Edit Zsuzsanna szeptember 1-jétől segédkönyvtárosi feladatkörrel a Collegium ügyvivő szakértő alkalmazottja lett. A Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mindennapi nyitva tartásának biztosításában és a kutatószolgálatban, valamint a kutatási pályázatokból érkező és a saját kiadásban megjelentetett kötetek katalogizálásában Kocsis Teréz működött közre.

További személyi változások: az igazgató a korábban ideiglenes megbízással felkért Illés Anettet hároméves időtartamra kinevezte a Biológia–Kémia Műhely vezetőjének. Az üzemeltetési, technikai kisegítő állomány körében (takarítók): Varga Judit márciusban kilépett, majd áprilisban Molnár Mária töltötte be a státust.

A megelőző költségvetési évhez hasonlóan 2016-ban a Collegium költségvetéséből négy műhelyünk vezetőjének (összességében 3,5 álláshely anyagi fedezete) tudtunk az év egészében honoráriumot folyósítani. A Collegium külkapcsolatainak fejlesztésében a nyelvi-filológiai műhelyek működése, a színvonalas nyelvi alapozás meghatározó. Az Aurélien Sauvageot (Francia) Műhely vezetője: Kalmár Anikó, a Germanisztika Műhely vezetője: Sára Balázs, az Olasz Műhely vezetője: Ludmann Ágnes és az Angol–Amerikai Műhely vezetője: Fejérvári Boldizsár. A Byzantium Központ mellett működő többi szakmai műhely, illetve önálló szervezeti egység (összesen 18) vezetését, a hallgatók tutoriális munkájának irányítását, valamint a műhelyekben folyó szakórák ellátását a kollégák minden esetben honorárium nélkül vállalták, mindazonáltal a kedvezőbb költségvetési helyzetnek köszönhetően az év végén szerény honoráriumban részesülhettek. 2016-ban összesen 15 (5 ELTE-s, 8 külsős és 2 hallgató) óraadó tanárnak javadalmazást fizethettünk.

Önzetlen munkájukért ezúton is kifejezzük köszönetünket a műhelyvezetőknek és a vezetőtanároknak: Sántha Ferencné és Fejérvári Boldizsár (Angol–Amerikai Műhely), Kalmár Anikó (Aurélien Sauvageot Francia Műhely), Illés Anett (Biológia–Kémia Műhely), Mészáros Tamás (Bollók János Klasszika-filológia Műhely), Faragó-Szabó István (Filozófia Műhely), Sára Balázs (Germanisztika Műhely), Kozsik Tamás (Informatika Műhely), Laczkó Krisztina (Magyar Műhely), Burcsi Péter (Matematika–Fizika Műhely), Győri Róbert (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi Műhely), Ludmann Ágnes (Olasz Műhely), Máté Zoltán, Csibra Zsuzsanna, Hasznos Andrea, Birtalan Ágnes (Orientalisztika Műhely), Masát András és Csúr Gábor (Skandinavisztika Műhely), Faix Dóra (Spanyol Műhely), Engelné Nagy Éva (Szlavisztika Műhely), Bozsonyi Károly (Társadalomtudományi Műhely), Körmendi Tamás (Történezműhely) és Feld-Knapp Ilona (Cathedra Magistrorum).

A műhelyvezetőket segítő munkájukért köszönetet mondunk a műhelyek mindenkorai titkárainak és a Választmánynak.

Kurzusok

A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett és megtartott kurzusokat a műhelybeszámolók előtt közöljük. Az Eötvös Collegiumban az alapítástól hagyomány, hogy a kurzusokat tartó tanárok a tanulmányi időszak végén átfogó (a tagok egyéni teljesítményét is értékelő) jelentést készítenek az igazgató,

a tanári kar, végső soron a levéltár számára. A jelentéseket a 2011/2012. II. félévről kezdődően egységes formában készítjük el és közöljük. A természettudományok területét érintő kurzusokat az illetékes karok (TTK és IK) csaknem minden esetben befogadták rendes curriculumukba. Az EC-hez kötődő oktatói-kutatói munka erkölcsi elismerése érdekében ezeket a karoktól befogadott kurzusokat is nyilvántartjuk. A humántudományokat képviselő kurzusokat a BTK támogatásával a Neptun rendszerben saját hatáskörben hirdettük meg. A meghirdetés elvi háttere és módja 2014 tavaszától az alábbi: azon kurzusokat, amelyeket az anyatanszékek befogadnak, a tanszék-, illetve intézetvezető jóváhagyásával az illetékes tanszékek hirdetik meg. Ezen kurzusok azzal a kiegészítéssel illeszkednek a rendes egyetemi curriculumba, hogy „/EC” megjelölést is kapnak. A karoktól és tanszékektől be nem fogadott, azaz a klasszikus értelemben vett kiegészítő kurzusokat dékánhelyettesi engedéllyel a Collegium ügyvivő szakértője (titkárságvezető, tanulmányi előadó) hirdeti meg. A mindenkor ELTE BTK dékánhelyetteshez, 2016-ban Horváth Krisztina docenshez a Collegium igazgatója az alábbi kérelemmel fordul:

„Tisztelt Dékánhelyettes Asszony!

Tisztelettel kérem, szíveskedjék engedélyezni, hogy a csatolmányban felsorolt kurzusokat a Neptun rendszerben Major Anita kolléganőm meghirdethesse. A táblázat összeállításában hagyományosan az alábbi elveket követtem. Az első munkalap tartalmazza azokat a kurzusokat, amelyeket az egyetemi curriculumot kiegészítő (nem átfedő vagy kiváltó) jelleggel szeretnénk meghirdetni. A Collegium „saját” kurzusainak illetően jellegéről felelősséget vállalok. A második munkalap nem releváns, az azokat a kurzusokat tartalmazza, amelyeket az illetékes műhelyvezetőink az érintett anyaintézetek és tanszékek vezetőinek engedélyével befogadtattak. (Csupán a collegiumi nyilvántartás végett gyűjtjük ezeket.)

A collegiumi kurzusokat az itteni képzés sajátos jellege miatt BA és MA szinten egyaránt szeretnénk meghirdetni.

A kurzusok tanárai között nincsenek BA- vagy MA-hallgatók.

Miként a korábbi félévekben, úgy most is vezetői felelősséget vállalok, hogy valamennyi tervezett „saját” Eötvös collegiumi (első munkalap) szeminárium a szakkollégiumi képzés kiegészítő jellegéhez igazodik, azok nem váltanak ki egyetlen tanegységet sem az egyetemi curriculumból. Mindemellett a szemináriumokat kizárólag Eötvös-collegisták vehetik fel. Az a szakkollégista, aki a Collegiumban végzett szemináriumát később megpróbálja elismertetni, hogy

egyetemi kurzusát így kiváltsa, fegyelmi vétséget követne el, amely kizárását eredményezi.

Dékánhelyettes Asszony szíves támogatását köszönöm.

Üdvözlettel, Horváth László”

A Collegium tehát – a mindenkori előzetes szakmai engedélyek birtokában – saját kezelésben hirdetheti meg óráit, jegyezheti be az érdemjegyeket, és „kérdézheti le”, tarthatja számon tagjainak tanulmányi átlagát.

Igazgatói dicséretben részesítettek névsora:

2015/16. őszi félév

Balga Nóra
Ballagó Júlia
Baquais Dávid
Barabás Gergő
Burkus Dóra
Csizmadia Kinga
Dezsényi Balázs
Gaál Zoltán
Hevesi Krisztina
Kassai Gyöngyi
Kintli Borbála
Lukács Tamás
Mikle György
Muka Viktória
Nyéki Bence
Samu Viktor
Simon Gergely Lajos
Somogyi Dániel
Székely Eszter
Tóth Zsuzsa Veronika
Váncza Kristóf
Vitályos Réka
Wilhelm Anna

2015/16. tavaszi félév

Balga Nóra
Ballagó Júlia
Baquais Dávid
Barabás Gergő
Burkus Dóra
Csizmadia Kinga
Farkas Veronika
Gaál Zoltán
Hajós Eszter
Horváth Janka Júlia
Kassai Gyöngyi
Lukács Tamás
Mikle György
Nyéki Bence
Samu Viktor
Tóth Zsuzsanna
Vass Máté
Váncza Kristóf
Vitályos Réka
Wintermans Mónika
Wilhelm Anna
Zsilák Borbála

II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK)

A Collegium – mint önálló kutatóhely – pályázati tevékenysége a szakmai-tudományos eredmények meghatározó háttere. 2016-ban is lezártunk, továbbvittünk és megkezdtünk pályázatokat. A Rektori Koordinációs Központ irányítása alatt lebonyolított ún. belső, egyetemi szakkollégiumi pályázatot itt nem tüntetjük fel. (A szakkollégiumok számára rendelkezésre álló 30 millió Ft keretből a Collegium 18 millió Ft-ot nyert el.)

A 2016. évi 15 pályázat összértéke (az évi esedékes résszel számolva): 28 millió Ft.

Lezárt pályázatok, támogatások: (1) „Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat és konferencia, utánpótlás-nevelés” című, NTP-SZKOLL-15-0010 számú pályázat: 3 000 000 Ft. (2) Budapest XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának 2016. évi kulturális pályázata, 100 000 Ft támogatás az *Ingenia Hungarica II.* kötet megvalósítására. (3-5) Az Osztrák Kulturális Fórum pályázatai a Byzanz und das Abendland V. nagy nemzetközi konferencia bizantinológiai és germanista (Quelle und Deutung) ülésszakainak, valamint tavaszi szeminárium- és előadássorozat megvalósítására: összesen (2645 Euro) 820 000 Ft. (6-8) V. Eötvös Természettudományos Tábor: MOL Nyrt.: 400 000 Ft.; Richter Gedeon Nyrt.: 250.000 Ft; Nemzeti Kulturális Alap: 400 000 Ft. Összesen: 1 050 000 Ft. (9) „Az Eötvös Collegium és a szlovéniai magyar szervezetek együttműködése” című, EMMI NEA-NO-15-SZ-0427 számú pályázat: 1 000 000 Ft. (10-11) Nyári Szakkollégiumi Találkozó Szeged (diákszervezésben): Szerencsejáték Service Nonprofit Kft.: 800 000 Ft. PADS Alapítvány: 2 000 000 Ft. Összesen: 2 800 000 Ft.

Folytatólagos pályázatok: (12) az OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal” (Byzantium Központ, témavezető: Horváth László) című pályázat. 5 szerkesztett önálló kötet (1 monográfia és 4 tanulmánykötet), 7 tanulmány, 3 recenzió és 32 előadás jelent meg, illetve hangzott el a kutatók részéről. Összérték: 57 789 000 Ft. (13) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2016. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására: 800 000 Ft. (14) Mészáros Tamás OTKA K 11637: Előmunkálatok Laonikos Chalkokondylés történeti művének kiadásához.

Összesen: 3 660 000 Ft.

Megkezdett pályázatok: (15) „Szakkollégista tudományos és közéleti műhelykiadványok, utánpótlás-nevelés” című NTP-SZKOLL-16-0018 számú pályázat: 3 000 000 Ft.

(1) „Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózat és konferencia, utánpótlás-nevelés” című, NTP-SZKOLL-15-0010 számú pályázat

A pályázat támogatásával a Collegiumban megvalósult rendezvényekről lásd a III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK fejezetet (a szlovéniai út beszámolója az 50. oldalon szerepel), a kiadott kötetekről pedig a IV. KÖNYVKIADÁS fejezetet. Itt a hivatalos pályázati beszámolót, illetve a 2016 tavaszán megvalósított zenetörténeti kurzus programját közöljük.

A Nemzeti Tehetség Program elektronikus pályázati felületén (EPER) szereplő kérdésekre adott tartalmi beszámoló (NTP-SZKOLL-15-0010)

A pályázati program lényegének rövid összefoglalása

Tevékenységet erősítő tehetségtámogató rendezvények, kiadványok. Két tudományos kurzus. Tehetségtábor szakkollégiumba készülő diákoknak. Kárpát-medencei szakkollégiumi háló bővítése (Szlovénia: tanulmányút, kiskonferencia). III. Kárpát-medencei szakkollégiumi konferencia. Ingenia Hungarica II. kötet, kettős (természeti és bölcsész) ülősszak. Közéleti (GóJaláb) és szakmai (XIII. Adsumus), időszakos (IV. ECCE évkönyv) kiadványok megjelentetése. A XVI. Eötvös Konferencia támogatása (Programfüzet).

A támogatás segítségével megvalósult szakmai tevékenységek időrendi sorrendben:

2015. szeptember 14. – december 7. között valósult meg a Dante, Boccaccio, Petrarca – Itáliai irodalmi hatások Európában című kurzus, amelyen 12 kutató adott elő. A Tehetségtábor IV. (Hannibal ante portas – Hannibál azelőtt portás volt címmel) 2016. január 25–30. között valósult meg. A végzős gimnazisták (50 fő) az egyhetes szakmai és szabadidős foglalkozások keretében megismerkedtek a szakkollégiummal. 2016. február 16. – május 10. között valósult meg az Európai Zenetörténet – barokk zene című kurzus. A kiváló felkészültségű előadó és meghívott vendégek biztosította zenetörténeti kurzus az intézmény oktatási tevékenységén messze túlmutató, általános európai műveltséget közvetített. 2016. március 11–15. között valósult meg a szlovéniai tanulmányi kirándulás és megemlékezés az Isonzó-völgyben. Hivatalos március 15-i ünnepség, műsor a Balassi Intézetben (Ljubljana). 2016. március 11-én a Maribori Egyetem Filozófiai Kar Magyar Tanszék és az Eötvös Collegium

kölcsönös bemutatkozást és minikonferenciát követve együttműködési szerződést kötött. A küldöttség mellett 10 meghívott (helyi diák és tanár) volt jelen. 2016. május 31. – június 3. között valósult meg a III. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia határon túli előadókkal. Június 1-jén mutattuk be az Ingenia Hungarica sorozat második kötetét. 2016 tavaszán (április–május) elkészültek a kiadványok: Ingenia Hungarica II., ECCE IV. (évkönyv), Eötvös Konferencia programfüzet, GóJaláb és Adsumus XIV.

Mutassa be, hogyan valósultak meg a pályázatban megfogalmazott célok! Foglalja össze, hogy a program milyen hatást gyakorolt a célcsoportra!

A pályázatban megfogalmazott célok maradéktalanul megvalósultak. A két kötelező kurzuson a hallgatók világirodalmi és zenetörténeti áttekintést kaptak olyan előadóktól, akik tudományterületük elismert művelői, és akiket kivételes alkalom kínálkozott hallgatni. A Tehetségtábor (IV.) immár hagyományos utánpótlás-kereső rendezvénye a Collegiumnak. Az előkészítés során sikerült elérni és meghívni azokat a végzős gimnazistákat, akik őszinte érdeklődést mutattak a Collegium iránt. A rendezvénysorozat során tovább erősödött bennük ez elkötelezettség, miként arról az Élet és Tudomány hasábjain maguk is beszámoltak. A Maribori Egyetemen soha nem járt még az Eötvös Collegiumhoz hasonló tekintélyű magyarországi küldöttség. A hivatalos együttműködési megállapodás lehetőséget ad a magyar oktatás színvonalának erősítésére. Az Isonzó-völgyi tanulmányi kirándulás során a küldöttség elsősorban a magyar emlékeket kereste, a Komeni-fennsík egyik temetőjében koszorúzott. A március 15-i ljubljana-i hivatalos megemlékezés programját az Eötvös-collegisták adták. A Collegium ifjúsága számára a megvalósított program hosszú távon meghatározó élményt szerzett. A jövőben a nemzeti összetartozás gondolata nem elvi szinten, hanem személyes tapasztalatok alapján körvonalazódik a legkiválóbb, a társadalmi vezető szerepre – tudatosan is – készülő mostani egyetemisták körében. A III. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferenciát az együttműködő szervezetekkel készítettük elő. A kétnapos szakmai program (filosz és dögész ülésszakok) megemlékezéssel (nemzeti összetartozás napja, koszorúzás) és kulturális eseménnyel (Szent Korona megtekintése) egészült ki. A színvonalas előadásokból újabb kötet készülhet (Ingenia Hungarica III.), a résztvevők és intézményeik együttműködése erősödött. A collegiumi kiadványok nemcsak a rendezvények során (Eötvös Konferencia stb.), hanem hosszabb távon is betölthették hivatásukat. Erősítik a szakkollégisták konferenciaszervezési, előadói, publikációs és szerkesztői motiváltságát.

A pályázat kapcsán megvalósult rendezvény és az azzal kapcsolatos tapasztalatok (a résztvevők visszajelzéseinek figyelembevételével):

A Tehetség tábor IV. célja megvalósult: tehetséges utánpótlás biztosítása a szak-kollégium számára. Rövid visszajelzések: Frajna Mirella (Árpád Gimnázium) és Szabó Adrienn (Cegléd): „A Collegium mindent megtett, hogy az összes diák a számára legkielégítőbb programon vehessen részt, hiszen ezen szemináriumok célja az egyedi szaktárgyak, mint például a germanisztika vagy a társadalomtudomány közelebbi megismerése volt...” Schulcz Ferenc (Zalaegerszeg): „A tábor elsősorban ízelítőt szeretett volna nyújtani a collegiumi életből és a bent folyó munkából, de kiemelt figyelmet kapott a kikapcsolódás is...” A szlovéniai tanulmányút (maribori egyezmény és ljubljana március 15-i ünnep) hosszú távú együttműködés alapjait teremtette meg, és Collegium ifjúsága számára meghatározó élményt szerzett. A III. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia és kötetbemutató (Ingenia Hungarica II.) a társszervezetek delegálta előadóknak színvonalas publikációs lehetőséget biztosított.

A pályázat során megjelentetett kiadványok:

Ingenia Hungarica II. A Kárpát-medencei szakkollégiumi konferencia kötet-sorozata. ISSN: 2416-0911 (Főszerkesztő: Horváth László, szerkesztő: Ternovác Balint): <http://honlap.eotvos.elte.hu/ingenia-hungarica-ii>

ECCE IV. (Az Eötvös Collegium évkönyve): 2013/2014 ISSN: 2064-0870 (Sorozatszerkesztők: Horváth László és Laczkó Krisztina): http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/ECCE_IV.pdf

Adsumus XIV. Az Eötvös Konferencia tanulmánykötete:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/adsumusxiv/Adsumus%20XIV.pdf>

Programfüzet. A XVII. Eötvös Konferencia programfüzete: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/A_XVII_Eotvos_Konferencia_programfuzete.pdf

GóJaláb. Elsőéves szakkollégistákat eligazító közéleti kiadvány: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/GoJalab_2016_2017.pdf

Amennyiben a pályázat során megvalósított program a tervezetthez képest megváltozott, mutassa be az eltérést, és indokolja a módosítás okát!

A megvalósított program a tervekhez képest kizárólag a szakkollégista publikációk körében változott.

A pályázat benyújtásakor az Eötvös Konferencián elhangzott előadások közül az Adsumus XIV. (a pályázatban elírás miatt, helytelenül XIII-as szám szerepelt) kötetben tervezett publikációk – előre nem várt – visszalépések, illetve új szerzők jelentkezései miatt módosultak.

Az NTP, az EMMI és az EMET nevét és hivatalos grafikai logóját tartalmazó beszámoló, valamint a fotódokumentáció közzétételének helye (honlap, Facebook oldal pontos webcíme):

<http://honlap.eotvos.elte.hu/szakkollegiumi-halozat-programok-2016>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/szakkollegiumi-halozat-programok-2016-buda-pest>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/tehetsegtabor>

<http://honlap.elte.hu/fooldal/egyuttmukodesek/karpat-medencei/keretegyezmenyek-szerzodesek/>

A kötelezően megvalósítandó (min. 15-15 órás) kurzusról készült prezentáció elérhetősége:

<http://honlap.elte.hu/fooldal/prezentaciok/>

Az Eötvös Collegium küldöttsége Ljubljában

Az Eötvös József Collegium Germanisztika Műhelyében az NTP-SZKOLL-15 támogatásával megrendezett A barokk zene · Die Musik des Barock c. előadássorozat
(részlet a Collegium honlapján elérhető prezentációból)

Szinopszis

Azon helyzet, hogy a hazai bölcsészképzés adottságainál és lehetőségeinél fogva főleg egyes szakterületekre fókuszál, így az adott tanszékek örülnek, ha legalább nagy vonalakban meg tudják ismertetni hallgatóikat szakterületük főbb tárgyi tudásanyagával, óhatatlanul oda vezet, hogy a hallgatók nagy többsége a szakán szerzett ismereteket – legyen szó történelemről, irodalomról, filozófiáról stb. – nem tudja összekapcsolni a nagy stíluskorszakok kortárs zenei és képzőművészeti művészeivel, ill. művészetük jellegével és jellegzetességeivel, esetünkben a barokk zene fő jellemzőivel. Ez az egyetemi képzési helyzet vázolt állapotán kívül arra is visszavezethető, hogy a szóban forgó területek a középiskolai oktatásban is elhanyagoltak. E félévi kurzusunkkal – melyet a későbbiekben igény esetén más korszakok bemutatásával is szívesen folytatnánk – az ELTE Eötvös Collegium Germanisztika Műhelyében ezen a helyzeten (is) kívántunk, ill. igyekszünk a lehetőségek nyújtotta kereteink között folyamatosan változtatni. A tervbe vett kurzus fő célkitűzése az volt, hogy a barokk kor legfontosabb komponistáinak fő műveit könnyen érthető elemzésnek vesse alá. Mivel a barokk meglátásunk szerint gyakorlatilag az egyetlen olyan nagy kultúrtörténeti korszak, melynek szellemisége a művészetek minden ágát és az európai népek gondolkodásmódját és világlátását alapjaiban és egyetemesen határozta meg és hatotta át, nem elhanyagolható szempont volt a barokk kor legfontosabb művészettörténeti párhuzamainak bemutatása az építészet, a festészet és a szobrászat területén sem – ezekre a félév során ugyancsak különösen nagy hangsúlyt próbáltunk helyezni.

A kurzusvezető dr. Dávid Gábor Csaba az ELTE Tanárképző Főiskolai Kar docense, később tanszékvezetője, majd nyugdíjazásáig az ELTE Germanisztikai Intézete Német Irodalomtudományi Tanszékének docense volt. Felkérését a kurzusvezetésre főleg az indokolta, hogy korábban már (a 2008/09-es tanév tavaszi féléve és a 2011/12-es tanév tavaszi féléve közt tartott) hétszemeszteres kurzussorozata során a hallgatók körében népszerű előadásain mutatta be a műhely hallgatóinak és más érdeklődőknek a zenetörténet korszakait, további három szemeszteren át (2012/13. őszi félév – 2013/14. őszi félév) pedig

az ó- és középkor képzőművészetének főbb fejezeteit (ld. a Germanisztika Műhely kurzuskinálatát: http://honlap.eotvos.elte.hu/u_ploads/muhely/german/uj_nemetkurzus%20201415osz.pdf).

Tematika

február 16. A barokk művészet Európában: A barokk építészet, festészet és szobrászat mint a reneszánsz szerves folytatása.

február 23. A barokk zene. Új műfajok (opera, oratórium) születése. Monteverdi.

március 1. A kora barokk itáliai mesterei: Gesualdo, Allegri. Stylus fantasticus (hangutánzás, improvizáció): Farina, Pandolfi Mealli, Biber. A concerto grosso születése: Corelli.

március 22. A concerto grosso és az opera kiteljesedése: Vivaldi. A billentyűs muzsika megújítója: D. Scarletti.

április 5. A francia barokk fénykora: Lully, Charpentier, Couperin, Rameau. Az angol barokk. Purcell: az olasz és a francia barokk eredményeinek egyesítése az angol hagyománnyal, angol nyelvű operák, a semi-opera.

április 12. A német barokk fénykora. Telemann: Humor a zenében (Kanarienvogel-Kantate). Händel: Az itáliai, az angol és a német barokk szintézise az operában (Julius Caesar in Ägypten, Orlando) és az oratóriumokban (Saul, Israel in Egypt, Messias).

április 26. Az egyetemes lángelme: Bach. Szólóművek.

május 3. Bach versenyművei. Az olasz és a francia előzmények kiteljesítése és meghaladása. Zenekari művek.

május 10. Bach életművének betetőzése: kantáták, oratóriumok (Matthäus-Passion, H-moll mise, Musikalisches Opfer, Die Kunst der Fuge): a polifón zenei gondolkodás csúcsteljesítménye.

(2) Budapest XI. Kerület Újbuda Önkormányzatának 2016. évi kulturális pályázata, támogatás az Ingenia Hungarica II. kötet megvalósítására

Bárczi Zsófia dékán asszony köszöntője az Ingenia Hungarica II. kötetben

„A tehetséggondozás kérdése minden oktatási intézmény számára kihívást jelent, amelyre az általa betöltött szerepnek megfelelően más és más megoldást talál. A felsőoktatásban tanulókat saját szakterületükön az egyéni kutatásban való elmélyedés viszi leginkább előre, ennek elősegítése intézményeink elsődleges feladatai közé tartozik. A hallgatói konferenciák az elért eredmények bemutatásának közegén kívül a jó szakmai kapcsolatok alapjainak lefektetésére is megteremtik a lehetőséget. Ezért is üdvözölte karunk nagy örömmel az ELTE Eötvös József Collegiumának kezdeményezését, hogy 2015-ben a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara vállalja a II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia Filosz szekciója házigazdájának szerepét.

A konferencia lehetőséget nyújtott a magyarországi, erdélyi, délvidéki, kárpátaljai és felvidéki egyetemi hallgatóknak színvonalas kutatásaik bemutatására, és szép példával szolgált a határokon átívelő, értékes tartalommal bíró együttműködésre is. Legalább ennyire fontos azonban az is, hogy az ELTE Eötvös József Collegiuma követhető és követendő mintáját kínálta fel ezzel a konferenciával is a felsőoktatásban megvalósítható tehetséggondozásnak, s a kisebbségi helyzetben tanuló egyetemi hallgatóinknak ezen a fórumon is lehetőséget nyújtott a minőség eszményével való szembesülésre és a hasonló érdeklődéssel bíró, tehetséges Kárpát-medencei kortársaik közé való betagozódásra.

Az itt következő tanulmányok témáiknál fogva egyenként is érdekfeszítő olvasmányt kínálnak reménybeli olvasóinknak, együttesen pedig annak a kezdeményezésnek a fontosságát támasztják alá, amelynek köszönhetően jelen kötet megszületett. A kar oktatói és hallgatói nevében köszönöm, hogy részesei lehettünk ennek a munkának.

Nyitra, 2016 tavasza

Bárczi Zsófia

Dékán

Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem

Közép-európai Tanulmányok Kara”

Kötetbemutató a III. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencián

(3-5) Az Osztrák Kulturális Fórum pályázata a Byzanz und das Abendland V. nagy nemzetközi konferencia bizantinológiai és germanista (Quelle und Deutung) ülészakainak, valamint tavaszi szeminárium- és előadássorozat megvalósítására

A Byzanz und das Abendland V. és a Quelle und Deutung IV. konferenciákról a szakmai beszámolókat az összegzés III. fejezetének (SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK) végén közöljük; a Projektseminar „Opusculum tripartitum” beszámolója a germanisztikai műhelybeszámoló részét képezi; az alábbiakban a rendezvények megvalósulását biztosító pályázati anyagokat közöljük, amelyeket az igazgatóval együttműködve Sára Balázs, a Germanisztika Műhely vezetője szövegezett meg és állított össze.

Internationale Konferenz am Eötvös-József-Collegium
Byzanz und das Abendland V – Veranstaltungsbericht
Österreichisches Kulturforum Budapest

Name der österreichischen oder in Österreich lebenden Künstler/Wissenschaftler sowie allf. anderer Teilnehmer (unter Angabe der Staatsangehörigkeit):
Prof. Dr. Hermann Harrauer (Österreichische Nationalbibliothek), Dr. Celine Wawruschka (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Historische Identitätsforschung), Dr. Christian Gastgeber (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung), Dr. Vratislav Zervan (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung), Dr. Mihailo Popovic (Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung)
sowie zahlreiche weitere ForscherInnen (insgesamt 75 Vortragende) aus 10 europäischen Ländern.

Titel bzw. Thema der Veranstaltung und Angabe des genauen Programms:
Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident V.
Studia Byzantino-Occidentalia. Internationale Konferenz am Eötvös-József-Collegium

[zu einzelnen Details s. das beigefügte PDF des Programmhefts:
Byzanz und das Abendland V – Programmheft]

Zeit: 21.–24. November 2016

Ort: ELTE Eötvös-József-Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13

Besucherszahl: ca. 150 Besucher

Veranstaltungspartner (unter möglichst genauer Angabe deren Kostendeckung sowie eines allf. Eigenbetrags):

1) Österreichisches Kulturforum Budapest

Unterkunftskosten für 5 österreichische Teilnehmer: 1100 € – insgesamt: 1100 €

(sowie Empfang des Österreichischen Kulturforums für 60 Gäste am 23.11.2016)

2) OTKA Forschungsprojekt am Eötvös-József-Collegium der ELTE (Nationaler Forschungsfonds Ungarn – Hungarian Scientific Research Fund) NN 104456: Classical Antiquity, Byzantium and Humanism. Critical Editions of Latin and Greek Sources with Commentary

1.400.000 Ft = 4.500 €

3) Istituto Italiano Budapest

ca. 100.000 Ft = 320 €

4) Institut Français de Budapest

ca. 190.000 Ft = 600 €

5) Studentenwerk der Geisteswissenschaftlichen Fakultät der ELTE

160.000 Ft = 516 €

6) Eötvös Collegiumért Alapítvány (Stiftung für das József-Eötvös-Collegium)

ca. 93.000 Ft = 300 €

Beurteilung und Bemerkungen zu Besucherkreis, Programm, Aufnahme im Publikum und allf. Auswirkungen:

Die Veranstaltung wurde auch dieses Jahr sowohl von den Vortragenden als auch vom Publikum als positiv und informativ bewertet, über die gemütliche Atmosphäre und die erfreuliche Gastfreundschaft hinaus wurde vor allem das hohe fachwissenschaftliche Niveau der Konferenz gewürdigt.

Unsere wiederkehrenden bzw. neuen Gäste begrüßten besonders den aus den Vorträgen der Byzanz und das Abendland IV-Konferenz vom Vorjahr

zusammengestellten Konferenzband (Byzanz und das Abendland IV – Studia Byzantino-Occidentalia. Hrsg. von Erika Juhász. Budapest: Eötvös-József-Collegium 2016 [= Antiquitas-Byzantium-Renascentia XXI / Bibliotheca Byzantina 4; 276 Seiten]), der am Abend des 23. November im Salon des Österreichischen Kulturforums Budapest präsentiert wurde. Die insgesamt 28 ausländischen und 47 ungarischen Vortragenden konnten darüber hinaus zwei weitere neue Bände in die Hand nehmen (Emese Egedi-Kovács [éd.]: Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016 [= Antiquitas-Byzantium-Renascentia XXII; 336 Seiten] und Ágnes Ludmann (ed.): Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi. Collegio Eötvös József ELTE, Budapest, 2016 [= Antiquitas-Byzantium-Renascentia XXIII; 190 Seiten]). Die mehrsprachigen Bände sollen – der etablierten Praxis der letzten Jahre entsprechend – an größere Bibliotheken des Auslands verschickt werden, und werden dadurch das internationale Interesse an der sich erneuernden mitteleuropäischen Byzantinistik hoffentlich erheblich stärken.

Durch die bislang erzielten Ergebnisse angespornt soll die Konferenzreihe im Jahr 2017 fortgesetzt werden. Die Beiträge der diesjährigen Veranstaltung beabsichtigt das Eötvös-Collegium in einem fünften bzw. vierten Konferenzband (Bibliotheca Byzantina V und Byzance et l'Occident IV) bis November 2017 herauszugeben.

Medienreaktionen/Werbung:

Für die Konferenz wurde von der Eötvös-Loránd-Universität und sonstigen offiziellen Fachwebsites geworben. Wie schon im Vorjahr soll auch diesmal ein von den Organisatoren der Veranstaltung verfasster, umfassender Bericht in der Frühjahresnummer der ungarischen Zeitschrift *Élet és Tudomány* veröffentlicht werden.

Allf. sonstige Kommentare:

Wir dürfen der Direktorin des Österreichischen Kulturforums Budapest, Frau Dr. Susanne Bachfischer hiermit erneut unseren Dank für ihre persönliche Anwesenheit im Eötvös-Collegium, ihre freundliche Grußadresse an die Tagungsteilnehmer zur Eröffnung der beiden Graeca-Tagungstage sowie die nachhaltige Unterstützung aussprechen, dank deren wir die Möglichkeit hatten, die österreichischen Gastprofessoren und ForscherInnen während der Veranstaltungswoche in Budapest auch dieses Jahr gebührendermaßen zu unterbringen.

Ganz besonders herzlichen Dank schulden wir Frau Dr. Bachfischer für die freundliche Aufnahme der Präsentation des Konferenzbandes Bibliotheca Byzantina IV im Salon des Österreichischen Kulturforums am 23. November 2016.

Budapest, den 5. Dezember 2016

Dr. László Horváth
Collegiumsdirektor
ELTE Eötvös-József-Collegium

Tagung zur Paläographie deutschsprachiger Handschriften
des Mittelalters und der Frühen Neuzeit
Quelle und Deutung III – Veranstaltungsbericht
Österreichisches Kulturforum Budapest

Name der österreichischen Wissenschaftler sowie anderer Teilnehmer
Dr. Christine Glassner (ÖAW – Leiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung), Dr. Silvia Hufnagel (ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung), Dr. Katrin Janz-Wenig (ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung), Dr. Irina von Morzé (ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung), Dr. Maria Stieglecker (ÖAW – Wiss. Mitarbeiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung), Dr. Tünde Radek (Lehrstuhl für Literaturwissenschaft am Germanistischen Institut der Eötvös-Loránd-Universität Budapest), Mag. Gabriella Sós (Germanistisches Seminar des Eötvös-Collegium), Viktória Muka (MA-Studierende der Andrásy-Universität Budapest)

Titel bzw. Thema der Veranstaltung und Angabe des genauen Programms
Quelle und Deutung IV
Eine österreichisch-ungarische Tagung zur Erforschung und Edition deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit

Ort:	ELTE Eötvös-József-Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13
Zeit:	23. November 2016 (Mittwoch), 9.40–16.25 Uhr
Besucherzahl:	Insgesamt ca. 30 Interessenten (EC-KollegiatInnen des Germanistischen Seminars, Wissenschaftliche Mitarbeiter der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, DozentInnen der ELTE, PPKE, KRE und TeilnehmerInnen der Konferenz Byzanz und das Abendland V)

Programm

9.40 – 10.45	Vorsitz: Tünde Radek
9.40 – 10.05	Gabriella Sós: Apokryphe Gebete und Gebethandschriften von Ungarndeutschen aus dem 19. Jahrhundert
10.05 – 10.30	Silvia Hufnagel: Zwischenbericht „Alt und neu“: Psalmen- und Sagahandschriften
10.30 – 10.45	Diskussion
11.00 – 12.05	Vorsitz: Christine Glassner
11.00 – 11.25	Maria Stieglecker: Zu deufchs ze machen zu merer andacht der fweftern... Der Klosterneuburger Kodex 845. Eine kodikologische Annäherung
11.25 – 11.50	Katrin Janz-Wenig: Zu deufchs ze machen zu merer andacht der fweftern... Der Klosterneuburger Kodex 845. Eine inhaltliche Annäherung
11.50 – 12.00	Diskussion
14.00 – 15.05	Vorsitz: Maria Stieglecker
14.00 – 14.25	Tünde Radek: Die deutschsprachigen Handschriften der Weltchronik von Johannes de Utino (†1366) und seiner Fortsetzer im Spiegel der zusätzlichen Einträge
14.25 – 14.50	Christine Glassner: Stephanus Lang, Kirchmeister zu St. Stephan und Kompilator eines lateinisch-deutschen Memento mori
14.50 – 15.05	Diskussion

15.20 – 16.25	Vorsitz: Balázs Sára
15.20 – 15.45	Viktória Muka: Zur Überlieferungsgeschichte von Jacob Bohrs Der geistliche Glückshafen in den Handschriften auf dem Heideboden
15.45 – 16.10	Irina von Morzé: Ein Meißner Rechtsbuch aus Mähren: ÖNB Cod. 14869
16.10 – 16.25	Diskussion

Veranstaltungspartner

- 1) Österreichisches Kulturforum Budapest: Reisekosten (5×65=325 €) und Unterkunftskosten für die österreichischen Teilnehmerinnen, Empfang zur Präsentation der Bände Byzanz und das Abendland IV, Quelle und Deutung III und Drei deutschsprachige Handschriften des 'Opusculum tripartitum' des Johannes Gerson
- 2) OTKA-Forschungsprojekt am Eötvös-József-Collegium der ELTE (Nationaler Forschungsfonds Ungarn – Hungarian Scientific Research Found) NN 104456: Classical Antiquity, Byzantium and Humanism. Critical Editions of Latin and Greek Sources with Commentary – Redaktions- und Druckkosten für folgende zwei Bände:

Tagungsband:

Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015. Hrsg. von Balázs Sára (= EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III; Antiquitas – Byzantium – Renascentia XXIV). Budapest: ELTE Eötvös-József-Collegium, 2016 [212 Seiten]

Textedition:

Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. I b 3. Hrsg. von Balázs Sára (= EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I; Antiquitas – Byzantium – Renascentia XX). Budapest: ELTE Eötvös-József-Collegium, 2016 [332] Seiten.

Beurteilung und Bemerkungen zu Besucherkreis, Programm, Aufnahme im Publikum und allf. Auswirkungen

Die vierte selbständige germanistische EC-Tagung zur Erforschung und Textedition deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit mit dem Titel *Quelle und Deutung IV* fand – ähnlich der vorjährigen Veranstaltung *Quelle und Deutung III* im Rahmen der internationalen Konferenz *Byzanz und das Abendland V* des EC – unter Mitwirkung von acht Vortragenden aus Österreich und Ungarn in der Paepcke-Borzsák-Bibliothek des Eötvös-József-Collegiums statt. Die Sitzung wurde mit einer Ansprache von Dr. Susanne Bachfischer, Direktorin des Österreichischen Kulturforums Budapest, eröffnet.

Besonders wichtig war für die Tagung auch diesmal die aktive Beteiligung von insgesamt fünf Mitarbeiterinnen der mediävistischen Forschungsgruppe von ÖAW-Abteilungsleiterin Dr. Christine Glaßner, die bereits seit mehreren Jahren auch paläographisch-texteditorische Kurse am EC hält und dem Germanistischen Seminar zu dessen Forschungsarbeiten zu sichtende und für die Textedition aufzubereitende Materialien zur Verfügung stellt. Von ungarischer Seite konnten wir diesmal drei Vortragende (ELTE, EC) willkommen heißen.

Die Tagung umfasste acht Vorträge zu verschiedenen Teilbereichen in erster Linie der deutschsprachigen Handschriftenkunde bis ins 18./19. Jahrhundert hinein, in denen diverse aktuelle – allgemeine wie spezifische – Fragen der österreichischen und ungarischen germanistischen Handschriftenforschung behandelt worden sind: von Datenbanken und Katalogisierung über die Identifizierung und Ortung von Handschriftenfunden, Überlieferungsproblematik, kunsthistorische Fragen in Bezug auf illustrierte und illuminierte Manuskripte bis hin zum Thema Titelblätter in isländischen Handschriften etc.

Am Abend der Konferenz konnten im Bereich Germanistik gleich zwei Bände präsentiert werden: (1) der Tagungsband *Quelle und Deutung III* mit den Beiträgen der Tagung vom November 2015 und (2) eine im Rahmen eines Texteditionsprojekts vom *Opusculum tripartitum*-Forschungsteam des Germanistischen Seminars erstellte synoptische Textedition dreier österreichischer Handschriften eines Traktats des Johannes Gerson aus dem 15. Jahrhundert. Die Veranstaltung fand im Österreichischen Kulturforum Budapest vor einem aus ca. 60 KollegInnen bestehenden fachkundigen Publikum statt; die Bände wurden von Prof. Dr. András Vizkelety, leitendem Wissenschaftlichem Mitarbeiter der Abteilung für Handschriftenforschung der Széchényi-Nationalbibliothek, von Dr. Christine Glaßner, Leiterin der Abteilung Schrift- und Buchwesen des Instituts für Mittelalterforschung der

ÖAW und von Mag. Balázs Sára, Leiter des Germanistischen Seminars des Eötvös-József-Collegiums der ELTE, präsentiert.

Die Veranstaltung kann man sowohl hinsichtlich des Austauschs neuer Ergebnisse, Erkenntnisse und Erfahrungen zwischen österreichischen und ungarischen Experten, als auch bezüglich der künftigen Zusammenarbeit des Eötvös-Collegiums mit der Abteilung für Schrift- und Buchwesen des Mittelalters der ÖAW als recht erfolgreich bewerten. Auch die StudentInnen der Forschungsgruppe des Germanistischen Seminars hatten wieder die Möglichkeit, ihre Kenntnisse auf den verschiedensten Teilgebieten der Paläographie sowie angrenzender wissenschaftlicher Disziplinen zu erweitern bzw. nachhaltig zu vertiefen. Die Veröffentlichung der Konferenzbeiträge ist bis zur fünften Quelle und Deutung-Tagung im November 2017 geplant.

Medienreaktionen/Werbung

Für die Konferenz wurde von der Gesellschaft ungarischer Germanisten und von sonstigen offiziellen Fachwebsites geworben (KRE, ELTE). In der ungarischen Zeitschrift *Élet és Tudomány* soll in den nächsten Wochen auch diesmal ein illustrierter Bericht über die Byzanz-Konferenz resp. der Quelle-Tagung veröffentlicht werden.

Allf. sonstige Kommentare

Das Germanistische Seminar des EC darf dem Österreichischen Kulturforum erneut seinen aufrichtigen Dank für die nachhaltige freundliche Unterstützung aussprechen. Im Besonderen bedanken wir uns bei Frau Direktorin Dr. Susanne Bachfischer für ihre persönliche Anwesenheit bei der Tagung, die Grußadresse an die Vortragenden und Interessenten am Tagungstag sowie für die freundliche Einladung zum Empfang anlässlich der Buchpräsentation in ihrer Residenz.

Budapest, den 5. Dezember 2016

Mag. Balázs Sára
Leiter des Germanistischen Seminars des EC

(6-8) V. Eötvös Természettudományos Tábor 2016. július 25–31.
A beszámolót a szervezők összegzésében közöljük.

2016

V. Eötvös
Természettudományos
Tábor

BEMUTAKOZÁS

„Legyen a magyarok között is sok igazi tudós, és jó lesz a tanítás nálunk is, bármiként állapítanak meg a majdan tartandó ankétok annak rendszerét.” (Eötvös Loránd, 1899)

Ahogy azt számos nemzetközi és hazai tanulmány megfogalmazta, a természettudományos tárgyak népszerűsége a középiskolás diákok körében egyre csökken, ami magával vonja a természettudományi szakok népszerűségvesztését is. Mindez történik annak ellenére, hogy a jövő legfontosabb problémáinak megválaszolásához (élelmezési gondok, vízellátás, megújuló energia stb.) a jól megalapozott természettudományos ismeretek elengedhetetlenek. A középiskolás diákok megszólítása, figyelemfelkeltése legkönnyebben a hozzájuk legközelebb álló korcsoporton keresztül valósulhat meg, ezért az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Természettudományi Kara (TTK) és Informatikai Kara (IK) az ELTE Eötvös József Collegiummal vállaltva arra vállalkozott, hogy egy nyári tábor keretében 49 felvételi döntés előtt álló középiskolást megismertessenek az ELTE természettudományos képzéseivel. Az ELTE TTK és IK kimagasló eredményességének záloga a hallgatóinak a sokszínűsége, ezért ennek szellemében a tábor során a természettudományos ismeretterjesztő programok mellett hangsúlyt fektettünk a kulturális művelődésre és az aktív kapcsolódásra egyaránt.

A tábor célja, a fenti idézetben megfogalmazott lelkesedés támogatása, illetve a természettudományok iránti elköteleződés megerősítése, hogy a lelkesedések a tudomány iránti alázattal és kitartással párosuljon.

A résztvevőket a 12 évfolyamos rendszerben tanulók közül a 10. és 11. évfolyam tanulói, és a 13 évfolyamos rendszerben tanulók közül a 11. és 12. évfolyam tanulói közül válogattuk ki. A táborba való jelentkezéshez a pályázó diákoknak egy-egy esszé-témát kellett kidolgozniuk a tábor szervezői által kiírt témaköből, amelyek érintik a biológia, kémia, matematika, fizika, földrajz-földtudomány és informatika aktuális kérdése-

it. A témakörök általában nem tartoztak a középiskolai törzanyaghoz, a feldolgozásuk izgalmas kihívást, de egyáltalán nem leküzdhetetlen akadályt jelentett az érdeklődő középiskolász diákok számára. Habár a tábor ismeretanyaga túlmutatott a középiskolai tananyagon, nem kívánta azt messzemenően felülmúlni, inkább kontextusba helyezte és elmélyítette a már meglevő ismereteket.

A tábor során különböző pedagógiai módszereket ötvöztünk. Egyes, a saját területükön kiváló szakemberek által tartott előadások inkább az ismeretek frontális átadását szolgálták. Nagy hangsúlyt fektettünk a kiscsoportos műhelymunkára, amely során természettudományos készségeket (logikai gondolkodás, problémamegoldás, érvelési készségek) tudtunk célzott módon fejleszteni. Ez utóbbiban erőteljesen építettünk az ELTE TTK és IK felsőbb éves hallgatóira, doktoranduszaira és fiatal kutatóira – és természetesen az ő tapasztalataikra.

Az Eötvös Természettudományos Tábor kiemelt haszna a diákság számára, hogy a tábor alatt hasonlóan érdeklődő és tehetséges diákokkal ismerkedhettek meg, és köthettek életre szóló barátságokat, emellett személyes kapcsolatot alakítottak ki a kurzusvezető egyetemistákkal és fiatal kutatókkal, ami elősegítheti a későbbiekben az egyetemen a beilleszkedésüket és tudományos előmenetelüket.

Az igényes szakmai programok mellett szabadidős tevékenységeket is kínáltunk a diákoknak, volt sport, kirándulás (a diákok egy részének terepgyakorlat), múzeumlátogatás és közös tábortűz bográcsozással.

Reményeinknek megfelelően a tábor résztvevőit pozitívan tudtuk befolyásolni a felvételi döntésük meghozatalában, és nagy arányban szándékoznak az ELTE vagy más tudományegyetemek természettudományos szakjaira jelentkezni.

SZAKMAI PROGRAMOK

A tábor résztvevői 5 szekcióba jelentkezhetnek: **biológia, fizika, földrajz, kémia**, illetve **matematika–informatika**, ezeknek megfelelően vettek részt a munkában. A tábori ismeretátadás a délelőtti közös és szekciós előadások illetve a délutáni laborok és műhelyfoglalkozások alkalmával történt. A programok az ELTE Eötvös József Collegium tantermeiben, az ELTE Lágymányosi Kampusz Északi és Déli tömbjeinek laborjaiban és termeiben, valamint a MTA Wigner Fizikai Kutatóközpontban kaptak helyet. Ezeken az alkalmakon kívül, kiemelt közös program volt a szombati kirándulás, amely során a Párvölgyi- és Szemlő-hegyi-barlangot tekintették meg a résztvevők a szervezőkkel.

Az előadók, labor-, és gyakorlatvezetők szekciónként (időrendben):

PLENÁRIS ELŐADÓK

Raffai Péter:	Gravitációs hullámok	Csótó Attila:	Párhuzamos univerzumok
Scheuring István:	Hogyan vált az ember intelligens kooperátorrá?	Wiener Csilla,	
		Boldizsár Zoltán:	Fizikai alaptermékek labor

FÖLDRAJZ

Pálfy József:	Érdekességek a földtörténetből	Győri Róbert:	A földrajztudomány társadalmi beágyazottsága
Demeter Ádám:	Molekulától a patikáig		
ifj. Szántay Csaba:	Molekuláris ki kicsoda?	Lenkey László:	Geotermikus energiakutatás és hasznosítás a világon és Magyarországon
Csernik Kornél:	Az olajipar dióhéjban		

FIZIKA

Kovács Áron:	Fizikai alaptermékek labor előkészítés	Turányi Tamás ¹ :	Megújuló energiaforrások: lehetőségek, tévedések és átverések
Jenei Péter:	Kísérleti bemutató		
Száz Dénes:	Fénypolarizáció a gyakorlatban: óvjuk-védjük környezetünket poláros fényrel	Sági Tamás,	
		Patkó Levente:	Közetmikroszkópia
Siklér Ferenc:	Részecskefizika	Porkoláb Kristóf:	Szerkezetföldtan
Donkó Zoltán:	Plazmafizika	Kis Annamária:	Látogatás az Ásványtárba (ELTE TTK Természettudományi Múzeum, Ásvány- és Kőzettár)
Kocsonya András:	Részecskegyorsító		
Kiss Gábor:	Detektorfizika	Lukács Tamás ² :	Képzés az emberi testről és a Földről
Oláh László:	Műonok alkalmazása		
Kiss Gábor:	Gázdetektor fejlesztő labor	Kovács Attila:	Előrejelzési gyakorlat
Vizi Pál:	Úrbe utazunk, űrtechnika a világűr megismeréséért	Breuer Hajnalka:	Veszélyes időjárás jelenségek nyáron

BIOLÓGIA

Illés Anett:	Epigenetika, a biológiai működés finomszabályozója
Porrogi Pálma:	Biokémia gyakorlat
Kovács M. Gábor:	Mikorrhizák vizsgálata
Lantos Brigitta:	Növényélettan gyakorlat
Lukács Tamás ³ :	Képzalkotás az emberi testről és a Földről
Farkas János:	Állatrendszertan gyakorlat

KÉMIA

Sályi Gergő:	Szerves kémiai labor-előkészítő foglalkozás
Bánóczy Zoltán, Láng Emma, Nemes Anikó:	Szerves kémiai laborgyakorlat
Turányi Tamás ⁴ :	Megújuló energiaforrások: lehetőségek, tévedések és átverések
Gyulai Gergő:	Atomi erőmikroszkópia gyakorlat
Dobosy Péter:	Analitikai kémiai laborgyakorlat
Szabó Ákos:	Miben mások a makromolekulák?
Dénesné Rácz Krisztina, Harmat Veronika, Kolos Zsuzsanna:	Szervetlen kémiai laborgyakorlat

MATEMATIKA – INFORMATIKA:

Kovács Péter:	Matematikai transzformációk orvosi alkalmazásai
Kabai Sándor:	Látogatás a Matematikai Múzeumba
Horváth Gábor ⁵ :	Hogyan tanulnak a gépek?
Besenyei Ádám ⁶ :	A differenciálegyenletek csodálatos világa
Tóth László ⁵ :	Különbségek a középiskolai és az egyetemi gondolkodás között
Bálint Csaba ⁶ :	Bevezetés a számítógépes grafikába
Lócsi Levente:	Komplex függvények színes ábrázolása
Burcsi Péter:	Mi történik, ha egymás után sokszor megnyomjuk a <i>cos</i> gombot a számológépen?
Gansperger István ⁵ :	Funkcionális reaktív felhasználói felületek F#-ban
Burcsi Péter ⁶ :	Hogyan kell mínusz kettes és egyéb egzotikus számrendszerekben számolni?

¹: Közös a Kémia szekcióval²: Közös a Biológia szekcióval³: Közös a Földrajz szekcióval⁴: Közös a Földrajz szekcióval⁵: Csak a Matematika szekció foglalkozása⁶: Csak az Informatika szekció foglalkozása

PROGRAMOK – TÚL A TUDOMÁNYON

A szervezők ügyeltek a szabadidős programokra is – hogy a diákok a szakmai programokra megőrizhessék szellemi frissességük. Ennek egy része szabadtéri program volt, a másik hangsúlyosabb része beltéri esemény.

A **KÜLTÉRI ESEMÉNYEK** kezdete az **ismerkedési est** volt, mely a Collegium udvarán lévő kültéri sportpályán zajlott le. Ezen program során megismerhették a résztvevők egymást, illetve a szervezőket. A kültéri pályán a tábor teljes időtartama alatt lehetett sportolni a rendelkezésre álló szabadidő alatt. Az utolsó este, a **bográcskozás** és közös kikapcsolódás jegyében zajlott.

Idén ezt a programot összekötötte a **Jubileumi Találkozó** is, ami jeles bizonyítéka a tábor sikerességének. A találkozóra közel húsz egykori táborozó érkezett, akik örömmel osztották meg tapasztalataikat a mostani táborozókkal. A pozitív visszajelzések, a nagy érdeklődés, illetve a találkozó sikere alapján hasonló találkozót szeretnénk szervezni a későbbi táborokban is, ezzel kiépítve a táborok és táborozók közti kapcsolatot.

A szerdai nap estéjén a táborozók a szervezőkkel felsétáltak a **Gellért-hegyre**, illetve környékén barangoltak és nézték meg az építészeti és természeti nevezetességeit, valamint a Gellért-hegy tetejéről nyíló gyönyörű panorámát csodálhatták meg.

Péntek délután a tábor közösen látogatott el az ELTE **Füvészkertjébe**, ahol egy körbevezetés során a résztvevők rövid áttekintést kaptak az ott lévő számtalan növényfajról.

A szombati napon **közös kirándulás** volt, mely során a táborozók két csoportban járhattak be a **Pálvölgyi- és Szemlő-hegyi-barlangot**, és csodálhatták meg azok természeti értékeit.

A **BELTÉRI ESEMÉNYEK** – az előadások mellett – a Collegium tornacsarnokában minden este röplabdázás folyt vegyes csapatokban, emellett a diákok csocsózhattak, és társasjátékokkal játszhattak a szemináriumi termekben. Külön **társasjáték est** volt kedden, ahol elmélyíthették új ismeretségeiket.

Csütörtök este a táborozók egy **kötetlen beszélgetés** keretében kérdezhették a tábor szervezőit az egyetemi és collegiumi életről. Ezen felül a szervezők hasznos tanácsokkal látták el a táborozókat a továbbtanulással kapcsolatban is.

A tábor első estéje során a diákok 5 fős csapatokat alkottak, és ezen csapatok mindegyike egy **Csapatvetélkedőn** kamatoztathatta a táborban megszerzett tudását. A vetélkedő keretei között több állomáson kellett a csapatoknak végigmenniük. A feladatok megoldásához nem csupán a lexikális tudásukra volt szükségük, hanem általános műveltségükre és kreativitásukra is. A feladatok során a csapattagok jobban megismerhették egymást. A vetélkedő eredményhirdetésére a tábor zárásakor került sor, ahol minden táborozó büszke lehetett csapata teljesítményére.

TÁBORI ÉLETKÉPEK (I.)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

Fényképek jegyzéke:

1. Ismerkedési est
2. Ismerkedési est
3. Társasjátékos est
4. Társasjátékos est
5. Sportest

TÁBORI ÉLETKÉPEK (II.)

7.

8.

9.

10.

11.

12.

Fényképek jegyzéke:

- 7. Barlangi túra
- 8. Séta a Fűvészkertben
- 9. Akadályverseny
- 10. Focimeccs
- 11. Jubileumi Találkozó
- 12. Jubileumi Találkozó

TALÁLKOZÁS A TUDOMÁNNYAL... (I.)

13.

14.

15.

16.

17.

18.

Fényképek jegyzéke:

- 13. Matematika szekció előadás közben
- 14. Plenáris előadás
- 15. Biológia szekció előadás közben
- 16. Fizika szekció előadás közben
- 17. Szervetlen kémiai laborgyakorlat
- 18. Földrajz szekció előadás közben

TALÁLKOZÁS A TUDOMÁNNYAL... (II.)

Fényképek jegyzéke:

- 19. Földrajz szekció az Ásványtárban
- 20. Szervetlen kémiai laborgyakorlat
- 21. Biológia szekció gyakorlat közben
- 22. Informatika szekció előadás közben
- 23. Plenáris előadás
- 24. Szerves kémiai laborgyakorlat

A TÁBORBAN RÉSZTVEVŐ ELŐADÓK

KÖZÖS PROGRAMOK

KÖSZÖNTŐT MONDOTT

Horváth László, PhD, habilitált egyetemi docens, ELTE BTK, Ókortudományi Intézet, Görög Tanszék, az Eötvös József Collegium igazgatója

Horváth Erzsébet, PhD, habilitált egyetemi docens, az ELTE TTK oktatási dékánhelyettese

PLENÁRIS ELŐADÓK

Raffai Péter, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Fizikai Intézet, Atomfizikai Tanszék

Scheuring István, PhD, tudományos tanácsadó, ELTE TTK, Biológiai Intézet, Növényrendszertani és Elméleti Biológiai Tanszék

Pálffy József, DSc, az MTA levelező tagja, tanszékvezető egyetemi tanár, ELTE TTK, Földrajz-Földtudományi Intézet, Általános és Alkalmazott Földtani Tanszék

Demeter Ádám, PhD, osztályvezető, Richter Gedeon NyRt., Hatóanyag Kutatási és Fejlesztési Főosztály, Hatóanyag Morfológiai Osztály

Ifj. Szántay Csaba, az MTA doktora, osztályvezető, Richter Gedeon NyRt., Kutatási Analitikai Főosztály, Szerkezetkutatási Osztály

Csernik Kornél, vegyészmérnök, MOL NyRt., DS Termelés

MATEMATIKA – INFORMATIKA SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Besenyei Ádám, PhD, habilitált egyetemi docens, ELTE TTK, Matematikai Intézet, Alkalmazott Analízis és Számításmatematikai Tanszék

Burcsi Péter, PhD, tanszékvezető egyetemi adjunktus, ELTE IK, Komputeralgebra Tanszék, műhelyvezető, Eötvös Collegium, Matematika-Fizika Műhely

Tóth László Márton, PhD hallgató, CEU

Szőnyi Tamás, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Matematikai Intézet, Számítógép-tudományi Tanszék, intézeti igazgató

Tóth László Márton, PhD hallgató, CEU

Lócsi Levente, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE IK, Numerikus Analízis Tanszék

Horváth Gábor, Programtervező informatikus MSc

GYAKORLATVEZETŐK

Bálint Csaba, Programtervező informatikus BSc hallgató, ELTE

Fonyó Viktória, Programtervező informatikus BSc hallgató, ELTE

Gansperger István, Programtervező informatikus MSc hallgató, ELTE

FIZIKA SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Kovács Áron, Fizika BSc hallgató, ELTE
Csótó Attila, PhD, egyetemi tanár, ELTE TTK, Fizikai Intézet, Atomfizikai Tanszék
Horváth Dezső, professzor emeritus, MTA Wigner FK
Száz Dénes, PhD hallgató, ELTE TTK, Fizikai Intézet, Biológiai Fizika Tanszék
Jenei Péter, tudományos segédmunkatárs ELTE TTK, Fizikai Intézet, Anyagfizikai Tanszék

GYAKORLATVEZETŐK

Wiener Csilla, PhD, egyetemi tanársegéd, ELTE TTK, Fizikai Intézet, Anyagfizikai Tanszék
Boldizsár Zoltán, PhD hallgató, ELTE TTK, Fizikai Intézet, Anyagfizikai Tanszék

MTA WIGNER FK KUTATÓI

Siklér Ferenc, PhD, az MTA doktora, osztályvezető, tudományos tanácsadó, Ré-szezske és Magfizikai Intézet, Nagyenergiás Fizikai Osztály, Hadronfizika kutatócsoport
Donkó Zoltán, PhD, az MTA doktora, tudományos tanácsadó, Szilárdtestfizikai és Optikai Intézet, Komplex Folyadékok Osztálya, Elektromos gázkisülések kutatócsoport
Kocsonya András, PhD, tudományos munkatárs, Rézszezskefizika és Magfizikai Intézet
Kiss Gábor, PhD hallgató, ALICE együttműködés
Oláh László, PhD hallgató, ALICE együttműködés
Vizi Pál, kutató, Rézszezske és Magfizikai Intézet, Űrfizikai és Űrtechnikai Osztály

KÉMIA SZEKCIÓ

ELŐADÓK

Sályi Gergő, kémia BSc hallgató, ELTE
Turányi Tamás, PhD, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Fizikai Kémiai Tanszék, intézeti igazgató, ELTE TTK, Kémiai Intézet (Földrajz szekcióban is)
Szabó Ákos, PhD, tudományos munkatárs, MTA TTK, Anyag- és Környezetkémiai Intézet

GYAKORLATVEZETŐK

Bánóczy Zoltán, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szerves Kémiai Tanszék
Láng Emma, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szerves Kémiai Tanszék
Nemes Anikó, PhD, egyetemi tanársegéd, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szerves Kémiai Tanszék
Gyulai Gergő, PhD, tudományos munkatárs, egyetemi docens, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Fizikai Kémiai Tanszék
Dobosy Péter, tudományos munkatárs, MTA Ökológiai Kutatóközpont
Dénesné Rácz Kriszta, PhD, műszaki oktató, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szervetlen Kémiai Tanszék
Harmat Veronika, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szervetlen Kémiai Tanszék
Kolos Zsuzsanna, műszaki oktató, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Szervetlen Kémiai Tanszék

FÖLDRAJZ SZEKCIÓ*ELŐADÓK*

Győri Róbert, PhD, habilitált tanszékvezető docens, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék, műhelyvezető, Eötvös Collegium, Mendől Műhely

Turányi Tamás, PhD, az MTA doktora, egyetemi tanár, ELTE TTK, Kémiai Intézet, Fizikai Kémiai Tanszék, intézeti igazgató, ELTE TTK, Kémiai Intézet (Kémia szekcióban is)

Lenkey László, PhD, egyetemi docens, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Geofizikai és Űrtudományi Tanszék

Breuer Hajnalka, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Meteorológia Tanszék

Lukács Tamás, geofizikus MSc hallgató, ELTE (Biológia szekcióban is)

GYAKORLATVEZETŐK

Porkoláb Kristóf, Geológus MSc

Kovács Attila, PhD hallgató, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Meteorológiai Tanszék

Sági Tamás, egyetemi tanársegéd, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Közzettani és Geokémiai Tanszék

Patkó Levente, PhD hallgató, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Közzettani és Geokémiai Tanszék

Kis Annamária, PhD hallgató, ELTE TTK, Földrajz- és Földtudományi Intézet, Ásványtani Tanszék

BIOLÓGIA SZEKCIÓ*ELŐADÓK*

Illés Anett, PhD hallgató, SE ÁOK, Genomikai Medicina és Ritka Betegségek Intézete, műhelyvezető, Eötvös Collegium, Biológia-Kémia Műhely

Kovács M. Gábor, PhD, habilitált tanszékvezető egyetemi docens, ELTE TTK, Növényismeret Tanszék

Lukács Tamás, geofizikus MSc hallgató, ELTE (Földrajz szekcióban is)

GYAKORLATVEZETŐK

Farkas János, PhD, egyetemi adjunktus, ELTE TTK, Biológiai Intézet, Állatrendszertani Tanszék

Lantos Brigitta, PhD hallgató, ELTE TTK, Biológiai Intézet, Növényélettani és Molekuláris Növénybiológiai Tanszék

Porrogi Pálma, egyetemi tanársegéd, ELTE TTK, Biológiai Intézet, Biokémiai Tanszék

A TÁBOR SZERVEZŐI

FŐSZERVEZŐK

Lukács Tamás, geofizikus MSc hallgató,
ELTE
+36 70 201 9808, lukacs.tom@gmail.com

SZEKCIÓ-KOORDINÁTOROK

MATEMATIKA – INFORMATIKA

Fonyó Dávid, matematikus MSc hallgató,
ELTE

Fonyó Viktória, programtervező informatikus BSc hallgató, ELTE

KÉMIA

Samu Viktor, vegyész MSc hallgató, ELTE
Székely Eszter, kémia BSc, ELTE
Sályi Gergő, kémia BSc hallgató, ELTE

FÖLDRAJZ

Lukács Tamás, geofizikus MSc hallgató,
ELTE

SZERVEZŐK, SEGÍTŐK

Barabás Gergő, angol-kémia osztatlan tanár szakos hallgató

Bereczki Zoltán, matematika BSc hallgató

Földvári Viktória, matematikus MSc hallgató

Hudáky Márton, kémia BSc hallgató

Illés Anett, PhD hallgató, SE

Imrefi Ildikó, biológia BSc

Janosov Milán, biofizikus MSc

Lajer Panna, biológia BSc hallgató

BIOLÓGIA

Fülöp Máté, biológia BSc hallgató, ELTE
Szebik Huba, biológia BSc hallgató, ELTE

FIZIKA

Horicsányi Attila, fizika BSc hallgató, ELTE

Kovács Áron, fizika BSc, ELTE

Mezősi Máté, fizika BSc hallgató

Pintér Richárd, matematika-fizika osztatlan tanár szakos hallgató

Pitlik László, matematika-kémia osztatlan tanár szakos hallgató

Stodola Bálint, földrajz-történelem osztatlan tanár szakos hallgató

Szemes András, kémia BSc hallgató

Vass Máté, fizika BSc hallgató

Zsilák Borbála, biológia BSc hallgató

ADMINISZTRÁCIÓ

Noszkó Ilona Éva, gazdasági osztályvezető
Eötvös József Collegium

Zrupkó Erika, gondnok
Eötvös József Collegium

Major Anita, ügyvivő-szakértő,
Eötvös József Collegium

A TÁBORBAN RÉSZTVEVŐ DIÁKOK

BIOLÓGIA SZEKCIÓ

Bóta Boglárka, Egri Dobó István Gimnázium
Gömöry Eszter, Balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium
Hajdó Szabolcs, Tamási Áron Elméleti Líceum, Székelyudvarhely
Jakab Márk, Tamási Áron Elméleti Líceum, Székelyudvarhely
Jóna Kristóf, Miskolci Herman Ottó Gimnázium
Kálmán Piroska, Attila Király Gimnázium, Ába
Kovács Anna, Ady Endre Elméleti Líceum, Nagyvárad
Kun Bernát, ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium
Márta Bettina Míra, Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium
Medvegy Anna, Budaörsi Illyés Gyula Gimnázium
Szilágyi Viktor Gergő, Németh László Gimnázium, Budapest

FIZIKA SZEKCIÓ

Beke Márton, Balassi Bálint Nyolc évfolyamos Gimnázium, Budapest
Bódy Lőrinc András, Deák Téri Evangélikus Gimnázium, Budapest
Di Giovanni András, Révai Miklós Gimnázium és Kollégium, Győr
Facskó Benedek, Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium
Fehér Szilveszter, Óbudai Gimnázium
Kalenda Rebeka Dorka, Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
Kormányos Hanna Rebeka, Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium
Kovács Gergely, Nyíregyházi Krúdy Gyula Gimnázium
Papp Krisztina, Lóczy Lajos Gimnázium és Két Tanítási Nyelvű Idegenforgalmi Szakközépiskola
Pszota Máté, Selye János Gimnázium, Komárom
Szántó Soma, Balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium
Szucsán Tamás, Deák Ferenc Gimnázium, Szeged

FÖLDRAJZ SZEKCIÓ

Kapitány Nóra, Ráckevei Ady Endre Gimnázium
Kasnya Csanád, Székesfehérvári Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola
Müller Olga, Kaposvári Táncsics Mihály Gimnázium
MATEMATIKA - INFORMATIKA SZEKCIÓ
Döbröntei Dávid Bence, Türr István Gimnázium és Kollégium, Pápa
Kádárkúti Soma Zsolt, Szent István Gimnázium, Budapest
Radnai László, Békásmegyeri Veres Péter Gimnázium
Richard Duschnig, Pápai Szakképzési Centrum, Egry József Középiskola, Szakiskola és Kollégium
Robotka Adrián, Földes Ferenc Gimnázium, Miskolc
Sándor András, Kazinczy Ferenc Gimnázium, Győr
Zaszlavik Sára, Bornemissza Péter Gimnázium, Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda és Szakiskola, Budapest

KÉMIA SZEKCIÓ

Beckwith Édua Lea, Kecskeméti Református Gimnázium
Farkas Ágnes, Gödöllői Török Ignác Gimnázium
Kovács Írisz Karolina, Apor Vilmos Római Katolikus Óvoda, Általános Iskola, Alapfokú Művészeti Iskola, Gimnázium és Kollégium, Győr
Kovács Sebestyén, Piarista Gimnázium, Budapest
Máté Dóra, Balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium
Molnár Balázs, Kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium
Šiška Dávid, Selye János Gimnázium, Komárom
Szatmári Réka, Németh László Gimnázium, Budapest
Széles Aliz, Lovassy László Gimnázium, Veszprém
Tarr Péter, Balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium
Timár Paula, Szent István Gimnázium, Budapest
Trinka Dorottya, Veres Pálné Gimnázium,

TÁMOGATÓINK, PARTNEREINK

ELTE Természettudományi Kar

MOL

MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont

Nemzeti Kulturális Alap

ELTE TTK Hallgatói Alapítvány

Eötvös József Collegium

Richter Gedeon

ELTE Karrierközpont

ELTE TTK HÖK

Hálás köszönettel tartozunk az Eötvös József Collegium, az ELTE TTK Természettudományi Múzeum (Ásvány- és Kőzettár), és az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont munkatársainak, amiért áldozatos munkájukkal, támogatásukkal segítették az Eötvös Természettudományi Tábor megszervezését és sikeres lebonyolítását.

Budapest, 2016. szeptember 2.

Fényképek: Barabás Gergő, Lukács Tamás, Samu Viktor, Szemes András

Szerkesztette: Barabás Gergő

Lektorálta: Lukács Tamás, Horicsányi Attila

Elérhetőség: termtudabor@eotvos.elte.hu, <http://termtudabor.eotvos.elte.hu>

(9) „Az Eötvös Collegium és a szlovéniai magyar szervezetek együttműködése” című, EMMI NEA-NO-15-SZ-0427 számú pályázat

Pályázati beszámoló (az előírt kérdések alapján)

A támogatott program kapcsán elért legfontosabb eredmények bemutatása, a megvalósított program céljának és eredményeinek a pályázatban tervezettekhez képest való esetleges módosulásainak leírása (az eltérés módja és indoka):

A program céljai és eredményei a pályázatban tervezettekhez képest maradéktalanul megvalósultak. A legfontosabb eredmény, hogy a civil, magyar–magyar együttműködés a szlovéniai magyar nemzetiségűek és a magyarországi küldöttség tagjaiban egyaránt jelentősen megerősödött, új lendületet kapott. A Maribori Egyetemen – az egyetlen hely, ahol Szlovéniában magyar szakos tanárokat képeznek – soha nem járt még az Eötvös Collegiumhoz hasonló tekintélyű magyarországi küldöttség. A hivatalos együttműködési megállapodás lehetőséget teremt a diák- és oktatócserére, a magyar oktatás színvonalának erősítésére. Az Isonzó-völgyi tanulmányi kirándulás során a küldöttség első-sorban a magyar emlékeket kereste, és jól tervezetten a Komeni-fennsík egyik temetőjében (Renče) koszorúzott. A helyi (Primož Marušič) és hazai (Bedécs Gyula) hagyományőrökkel, valamint a nagykövettel (Szilágyiné Bátorfi Edit) és a magyar hadtörténésszel (Szakály Sándor) folytatott eszmecsere jóhatáson hatottak és hatni fognak a közös munka elősegítésére: központi magyar katonai emlékmű felállítására. A küldöttség tagjait életre szóló lélektani hatások érték. A március 15-i ljubljanoi hivatalos megemlékezések, az ünnepség programját az Eötvös-collegisták adták. Az igazgatói köszöntő, az ünnepi beszéd (Pusztai Ferenc), a zenei betét (Horváth Cecília), a két szavaltat (Horváth Janka és Farkas Veronika), majd a közös énekek (az előre elkészített és helyben is kiosztott énekfüzetből) sokáig emlékezetes, magasztos hangulatot teremtettek. Az ünnepi élmény feledhetetlen és hosszú ideig erős lelki támaszt jelent valamennyi résztvevőnek. A látogatás a Lendvai Két-tannyelvű Gimnáziumban megerősítésként szolgált a magyar iskola oktatóinak és diákjainak egyaránt. A Collegium küldöttségének részvétele az iskolai ünnepségen megtiszteltetés volt a vendéglátóknak, miként a központi ünnepség résztvevőinek létszámát is érezhetően bővítette a közel félszáz fős magyarországi egyetemista. Fontos eredmény a tanulmányi kirándulások sorában, hogy a küldöttség nemcsak a szlovéniai kultúrtörténeti emlékekkel (Maribor, Ljubljana) ismerkedhetett meg,

hanem ellátogathatott Csáktornyára, a Zrínyiek várába is. A magyar–magyar összefogás és együttműködés erősítése mellett egyedülálló eredmény az is, hogy a népes küldöttség újabb Kárpát-medencei kultúrtájjal ismerkedhetett meg.

Annak bemutatása, hogy a pályázata megvalósításával a szervezet milyen társadalmi szükségletet elégített ki, valamint milyen társadalmi hatást tett:

A program a magyar–magyar, határokon átvívelő, tartalmas együttműködést erősítő, természetes igyekezetet elégített ki, és hosszabb távon a későbbi értelmiségiek gondolkodásmódjában fejt ki hatását. A magyar tehetséggondozás ügyének szolgálatában létrehozott Eötvös Collegium máig töretlenül őrzi eredeti küldetését, amely a Kárpát-medencei magyarság tehetségeinek társadalomtól is elvárt támogatása. Mindez a Collegium tagjainak küldetése, egyfajta hagyományos, belső kényszer. A határon túli magyarság és az őket képviselő szervezetek egyértelműen igénylik és elvárják, hogy lehetőleg olyan tekintélyes és kiemelkedő presztízsű intézmények, mint az Eötvös Collegium, kapcsolatot létesítsen velük, és a nemzeti önazonosságuk szempontjából meghatározó ünnepeken személyesen is képviseltesse magát. A hatás a szlovéniai szervezetek körében is jól érzékelhető, a megmaradás szempontjából fontos benyomás és emlék, tudniillik hogy az anyaországi intézmény közössége nagy számban, önkéntesen látogatott el hozzájuk, teremtett együttműködést, és ünnepelt együtt. A Collegium ifjúsága számára a megvalósított program hosszú távon meghatározó élményt szerzett. A jövőben a nemzeti összetartozás gondolata nem elvi szinten, hanem személyes tapasztalatok alapján körvonalazódik a legkiválóbb, a társadalmi vezető szerepre – tudatosan is – készülő mostani egyetemisták körében.

Annak bemutatása, hogy jelen pályázat hogyan járult hozzá a szervezet működéséhez (pl. szervezet fenntarthatósága, különös tekintettel a foglalkoztatás fenntartására és bővítésére, önkéntesek bevonására):

A pályázat lendületbe hozta az Alapítvány régtől szunnyadó alaptevékenységét, a hivatalos célkitűzésbe foglalt Kárpát-medencei szolidaritást, a magyarság sorskérdéseire érzékeny értelmiség nevelését. Az önkéntes résztvevők (előkészítők, lebonyolítók, az ünnepségek előadói, zenélők és éneklők) aktív részesei és megvalósítói lettek a programoknak. Olyan hagyományt teremtettek, amely biztosan visszahat az Alapítvány további működésére. Világossá vált, hogy megfelelő előkészítő munkával, önkéntes odaadással tartalmas és a jövőre ható eredményeket lehet elérni. A sikeres programsorozatnak olyan visszhangja

lett, hogy a mostani önkéntesek számának többszörösére számíthatunk hasonló programok tervezésénél. Jelentős gyakorlati hatást fejtett ki a pályázat az Alapítvány pályázói tevékenységére is. A pályázó képviselője, az Alapítvány elnöke és közvetlen segítő munkatársai első alkalommal ismerkedtek meg a NEA EPER rendszerrel, és használták azt eredményesen. Az Alapítvány céljait szolgáló pályázatok írásának legfontosabb technikai elemeit sikerült elsajátítaniuk. Hasonlóképpen ösztönző hatással volt a pályázat az Alapítvány Kuratóriumának munkájára, mert olyan stratégiai tervezést feltételezett, amely a kurátorok közös gondolkodásán és döntésén nyugszik.

Magyar katonasíroknál a rencei temetőben

Rendezvények

A megvalósított rendezvények felsorolása:

Kiskonferencia és bemutatkozás, majd együttműködési megállapodás aláírása a Maribori Egyetem Magyar Tanszéke és az Eötvös Collegium között. Tanulmányi kirándulás és megemlékezés az Isonzó-völgyben (koszorúzás:

Renče). Koszorúzás a ljubljanoi várban a József Attila Kultúrkör tagjaival (Baththyány-börtön), hivatalos március 15-i ünnepség, műsor a Balassi Intézetben (Ljubljana), iskolalátogatás a Lendvai Két-tannyelvű Gimnáziumban, koszorúzás a lendvai városi ünnepségen. Kirándulás Csáktornyára.

A rendezvény időpontja 1.: 2016. március 11. (péntek) 12.00–16.00

A program helyszíne: Maribori Egyetem Filozófiai Kar Magyar Tanszék

A rendezvény címe: Kiskonferencia, kölcsönös bemutatkozás és együttműködési megállapodás aláírása

A rendezvény rövid leírása, témája (meghívottak, fellépők, résztvevők száma):

Az Eötvös Collegiumért Alapítványtól támogatott céloknak megfelelően az Eötvös Collegium 45 fős küldöttsége a Kárpát-medencében évek óta épített szakkollégiumi-tehetséggondozási hálózat újabb tagjával – kölcsönös bemutatkozást, prezentációkat követve – együttműködési szerződést kötött. A megállapodást a kar dékánja, és az igazgató írta alá. A küldöttség mellett 10 meghívott (helyi diák és tanár) volt jelen. Fellépők száma: 10, résztvevők összlétszáma: 55. A programot városnézés követte.

A rendezvény időpontja 2.: 2016. március 12. (szombat)

A program helyszíne: Isonzó folyó melletti Komeni-fennsík, Latvica, Renče, Visintini, Redipuglia

A rendezvény címe: Koszorúzás és megemlékezés (beszéd, zene és énekek) magyar katonamemlékeknél

A rendezvény rövid leírása, témája (meghívottak, fellépők, résztvevők száma):

Bedécs Gyula szakértő eligazítása és Primožs Marusič helyi vezetése alapján a 45 fő meglátogatta a Karszton a Latvica melletti kavernát, majd Renče temetőjében koszorúzott és emlékezett. Két collegista verset mondott, az igazgató Szabó István 1916. évi katonai emlékiratából olvasott fel, a közös énekek közül a „Kimegyek a doberdói harctérre...” dalt tangóharmonika kísérette. A Collegium koszorúját a diákelnök és az igazgató helyezte el. A visszaút Visintinin (kápola) és Redipuglián át vezetett.

A rendezvény időpontja 3.: 2016. március 13. (vasárnap) 17.00 és 18.00 óra

A program helyszíne: Ljubljana: várudvar és börtön, Balassi Intézet

A rendezvény címe: Március 15-i ünnepségek

A rendezvény rövid leírása, témája (meghívottak, fellépők, résztvevők száma):
A küldöttség a hivatalos március 15-i ünnepségeken vett részt. A várudvaron elhangzott beszédet, szavalatot, majd énekeket követően a Collegium koszorúját a diákelnök és az igazgató helyezte el Batthyány Lajos emléktáblájánál. 18.00 órától a követség és a Balassi Intézet hivatalos ünnepi programját a Collegium küldöttsége biztosította: a nagykövet beszédét szónoklat, zene (Brahms: Magyar táncok No. 5.), két szavalat és öt ének (gordonkakísérettel), majd zárófogadás követte. Résztvevők száma: 80.

A rendezvény időpontja 4.: 2016. március 14 (hétfő) 10.00 és 17.00 óra

A program helyszíne: Lendva, Két-tannyelvű Gimnázium és főtér

A rendezvény címe: Iskolalátogatás és március 15-i ünnepség

A rendezvény rövid leírása, témája (meghívottak, fellépők, résztvevők száma):
A küldöttség meglátogatta a Lendvai Két-tannyelvű Gimnáziumot, ahol bemutatkozott, és megismerte a helyi oktatást, órákat látogatott meg, majd megtekintette a Kultúrházban bemutatott iskolai ünnepi műsort. Délután a hivatalos lendvai ünnepségen az ünneplő sokaság részeseként, önálló intézményi képviselőként a diákság képviselője és az igazgató koszorút helyezett el a Széchenyi- és Kossuth-domborművek alatt. Résztvevők száma: 300.

Koszorúzás Lendván

Annak bemutatása, hogy a program milyen módon valósult meg határon túli magyar civil szervezettel együttműködésben (amennyiben releváns), hogyan erősíti a Kárpát-medencei civil hálót:

A József Attila Kulturális Egyesület, a Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a Maribori Egyetem és a nemzetiségi szervezetek tagjai számára megerősítést jelentett a Collegium látogatása. A ljubljana-i József Attila Kulturális Egyesület a szlovén fővárosban vasárnapi iskola formában magyar oktatást szervez a magyar nemzetiségű gyermekeknek. A kisiskolások szokták a ljubljana-i március 15-i ünnepség műsorát adni, amelyet most az Eötvös Collegium közössége egészített ki, illetve vállalt magára. A programot az anyaországi diákok úgy szerkesztették, hogy a diákok és a civil közösség tagjai az előre elkészített dalfüzet segítségével is be tudjanak kapcsolódni a már ismert („Gábor Áron rézágyúja...” „Kossuth Lajos azt üzenté...”, stb.) és a megtanulható dalok éneklésébe. Az együttműködés és a magyarországi küldöttség beilleszkedése kiválóan sikerült, emlékezetes élményt szerzett a vendéglátók és a vendégek számára egyaránt. A szlovéniai magyar nagykövetség és a Balassi Intézet vezetése hasonlóan, elismeréssel és köszönettel fogadta a Collegium diákjainak önkéntes szerepvállalását. A szervezetek ekképpen együtt, közös szervezésben, méltóképpen ünnepelhették meg március 15-ét. A Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet közvetítésével a Collegium küldöttsége a lendvai központi ünnepségen is gyarapíthatta a megemlékezők számát, koszorúzott, és részt vett az iskolai színházi bemutaton is. A program az Isonzó-völgyi tanulmányút előkészítésével, megvalósításával és a magyar érdekképviseletek és a hagyományörző magánszemélyek és szervezetek közötti párbeszéd elősegítésével is egyértelműen a Kárpát-medencei civil összefogást erősítette.

A program legérdekesebb történetének/eseményének bemutatása a program egy résztvevőjének személyes tapasztalatai alapján:

Horváth Janka Júlia a programok aktív részese volt, a Maribori Egyetemen bemutatta a Collegium Klasszika-filológia Műhelyének szakmai és társadalmi munkáját, szavaltat adott elő a renče-i temetőben és a hivatalos ljubljana-i (Balassi Intézet) március 15-i ünnepségen. Több élménye közül a Balassi Intézetben megélteket emelte ki, amelyek a helyi – viszonylag kis létszámú, de annál lelkesebb – magyarság tagjaitól tapasztalt. Nagykövet asszony hangsúlyozta, hogy a collegisták 48-as dalcsokrának egyik legszebb, leginkább megható darabja az „Esik az eső, ázik a heveder...” kezdetű dal volt (gordonkakísérettel), mert az a szabadságharc – mint minden háború – kevésbé

hangsúlyozott emberpróbáló, véres arcát is bemutatja. A ljubljanoi és az oda látogató muravidéki magyarok, idősebbek és a Vasárnapi Iskola kisdíákjai egyaránt, többször megszólították és félrevonták beszélgetni az ünnepséget záró fogadás alatt. A beszélgetések során őszinte hálát és meghatottságot tapasztalt, sokszor elhangzott, hogy ilyen magasztos ünnepség, az újonnan átadott épületet átható, felszabadult közös ének még soha nem volt a magyar ünnepen, és félő, sokáig nem is lesz. Megható élmény volt az is, hogy a Collegium diákjaként többek közt ő is átadhatta az Eötvös Collegium mintegy negyven, nemzeti szalaggal átkötött kiadványát a Balassi Intézet éppen beiktatott igazgatójának, aki hálásan fogadta a könyvtár első köteteit. Megemlékezett arról, hogy a Collegium „Nyergelj, fordulj...” című sokszorosított daloskönyvét becses emlékként vitték magukkal a szlovéniai magyarok.

A ljubljanoi ünnepség collegista fellépői

MAGYARORSZÁG NAGYKÖVETSÉGE
LJUBLJANA

**Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját
az
1848-49-es forradalom és szabadságharc
emlékére tartandó
nemzeti ünnepi rendezvényünkre**

amelyet 2016. március 13-án, vasárnap tartunk
Magyarország Nagykövetségének Kulturális Központjában
a Balassi Intézetben.

Az ünnepség programja:

- 18:00 koszorúzás a Ljubljanoi Várban, a Batthyány emléktáblánál
- 18:40 ünnepi műsor a Balassi Intézetben

(Cím: Barvarska steza 8, Ljubljana.)

Közreműködnek az ELTE Eötvös József Collegium diákjai

Az ünnepséget fogadással zárjuk.

Szilágyiné Bátorfi Edit
Magyarország ljubljanai nagykövete

Balog Zsuzsa
József Attila Magyar Kultúregyesület elnöke

Kérjük, részvételi szándékát március 9-ig jelezze a
mission.lju@mfa.gov.hu e-mail címen.

A Collegium igazgatójának levele Bedécs Gyulához:

„Kedves Tanár Úr!

Mindenekelőtt utunk sikeres bejárását követően is köszönöm az itinerariumot és a tanácsokat, Primozs Marusič elérésének lehetőségét. Tanár Úr támogatása nélkül csak bolyongtunk volna a karszton!

A bevezetőben leírom, merre jártunk az Isonzó-összefüggésben, majd idézem, hol, milyen tudósítás érhető el, végül pedig összegzem, hogy a vendéglátóinkkal folytatott beszélgetéseim alapján az ügyek hol, miként állnak. Teszem mindezt abban a reményben is, hátha valamiképp igyekezetemmel magam (inkább a Collegium) is szolgálhatok a jövőben ügyünknek.

1) Az ötnapos szlovéniai tanulmányi kirándulás második napján (március 12. szombat) a javasolt úton, Lentiből indulva Sezanánál Stanje felé vettük az irányt, majd Komen felé eltérve – telefonos egyeztetés után – Primozs Marusič az előzetes tervek szerint 12.30-kor fogadott a Lokvica 25. szám alatti fogadóban. Borkóstoló és lelkes angol nyelvű eligazító után felvitt minket a kavernába (az akkumulátor nem működött, így a mobilok fényénél jártuk be). Lelkesedése egyre nőtt, autójával felvezetett minket Renčébe is. A temetőben koszorúztunk, énekeltünk (versek és zene) és megemlékeztünk, ahol ő is jelen volt. Érezhetően megérintette, miként mindannyiunkat. Onnan továbbvezetett minket egészen Visintinibe (magyar kápolna), majd a sofőrt előre vezetve megmutatta, merre menjünk Redipuglia felé (bár nem feltétlen akartunk odamenni). Feszített program volt (6-kor indultunk és este 10-kor értünk Lentibe), de tartalmas és teljes. Szeles, jó időnk volt.

2) Az alábbi helyeken letölthetők az eddigi tudósítások a teljes programunkról: <http://honlap.eotvos.elte.hu/szakkollegiumi-halozat-programok-2016>
– további gyűjtések is várhatók.

3) Primozs Marusič ugyanabban a szellemben összegezte a renčeai temető emlékműveivel kapcsolatos eseményeket, miként Tanár Úr megírta nekem. Kérte, hogy járjak közben Szilágyiné Bátorfi Edit nagykövet asszonynál a március 13-i (másnap) ünnepségen és fogadáson, hogy a korábban (polgármesteri engedéllyel) elhelyezett, majd (polgármesterváltás után) eltávolított, raktárakba került emléktáblákat valamiképp helyezzessük vissza. A kéréssel nyitott kapukat döntöttünk, mert nagykövet asszony mindent megtesz az ügyek diplomáciai

rendezésében. Miként azt megosztotta velem, van is már más, hasonló esetben eredmény, és az eljárási mintát, a hivatalos utat követni lehet. Nagykövet asszony a rencei ügy rendezése mellett mindenekelőtt központi magyar emlékhely felállításán fáradozik, és ebben talán Szakály Sándor is a segítségére lehet (akinek a címét – ígéretem szerint – elküldöm nagykövet asszonynak). Rövid benyomásaim alapján magam is úgy látom, vajmi kevés az esélyünk az elesettek nyughelyének azonosítására, így a közös emlékhely a legnemesebb gondolat. [Különösen foglalkoztat, hogy a Collegium hősei (http://cseri.web.elte.hu/lustrum/EC_alumnus_nevsor_javitott.pdf 40. oldal), mely frontokon estek el. (Szakály Sándor Szurmay tábornokról írt tanulmánya: http://cseri.web.elte.hu/lustrum/SzakalySandor_Szurmay.pdf). A Collegium akár tevékenyen is részt vehetne az előkészületekben.

Még egyszer köszönöm Tanár Úr szíves segítségét, amint hírek, fejlemények lesznek, jelentkezem.

Üdvözlettel, Horváth László”

A kavernában

Bedécs Gyula válasza

Az Eötvös Collegium hallgatói számára dr. Horváth László egy szlovéniai programot szervezett, és segítségemet kérte. A már ismertetett véleményemnek megfelelően a Karsztot és a Vipava völgyét javasoltam. Úgy gondoltam, hogy egy kaverna visszaadja a háború valóságát, majd feszültségoldásként lehet a temetői séta a renčeai temetőben. A kirándulás után az igazgató úr részletesen beszámolt. Örültem a levelének, s töprengtem rajta, hogy kérjem-e a közléséhez a hozzájárulását. Rólam is szól, ezért nem szívesen közlöm, de tekintettel arra, hogy egy, a csataterre vezető csoport túrájának minden fájdalmas eleme és programjának emelkedettsége benne van, s képeket is tudok hozzárendelni, úgy döntöttem, hogy kérem a közléshez az engedélyét. Úgy vélem, hogy ez a levél a válasz arra, hogy úgy várnak-e minket a temetők, olyan tájékoztatást kapunk-e, ahogyan az ott nyugvók méltósága megkövetel, és a látogatók fáradalma megérdemli. Szinte beleillik a munkámba, ezért bizonyos kihagyásokkal, illetve a gondolataimat hozzá kapcsolva teljes egészében közlöm.

„Mindenekelőtt utunk sikeres bejárását követően is köszönöm az itinerariumot és a tanácsokat, Primožs Marusič elérésének lehetőségét. Tanár úr támogatása nélkül csak bolyongtunk volna a karszton!”

Gondoljunk bele, hogy milyen kevés segítséget kap egy igényes programot megszervezni akaró csoportkísérő. „Lentiből indulva Sezanánál Stanje felé vetjük az irányt, majd Komen felé eltérve – telefonos egyeztetés után – Primožs Marusič az előzetes tervek szerint 12.30-kor fogadott bennünket a Lokvica 25 szám alatti fogadóban. Borkóstoló és lelkes angol nyelvű eligazító után felvitt minket egy kavernába (az akkumulátor nem működött, így a mobilok fényénél jártuk be). Lelkesedése egyre nőtt, autójával felvezetett minket Renčebe is. A temetőben koszorúztunk, énekeltünk (versek és zene) és megemlékeztünk (készült egy 2.2 GB-os videó-felvétel is), ahol ő is jelen volt. Érezhetően megérintette, miként mindannyiunkat.”

Képzeljük el, megérkezik egy csoport: Koszorúval, műsorral készül, s egy üres temetőt talál. A kapuban van egy tájékoztató tábla. Rajta az itt közölt kép, amely arról tanúskodik, hogy katonáink hősökhoz méltó temetőt kaptak. Arra a kérdésre, hogy miért üres a temető, négy nyelven írt utalás van. Magyar nincs közte! Ezek után igaz-e a magyar nóta és versek által festett miliő? De ez a kisebbik sérelmünk, hiszen kis nép – kevés turista-elvből indulnak ki, s nekünk ebbe bele kell nyugodni. De mi nem a temetőbe mentünk, egy

földdarabba, hanem a halottainkhoz. A fájdalmas az, hogy mi tudjuk, hogy zömmel magyarok nyugszanak e helyen, de arról itt szó sincs. Akkor miért jöttünk? – kérdezhetik. A központi emlékműre az idegen nyelvű szöveg utal. Rajta olvasható a fenti magyar disztichon, de tájékoztató erről nem ad hírt. A másik oldalon német sor olvasható, amit minden nyelvre lefordítottak, de a magyart meg sem említik. De ha lenne is a tablón magyar nyelvű szöveg, csak azt kapnánk, amit más nemzetbéli, pedig jószerivel magyarokat rejt a föld. Nehéz ezt feldolgozni, hogy amíg az emlékművön az írástábla német szövegét lefordították szlovén és angol nyelvre, addig a magyart nem. Abban az országban, ahol élnek magyarok, és akikkel egy seregben harcoltunk, s talán igaz, talán nem, de leírom: ahonnan a legtöbb kegyeleti látogató érkezik. Az oda érkező magyaroktól elveszik a bizonyítékot, hogy jó helyen járnak, hogy itt kell eleikre emlékezni.

Záró képünk a Collegium hallgatóinak koszorúzásakor készült. Verssel, dallal, harmonikával érkeztek és szembetalálják magukat a „névtelen hősök” falával. A falra cementálva betonkeresztek, a belőlük kilógó rozsdás drótokkal, amelyekről mint vak szemgödrök néznek ránk a lepotyogott névtáblák üres helyei. Itt koszorúzzunk? – kérdezhették. De csak itt lehet, mert itt vannak a katonáink.

Mégis sikeres volt az út, a diákok a kíséret is megindították emlékezésükkel olyannyira, hogy azonnal lobbizott a magyar nyelvű táblák ügyében. Primozs Marusič úr a térség turisztikai egyesületének a vezetője, s ebben a minőségében segítette a táblaprogramot.

„Ugyanabban a szellemben összegezte a renčei temető emlékműveivel kapcsolatos eseményeket, miként Tanár Úr megírta nekem. Kérte, hogy járjak közben Szilágyiné Bátorfi Edit nagykövet asszonynál a március 13-i (másnap) ünnepségen és fogadáson, hogy a korábban (polgármesteri engedéllyel) elhelyezett, majd (polgármesterváltás után) eltávolított, raktárakba került emléktáblákat valamiképp helyezzessük vissza. A kéréssel nyitott kapukat döngöztünk, mert nagykövet asszony mindent megtesz az ügy diplomáciai rendezésében. Miként azt megosztotta velem, van is hasonló esetben eredmény és az eljárási mintát, a hivatalos utat követni lehet. Nagykövet asszony a renčei ügy rendezése mellett mindenekelőtt központi magyar emlékhely felállításán fáradozik.”

Mi ez, ha nem elkötelezettsége az ügy mellett?

(10-11) Nyári Szakkollégiumi Találkozó Szeged (diákszervezésben)

A szervezők beszámolója

A 2016-os NYATA-t (Nyári Szakkollégiumi Találkozó) idén Szegeden rendezte az ELTE Eötvös József Collegium, testvérkollégiuma az SZTE Eötvös Loránd Kollégium, az SZTE Móra Ferenc Szakkollégium és a pécsi PTE Kerényi Károly Szakkollégium. A programra augusztus 3–7. között került sor a Móra Ferenc Szakkollégiumban, ahol az öt nap alatt nem csak az előrehaladás érdekében folytathattunk szakmai eszmecseréket, hanem megismerhettük egymást, a vidéki szakkollégiumi modelleket és borkóstolón is részt vehettünk.

Az idei NYATA témája az elkövetkező 40 év volt. A délelőtti és délutáni tematikusan zajló előadások, workshopok, kerekasztal-beszélgetések és a különböző szervezetek bemutatkozásai is ezt kívánták lefedni. A találkozó alatt minden nap más-más problémával foglalkoztunk. Első témánk az esélyegyenlőséget és a társadalmi felelősségvállalást taglalta. Ezen téma kapcsán hívtuk meg kerekasztal-beszélgetésre a Sant'Egidio Község vezetőjét, dr. Szőke Pétert, aki Kékesi Márkkal (MIGSZOL) és Matyasovszky-Németh Mártonnal beszélgetett a menekültügyi válsághelyzetről, illetve a lehetséges humanitárius folyosókról. Délután különböző civil szervezetek mutatkoztak be, többek között a Csongrád Megyei Önkéntes Centrum, a Talentum Alapítvány, érzékenyítő játékokon vehettünk részt a Mosolygó Kórház egészségügyi önkéntességet imitáló foglalkozásain, vagy például a Vakok és Gyengénlátók Csongrád Megyei Egyesülete által. Továbbá vendégünk volt Forgács István, akivel a magyarországi romakérdést járhattuk körül egy széleskörű beszélgetés során. A nap végén borkóstolóval, illetve szabad programmal zártunk, ezzel eleget téve a szakkollégiumiság három alappillére közül a közösségiségnek is.

A pénteki napon a fenntartható fejlődése volt a főszerep a gazdaság, a környezet és az információs társadalom háromszögén keresztül. Vendégeink voltak dr. Chikán Attila és dr. Rakonczai János. Ebéd után a programok már nem csak belső, kollégiumi, hanem külső helyszíneken, az egyetem karain is folytatódtak. Vinkó Tamás és dr. Réfy Dániel vezetésével az egyetem különböző szektoraiba nyerhettünk bepillantást, illetve Czabán Samu HÖK-elnök (ELTE ÁJK) moderálásával az egyetemi demokrácia működésének kérdéseit járhattuk körül. Emellett a szakkollégisták tematikus filmklubok keretein belül is vitatkozhattak utópiáról, disztópiáról.

Utolsó nap az oktatással, családdal és gyermekekkel felmerülő problémák álltak a középpontban. Ennek felvázolásához, valamint az esetleges megoldások ismertetéséhez dr. Kőrössy Judit és dr. Baráth Tibor pszichológusokat kértük fel. Foglalkoztunk továbbá a középiskolai tanulmányi rendszer problémáival, a digitális generációk tanulási nehézségeivel, illetve az agy tanulási folyamataival is.

Természetesen a zsűfolt programok közé igyekeztünk beilleszteni az olimpiai közvetítéseket is, így nem maradtunk le a kezdeti aranyérmekről sem. A találkozó összességében a visszajelzések alapján is pozitívan járult hozzá minden résztvevő személyiségformálásához, világlátásának növeléséhez. Az eseményről a média is beszámolt. A szegedi sajtóban a szegedma.hu oldalon jelent meg cikk *A szakkollégiumi modellek találkozásáról is szólt az első szegedi NYATA* címmel, valamint szerepeltünk a szegedi városi televízió augusztus 5-i esti híradójában és a *Körút* című közéleti magazinban is.

A további részletekről és egyéb programokról a nyata2016.hu oldalon, illetve a rendezvény Facebook-oldalán (<https://www.facebook.com/nyata2016/>) tájékozódhatnak.

A Szervezők

Budapest, 2016. 10. 07.

(12) az OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal” (Byzantium Központ, témavezető: Horváth László) című pályázat

Pályázati beszámoló

A terveknek megfelelően a kutatócsoport megvalósította a Byzanz und das Abendland IV. nemzetközi konferenciát, önálló kötetekben publikálta a harmadik konferencia előadásait (bizánci, olasz, német, francia és újjörög). Az Antiquitas – Byzantium – Renascentia könyvsorozatban (ISSN 2064-2369) újabb öt kötetet jelentetett meg, és a magyar bizantinológiai kutatás és oktatás intézményeként létrehozta a Byzantium Központot (<http://byzantium.eotvos.elte.hu>).

– Bizánc és a Nyugat nemzetközi konferencia és szemináriumsorozat (Byzanz und das Abendland IV) Budapest, 2015. november 23–27.:

http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/_uploads_documents_felev14152_Byzanz%20und%20das%20Abendland%20IV%20program_vegleges.pdf

Tudósítás OTKA-hivatkozással: Élet és Tudomány 2016/9 p. 262–264. és Antik Tanulmányok 60 (2016) p. 135–141.

– A XXIII. Nemzetközi Bizantinológiai Konferencián [továbbiakban: NBK] (Belgrád, 2016. augusztus 22–27.) a kutatócsoport tagjai kerekasztalt szervezetek, tematikus ülésszakokat tartottak, és a munkájukat poszteren és előadásban is prezentálták.

– Az ABR sorozat kötetei (lásd Byzantium Központ honlapja, XV–XIX):

– Byzanz und das Abendland III. *Studia Byzantino-Occidentalia*

– Byzance et l’Occident II. *Tradition, transmission, traduction*

– Mare nostrum. *Studia Iberica, Italica, Graeca*

– Quelle und Deutung II.

– Dión Chrysostomos: Tróját nem vették be

Horváth László: egy tanulmányt jelentetett meg (két idegen nyelvű publikációja folyamatban). Három konferencia-előadást tartott:

– *Dramatic elements as rhetorical means in Hyperides’ Timandrus*. International Conference on Attic Drama and Oratory, Kalamata, 2015. október 21–24.

- Az öreg lovag. XII. Magyar Ókortudományi Konferencia, Debrecen, 2016. május 26–28.
- Der alte Ritter; XXIII. NBK.

Adorjáni Mária: az ÖNB Suppl. Gr. 182. kéziratát írta át, jegyzeteket készített. A katalógus készítői az első fragmentumot Hitvalló Maximosz Quaestiones ad Thalassium című munkájának 3. kérdésével hozzák összefüggésbe, a másodikat pedig az Újszövetséggel. Recenziót jelentetett meg, és két előadást tartott:

- A Bécsi Nemzeti Könyvtár Supplementum Gr. 182. jelzetű kéziratának egzektikai töredékei. XII. MÓK.
- Τίς ὁ ἀποστολεὺς; Les deux fragments exégétiques du Supplément Grec 182 de la Bibliothèque Nationale d'Autriche. XXIII. NBK.

Delbó Katalin: Nikéas Eugenianos Drosilla és Chariklész című regényét kutatta: mítoszok a bizánci regényekben; a bizánci regény közönsége; a tudós nyelv; a regény és képzőművészet. Folytatta a Florilegium Vindobonense kritikái kiadásának előkészítését. Két publikáció mellett három előadást tartott:

- Παρατηρήσεις σχετικά με τα βυζαντινά μυθιστορήματα του 12ου αιώνα. Byzanz und das Abendland IV., Budapest, 2015. november 23–27.
- Regényjelenetek a bizánci képzőművészetben. III. Mathema Konferencia, Budapest, 2016. 04. 29.
- A bizánci regények olvasóközönsége. XII. MÓK.

Egedi-Kovács Emese: az Athosz-hegyi Ivion 463-as jelzetű bizánci kódex átfogó elemzését készítette el (paleográfiai, kodikológiai, filológiai és ikonográfiai szempontok). A kéziratban a görög szöveg mellett – és körül – a margón (valamennyi ránc maradt 135 foliumon) napjainkig érdemben nem kutatott, ismeretlen és kiadatlan, valószínűsíthetően igen korai (11. század vége – 12. század) ófrancia fordítás van. Tanulmánykötetet szerkesztett, és hét előadást tartott:

- Analyse manuscritologique complexe du codex d'Ivion No. 463. XIII. NBK.
- Az Ivion 463-as jelzetű, kétnyelvű bizánci kódex történeti vonatkozásai. XII. MÓK.
- Az Ivion No. 463-as jelzetű, kétnyelvű (görög–ófrancia) bizánci kódex. Ókortudományi Társaság, Szegedi Tagozat, 2016. április 27.
- Le Barlaam et Ioasaph dans le ms. Ivion No 463. EHESS, Párizs, 2016. január 7.

- Le manuscrit Iviron No. 463. Középkori francia filológiai szeminárium, École Normale Supérieure, Párizs, 2016. január 6.
- Le Barlaam et Joasaph dans le ms. Iviron No. 463 . Byzanz und das Abendland IV., Budapest, 2015. november 23–27.
- Un manuscrit bilingue byzantin: le Barlaam grec et sa traduction française. Byzanz und das Abendland IV., Budapest, 2015. november 23–27.

Farkas Zoltán: a kutatócsoport fiatalabb tagjainak bizantinológiai tutorálását irányította. Előadást tartott:

- Changing Tradition: On Psellos' Didactic Poem on Medicine. XXIII. NBK.

Juhász Erika: a Byzanz und das Abendland III. konferencia bizánci előadásai-ból konferenciakötetet szerkesztett, és tanulmányt tett közzé. A Byzantinische Zeitschrift magyarországi referenseként gyűjtötte a kutatók publikációit. A Chronicon Paschale új kritikai kiadásán és a mű magyar fordításán dolgozott. Négy előadást tartott:

- Zu den Konsullisten in der Osterchronik. Byzanz und das Abendland IV., Budapest, 2015. november 23–27.
- Chronicon Paschale. XII. MÓK.
- Shortage of Fish or Lack of Wine – Greek and Roman Mythological Elements in the Easter Chronicle. Leeds, 23. Nemzetközi Medievalista Kongresszus, 2016. július.
- Excerpte aus dem Chronicon Paschale. XXIII. NBK.

Kovács István: a British Library Harley 5735 jelzetű kódexében olvasható Libanios-levelekhez írt sorközi glosszákat vizsgálta. A szakirodalom segítségével bemutatta, hogy a kódexet a XIV. századi bizánci közegben miként használhatták oktatási segédkönyvként. Egy tanulmányt publikált, három előadást tartott:

- Les livres dans l'enseignement – L'examen du manuscrit Harley 5735. Byzanz und das Abendland IV., Budapest, 2015. november 23–27.
- Bizánci iskoláskönyv? XII. MÓK.
- Un livre destiné à l'enseignement ? XXIII. NBK.

Lágler Éva: befejezte az indexet Janus prózai szövegekből készült fordításai-hoz. Plut. Quibus modis ab inimicis iuvare possumus (Teleki [1784] 3-22);

Plut. *De negotiositate* (Teleki [1784] 22-45); Dem. *In epistulam Philippi / Oratio Demosthenis contra regem Philippum* (Teleki [1784] 46-53); Dem. *Epitaphios* (Horváth J. [1974] 613-617); Plut. *Apophth./ dicta* (Ábel [1880] 31-84). Folytatta a nehezebben megfeleltethető szerkezetek beillesztését, a szövegkritikai problémák gyűjtését. Egy előadást tartott:

– *Griechische Textvorlagen der Übersetzungen des Janus Pannonius. Byzanz und das Abendland IV.*, Budapest, 2015. november 23–27.

Mayer Gyula: a fiatalabb kutatók, különösen Lágler Éva kutatásait tutorálta, két előadást tartott:

– *Griechische Textvorlagen der Übersetzungen des Janus Pannonius. Byzanz und das Abendland IV.*, Budapest, 2015. november 23–27.

– *Der Plutarch des Janus Pannonius. XXIII. NBK.*

Mészáros Tamás: a két Laonikos Chalkokondylés-kézirat részleges kollációját végezte el. Cáfolta a nemzetközi szakirodalomban felvetett szövegromlás lehetőségét a magyar nép megnevezésére használt alakokkal (*paiones*) kapcsolatban. Előkészítette a két kéziratban, Antónios Kalosynas neve alatt fennmaradt Laonikos-életrajz kritikai kiadását. Elkészítette a Phótios konstantinápolyi pátriárka Prokopios történeti művéről szóló értekezésének kommentált fordítását. Egy publikáció mellett öt előadást tartott:

– *Laonikos on the Ethnonym of the Hungarians. Byzanz und das Abendland IV.*, Budapest, 2015. november 23–27. *Studia Byzantino-Occidentalia*.

– *Archaizáló névhasználat Laonikos Chalkokondylés történeti művében. Magyar Bizantinológiai Társaság*, 2015. december 14.

– *Megjegyzések a Chalkokondylés-életrajzhoz. XII. MÓK.*

– *Studying Byzantine Chronicles: Some Preliminary Remarks. XXIII. NBK.*

– *On the Life of Chalkokondyles. XXIII. NBK, Belgrád*, 2016. augusztus 22–27.

Rumi Andrea: az Eötvös Collegium kiadásában megjelent *Quelle und Deutung II.* kötetben olvasószekesztőként, a *Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson* c. kötet elkészítésében szaklektorként működött közre. Az osztrák levéltárakban őrzött *Opusculum*-kéziratok szinoptikus kiadását célzó munka során Johannes Gerson széles körben elterjedt és olvasott traktátusa latin szövegének egy, a kiadás alapját képező XVIII. századi nyomtatványból készített átiratát (*Digitale Bibliothek des Münchener*

Digitalisierungszentrums, Bayerische Staatsbibliothek, Sign. 2 P. lat. 584-1) és a szöveg XV. századi, korai újfelnémet nyelvű, bastardával írt kéziratának (Stiftsbibliothek Melk 235, Melk 570 és Universitäts- und Landesbibliothek Innsbruck Cod. Ib3) átiratait vetette egybe az eredetikkkel.

Szabó Edit Zsuzsanna: Janus Pannonius vocabulariumának átírását végezte, az anyag feldolgozásának több mint negyedét befejezte. A vonatkozó szakirodalom és lexikográfiai irodalom áttekintésével a kiadás előkészületei folyamatban vannak.

Szepessy Tibor: A Kr. u. 1–2. század fordulóján élt görög szerző, Dion Chrysostomos írásaiból válogatott, elsősorban a szerző irodalommal és mitológiával foglalkozó írásait kutatta. A fordítással és a – több mint harmincoldalnyi – előszóval megjelent: Dion Chrysostomos: Tróját nem vették be. Emellett egy előadást tartott:

– Dion Chrysostomos „műfajai”. XII. MÓK.

Tóth Iván: Az elmúlt évben a *Historiae* első könyvének új magyar fordítását történeti-filológiai kommentárokkal látta el. A több, mint négyszáz szöveghelyhez fűzött magyarázat jelentős része saját történeti-filológiai kutatáson alapul. A kutatás során Kritobulos leírását összevetette a párhuzamos görög forrásokkal, felhasználta az ostrom történetét feldolgozó legfrissebb szakirodalmat és feltárta a klasszicizáló szerző történetírói sajátosságait. Két tanulmányt publikált, két előadást tartott:

– Lo storiografo del sultano Mehmed: Critobulo di Imbro. Università di Bologna, Dipartimento di Beni Culturali, Sala Giardino Pensile, via degli Ariani 1, III piano, Ravenna, 2015. november 17.

– Plutarch's *Vita Alexandri* as 'Open Text' in Zonaras' *Epitome Historiarum* – Some Minor Observations on Zonaras' Source Handling. XXIII. NBK.

Összesen (OTKA-hivatkozással) 5 szerkesztett önálló kötet (1 monográfia és 4 tanulmánykötet), 7 tanulmány, 2 recenzió és 32 előadás jelent meg, illetve hangzott el a kutatók részéről.

(13) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2016. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására

A Magyar–Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2016-ban is kiemelten támogatta a Collegiumot: pályázatot nyertünk francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból. A vonatkozó dokumentumokat alább közöljük.

FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNY
PÁLYÁZATA
FRANCIA ANYANYELVŰ VENDÉGOKTATÓ
FOGADÁSÁRA
a 2016/2017-es tanévben

A kérdőív akkor is kitöltendő, ha az intézményben jelenleg is oktató francia kolléga szerződését kívánják megújítani.

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2016. MÁRCIUS 22.

1. A felsőoktatási intézmény neve: Eötvös József Collegium
2. Az intézmény vezetőjének neve: Dr. Horváth László
3. A vendégoktatót fogadó tanszék, lektorátus stb. neve, címe:
Eötvös József Collegium
1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
4. Telefonszáma: 06 1 460 44 81 Fax: 06 1 209 2044

E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu honlap:
5. A tanszékvezető neve:
Dr. Horváth László

email-címe:
horvathl@eotvos.elte.hu
6. A franciát oktató főállású magyar kolléga/ák neve:
Dr. Kalmár Anikó
7. A leendő főkoordinátor neve:
Dr. Kalmár Anikó
lakcíme, telefonszáma:
1138 Budapest, Tomori köz 17.

mobiltelefon-száma, e-mail címe:
036 30 551 22 52
kalmar.aniko@btk.elte.hu
8. A pályázó intézményben dolgozó helyi koordinátor neve (társult intézmények esetén, ha nem azonos a főkoordinátorral):

mobiltelefon-száma, e-mail címe:
9. A vendégoktatótól elvárt szakképzettség, szakirányultság, a neki szánt órák jellege:
Bölcsész végzettség
Francia nyelv, irodalom, civilizáció
10. A vendégoktató tervezett heti óraszám az intézményben:
18

(14) Mészáros Tamás OTKA K 11637: *Előmunkálatok Laonikos Chalkokondylés történeti művének kiadásához*

Beszámoló a pályázat első évéről (2015. szeptember 1. - 2016. augusztus 31.)

A pályázat kutatási tervében az első év feladataként jelöltük meg a Laonikos-szakirodalom feldolgozását. A bécsi kutatómunkának köszönhetően a Magyarországon nem elérhető szakirodalom túlnyomó többségét beszereztük és feldolgoztuk. A szerző művét tárgyaló mértékadó monográfiát (Anthony Kaldellis: *A New Herodotos. Laonikos Chalkokondyles on the Ottoman Empire, the Fall of Byzantium, and the Emergence of the West*. Washington, 2014) recenzióban elemeztük.

A szövegkritikai kutatások területén két kézirat részleges (elsősorban a szerző életrajzát tárgyaló foliumok) kollációjával végeztünk (Codex Monacensis Graecus 150, Codex Parisinus Graecus 1776), jelenleg a harmadik kézirat (a müncheni Universitätsbibliothekben őrzött Ms 357) vizsgálatával folytatódik a kézirati hagyomány áttekintése. Angol, majd magyar nyelvű előadásban cáfoltuk a nemzetközi szakirodalomban felvetett szövegromlás lehetőségét a magyar nép megnevezésére használt alakkal (paiones) kapcsolatban. Mindkét dolgozat megjelenése a pályázat második évében várható.

Előkészítettük a két kéziratban, Antónios Kalosynas neve alatt fennmaradt Laonikos-életrajz kritikai kiadását, a szöveg magyar fordítását, elemeztük a mű keletkezésének történetét és szöveghagyományát. Eredményeinkről angol és magyar nyelvű előadásban számoltunk be, a tanulmányok megjelenése szintén a második évben várható. Előadást tartottunk továbbá a bizánci történetírás sajátos műfajának, a krónikairodalomnak a sajátosságairól.

A pályázat első évében, a kutatás tárgyában megjelent közlemény (recenzió):
1. Anthony Kaldellis: *A New Herodotos. Laonikos Chalkokondyles on the Ottoman Empire, the Fall of Byzantium, and the Emergence of the West*. Washington, 2014. *Antik Tanulmányok* 60 (2016) 119–124.

További 4 tanulmány (2-2 idegen- és magyar nyelven) megjelenés alatt.

A pályázat első évében, a kutatás tárgyában tartott előadások (3 idegen nyelven, nemzetközi konferencián, 2 magyar nyelven):

1. Laonikos on the Ethnonym of the Hungarians. *Byzanz und das Abendland* IV. *Studia Byzantino-Occidentalia*. Eötvös József Collegium, 2015. november 23–27.
2. Archaizáló névhasználat Laonikos Chalkokondylés történeti művében. Magyar Bizantinológiai Társaság. Eötvös József Collegium, 2015. december 14.
3. Megjegyzések a Chalkokondylés-életrajzhoz. XII. Magyar Ókortudományi Konferencia, Debrecen, 2016. május 26–28.
4. Studying Byzantine Chronicles: Some Preliminary Remarks. 23rd International Congress of Byzantine Studies. Round Table: Byzantine World Chronicle as Open Text. Belgrád, 2016. augusztus 22–27.
5. On the Life of Chalkokondyles. 23rd International Congress of Byzantine Studies. Thematic Session: Byzantium and the West. Belgrád, 2016. augusztus 22–27.

(15) „Szakkollégista tudományos és közéleti műhelykiadványok, utánpótlás-nevelés” című NTP-SZKOLL-16-0018 számú pályázat

A pályázati beszámoló, az eredmények ismertetése az évkönyv következő számában várható, itt a 2016 őszén megvalósított kurzust (ECTE- Eötvös Collegiumi Tudományos Estek, a félév során nyolc előadás) ismertetjük.

ECTE – Eötvös Collegiumi Tudományos Estek
2015/16. II. félév

Az Eötvös Collegium szellemiségének meghatározó eleme a különböző tudományterületek felé való nyitottság, a szakmai sokszínűség. Az Eötvös Collegiumi Tudományos Estekkel (ECTE) ezt a nyitottságot szeretnénk támogatni és megerősíteni, hiszen igyekeztünk a legkülönbözőbb tudományterületek elismert kutatóit, tudósait meghívni. Az előadások nem kívánnak semmilyen előképzettséget, sok szeretettel várjuk mind a collegista, mind a külsős érdeklődőket.

A szervezők: Barabás Gergő, Bozóki Tamás, Horicsányi Attila, Kecskés Boglárka

Helyszín, időpont: Eötvös Collegium (Ménesi út 11–13.), Nagyklub, szerda 18:30

2016. szeptember 21.

Dr. Simon Zoltán: Európai politika napjainkban – Az Európai Unió és azon túl
Az európai politika jelentős átalakuláson megy keresztül napjainkban. Eme változásokat sokszor hajlamosak vagyunk felszínes okoknak és/vagy – különösen az Európára irányuló migrációs nyomás tükrében – külső hatásoknak tulajdonítani és azok következményeként értelmezni. Holott mindezek gyakran az európai társadalmakban évtizedek óta zajló változási folyamatokat tükröznek, melyek a politikai szereplőkre, az általuk megjelenített politikai üzenetekre, valamint eme üzenetek közvetítésének csatornáira egyaránt közvetlen hatással vannak. Az átalakulás egyik markáns jelensége a politikától való elfordulás, illetve a politikai intézményekkel – különösen a politikai pártokkal – és az intézményes politizálással való szembefordulás, ami kedvez a politikai populizmus és szélsőségek felerősödésének, valamint a politika "depolitizálására" irányuló szándékokat eredményez. Mindezekkel egyidőben

az Európai Unió számára továbbra is alapvető kihívást jelent a demokráciadeficit (demokratikus deficit) problémája a közösség mindennapi működésében. Számos európai politikus és uniós szakértő ennek orvoslását mindenekelőtt az uniós közélet (párt)politizálásán keresztül tartja lehetségesnek - az említett, az európai politikában általánosan megfigyelhető trendekkel szemben. Az előadás és kötetlen beszélgetés célja mindezek tükrében, hogy az európai politikai közéletben napjainkban megfigyelhető néhány meghatározó változási jelenséget azok társadalmi háttérébe ágyazottan vizsgáljon, és összevesse eme jelenségeket az Európai Unió előtt álló aktuális politikai kihívásokkal. Az előadóról: Simon Zoltán a politikatudomány doktora, az ELTE és az Eszterházy Károly Egyetem oktatója, az Európai Parlament munkatársa.

2016. szeptember 28.

Domokos Gábor (BME): Kavicsoktól a Gömböcig, Gömböctől a kavicsokig
2013-ban a NASA Curiosity Mars-robotja lekerekedett kavicsokról küldött fényképeket a Földre. Ezen fényképekből kiindulva sikerült igazolnunk 2015-ben, hogy valaha a Mars felszínén kiterjedt folyórendszer működhetett. Az eredményhez bonyolult út vezetett, melyben kulcsszerepe van a 2006-ban felfedezett Gömböcnek, az első ismert homogén, konvex mono-monostatikus testnek, melynek létezését 1995-ben Vlagyimir Igorevics Arnold, a XX. század egyik kiemelkedő matematikusa sejtette meg.

<http://www.nature.com/ncomms/2015/151013/ncomms9366/full/ncomms9366.html>

Az előadóról: Domokos Gábor magyar építészmérnök, alkalmazott matematikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. A nemlineáris mechanika, az alkalmazott matematika nemzetközi hírű tudósa. Számos interdiszciplináris publikációja jelent meg. Várkonyi Péterrel közösen kialakított szerkezete a „Gömböc”, amelyik az első ismert homogén test, amelynek egy stabil és egy instabil, azaz összesen két egyensúlyi pontja van.

2016. október 5.

Vincze Miklós (MTA-ELTE): Léggör és óceán a laborasztalon
Földünk óceánjai és légköre komplex, csatolt áramlástani rendszert alkotnak, melyben a részfolyamatok többszörösen visszahatnak önmagukra és egymásra, minden elképzelhető időskálán és mérettartományban. E bonyolult ok-okozati viszonyok szétválasztása embert próbáló, nemegyszer lehetetlen feladat elé állítja a kutatókat. Épp ezért rendkívül hasznos lenne, ha valamiképpen ellenőrzött

körülmények közé kényszeríthetnénk, "laborasztalra fektethetnénk" a légkör és az óceán nagyléptékű jelenségeit.

A természet szerencsére segítségünkre siet ebben: mint látni fogjuk, az áramlástan hasonlóság elve lehetővé teszi, hogy a paraméterek gondos megválasztásával tényleges laborasztalokon, konyhai edényekkel összevethető nagyságú tartályokban tanulmányozhassuk a környezeti áramlási rendszerek, sőt a jelenleg zajló klímaváltozás (radikálisan leegyszerűsített, ám épp ezért nagyon tanulságos) ún. minimálmodelljeit. Magyarországon az ELTE Kármán Tódor Környezeti Áramlások Laboratóriumában zajlanak ilyen kísérletek, s ezek, illetve a szerző Brandenburgi Műszaki Egyetemen (Cottbus, Németország) folytatott méréseink képezik az előadás alapját.

Az előadóról: Vincze Miklós az ELTE-MTA Elméleti Fizika Kutatócsoportjának tagja.

2016. október 19.

Ligeti Erzsébet (SE): Békés és harcos együttélés a mikrobákkal

Az emberek és más magasabb rendű élőlények a mikrobák tengerében élnek, vízben, levegőben, de saját testünk felszínén, sőt belsejében is különböző mikroorganizmusok milliárdjai találhatók. Az együttélés többnyire békés, kölcsönös előnyökön alapul. Ugyanakkor egyes mikroorganizmusok időnként végzetes betegségeket okozhatnak. Ezen potenciálisan patogén élőlények ellen sok különböző eszközzel védekezik a szervezet. Az előadásban ezen védekezési mechanizmusokról lesz szó. Bemutatom a legutóbbi jelentős szemléletváltozást, a 2011-ben orvosi Nobel-díjjal kitüntetett kutatók felfedezését, és kitérek saját kutatási eredményeinkre a neutrofil granulociták működéséről.

Az előadóról: Ligeti Erzsébet Széchenyi-díjas orvos, immunológus, biokémikus, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Kutatási területe a sejtélettan és a membránátviteli folyamatok. Tevékenysége jelentős a természetes immunitásban kiemelkedő mértékben részt vevő falósejtek működésének és a fehérvérsejtekből felszabaduló különböző anyagok baktérium-növekedést gátló hatásainak vizsgálatában. Egy új fehérje (GAP) klónozásában is részt vett. A Semmelweis Egyetem Élettani Intézete igazgatóhelyettese.

2016. október 26.

Fejérvári Boldizsár (ELTE): Thomas Chatterton – egy mítosz felépítése és lebontása

Előadásomban Thomas Chatterton, az arzénmérgezésben meghalt 18. századi kamasz költő, hamisító, lázadó mítoszát tervezem kisebb részben felépíteni, nagyobb részben lebontani. Chatterton azok, akik egyáltalán hallottak róla, többnyire John Keats rajongásán keresztül ismerték meg. A nevéhez fűződő leghírhedtebb verset nem is ő írta, halálának körülményeit pedig a romantikus képzelet a meg nem értett, szegénységben sínylődő fiatal zseni öngyilkossága-ként értékelte. A mítoszképzést persze a 18. születésnapja előtt meghalt költő saját maga is táplálta, hiszen egész legendakört teremtett egy fiktív 15. századi bristoli pap-költő köré, akinek nevében kisebb életművet „hamisított” össze. Előadásomban a fent érintett mítoszokat kívánom kibontani, majd a legfrissebb szakirodalom alapján jórészt lebontani, valamint ízelítőt szeretnék adni Thomas Chatterton Magyarországon méltatlanul kevésbé ismert költészetéből.

Az előadóról: Fejérvári Boldizsár az Eötvös Collegium Angol-Amerikai Műhelyének vezetője, az ELTE BTK munkatársa

2016. november 2.

Recski András (BME): Matematikai érdekességek – bölcsészeknek is

Mikor (és miért) kezdtünk el számolni? Hogy készül a naptár? Segít-e a matematika az emberi kapcsolatok vizsgálatában? Mi kapcsolja össze a barokk kor művészetét és a modern CD- és DVD-lejátszókat? Hát Máté evangélistát és Karinthy Frigyeszt?

Az előadóról: Recski András egyetemi tanár (BME Számítástudományi és Információelméleti Tanszék és ELTE Számítógéptudományi Tanszék), jelenleg a BME Matematika és Számítástudományi Doktori Iskola vezetője. Számos helyen volt vendégprofesszor az USA-ban (Yale, Cornell), Kanadában, több európai országban és Japánban.

2016. november 30.

Bálint Csanád (MTA): Avarok, magyarok, zavarok

Nagy divatja lett a magyar őstörténet kutatásának, s mindannak, ami azzal akárcsak távolról is kapcsolatban áll, sőt: azzal kapcsolatba hozható; már maga az égtáj („kelet”) is a közbeszédben fogalom, olykor politikai jelszóvá vált. A politikusok megnyilatkozásai fölött csak sajnálkozhatunk, míg a megnövekedett társadalmi érdeklődésnek éppenséggel örülhetnénk is, ha sokan már nem előre „tudnák” a „helyes” választ. (Az utóbbiak egyáltalán nem számolnak az évszázados nemzetközi kutatással, egy-egy műről – valójában a szerzőjéről!

– legfőlőbb sommás kinyilatkoztatást tesznek (pl. egy francia orientalisztikai könyv esetében: „a franciáknak köszönhetjük Trianont”). E helyzetben a kutató, aki lépésről lépésre halad, az apró adatokat földolgozva, s aki nem azonnal nagy-monográfiát ír, abban egyszeriben mindent „megfejtve”, csakis defenzívában lehet. A tudománnyal foglalkozó tudja, hogy egyáltalán mi az, amit tudunk és mit nem, mik a megismerésnek lehetőségei és határai, mit jelent egy forrásadat, s hogyan lehet azt fölhasználni. Túlhaladott, vagy éppen már annak idején sem helytálló nézetek, elméletek szállnak szájról szájra, hagyományozódnak cikkről cikkre, s válnak további teóriák kiindulásává. Némely hazai szerző személye ideológiai kontextusba került, így az esetleges bírálói könnyen „hazaárulóvá” válhatnak, amint még maga a Magyar Tudományos Akadémia is. Jómagam nem értek a társadalomlélektanhoz, így nem tudom megmondani, hogyan kezelendő ez a jelenség, csak azt remélem és kívánom, hogy a most felnövekvő tudósnemzedék is sine ira et studio végzi majd a munkáját, még ha ők nem is a kutatás celebjei – ennek sok öröndetes jelét látom.

Az előadóról: Bálint Csanád Széchenyi-díjas magyar régész, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Kutatási területe a kora középkor régészete. Szélesebb ismertséget a nagyszentmiklósi kincs kutatási eredményeinek feldolgozásával kapcsolatban szerzett. 1994 és 2012 között az MTA Régészeti Intézete igazgatója.

2016. november 23.

Pávai István (LFZE): Népzene gyűjtés a fonográfától a digitális eszközökig

Az előadás első része röviden vázolja, hogy mit tekint az etnomuzikológia tudománya népzeneének, és hogy viszonyul ez a szemléletmód a mindenkori köz-tudat népzenefogalmához. A második részben szó lesz arról, hogy a technikai eszközök és ezzel párhuzamosan a kutatási szemléletmódok fejlődése hogyan szélesítette a népzene gyűjtés és a tudományos feldolgozás lehetőségeit.

Az előadóról: Pávai István az MTA Zenetudományi Intézet tudományos fő-munkatársa, egyetemi docens (Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem)

2016. december 7.

Tarrósy István: Terepkutatások Kelet-Afrikában

Az előadás az elmúlt néhány évből mutat be terepkutatási gyakorlatokat, módszertani megfontolásokat és eredményeket. Fókuszban a szubszaharai Afrika, azon belül a Kelet-afrikai Közösség néhány tagállama, így Tanzánia, Kenya és Ruanda. Az előadás egyfelől megismerteti a hallgatókat általában a térség és

kifejezetten e regionális szervezet politikai, gazdasági jellemzőivel, dinamikáival, másfelől terepfotók segítségével mutatja meg a jelzett országok kont拉斯ztokkal teli mindennapjait, a gazdasági-társadalmi átalakulás különböző dimenzióit. Azáltal, hogy az előadó interdiszciplináris módon dolgozza fel választott témáit, az előadás a különböző tudományterületeken tanuló, kutató közönség számára széles értelemben lehet hasznos és érdekes.

Az előadóról: Tarrósy István a Pécsi Tudományegyetem habilitált doktora, egyetemi docens, Afrika-kutató.

III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉS KÖZÉLETI RENDEZVÉNYEK

Az Eötvös Collegiumban megrendezett tudományos rendezvények jelentős része a különféle pályázatok keretében (lásd II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG [PÁLYÁZATOK]), részint az Eötvös Collegium egésze, illetve szervezeti egységei, valamint a Collegiumban működő egyesületek (Magyar Bizantinológiai Társaság, Collegium Hungaricum – SEC, Történelemoktatók Szakmai Egyesülete), és a Hallgatói Önkormányzat, a Választmány szervezésében valósult meg. Az egyes műhelyek és szervezeti egységek (Cathedra Magistrorum) önálló szervezésében megvalósított – a Collegium honlapján is kiemelt – rendezvényeket a műhelyek beszámolóinak részeként ebben a kötetben (lásd Műhelybeszámolók), illetve az ECCE VII. kötetben közöljük, amely a 2016/2017. évi őszi félév műhelytevékenységeit tartalmazza. A nemzetközi bizantinológiai előadások (Magyar Bizantinológiai Társaság) az EC BYZANTIUM KÖZPONT alfejezetbe (V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK fejezet, az előadások a 192. oldaltól), a SEC konferenciája pedig az EGYESÜLETI RENDEZVÉNYEK alfejezetbe (IV. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS RENDEZVÉNYEK fejezet, 157–158. oldal) került.

Válogatás a műhelyek és szervezeti egységek rendezvényeiből:

Dér Csilla *“Diskurzusjelölők a magyar spontán beszédben”* című előadása (Magyar Műhely Nyelvészeti önképzőkör c. előadássorozata keretében): 2016. február 23.; Történész Műhely konferenciája: Konferencia Clio műhelyében II.: 2016. február 26–27.; Cathedra Magistrorum *Irodalmi szövegek szerepe a német mint idegennyelv-oktatásban* című szemináriuma és konferenciája: 2016. február 29. – március 2.; VII. „Közel, s Távolság” Orientalisztika Konferencia: 2016. március 3–5.; Pléh Csaba *“Magyar pszicholingvisztikai példák a szófelismerés, az alaktan és a szótári szerveződésterületéről”* című előadása (Nyelvészeti önképzőkör sorozat): 2016. március 8.; Domonkosi Ágnes *“A társas deixis változatai és működése”* című előadása (Nyelvészeti önképzőkör sorozat): 2016. április 5.; Ádám Péter és Kiss Kornélia: Albert Camus *Az idegen* című regényének új fordításának bemutatása (Francia Műhely): 2016. április 22.; IV. Juvenália, a Magyar Műhely minikonferenciája: 2016. május 6.; A Szlavisztika Műhely

műhelykonferenciája: 2016. május 27.; Fodor Ferenc önéletrajza (kötetbemutató): 2016. szeptember 30.; A Magyar Műhely *Találkozások* című konferenciája: 2016. november 18–19.; Az Angol–Amerikai Műhely műhelykonferenciája: 2016. november 25.

Az alábbiakban a Collegium központi szervezésében vagy a Collegium egészének közreműködésével megvalósított azon kiemelt rendezvényeket ismer-tetjük, amelyeket a II. fejezetben (Kutatási tevékenységek, pályázatok) nem tárgyaltunk.

- (1) Tehetségtábor IV. „Hannibal ante portas – Hannibál azelőtt portas volt” (Egyetemi utánpótlás toborzása az Eötvös Collegiumban): 2016. január 25–30.
- (2) Eötvös Collegiumi Tudományos Estek (ECTE) előadássorozat (2016. februárjától májusáig 11 alkalom.)
- (3) Latintanári szakmai napok: 2016. március 4–5.
- (4) Vekerdi József-emlékülés: 2016. március 18.
- (5) Csernobil - sugárvédelem-előadás az Eötvös Collegiumban: Dr. Zagyvai Péter: 2016. május 5.
- (6) Emlékhelyek napja: 2016. május 14.
- (7) Eötvös József Collegium, a magyarság közös eszménye – Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia III.: május 31. – június 3.
- (8) Im Übersetzen leben - Fritz Paepcke-emlékkonferencia: 2016. június 5–8.
- (9) ELTE 21. Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetem, Humántudományi Szekció 2016. július 5–9.
- (10) Eötvös-nap, ünnepi tan-évnnyitó: 2016. szeptember 2.
- (11) Kutatók Éjszakája: 2016. szeptember 30.
- (12) Emléktábla-avatás Dr. Keresztényi József tiszteletére: 2016. október 21.
- (13) SZITU KONF – Színháztudományi Konferencia: 2016. november 11–12.
- (14) *Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident V. Studia Byzantino-Occidentalia* nagy nemzetközi konferencia: 2016. november 21–24.

(1) *Tehetségtábor IV. „Hannibal ante portas – Hannibál azelőtt portás volt” (Egyetemi utánpótlás toborzása az Eötvös Collegiumban): 2016. január 25–30.*

Felkérés a felkészítő tanárokhoz

Tisztelt Tanárnő / Tisztelt Tanár Úr!

Kollégám, Szabó Edit Zsuzsanna közvetlen telefonos egyeztetése, a megelőző évek kedvező tapasztalatai, illetve mások szíves szakmai ajánlása alapján írok most Önnek, hogy segítségét és együttműködését kérjem az ELTE Eötvös József Collegium tehetséggondozó programjához. Célunk az, hogy az ELTE-re 2016-ban jelentkező tehetséges diákok augusztusban majd az Eötvös Collegiumba is felvételizzenek, és lehetőleg a Collegium tagjaivá váljanak.

Három sikeres év után (<http://honlap.eotvos.elte.hu/tehetsegtabor>) 2016-ban is megszervezzük a *tehetségtábort* (Tehetségtábor IV. „Hannibal ante portas – Hannibál azelőtt portás volt”), amelynek tervezett, egyelőre nem véglegesített programkeretét a csatolmányban olvashatja.

[A „Hannibal ante portas” szállóige abban a történelmi helyzetben keletkezett, amikor a római szenátus tagjai (Kr. e. 216-ban) így riogatták egymást: „Hannibál a kapuk előtt áll”, beveszi Rómát (csaknem sikerült...). A latinul tanuló egyszerű diák a szállóigét így fordította: „Hannibál azelőtt portás volt...” ti. az ante = „előtt” előljárószó hasonlít az antea = „azelőtt” latin határozószóra. A tábor szempontjából: szó szerinti fordításban az „ante portas” = „a kapuk előtt” átvitt értelme magától értetődik (az ELTE-EC kapuján zörgető majdani felvételiző), egyszersmind történelmi verete, áthallása van (de benne sejlik a gimnáziumi tréfa is).]

A program helye és időpontja: Eötvös József Collegium (1118 Budapest, Ménesi út 11–13.), 2016. január 25–30. A meghívott diákokat az iskolák igazgatóitól kikérjük. Összesen 40 (NTP szakkollégiumi pályázattól támogatott) vidéki és ugyanilyen számú (a szakmai programokra bejáró) fővárosi diákot láthatunk majd vendégül színvonalas szakmai foglalkozásokat, illetve szabadidős programokat biztosítva. A vidéki diákoknak a szállás a korábbi évekhez hasonlóan díjmentes: a lányoknak részben vendégszobákban és hallgatói szobákban tudunk helyet biztosítani, a fiúknak pedig a Collegium egyéb terein alakítunk ki közös alvótereket (polifoamra és hálósákra mindenkinek,

a lányoknak is szüksége lesz), a lány- és fiúszárnyai vizes helyiségek elérhetőek. A résztvevőknek maguknak kell gondoskodniuk az útiköltségről. A vidéki diákoknak reggelit és ebédet biztosítunk, a vacsoráról egyénileg kell gondoskodni a péntek esti alkalom kivételével, amikor közös gulyás-vacsora lesz.

A pontos számítások érdekében összegzem a várható költségtípusokat: útiköltség (retúrjegy) + 10 db budapesti vonaljegy (3000 Ft) + vacsoraköltségek. A vacsorák beszerzésében, a boltok megtalálásában a Collegium diákjai készségesen segítenek.

A válaszok és a jelentkezések érkezése alapján igyekszünk majd a szakok között is arányosan elosztani a helyeket.

Sokéves tapasztalatom, hogy a legjobb szándék és igyekezet ellenére sem hallanak a tehetséges végzős középiskolás diákok azokról a lehetőségekről, amelyeket az ELTE-re jelentkezők számára az Eötvös Collegium nyújthat. Az Ön segítségével szeretnénk most megszólítani azokat a diákokat, akiket a figyelmünkbe ajánl. Biztos vagyok abban, hogy az eredményes tanári évek értékes tapasztalatainak köszönhetően a legavatottabb kézbe továbbítom kérésemet.

Kérem, legyen szíves, küldje el nekünk azon tehetséges végzős diákjának *nevét, tervezett szakját és e-mail címét*, aki *2016-ban az ELTE* valamelyik szakirányán (a BTK, TTK, IK, TáTK karok egyikén vagy az osztatlan tanárképzésben) készül folytatni tanulmányait. Kérem, szíveskedjen megírni személyes ajánlását is, hogy ki(ke)t javasol leginkább meghívni, illetve azt, hogy diákja – ha indult – milyen helyezést ért el szakmai versenyeken (OKTV stb.). A diákokkal történő közvetlen kapcsolatfelvétel minden lépésébe természetesen Önt is bevonjuk.

Kérem, válaszát, visszajelzését mindkét alábbi címre küldje el:

titkarsag@eotvos.elte.hu

horvathl@eotvos.elte.hu

Köszönöm munkáját és támogatását!

Budapest, 2015. december 7.

Üdvözlettel,

Horváth László
igazgató

P.S. Ezzel a levelemmel egyszersmind azt a tanári szakmai kört is erősíteni szeretném, amely évről évre hatékonyan mozgósíthatja az utánpótlást. Tisztelettel kérem, szíveskedjék leveletem ebben a szellemben kollégáinak is továbbítani, akiket most – a sok száz cím között, igyekezetünk ellenére – nem tudtunk elérni.

HANNIBAL ANTE PORTAS – HANNIBÁL AZELŐTT PORTÁS VOLT

TUDÓSTANÁROK UTÁNPÓTLÁSA A COLLEGIUMBAN

Az ELTE Eötvös Collegium összetett szakmai és szabaddidős program keretében olyan középiskolások diákokat hívott meg immár negyedik alkalommal egyhetes „táborozásra” (Tehetségtábor IV.), akik a szakirányú versenyeken kiemelkedő helyezést értek el, illetve akiket a szakok szerint szerveződő tanári egyesületek és kollégák ajánlottak, és akik a 2015/2016. tanévben az ELTE-re felvételiznek. A rendezvényen a tehetségüket már bizonyított diákokat a tudomány és a tanári hivatás számára szórakoztató programok szervezésével igyekeznek megnyerni, hogy – az augusztusi felvételik, a híres collegiumi „fejkopogtatás” előkészítésekor – biztosítsák az ELTE és az Eötvös Collegium számára a színvonalas utánpótlást.

Az Eötvös Collegium több műhelynek megfelelő szakterületek szerint (angol, biológia, fizika, földrajz, francia, informatika, kémia, latin, magyar nyelv és irodalom, matematika, német, orientalisztika, történelem stb.) közel ötven középiskolások táboroztak 2016. január 25–29. (hétfő–szombat) között, akiket igazgatóik – a tehetséggondozás célját támogatva – egy hétre felmentettek iskolai kötelezettségeik alól.

Idén a rendezvény veretes címet is kapott: „Hannibal ante portas – Hannibál azelőtt portás volt”. A latin szállóige abban a történelmi helyzetben keletkezett, amikor a római szenátus tagjai (Kr. e. 216-ban) így riogatták egymást: „Hannibál a kapuk előtt áll”, beveszi Rómát (csaknem sikerült...). A latinul tanuló egyszerű diák a szállóigét így fordította: „Hannibál azelőtt portás volt...” tudniillik a latin *ante* – „előtt” előjárószerűen alig különbözik az *antea* – „azelőtt” latin határozószóztól stb. A tábor szempontjából: szó szerinti fordításban az *ante portas* – „a kapuk előtt” átvitt értelme magától értetődik (az ELTE-EC kapuján zörgő majdnem felvételiző), egyszersmind történelmi áthallása is van (és nem utolsósorban benne rejlik a gimnáziumi tréfa is).

A naponta két-háromórás szeminárium foglalkozásokat a collegiumi elterre és a tudós-tanári hivatásra buzdító nagylelkűségek vezették be, de után pedig szabaddidős programokon kapcsolódhattak ki a diákok. Iszélő-

A Collegium egy évszázaddal ezelőtt

ül: Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban: Ritoók Zsigmond, Keszthelyi Lajos, Hudecz Ferenc, Kiss Jenő, akadémikusok, Samu Viktor (vegyszer), Tóth Zsuzsa (spanyol), Ballagó Júlia (magyar) műhelytűkárók és Horváth László igazgató. Az egyetem Orosz Éva rektorhelyettes mutatta be, majd az ország első karát (ELTE Bölcsészettudományi Kar) Dezső Tamás prodékán ajánlotta a diákok figyelmébe, Károly Krisztina főigazgató és Homonnay Zoltán főigazgató-helyettes (Tanárképző Központ) az összetartan tanárképzés egyedülálló ELTE-s lehetőségeit ismertette, Perge Gabriella és Tanczos Andrea pe-

dig (EC Cathedra Magistrorum) a tudatos tanári tevékenységből adott ízelítőt. A kutatva magát képző eötvösi tudóstánár-minta ragyogóan gazdag bizonyossága volt az a kötetbe-mutató-csokor, ahol a Collegiumban működő Byzantium Központ, oktatási-kutatási egység kiadványaival lelkesítették a középiskolások diákokat, a leendő Eötvös-collegistákat. A „dögészek” sem maradtak azonban üres kézzel, magukkal vihették természetudományos műhelyek *Dögészek a Filozofia* című kiadványát.

Frajna Mirella (Obudai Árpád Gimnázium) és Szabó Adrienn (Kossuth Lajos Gimnázium, Cegléd): „A délelőtti izgalmas programjai a szemináriumok vol-

tak, amelyekre hétéfnél még beosztás alapján kerültek a leendő hallgatók, de a hét további napján mindenki érdeklődése szerint választhatott. A Collegium mindent megért, hogy az összes diák a számára legkiegészítőbb programon vehessen részt, hiszen ezen szemináriumok célja az egyedi szaktárgyak, mint például a germanisztika vagy a társadalomtudomány közelebbi megismerése volt. Minden szeminárium a maga módján engedett betekintést a Collegium műhelyeinek munkájába vagy a szakok izgalmas tananyagába, amelyek sokkal inkább voltak izgalmasak és színesek, mint a tanterv jellegűek, de természetesen, aki odafigyelt, jelentős mennyiségű új ismeretet tehetett szert. Én személyesen leginkább a magyaros szemináriumokon vettem részt, ezek keretében pedig megdöglőhatnam a Magyar Nyelv-

Az Eötvös Collegium kapuja

tudományi Intézet fönetsével foglalkozó részlegét, a Petőfi Irodalmi Múzeumot és egy irodalmi szerkesztőjeget. A közös ebédek után a diákoknak a tábor lehetőségét biztosított különböző délutáni programokra is. Kedden a Művészetek Palotájában vettünk részt a Zenekadémián orgonista-növendékeink és tanárainak koncertjén. Elektromos és klasszikus, nagyméretű orgonán adtak elő darabokat több stílusban, kezdve a markáns panyol zenétől, az elegáns Bachon át, egészen a huszadik század alkotóinak műveig. A koncertet egy improvizáció zárta, a Megkötöm lovamat című népdal dallamára, amely talán a legnagyobb sikert aratta. De a Pálólyi-barlangba is elmentünk, ahol helyenként szék járatoikon, létrán tudunk csak továbbhaladni. A víz ugyan már kivesszett az időnk során megemelkedett termékből, de érekes, mesefigurákról elvezetett cseppkővel-ekkel találkoztunk. Esténként a Collegium társalgójában gyűlünk össze. A hangulat nagyon jó volt, habár a hét vége felé sokaknak elmulasztott a fáradtság. A diákok nagy része megmagadta az alkalmat, hogy új ismereteket, barátokat szerezzen, az időt kreatív elfoglaltságokkal töltötték. A héten nemcsak a collegiumi életbe kaphattunk betekintést, hanem számtalan el-

ménnyel is gazdagodtunk. Azt gondolom, mindenki pozitívum gondolt majd vissza az együtt töltött időre."

Schulcz Ferenc (Zrínyi Miklós Gimnázium, Zalaegerszeg): „A tábor első sorban ízelítőt szeretett volna nyújtani a collegiumi életből és a bent folyó munkából, de kiemelt figyelmet kapott a kapcsolódás is. Én az informatika szekció tagja voltam. Az órák inkább egyfajta köztöltő, szemléltető próbálták adni, nem tárgyi, lexikális tudást. Ennek ellenére így érzem, ez alatt a pár nap alatt is sokat építtem, és sok izgalmas dologról hallottam. (Sőt: azóta már egy osztálytársam is, akinek kölcsönadtam a jegyzetemet.) Úgy hiszem, a foglalkozások színvonalát nagyon emelte az, hogy ennyire interaktívok voltak – egy-egy probléma közös megoldása során egyből használhattuk is azokat az információkat, amiket az imént hallot-

tunk, mi több, megtervezünk egy egyszerűbb digitális rendszert. Ugyanilyen nagy hatással voltak rám a reggeli közös előadások. Ezeket többnyire a tudós tanári életmódjáról volt szó, és ezeken némi költés is volt. Elhangzott még ezek mellett néhány szó magáról az egyetemről és a Collegiumról, amiket szintén élvezettel hallgattam. Remek alkalmat jelentett ez a hét az ismerkedésre is. Mi, leendő dögösek és filoszok (ezek a reál és humán területek iránt érdeklődők itteni nevei) nemcsak egymással kerülhetünk barátságba, hanem találkoztunk már bentlakó hallgatókkal is – így ha lehet, még hitelesebb képet kaptunk a diákolétról és a műhelyek munkásságáról."

A tehetségtáborral a Collegium a középsikolai tanárkollégák és igazgatók bevonásával évről évre buzdítani kívánja az érettségi előtt álló diákokat a – collegiumi szóhasználatát élve – „dögész” és „filosz” tudományos kutatások és a tanári pálya vállalására. A Collegium abból a meggyőződésből cselekszik, hogy a tehetséges fiatalok száma nem csökken, ám egyre nehezebb megnyerni őket a piac csábításával szemben a tudománynak és a tanári hivatásnak.

G. Á.

Szerkeszti:
GRÉTSY LÁSZLÓ

Latinizálás és nyelvjárás

Arra, hogy hol van már a tavalyi hó, aligha kíváncsi valaki, jómagam viszont csodálkozva olvastam valami különösét róla kora tavasszal.

Egyik dél-magyarországi városunkban olvasom a helyi újságot: „IFA-val dürtük a havat” – írják a címlapon jó nagy betűkkel. Fénykép is volt, egy „IFA” (valamikor keletnémet gyártású) teherautó hóval megterhelve. Beolvastva a cikkbe, megtudtam, hogy vagy ötezer mázsa havat hordtak a Tiszába a környezetgazdák. Furcsállottam, hogyan nem vette észre az újság a sajtótűbát, hiszen a nagy havat bizonyára „dürtük” és nem „dürtük”. Meg is mutattam a lapot kollégáimnak, akik velem együtt dunántúliak, ezután közösen kiderítettük, hogy a „tűr”-je nyelvjárási változatát használta a szegedi újság. Némi keresgélés után Mórész Zsigmond nyelvhasználatában is megtaláltam a Rózsa Sándor összevont szemeledőket című regényében: „Leszedte a nagy párnákat az ágyról, s megdúrta, hogy a kifagyott ember egy jót allasson”. Az így föllelhető a Szegedi szótárban, a Szamosháti szótárban és az Új magyar tájszótárban is. Egy másik alkalommal ugyanebben a lapban olvasom: „Feltűnő változásokra a parkolóban számíthatunk. Két szegediúton tűnik el: a parkolóellenőrök VHS-kamerái és a parkolójegyek”. A szegedikum, ahogy a neologizmus, új találmány. Van hagyományuk is, egy furdót hívnak így egy szintén dél-magyarországi városban, és országosan emlegetünk hungarikumokat a makói hagyománytól a szilváspalánkig. Az utóbbit – nincs új a nap alatt – már eleink némi humorral szilváspalánk, a pipázó szobát vagy a pipagyűteményt pipatörőimnek, a dorgálást (szidalmazást) dorgatörőimnek latinizálták – utánozva a latin szavak végződéseit, amelyeket szinte magyar képzőként használtak.

A latinizálás és a nyelvjárási szó megférnek mai nyelvünkben.

BÜKY LÁSZLÓ

Tehetségtábor IV – ELTE Eötvös József Collegium

„Hannibal ante Portas – Hannibál azelőtt portás volt”

2016. január 25–29.

2016. január 25. (hétfő)

8:00 – 9:50	Érkezés, regisztráció, a szállás elfoglalása
9:50 – 10:00	Ünnepélyes tábornyitó, igazgatói köszöntő
10:00 – 10:20	<i>Tanulni és kutatni az ország első egyetemén, az ELTE-n:</i>
Orosz Éva, az ELTE oktatási rektorhelyettese
10:30 – 11:15	<i>Tanulni és kutatni az ország első karán, az ELTE BTK-n:</i>
Borhy László, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja
11:30 – 13:30	Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)
13:30 – 14:30	Ebéd a SoReCa éttermében (Ménesi út 5.)
15:30 órától	„Ménesi úti örömök”: látogatás a Természettudományi Múzeumba

2016. január 26. (kedd)

7:00 – 8:00	Reggeli a Collegiumban
8:00 – 9:30	<i>Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban:</i>
Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója és a szakos műhelyek titkárai

- 10:00 – 13:00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)
- 13:00 – 14:00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménesi út 5.)
- 19:30 órától „Ménesi úti örömök”: Orgonaest a MÜPA-ban

2016. január 27. (szerda)

- 7:00 – 8:00 Reggeli a Collegiumban
- 8:00 – 9:30 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban:*
Ritoók Zsigmond akadémikus
- 10:00 – 13:00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)
- 13:00 – 14:00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménesi út 5.)
- 15:15 órától „Ménesi úti örömök”: a Pálvölgyi-barlang megtekintése vezetéssel

2016. január 28. (csütörtök)

- 7:00 – 8:00 Reggeli a Collegiumban
- 8:00 – 8:45 *Természettudósnak lenni* – Hudecz Ferenc akadémikus
- 9:00 – 9:45 *Tanárból tudós - tudósból tanár: a tanárképzés lehetőségei az ELTE-n* – Károly Krisztina, az ELTE Tanárképző Központ főigazgatója
- 10:00 – 10:45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban:* Keszthelyi Lajos akadémikus
- 11:00 – 13:00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13:00 – 14:00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménesi út 5.)

15:40 órától „Ménesi úti örömök”: a Szent Korona és az Országház megtekintése idegenvezetéssel

2016. január 29. (péntek)

7:00 – 8:00 Reggeli a Collegiumban

8:00 – 8:45 *Cathedra Magistrorum - Tudós-tanár képzés az Eötvös Collegiumban: Perge Gabriella, Taczman Andrea*

9:00 – 9:45 *Régi és mai collegisták, oktatás, kutatás és diákélet az Eötvös Collegiumban: Kiss Jenő akadémikus*

10:00 – 11:00 A collegiumi műhelyek és oktatási-kutatói központok eredményei: kötetbemutatók és ajánlók

11:00 – 13:00 Szemináriumi foglalkozások szakonként meghívott előadókkal – az Eötvös Collegium műhelyei szerint szervezve (3–4 fős diákcsoportoknak, lásd alább, szakonként, szakpáronként bontva)

13:00 – 14:00 Ebéd a SoReCa éttermében (Ménesi út 5.)

15:30-tól „Ménesi úti örömök”: korcsolyázás

20:00 órától „Ménesi úti örömök”: gulyás a Collegium nagytermében
közben: 21:00-kor táborzárás

2016. január 30. (szombat)

7:00 – 8:00 Reggeli a Collegiumban, hazautazás

Szemináriumi foglalkozások szakonként

1) Angol (helyszín: EC 015-ös terem)

Hétfő: Angol nyelvi foglalkozás (Sántháné Gedeon Mária)

Kedd: Zene és költészet: a nyelv ritmusa, a muzsika eszmeisége (Fejérvári Boldizsár)

Szerda: Nyelv és gondolat - nyelvészeti érdekességek (Kucsera Márton)

Csütörtök: Angolszász vitakultúra (Dezsényi Balázs)

Péntek: Társadalmi nem és irodalom (Baqais Dávid)

2) Biológia és kémia (helyszín: EC 016-os terem)

Hétfő: Egy neurodegeneratív betegség története – A Parkinson-kór (Illés Anett)

Kedd: Az anyagok szimulációja atomi szinten (Székely Eszter), A tumoros folyamatok biokémiája – A S100 fehérjék világa (Szabó Lili), A gomba-növény kölcsönhatások (Imrefi Ildikó)

Szerda: A reakciókinetika alapjai (Samu Viktor), Mikropreparatív szerves kémia (Elekes Péter), Reakciók és katalizátorok a szerves kémiában (Sályi Gergő)

Csütörtök: Az aeroponikus növénynevelés (Erdei Anna)

Péntek: Beszélgetés a műhelytagokkal – lehetőségek az ELTE-n és az Eötvös Collegiumban

3) Földrajz (helyszín: EC 018-as terem)

Hétfő: Geofizika a régészetben (Lukács Tamás)

Kedd: A politika hatása a gazdaság földrajzára - Kínában (Gyuris Ferenc)

Szerda: Földrajztudomány és politika - a tudomány társadalmi beágyazottsága (Győri Róbert)

Csütörtök: Földcsuszamlások testközelből (Udvardi Beatrix)

Péntek: Térképészet: a ferdíthető valóság (Tolnai Gábor)

4) Francia (helyszín: EC 24-es terem)

Hétfő: Francia szakosként az egyetemen. Találkozás a Francia Műhely hallgatóival

Kedd: Online szövegkiadás, francia szövegek gondozása (Kalmár Anikó) és látogatás a Francia Tanszéken

Szerda: Fordítási gyakorlat, részletek a Római Florence-ből és más középkori regényekből (Szabics Imre)

Csütörtök: Frank–görög kölcsönhatások, szövegek és íráshordozók (Egedi-Kovács Emese)

Péntek: Ulrick Moreau, a Collegium francia lektorának gyakorlattal egybekötött előadása

5) Informatika (helyszín: EC 19-es Borzsák-terem)

Hétfő: „Internet of Things” (Istenes Zoltán)

Kedd: „Ismerkedés a SageMATH matematikai szoftverrel” (Vatai Emil)

Szerda: „Ezek ám az algoritmusok!” (Zsakó László)

Csütörtök: „Melyik a legszebb programozási nyelv?” (Kozsik Tamás)

Péntek: „Funkcionális programozás” (Tóth Melinda)

6) Klasszika-filológia (helyszín: EC 20/A terem)

Hétfő: Klasszika-filológia az Eötvös Collegiumban (Mészáros Tamás, Juhász Erika)

Kedd: Bevezetés az ókortudományba és a bizánci tanulmányokba (bizantinológia) (Mészáros Tamás)

Szerda: Az évszázad felfedezése: korábban ismeretlen szónoklatok Athénból (Horváth László)

Csütörtök: Kutatómunka és tanulmányok a Bollók János Műhelyben (műhelytagok)

Péntek: *Antiquitas – Byzantium – Renascentia*: könyvbemutató, a Collegium klasszika-filológia kötetsorozata (I-XVIII)

7) Magyar nyelv és irodalom (helyszín: EC 219-es terem)

Hétfő: Irodalmi szeminárium: kortárs irodalom (Szemes Botond)

Kedd: Nyelvészeti szeminárium: nyelvtan új alapokon (Kugler Nóra, Laczkó Krisztina)

Szerda: Látogatás az OSZK-ban és a PIM-ben

Csütörtök: Látogatás a Magyar Nyelvtudományi Intézetben (betekintés a nagyszótár munkálataiba, találkozás Ittész Nóra főszerkesztővel)

Péntek: Irodalmi szeminárium: Kosztolányi (Róth Judit)

8) Matematika-fizika (helyszín: EC 013-es terem)

Matematika:

Hétfő: „Dinamikai rendszerek és káosz” (Burcsi Péter)

Kedd: „Ismerkedés a SageMATH matematikai szoftverrel” (Vatai Emil)
Szerda: „Matematikai problémamegoldás” (Tóth László)
Csütörtök: „Társadalmi jelenségek vizsgálata szociális hálózatok adatelemzésével” (Bokányi Eszter) (fizikusokkal közös előadás). Utána közös beszélgetés a Matematika–Fizika Műhely hallgatóival
Péntek: „Kísérletek klasszikus mértanihely-szerkesztési módszerek alapján” (Kecskés Boglárka)

Fizika:

Hétfő: „Válogatott fejezetek a részecskefizika témaköréből” (Varga Dezső)
Kedd: „*Interferométerekkel a gravitációs hullámok nyomában*” (Dálya Gergely és Bécsy Bence)
Szerda: „Mi lenne, ha? – Fizikai gondolkísérletek” (Pintér Richárd), majd „*Az ELTE Fizika szak bemutatása*” (Bozóki Tamás)
Csütörtök: „*Társadalmi jelenségek vizsgálata szociális hálózatok adatelemzésével*” (Bokányi Eszter) (matematikusokkal közös előadás)
Péntek: „Differenciálegyenletek, és alkalmazásuk a fizikában” (Kapás Kornél)

9) Német (helyszín: EC 012-es terem)

Hétfő: Die Groteske in der (deutschsprachigen) Literatur (B. Szabó Károly)
Kedd: Wozu die (germanistische) Sprachwissenschaft? (Sára Balázs)
Szerda: Wozu die (germanistische) Sprachgeschichtsforschung? (Sára Balázs)
Csütörtök: Deutscher Barock in Musik und bildender Kunst (Dávid Gábor Csaba)
Péntek: Schrift und Schriftlichkeit im 15. Jahrhundert. Über das Texteditionsprojekt *Opusculum tripartitum* (OT-Projektteilnehmer/innen des GS)

10) Olasz (helyszín: EC 022-es terem)

Hétfő: Olasz nyelvi foglalkozás és találkozás az Olasz Műhely tagjaival (Olasz Műhely tagjai, Ludmann Ágnes)
Kedd: Olasz filmművészet (Michele Sità)
Szerda: Olasz kortárs irodalom (Ludmann Ágnes)
Csütörtök: Az olasz dal a kezdetektől napjainkig (Ludmann Ágnes)
Péntek: Északról Délre – regionális kulturális különlegességek Itáliában (Ludmann Ágnes)

11) Orientalisztika (helyszín: EC 18-as terem)

Péntek: Bán Kornélia: Élményeim Mongóliából

Csordás Domonkos: Bevezetés a tantrába

Szűcs Bernadett: Sorsistennők és -istenek az ókori Egyiptomban

Takó Ferenc: A keleti bölcsélet hagyománya

Zárásképp rövid séta az ELTE Bölcsészettudományi Kar campusán Mátyus Sándorral

12) Spanyol (helyszín: EC 019-es terem)

Hétfő: Bevezetés Spanyolország és Latin-Amerika kultúrföldrajzába és művelődéstörténetébe (Klempáné Faix Dóra)

Kedd: Latin-Amerika magyar szemmel (meghívott előadó)

Szerda: Haladó spanyol nyelvgyakorlatok (Gaál Zoltán)

Csütörtök: Spanyol filmek és szerepük a kultúra megismerésében (Klempáné Faix Dóra)

Péntek: Haladó spanyol nyelvgyakorlatok (Gaál Zoltán)

13) Történelem (helyszín: EC 23-as terem)

Hétfő: Bemutatkozik az EC Történész Műhelye; Magyar egyházszervezet a középkorban (Ternovác Bálint)

Kedd: Politikusportrék a Horthy-korszak Magyarországról (Kósa-Grimm Kristóf); Az államszocialista rendszer kiépülése a keletnémet területeken (Somogyi Dániel)

Szerda: Látogatás az ELTE BTK campusán, a Történeti Intézetben és a Szekfű Gyula Könyvtárban

Csütörtök: Református egyház a Felvidéken a 20. század első felében: a nyitnai misszió példája (Pusztai Ferenc); A holocaust Magyarországon (Bodonyi Orsolya)

Péntek: Honfoglalás és a magyarság megtelepedése a Kárpát-medencében (Veres Kristóf)

14) Társadalomtudomány (helyszín: EC 014-es terem)

Hétfő: Mivel foglalkoznak a hallgatók a Társadalomtudományi Műhelyben? –Sokszínűség a Műhelyben. Engedékenységi politika a kartellekkel szemben (Purczeld Eszter); Észak-Korea kapcsolatai, emberi jogok (Csimma Kornélia)

Kedd: A humanitárius intervenció és az egyetemes joghatóság elvének

kérdésköre (Kökény Martina); Mivel foglalkozik egy elsőéves szociológus hallgató? (Bartha Diána, Toldi Viktória)

Szerda: Pszichológia és közgazdaságtan határán, avagy miért akar az osztály fele külföldre menni egyetemre? (Katona Sándor); Telekgondok - avagy családon belüli konfliktuskezelés (Tóth Ingrid)

Csütörtök: Interaktív megismerés: Mentortársas vagy Cigánylabirintus (Rabi Nikoletta); Pszichológia és közgazdaságtan határán, avagy miért jobb a Tehetségábr, mint témazáróra készülni? (Katona Sándor)

Péntek: A Nyugat-Balkán napjainkban (Németh Ferenc).

(2) Eötvös Collegiumi Tudományos Estek (ECTE) előadássorozat

Bozóki Tamás és Dudlák Tamás collegisták szervezésében a 2016 februárjában induló ECTE előadássorozat keretében a félév során 11 alkalom alatt összesen 13 előadást hallgathattak meg az érdeklődők.

2016. febr. 17.

Czegelnyik Natália, Tóth Károly: Egy hét „Európa utolsó diktatúrájában” – Minszk testközelből

Nati és Károly a helyi egyetemekkel való kapcsolatfelvétel érdekében egy hétre Minszkbe utazott... de mit láthat az országból egy hét alatt két magyar? Fehéroroszország vagy Belarusz? Lesz-e új cserekapcsolata az EC-nek? Hányféle ételt lehet krumpliból készíteni? Mi az az „álmok Napvárosa”? Hol a KGB főhadiszállása? Melyik a város legjobb talponállója? Honnan tudják a belaruszok, hogy ki volt Rippl-Rónai? Hol érdemes fehérneműt vásárolni? Mi az az OSZDMP? Hogyan lehetsz milliomos? Ki az az Artur Klinau? Hol lakott Kennedy gyilkosa? Hogyan ejtik az Ÿ-betűt? Miért volt Minszk a szovjet jazz fővárosa? Mindezekre választ kaphatsz február 17-én!

2016. febr. 24.

Körmendi Tamás (ELTE-BTK): A magyar királyi címer kialakulása és a magyar államcímer vázlatos története

Az előadás a magyar királyi, majd államcímer történetét tekinti át vázlatosan: részletesebben is szól a magyar királyok kettőskeresztes és sávozott címerének kialakulásáról és a középkori magyar uralkodók heraldikai reprezentációjáról, ill. a magyar államcímer 1945 utáni történetének ismert és kevésbé ismert részleteiről.

2016. márc. 2.

Bérczi Szaniszló (ELTE-TTK): Rendezőelvek a természetben és az életben

Az előadónak 1993-ban könyve jelent meg A műveltség rétegződése: gondolkodási és cselekvési rendszerek címmel. Indításként e könyvnek a vezérfonalát követjük az európai rétegsortól elindulva.

A természettudományos gondolkodási rendszer területéről több olyan új elv is szerepel az előadáson, amelyek segítik a hallgatók rendszerszemléletű jelenségáttekintését. Ezek egy szintézis-tantárgy részét alkotják. Egy harmadik témakör a fogalomalkotás világából idéz föl epizódokat.

2016. márc. 9.

Matura Tamás (BCE-TáTK): Kína, a 21. század globális hegemonja (?)

Az elmúlt évszázadokban hegemon nagyhatalmak harcai, tündöklése és bukása alakította a nemzetközi, majd globális rendet. Kína gyors felemelkedése felveti a kérdést, hogy az amerikai unipoláris világ végéhez, illetve a kínai hegemonia kezdetéhez közeledünk-e. A kérdés fontosságát jól mutatja, hogy a történelmi tapasztalatok szerint az efféle változás rendszerszintű (világ)háborúk útján szokott lezajlani. Generációknak szembe kell vajon néznie a 3. világháború fenygetésével?

2016. márc. 16.

Bokányi Eszter: Aki korán kel, aranyat lel - Napi aktivitási és kommunikációs mintázatok szerepe a munkanélküliségi ráta szociális hálózatokból történő becslésében

Igaz-e a mondás, hogy aki korán kel, aranyat lel? Vajon több-e ott a munkanélküli, ahol túl sokat káromkodnak az emberek? Az utóbbi évek digitális adatrobbanásának köszönhetően eddig soha nem látott mennyiségű és minőségű információ áll rendelkezésünkre nagyon sok emberről. A különböző online szociális hálózatokon megosztott üzenetek, fényképek és helyszínek segítségével olyan statisztikai adatok becslésére nyílik valós idejű, olcsó lehetőség, amelyet eddig különböző állami szervek és társadalomtudósok hagyományosan lassú, nehézkes és drága kérdőívekkel mértek. Az egyik ilyen mennyiség, melynek okait és/vagy következményeit, illetve trendjét érdemes lehet vizsgálni, a munkanélküliség. Munkámban az Egyesült Államok megyei szintű munkanélküliségi rátájának becslésére mutatok egy lehetőséget a Twitter szociális hálózat adatai alapján.

2016. márc. 30.

Horváth László: „Elveszett” görög szöveg megfejtése, az új Hypereidés

Az „új Hypereidés” cím arra az összesen 320 sornyi, az ezredfordulóig elveszettnek hitt klasszikus görög prózára vonatkozik, amely a Kr. e. IV. század egyik leghíresebb szónokának a Dióndas ellen és a Timandros ellen című beszédeiből tartalmaz jelentős részleteket. A felfedezés, az ismeretlen szöveg megfejtése, amely a XIII. században újrahasznosított (palimpsestus) kódex alig kiolvasható alsó írásrétegében maradt meg, a klasszika-filológiai kutatások ragyogó eredménye, világszerte számon tartott és elismert siker. Az előadó a német és magyar monográfiákban összegzett kutatási eredményeiről beszél

elsősorban az írás megfejtésével és a Kr. e. IV. század harmincas éveinek (makedón terjeszkedés) athéni bel- és külpolitikájával kapcsolatban.

2016. ápr. 6.

Vereb Viktor: Fél év évezredek árnyékában, avagy Erasmus szakmai gyakorlat Görögországban

Ókori romok, varázslatos tengerpart, görög konyha, ouzo, mediterrán mentalitás, válság... Bár nem tartozik Európa legnagyobb államai közé, múltja mégis európai kultúrkörünk egyik legmeghatározóbb forrása, jelenét pedig szinte az egész kontinens feszülten figyeli az utóbbi hónapokban, legyen szó a gazdasági válságról, vagy épp a közel-keleti migráció kihívásairól.

Szakedolgozatomhoz – Szantorini vulkanizmusához – kapcsolódó terepi munkám és ennek feldolgozása okán fél évet töltöttem Görögországban, így számos helyre sikerült eljutnom az országon belül és a környező balkáni államokban (Albánia, Bulgária, Macedónia, Koszovó). Mi igaz a görögökkel kapcsolatos sztereotípiákból? Milyen érzés, amikor hétről hétre visszaköszönnek élőben a történelemkönyv lapjai és fényképei? Előadásom során utazásaimra felfűzve próbálom bemutatni Görögország múltját és jelenét, ahogy én láttam.

Bécsy Bence: GW150914: az Univerzum rezgését először hallottuk

Száz évvel az általános relativitáselmélet megszületése után, 2015-ben az Amerikai Egyesült Államokban működő LIGO detektorok először detektálták az Einstein által észlelhetetlennek vélt gravitációs hullámokat. Az észlelt jel két, nagyjából 30 nap tömegű fekete lyuk egymás körüli keringéséből, majd összeütközésükből származik. A történet azonban nem fejeződik be az első észleléssel. Éppen ellenkezőleg, ez a megfigyelés új fejezetet nyit az asztrofizikában, mivel a kutatók egy teljesen új eszközt kapnak az Univerzum megfigyelésére. Olyan ez, mintha eddig csak láttuk volna a világot, de mostantól már hallanánk is.

2016. ápr. 13.

Falus András (SE): A genetika és epigenetika: biológiai hardver és szoftver
Milyen fizikai, lelki és szociális tényezők hatnak a szüleinktől örökölt genetikai jellegzetességek megnyilvánulására? Az egészség mint egészség komplexitása.

Az előadás az örökölt tulajdonságok érvényesülésének szabályozását tekinti át.

2016. ápr. 20.

Balogh Viktor: Egy szubkontinensnyi káosz

Elefántok és majmok, hinduizmus, kasztrendszer, tea, Taj Mahal, esetleg A dzsungel könyve – Indiáról leginkább ez jut eszébe az embernek először, azonban a valóság ennél sokkal rémisztőbb s egyben izgalmasabb. India a mérhetetlen ellentmondások országa. Egyszerre gazdag és koldusszegény, a csúcstechnológia fellegvárai mellett analfabéta tömegek sínylődnek a napi minimum alatt. Valódi multikulturális ország, több mint 1600 hivatalos nyelvet és nyelvjárást tartanak itt számon, emellett több vallás bölcsője is egyben, a nagy világvallások közül csak a kínai eredetűek nem találhatók meg.

Utazásom során lehetőségem nyílt rövid időre megtapasztalni India, azon belül is leginkább az északi részének mindennapjait, sajátos közegét. Egy európai számára megdöbbentő, egyben tanulságos is belecsöppeni ebbe a világba. Bár az élmény szavakkal nehezen visszaadható, előadásomban mégis kísérletet teszek ennek rövid bemutatására.

Cséby Hanna: Navigare necesse est?

A hajózás története körülbelül a Kr. e. XVI. században kezdődött, és már az ókorban főszerepet kaptak a kereskedelemben és a tengeri csatákban a különböző hajótípusok, melyeket a görögök, a rómaiak, a föníciaiak, északon pedig a vikingek fejlesztettek ki. A történelem során több híres vitorlás hajóval is találkozhatunk, mint a Santa Maria, a Golden Hind, mely a legendás Sir Francis Drake kalóz tulajdonában állt, a Mayflower, illetve Nelson parancsnok Victory nevű csatahajója. A vitorlázás azonban nem csak ezt foglalja magába.

Előadásomban a vitorlázásról mint sportról szeretnék beszélni elsősorban. Bemutatni saját tapasztalatra támaszkodva a különböző, többek között ifjúsági hajótípusokat. Megmutatni a különböző csomó- és zászlófajtákat, vázolni a szabályrendszereket és végül, de nem utolsónak sorban elmesélni, hogy zajlik egy balatoni vagy éppen egy tengeri vitorlásverseny.

2016. ápr. 27.

Szepesi Balázs (Hétfa Alapítvány): Összkép - a magyar társadalomról

Nagyon keveset tudunk arról, hogyan is működik Magyarország. Mit és miért csinál egy tanító az osztályteremben? Hogyan dönt egy bank a kamatokról? Miért virágzik az egyik falu, és sorvad el a másik?

A kérdésekre a választ a társadalomtudományoktól várjuk, de kutatóinak, elemzőinek nehéz dolga van. Ha valamiről úgy beszél, hogy nincs felkészülve,

rajtakaphatják. Ha markánsan fogalmaz, fontos részleteket hagy el; ha árnyaltan közelít, nem érthető és unalmas, amit mond. Ezért sok elemző óvja magát a nyilvánosságtól, vagy magvasnak tűnően, de elnagyoltan, misztikusan beszél. Adódik a kérdés: hogyan lehet a gazdaság és társadalom folyamatait, fogalmait beemelni a közgondolkodásba, közbeszédbe; miként tud kilépni a társadalomtudomány az elefántcsonttoronyból? Az előadás erről az útkeresésről, a társadalomtudományok közgondolkodásban betöltött szerepéről és annak újragondolásáról szól.

2016. máj. 4.

Härtlein Károly (BME): Tudomány-áltudomány

A jóléti társadalmak alapja a körülöttünk lévő világ alapos ismerete, másképpen természettudományok nélkül nincs modern világ. Érdekes módon nagyon sok ember ezt nem hajlandó tudomásul venni. Véleményformáló, mainstream tudós szájából hangzott el: "...a hagyományosan demokratikus országokban a természettudományos tárgyakat kisebb óraszámban oktatják. A diktatórikus rendszerek sajátsága, hogy a tananyagban felduzzasztják ezeket a humán tárgyak rovására." Ugyanakkor társadalmi elvárás, hogy a tudomány mindenre kínáljon megoldást. Ennek az ellentétnek a táptalaján számtalan áltudomány burjánzik. Az írott és elektronikus sajtó szívesebben mutat be örökmozgókat, mindent gyógyító csodaszereket, természetfeletti képességeket – függetlenül azok igazságtartalmától –, mint igazi tudományos eredményeket. Egyébként sem igazán hálás feladat a kritikus gondolkodás népszerűsítése. Ezt a világjelenséget kommentálva Kendrick Frazier, a *Skeptical Inquirer* című szaklap főszerkesztője a szkeptikusok tevékenységét a lépcsőház felmosásához hasonlította. „Amikor már éppen végeznénk a takarítással, jön valaki és összemászkálja, úgyhogy kezddhetjük előlről az egészet. Fárasztó dolog, de rendetlenségben nem lehet huzamosabb ideig élni.”

(3) *Latintanári szakmai napok: 2016. március 4–5.*

Megújuló Latintanítás

A Református Pedagógiai Intézet
30 órás akkreditált képzése latintanárok részére

2. ütem: 15 óra¹

Helyszín:

Pénteken és szombaton is: Eötvös Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

Időpont: 2016. március 4. (péntek): 15.30 – 20.15
 2016. március 5. (szombat): 10.00 – 18.00

Jelentkezés és bővebb információ:

www.refpedi.hu/rendezvenyek oldalon

(A belépéshez és jelentkezéshez első alkalommal regisztráció szükséges.)

Jelentkezési határidő: február 29., 12.00

Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk!

¹ A tanúsítvány kiadásának feltétele: az összóraszám (15x2) min. 80%-án való részvétel, illetve írásbeli záródolgozat és óraterv elkészítése és beadása a tanfolyam végét követő 30 napon belül. Bővebb információ honlapunkon olvasható.

Március 4. (péntek)

15.25 Megnyitó

15.30 Cornelius Nepos - neglegendus aut recipiendus? Egy auctor újjáélesztése a mai gimnáziumi követelmények szerint – Szabó Ferenc tanár (Kiskunhalasi Szilády Áron Református Gimnázium)

16.15 Antik és modern – Tar Ibolya habilitált egyetemi docens, nyugalmazott tanszékvezető (SZTE BTK Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék)

17.00 Kulturális, társadalmi és politikai értékítéletek a görög-római könyvtár-történetben – Acél Zsolt Sch. P. (Kecskeméti Piarista Gimnázium)

17.45 – 18.00 Kávészünet

18.00 Catullus: Versek és utóéletük sajátosságai – Adorjáni Zsolt egyetemi adjunktus (PPKE BTK Klasszika-Filológia Tanszék)

18.45 Utak az antikvitáshoz. A kortárs magyar gyermekirodalom ókori vonatkozású művei az oktatásban – Pataki Elvira egyetemi docens (PPKE BTK Klasszika-Filológia Tanszék)

19.30 Szemléltető oktatás az ókorban? – Szőke Ágnes nyugalmazott tanár (ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnáziuma)

Március 5. (szombat)

10.00 Áhítat

10.15 A száműzött Ovidius – Ritoók Zsigmond akadémikus, professor emeritus (ELTE BTK Latin Tanszék)

11.00 "Mint Orpheust a delfin..." - Antik mítoszok a magyar irodalomban – Takács László tanszékvezető egyetemi docens (PPKE BTK Klasszika-Filológia Tanszék)

11.45 Új típusú segédlet szövegolvasáshoz – Takács László

12.30 Szendvicsebéd

13.15 A Catilina elleni első beszéd bevezetése – Adamik Tamás professor emeritus (ELTE BTK Latin Tanszék)

14.00 Betekintés a németországi latintanításba – Nagyillés János tanszékvezető egyetemi docens (SZTE BTK Klasszika-Filológia és Neolatin Tanszék)

14.45 Aquincum az új ásatások tükrében – Láng Orsolya régész, főmuzeológus, igazgató (Aquincumi Múzeum)

15.30 – 15.45 Kávészünet

15.45 Horatius-elemzések – Kőrösi Imre egyetemi adjunktus (ME BTK Magyar

Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet)

16.30 A latintanítás helyzete: beszélgetés, vita – Czeglédi Sándor tanár (Hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium); egyetemi adjunktus (KRE BTK Tanárképző Központ)

17.15 Tájékoztató új könyvekről, internetes lehetőségekről, fórum, vita – Czeglédi Sándor

(4) *Vekerdi József-emlékülés: 2016. március 18.*

1910/1911

2010/2011

LUSTRUM SAECULARE COLLEGII

Szabadon szolgál a szellem

Vekerdi József emlékülés

Az ELTE Eötvös József Collegium tisztelettel és szeretettel emlékezik néhai neveltjére és igazgatójára, az orientalista, filológus és nyelvész tudósra.

Az emlékülés időpontja 2016. március 18-án (pénteken) 16 óra.
Helyszín: Eötvös Collegium, Borzsák Könyvtár
(1118 Budapest, Ménesi út 11-13)

16.00 – 16.40 Wojtilla Gyula: *Az indoárja kérdés ma*

*

16.40 – 17.00 Keszthelyi Lajos: *Emlékeim Vekerdi tanár úrról*

17.00 – 17.15 Mayer Gyula: *A filológus és nyelvész Vekerdi József*

17.15 – 17.30 Babus Antal: *Ez volt Vekerdi József*

Minden érdeklődőt, egykori és mai collegistát hívunk és várunk!

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF
COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ
IGAZGÁTO

H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13
Tel.: +36 1 460 4481 • Fax.: +36 1 209 2044
E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
Honlap: <http://www.eotvoscollegium.hu>

(5) Csernobil – sugárvédelem-előadás az Eötvös Collegiumban: Dr. Zagyvai Péter: 2016. május 5.

dr. Zagyvai Péter
egyetemi docens
BME-NTI

előadása:

Csernobil 30, Majak 62

ELTE Eötvös József Collegium
Nagyklub terem
2016. május 5. 18:30

Az előadás után vendégeinket
Fair Trade büfével várjuk.

(6) Emlékhelyek napja: 2016. május 14.

Az Eötvös József Collegium szeretettel hívja meg Önt és kedves családját a Nemzeti Örökségvédelmi Intézet által 2016. május 14-én megrendezett Emlékhelyek Napja programsorozatra. Az esemény keretében országsszerte megtekinthetők azok a kiemelkedő intézmények, melyek Történelmi vagy Nemzeti Emlékhely címmel büszkélkedhetnek, köztük az Eötvös József Collegium is, mely 2014. szeptember 3. óta Történelmi Emlékhely.

A program részeként megtekinthető a Collegium Nagyklubjában berendezett állandó kiállítás „A Bárány Eötvös Collegium hivatástörténete” címmel. 10:00 és 12:00 óráig Garai Imre tart tárlatvezetést, hogy a látogatók könnyebben eligazodhassanak a kiállított műtárgyak, dokumentumok és fényképek közt, melyek csupán ízelítőt adnak a Collegium gazdag történetéből.

A kiállításvezető az alábbi linken tekinthető meg:

http://honlap.eotvos.elte.hu/uploads/documents/kiadvanyok/allando_kiallitas/Ki_allitasvezeto.pdf

Az Emlékhelyek Napja programfüzetét a következő linken lapozhatják át:

https://issuu.com/emlekhelyeknapja/docs/en_programfuzet_issuu

Bővebb információ az eseményről és a programban résztvevő intézményekről:

www.emlekhelyeknapja.hu

Szeretettel várjuk Önöket!

(7) *Eötvös József Collegium, a magyarság közös eszménye – Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia III.: május 31. – június 3.*

***Eötvös József Collegium, a magyarság közös eszménye
- Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia III.***

és

az ELTE Eötvös József Collegium megemlékezése

(Budapest, Ménesi út 11-13. 2016. május 31 – június 3.)

A Collegium Ménesi úti palotája 1910. A magyarság közös eszménye

A Collegium hét éve fejlesztett kárpát-medencei szakkollégiumi hálózatának tagjaival, a határon túli régiók diákjainak részvételével ***Eötvös József Collegium, a magyarság közös eszménye – Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia III.*** (Budapest, 2016. május 31 – június 3.) címmel társadalomtudós („filosz”) és természettudós („dögész”) ülésszakokból álló kétrészes konferenciát rendez. A tudományos programokat a nemzeti összetartozás szellemében, az emléknapi előestéjén koszorúzás és a Szentkorona megtekintése zárja.

Program

- ✿ 2016. május 31-én érkezés a Collegiumba, 17.00 órától ismerkedés, közösségi program a Hallgatói Önkormányzat, a Választmány szervezésében.
- ✿ 2016. június 1-jén 9.00 órától az *Ingenia Hungarica II. A II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia tanulmánykötetének* bemutatója és „Filosz” ülősszak. A Konferenciát megnyitják: Mezey Barna, az ELTE rektora és Hóvári János az EC Baráti Kör elnöke.
- ✿ 2016. június 2-án 9.30 órától „Dögész” ülősszak. 13.00 órakor koszorúzás a Collegium épületében a Teleki-szobornál. Megemlékező beszédet mond: Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója. Tisztelő szavakat szól: Horváth László, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója.

- ✿ 2016. június 2-án 15.30 órától a Szentkorona megtekintése az Országházban.
- ✿ 2016. június 3-án délelőtt városnézés, majd hazautazás.

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

Nemzeti
Tehetség Program

*Szakály Sándor, a VERITAS Történetkutató Intézet főigazgatója
(Budapest, 2016. május 31. – június 3.)*

Eötvös József Collegium,
a magyarság közös eszménye

Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia III.

(Budapest, 2016. május 31 – június 3.)

„Filosz” ülészak

(2016. június 1.)

ELTE Eötvös József Collegium

(Budapest, Ménesi út 11-13.)

09:00 – 09:15 Köszöntők: Mezey Barna, az ELTE rektora, Hóvári János, az EC Baráti Kör elnöke, Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója

09:15 – 09:30 Kötetbemutató: Ingenia Hungarica II. A II. Kárpát-medencei szakkollégiumi konferencia tanulmánykötete (Budapest,

2016 – szerk. Ternovác Bálint). Bemutatják: Mayer Gyula és Mészáros Tamás, az Eötvös Collegium oktatói Elnök: Borhy László, az ELTE BTK dékánja

09:30 – 09:45 Keresztény Júlia (ELTE – EC): Szent Elek legendája

09:45 – 10:00 Medve Anikó (MTTK – Szabadka): A bácsi vár a reneszánsz korban

10:00 – 10:15 Kovács Eleonóra (UNE MTT – Ungvár): Szemléletmódbeli sajátosságok Przemysl ostroma kapcsán

10:15 – 10:30 Bencze Dávid (TéKa – Szlovákia): A hidegháború paradigmái

10:30 – 10:45 Szabó Gergely (ELTE – EC): Emigráció, diaszpóra, globalizáció? – Egy Egyesült Államokban végzett nyelvészeti és etnográfiai kutatásról

10:45 – 11:00 Schulcz Patrik (NyKFE – Nyitra): A magyar nyelv használata a helyi önkormányzatnál Nádszegen és Nyárasdon

11:00-11:30 Kávészünet

Elnök: Dégi Zsuzsanna, az EMTE oktatója

11:30 – 11:45 Pálista Zsolt (VMFK – Újvidék): A FÉNY konceptualizációja a magyar és a német frazémákban

11:45 – 12:00 Sitkei Dóra (ELTE – EC): A honfoglaló magyarok hitvilága és a magyar nyelv

12:00 – 12:15 Duka Tímea Ildikó (EMTE – Csíkszereda): Dante Poklának illusztrációi a XX. században

12:15 – 12:30 Csibi István (EMTE – Csíkszereda): A három nővér, avagy fi-vér?

12:30 – 12:45 Kakasy Orsolya (EMTE – Csíkszereda): Pszichoanalízis és pszichanalitikus elemek Charlotte Bronte: Jane Eyre című regényében

13:30 Ebéd

„Dögész” ülésszak

(2016. június 2.)

ELTE Eötvös József Collegium

(Budapest, Ménesi út 11-13.)

Elnök: Kozsik Tamás, az ELTE Informatikai Kar dékánhelyettese

09:00 – 09:15 Simon Levente (ELTE/BBTE - Kolozsvár): Hipergráfok fraktálemenzése: a doboz-lefedési algoritmusoktól a többértékű iterált függvényrendszerekig

- 09:15 – 09:30 Koman Zsombor (ELTE – EC): Modellalkotás és absztrakció
- 09:30 – 09:45 Györfly Lajos (SZEL – Szeged): Tic-Tac-Toe, amőba és egyéb állatok
- 09:45 – 10:00 Dénes Károly (BBTE – Kolozsvár): Kollektív viselkedésformák Kuramoto típusú oszcillátorok gyűréjén
- Elnök: Dobay Beáta, a SJE oktatója
- 10:00 – 10:15 Ágh Barbara (SJE – Komárom): A tájékozódási akadálypálya alkalmazásának lehetőségei az óvodában
- 10:15 – 10:30 Henrieta Jakabova (SJE – Komárom): Tanítási órákon kívüli tevékenységek szerepe a kreativitás fejlesztésében kisiskolás korban
- 10:30 – 10:45 Szabó Krisztina (VMFK – Újvidék): Egyetemi hallgatók tanulással kapcsolatos olvasási és írási szokásai
- 10:45 – 11:00 Vlacseková Dominika (SJE – Komárom): Motivációs eszközök vállalati gyakorlata
- 11:00 – 11:20 Kávészünet
- Elnök: Hudecz Ferenc, akadémikus
- 11:20 – 11:35 Berta Péter (TéKa – Szlovákia): Talajfelszíni pókok vizsgálata a komáromi Öregvár földszancain
- 11:35 – 11:50 Szabó Csilla (BBTE – Kolozsvár): Herbivória versus égetés hatása gyepekben élő légyszárú növények sarjadzására és növekedésére
- 11:50 – 12:05 Szentirmai Veronika (SZEL – Szeged): Dipeptidek mint prebiotikus intermedierek
- 12:05 – 12:20 Lévai Dorottya (MTTK – Szabadka): Környezettudatos életmódra való nevelés az elemek újrahasznosítása által
- 12:20 – 12:35 Nagy Kitti (NyKFE – Nyitra): Egészségneveléssel kapcsolatos biológiai kísérletek
- 14:00 Ebéd

(8) *Im Übersetzen leben - Fritz Paepcke-émlékkonferencia: 2016. június 5–8.*

A rendezvény részletes ismertetése a szervező Germanisztika Műhely 2016 tavaszi műhelybeszámolójában olvasható (330–333. oldal), itt a hivatalos, német nyelvű programot közöljük.

1910/1911

2010/2011

L U S T R U M S A E C U L A R E C O L L E G I I

Im Übersetzen leben

Gedenkkonferenz zum
100. Geburtstag
von

Prof. Dr. Fritz Paepcke

(1916, Berlin – 1990, Budapest)

5.–8. Juni 2016

Eötvös-József-Collegium

1118 Budapest · Ménesi út 11–13

Synopsis

Der Romanist, Sprach- und Übersetzungswissenschaftler und Hermeneutiker Prof. Dr. Fritz Paepcke (6. Juni 1916, Berlin – 18. Februar 1990, Budapest) war nach seinem Studium der romanischen Sprachen, der lateinischen Philologie und der Philosophie in Berlin, Leipzig und Paris Dozent an der Philosophisch-Theologischen Hochschule in Regensburg tätig. Seit 1952 baute er die französische Abteilung des Instituts für Übersetzen und Dolmetschen der Ruprecht-Karls-Universität auf. 1966 wurde er in Heidelberg zum Professor für angewandte Sprachwissenschaft ernannt. Nach seiner Emeritierung 1981 lehrte er als Gastprofessor am Eötvös-József-Collegium der Eötvös-Loránd-Universität in Budapest. Während seiner regelmäßigen Lehrtätigkeit an dieser universitären Einrichtung, die 1895 nach dem Vorbild des Pariser École Normale Supérieure gegründet wurde, hat er Generationen von ungarischen Germanistik- und Romanistikstudenten herangezogen. Auf seine Initiative wurde 1989 das „Deutsche Seminar“ am Eötvös-József-Collegium gegründet. Nach seinem unerwarteten und plötzlichen Tod am 18. Februar 1990 am Collegium kamen dank des großzügigen Angebotes seines Patensohnes Christophe Loetz als Erben des schriftlichen Nachlasses und der Hausbibliothek von Fritz Paepcke diese wertvollen Dokumente mit einem Bestand von über 5000 Bänden mit der Unterstützung des damaligen Vorsitzenden der Konrad-Adenauer-Stiftung Prof. Dr. Bernhard Vogel an das Eötvös-József-Collegium. Prof. Dr. Bernhard Vogel hat in seiner Eigenschaft als Ministerpräsident des Freistaates Thüringen im Rahmen eines Staatsbesuchs in Ungarn auch das Collegium mit dem Deutschen Seminar und der Fritz-Paepcke-Bibliothek besucht.

Programm

Sonntag, 5. Juni

ab 14.00 Uhr Anreise, Empfang der Gäste

Montag, 6. Juni

9.00 – 9.30 Begrüßungen – Moderation: **László HORVÁTH**
(Direktor des Eötvös-József-Collegiums Budapest)

Gábor ERDŐDY (ehem. Botschafter der Republik Ungarn in der BRD und im Vatikan, Vizerektor der Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

László BORHY (Dekan der Philosophischen Fakultät, Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

István SZIJÁRTÓ (ehem. Direktor des Eötvös-József-Collegium Budapest)

Géza HORVÁTH (ehem. Leiter des Deutschen Seminars am Eötvös-József-Collegium, Lehrstuhlleiter, Universität Szeged, Institut für Germanistik)

9.30 – 10.00 Plenarvortrag:

Bernhard VOGEL (Ministerpräsident a.D.)

10.00 – 10.20 **Radeundis STOLZE**: *Das Erbe Fritz Paepckes Hermeneutisches Übersetzen heute*

10.20 – 10.40 **Károly VAJDA**: *Im Niemandsland zwischen philosophischer und theologischer Hermeneutik, Deutungstheorie und Übersetzungswissenschaft bei Fritz Paepcke*

10.40 – 11.00 Kaffeepause

11.00 – 11.20 **József Ágoston BOGOLY**: *Gedanken Austausch mit Professor Fritz Paepcke über das Werk Attila Józsefs*

11.20 – 11.40 **Géza HORVÁTH**: *„Duft in Wohlgeruch verwandeln“ – Betrachtungen über das gemeinsame Übersetzen ungarischer Lyrik ins Deutsche mit Fritz Paepcke*

11.40 – 12.00 **Endre HÁRS**: *Buchgeschichten. Miscellen zu einer Freundschaft*

ELTE EÖTVÖS JÓZSEF
COLLEGIUM
DR. HORVÁTH LÁSZLÓ
IGAZGÁTO

H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13
Tel.: +36 1 460 4481 • Fax.: +36 1 209 2044
E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu • horvathl@eotvos.elte.hu
Honlap: <http://www.eotvoscollegium.hu/>

(9) ELTE 21. Kárpát-medencei Magyar Nyári Egyetem, Humántudományi Szekció

ELTE Kárpát-medencei nyári egyetem – Egységben a tudomány
2016. július 5–9.

A Humántudományi szekció programja
„Inter disciplinas – tudomány-szakok között”
ELTE Eötvös József Collegium

2016. július 5., kedd

Szakmai felelős: Kalmár Anikó, EC Aurélien Sauvageot Francia Műhely vezetője

14:00 – 15:30: Kalmár Anikó: *Nyelvi és irodalmi sokszínűség a többnemzetiségű Svájcban*

Az előadás áttekintést ad a svájci irodalmak (francia, német, olasz) főbb irányzatairól, jeles képviselőiről, különös tekintettel a német nyelvű szerzők számszerű fölénye és népszerűsége mögött háttérbe szoruló francia nyelvű irodalomra. A nyelvi és kulturális sokszínűség számunkra különösen érdekes példája, a magyar származású Agota Kristof életműve, aki Svájcban élt, és franciául írt.

15:30 – 15:45: szünet

15:45 – 17:15: Szabics Imre: *Egy francia hercegnő Magyarországon -- egy magyar királynő Franciaországban a 13. században*

A két párhuzamos és hasonló témájú 13. századi ófrancia "kalandének" egy igazságtalanul elüldözött - és a magyar király által befogadott - francia hercegnő viszontagságairól és megpróbáltatásairól, illetve egy képzeletbeli magyar királynő - "Nagylábú" Berta, akit Kis Pipin frank király feleségül vesz - bizalmasai és rokonai által történő elárulásáról, a francia udvarból való kiűzetéséről és szenvedéseiről, majd Kis Pipin igazságtételéről szól.

2016. július 6., szerda

Szakmai felelős: Győri Róbert, EC Mendöl Tibor Műhely vezetője; Mészáros Tamás, EC Bollók János Klasszika-filológia Műhely vezetője

8:30 – 10:00: Sági Tamás: *Történelemformáló vulkánkitörések - a vulkanizmus hatása a társadalomra*

A vulkáni működés a Föld egyik leglátványosabb és legváltozatosabb folyamata. Bolygónk kialakulásában, formálásában játszott szerepe vitathatatlan,

ugyanakkor a társadalomra, az emberiség történelmére gyakorolt hatása is jelentős. Az előadó bemutatja a legősibb, történelem előtti időktől kezdve napjainkig a vulkáni működés történelemformáló erejét.

10:00 – 10:15: szünet

10:15 – 11:45: Győri Róbert: *Tudomány és politika - a magyar földrajz a XX. században*

Egy tudományterület kutatási programját, módszertanát és napi működését politikai célkitűzések is befolyásolhatják. A XX. századi magyar földrajztudomány története kitűnő példa erre. Az előadás a két világháború közti magyar földrajztudományt az 1950-es évek geográfiájával hasonlítja össze, és egyben a tudományos élet szovjetizálásáról is áttekintést ad.

11:45 – 13:45 - ebédszünet

14:00 – 15:30: Mészáros Tamás: *Politika az ókorban*

Az előadó forrásszövegek (Hérodotos, Thukydides, Xenophón stb.) elemzésének segítségével bemutatja az ókori Hellas különböző politikai rendszereinek működését (tyrannis, királyság, demokrácia stb.), kitér a görög–perzsa háború politikai hátterére, majd ismerteti az ún. pentékontaeteia eseménytörténetét, mely a perzsa háborúk hőseinek sorsát sajátos formában alakította.

15:30 – 15:45: szünet

15:45 – 17:15: Mayer Gyula: *Görög matematika*

Az előadó közérthető bevezetést nyújt az antik természettudományok történetébe. Ismerteti az elsősorban görög területen működő tudósok életútját és tanítását, különös tekintettel a matematikára mint önálló diszciplinára.

2016. július 7., csütörtök

Szakmai felelős: Ludmann Ágnes, EC Olasz Műhely vezetője

8:30 – 10:00: Ludmann Ágnes: *A kortárs olasz irodalom az emíliai próza tükrében*

Az előadásban első részében a hallgatóság betekintést nyer a kortárs olasz irodalom legfőbb áramlataiba, jellemző stílusirányzatokat ismer meg, különös tekintettel a megjelent magyar nyelvi fordításokra. A második részben az emíliai próza darabjainak vizsgálatán keresztül az olasz kortárs irodalom jellemző törekvéseire, újító szándékára találhatunk példákat.

10:00 – 10:15: szünet

10:15 – 11:45: Ludmann Ágnes: *Az olasz dal 100 éve*

Az olasz dalkultúra a XIX. század végétől fontos szerepet tölt be az itáliai mindennapi életben. Az előadás a leghíresebb, Magyarországon is ismert

darabokkal azt vizsgálja, mennyire változott meg az olasz dal a kezdetektől napjainkig.

11:45 – 13:45 – ebédszünet

14:00 – 15:30: Michele Sità: *Olaszország a filmművészetben keresztül*

Az előadásban arra a kérdésre keressük a választ, hogyan változott Olaszország képe a mozi kezdetétől egészen napjainkig. A számos filmrészlettel illusztrált előadásban bemutatásra kerülnek az olasz filmművészet különböző korszakai, csillagai és feldolgozott témái.

15:30 – 15:45: szünet

15:45 – 17:15: Ludmann Ágnes: *Bevezető az italianista kutatómunkába*

Az Olasz Műhelyben szerkesztett, Eötvös Collegium által kiadott kötetek bemutatásával a műhely kutatási tevékenységét, irodalmi, filológiai vonatkozásait ismerhetik meg a résztvevők.

2016. július 8., péntek

Szakmai felelős: Sára Balázs, EC Germanisztika Műhely vezetője

8:30 – 10:00: Sára Balázs: *Nyelvváltozás-elméletek*

Mindennapjaink szerves része nyelvünk, ill. nyelveink folyamatos (utóbb mind gyorsabb ütemű) változása. Az előadás ennek megértéséhez az 1950-es évektől kidolgozott fontosabb nyelvváltozás-elméleteket mutatja be, főbb pontjai az A. Martinet strukturalista, az E. Coseriu-féle "finalista", és a Wurzel-, ill. Bailey-féle ún. "természetes nyelvváltozás"-elmélet, de röviden taglaljuk a R. Keller-féle "evolúciós" elméletet és J. Lüdtke cirkuláris-endogén elméletét is.

10:00 – 10:15: szünet

10:15 – 11:45: Vitályos Réka, Wilhelm Anna, Muka Viktória, Bartha Regina: *Diskurzuszstratégiák a mindennapokban*

Középiskolás diákként a Germanisztika Műhely több tagja is résztvevője volt a Goethe Intézet "Jugend debattiert" című nemzetközi vitaversenyének, illetve "alumnusként" a mai napig felkészítő foglalkozásokat tart, ill. segít a rendezvénysorozat szervezésében és lebonyolításában. Az interaktív foglalkozáson e téren szerzett tapasztalataikat osztják meg a kurzus résztvevőivel.

11:45 – 13:45 - ebédszünet

14:00 – 15:30: Dávid Gábor Csaba: *Barokk zene, építészet és képzőművészet Európában*

Az előadás az európai kultúrát annak minden területén átható egyetemes stílusirányzat, a barokk legfőbb jellegzetességeit és főbb ismérveit mutatja be a korszak zenei, építészeti és képzőművészeti alkotásai alapján, gazdag kép- és hanganyaggal illusztrálva.

15:30 – 15:45: szünet

15:45 – 17:15: Dávid Gábor Csaba: *Barokk zene, építészet és képzőművészet a Kárpát-medencében*

A megelőző foglalkozás átfogóbb perspektíváját leszűkítve az előadás elsősorban a barokk kornak a Kárpát-régióban létrehozott alkotásaival foglalkozik, különös tekintettel a kevésbé ismert vagy kuriózumnak számító művekre, ill. művészekre.

2016. július 9., szombat

Szakmai felelős: Fejérvári Boldizsár, EC Angol–Amerikai Műhely vezetője

8:30 – 10:00: Fejérvári Boldizsár: *Szakfordítás három vagy több nyelv között*

A gyakorlati kérdésekkel és feladatokkal kiegészített előadás az angol nyelvet nem, vagy kevésbé magas szinten beszélő hallgatók számára is érdekes kérdéseket vet fel elméleti szempontból. Az általános bevezetéshez és konkrét esettanulmányokhoz – a hallgatókat bevonva az eszmecserebe – néhány egyszerű gyakorlati feladat is társul.

10:00 – 10:15: szünet

10:15 – 11:45: Dezsényi Balázs: *Angolszász vitakultúra*

Fiatallangunk néhány konkrét vitahelyzetet is felvázolva az angol és amerikai nyelvterületen szerzett tapasztalatait osztja meg a hallgatósággal. Célunk megmutatni, hogy a kulturált vita keretei, jöhetnek a ma ismert formájukban angol nyelvterületen dolgozták ki őket, országra és nyelvre való tekintet nélkül alkalmazhatók, és előmozdítják egy-egy ország politikai kultúráját is.

11:45 – 13:45 – ebédszünet

A Humántudományi Szekció résztvevői:

Albert Adél Hajnalka (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

Bíró Ágnes (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

Bíró Eszter (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)

Blicharska Dominika (Uniwersytet Jagielloński)

Bogya Tímea Éva (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)

Bögözi Réka (Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem)

Csurka László Csongor (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)

Fodor Rita (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)

Gaál Veronika (Selye János Egyetem, Komárno)

Hivatal Bíbor (University of South Florida)

Ágnes Huberová (Selye János Egyetem, Komárno)
Jakab Erika (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Jakab Zalán Tamás (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Károly Tímea (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Karpicecz Krisztián (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola)
Kázmér Anikó (Comenius Egyetem, Pozsony)
Kisgyörgy Szende (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Kovalchuk Julianna (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Man Evelina Tyunda (Lembergi Nemzeti Művészeti Akadémia)
Mezey Anna-Nóra (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)
Opálenik Krisztián (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Priszbánszky Diána (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Rozek Evelin-Edina (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Shtayer Sabina (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Siklodi Róbert Tihamér (Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem)
Sorbán Nóra (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Sós Nóra (Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka)
Spénik Katalin Mária (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Szabó Bernadett (Újvidéki Egyetem)
Szabó Renáta (Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi kar)
Szél Ágnes (Újvidéki Egyetem)
Sztankó Viktor (Ungvári Nemzeti Egyetem)
Takács Anita (Újvidéki Egyetem)
Tóth Dorottya (Babeş-Bolyai Tudományegyetem)
Vass Róbert (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola)

Központi beszámoló

"Az idei évben 21. alkalommal került megrendezésre az Eötvös Loránd Tudományegyetem szervezésében a Kárpát-medencei Nyári Egyetem. A rendezvénysorozatra július 5. – július 10. közt kerítettek sort a szervezők, melyre színes programokkal várták a hazai és a külhoni felsőoktatási intézmények hallgatóit. Az idei tanévben volt szerencsém találkozni a nyári egyetem felhívásával, s legnagyobb örömömre pályázatom pozitív elbírálást kapott, így részt vehettem ezen a nagy múltú szakmai rendezvényen. A humántudomány szekció tagjaként az Eötvös József Collegium épületében kerültem elszállásolásra, ahol összeismerkedtem a humán tudományok iránt érdeklődő társaimmal. A rendezvénysorozat a keddi napon – július 5-én vette kezdetét az ELTE Állam- és Jogtudományi Karának épületében, ahol a helyszíni regisztrációt követően megrendezésre került az ünnepi megnyitó, melyen beszédet mondott Mezey Barna, az ELTE rektora; Szabó László, miniszterhelyettes, külgazdasági és külügyi államtitkár; Palkovics László, felsőoktatásért felelős államtitkár; Hoppál Péter, kultúráért felelős államtitkár; Szalay-Bobrovniczky Alexandra, Budapest főpolgármester-helyettese. A megnyitó beszédekét követően Dr. Faludy Gábor docens úr plenáris előadását hallhattuk arról, mire is való a szerzői jog a XXI. században. A megnyitó ünnepség után kezdetét vették az érdekesebbnél érdekesebb témákat felölölő szakmai programok, melyek után kikapcsolódás gyanánt izgalmas szabadidős programokkal lepett meg mindnyájunkat a szervezőség. Míg a szakmai programokra szekciónként más-más helyszínen került sor, addig a szabadidős programokon mind a négy tudományág képviselői közösen vettek részt. A humán tudományág hallgatói az Eötvös Collegium épületében töltötték napjaikat. Szekciónk központi témájaként az „Inter disciplinas – tudomány-szakok között” témát jelölték meg, amely teljesen találónak bizonyult, figyelembe véve, hogy szinte minden hallgató más-más szakterületet képviselt. A hét leforgása alatt is sok tudományterülettel ismerkedhettünk meg közelebbről, mélyülhettünk el rejtelmekben. Hallgattunk előadásokat a görög matematikáról, az ókori politikáról, megismerkedhettünk a vulkánokkal, s megtudhattuk, milyen hatással van a vulkanizmus a társadalomra, figyelemmel követhettük a magyar földrajztudomány alakulását a XX. században, megismerkedhettünk Svájc nyelvi és irodalmi sokszínűségével, s betekintést nyerhettünk a francia forradalom világába. Ludmann Ágnes egy csipetnyi Olaszországot lopott mindennapjainkba, mikor bevezetett minket a kortárs olasz irodalom, az emíliai próza és az olasz dalok világába, s betekintést nyújtott számunkra az italianista kutatómunka

mélységeibe. A nap folyamán megismerkedhettünk az olasz film történetével, és arra is választ kaptunk, hogyan változott Olaszország képe a mozi kezdetétől mindennapjainkig. Megismerkedhettünk továbbá különféle nyelvváltozás-elméletekkel, közelebbi kapcsolatba kerültünk a barokk zenével, építészettel és képzőművészettel. A szombati napon kissé fáradtan, ám annál lelkesebben bővítettük ismereteinket a szakfordítás nehézségeivel, s betekintést nyertünk az angolszász vitakultúrába, a szakmai programokat egy jó hangulatú vitahelyzet felvázolásával zártuk. A szakmai programok mellett azonban bőven kijutott szórakozásból is. A szervezők gondosan összeválogatott szabadidős programokkal örvendeztettek meg minket. Lehetőségünk nyílt Budapest megtekintésére egyenesen a Dunáról, egy kétórás hajós városnézés keretén belül, látogatást tettünk az ELTE egyetemi könyvtárába, ahol nagyon pontos és részletes körbevezetésben részesültünk, s betekintést nyerhettünk a restaurátorok különösen izgalmas munkájába is. Az ELTE Művészeti Együttes Néptáncegyüttese vidám hangulatú tánczással örvendeztetett meg minket, s lehetőségünk nyílt a Zwack Múzeum és Látogatóközpontba is látogatást tenni, ahol megismerkedtünk az Unicum történetével. Szombat délután került sor a zárórendezvényre, ahol a szekcióvezetők kiértékeltek a hét eseményeit, s a résztvevők oklevélben részesültek teljesítményükért. A humántudomány részleg vezetője, dr. Horváth László az Ingenia Hungarica II. kiadvánnyal örvendeztette meg a résztvevőket. A zárórendezvényt követően kellemes hangulatú pezsgőzéssel vettek részt a résztvevők, amely az eddigiek mellett is segítette a társaság összecsiszolódását, a társalgások elmélyítését. A hét megkoronázásaként vasárnap egész nap tartó kirándulásban volt részünk, melynek során meglátogattuk a magyar történelem jelentős helyszíneit. Ellátogattunk Győrbe, a „folyók városába“, megnéztük a Pannonhalmi Bencés Főapátságot, s végül a „Bakony fővárosát“, Zircet csodáltuk meg. Hétfőn nehéz szívvel, ám új élményekkel, emlékekkel felfegyverkezve indultunk útnak. Ki-kiját újá. Ez alatt a hét alatt nem csak sok érdekes előadást hallottunk és bővítettük tudásunkat, hanem sok új ismeretséget, barátságot kötöttünk, megismerkedtünk más országokból, különböző kultúrkörből származó fiatalokkal, akiktől bár országhatárok választanak el, ám mégis összeköt a tudásvágy és a magyarság. Ezúttal köszönöm a Nyári Egyetem szervezőinek a kiváló szervezést, a programok előadóinak a remek előadásokat, a szekcióvezetőknek ezek összeállítását és mindenkinek, aki hozzájárult ahhoz, hogy ez a hét létrejöhesse, a fáradalmakat nem kímélve a résztvevők érdekében.”

(10) Eötvös-nap, ünnepi tanévnyitó: 2016. szeptember 2.

Az ELTE Eötvös József Collegium
tisztelettel meghívja Önt az

EÖTVÖS JÓZSEF-NAP 2016
*
COLLEGIUMI TANÉVNYITÓ

ünnepi rendezvényre

Időpont és helyszín:

2016. szeptember 2., péntek 10:00 óra
1118 Budapest, Menedi út 11–13.
a Collegium nagyterme (földszint)

Megnyitó:

Borhy László
az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja

Köszöntő:

Fröhlich Ida
az Eötvös Collegium Baráti Körének alelnöke

MEGHÍVÓ

PROGRAM

Bemutakoznak a Collegium oktató-kutató műhelyei

Germanisztika műhely

A műhelyben folyó munkát bemutatja Sára Balázs műhelyvezető
és a Germanisztika műhely tagjai

Cathedra Magistrorum - Tanárakadémia

Az oktató-kutató munkát bemutatja Feldné Knapp Ilona központvezető,
közreműködik: Perge Gabriella

Az Eötvös Collegium kiadványai: 2015/16. ismertetők

(lásd <http://honlap.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/>)

I. Antiquitas – Byzantium – Renascentia az EC Byzantium Központ kötet sorozata

A legújabb köteteket méltatja: Mészáros Tamás

Byzanz und das Abendland III.

Byzance et l'Occident II

Mare Nostrum

Sapientia ubique civis

Iunus Pannonius vocabularium

II. Műhelymunkák – szakkollégista tanulmányok

A köteteket ismertetik:
Balga Nóra, Ballagó Júlia, Csűr Gábor, Horváth Janka Júlia,
Takó Ferenc és Ternováczy Bálint

Ingenia Hungarica II.

Adsumus XIV.

Calamus

Francia históriás ének

Tróját nem vették be

Fodor Ferenc emlékiratai

„Közel, s Távol” IV.

Ájándékok áthallások

Csak írok, ez minden

ECCE IV.
(Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő: 2013/2014)

Az Eötvös József-emlékérmék átadása - 2016

az érmeket átadja:
Horváth László igazgató

Venerabile Collegium – A.D. MCMX

Borhy László, az ELTE BTK dékánjának köszöntője

Tisztelt Collegium!

Köszöntöm Önöket hagyományos, Eötvös-napi ünnepségünkön. Az Eötvös Collegium mára olyan nagy hagyományokkal rendelkezik, hogy szinte minden évben van valami, amiről érdemes külön is megemlékezni. Nemrég ünnepeltük báró Eötvös József születésének 200. évfordulóját, két éve pedig történelmi emlékhely sztelét avatott az intézmény közössége.

2016-ban az Eötvös Józsefről elnevezett Collegium a 121. évet kezdi a magyar tudós- és tanárképzés szolgálatában. Az Eötvös Collegium neve fogalomává vált, hiszen az itt végzett diákok közül sokan léptek a magyar szellemi élet kiválóságai közé. Ez a Collegium a magyar felsőoktatásnak páratlanul értékes intézménye, amelyet a történelem viharai közepette és minden nehézség ellenére is sikerült a mai napig töretlenül megőrizni és szellemiségében megtartani.

Elődeink munkájának és fáradságának eredménye az, hogy a XIX. század végére a magyar tanárképzés elfoglalta a maga helyét a magyar felsőoktatás rendszerében. Elődeink szabtak olyan irányt a köz- és felsőoktatásnak, amely megalapozta a magyar tudomány és műveltség XX. századi sikereit. Idén helyi, egyetemi és collegiumi szinten is történelmi fordulat következik be ebből a szempontból is. Az ELTE Tanárképző Központja az Eötvös Collegium épületébe költözik, és a tanárképzés szempontjából természetesen és szervesen egymáshoz kötődő két intézmény a lehető legszorosabb együttműködésbe kezd. Mindettől a szakkollégisták számára biztosított tanári elitképzés elindítását is várjuk.

Az Eötvös Collegium a tudományos igényű gondolkodás és a tanárképzés metszéspontjában kezdte meg működését 1895-ben. A Collegiumban a kezdetektől elitképzés folyt, és ezt a célt az intézmény ma is büszkén vállalja. A második világháború végéig növendékei közül 44-et választott tagjává a Magyar Tudományos Akadémia. Sok ismert művész, gondolkodó szerezte itt meg tudása alapjait, de ne feledkezzünk meg arról a több száz kiváló tanárról sem, akik a collegiumi éveik után a katedrán képviselték és adták át az elsajátított szellemiséget.

Az értékek megőrzéséért köszönet illeti a Collegium mai vezetőségét és diákjainak közösségét is.

A Collegium ma is törekszik arra, hogy ösztönző, önálló teljesítményekre sarkalló szellemi környezetet biztosítson tagjainak. 17 szakmai műhely,

oktatási-kutatási egységek, évente 120 szakkollégiumi kurzus és a nyelvtanulási lehetőségek széles választéka támogatja ezt.

A Collegium képzési rendszerében csakúgy, mint egykor, ma is meghatározó elv a tudományok közötti kölcsönhatás, az interdiszciplinaritás. A legnagyobb, 2/3-os arányban jelen lévő Bölcsészettudományi Kar mellett a Természettudományi, az Informatikai és a Társadalomtudományi Kar hallgatói is közöttünk vannak. Az intézmény rendszere arra ösztönzi az egymástól távol eső tudományterületek képviselőit is, hogy párbeszédet folytassanak egymással.

Fontos, hogy itt egyetemünk hallgatói első szárnypróbálgatásaik idején megerősítést és támogatást kapnak idősebb társaiktól és tanáraiktól, kialakul egy egészséges versenyszellem, ami javára válik a szakmai előrelépésnek.

A számszerűsíthető statisztikai adatok, a kiemelkedő OTDK- és egyéb sikerek mellett különösen elismerésre méltók a Collegium műhelykötetekben is közreadható szakmai eredményei, amelyekből ma is ízelítőt kapunk. A bizánci kutatócsoport kötetsorozata egyszersmind a magyar bizantinológia újjáéledését bizonyítja, amely egyetemünk és a Collegium kiváló oktatóinak és kutatóinak köszönhetően valaha nemzetközi színvonalú volt. Elég csupán a Collegium tagja, majd későbbi tanára, Moravcsik Gyula nevét említenem. 2015. szeptember 1-től a kutatóegyetemi és a Bölcsészettudományi Kar támogatásból a Collegiumban Byzantium Központ néven állandó oktatási-kutatási egységet állítottunk fel, amely nemzetközi elismertség mellett működik, és ekképpen a magyar bizantinológia „hazatalált”. Nagy öröm számomra, hogy a műhelyekhez kötődő oktató-kutató kollégák munkája a szakkollégisták szakmai tevékenységére is egyértelműen hat, ezt bizonyítják azok a kötetek, amelyeket a diákok mutatnak majd be.

Az Eötvös József Collegium a tehetséggondozás terén ma az ELTE egyik legfontosabb bástyája. Ennek a bástyának az alapjait Eötvös József és fia, Loránd rakták le a XIX. században, és az ő utódaik építették tovább. Az ő munkájuk nyomán lehetett a Collegium büszkeségünk a XX. századra. Hogy ma is létezik és működik, az annak köszönhető, hogy erős alapozást kapott 121 évvel ezelőtt. Előfordult ugyan, hogy újjá kellett építeni – szó szerint és átvitt értelemben is – de ma megint régi céljához híven nyitott, érdeklődő és ugyanakkor kritikusan gondolkodó fiatalokkal gyarapítja a magyar értelmiséget. Remélem, hogy ezt a feladatát még sokig ellátja majd a jövőben is. A Bölcsészettudományi Kar támogatására ezután is számíthat.

Kívánok Mindannyiuknak eredményekben gazdag és sikeres tanévet, a gólyáknak pedig sok örömet első egyetemi tapasztalataikhoz!

Borhy László dékán köszöntője

(11) *Kutatók éjszakája: 2016. szeptember 30.*

Az Eötvös Collegium műhelyei az alábbi programokkal várták az érdeklődőket:

Informatika Műhely

Kozsik Tamás: Játék és fejtörő programozási nyelvekről

Orientalisztika Műhely („A Kelet varázsa”)

Kmeczkó Sára: Michel Houellebecq Behódolás című regényének hazai fogadtatása

Sitkei Dóra: A három japán holdnéző ünnep

Szűcs Bernadett: Átmeneti rítusok az ókori Egyiptomban – A terhesség és a szülés időszaka

Angol–Amerikai Műhely

Fejérvári Boldizsár: 18. századi irodalmi nyomozás: Thomas Chatterton – költő, hamisító, lángelme

Germanisztika Műhely

Vitályos Réka, Wilhelm Anna, Kukri Márta, Somogyi Dániel: Opusculum tripartitum. Egy 15. századi latin gyónási kézikönyv korai újfelnémet fordításának szövegagyományszása

Történet Műhely

Körmendi Tamás: A magyar királyok címerének változásai a középkorban

Ternovác Bálint: Fekete folt Európa térképén: a középkori Bosznia

Körmendi Tamás: Trónviszályok és összeesküvések az Árpád-kori Magyarországon

Klasszika-filológia Műhely (Byzantium Központ)

Egedi-Kovács Emese: Az Ivíron 463-as jelzetű, kétnyelvű bizánci kódex

Mészáros Tamás: Laonikos Chalkokondylés élete

Farkas Flóra: A „szent doktorok” és a kísértés. Egy késő középkori domonkos levele a szerzetességről

Pártay Kata: Acontius és Cydippe Ovidiusnál. Az olvasás veszélyei

Kovács István: Antik és bizánci oktatás

Keresztény Júlia: Szent Elek legendája
Kocsis Teréz: „Legyen Ön is filológus!” (interaktív vetélkedő)

Skandinavisztika Műhely

Bagi Richárd, Csűr Gábor Attila, Németh Viola, Pinezits Regina: Nyersfordítás és műfordítás – skandináv nyelvek fordítópárosainak nyomában

Kovács Dominika beszámolója

Az idei Kutatók Éjszakája/Researcher's Night in Hungary rendezvénysorozat keretében az Eötvös József Collegium is színvonalas programokkal várta az érdeklődőket. A Collegium műhelyei közül előadásokkal és interaktív foglalkozásokkal készült a Történész, az Informatikai, az Angol-Amerikai, az Orientalisztika, a Germanisztika, és a Bollók János Klasszika-Filológia Műhely is.

A három felvonásos rendezvénysorozat nagy érdeklődést váltott ki mind a fiatal, mind az idősebb korosztály részéről. Fontos volt hangsúlyozni, hogy az előadásokat ne csak kutató tanárok tartsák, hanem diákok is, akik példát mutatva és a Collegiumot képviselve betekintést nyújtsanak kutatásaikba, ezzel is vonzva a fiatalabb generációt az adott tudományterülethez.

A kutatónövendékek saját munkájukon, példájukon keresztül, közérthető előadásaik révén emberközelibb arcát mutatták a tudományos munkának. Az előadásokat gazdag illusztrációk kísérték, amelyek nemcsak diavetítés formájában, hanem akár öltözködésben is megvalósultak. Az Orientalisztika Műhely szemléltetésképpen a kultúrára jellemző ruhaviseletben várta az érdeklődőket. A Klasszika-Filológia Műhelyben a bizánci előadásokon kívül, a Collegium által kiadott köteteket is bemutatták, emellett interaktív kvízzel is készültek a szervezők, hogy bevonják a közönséget.

Az estét egy közösen elfogyasztott Gulyásagyúval zárták, ahol előadók és látogatók kötetlen beszélgetés során oszthatták meg egymással véleményüket és észrevételeiket.

(<http://elteonline.hu/tudomany/2016/10/01/kutatok-ejszakaja-fiatal-kutatok-eloadasai-az-eotvos-collegiumban/>)

(12) Emléktábla-avatás Dr. Keresztényi József tiszteletére. 2016. október 21.

MEGHÍVÓ

„Olympiában dobog a Világ Szíve”
(Kleanthis Paleologos)

A Testnevelési Egyetem, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata és az ELTE Eötvös József Collegium tisztelettel meghívja Önt az olimpiai eszme ápolása és terjesztése kiemelkedő személyiségeinek emléket állító táblák avató ünnepségeire.

2016. október 20. 13:30 - Testnevelési Egyetem (Budapest, XII. Alkotás u. 44.)
Emléktábla avatás Dr. Szymiczek Ottó és Kleanthis Paleologos, az egyetem egykori hallgatói és díszdoktorai, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia szellemiségét és tevékenységét hosszú időn át meghatározó barátok tiszteletére.

2016. október 21. 14:30 - ELTE Eötvös József Collegium (Budapest, XI. Ménesi u. 11-13.)
Emléktábla avatás Dr. Keresztényi József, az ELTE négy évtizeddel ezelőtt indult első Olimpiai Szemináriumának vezetője, a Magyar Olimpiai Akadémia korábbi alelnöke tiszteletére.

Prof. Dr. h. c. Mocsai Lajos
a Testnevelési Egyetem
rektora

Agárdi Bendegúz Spyros
a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata
elnökhelyettese

Dr. Horváth László
az Eötvös József Collegium
igazgatója

A 2016. október 21-i emlékülés programja

Emléktábla-avatás Dr. Keresztényi József, az ELTE négy évtizeddel ezelőtt indult első Olimpiai Szemináriumának vezetője, a Magyar Olimpiai Akadémia korábbi alelnöke tiszteletére.

14:30 Az ELTE Eötvös József Collegium képviselőjében táblaavató megemlékezést tart: Dr. habil. Horváth László igazgató

14:45 A volt tanítványok visszaemlékezése dr. Keresztényi Józsefre

15:00 órákor ünnepi emlékülés Dr. habil. Horváth László, az ELTE Eötvös József Collegium igazgatója elnökletével.

Előadások:

15:00 A görög–magyar barátság az újkori olimpiák tükrében

Előadó: Dr. Diószegi György, családtörténész, diaszpórákutató, görögkutató

15:30 Az olimpiai történet egyetemi szintű oktatása – olimpiai történeti szemináriumok az Eötvös Collegiumban

Előadó: Prof. dr. habil Dr. Szakály Sándor, az ELTE első Olimpiai Szemináriumának volt hallgatója, a Magyar Olimpiai Akadémia alelnöke

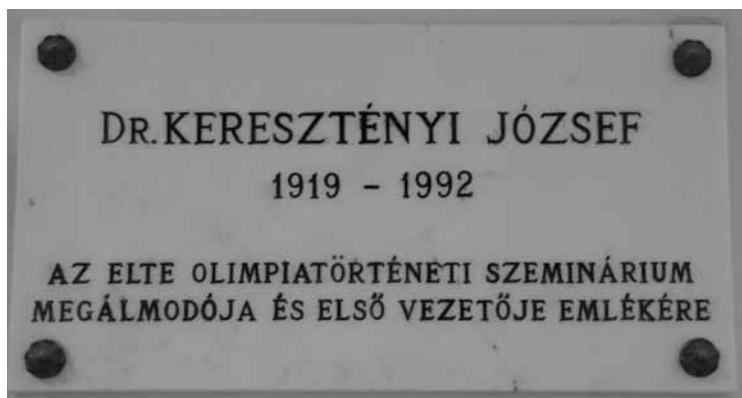
15:45 Dr. Keresztényi József és az olimpiai gondolat

Előadó: Dr. Printz János címzetes egyetemi tanár, az ELTE első Olimpiai Szemináriumának volt hallgatója, a Magyar Olimpiai Akadémia Tanácsának tagja

16:00 A Magyar Olimpiai Akadémia három évtizede

Előadó: Dr. Jakabházyné Mező Mária, a Magyar Olimpiai Akadémia főtitkára

16:15 Ünnepi műsor görög és magyar fellépők közreműködésével

Dr. Szakály Sándor: Az Olimpiai Történelmi Szeminárium tíz éve
(Rövid áttekintés)

Napjainkban – főleg az olimpiai játékok közeledtével – egyre gyakrabban esik szó a sportnak, az olimpiai játékoknak, illetve az olimpiai mozgalomnak a nemzetközi kapcsolatokban betöltött – és egyre jelentősebbnek tűnő – szerepéről. Úgy látszik, hogy a sport az a terület, amely a vissza-visszatérő politikai, gazdasági, vallási ellentétek ellenére is mint összekötő kapocs él tovább a különböző társadalmi berendezkedésű országok, különböző vallású népek között.

Maga az olimpiai eszme, amely Pierre de Coubertin báró (1863–1937) jóvoltából immáron közel száz esztendeje él, mindig hasznos és nemes célokat szolgált – béke, barátság, nemzetek, népek közötti egyetértés. Sajnos a coubertini gondolatvilágot, eszmerendszert viszonylag kevesen ismerik eléggé, kevesen foglalkoznak vele mélyrehatóan. Legtöbbször az olimpiai játékok alkalmával kerül előtérbe, hall róla többet a sportszeretők népes tábora, hogy azután ismét a feledés homályába merüljön két-három esztendőre.

Az olimpiai gondolat terjesztését, a coubertini eszmék széles körben történő propagálását is felvette céljai közé a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Kollégiumában 1976 őszén életre hívott kezdeményezés, a világ-

viszonylatban is egyedülállónak tekinthető Olimpiai történeti Szeminárium. A kezdeményezés és a megvalósítás érdeme is dr. Keresztényi József ismert sporttörténész, a Magyar Olimpiai Bizottság tagját, a Nemzetközi Olimpiai Akadémia tiszteletbeli tagját illeti meg. Dr. Keresztényi József közel tíz éven keresztül foglalkozott a gondolattal, hogy miként lehetne az olimpiák ókori és modern történetét – amely szerves részét képezi az egyetemes kultúrtörténetnek – egyetemen oktatni, illetve tanulni. Az elképzelés, a gondolat még 1967-ben fogalmazódott meg az ismert sporttörténészben, amikor az ókori olimpiai játékok színhelyén, az ősi Olympiában tartott előadást a Nemzetközi Olimpiai Akadémia tudományos ülészakán.

Kezdeti kísérletei, javaslatai - egy nemzeti Olimpiai Akadémia létrehozására - nem kaptak megfelelő támogatást. Ekkor gondolt arra, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Kollégiumában kellene megpróbálkozni egy kisebb létszámú, de magasabb minőségi képzési lehetőséget biztosító stúdium beindításával. Elképzelése, amelyhez sikerült megnyernie a Magyar Olimpiai Bizottság néhány vezetőjét és tagját is, támogatásra talált az egyetem sportszerető vezetésénél – elsősorban dr. Székely György akkori rektorhelyettest és dr. Szathmári Istvánt, a BTK dékánját kell kiemelni –, valamint a szemináriumnak otthont adni kívánó Eötvös József Kollégium vezetői – dr. Tóth Gábor igazgató és a Diákbizottság – körében. Ugyancsak örömmel értesült a kezdeményezésről, és támogatta azt a kezdetektől fogva dr. Csanádi Árpád, a Nemzetközi Olimpiai Bizottság tagja, a Magyar Olimpiai Bizottság főtákará.

A kezdeményezés újszerűségét felismerő és pártfogó dr. Csanádi Árpád 1975. november 9-én keltezett levelében, amelyet dr. Tóth Gáborhoz, az Eötvös József Kollégium igazgatójához intézett, a következőket írta: "Dr. Keresztényi József történész, a MOB tagja eljuttatta hozzánk javaslatát az Eötvös Kollégiumban szervezendő olimpiatörténeti szemináriumra vonatkozóan. A javaslat megvalósítását támogatjuk, és kérjük ebben Tóth elvtárs segítségét."

A világon – mind a mai napig – egyedülállónak tekinthető magyar kezdeményezés kedvező visszhangot váltott ki a nemzetközi olimpiai életben, mozgalomban is. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság folyóirata, az Olympic Review 1977. januári számában fényképes beszámolót közölt az Olimpiai történeti Szeminárium ünnepélyes megnyitásáról, amelyen részt vett dr. Csanádi Árpád, dr. Székely György, dr. Tóth Gábor, dr. Keresztényi József, valamint Tordasi Ildikó és dr. Szívós István olimpiai bajnokok és Rajnai Klára olimpiai ezüstérmes is.

A magyar kezdeményezés újszerűségét, követendő voltát elsőként a Nemzetközi Olimpiai Akadémia ismerte fel. Az akadémia vezetősége - dr. Otto Szymiczeknek,

az akadémia dékánjának a javaslatára - úgy döntött, hogy évente két ösztöndíjat ajánl fel a szeminárium hallgatói számára, lehetőséget adva ezzel a szemináriumnak a nemzetközi olimpiai mozgalom vérkeringésébe történő bekapcsolódásra. 1978 óta az Olimpiai történeti Szeminárium hallgatói közül huszan vettek részt a Nemzetközi Olimpiai Akadémia által rendezett nyári tudományos ülésszakokon. A NOA 1981. évi pályázatára a szeminárium három hallgatója küldött pályamunkát. Reisinger János az elméleti, Dobor Dezső a történeti kategóriában érdemelte ki a negyedik helyet.

Az Olimpiai történeti Szeminárium hallgatói közül 1978-ban utazhattak először ketten a Nemzetközi Olimpiai Akadémia ösztöndíjával Olympiába. Azon az ülésszakon – XVIII. – dr. Otto Szymiczek a Nemzetközi Olimpiai Akadémia dékánja meleg szavakkal üdvözölte a magyar kezdeményezést és ajánlotta azt minden más nemzet figyelmébe. Az eltelt mintegy tíz esztendő alatt számos nemzeti olimpiai bizottság, illetve magánszemély érdeklődött már a kezdeményezés iránt.

Kedvező volt a szeminárium hazai fogadtatása is. Számos neves olimpiai bajnok ajánlotta fel segítségét és biztosította támogatásáról a szemináriumot, illetve annak munkáját Papp László egykori ökölvívó háromszoros olimpiai bajnok az ELTE BTK dékánjához eljuttatott levelében többek között ezeket írta: "örömmel és jóleső érzéssel gondoltam Önökre, amikor értesültem arról, hogy az ELTE-n olimpiai történeti szemináriumot iktattak be. Úgy gondolom, ez a kezdeményezés újból bizonyítéka annak, hogy a nemzetközi olimpiai életben ezen a területen is elődeikhez hasonlóan előrelátóan alkotnak és kezdeményeznek.

Mint három olimpia történetének részese, ismerője szívből kívánok a tisztelt testületnek, a professzori karnak és a hallgatónak eredményes munkát és jó egészséget e szép feladat végzéséhez."

Az első szeminárium ünnepélyes megnyitása óta több mint tíz esztendő telt el. Ma már a negyedik szeminárium hallgatói „koptatják” a padokat. Több mint harmincan mondhatják el magukról, hogy sikeresen elvégezték ezt a speciális stúdiumot, amelynek célkitűzései alapvetően a kezdettől nem változtak, és feladatának tekintik, hogy megismertesse a hallgatókat:

- az ókori testkultúra és az ókori olimpiai játékok történetével,
- a modernkori olimpiai játékok történetével, Pierre de Coubertin báró munkásságával,
- a nemzetközi olimpiai és sportmozgalom időszerű kérdéseivel,
- a hazai sportélet múltjával és jelenével.

Ugyancsak a szemináriumi képzés célkitűzései közé tartozik az is, hogy a hallgatókat felkészítse arra, hogy tanulmányaik befejeztével képzettségüknek és felkészültségüknek megfelelően bekapcsolódhassanak a sport, illetve az olimpiai mozgalomba, mint annak lelkes propagandistái, illetve történetének értő művelői.

Ahhoz, hogy ezeket az ismereteket, felkészültségeket megszerezhessék az öt féléves kurzus alatt, a különböző témák legkiválóbb hazai szakemberei tartanak számukra előadásokat. Mielőtt rátérnék a szeminárium témáinak és előadóinak ismertetésére, nézzük meg először azt, hogy kik azok, akik az előadásokat látogathatják, kik a szemináriumnak a hallgatói!

Már 1976-ban, az első szeminárium megindulásakor megfogalmazódott az a máig is érvényes alapelv, mely szerint a szeminárium hallgatója lehet az ELTE nappali tagozatán, bármely karon tanuló egyetemi polgára, de az Eötvös József Kollégium igazgatójának jogában áll más egyetemek és főiskolák hallgatóit, illetve felsőfokú végzettséggel rendelkező és a sport területén dolgozó személyeket vendéghallgatóként felvennie. Az Olimpiatörténeti Szeminárium hallgatójának jelentkezők felvételének elengedhetetlen követelménye volt – és az ma is – egy-két idegen nyelv megfelelő szintű ismerete. Elsősorban a Nemzetközi Olimpiai Bizottság hivatalos nyelvei – angol és francia –, valamint más világnyelvek – német, orosz, spanyol – jöttek és jönnek számításba. Ezeknek a követelményeknek a jelentkezők szinte kivétel nélkül megfelelték/megfelelnek, akiknek létszáma szemináriumonként tíz és tizenhét fő között mozgott.

Hogy áttekintést kaphassunk egy-egy szeminárium munkájáról, közreadjuk a most folyó oktatás első két félévének tantervét, és röviden utalunk a további szemeszterek tervezett tematikájára is.

I. félév

Az ókori Kelet testkultúrája; Testkultúra és sport az ókori Egyiptomban; Az ókori olimpiai játékok a mitológia tükrében; Az ókori olimpiai játékok versenyeinek színhelyei, versenyszámok, a játékok lefolyása; Az ókori olimpiai játékok filozófiai és irodalomtörténeti vonatkozásai; Az ókori olimpiai játékok a kor művészetében; Az ókori olimpiai játékok hanyatlása és megszűnte; A sport helye és szerepe az ókori Rómában; Az olimpiai játékok és a sport kapcsolata a kereszténységgel; A zsidóság és a sport az ókorban és a középkorban.

II. félév

Testkultúra, lovagi tornák a középkori Magyarországon; Európai népi játékok a középkorban; Az olimpiai játékok felelevenítésének gondolata és kísérletei

Angliában; A testkultúra fejlődése és szerepe Magyarországon a XVIII–XIX. században; Az újkori olimpiai játékok megindításának előzményei és körülményei; Pierre de Coubertin élete és munkássága; A magyar olimpiai mozgalom kezdetei és Kemény Ferenc szerepe a NOB és a MOB létrehozásában; A magyar sportmozgalom és a versenysport a XIX–XX. század fordulóján; Az első újkori olimpiai játékok 1896–1904; Az olimpiai játékok és az olimpiai eszme az első világháború előtt és alatt, valamint a forradalmak korában.

A két félév után a hallgatók megismerkednek az egyes nyári és téli olimpiai játékok történetével. Ezeken az órákon a versenyek egy-egy magyar győztese szerepel vendégként, aki személyes emlékei alapján idézi fel a történeteket.

Az olimpiai játékok történetének áttekintése után általános sport-, illetve kultúrtörténeti kérdések köréből áll össze a szeminárium programja. A teljesség igénye nélkül csak néhány cím:

Sport és diplomácia; Pszichológia és sport; Nemzetközi sportszövetségek; Nemzetközi jog a sportversenyek és az olimpiák vonatában; Sportszociológia; A Nemzetközi Olimpiai Akadémia felépítése és működése; A Nemzetközi Olimpiai Bizottság stb.

Amint ebből a rövid felsorolásból is láthatjuk, rendkívül érdekes és változatos program áll a hallgatók rendelkezésére. Neves előadók tartják a foglalkozásokat, mint dr. Kákossy László, dr. Kertész István, dr. Székely György, dr. Szabó Miklós, dr. Keresztényi József, dr. Vanyó László, dr. Schweitzer József, dr. Csanádi Árpád, dr. Frenkl Róbert és mások.

1981-ben Otto Szymiczek, a NOA dékánja is előadást tartott az olimpiai eszméről és a NOA munkájáról.

Befejezésül szeretnék még egy rövid áttekintést adni az Olimpiatörténeti Szeminárium eddig végzett munkájáról.

Amint azt már többször is említettem, az első szeminárium 1976-ban indult dr. Keresztényi József irányításával, és tizenhat hallgató végezte el az öt féléves kurzust. Közülük számosan örökre „megfertőződtek” az olimpiai eszmével, a sport szeretetével, és többen hivatásul választottak „sportállásokat”, mint pl. Dobor Dezső és Komlói Gábor, akik a Magyar Televízió Sportosztályának szerkesztő-riporterei.

Az 1978-as szeminárium zárását közel két esztendő múlva követte az újabb szeminárium indulása. Ekkor a szemináriumot már az első szeminárium egykori hallgatója, dr. Reisinger János irodalomtörténész vezette, Dobor Dezső – ugyancsak egykori hallgató – közreműködésével. Reisinger János elképzelései, amelyek a korábbi évek gyakorlatára épültek, a szűkebben vett olimpia, illetve sporttörténetet

a kultúrtörténet egészébe kívánták beágyazni. A Reisinger János által kidolgozott, illetve finomított program gyakorlatilag a mai napig érvényben van.

A második Olimpiatörténeti Szeminárium 1982-ben fejeződött be. Az Eötvös Kollégiumban folyó építési munkálatok miatt sajnos a következő szemináriumot csak 1984-ben lehetett megindítani. Dr. Reisinger János elfoglaltsága miatt dr. Tóth Gábor felkérésére a szeminárium vezetését, összefogását egy másik volt "első szeminarista", e sorok írója, dr. Szakály Sándor vállalta. Ő a Reisinger János által kidolgozott koncepciót alapvetően helyesnek tartotta, az előadásokon kisebb módosításokat végrehajtva folytatta a munkát. A már általa irányított – 1984-ben indult – harmadik szemináriumnak tizenegy végzett hallgatója volt.

A kollégium és az Olimpiatörténeti Szeminárium hallgatói 1986-1987-1988-ban vendégei voltak Olympiában a Nemzetközi Olimpiai Akadémiának.

A szeminárium vezetőjének állandósulása, illetve a kollégium biztosította feltételek következtében az immáron negyedik szeminárium 1986 februárjában indulhatott útra és a tíz hallgató maximális igyekezettel és állandó jelenlétével igyekszik megismerni, eljáratítani az egyetemes kultúrtörténet eme darabjának történetét.

Úgy véljük, hogy a dr. Keresztényi József által elindított Olimpiatörténeti Szeminárium nemcsak úttörő, de hasznos vállalkozás is volt, amelynek haszna a magyar olimpiai mozgalom számára is kétségszövegbevonhatatlan. Részben az Olimpiatörténeti Szeminárium inspirálta az illetékeseket arra, hogy 1985-ben létrehozzák a Magyar Olimpiai Akadémiát, amelynek munkájába több volt egykori szeminaristát is bevontak. Dr. Keresztényi József a Magyar Olimpiai Akadémia alelnöke, Dobor Dezső és dr. Szakály Sándor a MOA Tanácsának, dr. Printz János a MOA titkárságának lett a tagja.

A Magyar Olimpiai Akadémia jól hasznosította az Olimpiatörténeti Szeminárium közel tízéves tapasztalatát is programja, előadássorozata összeállításánál. Elmondható tehát, hogy egy kis kezdeményezés eredménye, hatása ma már jóval szélesebb körben mutatható ki, mint azt a szervezők egykoron megálmodhatták. Bízva abban, hogy az Olimpiatörténeti Szemináriumnak ez a tíz év csak a gyermekkora volt, és a felnőtté válás folyamata még legalább néhány tíz évig eltarthat a magyar olimpiai és sportmozgalom hasznára és a szellemi és a testi nevelést összeegyeztetni tudó és kívánó egyetemi hallgatók épülésére.

In: Som Ferenc és Szakály Sándor (szerk.): Olimpiatörténeti tanulmányok. Eötvös Kollégium, Budapest, 1989. (Eötvös-füzetek. Új folyam 5.) p. 6–11.

(13) SZITU KONF – Színháztudományi Konferencia: 2016. november 11–12.

SZITU KONF – Színháztudományi Konferencia

2016. november 11–12.

ELTE Eötvös József Collegium, 1118 Budapest, Ménesi út 11–13.

November 11. péntek

- 10.45 Ünnepélyes megnyitó
Szekcióvezető: Darida Veronika
- 11.00 Fehér Euridiké: Kulturális és színházmarketing
- 11.30 Geresdi Zsófia: A rituális tér – az emlékezet tere
- 12.00 Bálint Eszter: Tér-dramaturgiák – Kortárs színházi tér-olvasatok mint a nézői részvétel kérdésfeltevései

Szekcióvezető: Gajdó Tamás

- 14.00 Baross Vanda Fatima: Repertoár és befogadó színházi jellemzők a Vígyszínházban az aktuál művelődés- művészetpolitika tükrében
- 14.30 Pandur Petra: 1956 reprezentációi a rendszerváltás utáni magyar színházban és drámában
- 15.00 Lukács Anikó: Teremtő kegyetlenség – Ritualitás Edward Albee *Nem félünk a farkastól* című drámájában Antonin Artaud esszéinek tükrében

Szekcióvezető: Karsai György

- 15.45 Valkai Andrea: Nádasdy Kálmán és Oláh Gusztáv közös alkotói munkája a Magyar Állami Operaházban
- 16.15 Cseh Dávid: Távoli poétikák – Arisztotelész és Zeami írásai drámáról és színházról
- 16.45 Doma Petra: A Halál arca – Hanako és Rodin

November 12. szombat

Szekcióvezető: Kiss Gabriella

- 11.30 Czenkli Dorka: Gaál Erzsébet és Nádas Péter találkozása – *Temetés* – Gaál Erzsébet színháza

- 11.30 Susovich Erika: Színházi események akadálymentesítése látássérültek számára – audionarráció
- 12.00 Nagy Luca: A slam poetry mint előadásforma és mint esemény

Szekcióvezető: Timár András

- 14.00 Pintér Géza: A „nem színházi néző”
- 14.30 Závada Péter: A vers teatralitása és a szövegiség tendenciái az ezredforduló posztdramatikus színházában
- 15.00 Rezek Borbála: Pintér Béla totális színháza

Szekcióvezető: Schiller Gabriella

- 15.45 Bacsó Borbála: Idős hölgyek bábszínpadon
- 16.15 Varga Nóra: Identitás-konstrukciók a magyar bábszínpadon – a *Sade márki 120 napja* című előadás genderszem pontú elemzése

(14) *Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident V. Studia Byzantino-Occidentalia* nagy nemzetközi konferencia: 2016. november 21-24.

FILOLÓGIAI ALAPKUTATÁSOK, GÖRÖG IRODALMAK

BIZANTINOLÓGIAI ÉS HELLÉN MEGÚJULÁS

Az ELTE Eötvös József Collegiumban működő kutatóközpont, amelynek kereteit a Klasszikus ókor, Bizánc és a humanizmus. Kritikai szövegkiadás magyarázatokkal című nemzetközi OTKA pályázat és a Byzantium Központ biztosítja, közel száz előadó részvételével immár ötödik alkalommal rendezte meg a Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident konferenciát. Az Eötvös Collegium és igazgatója, Horváth László, a kutatócsoport és a központ vezetője kollégáival együtt arra törekszik, hogy a Collegium eredményeit nemzetközi együttműködésekbe ágyazza. Az alábbiakban ismertetjük az ülészakok egy-egy meghatározó eleméről.

A konferencia nyugati ülészeit Eric Fournier, Franciaország magyarországi nagykövete nyitotta meg, majd Dimitris Letsios, Görögország magyarországi nagykövete – aki maga is bizantinológus – plenáris előadást tartott. A konferenciát köszöntötte Haupt Erik Edgár, Magyarország athéni nagykövete és Borhy László az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja is.

A nyugati-frank ülészakok évről-évre önálló egységként, adott téma köré szerveződnek. 2012-ben a romanista és a bizantinológus kutatók az irodalmi motívumok vándorlásán keresztül vizsgálták Kelet és Nyugat találkozásait. A 2013. évi konferencia kerete lehetőséget nyújtott a téma elmélyültebb vizsgálatára: az irodalmi hagyományok és motívumok átöröklődésén, a korabeli fordítások/fordítók kérdéskörén túl egyes kéziratokról is szó esett, amelyek Kelet és Nyugat találkozásának „kézfelfogható” megvalósulását bizonyítják. A 2014-es konferencia témája a középkori regény kialakulása volt. A műfaj Bizáncban és Nyugaton épp egy időben – a XII. század közepén – született meg (illetve született újra). Tavaly (*Livres et lectures*) a francia ülészakok a könyv és olvasóinak kapcsolatát és az utóélet kérdését vizsgálták, idén az első egysé-

A Jacob Bohr-féle *Der geistliche Glückshafen* 1634-es kiadásának címlapja

gében kézirati hagyományról, a Bizánc és a Nyugat között vándorló könyvekről és többnyelvű kéziratokról esett szó. A rangos külföldi intézményekből (CNRS, EHESS stb.) érkezett kutatók előadásait izgalmas viták követték. A közös gondolkodás a középkori kéziratok esetében különösen

fontos, hiszen a felmerülő kérdések többféle kutatási területet érintenek (filológia, kodikológia, paleográfia, filigranológia, ikonográfia/művészettörténet stb.). A frankofon ülészakok második egységében a történeti és nyelvezeti kapcsolódások kerültek előtérbe, a keddt délelőtti ülészakon pedig az Udvari Irodalom Társaság tagjai adtak elő.

Elfeledett történetírók

A magyar bizantinológiai kutatóknak mindig fontos részét képezte a történetírók műveinek tanulmányozása. A konferencia bizánci szekciójában (november 22-24.) is szép számmal szerepeltek bizánci történetírásnak szentelt előadások. Jan Markus Kötter előadása előtt röviden ismertetett azt a nagyszabású tudományos vállalkozást, amelynek keretében a kevésbé ismert és/vagy csak töredékben ránk maradt későantik történetírók műveit adják ki (*Kleine und fragmentarische Historiker der Spätantike* – bővebben lásd: <http://www.geschichte.hu-berlin.de/lehrtuehle/alte-geschichte/unsere-forschung/kleine-und-fragmentarische-historiker-der-spaetantike-kt-fst.html>).

A Bruno Bleckmann és Markus Stein vezetésével folytatott kutatásoknak a Heinrich-Heine-Universität Düsseldorf ad otthont. A 2012-ben indult és

várhatóan 2026-ban záruló projektet a *Nordrhein-Westfälischen Akademie der Wissenschaften und der Künste* és az *Union der deutschen Akademien der Wissenschaften* 3 millió euróval támogatja. A vállalkozást az a felismerés hívta életre, hogy a kései antikvitás történetíróinak töredékeiből nem áll rendelkezésünkre olyan terjedelmes corpus, mint Jacoby több kiadást megélt gyűjteménye (*Fragmente der griechischen Historiker*). A vállalkozás kutatói (Bleekmann és Stein) professzorok mellett Jan-Markus Kötter, Mehran A. Nickbakht, Maria Becker, Jonathan Groß) nemcsak a töredékek kiadását vállalták, hanem az eredeti szövegek mellett fordításokat is közölnek, valamint történetfilológiai magyarázatokkal látják el a műveket. Ennek érdekében minden egyes töredék kiadásán szoros együttműködésben ókortörténész és filológus szakértők is dolgoznak.

A kutatók görög és latin nyelvű szövegek feldolgozását vállalták. A Római Birodalom Kr. u. III. századi világától a VII. század elejéig keletkezett művekre összpontosítanak, a gyűjteményben egyházi és világi szerzők egyaránt helyet kapnak. Első hallásra talán különösnek tűnhet a címben szereplő *kleine* (= kicsiny) jelző, amellyel olyan történetírókra kívántak utalni, akiknek műve ugyan teljes, de önálló szövegkiadásban nem (vagy csak elvétve) jelent meg, élő nyelvi fordításban pedig egyáltalán nem olvashatjuk őket.

Klasszikus források és zene

Az *Italia* üllészaknak valamint az előadásokat követő könyvbemutatónak idén a *Byzanz und das Abendland* konferencia történetében először a Budapesti Olasz Kultúrintézet adott otthont. Az üllészakot Gian Luca Borghese, az Intézet megbízott igazgatójának előadása nyitotta meg. Chiara Farragiana, a Bolognai Egyetem Kulturális Örökség Tanszékének

professzora a hallgatóknak külön szemináriummal is készült. Konferenciaelőadásában Ercole Bottrigari (1531–1612) bolognai zenetudós, matematikus, humanista gondolkodó tevékenységeiről kívánt átfogó képet adni a hallgatóságnak.

A bolognai születésű tudós életműve eddig nem kapta meg a méltán kijáró figyelmet, ennek oka szerinte az érdeklődéssel a magyarázható, valamint azzal a ténnyel, hogy előszeretettel írt álneven. Humanista érdeklődéséről árulkodnak filológiai tanulmányai,

A Mosonszentjánosi kódex egy lapja

fordításai és műveinek dialogikus szerkezete. A görög zene, matematika és asztrológia kiváló ismerője, pedáns filológus, akinek nevéhez az „*ommesillabos*” verssor megalkotása is köthető, sokat tett a könyvnyomtatás elterjedéséért is: édesapja segítségével bolognai házában felállított nyomdagépen nyomtatta ki a vulgáris és klasszikus latin nyelvű műveit, és ezt a – mindazonáltal tanulmányai miatt kérésztől – tevékenységét „*passio e rioratione*”, azaz szórakozásként és kikapcsolódásként élte meg.

Kései germanista áthallások

A konferencia kodikológiai-paleográfiai témákat tárgyaló germanista üllészakának előadásai közül hazai vonatkozásban Muka Viktória kutatása tarthat számot érdeklődésre, aki a

Mosoni-síkság (német nevén *Heideboden*) németajkú lakosságának egyik legismertebb fennmaradt XIX. századi nyelvemlékét, a *Mosonszentjánosi kódexet* (*Sankt-Johanner Kodes*) vizsgálta. Az előadás a Moson megyei németek letelepedési történetének és kéziratkultúrájának bemutatását követően Sztachovics Remig és Kögl Szeverin bencés szerzeteseknek a „heidebodeni” kéziratok összegyűjtését és leírását célzó munkásságát tárgyalta, melynek köszönhetően a fennmaradt kéziratok nagy része a Pannónhalmi Főpátsági Könyvtárba került.

A Moson-síkság korabeli németajkú lakossága írásos nyelvemlékeinek egyik fő jellegzetessége, hogy azokat német nyelvű nyomtatott könyvekről másolva írták a német folyóirat ismerő földművesek, mégpedig a hosszabb szövegek esetében általában több téli időszakon át. A rövid nappalok és hosszú éjszakák miatt télvíz idején kevesebb munkát végeztek a szabadban, így sötétedés után több idejük jutott arra, hogy nagy becsben tartott könyveikkel foglalkozzanak. A kutatásban vizsgált három kézirattal mindegyike a XIX. századból származik. Közös elemük, hogy – barokk kori protestáns szerzők művei mellett – mindegyikük tartalmazza a katolikus Jacob Bohrer *Der geistliche Glückshafen* („A lelki boldogság kikötője”) című, verses formában írt bibliai témájú művét. A kutató a mindhárom vizsgált kéziratban szereplő öszvevetségi részt: Szodoma és Gomora városának történetét hasonlított össze Bohrer művének második (1634-es) Passauban megjelent kiadásával, amely alighanem kéziratos másolatok „öszvevetsége” jelenté.

A kutatás keretében feldolgozott és a konferencián bemutatott három kézirattal csak töredéke a Heideboden hajdan gazdag kéziratkincsének: a Sztachovics Remig által összegyűjtött és leírt példányok nagy része az elmúlt évszázadban sajnos elveszett, kisebb hányada pedig a falvakban nem ritkán pusztító tűzvészek martalékká vált – mindazonáltal elképzelhető, hogy a heidebodeni padlásokon még napjainkban is értékes kincset rejtő kéziratok várnak felfedezésre.

Összeállította: GÓZON ÁKOS

Összegző beszámoló

Horváth László: Beszámoló a Byzanz und das Abendland V. nemzetközi konferenciáról (ELTE Eötvös József Collegium – 2016. november 21–24.)

Az ELTE Eötvös József Collegiumban működő kutatócsoport, amelynek kereteit a Klasszikus ókor, Bizánc és a humanizmus. Kritikai szövegkiadás magyarázatokkal című nagy nemzetközi OTKA pályázat (NN 104456) és a kutatóegyetemi, valamint bölcsészettudományi (ELTE BTK) támogatással létrejött EC Byzantium Központ biztosítja, 2016. november 21–24. között közel kilencven előadó részvételével immár ötödik alkalommal rendezte meg a Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident konferenciát. A Gallica, Italica, Germanica, Graeca-Byzantina és Graeca ülésszakok rövid leírását a konferencia részegységeinek szervezői állították össze: Egedi-Kovács Emese, Ludmann Ágnes, Sára Balázs, Juhász Erika és Solti Dóra. Az összegzések után a konferenciára megjelentetett és bemutatott kötetek bibliográfiai adatait (és elektronikus elérési helyeit), néhány további kimutatást (adatok), majd a résztvevők nevét közöljük.

A konferenciát Éric Fournier (Franciaország) és Dimtris Letsios (Görögország) nagykövetek nyitották meg. A konferenciát köszöntötte Haupt Erik Edgár, Magyarország athéni nagykövete, és Borhy László, az ELTE Bölcsészettudományi Kar dékánja is.

Éric Fournier francia nagykövet köszöntője

Gallica

A négynapos konferencia kezdetét két bizantinológiai témájú plenáris előadás jelentette (Dimitrios Letsios: *The Emperor Heraclius and the Prophet Mohamed – Political Relations and Propaganda during the Early Islamic Conquests*; Georgia Xanthaki-Karamanou: *The Reception of Thucydides in Kritobulos: Pericles and Constantine Palaeologus as Models of Leadership*). A nyitóelőadásokat követően a Gallica/Graeca ülésszakok első egységében kézirati hagyományról, Bizánc és a Nyugat között vándorló könyvekről, többnyelvű kéziratokról és irodalmi motívumcserékről esett szó. A rangos nemzetközi intézményekből érkező, különféle diszciplínákat képviselő kutatók előadásait követően élénk eszmecsere folyt. Az interdiszciplináris megközelítés különösképp a középkori kéziratok átfogó elemzésében eredményes, mert vizsgálatuk több tudományterületet érint (filológia, kodikológia, paleográfia, ikonográfia, irodalom, történelem, művészettörténet stb.). A frankofón ülésszakok második egységében a történeti és nyelvészeti kapcsolódások kerültek előtérbe, végül udvari irodalom témájú előadások zárták a konferencia Gallica részét. (Előadások: Benoît Grévin: *La correspondance en latin entre Byzance et l'Occident (XIIIe siècle)*. Vieilles questions et nouvelles pistes; Filippo Ronconi: *Livres et textes entre Syrie- Palestine, Egypte et Italie*; Egedi-Kovács Emese: *Le cod. Athon. Ivron 463 fut-il conçu dès ses origines pour être bilingue ?*; Romina Luzi: *Le voyage du poisson et de l'oiseau dans la Méditerranée*; Andrea Ghidoni: *Traits archaïques des littératures médiévales : remarques sur la poétique byzantine dans l'œuvre de Sergei S. Averintsev*; Paul-Victor Desarbres: *Chalcondyle, de Byzance à la France de 1577 : l'adaptation de Blaise de Vigenère*; Csernus Sándor: *Ambitions politiques, propagande et les références à la menace turque à l'époque des croisades tardives : Sigismond et les ducs de Bourgogne*; Slíz Mariann: *The Influence of Dynastic Personal Name Stocks on Name Giving in the 11-14th-Century Hungary*; Kiss Sándor: *Linguistique du texte et genre littéraire : chronique latine et chanson de geste*; Szász Géza: *Naissance d'une mode : la route de Hongrie dans les Voyages à Constantinople*; Bánki Éva: *A kulturális idegenség témája a nyugat-európai lovagregényekben*; Majorossy Imre: *"Passa aven la misura". Bezugspunkte der wahren Lehre in zwei geistlichen Texten des Hochmittelalters*; Szabics Imre: *Egy magyar királylány Franciaországban és egy francia hercegnő Magyarországon*; Németh Linda: *Az ember-állat metamorfózis jelenségeinek tipológiai vizsgálata az ófrancia nyelvű irodalmi álmjelenetekben*.) A konferencia első napjának zárásaképpen a Budapesti Francia Intézetben három kötet bemutatójára került sor:

The Reception of Antiquity in Byzantium, with Emphasis on the Palaeologan Era (ed. by G. Xanthaki-Karamanou, Research Institute of Byzantine Culture – Series of Editions, Papazissis Publishers, Athens 2014, 394 pp. [= Proceedings of an International Conference, Sparta, 3–5 November 2012]), a Byzance et l'Occident III. : Écrits et manuscrits (sous la direction d'Emese Egedi-Kovács, Collège Eötvös József ELTE, 2016) és a Nagylábú Berta és Parise hercegnő története – XIII. századi francia kalandénekek (fordította és a bevezetőt írta Szabics Imre, ELTE Eötvös József Collegium, 2016). A kiadványokat Georgia Xanthaki-Karamanou, Paul-Victor Desarbres, Palágyi Tivadar és Egedi-Kovács Emese mutatták be.

Filippo Ronconi előadása

Italica

A hagyományosan *Fonti ed interpretazioni* című ülészaknak a konferencia-sorozat történetében először a Budapesti Olasz Kultúrintézet Fellini-terme adott otthont. Az olasz délutánt Gian Luca Borghese, az Intézet megbízott igazgatójának, és Ludmann Ágnes, az Eötvös Collegium Olasz műhely vezetőjének üdvözlő szavai nyitották meg. A köszöntők után Gian Luca Borghese

Latinoi kai Italo: l'evoluzione della percezione degli Occidentali a Bisanzio e le sue conseguenze linguistiche dall' VIII al XIII secolo című előadása hangzott el elsőként. Az előadó azt elemelte, hogy a bizánci forrásokban a megnevezésekre használt melléknevek alapján miként változott a nyugati, főként itáliai népek megítélése, az egyes sztereotípiák. Renzo Tosi, a Bolognai Egyetem professzora Osservazioni sull' esegesi dei classici greci, dall' antichità a Bisanzio al Rinascimento italiano című előadásában különböző, a mai olasz nyelv szerkesztését képező közmondások görög eredetét és későbbi fejlődését vizsgálta a klasszikus szövegekben. Az ülészak zárásaként a Bolognai Egyetem Kulturális Örökség Tanszékéről Chiara Faraggiana professzor Scienza e musica greca nella biblioteca di un dotto bolognese del Cinquecento, Ercole Bottrigari (1531-1612) címmel tartott előadást. A Cinquecentóban élt humanista zene-tudós, matematikus Ercole Bottrigari eddig méltatlanul homályban maradt kódexmásolói, zenetörténeti tevékenységét ismertette.

Germanica

A Bizánc-konferencia harmadik napjának két párhuzamos előadássorozatot (Graeca, ill. Germanica) – immár hagyományosan – az Osztrák Kulturális Fórum igazgató asszonya, Susanne Bachfischer nyitotta meg. Hermann Harrauer, a bécsi Papyrussammlung nyugalmazott igazgatója plenáris előadását a Quelle und Deutung IV című germanisztikai paleográfiai-kodikológiai-filológiai ülészak négy ülésre elosztott, összesen nyolc 25 perces referátuma követte. Sós Gabriella, az ELTE germanisztika mesterszakos hallgatója Apokryphe Gebete und Gebethandschriften von Ungarndeutschen aus dem 19. Jahrhundert c. előadásában a magyarországi németiség családokban továbbörökített, saját gyűjtésű házi (népi, laikus) imáinak szövegeivel ismertette meg a hallgatóságot. Silvia Hufnagel, az ÖAW kéziratosztályának izlandista kutatója tavalyi előadásának vezérfonalát követve számolt be újabb kutatási eredményeiről: vizsgálódásai fő témája az izlandi (sok esetben már nyomtatott művek másolása révén keletkezett) kéziratok könyvek és kódexek igen változatos összképet mutató címlapjai – ezúttal a zsoltár- és saga-szöveg-hagyomány tükrében (Zwischenbericht „Alt und neu“: Psalmen- und Sagahandschriften). Tavalyi „kettős” előadásuk koncepciója szellemében a Maria Stieglecker és Katrin Janz-Wenig alkotta kutatópáros közös főcímmel tartott előadásaikban (”Zu deufchs ze machen zu merer andacht der fwestern...” Der Klosterneuburger Kodex 845) a klosterneuburgi apátsági könyvtár egyik XV. századi kódexét vizsgálták egyfelől kodikológiai-filigranológiai (Eine kodikologische Annäherung),

majd pedig paleográfiai-filológiai (Eine inhaltliche Annäherung) szempontok alapján. Radek Tünde irodalomtörténész egy szövegagyományozását tekintve – hazai és nemzetközi vonatkozásban is – jelentős művet kutató projektjének újabb eredményeiről számolt be Johannes de Utino „Világkróniká”-ja (Compilatio nova super tota Biblia) másolatainak, valamint egyes, a szerző követői által helyenként részben kommentált szövegváltozatok kapcsán (Die deutschsprachigen Handschriften der Weltchronik von Johannes de Utino und seiner Fortsetzer im Spiegel der zusätzlichen Einträge). Christine Glaßner, az ÖAW középkori könyv- és kéziratosztályának vezetője Stephanus Lang, Kirchmeister zu St. Stephan und Kompilator eines lateinisch-deutschen Memento mori című előadásában a „rejtélyes”, egyetlen művel kapcsolatban jegyzett, de egyéb forrásokból csak egyszerű XIV–XV. századi polgárként ismert Memento mori-szerző személyének azonosítására tett kísérletet. Muka Viktória (Zur Überlieferungsgeschichte von Jacob Bohrs „Der geistliche Glückshafen“ in den Handschriften auf dem Heideboden) az 1800-as években keletkezett ún. „Mosonszentjánosi kódex” további két kéziratára bukkant a Pannonhalmi Főapátság könyvtárában, melyeket a faksimile-kiadásban, illetve átiratban is megjelent kódex szövegével, valamint a szövegeknek bizonyíthatóan forrásául szolgáló XVIII. századi nyomtatvánnyal hasonlított össze mind külső jegyek, mind pedig tartalmi-nyelvi szempontok alapján. Az ülésszakot Irina von Morzé referátuma (Ein Meißner Rechtsbuch aus Mähren) zárta, melyben az Osztrák Nemzeti Könyvtár 14869. számú illusztrált kódexét művészettörténeti szempontból igyekezett elhelyezni a közép-európai kódexillusztrátoriskolák igencsak sokszínű palettáján. Az ülésszakot a konferencia estjén az Osztrák Kulturális Fórum Andrassy úti rezidenciáján megrendezett, Susanne Bachfischer igazgató asszony által megnyitott könyvbemutató zárta. A tavalyi Germanica szekció előadásaiból összeállított, összesen nyolc előadás kéziratot anyagát felölelő, német nyelvű Quelle und Deutung III konferenciakötetet minden cikkre érdemben kitérő, részletes kötetbemutató előadásában Vizkelety András professzor, a magyar, német és latin nyelvű kéziratok kutatásának egyik legnagyobb hazai szaktekinthelye méltatta (Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015; szerk. Sára Balázs). A 2015-ös Quelle-ülésszak záró referátumában az EC Germanisztika műhelye Opusculum tripartitum-kutatócsoportjának négy tagja által vázolt germanisztikai kutatási projekt – a műhelyben mintegy három éve folyó, Johannes Gerson Opusculum tripartitum című művének XV. századi német nyelvű fordítását tartalmazó összesen kilenc, osztrák kézirtárakban őrzött kézirat kritikai

szövegkiadását célzó vállalkozás – első kézzelfogható eredménye az az összesen négy szöveget (a franciából fordított latin „eredeti” mellett a Stiftsbibliothek Melk Cod. 235, Stiftsbibliothek Melk Cod. 570 és az Innsbruck Servitenkloster Cod. I b 3 jelzetű kéziratok átírt szövegeit) tartalmazó szinoptikus szövegkiadás, amelyet mintegy negyven oldalas kísérőtanulmány zár (szerzők és a kötet összeállításában közreműködők: az EC Germanisztika műhelyének vezetője, Sára Balázs, illetve a műhely négy tagja: Muka Viktória, Somogyi Dániel, Vitályos Réka és Wilhelm Anna). A kötetet Christine Glaßner és Sára Balázs mutatták be (Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Cod. Serv. I b 3; szerk. Sára Balázs). A 2016. évi Germanica-ülésszak nyolc előadásának tanulmány változatát önálló kötetben 2017 novemberére tervezzük megjelentetni.

Hermann Harrauer előadása

Graeca-Byzantina

A „görög” tematikus szekciókban az Eötvös Collegiumban működő Byzantium Központhoz kötődő kutatások, s az azokhoz fűződő nemzetközi együttműködések jelentek meg. Kedden a Gallica szekciókkal párhuzamosan Peter Schreiner, a Kölni Egyetem professor emeritusának plenáris előadásával (Byzanz und die Arpaden. Ungarn als Brücke zwischen Ost und West in europäischen Mittelalter) folytatódott a bizantinológiai témájú előadások. A Byzantium Központ vezetője, Horváth László az Artúr-legendakör görög recepciójáról beszélt, majd az Osztrák Tudományos Akadémiával együttműködve egy VII. századi bizánci világkrónika, a *Chronicon Paschale* kutatása köré szerveződő projektek bemutatása következett. Nagy örömeinkre szolgált, hogy korábbi előadóink (Christian Gastgeber, ÖAW; Juhász Erika, EC, ÖAW) mellett a töredékes késő antik történetírók kiadását célzó nagy düsseldorfi vállalkozás (Kleine und fragmentarische Historiker der Spätantike) képviselőjében Jan-Markus Kötter is részt vett a konferencián. Floris Bernard (CEU) a bizánci tankölteményeknek az oktatásban betöltött szerepét vizsgálta, Mayer Gyula pedig (MTA-ELTE-PPKE Ókortudományi Kutatócsoport) Antonio Costanzi da Fano epigrammafordítói tevékenységével foglalkozott előadásában. Vratislav Zervan (ÖAW) a VI. századi Iunillus Africanus művét (Instituta regularia divinae legis) választotta előadása tárgyául. Ebédidőben Görögország Magyarországi Nagykövetsége látta vendégül a konferencia résztvevőit. A délutáni ülésszakon Aslıhan Akişık (Isztambul) azt vizsgálta, hogy Konstantinápoly bukásakor hogyan kereste útját Nyugaton a bizánci értelmiség. Farkas Zoltán (PPKE, EC Byzantium Központ) a bizánci polihisztor, Michaél Psellos orvosi tárgyú tankölteményének terminusait elemezte, Mészáros Tamás (EC Byzantium Központ) pedig Antónios Kalosynas Laonikos Chalkokondylésről írt életrajzában szövegkritikai kérdéseiről beszélt. Tóth Anna (Budapest) a Keresztelő Szent János ünnepéhez kötődő rítusok nyomait vizsgálta a bizánci forrásokban. A keddi napot Baán István plenáris előadása zárta (Grégoire Palamas et sa doctrine : un débat philosophique et théologique à Byzance et en Occident). A szerdai nap nyitányaként az Osztrák Kulturális Fórum igazgatója, Susanne Bachfischer mondott köszöntő beszédet, aki évek óta támogatja rendezvényünket. A megnyitót követően – az együttműködés szép jelképeként – a Germanica és Graeca szekciók közös plenáris előadással kezdődtek: Hermann Harrauer professzor, az Osztrák Nemzeti Könyvtár Papiruszgyűjteményének nyugalmazott igazgatója a rendőrségi ügyekről tanúskodó dokumentáris papiruszokról tartott érdekfeszítő beszámolót. Bojana Pavlović (Szerb Tudományos

Akadémia, Belgrád) két XIII. századi bizánci történetíró, Geórgios Akropolités és Theodóros Skutariótés műveivel kapcsolatos megfigyeléseit osztotta meg a közönséggel, Mihailo Popović (ÖAW, Bécs) pedig a konstantinápolyi patriarchátus, az ohridi érsekség és a középkori Magyar Királyság kapcsolataiba engedett bepillantást. Boris Stojkovski (Újvidék) Bertrandon de la Broquière Bizáncról és a szerbekről szóló XV. századi tudósításait idézte fel, Salvatore Costanza (Athén) pedig a bizánci mágia érdekes világába kalauzolta el a hallgatóságot. A délelőtti ülészak Flora Manakidou (Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης), Adorjáni Zsolt (PPKE), Buzási Gábor (ELTE) és Ekler Péter (OSZK) előadásaival zárult. A szerdai nap folyamán tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Bizantinológiai Társaság, amelynek székhelye az Eötvös Collegium. A Társaság társszervezője volt a konferenciának.

Szerda délután a reáliaké lett a főszerep: a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Régészeti Intézetének munkatársai (Takács Miklós, Merva Szabina) mellett Szenthe Gergely (Magyar Nemzeti Múzeum) és Celine Wawruschka (ÖAW, Bécs) helyezte tágabb összefüggésekbe a – sokszor megkérdőjelezhető – bizánci tárgyi emlékeket. Zárásképp két plenáris előadás hangzott el: Kiss Etele művészettörténész (Magyar Nemzeti Múzeum) a rejtélyes visegrádi freskóciklusról beszélt, Borhy László, az ELTE BTK dékánja, a Régészettudományi Intézet igazgatója pedig az erődépítéssel kapcsolatos kifejezéseket vizsgálta Ammianus Marcellinus művében. Este az Osztrák Kulturális Fórum nagytermében – Susanne Bachfischer igazgató-asszony szíves vendéglátásának köszönhetően – Mayer Gyula mutatta be a tavalyi konferencia előadásaiból készített kötetet: *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia (Antiquitas · Byzantium · Renascentia XXI. Bibliotheca Byzantina 4)* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-68-4. Csütörtökön két „Graeca” ülészakon az újjörög nyelvű kutatók volt a főszerep, majd a konferencia zárásaként hagyományosan a diákkonferencia következett. Az újvidéki PhD-hallgató (Nebojsa Kartalija) mellett öt collega (Pártay Kata, Keresztény Júlia, Kovács István, Kovács Dominika és Horváth Janka Júlia) számolt be legújabb kutatási eredményeiről. November 21-én (a konferenciával párhuzamosan) Filippo Ronconi tartott szemináriumot Bizánci könyvkultúra címmel, szerdán pedig tömbösített szeminárium keretében Hermann Harrauer professzor vezetett be újabb érdeklődő hallgatókat a papirologia rejtelmeibe.

Peter Schreiner előadása

Graeca

Az újjörög tanulmányok területén a konferencia keretében két szeminárium órával kezdődött a hét: Theodosios Pylarinos, a korfui Ión Egyetem emeritus professzora, a téma nemzetközi szinten is legelismertebb szakértője a Hétszigeti Költőiskoláról tartott szemináriumot az ELTE BTK újjörög szakos hallgatói számára, míg Flora Manakidou, a trákiai Démokritosz Egyetem professzorának szemináriuma Theokritos költészetének újjörög recepciótörténetét mutatta be. A konferencia Újjörög Tanulmányok napját Dimitrios Letsios bizantinológus, Görögország nagykövete nyitotta meg, majd plenáris előadásában a görög nemzeti identitást formáló legfontosabb tényezőket tekintette át az ókortól napjainkig. A nyitóelőadást követő első ülőszakaszon ókori tárgyú előadásokkal kezdődött: Eleni Volonaki (Peloponnészoszi Egyetem, Kalamata) az „éthos” fogalmának változásairól beszélt Sophoklész műveiben, Athanasios Efstathiou (Ión Egyetem, Korfu) előadása Minoidis Mynasnak, a görög felvilágosodás jelentős alakjának kéziratos formában fennmaradt Aischinész-tanulmányait ismertette, míg Solti Dóra (ELTE BTK, EC Byzantium Központ) a nyomtatott Aischinész-kiadások kéziratos margináliáiról tartott előadást, és a korábban Marc-Antoine Muret birtokolta, margináliákkal ellátott aldinával való összefüggéseket elemezte. A második ülőszakaszon öt bizánci és újjörög témájú előadás hangzott el: Delbó Katalin (ELTE BTK, EC Byzantium Központ) Kallidémosz beszédét elemezte a Drosilla és Chariklész című bizánci regényben, Dimitrios Vachaviolos (Athéni Egyetem) a XV. század közepének egyházpolitikáját ismertette a peloponnésosi Mistra városában, Konstantinos Nakos (ELTE BTK, EC Byzantium Központ) Bizánc szerepéről beszélt Kazantzakis drámáiban, Lina Basoukou (ELTE BTK, EC Byzantium Központ) Kazantzakis Jelentés Grecónak című regényének drámapedagógiai vonatkozásait mutatta be, míg Theodosios Pylarinos (Ión Egyetem, Korfu) különösen érdekes, magyar vonatkozású témával érkezett: a budapesti emigrációban élő Dimitrisz Hadzisz és a svédországi Lundban élő Antonis Mystakidis még publikálatlan levelezéséből mutatott be néhány fontos részletet. A görög előadásokat Szidiropulosz Archimédésznek, a Magyarországi Görögök Kutatóintézetének igazgató elnökének tisztelegése zárta, amelyben a magyarországi görögöknek az 1956-os forradalomban játszott szerepét és annak athéni visszhangjait elemezte. Végül Konstantinos Nakos mutatta be a Studia Hellenica című kötetet, amely a 2015. évi Byzanz und das Abendland konferencia görög nyelvű előadásaiból készült tanulmányokat tartalmazza.

„Nachwuchs und Hoffnung” – diákkonferencia

A konferenciára megjelentetett és bemutatott kötetek

ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA, sorozatszerkesztők: Farkas Zoltán – Horváth László – Mészáros Tamás (ISSN: 2064-2369)

(a sorozat kötetei letölthetők: <http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/>)

XX: Balázs Sára (Hrsg.): Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Cod. Serv. I b 3. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I. Eötvös- József-Collegium ELTE, Budapest, 2016. 331 p.

XXI: Erika Juhász (Hrsg.): Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia. Bibliotheca Byzantina 4. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. 271 p.

XXII: Emese Egedi-Kovács (éd.): Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. 333 p.

XXIII: Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi*. Collegio Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. 275 p.

XXIV: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit*, Bd. I.III. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. 202 p.

XXV: Dora E. Solti (ed.): *Studia Hellenica*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 132 p.

valamint

Nagylábú Berta, „Magyar királylány” & Parise hercegnő története. XIII. századi francia kalandénekek. Fordította, bevezetővel és jegyzetekkel ellátta: Szabics Imre. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. (ISBN 978-615-5371-64-6) 181 p. (lásd: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Nagylabu_Berta.pdf)

Adatok

Előadók (összesen 10 országot képviselve): belga: 1 fő; francia: 6 fő; görög: 7 fő; német: 3 fő; olasz: 4 fő; osztrák: 10 fő; szerb: 3 fő; szlovák: 1 fő; török: 1 fő; magyar: 48 fő. Összesen: 84 fő. [Külföldi: 36 fő; magyar: 48 fő]. Ebből: PhD és MA diák, fiatal kutató: 11 fő [3 külföldi; 8 magyar].

Magyarországi külföldi képviseltek: francia, görög és német nagykövet; francia, olasz kultúrintézetek, valamint az Osztrák Kulturforum igazgatója.

Támogatók: OTKA NN 104456; Österreichisches Kulturforum Budapest; FWF Wissenschaftsfonds; Institut Français de Budapest; Istituto Italiano di Cultura Budapest; Görög Köztársaság Magyarországi Nagykövetsége; ELTE BTK Hallgatói Önkormányzat; Eötvös Loránd Tudományegyetem, ELTE Eötvös József Collegium; International Courtly Literature Society, Hungarian Branch; Magyar Bizantinológiai Társaság.

Résztvevők

Adorjáni Zsolt – PPKE BTK Klasszika Filológia Tanszék

Aslıhan Akişık – İşik University Istanbul, Human and Social Sciences Department

Baán István – Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola

Susanne Bachfischer – Österreichisches Kulturforum igazgató

Bálint Csanád – MTA BTK Régészeti Intézet

Bánki Éva – ELTE BTK Portugál Nyelvi és Irodalmi Tanszék, KRE BTK Világirodalmi Tanszék

Lina Basoukou – ELTE-BTK Görög Tanszék / Eötvös Collegium Byzantium Központ

Heinz-Peter Behr – Botschafter der Bundesrepublik Deutschland in Ungarn

Floris Bernard – Central European University, Medieval Studies

Beszkid Judit – Eötvös Collegium, Irodalom- és kultúratudomány MA

Gian Luca Borghese – Addetto Culturale dell'Istituto Italiano di Cultura di Budapest

Borhy László – ELTE BTK dékán

Buzási Gábor – ELTE BTK Vallástudományi Központ, Assziriológiai és Hebraisztikai Tanszék

Salvatore Costanza – University of Palermo, Department Culture e Società

Csernus Sándor – SZTE BTK Középkori Egyetemes Történeti Tanszék

Csiky Gergely – MTA BTK Régészeti Intézet

Delbó L. Katalin – Eötvös Collegium, Klasszika-filológia PhD-hallgató

Paul-Victor Desarbres – Université Paris-Ouest Nanterre, PhD-hallgató

Athanasios Efstathiou – Ionian University, Corfu, History Department

Egedi-Kovács Emese – EC Byzantium Központ

Ekler Péter – Országos Széchényi Könyvtár, Régi Nyomtatványok Tára

Chiara Faraggiana – Università di Bologna, Dipartimento di Beni Culturali, Civiltà Bizantina

Farkas Zoltán – PPKE BTK Medievisztika Tanszék

Éric Fournier – Ambassadeur de France en Hongrie

Christian Gastgeber – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Byzanzforschung

Andrea Ghidoni – Université de Namur, Faculté de Philosophie et Lettre

Christine Glassner – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Schrift- und Buchwesen des Mittelalters

Benoît Grévin – French National Centre for Scientific Research

Hermann Harrauer – ÖNB Wiener Papyrussammlung

Haupt Erik Edgár – Ambassadeur de Hongrie en Grèce et à Chypre

Horváth Janka Júlia – Eötvös Collegium, Klasszika-filológia BA

Horváth Krisztina – ELTE BTK, oktatási és tanulmányi ügyek dékánhelyetese

Horváth László – ELTE-BTK Görög Tanszék / Eötvös Collegium igazgató / Byzantium Központ témavezető

- Silvia Hufnagel – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Schrift- und Buchwesen des MA
- Katrin Janz-Wenig – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Schrift- und Buchwesen des MA
- Juhász Erika – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Byzanzforschung; EC Byzantium Központ
- Nebojša Kartalija – Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, PhD-hallgató
- Keresztény Júlia – Eötvös Collegium, Reneszánsz MA
- Kiss Etele – Magyar Nemzeti Múzeum, Régészeti Tár
- Kiss Sándor – DE BTK Francia Tanszék; ELTE BTK Olasz Nyelvi és Irodalmi Tanszék
- Kovács Dominika – Eötvös Collegium, magyar–latin osztatlan tanári
- Kovács István – Eötvös Collegium; SZTE Történelemtudományi Doktori Iskola, Antikvitás Doktori Program, PhD-hallgató
- Jan-Markus Kötter – Heinrich Heine Universität Düsseldorf, Lehrstuhl für Alte Geschichte
- Dimitrios Letsios – Ambassadeur de Grèce en Hongrie
- Ludmann Ágnes – EC Olasz Műhely
- Romina Luzi – École des hautes études en sciences sociales Paris
- Majorossy Imre – PPKE BTK Francia Tanszék
- Flora Manakidou – Democritus University of Thrace, Department of Greek Literature
- Mayer Gyula – MTA ELTE PPKE Ókortudományi Kutatócsoport
- Merva Szabina – MTA BTK Régészeti Intézet
- Mészáros Tamás – EC Bollók János Klasszika-Filológia Műhely; Byzantium Központ
- Irina von Morzé – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung Schrift- und Buchwesen des Mittelalters
- Muka Viktória – Eötvös Collegium, germanisztika BA
- Konstantinos Nakos – ELTE BTK Görög Tanszék
- Németh Linda – PTE BTK Francia Tanszék
- Palágyi Tivadar – ELTE BTK Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék
- Pártay Kata – Eötvös Collegium, klasszika-filológia MA
- Bojana Pavlović – Srpska akademija nauka i umetnosti Beograd
- Mihailo Popović – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Byzanzforschung

Theodosios Pylarinos – Ionian University, Corfu, History Department
Radek Tünde – ELTE BTK Német Nyelvű Irodalmak Tanszéke
Filippo Ronconi – École des hautes études en sciences sociales Paris
Sára Balázs – EC Germanisztika Műhely;
Peter Schreiner – Universität zu Köln
Michele Sità – PPKE BTK Olasz Tanszék
Slíz Mariann – ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai,
Dialektológiai Tanszék
Solti E. Dóra – ELTE BTK Görög Tanszék
Sós Gabriella – Eötvös Collegium, germanisztika, fordító és tolmács MA
Maria Stiegler – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung
Schrift- und Buchwesen des Mittelalters
Boris Stojkovski – Univerzitet u Novom Sadu, Filozofski fakultet, Odsek za
istoriju
Szabics Imre – ELTE BTK Francia Nyelvi és Irodalmi Tanszék
Szász Géza – SZTE BTK Francia Tanszék
Szenthe Gergely – Magyar Nemzeti Múzeum, Régészeti Tár
Szidiropulosz Archimédész – Magyarországi Görögök Kutatóintézete, igaz-
gató elnök
Takács Miklós – MTA BTK Régészeti Intézet
Renzo Tosi – Università di Bologna, Dipartimento di Filologia Classica e
Italianistica, Lingua e letteratura greca
Tóth Anna – Pécsi Tudományegyetem
Houari Touati – École des hautes études en sciences sociales Paris, Centre
d'histoire sociale de l'Islam méditerranéen
Dimitrios Vachaviolos – Athéni Egyetem
Vizkelety András – Országos Széchényi Könyvtár, MTA-OSZK Res Libraria
Hungariae Kutatócsoport
Eleni Volonaki – University of Peloponnese, Kalamata, Classical Philologie
Celine Wawruschka – Österreichische Akademie der Wissenschaften, Abteilung
Historische Identitätsforschung
Georgia Xanthaki-Karamanou – National and Kapodistrian University of
Athens, Ancient Greek Philology
Vratislav Zervan – Univerzita Komenského v Bratislave; Österreichische
Akademie der Wissenschaften, Abteilung Byzanzforschung.

Byzanz und das Abendland

Byzance et l'Occident
V.

Studia Byzantino-Occidentalia

Gallica - Italica - Germanica - Graeca

Internationale Konferenz / Colloque International
Eötvös-József-Collegium, Budapest / Collège Eötvös József, Budapest
21.–24. November 2016 / 21–24 novembre 2016

EGYESÜLETI RENDEZVÉNYEK

2016-ban a Collegiumhoz kötődő egyesületek közül a Történelemoktatók Szakmai Egyesülete, a Magyar Bizantinológiai Társaság és a SEC Collegium Hungaricum folytatott aktív tevékenységet. Az MBT működését az EC BYZANTIUM KÖZPONT alfejezetben ismertettük (196–197. oldal, Beszámoló a Magyar Bizantinológiai Társaság 2016. évi tevékenységéről).

Történelemoktatók Szakmai Egyesülete

A Collegium 2016-ban - a színvonalas szakmai utánpótlás biztosítására - újabb szakmai tanári egyesülettel, az év elején megalakult Történelemoktatók Szakmai Egyesületével hozott létre stratégiai együttműködést. Az Egyesület irodája a Ménesi úti épületben található, emellett a Collegium az Egyesület rendezvényei, konferenciái számára is helyszínt biztosít.

TÖRTÉNELEMOKTATÓK
SZAKMAI EGYESÜLETE

Bemutakozás

Egyesületünk 2016 tavaszán alakult meg általános- és középiskolai tanárok, valamint egyetemi oktatók részvételével. Az új szervezet létrehozásának legfőbb oka, hogy napjainkra az oktatással kapcsolatos kérdések teljesen átpolitizálódtak. Különösen igaz ez az ideológiai és morális megítélés kérdését erőteljesen érintő, szakterületén belül egymással akár teljesen ellentétes értelmezési keretekkel és szemléletmóddal jellemezhető történelemoktatásra. A tantárggyal és a tudománnyal kapcsolatban felvetődő, merőben szakmai jellegű kérdésekről így sokszor nincs megtermékenyítő vita vagy együttgondolkodás, hanem helyette inkább a különböző politikai-ideológiai székértáborok közötti szembenállás vált meghatározóvá. Így bármilyen konkrét probléma is vetődjön föl,

az érdemi megoldás helyett politikai szempontok határozzák meg az egyes véleményeket. Egyesületünk - ezzel szemben - szakmai és objektív módon kíván közelíteni a történelemoktatás és a történettudomány kérdéseire, arról valódi együttgondolkodást és diskurzust beindítva.

Szintén komoly hiányosság a történetész-történelemtanár társadalomban, hogy viszonylag kevés a vertikális kommunikáció a kutatói szakma és a köznevelésben dolgozó tanárok között. Ilyen módon az új tudományos eredmények többször csak nehezen és lassan jutnak el a közép- és az alsófokú oktatásba. Másik oldalról a kiemelkedően tehetséges diákok támogatásában (pl. OKTV-témavezetés) és tehetséggondozásban az egyetemi szférának is komoly feladatai lennének, csakúgy, mint ahogy a 21. századi diákgenerációk megváltozott követelményeihez a közoktatásra jobban épülő, abból szervesen kinövő (esetleg módszertanilag is átgondolandó) egyetemi képzéshez is intenzívebb kapcsolatra volna szükség a két elkülönülő szféra között. Ezért egyesületünk a közoktatásban és a felsőoktatásban dolgozó kollégákat egyaránt tagjai közé várja, nem titkolt célként megjelölve, hogy elősegítse az együttműködést és kommunikációt.

A történelemoktatás vertikális szintjei közötti kapcsolattartás mellett napjainkban megkerülhetetlenné vált a tantárgyi integráció és az interdiszciplináris megközelítés, így az egyesület tagjai közé be kívánja vonni a történelemmel bármilyen szinten foglalkozó rokon- és segédtudományok oktatóit, akár csak az oktatással (pl. múzeum-, könyvtár- és levéltári pedagógia) foglalkozó közgyűjteményi munkatársakat is. Reményeink szerint ez komolyan elősegítené a jelenleg meglehetősen elkülönülten működő, még a tantervek szintjén sem összeegyeztetett tudományterületek közötti párbeszédet és együttműködést. Mindezen felül az egyesület nem korlátozná a tevékenységét Magyarországra, hanem a határon túli magyar szakmabelieket is tagjai közé várja, ezzel is komplexebbé, sokszínűbbé téve munkáját.

A történelemtanárok számára olyan fórumot kívánunk teremteni, amelyen a különböző szakmai kérdések kapcsán megvitathatják tapasztalataikat, ütköztethetik álláspontjukat vagy egyszerűen csak tájékozódhatnak az új tudományos és pedagógiai eredményekről.

Egyesületünk célja, hogy a legszélesebb értelemben vett történelmet – a kapcsolódó rokontudományokat (az irodalom, művelődés-, művészet-, zenetörténetet stb.) is ideértve - tanító és kutató szakemberek munkáját hatékony információmegosztással, eredményes érdekképviseléssel vagy bármilyen más módon segítse.

A vázolt célok eléréséhez – többek között – szakmai és módszertani továbbképzésekkel, előadások, workshopok szervezésével, saját, korszerű és színvonalas honlap működtetésével és annak oktatással kapcsolatos aktuális anyagainak folyamatos fejlesztésével kívánunk hozzájárulni. Mindemellett feladatunknak tekintjük a tananyagfejlesztési és egyéb szakmai kérdések kapcsán képviselendő szakvélemények kialakítását és a szaktanácsadást, csakúgy mint a mind fontosabbá váló érdekképviselést. A távolabbi tervek között az egyesület bővülése során különböző tagozatok (általános iskolai, középiskolai, felsőoktatási, közgyűjteményi stb.) megalakítása, helyi szervezetek és tematikus munkacsoportok létrehozása is szerepel.

(1) Fókuszban a GULAG világa című konferencia 2016. október 1.

TÖRTÉNELEMOKTATÓK
SZAKMAI EGYESÜLETE

A Történelemoktatók Szakmai Egyesülete
tisztelettel meghívja

BEMUTATKOZÓ KONFERENCIA – FÓKUSZBAN A GULAG VILÁGA

című rendezvényére

2016. október 1-jén, 10 órára.

Helyszín:

Eötvös József Collegium

1118 Budapest, Ménesi út 11–13.

(2) Történelemoktatók Szakmai Egyesülete: Változások a történelem érettségiben – Csapodi Zoltán előadása: 2016. november 26.

TÖRTÉNELEMOKTATÓK
SZAKMAI EGYESÜLETE

A Történelemoktatók Szakmai Egyesülete
tisztelettel meghívja

VÁLTOZÁSOK A TÖRTÉNELEM ÉRETTSÉGIBEN

című rendezvényére

2016. november 26-án, 10 órára.

Helyszín:

Eötvös József Collegium

1118 Budapest, Ménesi út 11–13.

SEC Collegium Hungaricum

A SEC a klasszika-filológiai tanulmányokat folytató egyetemi hallgatók szakmai előmenetelét elősegíteni kívánó nemzetközi diákszervezet, amely 1990-ben Jacques Delors francia miniszterelnöknek, az Európai Bizottság akkori elnökének védnökségével alakult. Az egyesület hazai központja, a Collegium Hungaricum székhelye az Eötvös Collegium. A SEC több hazai tagszervezetet alapított, kapcsolatban áll a határon túli magyar felsőoktatási intézményekkel, rendszeresen tart felolvasóüléseket, melyek során a műhely tagjai szűkebb közönség előtt számolnak be kutatásaikról, évente országos konferenciát rendez, amelynek szerkesztett anyagát önálló kötetben jelenteti meg.

CHSEC

(Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum
Classicae Philologiae)

tizenegyedik országos konferenciája

PPKE-BTK Piliscsaba

2016. október 28.

Stephaneum, Pázmány-terem

10.00–10.15: Köszöntő és megnyitó (Takács László tszv. egyetemi docens)

10.15–12.05 ELTE-EC (elnök: Juhász Erika)

10.15–10.35 Pártay Kata: Figurális nyelv és a megnyilatkozó én helyzetének elbizonytalanodása Pseudo-Longinosnál

10.35–10.55 Beszkid Judit: Orphikus Argonautika

10.55–11.15 Keserű Péter: Megjegyzések Terentianus Maurushoz

11.15–11.35 Keresztény Júlia: Szent Elek legendája

11.35–11.55 Kovács Dominika: Szent Elek legendájának nyugati változatai

11.55–12.05 Vita

12.05–12.25 Kávészünet

12.25–13.55 Szegedi Tudományegyetem (elnök: Nagyillés János)

12.25–12.45 Csapó Fanni: Erhard Schön metszete mint hiteles képi tudósítás
Buda 1541-es ostromáról?

12.45–13.05 Kapi Péter: Druidizmus az új kutatási eredmények tükrében

13.05–13.25 Trója Gréta: Gladiátorok és nők: kapcsolatok a graffitik és az irodalmi források alapján

13.25–13.45 Zsótér Szabolcs: Alvilági leszámolás: Tranquillus Andronicus
Dialogus Syllájának értelmezése

13.45–13.55 Vita

13.55–14.30 Ebédszünet

14.30–15.20 PPKE-BTK (elnök: Pataki Elvira)

14.30–14.50 Gábor Dávid: Lesbia karja. Babits Catullus-fordításainak forrása

14.50–15.10 Vámos Violetta: A *Metamorphoses* hatása Vörösmarty műveire

15.10–15.20 Vita

15.20– Állófogadás

IV. KÖNYVKIADÁS

19 kötet: ebből az EC Byzantium [oktatási-kutatási] Központ sorozatában [Antiquitas – Byzantium – Renascentia, ISSN: 2064-2369 = ABR] 7 kötet, 2 fordítás (kísérő tanulmánnyal), 9 tanulmánykötet [több mint 170 tanulmány], 1 monográfia. **3 közéleti kiadvány:** ebből 1 collegiumi évkönyv, 1 konferencia-füzet és 1 diák-eligazító. A kötetek megvalósítását jelentő szakkollégiumi (oktatói és hallgatói) kutatómunka a tehetséggondozás meghatározó eleme. A kiadványok a honlapról letölthetőek, rangos külföldi könyvtárak kérik be.

1. ABR XIX: Dión Chrysostomos: *Tróját nem vették be*. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-55-4. 172 p.
2. ABR XX: Balázs Sára (Hrsg.): *Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. I b 3*. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X] ISBN: 978-615-5371-66-0. 332 p.
3. ABR XXI: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia*. Bibliotheca Byzantina 4. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-68-4. 276 p.
4. ABR XXII: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-63-9. 332 p.
5. ABR XXIII: Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi*. Collegio Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-65-3. 276 p.

6. ABR XXIV. Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015*. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X] ISBN: 978-615-5371-67-7. 212 p.
7. ABR XXV: Dóra E. Solti (ed.): *Studia Hellenica*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-69-1. 132 p.
8. Adenet le Roi: Nagylábú Berta, „magyar királynő” & Parise hercegnő története. XIII. századi francia kalandénekek. Fordította, az előszókat és a jegyzeteket írta: Szabics Imre. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-64-6. 182 p.
9. *Átjárások, áthallások. Az Eötvös Collegium Magyar műhely 2014. évi konferenciájának előadásai*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-49-3. 310 p.
10. *Calamus. A Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Philologiae Classicae IX. országos konferenciáján elhangzott előadások. Budapest, 2014. május 9.* Szerkesztette: Szikora Patrícia. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-42-4. 144 p.
11. *Csak írok, ez minden. Válogatás kortárs dán és norvég regényekből*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-50-9. 160 p.
12. *Fodor Ferenc önéletírásai*. Szerkesztette: Györi Róbert és Steven Jobbitt. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-62-2. 350 p.
13. Garai Imre: *A tanári elitképzés műhelye. A Bárány Eötvös József Collegium története 1895 - 1950*. Második, javított kiadás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-58-5. 505 p.

14. *Grammatik*. hrsg. von Ilona Feld-Knapp. Cathedra Magistrorum-Beiträge zur Lehrerforschung Band III. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-72-1. ISSN: 2063-837X. 366 p.
15. *Ingenia Hungarica II. Tanulmányok az II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásaiból*. Főszerkesztő: Horváth László. Szerkesztette: Ternovác Bálint. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-53-0. ISSN: 2416-0911. 299 p.
16. *Juvenália: kettő-három*. Szerkesztette: Melhardt Gergő - Szabó Gergely. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-51-6. 118 p.
17. „Közel, s Távolság” IV. Az Eötvös Collegium Orientalisztika Műhely éves konferenciájának előadásaiból 2014. Szerkesztette: Doma Petra – Takó Ferenc. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-56-1. 442 p.
18. *On What It Is: Perspectives on Metaphilosophy*. Edited by Megyer Gyöngyösi, Zsolt Kapelner, Zsófia Ádám, István Faragó-Szabó. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-71-4. 343 p.
19. *ECCE. Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő IV. szám (2013/2014)*. Szerkesztette: Horváth László – Kocsis Teréz – Kovács Györgyi. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISSN: 2064-0870. ISBN: 978-615-5371-54-7. 537 p.
20. *Adsumus XIV. A XVI. Eötvös Konferencia tanulmánykötete. EK*. Szerkesztette: Balga Nóra – Szabó Gergely. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-52-3. 366 p.
21. *GóJaláb 2016. Az Eötvös Collegium Választmányának elsőéves információs kiadványa*. Az előző számot átdolgozta: Burkus Dóra. 32 p.
22. *XVII. Eötvös Konferencia. Program- és absztraktfüzet. 2016. április 22–24*. Szerkesztette: Cser Nóra et al. Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 76 p.

Ismertetők a Collegium kiadványairól

(1) Dión Chrysostomos: Tróját nem vették be. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 172 oldal

Takács László

Dión Chrysostomos: Tróját nem vették be és más írások

(Art7 művészeti portál 2017. 05. 28.)

<http://art7.hu/irodalom/trojat-nem-vettek-be/>

A szövegek főként Homéroszhoz és a klasszikus tragédiaírókhoz kapcsolódnak, s érdekes fényt vetnek a korabeli irodalomtudományra, illetve irodalomkritikai gondolkodásra.

Az Achilleus Tatos regényének nagyszerű fordítását közreadó kötet (erről is írtunk itt az art7-en) után szerencsére nem sokat kellett várni arra, hogy Szepessy Tibor újabb kiváló fordításokkal és tanulmánnyal lepjen meg bennünket.

A most megjelent könyv válogatás annak a rétornak az írásaiból, aki meghatározó alakja volt a Krisztus utáni I-II. században virágzó ún. második szofisztikának. A bevezető tanulmányban a fordító nemcsak az Aranyszájú Dión életét, sajátos, a kortársak és az utókor által is nagyra becsült szónoki stílusát, előadásmódját és munkásságát mutatja be, hanem érzékletes képet ad a korabeli Róma szellemi életéről, arról a politikai és kulturális miliőről, amelyben Dión alkotott.

A kötet mintegy közel ötödét kitevő bevezető után következik a beszédekből, írásokból való válogatás, amelyben meghatározó, hogy a szélesebb közönség számára is értelmezhető szövegeket tartalmaz. Éppen ezért a szövegek főként Homéroszhoz és a klasszikus tragédiaírókhoz kapcsolódnak, s érdekes fényt vetnek a korabeli irodalomtudományra, illetve irodalomkritikai gondolkodásra. Ebből a szempontból érdemes például elolvasni az Aischylos, Sophoklés és Euripidész Philoktétesei című tanulmányt, amely a három tragikus ugyanarról a tárgyról írt drámáját hasonlítja össze. Nem szűkölködik ugyan a retorikus fordulatokban, de mindenképpen figyelemreméltó, mely tulajdonságait emeli ki az egyes szerzőknek, s hogyan hasonlítja össze a cselekményvezetést. S nem kevésbé érdekes az a beszéd sem, amelyben a trójai háborúban részt vevő legidősebb és legbölcsebb Nestorról elmélkedik, hogy vajon azokat a szavakat, amelyeket Homéros a szájába ad, vajon milyen megfontolásból mondhatja

a költő. Ezen a ponton a költői szöveg egészen finom retorikai elemzésének lehetünk tanúi.

A kötet leghosszabb szövege a könyvnek is címet adó hosszú értekezés, amelyben azt fejtegeti Dión, hogy Tróját nem vették be. Az események köztudott végkifejletével teljesen szembehelyezkedik Dión, s apró részletek elemzésével igyekszik bemutatni, hogy Homéros egyszerűen meghamisította az események menetét. Egy helyütt így ad hangot ennek: „Idáig jutva Homéros már egyáltalán nem törődik az igazsággal, hanem eljut a szégyentelenség legmagasabb fokára, egytől egyig felkavarja és ellentétesre hangszereli az eseményeket, közönségére pedig fittyet hány, azok ugyanis – látta – az eddigieket még az istenekkel kapcsolatban is igencsak könnyen elhitték, más költők és írók viszont, akiknél az igazat olvashatták volna, nem voltak...” De ahogy szapulja az epikus költőt, ugyanúgy képes a szereplők alakjának plasztikus bemutatására, amelyben természetesen könnyen megragadható, kivel rokonszenvezik: „Másnap Homéros megajándékozta Agamemnónt némi hasztalan vitézkedéssel [...], „Hektór eközben kivárt, rendkívüli érzéke lévén ahhoz, hogy csak a megfelelő pillanatban avatkozzék harcba [...], „Achilleus pedig, Homérosnál az emberek közt leggyorsabb, nem tudja őt utólni.” Dión Homéros-elemzésében persze van egy olyan csavar, amely őt magát is a kárhoztatott költő szintjére emeli. Forrásaként megnevez ugyanis „egy igencsak élemedett korú egyiptomi” papot, aki folyamatosan a görögökön élcelődik, mint akiknek „a legtöbb dologban fogalmuk sincs az igazságról”, s azzal érvel, „hogy a múlt eseményei náluk föl vannak jegyezve, részint a templomokban, részint bizonyos oszlopokon, de csupán kevesek emlékezetében élnek, mert az oszlopok elpusztultak, és a rajta volt írárok a későbbi nemzedékek tanulatlansága és nemtörődömsége miatt megbízhatatlanná váltak. Ilyen feljegyzések készültek – mondja a pap – a legutóbbi időkben Trójáról is, Menelaos ugyanis járt náluk és részletesen elbeszélte, ami történt.”

Finom megfigyelések, precíz okfejtések, a párhuzamos hagyomány virtuóz és obskúrus kezelése jellemzi ugyan derék szofistánkat, de talán a fentebbi idézetekből is kitűnik, hogy Dión szövege az olykor túlhajtott fogalmazásmód ellenére is érdekes értelmezési lehetőséget kínál a mai Homéros-olvasóknak. A kötet ezen az internetes oldalon tölthető le:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/di%C3%B3n.pdf>

(2) Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi. Collegio Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. 276 oldal*

Ludmann Ágnes – Michele Sita
(kötetbemutató)

Il volume *Italia Nostra – Studi filologici italo-ungheresi*, curato da Ágnes Ludmann, venne pubblicato nel 2015 e fin dal titolo suggerisce subito una particolare predisposizione alla lettura. L'aggettivo "nostra", affiancato alla parola "Italia", fa nascere subito, nel lettore attento, la particolare attitudine a voler conservare qualcosa, al volersene prendere cura, si tratta quindi non di un osservare fine a se stesso, non solo di uno sguardo gettato al passato ma di qualcosa che va ben oltre. Il viaggio proposto dai saggi presenti in questo volume accende in noi l'inclinazione a ripercorrere, proteggere e tramandare qualcosa di comune, quelle che in fondo sono le nostre radici. La prima sorpresa la troviamo subito nella suddivisione del volume in tre parti, una scelta che si presenta non solo chiara ed ordinata, ma anche simbolica. Sarebbe quindi riduttivo parlare semplicemente di una pubblicazione degli atti della sezione *Italica* del convegno *Byzanz und das Abendland – Byzance et l'Occident IV*, svoltosi a Budapest tra il 23 e il 27 novembre 2015, questa è certamente una parte importante, la prima in ordine di apparizione sul volume, che raccoglie i frutti concreti di un lavoro di ricerca che spazia dalla paremiografia bizantina a Dante, senza tralasciare alcuni nodi significativi dei rapporti italo-ungheresi. La seconda parte pubblica invece il risultato di un ciclo di seminari dal titolo *Effetti letterari italiani in Europa – Dante, Boccaccio, Petrarca*, durante il quale gli studenti del Collegio hanno potuto ascoltare e confrontarsi con alcuni tra i più importanti studiosi ungheresi. La terza parte passa invece la parola agli studenti, pubblicando gli *Atti del I convegno della Classe di Studi italiani* e mostrando, in tal modo, lo spirito dell'Eötvös Collegium e la sua attenta partecipazione alla trasmissione del sapere, ma anche alla creazione di nuovi interessi nei più giovani. Non è qui il luogo per ripercorrere ed approfondire le tematiche presenti nei vari studi, si noti tuttavia come queste tre parti siano riuscite, in un certo senso, ad essere legate insieme da una sorta di temporalità che, partendo da Bisanzio, passando per Dante, Petrarca e Boccaccio, ci spinge pian piano verso la realtà contemporanea e verso tematiche che spaziano dalla linguistica, all'arte, dall'architettura al teatro ed altro ancora. Questo volume rientra poi all'interno di tutta una serie di pubblicazioni in varie lingue fortemente

volute ed appoggiate dal Collegio e da László Horváth, in qualità di Direttore. Non ci resta quindi che invitare, chi ancora non l'abbia fatto, a leggere i saggi contenuti all'interno di *Italia Nostra*, nella certezza che nasceranno, anche in questo caso, nuovi stimoli e fruttuose contaminazioni di pensiero.

(3) Dóra E. Solti (ed.): *Studia Hellenica. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 132 oldal*

Solti Dóra
(könyvbemutató)

A *Bizánc és a Nyugati Világ* nemzetközi konferenciasorozat történetében 2016-ban került először sor az előző évi konferencia görög napján elhangzott, görög nyelvű előadások önálló kötetben való megjelentetésére. Az évente biztosított konferenciamegjelenés, valamint az önálló tanulmánykötet kiadásának lehetősége egyedülálló a magyar neogrécisztika történetében, tudománytörténeti jelentősége felbecsülhetetlen.

A 2016-ban kiadott, első *Studia Hellenica* kötet három ország kilenc előadójának tanulmányait tartalmazza a széles körben értelmezett *hellénológia* minden területéről: a klasszikus ókor, Bizánc és a modern görögség témaköreiből. A kötet felépítése ezt a kronológiai rendet követi: az ókortól halad napjaink felé, majd egy recepciótörténeti témával zárul. A szerzők öt különböző magyar és külföldi egyetem oktatói, kutatói, akik aktuális kutatási témáik legújabb eredményeit ismertetik meg a kötetben keresztül a szélesebb tudományos közönséggel.

Az ókori tárgyú előadások szűkebb témája a retorika. *Eleni Volonaki* (Peloponnészoszi Egyetem, Kalamata) Libaniosz szónoki művészetét elemzi a második szofisztika történelmi-kultúrtörténeti kontextusában, majd a *Iulianus halotti beszéde* című művet elemzi. *Athanasiosz Efstathiou* (Ión Egyetem, Korfu) tanulmánya az antik retorika bizánci, illetve reneszánsz-korabeli recepciótörténetét dolgozza fel, különös hangsúlyt fektetve az *Oratores minores* 1513-as editio princepsének keletkezéstörténetére.

A bizánci témakört *Kateřina Bočková-Loudová* (Masaryk Egyetem, Brno) értekezése nyitja a partikulák szerepéről a bizánci grammatikai művekben; ezt követi *L. Delbó Katalin* (ELTE) tanulmánya a 12. századi bizánci regény fejlődéséről. Az újkori témakör *Solti Dóra* (ELTE) tanulmányával veszi kezdetét, amely a kora újkori görög nyelv egy máig ritkán kutatott aspektusát, a *polytypia*

jelenségét mutatja be egy konkrét mű, a *Προγνωστικὴν τῶν Μοσκόβων* példáján.

Theodosios Pylarinos (Ión Egyetem, Korfu) tanulmánya már a 19. századi görög nyelvi vitába enged betekintést, a 20. századi témákat pedig *Nicole Votavová Sumelidisová* (Masaryk Egyetem, Brno) tanulmánya nyitja a két világháború közötti időszak költészetének metrikai elemzésével. *Simos Papadopoulos* (Démokritosz Egyetem, Thrákia) és *Lina Basoukou* (ELTE) közös tanulmánya Fotis Kontoglou műveinek színpadi adaptációs lehetőségeit mutatja be, végül egy magyar vonatkozású, recepcióelméleti tanulmány zárja a kötetet: *Nakos Konstantinos* (ELTE) értekezése Hajnal István, Bibó István és Szűcs Jenő Bizánc-képéről.

A kötet tervezett folytatása a várhatóan 2019-ben megjelenő *Studia Hellenica II.*, amely az V. és a VI. *Bizánc és a Nyugati Világ* konferencia görög nyelvű előadásait tartalmazza.

(4) *Adenet le Roi: Nagylábi Berta, „magyar királylány” & Parise hercegnő története. XIII. századi francia kalandénekek. Fordította, az előszókat és a jegyzeteket írta: Szabics Imre. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 182 oldal*

Palágyi Tivadar
(kötetbemutató)

A Parise hercegnőről szóló, 3196 asszonáncos verssorból álló költemény a 13. század első felében született. A Nanteuil-i geszta elnevezésű epikus ciklusba tartozik, és szerves folytatása az Aye d'Avignon című gesztaéneknek. Aye lánya, Parise, feleségül ment az első keresztes háború egyik hőséhez, Saint-Gilles-i Rajmundhoz. Miután igaztalanul megvádolták, hogy meg akarta mérgezni sógorát, menekülnie kell a grófi udvarból, és egészen Magyarorszáig jut el. Itt fiúgyermeket szül, akit elrabolnak tőle. A magyar király udvarában nevelkedő gyermeknek igaztalan rágalom következtében szintén menekülnie kell. Kölnben újra találkozik anyjával, majd egy párbajban győzedelmeskedik apja fölött. A rágalmozók leleplezése után Rajmund és Parise ismét egybekelnek, fiuk pedig feleségül veszi a magyar király lányát.

Ez a mű igencsak eltér a gesztaének hagyományától, amennyiben regényes fordulatokban bővelkedik: ilyen az elrabolt újszülött vagy az igaztalanul megvádolt feleség motívuma. Emellett feltűnő a polgári rétegnek szentelt

figyelem, valamint az anya-gyermek kapcsolat ábrázolása is. Kissé sablonos, ám fordulatos cselekménye folytán hasonlították már a Parise hercegnőt a mai szappanoperákhoz is.

A kötetben szereplő második mű Nagylábú Bertának, a sorsüldözött magyar királylánynak a története. Ez számos egyéb XIII. századi elbeszélő költemény vagy kalandének témájával mutat rokonságot. Amint a *Parise hercegnő* példáján is láttuk, e műveknek, melyekben magas rangú, többnyire fiktív magyar személyiségek jelentős szerepet töltenek be, közös jellemzője, hogy főhősönjük egy igazságtalanul megvádolt és üldözött, előkelő származású nemeshölgy. Az ő balsorsa és hányattatásai képezik a cselekmény fő vonulatát, míg nem a költemény végén kiderül a szóban forgó hölgy ártatlansága, és igazságot szolgáltatnak néki. A *Nagylábú Berta* című XII. századi geszta-éneket Adenet le Roi flandriai ménestrel-énekmondó költő a XIII. század utolsó harmadában dolgozta át Berta legendájának legteljesebb és legsikeresebb változatává. 3486 alexandrinusból, azaz 12 szótagos verssorból áll, melyek rímes *laisse*-ekbe, azaz változó hosszúságú versszakokba rendeződnek. A téma a Nagy Károlynak szentelt mondakörhöz kapcsolódik, hiszen Kis Pipinről, az ő magyar származású feleségéről, Bertáról és fiuknak, Nagy Károlynak a születéséről van szó. Az esküvőt követően Berta helyett egy Aliste nevű szolgálólány kerül a hitvesi ágyba, Bertát az erdőben hagyják, ahol hosszú évekig él, míg Pipin ismét rá nem talál, és minden jóra nem fordul. A lendületes meseszövéis érzékletes tájleírásokkal párosul.

A Chrétien de Troyes stílusához vagy az ófrancia antik regények nyelvezetéhez szokott olvasónak feltűnhet, hogy a szöveg néha alantasabb stílusrétegekből is merít. Szabics tanár úr remekül megtalálta ezeknek a szokatlan kifejezéseknek a magyar megfelelőit: „Az áruló Tivert a hátával fogja feltörölni a főutcát” jól visszaadja a városias, nem éppen eposzi kifejezés hangulatát. Ugyanígy találhat az „Isten fizettesse meg vele hamis portékájának az árát”, ahol a „De son tres faux marché li rende Diex la rente” megfelelőjére talált rá úgy, hogy még az „Isten fizesse meg” kifejezést is mögéhalljuk. Az „apprenti jongleur”-ból így lesz „igrictanonc”, de a sokszor szövevényes népnév között is jól eligazodunk a fordításnak hála. Frankok és germánok, Magyarhon és Frankhon közérthető marad, de mégsem túlzottan aktualizáló.

Persze kérdés, hogy mennyire magyarok a *Nagylábú Berta* magyar szereplői. A fordítást kísérő és igencsak tanulságos lábjegyzetekből megtudjuk ugyanis,

hogya a szerző Magyarországot a Német-római Birodalom részének tekintette, és így *tiois*, azaz német nyelven beszélteti a magyarokat. A svájci-belga August Scheler 1874-es szövegkiadásában pedig paradox módon szintén azt olvassuk egy lábjegyzetben, hogy az ófrancia szövegben szereplő *Strigon* hajdani neve *Esztergom* vagy *Ostrikon*, mai neve viszont *Gran*. Tehát a 19. századi szövegkiadó hasonlóan járt el, mint középkori elődje, amikor németesíti a magyarokat. De a szerzőnek, a 13. századi Adenet le Roi-nak sem teljesen problémamentes az identitása. Scheler „poète belge”-nek nevezi, hozzátéve, hogy brabanti illetőségű. Máshol azonban egyenesen flamandnak tartják a költőt. Scheler vissza is vetíti a belga nemzeti identitást a középkorba, amikor „collection nationale des anciens trouvères belges”-ről beszél. Tehát amennyire a francia–magyar kapcsolatokról szólnak ezek a szövegek, legalább annyira szólnak a németalföldi–belga–német–francia kapcsolatokról is. Nem véletlen, hogy Büsszelben, majd Bruges-ben adták ki a *Nagylábú Bertát*. Az 1992-es *Dictionnaire des Lettres Françaises* már nem nevezi meg a szerző nemzetiségét, de nem felejt el epésen megjegyezni, hogy egy „kissé megkésett provinciális” költővel van dolgunk. Talán ezt a vidékiséget ellensúlyozandó hivatkozik számos helyen Adenet le Roi a hiteles forrásra, amelyet ő a „központban”, Saint Denis apát-ságában talált. Az eredeti forásra, az *estoire*-ra való utalás egyébiránt szintén inkább a középkori regény sajátja: ismeretes, hogy eredetileg a *roman* szó egy latin forrás „román”, azaz ófrancia nyelvre való átültetésére utal. Ugyancsak a regényműfaj jellemzője az is, hogy a közönség megszólításakor egy helyen a szokásos eposzi „*Seignor, or escoutez*” (Urak, hallgassatok hát rám!) fordulatot követően szerepel egy másik kifejezés is: „*Moult volontiers la doivent oïr toutes et tuit*” (Hallgassa mindenki, nők és férfiak egyaránt”) A célközönség tehát egyértelműen nem korlátozódik már a harci énekeket, gesztákat hallgató férfiakra, hanem a gyengébb nemet is megszólítja az énekmondó, ráadásul politikailag korrekt módon elsőnek a nőnemű névmást használja. Mintha mai politikusokat hallanánk, akik *Françaises et Français* megszólítással próbálják elnyerni mindkét nem szavazótáborának kegyeit. A megszólítást követő vesszor pedig a szöveg célját is felfedi: „*Si orrez vraie estoire dont li ver sont bien duit*”. Egyrészt igaz történeten alapul az elbeszélés, másrészt pedig sorai „szépen követik egymást”. Teljesül tehát a „docere et placere” horatiusi elve, a szöveg olvasását a középkor iránt érdeklődő valamennyi olvasónak csak ajánlhatjuk. De a népmesei motívumokat kedvelő publikumnak sem lesz hiányérzete, mert valódi tárházát kapjuk ezeknek. Ilyen a megvádolt feleség, a gyermekrablás, a mérgezett alma, a vadkanszívvvel helyettesített emberszív stb. motívuma.

Láttuk, hogy a kötetben szereplő két mű a gesztaének formai jegyeit egyesíti a középkori regény motívumaival. A középkori regényekben megszokott páros rímes, nyolcszótagos verssorokkal ellentétben itt a *chanson de geste*-től örökölt, változó hosszúságú *laisse*-szerkezetet találunk az eredetiben. Ez természetéből adódóan megtöri az elbeszélés linearitását, a szóbeli előadásmód szükségleteihez igazodva a történet számos elemet ismét, előre-hátra hullámszik. A szereplők cselekedeteinek jellemzésével, magyarázatával ugyanakkor sokszor adósok maradnak a szerzők, amennyiben néha az eposzi stílus megkövetelte tömörséget célozzák. Ez külön nehézséget jelentett a prózafordítás elkészítésekor, itt ugyanis kevésbé volt lehetőség megtartani a balladai félhomályt. Több évtizedes fordítói tevékenységét megkoronázva Szabics tanár úr ezt a feladatot is kiválóan megoldotta, és csak remélhetjük, hogy az általa kinevelt ifjú fordítók méltó módon folytatják majd a munkát.

(5) *Calamus. A Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Philologiae Classicae IX. országos konferenciáján elhangzott előadások. Budapest, 2014. május 9. Szerkesztette: Szikora Patrícia. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 144 oldal*

Gellérfi Gergő

(Antik Tanulmányok LX [2016/1] p. 124–126.)

A Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Philologiae Classicae 2014. május 9-én Budapesten immár kilencedik alkalommal rendezte meg országos konferenciáját. A résztvevők közül összesen tizenketten, hárman a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Tres Montes, négyen a Szegedi Tudományegyetem Officina Försteriana, öten pedig a budapesti Eötvös József Collegium Officina de Ioanne Bollók Nominata műhelyének képviselőiben előadásukat írásos formában is közzétették a *Calamus* című kötetben. A benne foglalt írások a hagyományoknak megfelelően nem tartalmazzak lábjegyzeteket, terjedelmük és megfogalmazásuk egyaránt megfelel a konferencián elhangzott változatának. A szerzők változatos területeken vizsgáldtak, az antik irodalom, történelem, filozófia és papirologia mellett helyet kapott a kötetben a középkori és újkori latin nyelvű irodalom, valamint a recepció is, különös tekintettel az antik művek fordítására, mely három írásnak is témája. A Tres Montest képviselő hallgatók valamennyien az antik irodalom utóéletének különböző aspektusait vizsgálták.

Gábor Dávid Petőfibe oltott Horatius című tanulmányának középpontjában a III, 30-as Horatius-óda és A helység kalapácsa közötti kapcsolat áll. A szerkezet, a motívumok (melyek kapcsán a Szigeti veszedelem mintegy hidat képez a két mű közt) és a szó szerinti egyezések elemzése előtt a szükséges mértékben áttekinti Petőfi és a római irodalom kutatástörténetét. A párhuzamosságok terén felmutatott eredmények – így például az értelmileg is összekapcsolódó quaesitam és a kaszáltam szavak hasonló hangzásának kiemelése –, ahogy a szerző is hangsúlyozza, egy nagyobb kutatás kontextusában is fontosak lehetnek.

A kötet második tanulmánya Sapphó Aphrodité-himnusza első két sorának megszólításaival és díszítő jelzőivel foglalkozik, mindenekelőtt az 1. sor ποικιλόθρον' epithetonjával, melynek kettősségére Mórén Judit az értelmezésbe az Iliast is bevonva mutat rá. A szerző ezt követően korrekt összefoglalást nyújt az első strófa első két sorában található másik három kifejezés értelmezési lehetőségeiről, végül pedig azt vizsgálja, hogyan kerültek be e szavak a magyar műfordításokba.

A következő írás meglehetősen általános címét – Antik elemek a középkori irodalomban – Valkony Zsófia már első mondatával konkretizálja: a szerző a Pécsi Egyetemi Beszédeket, a magyarországi sermo-irodalom egyik korai, jelentős darabját mutatja be. A keletkezés, a datálás és a kutatástörténet rövid ismertetése után a tanulmány a mű korábban azonosítatlan locusainak előzményeit tárja fel, melyek egy részét antik, más részét pedig későbbi szerzők alkotásaiban sikerült megtalálni.

Az Officina Försterianát képviselő Csapó Fanni az 1534-ben Medgyes ostromát követően kivégzett Ludovico Gritti halálát is megörökítő Augustino Museo naplójával foglalkozik. Miután röviden bemutatja Gritti és Museo alakját, a napló keletkezési körülményeit, a meglévő példányokat, valamint a kormányzó végzete előjelének tekinthető elemeket, egy antik párhuzam tárgyalása után Museora támaszkodva ismerteti Gritti halálának körülményeit. Bár Gritti életére és halálára vonatkozólag más kútfők is rendelkezésünkre állnak, konklúzióként a szerző Museo naplójának kiemelkedő forrásértéke mellett érvel.

Gönczi Gergő tanulmányának címe szintén meglehetősen tág témát sejtet: A „Gall Birodalom” története a források tükrében. Ebben az esetben viszont a cím jól tükrözi a célkitűzést: a szerző valóban teljes áttekintést igyekszik adni a Római Birodalom III. századi válsága eredményeként megszületett ún. Imperium Galliarum történetének kronológiájáról. A történeti háttér és a releváns források rövid ismertetése után összehasonlítja a korábban javasolt két, egymásnak ellentmondó, egyaránt problematikus kronológiát, majd egy

győzelmi oltár feliratára támaszkodva felvázolja saját hipotézisét, melyhez numizmatikai érveket is figyelembe vesz.

A Tabula Cebetisről író Janzsó Miklós tanulmánya első oldalain idézetekkel illusztrálja a mű főbb jellegzetességeit, majd kiemeli az azzal kapcsolatos három fő vizsgálati területet: a datálást, a szerzőséget és a filozófiai hovatartozást. Ez utóbbi kérdés feltevését azonban feleslegesnek nyilvánítja, mivel a Tabula Cebetis eklektikus mű, ennek megfelelően igyekszik kimutatni a különböző filozófiai iskolák hatását – a kutatás által legalaposabban feltárt sztoikusokét részletesen is, majd ezt továbbvezetve szól a mű szabad művészetekhez fűződő viszonyáról, valamint a Seneca 88. levelével kimutatható párhuzamokról. A szerzőség kérdéséről úgy nyilatkozik, hogy a Tabula Cebetist egy ismeretlen auktor alkotásának kell tekintenünk, mivel nem tudjuk kétséget kizáróan egy ismert Kebéshez kötni azt, majd egy Lukianos-hely alapján kísérletet tesz a Kebés név egy személyhez kapcsolására.

Székely Norbert mindenekelőtt Amphitruo halhatatlansága Plautus drámájában című írása központi fogalmainak értelmezésével, a halál és a halhatatlanság problémájával foglalkozik Heideggerre támaszkodva. A halhatatlanság tisztázása után felteszi a kérdést: mivel érdemelte ezt ki Amphitruo? A szerző által adott válasz ideológiai szempontú újítást jelent, amivel kapcsolatban állhat a Plautus által tragicomoediának keresztelt műfaji újítás is – a tanulmány e probléma vizsgálatával zárul.

Az Eötvös József Collegiumot képviselő Officina de Ioanne Bollók Nominata két tagjának is a fordításirodalom szolgált témájául. Horváth Balázs az utánzást kultúrateremtő programnak tartó Kazinczy Ferenc antikvitáshoz fűződő viszonyát, fordításelméletét, filológusi tevékenységét tekinti át, s idézeteket is felhasználva megvilágítja a fordítást végső soron a nyelvújításnak alárendelő széphalmi mester fordítói munkásságát.

Kassai Gyöngyi ennél szűkebb témát vizsgál, egy mű fordításának egy aspektusát: hogyan alakítja át John Dryden Dido és Aeneas történetét? A tanulmány tételmondata szerint, ahol Dryden hozzátesz a szöveghez, ott negatív irányba módosítja Dido képét. Állítását szöveghelyekkel is alátámasztja, melyek közül kiemeli a shame fogalmának hétszeri megjelenését, mely öt ízben Dryden betoldása – ezek egyike például Dido és Aeneas „vitattott házasságkötését” minősíti szentségtelen násszá. Végül felteszi a kérdést, hogy milyen cél vezérelte Drydent e módosításoknál, amelynek megválaszolásához forrásként használja a fordító patrónusához írott dedikációját is.

Kovács István a 2002-ben publikált P. Tebt. 2.583 papiruszt, egy Pannóniában állomásozó egyiptomi katona görög nyelvű levelét mutatja be, s javításokat, kiegészítéseket közöl a szöveghez, melyek meggyőzőnek hatnak, de szerencsés lett volna a magyar fordítás mellett az eredeti szöveg közlése is. Ezt követően számos további szempontot tárgyal, köztük a levél központosítását, helyesírását, valamint keletkezését, s pontosít a szöveget eredetileg kiadó Adamson datálásán.

Rédey János A klasszikus hagyomány Agyich István Saeculumában című írásában mindenekelőtt röviden ismerteti a szerző életét és recepcióját. Ezt követően kiemeli a költemény főbb motívumait, úgymint a magyarok kettős, háborúra és művészetre egyaránt fogékony természetét, valamint az emlékezet mozzanatát, továbbá bemutatja az alkotás műfaji sajátosságait. Végül a tanulmány utolsó két oldalán a címnek megfelelően az antik intertextusokat vizsgálja, s párhuzamokat mutat ki összesen hat szerző epikus műveivel.

Odysseus a phaiák udvarban háromszor beszél a szirénekről, három különböző kommunikációs helyzetben: először felidézi, mit mondott róluk Kirké, majd azt, hogyan adta tovább ezt társainak, végül pedig elbeszéli hallgatóságának, mi történt a szirén-kaland során. Vincze Judit ezeket az elbeszéléseket, az azok közti különbségeket s a változtatások okait vizsgálja, majd ezt követően a szirének csábításának jellegével foglalkozik, több antik (Hérakleitos, Xenophón, Cicero), az ókeresztény és egy modern értelmezést is bevonva.

Az éves konferencia mellett a CHSEC másik kiemelkedően fontos hagyománya, hogy a májusi szimpózium előadásait egy kötet örökíti meg, mely egyúttal (sokak számára első) publikálási lehetőséget is biztosít a következő kutatói generáció képviselőinek. Mivel e gyűjtemények hagyományosan lábjegyzetek nélküli írásokat tartalmaznak, a szerzőknek lehetőségük van a konferencián elhangzott előadásaik kibővített, jegyzetekkel ellátott változatát később egy másik tudományos fórumon is közzétenni, ahogy azt többen meg is tették a 2014-es konferencia résztvevői közül is. A Calamus című kötet minden tekintetben méltó folytatója lett az immár közel egy évtizedes tradíciónak.

(6) Fodor Ferenc *önéletírásai*. Szerkesztette: Győri Róbert és Steven Jobbitt. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 350 oldal

Probáld Ferenc

(Földrajzi Közlemények 104. évf. 4. sz. [2016] p. 399–404.)

Fodor Ferenc (1887–1962) a két világháború közötti időszak egyik kiemelkedő geográfusa volt, aki 1946-tól – kényszernyugdíjasként – a tudományos élet

perifériájára szorult, és nevét halála után három évtizedig jóformán teljes fed(ét)és homálya fődte. Csak a politikai rendszerváltozás nyitotta meg az utat munkásságának újrafelfedezéséhez, maradandó értéket képviselő könyveinek újbóli kiadásához (A Jászság életrajza: 1991, Az elnemsodort falu: 2009). Ekkor végre napvilágot láttak kéziratban hátrahagyott terjedelmes művei is, amelyeket élete utolsó termékeny évtizedében „munkaképessége ellenére teljes munkát-lanságra ítéltetve”, az anyagi és erkölcsi siker legkisebb reménye nélkül alkotott: a sokáig befalazva rejtegetett „bujdosó könyv” Teleki Pálról (2001), valamint a magyar földrajztudomány történetének - műfajában egyedülálló - monumentális kötete (2005). Ez a sorozat most Fodor önéletrajzi írásainak publikálásával bővült, ám gazdag kéziratok hagyatékának feldolgozása talán még így sem zárult le; 1944-1945 telén vezetett ostromnaplóját vagy Szatmárról írott kismonográfiájának jó néhány részletét szintén érdemes lenne közzétenni.

Jelen kötet Fodor Ferencnek négy, más-más időben és eltérő céllal, különböző potenciális olvasók számára készült önéletrajzi művét tartalmazza. Az „Emlékezetül” című írást Fodor – pályáivének zenitjén – újonnan épült családi házában alapkövében helyezte el, s a jövőnek, távoli utódainak szánta. Származásának, családi múltjának részletes bemutatása után visszapiillant a hosszú, rögös útra, amelyet szegény falusi szűrszabó fiaként – tehetségének, hitének és kemény munkájának köszönhetően – a fővárosi egyetemi katedráig megtett. A társadalmi fölemelkedésnek ezt a személyes sikertörténetét azonban beárnyékolja a nemzet jövője fölött érzett aggodalom. A trianoni döntés felülvizsgálatába, „az isteni igazság győzedelmébe” vetett reményt ellenpontozzák a súlyos szociális gondok, a világszerte tomboló gazdasági válság. „Ma még nagyon sötét, nagyon szomorú a magyar világ. Nem tudhatjuk, hogy nem nyeli-e el újból a keleti veszedelem, a bolsevizmus. Nem tudjuk, hogy nincs-e máris aláaknázva a magyar talaj. Gyakran szomorú gennyekben fakad fel a társadalmi nyomor, a gazdaságilag mélyen beteg magyar élet. Kevés becsülete van a munkának, a tisztességnek” – írja Fodor 1931-ben (p. 94).

A „Curriculum vitae”-t Fodor 1940-ben a budapesti egyetem új emberföldrajzi tanszékének vezetésére irányuló, számára keserű kudarccal zárult pályázat anyagához csatolta. Az önéletrajz első oldalát és 12 mellékletét (!) az 1939. évi IV. törvénycikk abszurd előírásai miatt annak igazolására kellett fordítania, hogy - mint írja - „sem saját felmenőim, sem feleségem felmenői között egyetlen zsidó származású tag sem foglal helyet” (p. 106). Ezután pontokba szedett, szisztematikus áttekintést ad tanulmányairól, hivatali pályafutásának állomásairól, kutatói és tanári munkájáról, szerteágazó közéleti és népművelő

tevékenységéről. Végül mértéktartóan, tárgyyszerűen összegzi addig elért tudományos eredményeit, kiemelve az ország gazdaságföldrajzának első összefoglalását, a honismeret és a falukutatás elméletének s gyakorlatának fejlesztésére, a statisztikai és térképészeti módszerek földrajzi alkalmazására, valamint a földrajz oktatásának módszertani megújítására irányuló munkáit.

Az „Életem eseményei” címet viselő önéletírás egészen más természetű: Fodor ebben születésétől egészen 1959-ig kronológiai sorrendbe állítja és a párhuzamosan felvázolt történelmi háttér keretébe illeszti magánéletének és szakmai működésének jóformán hétről hétre követhető fejleményeit. A dátumok pontos rögzítéséből nyilvánvaló, hogy a szerző korábbi napló- vagy naptárbejegyzéseiből válogatta ki és foglalta szikár mondatokba az utólag fontosnak ítélt mozzanatokot, olykor rövid összegzést is fűzve az egy-egy évről felsorakoztatott igen nagyszámú információhoz. A leírtak alapján jól rekonstruálhatók a gyakori utazások és hosszú gyalogtúrák, amelyek során az ifjú Fodor Ferenc a hazai tájak bensőséges megismerésére törekedve geográfussá érett. A feljegyzésekből kirajzolódik családalapításának és pedagógusi pályakezdésének nehéz körülményei, valamint szakmai kapcsolatainak és tevékenységi körének fokozatos bővülése. A két világháború közötti időszakban az önéletírás évenkénti adatokat közöl a Fodor-család jövedelméről is, amely az egyetemi tanári fizetést kiegészítő helyettesítési és vizsgadíjakkal, valamint a könyvek, cikkek és előadások tiszteletdíjával együtt a korabeli „kétszáz pengő fix” többszörösére rúgott, s fedezte a tekintélyes méretű Ábel Jenő utcai villa költségeit. E rövid időszaktól eltekintve azonban a feljegyzések zöme olyan küzdelmes életútról tanúskodik, amelyben a történelmi sorscsapások következményeit családi tragédiák és egészségi gondok, szakmai téren pedig méltatlan támadások és mellőztetések súlyosbították. De tanúbizonyság az írás arról is, hogy Fodor mély hazaszeretete, hite, erkölcsi tisztessége és alkotó kedve a legnyomorúságosabb körülmények között, az országra nehezedő kommunista diktatúra fojtogató légkörében is töretlen maradt.

1941 és 1950 között Fodor több ízben nekifogott, hogy életének előbbi, lakonikusan tömör krónikáját elmélyült, memoár-jellegű írássá bővítsé. Az így létrejött őszinte és önkritikus „Élettörténet” – amelyet feltehetően családjának, leszármazottainak szánt – sajnos 1924-gyel megszakad, ám így is sok érdekes, megkapóan eleven részletet tartalmaz. A szerző szociográfusi gonddal állítja elének gyermekkorának elsüllyedt világát, Körös-menti szülőfalujának, Tenkének 19. század végi társadalmát, majd a túlnyomóan románlakta kisváros, Karánsebes magyar értelmiségének életét. A személyesen megélt történelem

tragikus, „alulnézetből” készült tablója rajzolódik ki abból a fejezetből, amely a világháborús összeomlás után teljes káoszba süllyedt és idegen megszállás alá került ország állapotait írja le. A csonka műben tárgyalt utolsó évek anyagából a magyar cserkészmozgalom kezdeteihez, első külföldi táborozásaihoz fűződő élmények a legérdekesebbek. Fodor 1922 nyarán, vezető cserkészként jutott el Angliába, amely mély benyomást tett rá. Erről így ír: „Itt nyílt számomra először kilátás a nyugat-európai élet felé. Amit láttam, ott megéltem, egész életemen át mély sóvárgással vonzott ilyen életre, kiszakadni a mi kol-dus-kicsiségünk-ből, de /.../ ha még alkalmam nyílt volna is erre, mint ahogy sokszor nyílt, annyira mélyen volt minden gyökerezve a magyar földben és életben, hogy nem tudhattam volna talajt változtatni.”

A kötetnek a szerkesztők – Győri Róbert és Steven Jobbitt – által jegyzett, angol fordításban is közölt kitűnő bevezető tanulmánya részletesen bemutatja és értékeli Fodor Ferenc pályafutását, valamint vázolja az önéletrajzi írások keletkezésének körülményeit. Az irodalomjegyzék felsorolja a szerzők által felhasznált eredeti dokumentumokat, kéziratokat és levéltári forrásokat, melyeknek feltárása jelentős részben a kanadai történész Jobbitt éveken át folytatott kutatásainak köszönhető. A több szempontból is forrásértékű Fodor-életrajzok szövege mellett igen figyelemreméltó a kötetnek a családi fényképalbumból származó, értő szemmel válogatott gazdag fényképanyaga. Kár, hogy a kis méret és a szegényes nyomdatechnika sokat levon a képek esztétikai értékéből, amely igazán csak a mű elektronikus változatában érvényesül.

Fodor Ferenc munkásságának egyik fontos színtere az Eötvös Collegium volt, ahol ő indította el és vezette 1923-tól 1939-ig a kiemelkedő színvonalú földrajzi képzést. A Collegium honlapjáról is letölthető önéletrajzi-kötet közreadása méltó főhajtás az egykori tudós tanár emléke előtt.

V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK - "NEMZETKÖZIESÍTÉS"

Kárpát-medencei kapcsolatok

A Kárpát-medencei tehetséggondozó- és szakkollégiumi hálózatot hét éve építjük (tanulmányutak, kiskonferenciák és keretegyezmények) és a tizenöt hivatalosan együttműködő szervezettel (EMTE Kiss Elemér Szakkollégium, EMTE Bölöni Farkas Szakkollégium, BBTE Farkas Gyula Szakkollégium, VMFK [Újvidéki Egyetem], Apáczai Diákotthon [Újvidék], Szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Kölcsey Ferenc Szakkollégium [Beregszász], Ungvári Nemzeti Egyetem, Történelem Tanszék, TéKa doktorandusz egyesület [Szlovákia], Selye János Egyetem [Révkomárom], Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Maribori Egyetem Magyar Tanszék, Kolégium Antona Neuwirtha [Pozsonyivánka], valamint a Lendvai Gimnázium, a szlovéniai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet) 2016-ban megrendeztük a harmadik Kárpát-medencei szakkollégiumi konferenciát (Eötvös Collegium). A konferenciák anyagából könyvsorozat (*Ingenia Hungarica* ISSN: 2416-0911) indult. Fenti együttműködések is biztosítják, hogy az EC az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemének (három egyetemi kar mellett negyedik ELTE egységként) állandó résztvevője, és a Humántudományi szekció eredményes megvalósítója. 2016-ban 28 határon túli hallgató vett részt az EC programjában.

Memorandum of Understanding between
ELTE Eötvös József Collegium
and
University of Maribor, Faculty of Arts

I. The ELTE Eötvös József Collegium, Budapest and University of Maribor, Faculty of Arts, (hereafter referred to as Institutions) agree to develop and implement a programme of cooperation in education and research in the field of humanities, particularly in the field of Hungarian language and literature, to include the following:

- mutual visits of the Institutions,
- the sharing of information and publications,
- a joint participation in research, development and associated conferences.

II. Each item of cooperation is to be discussed and agreed upon in advance, to determine the details and conditions for a plan of action.

III. This Memorandum of Understanding will go into effect upon the signing of the document by the authorised representatives and is valid until rescinded, which action can be taken by either party.

IV. This Memorandum of Understanding is prepared in two original copies, both written in Hungarian and English.

11 March 2016, Budapest / Maribor

Dr. László Horváth
Director
ELTE Eötvös József Collegium

Prof. Dr. Božidar Kante
Dean
University of Maribor, Faculty of Arts

Megállapodás
az ELTE Eötvös József Collegiuma
és a

Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke
között

I. Az ELTE Eötvös József Collegiuma és a Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kara Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke (a továbbiakban: Intézmények) megegyeznek abban, hogy tudományos oktatási-kutatási együttműködést alakítanak ki, elsősorban a magyar nyelv és irodalom tudományterületeken, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- az Intézmények kölcsönös látogatása
- információk és publikációk cseréje
- közös részvétel kutatási vállalkozásokban, kapcsolódó tudományos konferenciákon és rendezvényeken

II. Az együttműködés egyes elemeinek eseti megvalósítását megelőzően az Intézmények kidolgozzák az adott vállalkozás részleteit és a megvalósítási terveket.

III. Jelen megállapodás az Intézmények hivatalos képviselőinek aláírásának pillanatában lép érvénybe és akkor válik érvénytelenné, ha bármelyik fél azt visszavonja.

IV. Jelen megállapodás két-két eredeti példányban, magyar és angol nyelven készül.

Budapest/Maribor, 2016. március 11.

Dr. Horváth László
igazgató

ELTE Eötvös József Collegium

Prof. dr. Božidar Kante
dekan

Maribori Egyetem Bölcsészettudományi Kar

Nyelvi alapok

Az Eötvös József Collegium igazgatójának javaslatára a Collegium tanári kara, majd a Hallgatói Önkormányzat 2011 júliusában egyhangúlag elfogadta a Collegiumban a mindenkorijonnan felvett elsőéves collegisták számára kötelező, felmenő rendszerű nyelvi képzés bevezetését. Stratégiai okokból – vagyis (1) a hallgatók szakmai és tudományos előmenetelének elősegítésére, (2) tekintettel a nemzetközi tudományos kapcsolatok eredményes és hathatós ki- és továbbépítésére, valamint (3) a többnyelvűség elvének szem előtt tartásával, és figyelembe véve azon körülményt, hogy a középiskolás diákok túlnyomó része már legalább jó középszintű angol nyelvtudással kezdi meg egyetemi tanulmányait – a Collegium a tagjai számára kötelezően választandó jelleggel ekkor a francia, német vagy olasz nyelvek tanulását írta elő a BA/ BSc-képzés első hat szemesztere alatt. A kurzusok hivatalosan meghatározott célja, hogy a hallgatók a harmadik év végig nemzetközileg elismert B2-es szintű komplex nyelvvizsgát tessenek. 2015 őszére a hároméves tapasztalatok alapján a hallgatói önkormányzat, a Választmány képviselőjében Szőke Máté (a műhelyek titkáraival egyetértésben) a nyelvi program részleges átdolgozását, finomítását javasolta. A munkaanyagokat a nyelvtanári munkaközösség vezetője, Sára Balázs és az igazgató előzetesen többször véleményezte, majd azt a az angol és latin nyelvekkel bővítve F.O.N.A.L. program címen, 2015 szeptemberében (a testületek ratifikációjától függetlenül, bizalmi alapon) bevezettük. 2016-tól a választható nyelvek sora a spanyol nyelvvel egészült ki, ezt tükröződő a program neve A.L.F.O.N.S. programra változott. (A programot a fejezet függelékében csatoljuk.)

Az oktatás szervezésénél igyekszünk minden igényszintnek (A1–C1) kurzusokkal megfelelni. A kurzusok heti két alkalommal tartott, egyenként 90 perces órák keretében, kiscsoportos jelleggel (max. 10-12 fő) a Collegiumban zajlanak, szervezésükben és vezetésükben a Collegium szakos műhelyvezetői és vezető nyelvtanárai, oktató-kutatói (Egedi-Kovács Emese, Fejérvári Boldizsár, Kalmár Anikó, Ludmann Ágnes, Mészáros Tamás, Sántháné Gedeon Mária, Sára Balázs), bentlakásért pályázó, tanítást vállaló seniorok (Miskei Réka, Sós Gabriella), felsőéves önkéntes collegisták (Balgá Nóra, Galac Ádám, Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi, Mónok Eszter, Solymosi Nóra, Szemere Ditta), és vendéglektorok (Michela Battista, Silvia Ellena, Susanna Kropf, Ulrick Moreau, Camille Neufville, Vanessa Urbanz) vettek részt.

Együttműködések nyelvterületek szerint, bővülések

A Collegium francia filológiai tevékenységének középpontjában az Egedi-Kovács Emese irányította ófrancia irodalmi kutatások és a Szabics Imre vezette középkori szövegfordítási program állnak. A felsőéves collegisták közreműködésével immár sorozattá bővülő fordítói program újabb darabja, a Nagylábú Berta és Parise hercegnő története – XIII. századi francia kalandénekek 2016 novemberében jelent meg (lásd 166–169. oldal). Kalmár Anikó irányítása alatt az Aurélien Sauvageot Francia Műhely franciaországi kapcsolatai mellett szoros együttműködést alakított ki (Erasmus-egyezmény) és tart fenn a svájci Fribourg-i Egyetemen is.

Az École Normale Supérieure-rel érvényben lévő Erasmus-cserekapcsolat megújításának köszönhetően egy év hiátus után 2016-ban ismét küldhettünk collegista diákot a Rue d'Ulmre. Horváth Janka Júliának az ENS keretegyezményünknek megfelelően ingyenes szállást biztosított. A 2015-ben csikorogva működő, háromszintű kapcsolatok (Erasmus-cserekapcsolat; kölcsönösen biztosított ingyenes szoba a cserekapcsolattól függetlenül [„chambre pour chambre”]; ENS-lektor delegálása az EC-be a Francia Intézet támogatásával) teljes körű rendezésében meghatározó szerepet játszott az ENS új nemzetközi referense, Dominique Combe professzor (Kalmár Anikó korábbi egyetemi vendége, majd az ELTE honoris causa doktora), és azok a tárgyalások, amelyeket Egedi-Kovács Emese mint az ENS vendégelőadója, valamint Horváth László, a Collegium igazgatója személyesen folytatott.

Az ENS – általános megállapodásunknak és fenti erőfeszítéseinknek köszönhetően – montrouge-i campusán ingyenes szállást biztosított Kovács István hallgatóknak, aki az EHESS Paris-on folytat MA tanulmányokat („chambre pour chambre” – „szobát a szobáért”). A Budapesti Francia Intézet megkülönböztetett figyelmét bizonyítja, hogy 2014/2015-ben Benyó Krisztián, majd 2015/2016-ban Kovács István nyert egyéves francia állami ösztöndíjat franciaországi tanulmányaihoz.

A francia képviseltek elkötelezett támogatása megnyilvánult a Byzance et l'Occident V. konferencia francia programjaiban is, amelyekről bővebben írtunk (lásd 138–139. oldal). S.E. Éric Fournier nagykövet személyesen is megtisztelte jelenlétével a konferencia megnyitóját.

A Budapesti Francia Intézettel rendszeresen szervezett közös rendezvények között 2016-ban is támogattuk a Franciatanárok Nyári Egyetemének megvalósítását. A Collegium a vidékről érkező tanároknak a szakmai együttműködés szellemében (a francia szakos utánpótlás elérése érdekében) ingyenes szállást biztosított.

Az Alma Mater Studiorum – Università di Bologna és a Collegium között is folyamatos az Erasmus-cserekapcsolat (a keretszerződés 2014–2021 közötti időszakra érvényes), amelynek keretében italianisztika és klasszika-filológia szakos collegisták pályázhatnak.

Az Olasz Műhelyben a 2016. évben is két anyanyelvi lektor tevékenykedett: 2016 tavaszán Michela Battisti magyar szakos hallgató a római La Sapienza egyetemről, míg a 2016/2017. tanév őszi félévében Silvia Ellena, az Alma Mater Studiorum – Università di Bologna hallgatója segítette a műhelytagok nyelvtudásának fejlesztését, elmélyítését.

Az olasz kapcsolatok erősödését jelző, a cserekapcsolatok bővítésére irányuló törekvések tovább körvonalazódtak, konkrét szerződéskötés egyelőre nem történt. A keretegyezmény kidolgozása továbbra is folyamatban van, célunk, hogy a két elitképzésért felelős intézmény hallgatóinak kölcsönös mozgását elősegítsük intézményközi megállapodás formájában.

A Collegium az idei Bizánc-konferencia alkalmával továbbra is élvezhette a Budapesti Olasz Kultúrintézet bizalmát. A *Fonti ed interpretazioni* ülészaknak, melyen az Intézet megbízott igazgatója, Gian Luca Borghese is előadott, a rendezvény történetében először az intézet Fellini-terme adott otthont.

Az Osztrák Kulturális Fórum továbbra is töretlenül támogatta és támogatja műhelyeink programjait. Továbbra is biztatóan alakul a Sára Balázs vezette Germanisztika Műhely folyamatosan erősödő szövegkritikai, kutatási és konferenciaszervező tevékenysége. A 2015 novemberében immár harmadik alkalommal megrendezett *Quelle und Deutung* címet viselő paleográfiai-kodológiai konferenciánk anyagából a 2016. november 23-án tartott *Quelle und Deutung V-re* gyűjteményes konferenciakötetet adtunk ki, amely az egy évvel korábbi szakmai rendezvény nyolc előadásának képekkel és dokumentumokkal gazdagon illusztrált anyagát tartalmazza. A rendezvények egyik fő pillérének számít az Osztrák Tudományos Akadémia Középkorkutató Intézete. A Kéziratkutató osztály vezetőjével, Christine Glaßnerrel mintegy hét évvel

ezelőtt alapoztuk meg a szakmai kapcsolatot. Christine Glaßner és kutató munkatársai (Silvia Hufnagel, Maria Stieglecker, Katrin Janz-Wenig, Irina von Morzé) előadóként is részt vettek a konferencián. A Quelle und Deutung-rendezvényeket (konferenciák és könyvbemutatók) immár hagyományosan Susanne Bachfischer, az Osztrák Kulturális Fórum igazgatója támogatja és nyitja meg díszvendégként, így az előzőhöz hasonlóan az idei könyvbemutató is a kultúrintézet Andrassy úti rezidenciáján zajlott Christine Glaßner és Vizkelety András professzor közreműködésével (a Bizánc-konferencia harmadik napján, 2016. november 23-án). A konferenciaköteten kívül bemutatásra került a műhelyben mintegy négy éve folyó kutatási projekt első eredményeit tartalmazó *Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson* című kötet is (a kutatócsoport tevékenységéről részletesen lásd a Germanisztika Műhely féléves beszámolóban a 323., ill. 334. oldalt.)

A Magyar Bizantinológiai Társaság 2016 tavaszán az Osztrák Kulturális Fórum támogatásával három neves osztrák vagy Ausztriában élő kutatót hívott meg Budapestre. Christian Gastgeber, Herwig Maehler és Klaus Belke a felolvasó-ülések mellett szemináriumokat is tartottak a Collegium klasszika-filológus hallgatói számára.

Az EC Feld-Knapp Ilona tanárnő által vezetett Cathedra Magistrorum tanárkutatási-szaktudományi kutatócsoportja továbbra is élvezi az Osztrák Kulturális Fórum támogatását. A CM keretében legutóbb 2016. február 29. és március 2. között került sor újabb (hagyományosan előadás, illetve ehhez kapcsolódó műhelymunka formájában zajló) workshopra, amelynek meghívott előadója és foglalkozásvezetője Hannes Schweiger, a bécsi egyetem professzora volt. 2016 végén Grammatik címmel megjelent a harmadik Cathedra Magistrorum-kötet, mely a kutatócsoport 2015/2016. évi kutatási eredményeit foglalja össze a nyelvtanítás területéről. A kötetben – a Quelle und Deutung-kötethez hasonlóan – tekintélyes, részben német nyelvterületen dolgozó kutató-oktatók (többek között Sabine Dengscherz, Gabriele Graefen és Wolf-Dieter Krause) tanulmányai jelentek meg.

A Bécsből Feld-Knapp tanárnő gyakornokaként érkezett Vanessa Urbanz 2016 őszén országismereti kurzust, a szintén bécsi Susanna Kropf pedig tavasszal nyelvvizsga-felkészítőt tartott a Germanisztika Műhely tagjainak.

A Konrad Adenauer Alapítvány támogatásával valósult meg 2016. június 5–8. között a Collegium néhai vendégprofesszora, Fritz Paepcke születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi emlékkonferencia. A rendezvény

díszvendége Bernhard Vogel, az alapítvány tiszteletbeli elnöke, Thüringia korábbi miniszterelnöke volt.

A wisconsini Beloit College-dzsel (USA) két évtizedes múlta visszatekintő cserekapcsolat keretében 2016 tavaszán Szabó Gergely Eötvös collegiumi hallgató töltött fél évet Beloitban.

A Byzantium Központ szervezésében megvalósult további szerteágazó francia, görög, szerb, és hasonló külföldi kapcsolatokról lásd az EC BYZANTIUM KÖZPONT alfejezetben (192. oldal).

Az alábbiakban felsoroljuk egyrészt azokat a külföldi előkelőségeket és vendégeket, akik 2016-ban a nemzetközi kapcsolataink keretében ellátogattak hozzánk, vagy itt oktattak, másrészt pedig azokat a collegistákat, akik a Collegium nemzetközi kapcsolatainak köszönhetően peregrinusként külföldön tanultak.

Külföldi előkelőségek látogatásai:

Susanne Bachfischer (az Osztrák Kulturális Fórum igazgatója: 2016. november 23.)

Dr. Heinz-Peter Behr (Németország nagykövete: 2016. november 22.)

Gian Luca Borghese (az Olasz Kultúrintézet igazgatója: 2016. november 22.)

Éric Fournier (Franciaország nagykövete: 2016. november 21.)

Dimitrios Letsios (Görögország nagykövete: 2016. november 21.)

Dr. Bernhard Vogel (Thüringia állam volt miniszterelnöke, a Konrad Adenauer Alapítvány tiszteletbeli elnöke: 2016. június 6.)

Lektorok és vendégtanárok:

Veit Bachmann (német vendégelőadó): előadás a Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhelyben (2016. május 3.)

Michela Battista (Erasmus-hallgató olasz lektor, Róma)

Klaus Belke (német vendégelőadó, Osztrák Tudományos Akadémia): szeminárium a Bollók János Klasszika-filológia Műhelyben (2016. május 2.)

Silvia Ellena (Erasmus-hallgató olasz lektor, Bologna)

Christian Gastgeber (osztrák vendégelőadó, Osztrák Tudományos Akadémia): szeminárium a Bollók János Klasszika-filológia Műhelyben (2016. március 1.)

Barbara Jaczewska (lengyel vendégelőadó): előadás a Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhelyben (2016. április 26.)

Jarosław Jańczak (lengyel vendégelőadó): előadás a Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhelyben. (2016. március 31.)

Susanna Kropf (gyakornok, német nyelvi lektor, Bécs)

Herwig Maehler (német vendégelőadó, British Academy): szeminárium a Bollók János Klasszika-filológia Műhelyben (2016. április 18.)

Robert Mevissen (amerikai vendégelőadó): előadás a Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhelyben (2016. április 12.)

Ulrick Moreau (MFIA-delegált francia lektor)

Camille Neufville (ENS, MFIA-delegált francia lektor)

Paul StJohn Mackintosh (skót vendégelőadó) - plenáris előadás az Angol-Amerikai Műhely konferenciáján (2016. november 25.)

Vanessa Urbanz (gyakornok, német nyelvi lektor, Bécs)

Collegista peregrinusok:

Horváth Janka Júlia (Párizs ENS)

Kovács István (Párizs EHESS)

Szabó Gergely (Beloit College)

FÜGGELÉK

Az Eötvös József Collegium „ALFONS” nyelvi programja A collegiumi nyelvtanulás szabályozásáról

PREAMBULUM

Az Eötvös József Collegium hivatása, hogy a legtehetségesebb magyar egyetemi polgárokat támogassa, tudományos előmenetelüket segítse. Célja, hogy olyan kiválóan felkészült szakembereket képezzen, akik tudományterületükön átlagot meghaladó tudással rendelkeznek, önálló kutatómunkára képesek, és akiknek a tudomány művelése nem csupán szakma, hanem tanári hivatás is.

A Collegium oktatási célkitűzései között – a hagyományoknak megfelelően – egyszerre van jelen a széles körű, európai horizontú tudományos tájékozódás és a nemzeti hagyományok ápolásának igénye.

Fentiek szellemében a Collegium 2012 szeptemberétől az irányító és szabályozó testületek (az igazgató, a tanári kar és a hallgatói önkormányzat egésze, a közgyűlés valamint a kuratórium) egyetértő támogatásával *unanimitér* bevezette a nyelvtanulási lehetőségeket és kötelezettségeket leíró szabályrendszert. A szabályozást – ALFONS keretprogram címen – az első évek tapasztalatai és eredményei alapján jelen dokumentumban kiegészítettük, bővítettük és pontosítottuk.

Az Eötvös József Collegium az Eötvös Loránd Tudományegyetem tehetőség gondozási munkájában betöltött történelmi szerepének megfelelően – mindenkorai lehetőségeihez mérten – a nyelvtanulási keretprogramját a társ-szakkollégiumok tagsága felé is megnyitja.

Óhajtjuk és bízunk abban, hogy a Collegiumtól – a magyar felsőoktatásban egyedülálló módon – kínált lehetőséggel a collegisták élni tudnak és tanulmányaikat európai szellemiséggel a nemzetközi kapcsolatrendszerünk kihasználására, végső soron a magyar tudomány (oktatás és kutatás) erősítésére kamatoztatni fogják.

I.

ALAPELVEK

- 1) **A collegiumi nyelvtanulás elsődleges célja**, hogy a collegisták a program meghatározott időkereten belül legalább két B2-es nyelvvizsgával rendelkezzenek.
- 2) A collegistáktól elvárható **a folyamatos fejlődésre való törekvés**. Ennek megfelelően **amennyiben az 1) pontban leírt feltétel már a felvétel idején teljesül, életbe lép a „szintlépési” kötelezettség: nyelvvizsga szerzése vagy egy már ismert nyelvből C1-es szinten vagy egy új nyelvből B2-es szinten**, tekintet nélkül arra, hogy a hallgató hány nyelvvizsgával rendelkezik. Abban az esetben, ha a collegista nyelvvizsga nélkül érkezik, elégséges egy B2-es nyelvvizsgát tennie.
- 3) **Amennyiben az 1) és 2) pontban meghatározott feltétel a rögzített határidő előtt teljesül, a Collegium erősen szorgalmazza, hogy collegista további szintlépést, vagy új nyelv elsajátítását tűzze ki célul**. Ezen tanulmányok természetesen a mesterképzés idején is folytatódhatnak, és – jöllehet már nem tartoznak a jelen szabályzatba foglaltak hatálya alá – értékelési tényezőt jelentenek a mesterképzésbe való jelentkezések elbírálásában.

II.

A NYELVTANULÁSI ÉS NYELVVIZSGA-SZERZÉSI KÖTELEZETTSÉGRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

- 1) A collegiumi nyelvtanulási modell keretében választható nyelvek: Angol, Latin, Francia, Olasz, Német, Spanyol – a továbbiakban: ALFONS-nyelvek.
- 2) **A collegiumi nyelvtanulásban való részvétel** minden első-, másod- vagy harmadéves, újonnan felvett, BA/BSc-képzésben vagy osztatlan tanárképzésben résztvevő collegista számára kötelező.

3) A collegisták számára új nyelvvizsga szerzésére három, szintemelésre kettő év áll rendelkezésre. Kivételt képeznek utóbbi alól azon osztatlan tanárképzésben részt vevő hallgatók, akiknek legalább az egyik tanári szakja nyelvszak, számukra három év áll rendelkezésre szintlépésre.

4) A Collegium a 6)-os pontban leírtak alapján minden tanév végén nyelvi szintfelmérést végez.

5) **Kimeneti követelmények a bemeneti feltételek tükrében**

a) *Általános követelmények főszakos tanulmányaikat nem nyelvi szakon folytató collegisták esetében**

*Az újonnan felvételt nyerő collegisták nyelvtudásának és nyelvtanulási terveinek regisztrációját, valamint a hallgatók „vállalásának” és nyelvi tanulmányaik folyamatosságának felügyeletét a műhelytitkárokkal való szoros együttműködésben az EC Választmányának Tudományos Bizottsága koordinálja, és mindezekről a nyelvi munkaközösség-vezető tanárnak és az igazgatónak félévente áttekintő jelentést készít.

Bemeneti feltétel	Kimeneti követelmények
Ø	B2
B2	B2 + B2
B2+B2	B2 + C1 / B2 + B2 + B2
C1	C1 + B2
C1+B2	C1 + C1 / C1 + B2 + B2
C1+C1	C1 + C1 + B2
illetve továbbiak	illetve továbbiak

b) *Tanulmányaikat nyelvi szakon folytató collegistákra vonatkozó kiegészítés*

- (I) A hallgató a fő- vagy minor szakjának megfelelő nyelvet a Collegiumban idegen nyelvként (vagyis az ALFONS-program keretében) semmilyen formában nem tanulhatja.

- (II) Amennyiben a hallgató a szakjának/szakjainak megfelelő nyelv(ek)en kívül nem rendelkezik egyéb ALFONS-nyelvvizsgával, úgy egy új B2-es szintű nyelvvizsga megszerzését kell célul kitűznie.
- (III) Amennyiben a hallgató a szakjának/szakjainak megfelelő nyelv(ek)en kívül rendelkezik más, ALFONS-nyelvből szerzett nyelvvizsgával, úgy választhat, hogy az ezek valamelyikében való szintlépést vagy új B2-es szintű nyelvvizsga megszerzését tűzi ki célul.

*Szemléltető táblázat:**

Szak	Minor	Hozott vizsga 1.	Hozott vizsga 2.	Hozott vizsga 3.	Collegiumi követelmény*
francia	<i>nem nyelvi</i>	B2 francia	–	–	egy új B2-es vizsga megszerzése
francia	<i>nem nyelvi</i>	B2 francia	B2 német	–	szintlépés német nyelvből vagy egy új B2-es vizsga megszerzése
francia	<i>nem nyelvi</i>	B2 francia	B2 német	B2 olasz	szintlépés német vagy olasz nyelvből vagy egy új B2-es vizsga megszerzése
francia	német	B2 francia	B2 német	–	egy új B2-es vizsga megszerzése
francia	német	B2 francia	B2 német	B2 olasz	szintlépés olasz nyelvből vagy egy új B2-es vizsga megszerzése

*Amennyiben a nyelvi szakként *nem* hallgatott nyelvből hozott vizsga nem tartozik a ALFONS-nyelvek közé, a szintlépés lehetősége értelemszerűen nem áll fenn, ettől eltekintve a nem ALFONS-nyelvet hallgató nyelvszakosokra vonatkozó követelmények szintén az itt szemléltetetteknek megfelelően alakulnak.

6) A számonkérés rendje

- a) **Új nyelvet kezdő collegisták esetében** a hallgatók nyelvi fejlődésének ellenőrzésére a Collegium a tanévek végén a négy fő nyelvi kompetenciát vizsgáló szintfelmérést végez. Az első év végén általánosságban A2-es szintű, a második év végén B1-es szintű, míg a harmadik év végén B2-es szintű feladatsorokkal. A tesztek nehézségi szintje

az egyes nyelvek sajátosságait szem előtt tartva ettől adott esetben némileg természetesen eltérhet, de a vizsgáztatás során a vizsgáztatóknak alapvetően figyelembe kell venniük a vizsgát megelőző kurzusok tananyagát is („progress exam”).

A felmérést írásbeli és szóbeli komplex vizsga alkotja. Az írásbeli vizsga (teszt és/vagy hallás utáni szövegértés) a kurzusvezető szervezésében és irányításával zajlik. A szóbeli vizsgabizottság legalább két főből áll, ezek 1) a vizsgára felkészítő kurzus oktatója és 2) egy felkért nyelvtanár kolléga (nyelvi műhely vezetője vagy titkára, felsőbbéves műhelytag, senior hallgató vagy diákképviselői tag stb.)

A szintfelmérés keretét egy-egy, a Neptunban meghirdetett „nullkredites” vizsgakurzus alkotja. A felmérés során összességében 60% teljesítése az elvárt minimális követelmény, 60–80% közötti teljesítményért „4 (jó)”, 80–100% közt pedig „5 (jeles)” érdemjegy jár.

A szintfelmérést a collegiumi nyelvtanárok koordinálják.

b) Óralátogatási kötelezettség

A Collegium biztosította nyelvórákon a részvétel kötelező. Ez alól az igazgató eseti felmentést adhat. A collegiumi nyelvi kurzusok látogatása a hallgató felvételekor általa vállalt célkitűzések eléréséig, vagyis a nyelvvizsga/nyelvvizsgák megszerzéséig, ill. bemutatásáig, vagy a collegiumi szabályozás tekintetében ezekkel egyenértékűnek tekintett nullkredites vizsgák teljesítéséig kötelező marad. A rendszeres óralátogatást az adott kurzusvezető ellenőrzi és dokumentálja. A hallgató a kontaktórák legalább 75%-án köteles megjelenni (órakeret félévente átlagosan ca. $12 \times 4 = 48$ óra, ebből tehát min. 36 óra).

- c) *A latin nyelv tanulásáról:* Első collegiumi évében minden alapképzésben bölcsész- és társadalomtudományi karra járó, valamint az osztatlan tanárképzésben bölcsész alapkáros első három évében felvett collegistának kötelező a latin nyelv tanulása. A Filozófia Műhely hallgatói választhatnak a latin és az ógörög nyelv között.

III.

ZÁRADÉK

Minden olyan egyedi esetben, amelyről e szabályzat nem rendelkezik, a hallgató nyelvtanulási kötelezettségének teljesítésére vonatkozó kérését egyéni elbírálás alá eső kérvény formájában nyújthatja be a Collegium igazgatójához, beleértve a szabályzatban rögzítettektől való szintbeli eltérésre, illetve az ALFONS-nyelvek körébe nem tartozó nyelvekből szerzett nyelvvizsgák elfogadtatására vonatkozó kéréseket is. Az ALFONS program keretében sikeresen teljesített nyelvi szintfelmérő vizsgák az egyéni kérvények elbírálása során figyelembe veendőek.

EC BYZANTIUM KÖZPONT

(ÖNÁLLÓ COLLEGIUMI OKTATÁSI-KUTATÁSI EGYSÉG)

Az ELTE az Eötvös József Collegiumban mint önálló kutatóhelyen működő nagy nemzetközi kutatási pályázat (OTKA NN 104456 „Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal”) kimagasló nemzetközi eredményeinek köszönhetően 2015. szeptember 1-jével az egyetem kutatóegyetemi, az ELTE BTK keretátadással biztosított szakmai, és a Collegium kiegészítő szakkollégiumi támogatásából, alapító szándéknyilatkozat hitelesítésével létrehozta az EC Byzantium Központot (<http://byzantium.eotvos.elte.hu/>). A bizantinológiai és a rokon tudományterületek (francia, olasz, német és görög irodalmak, valamint történeti vonatkozások) kutatásának keretét adó oktatási-kutatási központ egyszerre jelent szilárd alapot a nemzetközi kapcsolatrendszer tartalmak (a hallgatókat önálló kutatásokra ösztönző) működtetéséhez és a szakos filológiai képzésekhez. A Byzantium Központ Horváth László témavezetése mellett önálló munkaszámmal a Collegium keretein belül működik (lásd 65. oldal). A központ és munkatársainak kutatási eredményeiről és a *Byzanz und das Abendland V* nagy nemzetközi konferenciáról lásd 65–69. oldal és 135–152. oldalak. Az alábbiakban az „Antiquitas – Byzantium – Renascentia” (ABR sorozat) eddig megjelent köteteit, a Központ irányítása mellett működő Magyar Bizantinológiai Társaság 2016. évi tevékenységére vonatkozó beszámolót, végül Juhász Erika beszámolóját a XXIII. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszusról, illetve a Byzantium Központ munkatársai által ott tartott önálló ülésszak részletes programját közöljük.

Könyvsorozat**ANTIQUITAS – BYZANTIUM – RENASCENTIA:**

sorozatszerkesztők: Farkas Zoltán – Horváth László – Mészáros Tamás

ISSN: 2064-2369

I. Szepessy Tibor: *Bevezetés az ógörög verstanba*. Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-10-3. 266 p.

II: Kapitánffy István – Szepessy Tibor (szerk.): *Bevezetés az ógörög irodalom történetébe*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-08-0. 276 p.

III: Tóth Iván: *Alexandros Homérosa. Arrhianos-tanulmányok*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-03-5. 208 p.

IV: *Philologia nostra*. Bollók János összegyűjtött tanulmányai. Szerkesztette: Mészáros Tamás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-00-4. 516 p.

V: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland: Begegnungen zwischen Ost und West*. Bibliotheca Byzantina 1. Eötvös-József Collegium ELTE, Budapest, 2013. ISBN: 978-615-5371-15-8. 375 p.

VI: Achilleus Tatios: *Leukippé és Kleitophón története*. Fordította: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-27-1. 151 p.

VII: Szepessy Tibor (szerk.): *Római költők antológiája*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-25-7. 575 p.

VIII: Maywald József – Vayer Lajos – Mészáros Ede: *Görög nyelvtan*. Szerkesztette: Mayer Gyula. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-31-8. 333 p.

IX: Jacqueline de Romilly – Monique Trédé: *Az ógörög nyelv szelleme*. Fordította: Vargyas Brigitta. Szerkesztette: Horváth László. TypoTeX Kiadó, Budapest, 2014. ISBN: 978-963-2793-95-5. 135 p.

X: László Horváth (Hrsg.): *Investigatio Fontium. Griechische und lateinische Quellen mit Erläuterungen. Beiträge der Tagung Klassisches Altertum – Byzanz – Humanismus der XI. Ungarischen Konferenz für Altertumswissenschaft*. Eötvös-József Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-33-2. 281 p.

XI: Horváth László: *Az új Hypereidés. Szövegkiadás, tanulmányok és magyarázatok*. TypoTeX, Budapest, 2015. ISBN: 978-963-2798-18-9. 301 p.

XII: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland II. Studia Byzantino-Occidentalia*. Bibliotheca Byzantina 2. Eötvös-József Collegium ELTE, Budapest, 2014. ISBN: 978-615-5371-36-3. 257 p.

XIII: János Nagyllés – Attila Hajdú – Gergő Gellérfi – Anne Horn Baroody – Sam Baroody (eds.): *Sapiens Ubique Civis. Proceedings of the International Conference on Classical Studies (Szeged, Hungary, 2013)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-40-0. 424 p.

XIV: Zsuzsanna Ötvös: „*Janus Pannonius's Vocabularium*”. *The Complex Analysis of the Ms. ÖNB Suppl. Gr. 45*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-41-7. 354 p.

XV: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland III. Studia Byzantino-Occidentalia*. Bibliotheca Byzantina 3. Eötvös-József Collegium ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-44-8. 300 p.

XVI: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident II. Tradition, transmission, traduction*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-46-2. 236 p.

XVII: Ágnes Ludmann (ed.): *Mare nostrum. Studia Iberica, Italica, Graeca. Atti del convegno internazionale Byzanz und das Abendland – Byzance et l'Occident III (24-25 novembre 2014)*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-45-5. 186 p.

XVIII: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung II. Beiträge der Tagung 'Quelle und Deutung' am 26. November 2014 (EC Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, I.II)*. Eötvös-József Collegium ELTE, Budapest, 2015. ISBN: 978-615-5371-47-9. 159 p.

XIX: Dión Chrysostomos: *Tróját nem vették be. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-55-4. 172 p.

XX: Balázs Sára (Hrsg.): *Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. Ib 3*. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.I. Eötvös-József-Collegium ELTE, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X] ISBN: 978-615-5371-66-0. 332 p.

ABR XXI: Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia*. Bibliotheca Byzantina 4. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-68-4. 276 p.

ABR XXII: Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits*. Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-63-9. 332 p.

ABR XXIII: Ágnes Ludmann (ed.): *Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi*. Collegio Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-65-3. 276 p.

ABR XXIV: Balázs Sára (Hrsg.): *Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015*. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. [ISSN: 2064-969X] ISBN: 978-615-5371-67-7. 212 p.

ABR XXV: Dóra E. Solti (ed.): *Studia Hellenica*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-69-1. 132 p.

Beszámoló a Magyar Bizantinológiai Társaság 2016. évi tevékenységéről

A Társaság által szervezett felolvasóülések:

2016. március 1. Christian Gastgeber (Bécs, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung): *Geheimnisvoll und chaotisch: Das Originalregister des Patriarchats von Konstantinopel des 14. Jh.*

2016. április 18. Herwig Maehler (Bécs, a University College London nyugalmazott professzora): *Euripides-Scholien auf Papyrus und in den byzantinischen Handschriften*

2016. május 2. Klaus Belke (Bécs, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung): *Bithynien: Nur das Hinterland von Konstantinopel?*

A Magyar Bizantinológiai Társaság több tagja (az elnökség szinte teljes egészében) részt vett (előadóként) a Belgrádban szervezett XXIII. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson (2016. augusztus 22–27.), ahol az elnökség 2 tagja képviselte a Magyar Bizantinológiai Társaságot a Nemzetközi Bizantinológiai Szövetség tisztújító közgyűlésén.

A Magyar Bizantinológiai Társaság 2016 novemberében társszervezője volt az Eötvös József Collegiumban megrendezett *Byzanz und das Abendland V.* nemzetközi konferenciának (november 21–24.): <http://byzantium.eotvos.elte.hu/byzanz-und-das-abendland-v/>

2016. évi utolsó felolvasóülés:

2016. december 13.: Bojana Pavlović (Belgrád, Serbian Academy of Sciences and Arts): *The "Sins" of the Emperor Michael VIII and the Historiography of the Palaiologan Period*

Kötetbemutató: *Jean de Joinville: Szent Lajos élete és bölcs mondásai*

A Társaság 2016-ban folyamatosan működött. A tagok a Társaság céljainak megfelelően végezték tevékenységüket. A kutató- és oktatómunka a tervek szerint haladt. A Társaság tagjai részt vettek valamennyi, a szakterületükhöz tartozó hazai és külföldi konferencián, kongresszuson.

Források gyűjtése és a pályázatokon való részvétel ebben az évben nem sikerült. 2017-re stratégiánk változtatása mellett döntöttünk, a jövőben aktívabban kívánjuk folytatni a Társaság céljainak és működésének minél szélesebb körben való megismertetését.

Juhász Erika

Christian Gastgeber előadása

Juhász Erika: Beszámoló a XXIII. Nemzetközi Bizantinológiai
Kongresszusról (Belgrád, 2016. augusztus 22–27.)¹
(Antik Tanulmányok LXI [2017/1] p. 139–150.)

A 2011. augusztus 26-án Samokovban az Association Internationale des Études Byzantines nemzetközi küldöttgyűlése úgy határozott, hogy a következő (XXIII.) nemzetközi bizantinológiai kongresszust öt év múlva Belgrád rendezheti meg. A szerb főszervezők 2013 szeptemberében a nemzeti társaságok küldötteinek athéni gyűlésén ismertették részletes terveiket, s ott vált véglegessé, hogy a konferencia mottója Byzantium – a world of changes lesz. A mottóhoz Maximos Planudés Ovidius-idézete szolgáltatta az ötletet: Πάντα μὲν γὰρ μεταβάλλεται, ἀπόλλυται δὲ οὐδὲν.²

Öt év megfeszített munkájának köszönhetően 2016. augusztus 22-én másodízben gyűltek össze Belgrádban a világ bizantinológusai.³ A rendezvény fontosságát mutatja, hogy – felismerve a bizánci kutatások jelentőségét – a rendezők komoly állami támogatásra is számíthattak.⁴ A Belgrádi Egyetem Rektori

¹ A beszámoló az OTKA NN 104456 (Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal) pályázat és az osztrák FWF P25485 (The Chronicon Paschale. Critical Edition and Enhanced Edition Method) projekt keretében készült.

² Publii Ovidii Nasonis Metamorphoseon libri XV Graece versi 219–220. (Ov. Met. XV, 165: omnia mutantur, nihil interit).

³ Korábban a II. kongresszust tartották Belgrádban (1927. április 11–16.), melyet érdemben az első nemzetközi bizantinológiai kongresszusként ismernek el, ugyanis első alkalommal Bukarestben (1924) a központi hatalmak utódállamai – így hazánk és a bizantinológia szülőhazájának jogutódja, a Weimari Köztársaság – nem vehettek részt a konferencián. Belgrádban már Moravcsik Gyula, Darkó Jenő, Czebe Gyula és Kovács Andor is ott volt. A megnyitóünnepségen a Magyar Tudományos Akadémia képviselőiben Darkó Jenő köszöntötte a kongresszust, akit az alakuló ülésen a nyolc külföldi elnök egyikének is megválasztottak. Darkó a kongresszuson megalakult bizánci oklevelek kiadási bizottságának is tagja lett, s beválasztották (A. Heisenberg, P. Kretschmer, Ph. Kukules és H. Pernot mellett) a P. Kretschmer által kezdeményezett bizánci görögység szótárának bizottságába. (A szótár elkészítése még számos kongresszuson napirendre került, mígnem Erich Trapp kezdeményezésére 1974-ben indult meg a tényleges munka, melynek eredményeképpen 2016-ban a Lexikon zur byzantinischen Gräzität utolsó, 8. fasciculusa is nyomdába került.) Az első belgrádi kongresszusról a Magyar Távirati Iroda tudósított: MTI 1927. április 11., 16. kiadás: https://library.hungaricana.hu/hu/view/NapiHirek_1927_04/?pg=289&layout=s; 1927. április 16., 25. kiadás: https://library.hungaricana.hu/hu/view/NapiHirek_1927_04/?pg=392&layout=s. Bővebben: Moravcsik Gy.: A II. nemzetközi bizantinológiai kongresszus. (Belgrád, 1927. április 11–16.) EPhK 51 (1927) 146 skk.; Darkó J.: Jelentés a Belgrádban tartott II. nemzetközi bizantinológiai kongresszusról. Akadémiai Értesítő 38 (1927) 179 skk.

⁴ A konferencia hivatalos szervezői a Szerb Bizantinológiai Társaság és az Association Internationale des Études Byzantines együttműködésben a Szerb Tudományos Akadémiával, annak Bizantinológiai Intézetével, illetve a Belgrádi Egyetem Jogi és Filológiai Fakultásával.

Hivatalának nagyelőadójában a rendezvény fővédnöke, a Szerb Köztársaság elnöke nyitotta meg a konferenciát.⁵ Az ünnepségen 49 nemzet zászlaja jelezte a résztvevők hovatartozását.

A megnyitó után rögtön kezdetét vette a szakmai munka, és hétfőtől szombatig körülbelül ezer előadást hallgathattak meg az érdeklődők. A plenáris előadások teljes (jegyzetelt) változatát külön kötetben kaphatták kézhez a regisztrált résztvevők, így az előadók csak 15-15 percben foglalták össze mondanivalójukat, amit fél óra vita követett. A többi előadás tartalmáról az előre leadott és a konferencia honlapján olvasható összefoglalók alapján tájékozódhattak az érdeklődők.⁶

A szervezők a korábbi konferenciákon tapasztaltakhoz képest az előadások csoportosításában is több újítást vezettek be. Kerekasztalra több mint 150 témajavaslat érkezett, melyek megvalósítása kivitelezhetetlennek tűnt, ezért úgy döntöttek, hogy némelyik témakör új kategóriában, az ún. tematikus szekciók között kaphat helyet. A magyar kutatók közül az Eötvös Collegium Byzantium Központjának ajánlották fel a lehetőséget, hogy az ott működő OTKA NN kutatócsoport (Klasszikus ókor, Bizánc és humanizmus. Kritikai forráskiadás magyarázatokkal) eredményeit önálló ülészakon bemutathassa.⁷ A kerekasztalok között szintén helyet kapott egy magyar szervezésű szekció, ahol a magyar kutatók mellett több neves külföldi bizantinológus működött közre.⁸ További magyar résztvevők: Németh András (jelenleg a Biblioteca

A rendezőbizottság elnöke Ljubomir Maksimović, a szervezőbizottság tagjai: Srđan Pirivatrić (társelnök), Dejan Dželebdžić, Vujadin Ivanišević, Bojana Kršmanović, Smilja Marjanović-Dušanić, Ljubomir Milanović, Danica Popović, Dragan Vojvodić, Bojana Pavlović, Miloš Cvetković és Tamara Matović.

⁵ Az ünnepélyes megnyitó a világhálón is látható: <https://www.youtube.com/watch?v=ANxfgK8-vao> (megtekintve: 2017.04.04.)

⁶ <http://byz2016.rs/program-2/?lang=en>

⁷ A szekció címe Byzantium and the West; előadók: Mayer Gyula (Der Plutarch des Janus Pannonius), Farkas Zoltán (Changing Tradition: On Psellos' Didactic Poem on Medicine), Horváth László (Der alte Ritter), Mészáros Tamás (On the Life of Chalkokondyles), Egedi-Kovács Emese (Analyse manuscritologique complexe du codex d'Ivion No. 463), Solti E. Dóra (Das Byzanzbild der modernen ungarischen Literatur), Juhász Erika (Excerpte aus dem Chronicon Paschale), Adorjáni Mária (Les deux fragments exégétiques du Suppl. Gr. 182 de la Bibliothèque Nationale de Vienne), Kovács István (Un livre destiné à l'enseignement?); szekcióelnökök: Georgia Xanthaki-Karamanou, Juhász Erika.

⁸ Byzantine World Chronicle as Open Text; előadók: Elizabeth Jeffreys, Juan Signes Codoñer, Sergei Mariev, Mészáros Tamás (Studying Byzantine Chronicles: Some Preliminary Remarks), Christian Gastgeber, Juhász Erika (An Intriguing Passage in Chronicon Paschale), Tóth Iván (Plutarch's Vita Alexandri as Open Text in Zonaras' Epitome Historiarum), szekcióelnökök: Farkas Zoltán, Horváth László.

Apostolica Vaticana kéziratárának görög custosa) egy olasz szervezésű kerekasztal keretében adott elő,⁹ Bara Péter Tamás pedig egy francia–román vezetésű kerekasztalban vett részt.¹⁰ Kiss Etele és Kriza Ágnes művészettörténeti,¹¹ Rózsa Márton pedig pecsétani tematikus szekcióban tartott előadást,¹² Vargha Mária és Kraft András a Central European University képviselőjében szerepelt egy-egy tematikus szekcióban.¹³

Szintén újdonságnak számított, hogy a bizantinológiai intézeteknek és kutatóközpontoknak – a konferenciákon egyre népszerűbbnek számító poszter műfaj mellett – külön szekciókban biztosítottak lehetőséget a bemutatkozásra. E kezdeményezésnek köszönhetően az ELTE Eötvös Collegiumában működő Byzantium Központ mindkét fórumon megjelenhetett.¹⁴

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy Karl Krumbacher anyanyelve az öt évvel ezelőtti kongresszushoz képest még inkább háttérbe szorult; mindössze 23 előadás hangzott el német nyelven (s köztük csak három előadónak volt német az anyanyelve). Néhány előadást hallhattunk szerb, újgörög és olasz nyelven is. A francia még viszonylag népszerű nyelvnek számít, de az előadók döntő többsége angol nyelven beszélt.

Az előadások a Belgrádi Egyetem Jogi és Filológiai Karán és a Szerb Tudományos Akadémián zajlottak, de számos kísérőrendezvényt kínáltak még az óvárosban, a konferencia közvetlen közelében. Az ortodox zenei koncert és

⁹ The Translations of Latin Texts into Greek and of Greek Texts into Latin as an Expression of the Cultural Exchange between East and West (13th–15th Centuries); szekcióelnök: Roberto Fusco. Az előadás címe: Boethius' De consolatione philosophiae in Planudes' Greek Translation at the Vatican Library.

¹⁰ Les frontières et les limites du Patriarcat de Constantinople; elnökök: Marie-Hélène Blanchet, Dan Ioan Mureşan. Az előadás címe: Exiled Prelates in Italy and in Jerusalem.

¹¹ Kiss Etele: Les débuts de la peinture monumentale en Hongrie: Constantinople – Kiev – Visegrád. Az ülészak címe: Byzantine Artistic Tradition and the Western World; elnökök: Günter Paulus Schiemenz, Dubravka Preradović. Kriza Ágnes: The Life-Giving Body of Christ: The Leaven Debate and Byzantine Sanctuary Decoration. Az ülészak címe: Studies in Byzantine Iconography – Part 2; elnökök: Mirjana Gligorijević Maksimović, Piotr Ł. Grotowski.

¹² Az előadás címe: The Imperial Kin: The Seal of Theodore Doukas Palaiologos and Its Symbolism. Az ülészak címe: Sigillography; elnökök Christos Stavrakos, Archibald Dunn.

¹³ Kraft András Dimitris Minasidisszel közösen a már említett ikonográfiai szekcióban adott elő (An Imperial Komnenian Depiction of the Last Judgment), Vargha Mária pedig (Traces of Byzantine Fashion in Hungary in the High Middle Ages) a Fashion in Transition: From Byzantium to the Byzantine Commonwealth című ülészakon; elnökök: Aleksandr Musin, Marcin Wołoszyn, Perica Špehar.

¹⁴ A szóbeli prezentációt Horváth László, az Eötvös Collegium igazgatója és Farkas Zoltán bizantinológus tartotta. A posztert a Szerb Tudományos Akadémia nagyelőadója mellett függesztették ki.

a középkori szerb kolostorokról szóló esti filmvetítések mellett több kiállítást kínáltak a szervezők: a látogatók számos XII–XVII. századi kéziratba nyerhettek betekintést; tanulmányozhatták a modern szerb építészetben és művészetben kimutatható bizánci hatást; megcsodálhatták a peći patriarchatus területének ikonfestészetét vagy Ljubica hercegnő palotájában az Athos-hegyről készült metszeteket.

Az egyetem aulájában fotókkal gazdagon illusztrált transzparenszek idézték meg a korábban Jugoszláviában szervezett két konferenciát: a már említett belgrádi és az Ohridban rendezett XII. nemzetközi bizantinológiai kongresszust.¹⁵

A hagyományoknak megfelelően könyvszemlét is rendeztek a bizánci tárgyú művek kiadóinak, melyen az Eötvös Collegium kiadványai, az *Antiquitas – Byzantium – Renascentia* könyvsorozat darabjai külön standon szerepeltek.

A konferencia jelentőségét és rangját mutatja, hogy az esemény tiszteletére postabélyeget jelentettek meg, melyet az *Association Internationale des Études Byzantines* közgyűlésén mutattak be augusztus 26-án.

A közgyűlésen az aktuális kérdések megvitatása mellett a küldöttek megszavazták az Argentin és a Macedón Bizantinológiai Társaság tagfelvételét a nemzetközi szövetségbe. Az AIEB keretein belül működő szakmai bizottságok sora is bővült: újjáalakult a Bizánci Művészettörténeti Bizottság. A küldöttgyűlés legfontosabb feladata az AIEB tisztségviselőinek megválasztása és a következő kongresszus színhelyének kijelölése volt. A szavazás eredményeképpen Johannes Kodert John Haldon váltotta az elnöki tisztségben.¹⁶ John Haldon alelnöknek Juan Signes Codoñert javasolta, akit a nemzeti társaságok képviselői elfogadtak. A szövetség titkára további öt évre Athanasios Markopoulos maradt, helyettese Taxiarchis Kolias lett. Michel Kaplan kincstárnoki megbízatása lejárt, a helyére Béatrice Caseau lépett. A kincstárnok helyettesének Vincent Déroche-t szavazták meg. Az egyes tisztségekre minden esetben egyetlen pályázat érkezett, a szavazók döntő többséggel bizalmat szavaztak a jelölteknek.

A 2021-ben megrendezésre kerülő következő nemzetközi kongresszus színhelyéről azonban parázs vita zajlott, s a három pályázatról végül kétlépcsős

¹⁵ Ohrid, 1961. szeptember 10–16. Az eseményről Györfly György készített beszámolót (Györfly Gy.: A XII. nemzetközi bizantinológiai kongresszus. Az MTA Filozófiai És Történettudományok Osztályának Közleményei 12 [1962] 135 skk.), aki az MTA II. osztályának képviselőjeként vett részt a kongresszuson. A beszámolóból megtudhatjuk, hogy az MTA I. osztálya Kopp Évát delegálta. Természetesen Moravcsik Gyula is részt vett a konferencián, akit az *Association Internationale des Études Byzantines* tiszteletbeli alelnökké is választott.

¹⁶ Öt éve Samokovban a küldöttek Judith Herrint választották meg elnöknek, de ő a szófiai kongresszus után lemondott tisztségéről. 2012 februárjában Párizsba rendkívüli küldöttgyűlést hívtak össze, ahol (Michel Kaplan ellenében) Johannes Koder szerezte meg a szavazatok többségét.

(titkos) szavazással döntött a közgyűlés: Nicosia, München és Isztambul versengéséből utóbbi, Konstantinápoly került ki győztesen.

A Központ munkatársai a bemutatkozó poszter előtt

Az EC Byzantium Központban működő OTKA NN kutatócsoport
ülésszaka a XXIII. Nemzetközi Bizantinológiai Kongresszuson

Thematic Session of Free Communications:

BYZANTIUM AND THE WEST

Conveners: Georgia Xanthaki-Karamanou, Erika Juhász

Gyula Mayer: *Der Plutarch des Janus Pannonius*

Zoltán Farkas: *Changing Tradition: On Psellos' Didactic Poem on Medicine*

László Horváth: *Der alte Ritter*

Tamás Mészáros: *On the Life of Chalcocondyles*

Emese Egedi-Kovács: *Analyse manuscritologique complexe du codex d'Ivion No. 463*

Dóra E. Solti: *Das Byzanzbild der modernen ungarischen Literatur*

Erika Juhász: *Exzerpte aus dem Chronicon Paschale*

Mária Adorjáni: *Τις ὁ ἀποστέλλας; Les deux fragments exégétiques du Supplément Grec 182 de la Bibliothèque Nationale de Vienne*

István Kovács: *Un livre destiné à l'enseignement ?*

Gyula Mayer: *Der Plutarch des Janus Pannonius*

Janus Pannonius (1434-1472), the most talented humanist in the Kingdom of Hungary, is best known for his Latin poems of different genres (epigrams, elegies, panegyrics). As an integral part of his curriculum in Ferrara, he studied also Greek. In a letter of 1467 Battista Guarino testifies, that he velut diuturnam sitim explore cupiens uno anno a primis eius linguae rudimentis ita prorsus hausit, ut Graeca volumina in Latinum converteret, et de Graecorum Latinorumque poetarum excellentia velut certissimus et aequissimus arbiter iudicaret.

Not long after his death scholars – both in Hungary and abroad – began to collect his extant works. Adrian Wolfhard informed Joachim Vadian in 1517 about his successful researches: Placuit diis immortalibus me Ioannis Pannonii compluria ingenii monumenta et suo Marte nata et e Graeco versa in Latinum sermonem invenire: Plutarchi De Utilitatibus Inimicitarum libellum, item eiusdem De Negotiositate alterum, Homeri quasdam fabulas, elegeias elegantissimas necdum Viennae impressas plures, epigrammatum libros duos – alii desiderantur

–, quibus sic Martialem secutus est, ut nec lac lacti similis sit, de Marcellis quoque panegyricum, poema adeo varium, adeo multiplex, adeo eruditum, ut circulum, quem quaerimus, doctrinarum facile sit deprehendere. Some years later Wolfhard published these translations, adding one more piece, a speech of Demosthenes. A manuscript containing the translation of a further (and much longer) work of Plutarch (Βασιλέων ἀποφθέγματα καὶ στρατηγῶν) has been published only in 1880. The fourth volume of an ongoing new critical edition of the works of Janus will contain these Latin translations with the Greek original on facing pages. The Latin text shows, that the Greek version used by Janus is – not surprisingly – significantly different from the text of modern critical editions. The textual tradition of Plutarch's *Moralia* is quite rich, and classical philologists tend to neglect the codices deteriores. In order to get as close as possible to the Greek text Janus has seen, one has to examine these neglected branches of the tradition, especially the numerous later manuscripts of the 14th and 15th centuries. Beside textual variants known from the Greek tradition, some passages in Janus have additional words or even syntagmata. Two excerpts from Πῶς ἂν τις ὑπ' ἐχθρῶν ὠφελοῖτο may serve as illustration:

1) Plut. 88D: μή τις σοί ποθεν ὑποφθέγγηται κακία τὸ τοῦ τραγωδοῦ

<<ἄλλων ἱατρὸς αὐτὸς ἔλκεσι βρύων>>.

(+ εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς λοιδορεῖ σε J q Y mg.) ἂν ἀπαίδευτον εἴπη σε (εἴπης edd.), ἐπίτεινε τὸ

φιλομαθὲς ἐν σεαυτῷ καὶ φιλόπονον.

Janus p. 10 Teleki: ne quis tibi succlamet illud tragicum:

‘Aliis medetur, ipse plenus ulcerum.’

Sin autem inimicus tibi detrahit, si te dicat ineruditum, erige in te ipso cupiditatem discendi,

et industriam;

2) Plut. 92E:

<<ἅπας>> γὰρ <<ὁ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος>> κατὰ Πλάτωνα, καὶ τὸ τοῦ Σόλωνος ἔχειν αἰεὶ δεῖ πρόχειρον <<ἀλλ’ ἡμεῖς αὐτοῖς οὐ διαμειψόμεθα / τῆς ἀρετῆς τὸν πλοῦτον>>, οὐδὲ γε βοαῖς (βοὰς edd.) (+ χρανθησόμεθα J2 pq) δεδειπνισμένων θεάτρων (+ χρανθηγόμεθα F2 mg.), οὐδὲ τιμάς (+ δηλώσομεν Jpq (mg.)) καὶ προεδρίας παρ’ εὐνούχοις καὶ παλλακαῖς καὶ σατραπείαις (σατράπαις edd.) βασιλέων.

Janus p. 21 Teleki:

Quia ‘omne quicquid supra terram sub terrave est auri, aequè pretiosum non est ac virtus’ secundum Platonem. Illud etiam Solonis par est habere semper

in promptu: 'Nos virtutem opibus non permutabimus unquam', nec vociferationibus contaminabimur ineptientium theatrorum, nec honoribus cuiusquam aemulabimur et potentatibus apud eunuchos vel pellices vel satrapas regum. The origin of these additions lies obviously in the well known phenomenon, that less understandable passages are first explained by marginal or interlinear glosses, and then during the process of successive copying at some point these glosses creep into the "main text" of the author. In that way, the "extra work" of byzantine scholars help identify the branch of the textual tradition followed by Janus and makes possible to reconstruct his Greek original.

Zoltán Farkas: *Changing Tradition: On Psellos' Didactic Poem on Medicine*

Among the works of the 11th century Byzantine polymath there is a didactic poem on medicine (De medicina ed. Westerink). The modern reception of the text is not unanimous, among other questions it is disputed whose works the author used as a source and which 'tradition' or 'school' he belonged to. After the analysis of a few characteristic passages and the thorough examination of a word which seems to be a hapax legomenon we have come to the conclusion that Psellos' work is not so much a part of the changing tradition of the technical literature of medicine but rather a valuable text for those who are interested in what general knowledge (enkyklios paideia), changing even in Byzantium, involved and how it developed. Michael Psellos seems to have returned to the ancient Greek-Roman tradition which considered medicine to be one of the sciences (artes liberales) that could be cultivated by homines liberi.

László Horváth: *Der alte Ritter*

Der Vortrag setzt sich zum Ziel, im Rahmen einer textkritischen und philologischen Analyse die wichtigsten Charakteristika und Forschungsschwerpunkte des griechischen Gedichts Πρέσβυς Ἰππότης erneut unter die Lupe zu nehmen und die einschlägige Forschung hoffentlich um neue Erkenntnisse zu bereichern. Seit der Entdeckung des Gedichts sind bis heute nun beinahe zweihundert Jahre vergangen. Während dieser Zeit sind für den Text zahlreiche – sowohl sprach- und literaturwissenschaftliche wie auch kulturhistorische – Deutungsversuche und Interpretationsvorschläge entstanden.

Für die Erforschung und Edition des Textes resp. seiner Überlieferung waren von vornherein – ganz besonders im 19. Jahrhundert – heftige Fachdebatten charakteristisch, die es sich zweifelsohne auch in philologischer Hinsicht

aufzuspüren lohnt. Der Germanistikprofessor Friedrich Heinrich von der Hagen (zunächst Breslau, später Berlin) berichtet über den Fund in einem seiner im Jahre 1821 veröffentlichten Briefe aus Rom (datiert vom 21. April 1817) über seine – Goethes Reisen gesucht heraufbeschwörenden – Italienaufenthalte. Das im vatikanischen Codex überlieferte, 307 Zeilen umfassende griechischsprachige Gedicht beschreibt eine Episode des Arthur-Legendenkreises – und zwar, wie später von Struve festgestellt werden konnte, nach dem Muster der Einleitung des französischen Ritterromans *Guiron le Courtois* (nach dem vermutlich ursprünglichen Titel *Palamède*).

Die zwei selbständigen, den *Tristan-Roman* einleitenden Episoden – unter ihnen die Legende vom alten Ritter –, die sich jedoch nicht organisch in die Haupterzählung fügen, wurden dann vom Pisaner Rusticiaus, dem Mitgefangenen des Marco Polo, zusammengefasst, dessen Bearbeitung auch als unmittelbare Quelle für das griechische Gedicht gedient haben muss. Von der Hagens Textausgaben von 1821 sowie 1824 sind nicht nur auf schonungslose Kritik gestoßen – der Editor wurde dabei andeutungsweise sogar der Fälschung bezichtigt (Verweis von Gidel, 1866). Die Textausgabe, die Breillat (1938) und Rizzo Nervo (2000) – nebst grundsätzlicher neuen Kollationierung des Manuskripts – ihren eigenen kritischen maßgebenden Textausgaben zugrunde gelegt haben, wurde 1846 von Ellissen angefertigt. Von der Hagen selbst hat Ellissens Arbeit im Jahre 1848 negliert, wodurch er den ignorierten Experten zu einer beispiellosen Attacke gereizt hatte (1871). Aus textkritischer Sicht sind von einer neuen Kollationierung des Manuskripts weitere Erkenntnisse und Ergebnisse zu erwarten. (Die Zusammenstellung der Testimonien, vor allem der Reminiszenzen aus der griechischen Literatur sowie die Veröffentlichung der kritischen Ausgabe in der testes-Spalte könnte auch für weitere Forschungen von Nutzen sein.)

Der Vergleich mit dem französischen Vorbild, die erneute Untersuchung der Gemeinsamkeiten und Unterschiede sowie der homerschen und sonstigen griechischen literarischen Anklänge – vor allem unter lexikalischem und grammatischem Aspekt – können die Forschung den vorerst unerschließbaren Geheimnissen der Entstehung dieses einzigartigen Gedichts (ohne unmittelbare griechische Vorlage und ohne nachweisbare Nachfolger) hoffentlich doch etwas näher bringen.

Dies erweist sich als um so notwendiger, als ein zufriedenstellender Forschungskonsens bislang weder bezüglich der griechischen literarischen Anklänge, noch im Hinblick auf den Einfluss des französischen Ritterromans

sowie der Homerschen Epen, ebenso wenig aber die dichterische Zuordnung und Adaptation betreffend erzielt werden konnte. Ort und Zeit der Entstehung des Textes (Ende 13. Jh. bis 2. Hälfte 15. Jh.) gelten ebenfalls als unsicher (vgl. den Hinweis von Breillat auf eine mögliche Bindung des Werkes und/oder des Autors an Zypern und die umsichtige Analyse von Rizzo Nervo). Andererseits kann das Gedicht als ein besonders bedeutendes – zumal in mehrfacher Hinsicht einzigartiges – Denkmal für die interkulturelle Adaptation: die interpretatio Graeca betrachtet werden (vgl. Goldwyn 2012).

Tamás Mészáros: *On the Life of Chalcocondyles*

We have little information about the life of Laonikos Chalkokondyles. The main group of sources is represented by the allusions the author makes to himself and his family. Though the eight letters addressed by Michael Apostolios to Laonikos were also counted among the biographical sources (É. Legrand, *Bibliographie hellénique des XVe et XVIe siècles*, Paris 1885; H. Noiret, *Lettres inédites de Michel Apostolis*, Paris 1889), it seems today more likely that the addressee of those epistles was not the Athenian historiographer but another Laonikos, from Chania. As the third and last source, the traditional biography written by an unidentified author, extant in two manuscripts, can be mentioned. Monacensis Graecus 150, the manuscript including Laonikos Chalkokondyles' historical work, includes, on folios 1r through 3v the alleged biography about him and his relative Demetrios, attributed to a physician and natural scientist, Antonios Kalosynas. The short account does not really include any new data about the author. The title of the work, written in red ink, reads: Ἀντωνίου τοῦ

καλοσυνᾶ ἱατροῦ φυσικοῦ προοίμιον καὶ εἰς τὸν βίον τοῦ χαλκοδύλου. On the margins of the sheet, but in black ink, one can read the following remark: εἰς τὸν βίον τοῦ χαλκοδύλου ἰωάννου κυζίκου. The work was published on the basis of the manuscript in Ch. Hopf, *Chroniques gréco-romaines inédites ou peu connues*, Berlin 1873. The insertion at the end of the codex states: Ἐτελειώθη τὸ παρ(ὸν) χρονικ(ὸν) τοῦ νικολάου τ(οῦ) | χαλκοδήλου λαονικέως, ἁωφωξζ' | μηνὶ νοευρίου στὰς κα' | ἐν τῷ τολέτῳ | τῆς ἰσπανί(ας). That is, the copying of the codex was finished in Toledo on November 21, 1567; unfortunately, the scribe does not introduce himself. Folios 2r through 7r of codex Parisinus regius Graecus 1779 also presents the biography of the two Laonikos. Apart from some insignificant differences, the text is identical

to the text of the manuscript in Munich; its title, however, is εἰς τὸν βίον τοῦ χαλκονδύλου ἰωάννου κυζίκου. The manuscript adds a table of contents before each of the first and second books of Laonikos' work. In the table of contents to book one, immediately after the shortened title, the enigmatic Ioannes Kyzikos is mentioned once again: προοίμιον ἰωάννου κυζίκου καὶ εἰς τὸν βίον αὐτοῦ. Despite the numerous similarities – the title, the image of the readings, or the marginal synopses quoting individual sentences from the work – the respective manuscripts from Munich and Paris come from different scribe. This is proved beyond any doubt by the substantial differences in the Paris codex, where the author's name is consistently spelt differently: instead of χαλκόδουλος and χαλκόδηλος, we have χαλκόνδουλος and χαλκόνδηλος. Moreover, the name of Antonios Kalosynas remains unmentioned here in the context of the biography. The scribe of the Paris codex also used black ink exclusively, probably inserting the name of Ioannes Kyzikos into the Munich codex as well. At the same time, the copier of the Paris manuscript can be identified on the basis of the entry into the codex as ὑπὸ ἀνδρέου δαρμαρίου τοῦ ἐπιδασκίου. Andreas Darmarios was the most famous copier in the 16th century, having produced more than a hundred manuscripts. The swiftness of his work, however, is not proportionate with his reliability. In keeping with the famous proverb: "ita scelestus erat Andreas Darmarios, ut nihil illi credere debeamus, nec titulis eius". The name of Ioannes Kyzikos is probably also fictitious; at the very least, the adjectival form derived from a topographical name (Κυζικηνός) seems mistaken despite all expectations. Besides discussing general questions concerning the text, this paper attempts to reconstruct the text of the biography on the basis of the two manuscripts.

Emese Egedi-Kovács: *Analyse manuscritologique complexe du codex d'Ivion No. 463*

Le codex d'Ivion No. 463 – manuscrit byzantin conservé au Mont Athos, qui contient une version abrégée en grec du roman de Barlaam et Joasaph – se caractérise par une présentation singulière : tout au long de ses 135 feuillets, le texte grec est accompagné dans la marge d'une traduction française. La documentation sur le texte français est assez limitée. En raison de la difficulté d'accès au manuscrit, il n'a jamais connu d'édition, à l'exception de quelques fragments transcrits par Paul Meyer en 1886. C'est cette lacune que nous envisageons de combler par l'établissement d'une édition critique. À l'époque, Paul Meyer a daté la traduction française au commencement du xiiie siècle.

Néanmoins quelques particularités linguistiques et graphiques font penser qu'elle serait peut-être encore plus ancienne. La langue et la graphie, ainsi que la manière de traduire, témoignent d'une grande exigence de qualité. Il s'agit d'un travail élégant – exécuté visiblement par une seule main –, et d'une traduction bien précise. L'auteur anonyme avait selon toute apparence une solide connaissance du grec : son texte français rend assez précisément l'original, présentant parfois même des traductions en miroir. Le texte français est soigné et bien construit, composé de phrases complètes, il ne s'agit donc pas d'une traduction dite « mot à mot », à savoir sans prise en compte des règles linguistiques. Nous supposons que l'auteur a travaillé en deux étapes : ayant exécuté la traduction française sur un support à part, il l'aurait ensuite copiée dans les marges du codex, ce qui peut expliquer l'écriture propre et fluide. Le texte français est écrit en koïnè littéraire de l'époque, en « francien ». Toutefois nous pouvons y déceler également des traits dialectaux, notamment ceux du picard, du normand et du dialecte de l'Est, mais peut-être est-ce le normand qui l'emporte. Ainsi supposons-nous que le traducteur anonyme fut probablement d'origine normande, issu soit de la Normandie, soit du sud de l'Italie ou de Sicile (parmi les Normands d'Italie, nous trouvons sans doute des personnes trilingues maîtrisant à la fois le latin, le grec et le français). L'existence d'établissements latins dans la capitale de Byzance est bien attestée : de grandes communautés d'Italiens vivaient à Constantinople et ailleurs dans l'Empire byzantin. En ce qui concerne le codex lui-même, des recherches récentes ont prouvé qu'il fut préparé à la fin du xie siècle (vers 1075) dans le monastère Lophadion à Constantinople d'où plus tard, sans qu'on puisse dire exactement quand, il fut apporté au monastère d'Ivion du Mont Athos. Il comporte 135 feuillets de parchemin de 23 sur 17 cm, rédigés sur une seule colonne, et ornés de 80 enluminures magnifiquement élaborées. En raison des graves mutilations subies par le manuscrit – surtout dans les marges latérales – la traduction française présente bien des lacunes. Cependant, dans la plupart des cas, il nous paraît possible de la compléter à l'aide du texte grec. Que ce soit le texte grec à partir duquel le traducteur a exécuté sa traduction – et non par l'intermédiaire d'une traduction latine – cela ne fait aucun doute. Reste pourtant à savoir quel texte avait-il sous les yeux en la réalisant, autrement dit si ce fut bien le texte grec du manuscrit d'Ivion tel qu'il y apparaît aujourd'hui qu'il a utilisé pour sa traduction. Car, bien que la traduction française suive dans la plupart des cas fidèlement la version grecque du codex d'Ivion, elle en diffère tout de même sur certains points. Il semblerait que ces divergences

surviennent surtout là où le scribe grec commet une erreur. L'exemple le plus intéressant en est celui où la traduction française cite un mot qui – bien que figurant dans toutes les versions connues – manque au texte grec du codex d'Ivion. Une analyse manuscritologique complexe (paléographique, codicologique, structurelle, et iconographique) du livre semble importante, non seulement du point de vue philologique, mais aussi dans la perspective des sciences sociales, dans la mesure où elle nous amènera sans doute à éclairer plusieurs points restés obscurs de ce manuscrit bilingue unique. Ainsi, dans notre communication nous intéresserons-nous également à comprendre le contexte social et historique dans lequel une telle entreprise – assez grandiose par ailleurs – a pu se révéler utile et surtout réalisable, ainsi que le milieu de production, de circulation et de lecture du livre, lequel semble être marqué par une touche interculturelle, tout comme l'œuvre qu'il renferme, témoignant de manière tangible de la rencontre évidente entre le monde grec/byzantin et le monde occidental à une époque relativement précoce.

Dóra E. Solti: *Das Byzanzbild der modernen ungarischen Literatur*

Byzanz als Motiv bildet einen vielseitigen und vielfach interpretierbaren Bestandteil der modernen ungarischen Literatur. Der Vortrag untersucht die byzanzbezogene ungarische Literatur von der Epoche der Aufklärung bis zum Ende des 20. Jahrhunderts, den Symbolwert von Byzanz in den einzelnen literarischen Werken, sowie das Verhältnis der dargestellten byzantinischen Epochen zu den Ereignissen des 19.-20. Jahrhunderts. Es wird versucht, durch die Literatur einen Einblick in die zeitgenössische ungarische Byzanzrezeption zu verschaffen.

Das 19. Jahrhundert

Das negative Byzanzbild der Aufklärung wird im 19. Jahrhundert durch die ersten Forschungen bezüglich der ungarischen Landnahme unterstützt, die ersten wissenschaftlichen Untersuchungen hinterlassen ein dichotomes Bild: die tapferen, aber naiven Ungarn, eben angekommen im Karpathenbecken, stehen den schlauen, hinterlistigen Byzantinern gegenüber. Byzanz erscheint also als eine den Ungarn gegenüber feindliche Macht, und dieses Bild bleibt bis in die Mitte des 20. Jahrhunderts in den historischen Romanen vorherrschend.

Das 20. Jahrhundert – historische Romane mit und ohne Bezugnahme auf Ungarn

Die erste Gruppe der historischen Romane bilden die ungarnbezogenen Byzanzwerke, in denen Byzanz häufig als eine verfallene und unmoralische

Großmacht dargestellt wird, der gegenüber Ungarn tapfere Helden aufweisen kann. In diesen Werken werden zwei Epochen behandelt: die ungarische Landnahme bzw. das Zeitalter der Ungarneinfälle in Ost- und Westeuropa, sowie die Epoche der Árpáden. Zur zweiten Gruppe gehören Byzanzwerke ohne Bezugnahme auf Ungarn: sie behandeln die Epoche Theoderichs, die Epoche von Justinian und Theodora, die Komnenenzeit, den vierten Kreuzzug und den Fall Konstantinopels.

Das rote Byzanz - Symbol für die Sowjetherrschaft

Der Dichter György Faludy, der eine stark antikommunistische Meinung vertrat, widmete während der stalinistischen Ära einen ganzen Band seinen antikommunistischen und antistalinistischen Gedichten mit dem Titel *Emlékkönyv a rút Bizáncról* („Erinnerungen über das rote Byzanz“), und schuf damit eine neue Art der Byzanzinterpretation. Das rote Byzanz ist mit der Sowjetunion gleichzusetzen, einer diktatorischen Großmacht, die sich früher selbst als zweites Byzanz definierte. Die Gedichte des Bandes werden durch die gemeinsame Metapher von Byzanz verbunden. Das überaus suggestive Bild des roten Byzanz lässt also eine zweifache Interpretation zu: Rot ist die Farbe des Kommunismus und der Fahne der Sowjetunion, aber auch die Farbe des Blutes der unschuldigen Opfer. Die von Faludy geprägte Metapher Byzanz gleich Sowjetunion finden wir auch in dem Novellenband *Torkig Bizáncal* („Satt mit Byzanz“) von Mátyás Sárközy. Die Novellen des Bandes handeln von der Revolution 1956, von dem Volksaufstand der Ungarn gegen die Sowjetunion.

Die sozialistische Ideologie

Eine andere Möglichkeit der Byzanzinterpretation ist in den historischen Romanen der sechziger Jahre zu beobachten. In den zwei Byzanzromanen von Miklós Szentkuthy, *A megszábadított Jeruzsálem* („Das befreite Jerusalem“), bzw. *Bizánc* („Byzanz“) werden die Ereignisse aus der Perspektive der unteren Schichten der Gesellschaft dargestellt. In diesen Werken kommt die kommunistische Terminologie des 20. Jahrhunderts häufig vor: es geht um Ausbeutung der Armen durch die Reichen, um die Gleichsetzung der Religion mit dem Aberglauben, und sogar auch um das Proletariat. Das Zielpublikum dieser Romane ist leicht zu bestimmen: Da die Erzählung gute Vorkenntnisse in der byzantinischen Geschichte voraussetzt, und ohne diese nicht nachvollziehbar ist, richten sie sich aller Wahrscheinlichkeit nach an die linken Intellektuellen der 1960-er Jahre.

Prokop als Hauptquelle

Die Herausgabe der ungarischen Übersetzung der Anekdoten von Prokop im Jahre 1984 stellt einen Wendepunkt in der Geschichte der ungarischen Byzanzliteratur dar. Nach diesem Zeitpunkt handeln alle byzanzbezogenen historischen Romane, bis zum Ende des 20. Jahrhunderts, ausschließlich von der Epoche Justinians und Theodoras, und der größte Teil dieser Romane stellt eine Paraphrase von Prokop dar. Die Ereignisse werden aus einer einseitigen Perspektive dargestellt, wobei die düstere Atmosphäre von Prokop vorherrschend bleibt.

Erika Juhász: *Exzerpte aus dem Chronicon Paschale*

Das im 7. Jh. n. Chr. entstandene Chronicon Paschale (Osterchronik) ist nach unserem gegenwärtigen Kenntnisstand in einer einzigen Handschrift: in dem im 10. Jh. kopierten Codex Vaticanus Graecus 1941 überliefert. Im Laufe des 16. Jhs. wurden von der Chronik mindestens vier Abschriften angefertigt. Drei von diesen sind das Werk des Andreas Darmarios (Codex Monacensis Graecus 557; Codex Holmiensis Graecus Va. 7,1–2; Codex Upsaliensis Graecus n. 2 – von der früheren Fachliteratur in einer wahrscheinlich inkorrekten Reihenfolge der Kopien angegeben); der Verfasser der den Experten wohl am wenigsten bekannten, jedoch besten und nachweislich vom Vatikaner Codex angefertigten Abschrift (Codex Matritensis Graecus 4860) ist bis jetzt unbekannt. Zurzeit wird an einer zeitgemäßen und sachgerechten Beschreibung und adäquaten paläographisch-kodikologischen Analyse der Handschriften gearbeitet, bei der weitere Codices mit aus der Chronik stammenden, kleineren, zusammenhängenden Textpartien bzw. thematisch gesammelten Daten ebenfalls nicht außer Acht gelassen werden dürfen. Diese Bruchstücke sind nicht nur an und für sich interessant, zumal sie auch im Hinblick auf die schon bekannten Handschriften des Chronicon Paschale sowie ihre Entstehungsgeschichte weitere wertvolle Erkenntnisse liefern können. Grundsätzlich wichtig ist die Unterscheidung zwischen den Auszügen aus dem Text der Osterchronik selbst vs. solchen, die auf von späteren Schreiberhänden in den Codex aus dem 10. Jh. eingetragene Textteile zurückgehen. Im Vortrag wollen wir uns auf Erstere beschränken (d.h. die in der Fachliteratur irrtümlicherweise auf die Osterchronik zurückgeführten Textabschnitte ausklammern). Der umfangreichste der Auszüge ist eine Textpartie im Thesaurus Temporum des Joseph Juste Scaliger, die nach einem Exzerpt von Isaac Casaubon in das Werk aufgenommen wurde. Casaubons – heute in der Oxford Bodleian Library aufbewahrtes – Exzerpt

ist auch in überlieferungsgeschichtlicher Hinsicht von großer Bedeutung: Höchstwahrscheinlich nach einer Abschrift des Andreas Darmarios angefertigt, stellt es einen wichtigen Meilenstein in der Geschichte der von der Forschung bislang inkorrekt rekonstruierten Darmarios-Handschrift dar. Ebenfalls wegen Darmarios' Kopien interessant, jedoch auch für den Weg des Codex Vaticanus Graecus 1941 belangvoll sind zwei weitere Handschriften (Codex Ambrosianus Graecus

814 [A 175 inf.] und Codex Vaticanus Graecus 1949 VI), die aus dem Chronicon Paschale nur die Konsullisten überliefert haben. Die Vatikaner Handschrift wurde von dem aragonischen Wissenschaftler Jerónimo Zurita y Castro 1551 in Sizilien entdeckt, der den Codex nach Rom und später – unter anderem – nach Zaragoza mitnahm. Die nach ihrem Fundort auch als Fasti siculi bekannte Chronik hat wegen der in ihr enthaltenen chronologischen Daten – besonders wegen der Konsulliste – in zeitgenössischen wissenschaftlichen Kreisen großes Interesse erweckt; mehrere Forscher haben sich die Handschrift ausgeliehen, um daraus Abschriften oder Exzerpte anzufertigen (bzw. anfertigen zu lassen). Die Identifizierung der Konsulnamen und ihrer Quellen ist eine außerordentlich komplizierte Aufgabe. Diese Auszüge sowie die sich auf sie beziehende Korrespondenz humanistischer Historiker können sich allerdings nicht nur bei der Beseitigung eventueller Abschreibfehler als nützlich erweisen: ihre Bedeutung wird auch durch den Umstand signalisiert, dass sie auch den Verfassern epochemachender Zusammenfassungen zum Thema – Panvinus, Sigonius etc. – zugrunde gelegen haben. Die älteren Katalogbeschreibungen der Codices sind bis heute allerdings revidierungsbedürftig geworden, wobei die neueren Forschungen die früheren Ansichten auch bezüglich der Datierung von Exzerpten mit großer Wahrscheinlichkeit modifizieren könnten.

Eine neue Gruppe von Auszügen bilden die noch späteren – im 17.–18. Jh. entstandenen – Texte, die, sofern sie tatsächlich auf die Osterchronik zurückzuführen sind, ebenfalls zur Erhellung des Schicksals von Handschriften mit dem Gesamttext des Werkes beitragen können.

Im Vortrag sollen – nach den obigen Gesichtspunkten gruppiert – die einzelnen Exzerpte untersucht, des Weiteren gewisse Ungereimtheiten und Widersprüche der einschlägigen Fachliteratur korrigiert werden.

Mária Adorjáni: *Τίς ὁ ἀποστείλας; Les deux fragments exégétiques du Supplément Grec 182 de la Bibliothèque Nationale de Vienne*

Le Supplément Grec 182 fait partie de la Collection des fragments grecs préservée à la Bibliothèque Nationale d'Autriche, plus précisément du groupe des huit objets rassemblés sous le titre de Supplementum Graecum par Herbert Hunger enregistré en 1951. Le document est constitué de deux feuillets de parchemin mat et jaunâtre d'une dimension de 260x210 mm datant du XIIe siècle ; le miroir d'écriture est de 200x160 mm. L'ensemble des deux feuillets qui semblent ne faire que protéger un autre manuscrit comporte cent lignes de texte grec. Ces lignes sont disposées d'une manière équilibrée sur le recto et le verso du parchemin, de sorte que chaque page comporte lignes d'écriture. En ce qui concerne le comportement graphique et les caractères propres au copiste, on peut constater que le texte grec est visiblement écrit par une seule main, avec de l'encre noire. Minuscule, légèrement inclinée à droite et sans division entre les mots, l'écriture est régulière et soignée : la proportion et l'espacement des lettres, sont équilibrés. L'alternance des formes majuscules et minuscules est très limitée. La substitution d'une lettre par une autre est également un phénomène ponctuel dans le texte. La division en paragraphes est absente à une exception près. Les signes de ponctuation utilisés sont la virgule et le point supérieur, les deux figurant à cheval sur les lignes rectrices. L'usage des abréviations par suspension se limite à un nombre restreint de noms sacrés. On peut observer une grande irrégularité dans l'emploi des signes auxiliaires. L'usage des accents n'est pas toujours conforme aux règles canoniques de l'accentuation : on trouve des mots sans ou avec plusieurs accents. L'emploi des esprits échappe également à toute régularité : les rudes

et les doux figurent d'une façon apparemment aléatoire, parfois sur des voyelles autres qu'initiales. Qu'est-ce que les propriétés physiques du document nous laissent comprendre par rapport au contenu et surtout : par rapport à la réception de ce dernier ? Autrement dit : le fait que le document ait servi uniquement à protéger un autre manuscrit peut-il être considéré comme un indice par rapport à la valeur attribuée au texte qu'il contient ?

Quel est, en effet, le contenu de ces 100 lignes de texte grec ? Le support transmet deux fragments de textes exégétiques de dimension identique (d'un feuillet chacun), mais de deux auteurs différents. Lors de la description du document dans la partie 4 du catalogue des manuscrits grecs établi en 1994, Hannick et Hunter n'identifient pas les auteurs, mais ils attirent l'attention sur la parenté thématique et lexicale entre le premier fragment et le texte de la troisième des

Questions à Thalassios de Maxime le Confesseur. Dans ce passage, le père de l'Église développe une exégèse symbolique du passage évangélique sur l'homme portant une cruche d'eau sur sa tête (Lc. 22, 7-15 ; Mc. 14, 13 ; Matth. 21, 23). La progression du texte est régie par la logique érotapocritique. Le deuxième fragment est essentiellement constitué de citations provenant des quatre évangiles et d'une énumération en asyndète des miracles de Jésus. Sans décoration et sans marques liminaires, les deux textes se présentent sous la forme d'une seule unité et s'interrompent brusquement. Restent les questions : qui est l'émetteur du texte ? Dans le premier fragment, qui est la personne qui interroge, qui est la personne interrogée ? Quel contexte imaginer, quel public supposer pour mieux comprendre les textes ?

István Kovács: *Un livre destiné à l'enseignement ?*

L'objet de la présentation est un manuscrit du quatorzième siècle : le Harley 5735 qui contient une collection de textes rhétoriques pour les études rhétoriques. Ce codex se trouve à la British Library. Le premier possesseur qu'on connaît était le Collège de la Compagnie de Jésus à Agen au dix-septième siècle.

Le manuscrit est composé de 144 feuilles et est rédigé en grec ancien. Il contient soixante-dix épîtres de Theophylactos Simocattés, des parties des œuvres de Mythoi, de Diégései et d'Éthopoia du patriarche George II de Chypre, des épîtres de Libanios et Synésios, des commentaires de l'Alexandra de Lycophron et d'un texte poétique, et pour finir, des trois premiers chapitres d'Expositio capitum admonitoriorum d'Agapète avec des commentaires. La composition du codex montre que ce livre pouvait être utilisé à l'école et il pouvait remplir des nécessités d'enseignement. Il y a des marges larges où on peut écrire des commentaires. Les textes ont des espaces élargis entre les lignes pour accueillir les commentaires. En raison de ces données nous pouvons affirmer que ce livre n'était pas seulement lu (comme aujourd'hui) mais utilisé aussi pour certaines études et pour écrire des commentaires et des réflexions. Certes, le livre a été conçu comme un produit de prix : il y a des décorations ornementales, des lettrines calligraphiques à l'encre rouge et il est fait de parchemin qui était très rare à cette époque. Il semble que ce livre était trop cher et trop précieux pour un étudiant ordinaire. La moitié du manuscrit, environ soixante-dix feuillets, contient des épîtres de Libanios. Il y a d'abord le texte en caractère gras et entre les lignes, il y a un texte secondaire. Ce dernier est constitué surtout des commentaires des mots du premier texte et a été écrit à l'encre rouge. Les lettrines au début de chaque épître et la phrase Desunt caetera écrite à la fin des épîtres

au verso du feuillet quatre-vingt trois ont aussi été écrites à l'encre rouge. Le texte en rouge n'est pas daté exactement. C'est intéressant noter que le manuscrit n'est pas fini. Il y a des pages où il n'y a pas de commentaires entre les lignes, en outre, dans les mêmes pages, il n'y a pas de lettrines écrites à l'encre rouge. J'ai commencé à faire un tableau dans lequel je collecte les commentaires. Mon but premier est de constituer une base de données et j'espère qu'avec l'aide de cette base de données, je pourrai répondre à plusieurs questions.

D'après la constitution de cette base de données et d'après la division des commentaires en catégories, en montrant des commentaires écrits sur les lettres de Libanios je voudrais présenter la méthode avec laquelle les lecteurs byzantins ont utilisé ce livre et je voudrais avoir une plus profonde connaissance sur le processus d'enseignement à l'époque des Paléologues.

VI. AZ EC KÖLTSÉGVETÉSÉNEK SAROKSZÁMAI (SAJÁT BEVÉTELEK)

Az EC költségvetési sarokszámaiból kiemeljük az ELTE szakkollégiumi támogatását: 2016-ban 18 000 000 Ft, amelyet a kutatóegyetemi támogatás egészített ki. A Collegium közüzemi költségeit az egyetem központi forrásból fedezi. A sarokszámok ismertetését követően a saját bevételek alakulását részletezzük.

A 2016. évre benyújtott és az egyetemtől jóváhagyott, előirányzott költségvetés szerint az EC a bevételi oldalon saját bevételből elvileg: 32 517 000 Ft-ot (a 2014-es tényleges adatok alapján 27 692 000 Ft-ot), támogatásból: 28 315 000 Ft-ot, összesen elvileg: 60 832 000 Ft-ot (2013-as tényleges adatokkal számolva 56 007 000 Ft-ot) tervezett. Saját bevétel tervezése: hallgatóktól befizetett kollégiumi díj: 13 552 000 Ft, terembérlet: 9 665 000 Ft (2014-ben 3 073 000 Ft volt), kereskedelmi szálláshely bevétel: 9 000 000 Ft (2014-ben 10 491 250 Ft volt), lakbér: 300 000 Ft.

A 2016. évi (a költségvetési előirányzathoz képest) tényleges bevételeink az alábbiak szerint valósultak meg: kollégiumi díj: 14 228 800 Ft, terembérlet: 1 824 000 Ft, kereskedelmi szálláshely bevétel: 7 686 100 Ft, lakbér: 254 100 Ft.

Összesen: 23 993 000 Ft.

A mérlegeredmény hátterében a legfontosabb tényező: a költségvetési fegyelem (a működési kiadások és a dologi beruházások minimalizálása).

A Collegiumban folyó szakmai munkára (a közel 120 kurzusra, illetve az előadókra) 2016-ban tervezhettünk és ki is fizethettünk honoráriumot. A bevételek (szállás- és terembérlet) pontosan nem tervezhetők, mert a lehetőségeket nem hirdethetjük, állandó vevői körünk korlátozott. Terembérlet formában kiadtuk tornatermünket, sportpályánkat és nagytermünket is. Nemcsak egyének, hanem csoportok (pl. nyári egyetem, évközi kurzusok) is béreltek a Collegiumban szállást. Bevételeinket növelte, hogy külföldi ösztöndíjas hallgatóink helyét rendre Erasmus-hallgatóknak adtuk ki.

VII. EGYÉB

Az Eötvös Collegiumért Alapítvány

Az Eötvös Collegiumért Alapítványt 1990-ben a Collegium Szijártó István igazgató úr mint alapító kezdeményezésére hozta létre. Az elmúlt 25 évben jelentős támogatást tudott biztosítani az eredeti céloknak megfelelően. Jó egy évtizede azonban a tevékenységi köre, aktivitása fokozatosan beszűkült, a Kuratóriumban elhunyt személyek neve is szerepelt, az ülések elmaradtak. Ezért 2014-ben kezdeményeztük az Alapítvány eredeti célok és működés szerinti megújítását (a pályázatok, az ügyintézés gyakorlati szempontjai miatt célszerű, ha az alapítói szándékoknak megfelelően a mindenkori elnök a mindenkori igazgatóval azonos) és a közhasznúság visszaszerzését. Ügyvédi segítséggel sikerült elérni, hogy hosszas előkészítő munka után a Fővárosi Törvényszék a 2015. október 7-én kelt végzésében a változtatásokat jogerőre emelte. Az Alapítvány új Kuratóriuma: Gyivicsán Anna, Németh József (titkár), Csoma Zsigmondné Kovács Mária, Dörnyei Lászlóné, Csomós Gyula, Solymosi László és Horváth László (elnök). A közhasznúság feltételeinek biztosítása (átlagban évenkénti 2 millió Ft feletti pénzforgalom stb.) és a közhasznúság visszaigénylése folyamatban van. Az Alapítvány pénzügyeit Noszko Ilona Éva, a Collegium gazdasági vezetője felügyeli.

A 2016-os évben az Eötvös Collegiumért Alapítvány 5 060 800 Ft-ból gazdálkodhatott. Pályázati támogatásokat nyertünk: a Nemzeti Együttműködési Alaptól 1 000 000 Ft-ot Kárpát-medencei szakkollégiumi hálózati programokra (szlovéniai út); Újbuda Önkormányzatától az Ingenia Hungarica II. kötet kiadására 100 000 Ft-ot; a 2016-os Nyári Szakkollégiumi Találkozó megrendezésére 800 000 Ft-ot a Szerencsejáték Zrt.-től, illetve 1 994 800 Ft-ot a PADS Alapítványtól; a Nemzeti Kulturális Alaptól 400 000 Ft-ot az V. Természettudományos Tábor megrendezésére. Ismét közvetlen támogatásokat, összesen 650 000 Ft-ot kaptunk a Természettudományos Tábor lebonyolítására a MOL-tól és a Richter Gedeon Nyrt.-től, illetve egyéb magánadományokat kötetek kiadására (összesen 116 000 Ft-ot).

Számszerűsíthető eredmények

A Collegium 2009 – 2018. április között elért eredményei elektronikus úton elérhetőek és „letölthetőek”: <http://honlap.eotvos.elte.hu/fooldal/eredmenyek/>

2016-ban összesen 25 Eötvös-collegista részesült köztársasági ösztöndíjban, és 18 collegista nyerte el az Új Nemzeti Kiválósági program ösztöndíját.

Köztársasági ösztöndíjasok

Ballagó Júlia	Magyar Műhely
Bán Kornélia	Orientalisztika Műhely
Bécsy Bence	Matematika–Fizika Műhely
Bondici László	Matematika–Fizika Műhely
Cser Nóra	Magyar Műhely
Erdős András Patrik	Történész Műhely
Faragó Dávid	Történész Műhely
Horváth Janka Júlia	Bollók János Klasszika-filológia Műhely
Kassai Gyöngyi	Bollók Műhely / Angol Műhely
Kósa-Grimm András	Történész Műhely
Kovács Dominika	Bollók János Klasszika-filológia Műhely
Leitereg András	Informatika Műhely
Lukács Tamás	Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezet-tudomány Műhely
Mosa Diána	Aurélien Sauvageot Francia Műhely
Nagy Vendel	Informatika Műhely
Pártay Kata	Bollók János Klasszika-filológia Műhely
Samu Viktor	Biológia–Kémia Műhely
Sitkei Dóra	Orientalisztika Műhely
Szabó Gergely	Magyar Műhely / Történész Műhely
Szántó Rita	Filozófia Műhely
Tőkés Anna	Informatika Műhely
Varga Virág	Magyar Műhely / Történész Műhely
Vincze Judit	Bollók János Klasszika-filológia Műhely
Vitályos Réka	Germanisztika Műhely
Zöllner Anna Júlia	Magyar Műhely

Kiválósági ösztöndíj 2016/2017. tanév

Bärnkopf Anna (A)	Matematika–Fizika Műhely
Bécsy Bence (A)	Matematika–Fizika Műhely
Bondici László (A)	Matematika–Fizika Műhely
Bozóki Tamás (A)	Matematika–Fizika Műhely
Hári Kata (A)	Olasz Műhely
Horicsányi Attila (A)	Matematika–Fizika Műhely
Leitereg András (A)	Informatika Műhely
Lukács Tamás (A)	Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezet-tudomány Műhely
Mosa Diána (A)	Aurélien Sauvageot Francia Műhely
Nagy Vendel (A)	Informatika Műhely
Pártay Kata (A)	Bollók János Klasszika-filológia Műhely
Sitkei Dóra (B)	Orientalisztika Műhely
Szabó Gergely (A)	Magyar Műhely / Történész Műhely
Szécsi Péter (A)	Informatika Műhely
Takó Ferenc (B)	Orientalisztika Műhely
Ternovác Bálint (B)	Történész Műhely
Varga György (A)	Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezet-tudomány Műhely
Vincze Judit (A)	Bollók János Klasszika-filológia Műhely

OKTV-döntősök elszállásolása

2013-ban felvettük a kapcsolatot az Oktatási Hivatallal, hogy felajánljuk támogatásunkat a vidékről a fővárosba, az OKTV versenyek döntőjére érkező diákok elszállásolására. A vidéki versenyzők esélyegyenlősége jelentősen nő azáltal, hogy a döntő előestéjén kipihenhetik magukat, másfelől a Collegium az utánpótlás megnyerésére további lehetőséget kap. Szállást a mindenkorai lehetőségeink szerint, előzetes igénylések alapján tudunk biztosítani a versenyzőknek és a kísérő tanároknak. A versenyzők érkezéséről a Collegium tanulmányi előadója és gondnoka – az erre a célra fenntartott e-mail címre érkező jelzések alapján – a szakos műhelyvezetőket értesíti, így kollégáink közvetlen kapcsolatokat építhetnek. Az ECCE III-ban közzeltük azokat a formaleveleket, amelyeket az OH a Collegium címét is feltüntetve kiküld.

Az alábbi kimutatás tartalmazza az együttműködés 2016. évi eredményét.

2016. OKTV szállások biztosítás - Eötvös Collegium					
Verseny	szállásigény összesen	versenyző		kísérő	
megnevezése	fő	fiú	lány	fiú	lány
Angol	5	1	3		1
Földrajz	4	2	1	1	
Informatika	6	3	1		2
Irodalom	6	2	3		1
Magyar nyelv	5	1	3	2	
Matematika	8	3	2	1	1
Német nyelv	2	1	1		
Olasz nyelv I., II.	11	3	6		2
Spanyol nyelv	1	1			
Történelem	5	3	1		1
mindösszesen:	53	20	21	4	8

Kitüntetések

Az Eötvös Collegium kurátora az igazgató személyi javaslatai alapján a Kuratórium támogatásával – a régebbi collegiumi gyakorlatot felelevenítve – 2009-től az őszi ünnepi közgyűlésen, 2015-től pedig az Eötvös József-napon (szeptember 3-án, az ünnepi tanévnytőn) a Collegium önzetlen támogatóinak Eötvös Collegiumért emlékérmet adományoz. Köszönetünket három területen fejezzük ki: „külfilosz”, azaz nem collegista, „öreg collegista”, azaz korábban végzett növendék, és „távozó collegista”, azaz a Collegiumból kiköltöző collegista kategóriákban.

Emlékérmeket kaptak:

2016. szeptember 2-án (Eötvös József-nap):

Hudecz Ferenc prorektor, az EC Biológia–Kémia Műhely leköszönt vezetője

Jutai Péter, olvasó-szerkesztő, tördelő

Kecskeméti Gábor, az MTA BTK Irodalomtudományi Intézet igazgatója

Takó Ferenc, „távozó collegista”

„FILOSZ” ÉS „DÖGÉSZ”
KÉT TANULMÁNY

Boda Attila

HUNYADI-OKLEVELEK MUNKÁCS MEZŐVÁROS TÖRTÉNETÉHEZ A KÁRPÁTALJAI TERÜLETI ÁLLAMI LEVÉLTÁRBAN*

Bevezetés

A királyi, illetve királynéi birtoki múlttal rendelkező Munkács mint váraljai település a 12. századi beregi erdőispánsági központból fejlődött komolyabb jelentőségű helyé.¹ 13. századból származó hospes kiváltság Munkács esetében nem ismert.² A legkorábbiak közül Piast Erzsébet királyné 1376 májusában Beregszászon kelt oklevelében engedélyezi, hogy Munkács pecsétet véssessen Szent Márton képmását használva, akinek a nevét a helyi egyházközség is viselte. A pecsétet jogi okleveleken, a borral való kereskedésben, a szőlő adásvételében és más örökítésekben használhatta más falvak szokása szerint.³ 1378-ban kelt oklevelében Erzsébet királyné elrendelte, hogy a munkácsi jobbágyság felett csak a várnagyok tudtával ítélezhetnek.⁴

Zsigmond 1391 májusában kiadott oklevelében megparancsolta Losonchi István munkácsi várnagynak, hogy tartsa tiszteletben a város privilégiumait, és ne sújtsa őket jogtalan adókkal.⁵ 1427. május 6-án Lazarevics István szerb

¹ *Gulyás László Szabolcs: Megjegyzések az északkelet-magyarországi mezővárosok középkori fejlődésének jellemzőihez. Századok 147. (2013: 2. sz.) 333. 1311-ben Aba nembeli Amadé fia lemondanak a várról és a király várnagyai kerülnek helyükbe, akik Bereg megye ispánságát is viselték. Györffy György: Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. I. kötet. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1987, 545.*

² A szomszédos királyi birtokon fekvő városias települések közül Németi (1230); Beregszász (1247), Szina (1249), Nagyszőlős (1262), Szatmár 1264-ben kapott kiváltságot. *Gulyás L. Sz.: Megjegyzések i. m. 332.*

³ Az eredeti oklevél megtekintésére nem volt lehetőségem. A Kárpátaljai Területi Állami Levéltár beregszászi fiókintézetében (továbbiakban: KTÁL) kutatási segédletként az orosz nyelvű úgynevezett opisz szolgál, eszerint másolatban maradt fenn. Fond 1589; Munkács város főbírája; opisz 1; od. zb. (örzési egység) 1. Mikrofilm másolatban lásd: Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára, Diplomatikai Fényképgyűjtemény (a továbbiakban DF) 274 900.

⁴ DF 274 901.

⁵ Másolatban megtalálható: KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 3. 18. századi átírását ld. DF 274 902.

fejedelem volt a város földesura, és megerősítette Zsigmond király Munkács mezőváros részére adományozott kiváltságát, amelyben Kozma és Damján mártírok ünnepétől (szeptember 26.) számított 15 napig évente egyszer szabad vásárt engedélyezett.⁶ A Hunyadi János által kiadott öt oklevél értékes adatokkal bővíti a város jogéletét. Mérőföldkö, amikor 1445 áprilisában Munkácsot szabad földesúri mezővárossá teszi más szabad városok mintájára, az uradalmi tiszteket kirendeli belőle.⁷ Kubinyi András centralitási vizsgálata alapján Munkács 21 pontot elérve kisebb városnak, jelentős városfunkciót betöltő középkori mezővárosnak tekinthető.⁸

A városi levéltár létrejötte 1796-ra tehető, amikor a közgyűlés elrendelte, hogy a város ládjából a privilégiumleveleken kívül minden más iratot nyilvántartásba vétel céljából át kell adni a jegyzőnek, és ettől kezdve a városházán létrehozott archívumban őrizték.⁹ A levéltár kezelője a legújabb korig a jegyző maradt, de a tisztséget csak névlegesen viselte. Az iratanyag első rendezése Váry György nevéhez köthető, aki a 18. század végén öt iratkötegből álló és 117 tételt számláló törzsgyűjteményt állított össze, amely többek között tartalmazta a város kiváltságaival kapcsolatos 60 darab 1376–1824 közötti jogbiztosító oklevelet.¹⁰ Rendezési munkálatait jogi szempontok vezérelték. Beregszász és Munkács 1786-ban felségfolyamodvány útján próbálkozik az állítólagos királyi szabad városi jogainak visszaszerzésével és a Schönborn család földesúri fennhatósága

⁶ KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 4.

⁷ KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 5. DF 274 908. alatt I. Ferdinánd 1548. július 18-án Bécsben kelt átíró és megerősítő oklevelében találjuk.

⁸ Kubinyi András objektív fejlettségi szint meghatározásával kategorizálta a középkori településeket. A mezővárosok szintje a 3. kategóriától veszi kezdetét: „kisebb városok, valamint jelentős városfunkciójú mezővárosok; a 4. és 5. kategóriába a közepes és részleges városfunkciót ellátó mezővárosok, a 6. kategóriába az átlagos mezővárosok és mezővárosi jellegű falvak, a 7. kategóriába a „jelentéktelen mezővárosok és központi funkciót ellátó falvak” tartoznak. *Kubinyi András: Városfejlődés és vásárhálózat a középkori Alföldön és az Alföld szélén.* (Dél-alföldi évszázadok 14.) Szeged, 2000. 15, 78.

⁹ A fontosabb iratokat egy 1697-ből fennmaradt átadási lajstrom szerint a főbíró őrizte a város ládjában.

¹⁰ Egy Váry György által 1797-ben készített lajstrom alapján megállapítható, hogy a város privilégiumgyűjteménye hiánytalanul fennmaradt napjainkig. Váry György, mint ügyvédjelölt Hersing György pozsonyi ügyvéd számára lemásolta a város kiváltságokról szóló okleveleit, nyilvántartásba vette és ő készítette az első latin nyelvű regesztákat. *Sas Andor: Szabadalmas Munkács város levéltára 1376–1850.* A régi városi archívum történetének, anyagának és csoportosítási rendjének ismertetése. 156 l. + 4 melléklet. Munkács, 1927. 13–14. Mivel tartalmilag összefüggő levéltári anyagról beszélhetünk és állományvédelmi okok is közrejátszanak, a hatvan oklevél jelenleg teljes szövegű forráskiadásra való előkészítés alatt áll.

alól való kikerüléssel. Mindezek érvényesítéséhez szükség volt a levéltári anyagok rendezésére és a városprivilegiumok másolatainak bemutatására.¹¹ Munkács város levéltárának történetéről, az iratanyagról és annak csoportosítási rendjéről Sas Andor publikált 1927-ben.¹² A városról írt helytörténeti művek közül elsőként tarthatjuk számon Balajthy József debreceni református lelkész 1836-ban megjelent könyvét Munkács történetéről, gazdasági és társadalmi állapotáról. Az említett hatvan oklevél közül kilenc teljes szövegű oklevelet kritikai jegyzetek nélkül, továbbá a hatvan kiváltságlevelet tartalmazó privilegiumgyűjteményből harminchat regesztát adott közre.¹³ Ezt követi időrendben Tabódy József és Lehoczky Tivadar helytörténeti munkája Munkács városról.¹⁴

A kiadás módja

Jelen tanulmányban a Hunyadi János, illetve Hunyadi Mátyás által Munkács részére adományozott kiváltságlevelek történeti oklevélszövegeinek tudományos apparátussal ellátott teljes szövegű kritikai forráskiadására vállalkozom. Állományvédelmi szempontból ezek a legveszélyeztetettebb oklevelek, néhány közülük mikrofilmmásolatban elérhető a Magyar Nemzeti Levéltár Diplomatikai Fényképgyűjtemény adatbázisában. A tanulmány mellékletét képező felvételeken jól látszanak az oklevelek állományvédelmi károsodásai, különösen Hunyadi János 1451-ben, illetve Mátyás király 1458-ban Budán kelt oklevelén. Az oklevelek szövegének átírásakor a betűhű átírást követtem a Tringli István által lefektetett alapelveket tartva szem előtt. A -ci, -ti szótagok azonban a latin kiejtés szabályai szerint kerültek átírásra.¹⁵

A félkövér formában jegyzett sorszám, dátum és a kiadás helyét követően az oklevél regesztája (tartalmi kivonata) következik, amelyben feltüntetem az ok-

¹¹ Sas A.: Szabadalmas Munkács i. m. 10–17.

¹² Sas A.: Szabadalmas Munkács i. m. A város 60 darab kiváltságlevele közül csupán Erzsébet királyné fentebb említett 1376-os; Zsigmond 1391-es; Hunyadi János 1445-ben kelt oklevelét közli. Szabó István a Levéltári Közlemények 6. évf. 1–4. számában, Budapest, 1929. 322–326. írt ismertetésében megjegyzi, hogy e műnek csak szigorú kritikai ellenőrzés mellett veheti hasznát történetírásunk.

¹³ Balajthy József: Munkács. Azaz Munkács városának és várának topographiai, historiai és statisztikai leírása. Debrecen, 1836. 13–225.

¹⁴ Tabódy József: Munkács múltja és jelene. Pest, 1860. Megtalálhatjuk benne Erzsébet királyné 1376-os oklevelének forráskiadását. Lehoczky Tivadar: Munkács város új monografiája. Grünstein Mór kiadása, Munkács, 1907.

¹⁵ Tringli István: Középkori oklevelek kiadásának problémái. In: FONS: Forráskutatás és történeti segédtudományok VII. évf. (2000 1. sz.) 7–40.

levélben szereplő helységeket és személyeket, illetve az oklevél tárgyát adó jogi cselekményt. A regesztát az apparátus követi. Ez tartalmazza az oklevél fennmaradási formáját (eredeti vagy átirás), anyagát, a pecsét meglétét, felsorolja az oklevél átirásait, esetleges forrásközlését és regesztáit. Végül az oklevél teljes szövegű forráskiadása következik. Az oklevelekben előforduló helységneveket Csánki Dezső Történeti földrajza alapján azonosítottam.¹⁶

Hunyadi-oklevelek Munkács kiváltságainak történetéhez

1. 1445. április 14. Böszörmény

Hunyadi János Munkács mezővárost szabad várossá teszi hasonlóan más szabad városok mintájára, az uradalmi tiszteket kirendeli belőle. A város lakosai a kamara hasznát az ő régi szokásuk szerint kötelesek fizetni. A Beregszászból hordott évi 12 hordó bor szállítására akaratuk ellenére nem kötelezhetők, amennyiben nem volt szokásuk. Minden más régi kiváltságukat megtartja és megőrzi.

Fennmaradás módja: eredeti, papír. A rányomott pecsétet négyszög alakú kis papírlap borítja. A pecséten lévő címerpajzs a Hunyadiak címerátlátat: csőrében gyűrűt tartó hollót ábrázol.

Jelzete: KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 5.; 1. p.

Teljes szövegű átirásai:

1. Hunyadi Mátyás 1458. március 9-én Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 9.; 1–3. p. Lásd még: DF 274 904.

2. Mária királyné 1523. július 13-án Budán kelt oklevelében a munkácsi polgárok kérésére átirja és megerősíti Anna királynő 1505. július 24-én kelt oklevelét, amely Mátyás 1458-ban kelt – Hunyadi János négy kiváltságlevelét átiró és megerősítő – oklevelét újítja meg. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

3. I. Ferdinánd 1548. július 18-án kelt oklevelében átirja és megerősíti Máriának – aki Anna királyné 1507. július 10-én Visegrádon kelt oklevelét újítja meg – a munkácsi polgárok részére adott 1523. július 13-án kelt oklevelét, továbbá II. Ulászló 1507. július 10-én kelt oklevelét, amely a munkácsi polgárok egydénáros vámkedvezményéről szól. DF 274 908.

4. 18. századi átirása: KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 5; 2–4. p.

Forrásközlő: Sas A.: Szabadalmas Munkács i. m. 143.; *Balajthy J.*: Munkács i. m. 171–172.

Regesztá: Sas. A.: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 5. számú regesztá.

¹⁶ Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában I–III, V. kötet. Bp. MTA 1890–1913.

Nos Iohannes de Hwnjād wayvoda Transsilvanus Siculorumque et Themesiensis comes etc. memorie commendamus per presentes, quod nos oppidum nostrum Mwnkach¹⁷ vocatum populorum multitudine decorare volentes et augmentare idem oppidum nostrum Mwnkach liberam civitatem effecimus more aliarum civitatum liberarum. Volumus eciam, ut nullus officialis noster in eorum medio manere valeat. [Praeterea]¹⁸ lucrum camere e medio ipsorum provenire debens more ipsorum antiquitus consueto solvere teneantur. Ceterum annuimus eisdem, quod de opido nostre Zaaaz¹⁹ nuncupato illa duodecim [vasa vini, que castellani cum eis adduci faciebant, inviti ducere non teneantur,]²⁰ si eorum non fuit consuetudo. In aliis autem universis libertatibus ipsorum antiquis eos indempniter tenere volumus et conservare spondemus harum nostrarum litterarum vigore et testimonio mediante. Datum in Bezermen²¹ feria [quarta proxima] post domenicam misericordia Domini anno eiusdem millesimo quadringentesimo quadagesimo [quinto].
Comissio propria domini waywode

2. 1446. február 9. Vári

Hunyadi János tekintettel Munkács város szegénységére elrendeli, hogy a városban letelepedett népek és jobbágyok a kiszabott bírságpénz egyharmadát kötelesek fizetni a bírának a főbenjáró vétkek esetében is.

Fennmaradás módja: eredeti, papír, rányomott pecsét nyomaival.

Jelzete: KTÁL; F 1589; opisz 1, od. zb. 7.; 1. p.

Teljes szövegű átirásai:

1. Hunyadi Mátyás 1458. március 9-én Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589;

¹⁷ *Mwnkach* – Munkács korabeli megnevezése.

¹⁸ A szó helyén sérült az oklevél, pótolva: Hunyadi Mátyás 1458. évi átirásából. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 9. Ld. még: DF 274 904.

¹⁹ *Zaaaz* – Luprechtszasza (Zaza). Lamprechtszasza, Szász (Zaz), Lompertháza néven fordul elő a korban. Azonban Beregszásznak is nevezik, pl. 1477-ben. 13. századi hospes kiváltságát IV. Bélától nyeri 1247-ben. Nagy Lajos 1342-ben királyi városnak (civitas nostra) nevezi, de a 14. században a királynék birtokában volt. *Csánki D.*: Magyarország i. m. I. kötet 411. 1353-tól 1455-ig civitasnak nevezik, 1410-ből való első oppidum említése. *Gulyás L. Sz.*: Megjegyzések i. m. 343.

²⁰ A hajtás mentén az egész sor olvashatatlan. Hiányzó szövegrész pótolva Mária királyné 1523. júl. 13-án kelt okleveléből. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

²¹ *Bezermen* – Beszermény, 1411-ben Debrecennel együtt a rác despota kapja. Első oppidum említése 1441-ből való. 1446-ban Hunyadi Jánosnak 120 jobbágy portája volt itt. 1462-ben özvegye tartott hozzá jogot. 1451-ig Szabolcs megye része, ezt követően Bihar megyéhez került. Ma Hajdúböszörmény nevű város Hajdú-Bihar megyében. *Csánki D.*: Magyarország i. m. I. kötet 506.

opisz 1; od. zb. 9. Lásd még: DF 274 904.

2. Mária királyné 1523. július 13-án Budán kelt oklevelében. KTÁL F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

3. I. Ferdinánd 1548. július 13-án kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 29. Lásd még: DF 274 908.

4. 18. századi átírása: KTÁL; F 1589, opisz 1, od. zb. 7.; 2. p.

Forrásközl: *Balajthy J.*: Munkács i. m. 174–175.

Regeszta: *Sas. A.*: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 7. számú regeszta.

Nos Iohannes de Hwnyad wajvoda Transsylvanus Siculorumque et Temesiensis comes etc memorie commendamus, quibus expedit universis, quod nos consideratis paupertatibus et inopiis opidi nostri Munkach vocati in comitatu de Beregh existentes omnibus in eodem residentibus aut in futurum residere volentibus hanc libertatem duximus conferendam, quod dum et²² quandocumque populi et iobagiones nostri in ipso opido nostro commorantes in quibuscumque casibus et pro quocumque negocio in birsagiis convincerentur aut alter eorum convinceretur, eciam si capitali sententia essent aut alter eorum foret iudicandus iudicandi nullus omnino iudicum aut officialium in medio ipsorum constitutorum vel constituendorum, non plus nisi terciam partem birsagiorum predictorum, quibus essent vel esset convincendus vel convincendi, recipere valeat atque possit. Imo praemissam damus et conferimus iure perpetuo et irrevocabiliter observam presencium vigore mediante. Quocirca vobis iudicibus et officialibus nostris in prefato Munkach constitutis et constituendis harum serie committimus et mandamus, quatinus neminem ultra prescripte libertatis eorum decretum quomodocumque astringatis vel adstringere debeatis.²³ Datum in opido nostro Warj²⁴ feria quarta proxima ante festum beate Scolastice virginis anno Domini millesimo quadringentesimo quadragésimo sexto.

3. 1446. február 9. Vári

Hunyadi János oklevele Munkács lakosainak, tisztségviselőinek és várnagyainak, amelyben a kilencedből járó gabonából ötven köböl búza és zab, továbbá

²² Mátyás 1484-ben Budán kelt átíró oklevelének károsodásai miatt, ez a rész olvashatatlan: „in eodem residentibus aut in futurum residere volentibus hanc libertatem duximus conferendam quod dum et”

²³ Mária királyné 1523. évi oklevele a „debeatis” szó helyett az „audeatis”-t tartalmazza. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

²⁴ Warj – Vári település Beregszásztól délkeletre. A 13. században itt állt Borsova vára. A XIV. században kiváltságokat nyert. 1390-ben a Nagymihályiak kapták Mária királynőtől, de a XV. században – mint oppidum – Munkácshoz tartozott. *Csánki D.*: Magyarország i. m. I. kötet, 412.

a sertések után tizenötöd fizetésére kötelezi őket. Elrendeli, hogy a kamara haszna adóból évente két porta helyett egyet számítsanak fel, kivételt képez ez alól a városi bíró és a tizenkét városi esküdt, akik ezzel nem tartoznak, és boraikat a városi kocsmákban szabadon kimérhetik, feltéve, ha a földesúr szükség idején másként nem rendelkezik.

Fennmaradás módja: eredeti, papír, papírfelzetes rányomott pecsét nyomai-val.

Jelzete: KTÁL; F 1589; opisz 1, od. zb. 6.; 1. p.

Teljes szövegű átírásai:

1. Hunyadi Mátyás 1458. március 9-én Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 9. Lásd még: DF 274 904.

2. Mária királyné 1523. július 13-án Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

3. I. Ferdinánd 1548. július 13-án kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 29. Lásd még: DF 274 908.

4. 18. századi átírása: KTÁL; F 1589, opisz 1, od. zb. 6.; 2. p.

Forrásközlő: *Balajthy J.*: Munkács i. m. 172–173.

Regeszta: *Sas. A.*: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 6. számú regeszta.

Nos Johannes de Hwnÿad vayvoda Transsilvanus Sicolorumque et Themesiensis comes banus Zeuriniensis, capitaneus castri Nandoralbensis et regni Hungarie vicarius generalis memoriam facimus, quod nos volentes opidum nostrum Munkach vocatum populorum multitudine decorare ad eorum populorum augmentum omnium praesencium et futurorum hanc prerogativam libertatem duximus conferendum, quod ipsi singulis annis pro nonis ipsorum de bladis ipsorum eorundem nobis provenire debentibus quinquaginta cubulos tritici²⁵ et similiter quinquaginta cubulos avene et non plus dare teneantur, de porcis autem ipsorum quindecimam solvant, et quod pro lucro camere singulis annis pro fisco regio provenire debenti due porte pro una porta semper computentur, ita quod iudex et duodecim iurati cives ipsius opidi ipsum lucrum camere nunquam solvere teneantur. Vina eciam ipsorum ad tabernam in ipso opido libere exponere possint et valeat, nec eosdem castellani vel officiales nostri prohibere debent, excepto tamen si ex nostra commissione in dicto opido nostra propria vina pro necessitate ad ipsam tabernam venderentur. Quas libertates premissas irrevocabiliter eisdem concessas damus, donamus et conferimus presencium per vigorem inviolabiliter observandas. Quocirca vobis,

²⁵ A jelzett átírások közül csupán Mária királyné 1523. július 13-án kelt oklevele nem tartalmazza: "quinquaginta cubulos tritici" KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

castellanis et officialibus nostris in prefato opido constitutis²⁶ et constituendis committimus, quatinus predictos nostros cives et hospites dicti opidi Mwnkach in prescriptis libertatibus eis perpetue datis tenere et conservare debeatis. Datum in opido nostro Warý²⁷ feria quarta proxima ante festum beate Scolastice virginis anno Domini millesimo quadringentesimo quadragesimo sexto.

4. 1449. június 13. Buda

Hunyadi János oklevele Vince mester nagybányai plébánosnak és Munkács vára kapitányának, melyben szigorúan elrendeli, hogy a Budetine nevű földet a munkácsi hospesek használatában és hasznára békésen meg kell őrizni.

Fennmaradás módja: eredeti papíron. Rányomott pecsét töredékével.

Jelzete: KTÁL; F 1589, opisz 1, od. zb. 8.; 1. p. Lásd még: DF 274 903.²⁸

Teljes szövegű átirásai:

18. századi átirása: KTÁL; F 1589, opisz 1, od. zb. 8.; 2–4. p.

Regeszta: Sas. A.: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 8. számú regeszta.

Iohannes de Hunyad regni Hungarie gubernator venerabili et egregio magistro Vincencio plebano de Rivulo Dominarum²⁹ et capitaneo castri nostri Munkach salutem cum favore. Quia nos quandam terram Bwdethyna vocatam ad usum et fructum civium et hospitum nostrorum ad dictam Munkacs, si eciam alias fuisset, duximus approbandam et applicandam, ideo vestre dilectioni firmiter mandamus, quatenus receptis presentibus prefatos cives in eadem terra pacifice tenere et conservare debeatis. Aliud non facturi. Praesentibus perlectis exhibenti restitutis. Et hoc idem iniungimus eciam futuris capitaneis nostris inviolabiliter observare. Datum Bude secunda die festi sancte Trinitatis anno domini millesimo quadringentesimo quadragesimo nono.

5. 1451. január 10. Zákánymonostor

Hunyadi János parancslevele Kenderes munkácsi várnagynak, melyben meghagyja, hogy őrkdjék azon erdei szabadságok felett, melyeket egykor a régi despota Mathus nádor és Fedor vezér idejében bírtak a munkácsi polgárok.

²⁶ A "constitutis" szó helyén szakadt az oklevél. Mária királyné 1523. július 13-án kelt okleveléből pótolva, lásd: KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

²⁷ Warý – Vári település Beregszásztól délkeletre. Ld. fentebb.

²⁸ Mátyás király fentebb hivatkozott 1458. évi ill. Mária királyné 1523-ban kelt oklevelében nem találjuk átirását.

²⁹ Rivulo Dominarum – Nagybánya (Asszonypataka) település. 1449-ben Hunyadi János birtokában találjuk, 1451-ben ill. 1455-ben is kezében tartja. 1459-ben Szilágyi Erzsébet kapja. Csánki D.: Magyarország i. m. I. kötet, 467.

Fennmaradás módja: az eredeti ismeretlen. Az alábbi átíró és megerősítő oklevelekben található meg:

1. Hunyadi Mátyás 1458. március 9-én Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 9.; 1–3. p. Ld. DF 274 904.

2. Mária királyné 1523. július 13-án Budán kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

3. I. Ferdinánd 1548. július 13-án kelt oklevelében. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 29. Lásd még: DF 274 908.

Forrásközlő: *Balajthy J.*: Munkács i. m. 175.

Nos Iohannes de Hwnyad regni Hungarie gubernator memorie commendamus, quod nos universos cives in Mwnkach residentes in illis libertatibus silvarum, in quibus temporibus quondam antiqui despoti ac Mathws palatini et ducis Todor³⁰ freti extiterunt et usi, in eisdem pro parte tantumodo silvarum tenere et conservare volumus. Quocirca vobis egregio Kenderes castellano de Mwnkach constituto et constituendo firmiter committimus, quatinus agnitis presentibus dictos cives de Mwnkach predicta in prescriptis libertatibus silvarum tenere debeatis. Aliud non facturi. Presentibus perlectis exhibenti restitutis. Datum in Zakanmonostra³¹ die dominico proximo post festum Ephiphaniarum Domini anno eiusdem millesimo quadringentesimo quinquagesimo primo.

6. 1458. március 9. Buda

Mátyás király átírja és megerősíti Hunyadi János Munkács mezőváros részére kiadott három kiváltságlevelét (ld.: fent 1., 2., 3. sz. forrásközléseket). Továbbá megújítja Hunyadi 1451. január 10-én Zákánymonostorban kelt parancslevelét (ld. fent 5. számú oklevél átírását).

Fennmaradás módja: eredeti, pergamen, függőpecsétje elveszett.

Jelzete: KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 9.; 1–3. p. Ld. DF 274 904.

Teljes szövegű átírásai:

2. Mária királyné 1523. július 13-án Budán kelt oklevelében a munkácsi polgárok kérésére átírja és megerősíti Anna királynő 1505. július 24-én kelt oklevelét, amely Mátyás 1458-ban kelt Hunyadi János négy kiváltságlevelét átíró és megerősítő oklevelét újítja meg. KTÁL F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

³⁰ Fedor herceg minden bizonnyal Korjatovics Tódor (?–1414) litván főnemes lehet, aki száműzetése után beregi és máramarosi főispán, Munkács várának tulajdonosa. Mathus nádor feltételezhetően Csák Máté lehet (1260–1321). *Sas. A.*: Szabadalmas Munkács i. m. 129.

³¹ *Zakanmonostor* – Monostor néven ma község Temesvártól északnyugatra. *Engel Pál*: A temesvári és moldovai szandzsák törökkori települései (1554–1579). (Dél-alföldi évszázadok 8). Szeged, 1996. 91.

3. I. Ferdinánd 1548. július 13-án kelt oklevelében átírja és megerősíti Máriának – aki Anna királyné 1507. július 10-én Visegrádon kelt oklevelét újítja meg – a munkácsi polgárok részére adott 1523. július 13-án kelt oklevelét. Továbbá II. Ulászló 1507. július 10-én kelt oklevelét, amely a munkácsi polgárok egy dénáros vámkedvezményéről szól. DF 274 908.

Regeszta: Sas. A.: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 9. számú regeszta.

Nos Matthias Dei gracia rex Hungarie, Dalmacie, Croacie etc. memorie commendamus tenore presencium significantes, quibus expedit universis, quod fideles nostri Paulus Zabo iudex et Dyonisius filius Andree iuratus civis opidi nostri Mwnkach vocati in ipsorum ac universorum civium populorum et inhabitatorum dicti opidi nostri Munkach personis exhibuerunt et presentaverunt nobis quasdam quatuor literas quondam illustris principis domini Iohannis de Hwnyad comitis Bÿstricziensis alias gubernatoris dicti regni nostri, genitoris nostri carissimi, felicitis memorie, quibus mediantibus ipse nonnullas libertates tempore wayvodatus sui Transsilvani, nonnullas vero tempore sue gubernacionis eisdem civibus, populis et inhabitatoribus dicti opidi sui Mwnkach sub certis condicionibus, clausulis et articulis inferius in tenoribus earundem litterarum contentis et specificatis concessisse dinoscitur tenorum infrascriptorum supplicantes prefati Paulus et Dyonisius in ipsorum ac aliorum, quorum supra nominibus humili precum cum instancia, ut easdem litteras annotati quondam domini Iohannis de Hwnyad genitoris nostri ac omnia et singula in eisdem literis contenta ratas, gratas et accepta habendo nostris litteris privilegialibus de verbo ad verbum transsummi et transscribi facere ac pro prenominatis iudice iuratis et tota communitate ipsius opidi Mwnkach innovando perpetuo valituras confirmare dignaremur quarum quidem litterarum prime tenor talis est: következik Hunyadi János 1446. február 9-én Váriban kelt oklevele (lásd fent 3. számú forrásközlés)

Secunde vero tenor is est: Hunyadi János 1446. február 9-én Váriban kelt oklevele a bírságpénz fizetéséről (lásd 2. számú forrásközlés).

Tercie vero tenor sequitur per hec verba: Hunyadi János 1445. április 14-én Böszörményen kelt oklevele (lásd 1. számú forrásközlés)

Quarte siquidem littere tenor talis est: Hunyadi János 1451. január 10-én, Zákánymonostorban kelt oklevele (lásd 4. számú forrásközlés)

Nos itaque humilimis et devotis supplicacionibus prefatorum Pauli Zabo iudicis et Dyonisii filii Andree iurati civis prefati oppidi nostri Mwnkach per eos in ipsorum ac universorum civium populorum et inhabitatorum eiusdem opidi Mwnkach nominibus nostre propterea porrectis maiestati regia benignitate

exauditis clementer et admissis prescriptas litteras memorati quondam domini Iohannis de Hwnyad, genitoris nostri carissimi non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, immo mera et sincera veritate prepellentes [de verbo ad verbum sine diminucione et augmento]³² aliquali presentibus litteris nostris privilegialibus inseri et inscribi faciendo, quo ad omnes earum continencias clausulas et articulos acceptamus, approbamus et ratificamus ac mera nostra regia auctoritate et plenitudine potestatis animoque deliberato et ex certa nostre maiestatis sciencia eatenus, quatenus eedem rite et rationabiliter existunt emanate et vires earundem veritati suffragantur pro prenominati iudice iuratis et ceteris civibus, ac tota communitate dicti oppidi nostri Mwnkach ipsorumque posteris et heredibus universis. Innovandos perhemniter valituros confirmamus presentis scripti nostri patrocínio mediante. Salvo iure alieno. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici secreti sigilli nostri munimine roboratas. Datum Bude feria quinta proxima ante festum beati Gregorii Pape anno Domini millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo.

7. 1484. március 3. Esztergom

Hunyadi Mátyás megparancsolja Raskai Balázs munkácsi várnagynak és leendő utódainak, hogy Munkács város lakóit összes előjogaikban – amelyeket korábbi magyar királyoktól és Hunyadi Jánostól kaptak – sértetlenül őrizték meg.

Fennmaradás módja: eredeti, papír, papírfelzetű rányomott pecséttel.

Jelzete: KTÁL; F 1589, opisz 1; od. zb. 14.; 1–2. p.

Teljes szövegű átirásai:

1. 18. századi átirása. KTÁL; opisz 1; od. zb. 14.; 2–6. p.

Regeszta: Sas. A.: Szabadalmas Munkács i. m. 128.; 14. számú regeszta.

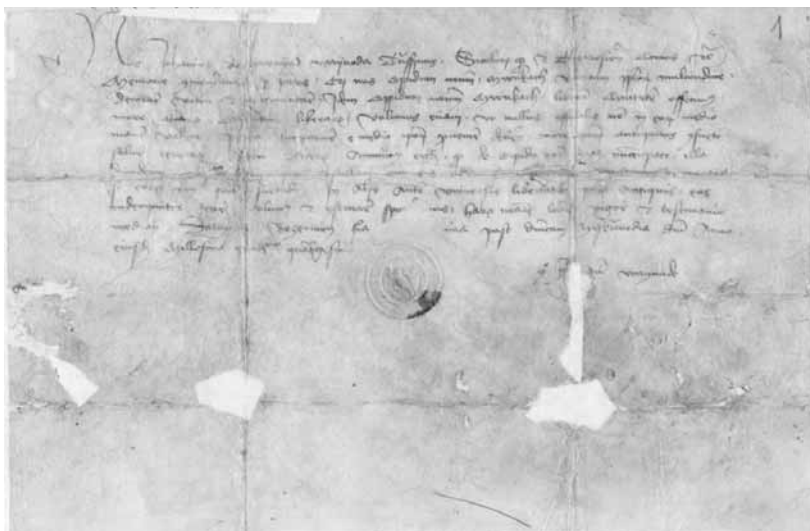
Comissio propria domini regis

Mathias Dei gracia rex Hungarie, Bohemie etc. fideli nostro egregio Blasio de Raska capitaneo castris nostri Munkach futurisque eiusdem castris capitaneis et castellanis ac aliis factoribus nostris presencium noticiam habituris salutem et gratiam. Quoniam nos accepta supplicatione oppidanorum nostrorum de Munkach eosdem oppidanos et universos alios populos et iobagiones nostros in eodem oppido nostro commorantes in omnibus antiquis eorum libertatibus consuetudinibus, graciis et prerogativis, quibus hactenus usi sunt et gavisi, inconcisse et illibate conservare decrevimus. Mandamus idcirco fidelitati vestre firmissime aliud habere nullo modo volentes, quatenus a modo imposterum

³² „De verbo ad verbum sine diminucione et augmento” rész az oklevél károsodása miatt teljesen olvashatatlan, Mária királyné 1523. évi átirásából kiegészítve. KTÁL; F 1589; opisz 1; od. zb. 25.

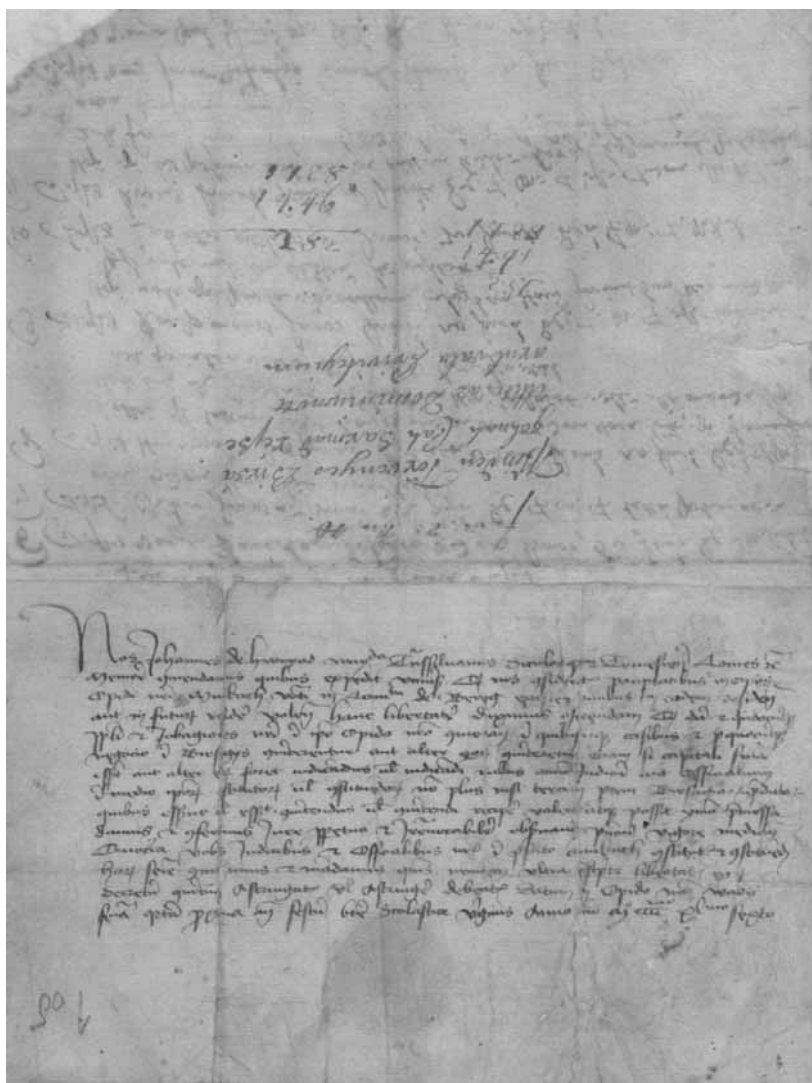
eosdem oppidanos civesque et iobagiones nostros vel eorum alterum contra huiusmodi antiquas ipsorum libertates consuetudines et prerogativas per predecessores nostros reges Hungarie et eciam illustrissimum quondam dominum Iohannem gubernatorem ipsius regni nostri, genitorem nostrum carissimum et eciam alios ipsis graciose concessas in aliquo impedire turbare vel quovis modo damnificare nullo modo audeatis, sed eosdem in omnibus eorum libertatibus et antiquis bonis consuetudinibus, quibus scilicet hactenus usi sunt et gavisique quiete et pacifice ac absque omni impedimento et contradiccione conservare accessimis semper temporibus debeatis et teneamini. Et aliud facere nullo modo presumatis. Presentibus perlectis exhibenti restitutus. Datum Strigonii³³ in die cinerum anno Domini millesimo quadringentesimo octuagesimo quarto.

Függelék

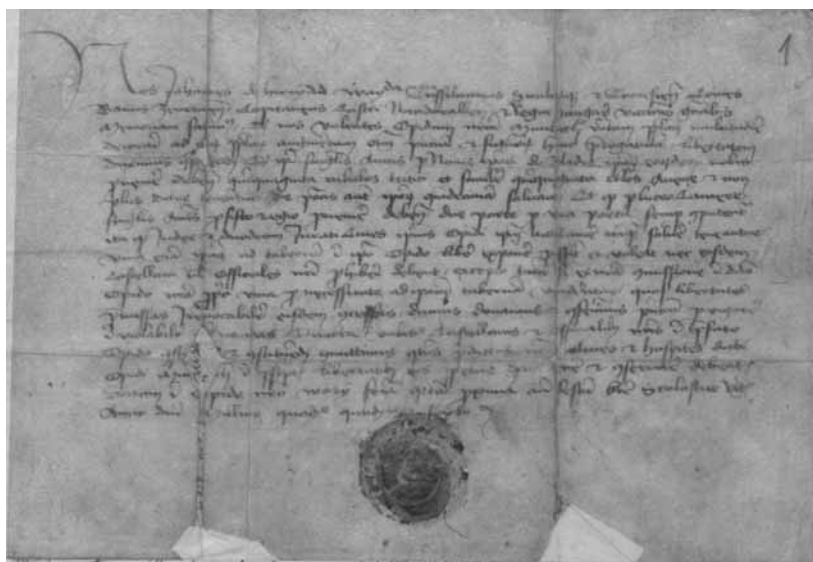

1. sz. forrásközlés: Hunyadi János oklevele, 1445. április 14. Bösörmény

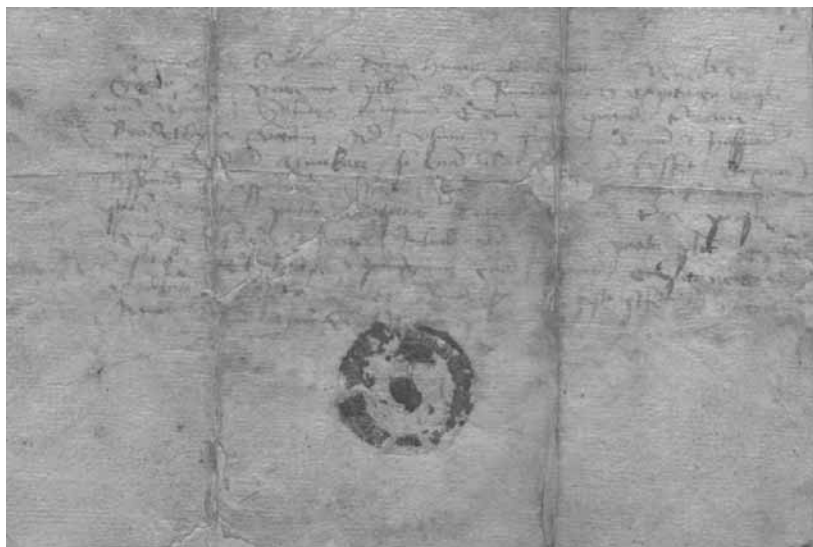
³³ Strigonii – (Esztergom) királyi város. Györffy György: Az Árpád-kori Magyarország történeti földrajza. Akadémiai Kiadó, Budapest, 1987. 250.

2. sz. forrásközlés: Hunyadi János oklevele, 1446. február 9. Vári

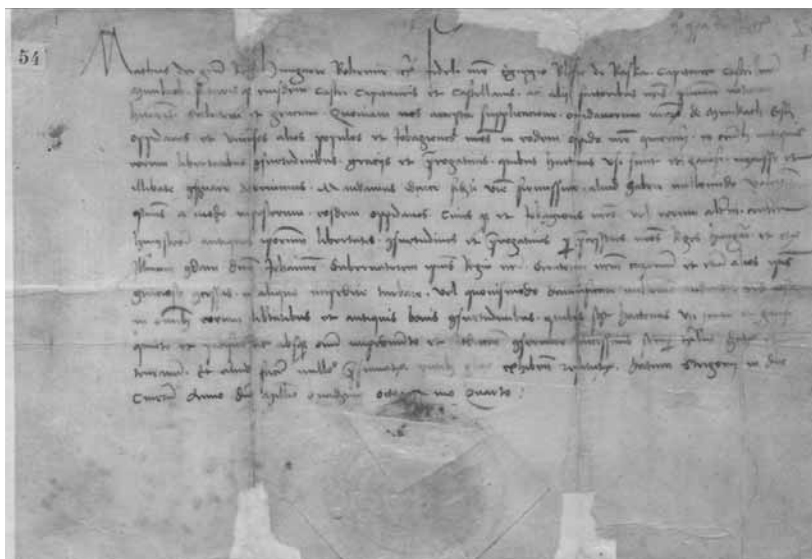
3. sz. forrásközlés: Hunyadi János oklevele, 1446. február 9. Vári

4. sz. forrásközlés: Hunyadi János oklevele, 1449. június 13. Buda

6. sz. forrásközlés: Hunyadi Mátyás oklevele, 1458. március 9. Buda

7. sz. forrásközlés: Hunyadi Mátyás oklevele, 1484. március 3. Esztergom

Leitereg András

Masszívan Párhuzamos Architektúrák Generatív Programozása

Kivonat

Kutatásunk fő témája magas szintű, funkcionális primitívekből összeállított elsősorban lineáris algebrai számítások automatikus optimalizációja, valamint ennek felhasználása párhuzamos architektúrákat hatékonyan kihasználó kód generálásához. Munkánk korábbi szakaszaiban folyamatosan fejlesztettük a LambdaGen rendszert, amely a felhasználó által felírt absztrakt számítási fából GPU kódot készít, ezzel közép-utat kínál a fejlesztési idő és a futási idő minimalizálása között a programozásban kevésbé járatos kutatók számára is. A most bemutatott kutatás fókuszában a GPU programozásban jól ismert "blokkosítás" automatizálása áll, vagyis egy önmagában nem hierarchikus számítás felbontása több lényegében azonosan működő szintre, hogy így jobban illeszkedjen a végrehajtási szál és cache memória korlátokhoz. Vizsgáljuk a számítást alkotó vektorműveletek fúzióját és felcserélését is, mert ezek az átalakítások is eredményezhetnek jobb adatlokalitást. Dolgozatomban bemutatom a számításokat felépítő funkcionális primitíveket, a fenti átalakítások részleteit és helyességük bizonyítását.

1. Bevezetés

A nagy teljesítményű párhuzamos architektúrák (vektorutasítás-készletek, grafikus processzorok, FPGA-k, klaszterek) gyors fejlődé-

sével és terjedésével egyre nagyobb számításigényű problémákat oldhat meg, aki hatékonyan ki tudja használni az elérhető hardvert. Egy hatékony algoritmus implementációjához és optimalizációjához azonban részletes ismeretekre van szükség az adott hardver felépítéséről és működéséről, amely ismeretek sok esetben nem állnak rendelkezésre. Gyakran előáll ez a helyzet például tudományos szimulációk készítésekor, ahol nagy szükség lenne a számítási teljesítmény hatékony kihasználására, de a szakterületen való jártasság hiánya megnehezíti egy külső programozó bevonását. A megoldást egy olyan nyelv kialakítása jelentheti, amely

- megfelelően magas szintű, így könnyen és természetesen kifejezhetők benne a kutatók által felírt matematikai számítások
- megkönnyíti a hatékony hardverkihasználáshoz szükséges optimalizációk megfogalmazását
- az építőelemei leképezhetők a cél hardverek utasításaira

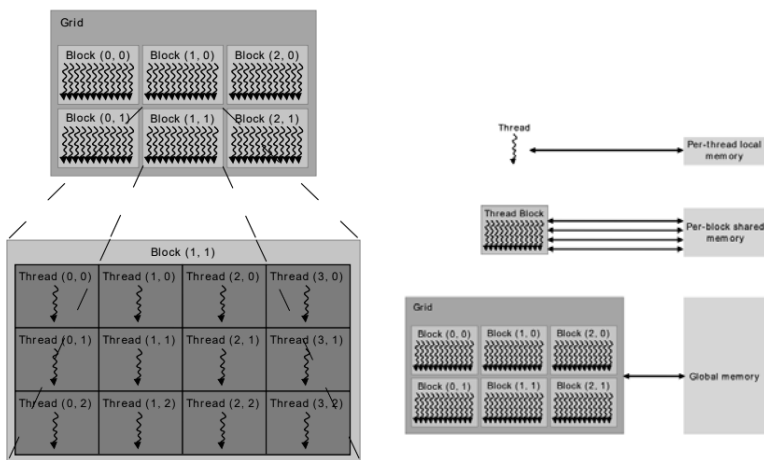
Kutatásunk hosszú távon egy ilyen nyelv és optimalizáció-készlet összeállításának lehetőségeit és eszközeit vizsgálja a lineáris algebrai számítások kontextusában.

Első célkitűzésünk a nyelv alapvető építő elemeinek meghatározása és a kifejezésfa feldolgozás lehetőségeinek vizsgálata volt. Eredményeinket, a funkcionális EDSL-t és a tisztán rekurziós sémákra épülő párhuzamos CPU kód generálást az Általános vektorműveleti fák párhuzamosított kiértékelése című szakdolgozatban [1] írtuk le. A tapasztalatokat felhasználva elkészítettük és bemutattuk [2] a LambdaGen rendszert, amely a Haskell EDSL-ben felírt számítást elemzi, majd SYCL kódot generál, így a kiértékelés GPU-n is történhet. Elkezdtük az optimalizációs lehetőségek feltérképezését, a mátrix szorzás különböző átalakításainak teljesítményét vizsgáltuk. Eredményeinkről a LambdaDays 2018 konferencián is bemutatott cikkünkben [3] számoltunk be. A jelen dolgozat témája a mátrix szorzásban már bevált átalakítási lehetőségek általános vizsgálata, és helyességük bizonyítása.

2. Blokkosítás a GPU programozásban

A bevezetésben felsorolt párhuzamos architektúrák közül a GPU-k könnyen elérhetők, naiv vagy hatékony használatuk önmagában is nagy

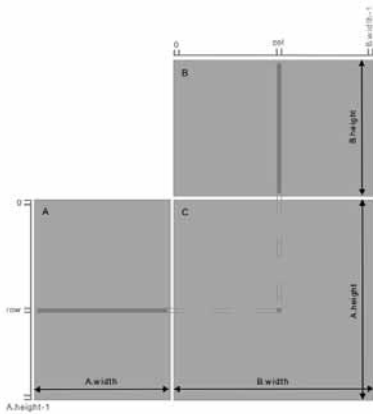
teljesítménykülönbséget jelent, és összetett felépítésükből adódóan többféle optimalizációs stratégia is jól bemutatatható rajtuk. Az optimalizációk tervezésénél ezért a GPU-k hardver- és programozási modelljére építettünk, amelyet ebben a fejezetben mutatunk be. Megjegyezzük azonban, hogy a többi párhuzamos architektúra is hasonló elvek szerint működik és optimalizálható.

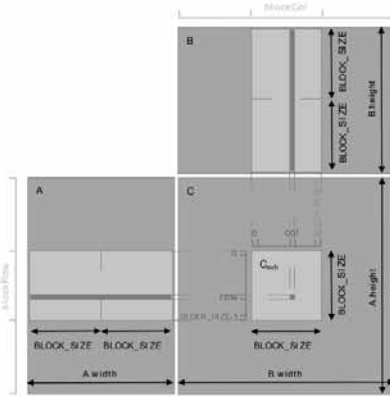
1. ábra. Szál hierarchia. Forrás: [4]

2. ábra. Memória hierarchia. Forrás: [4]

A GPU programozási modellt három kulcs fogalom alkotja: a szálak hierarchiája 1, a memória hierarchia 2 és a szinkronizáció. A végrehajtási szálak (CUDA [4] terminológiával thread, OpenCL-ben [5] work item) szálcsoportokba vannak osztva (thread block, work group), a csoportok, és a csoportokon belül a szálak is egy-, kettő- vagy háromdimenziós rácsba rendezhetők. Az eszköz memóriája a szál hierarchiával párhuzamosan szerveződik. A minden szál által elérhető globális memória mellett rendelkezésre áll szálcsoportonként megosztott lokális memória, és az egyes szálakhoz rendelt privát cache memória is. Ezek méretében és elérési idejében nagyságrendi különbségek vannak, intuitív módon a szálakhoz közeli memória gyorsabb és kisebb. Ezért olyan fontos a számítások optimalizálásakor az adatlokalitás, azaz az adatok olyan mozgatása a memória szintek között, ami legjobban támogatja az újrafelhasználást.

3. ábra. Mátrix szorzás lokális memória nélkül. Forrás: [4]

4. ábra. Mátrix szorzás lokális memóriával. Forrás: [4]

Egy az osztott memória használatát jól bemutató optimalizáció a mátrix szorzás blokkosítása. Legyen adott egy A és egy B mátrix, magasságukat $.height$, szélességüket $.width$ jelöli. Legyen $A.width = B.height$, vagyis össze lehet őket szorozni. A szorzat minden elemét egy-egy szál fogja kiszámítani, melyeket $A.height \times B.width$ -es rácsban indítunk el. Egy-egy szálat a rácsbeli (sor,oszlop) pozíciójával azonosíthatunk.

A szorzás naiv implementációjában 3 minden szál elemenként kiolvassza a globális memóriából A és B megfelelő sorát illetve oszlopát, közben privát memóriában számolja a szorzatok összegét, végül visszairja a globális memóriába a szorzat kiszámolt elemét. Eközben az A mátrix minden egyes elemét összesen $B.width$ -szer, B elemeit pedig $A.height$ -szer olvastuk ki.

Eljárás 1 Az (i,j) szál programja - lokális memória nélkül

```

tmp ← 0
for k = 0..A.width - 1 do
    tmp ← tmp + A[i][k] · B[k][j]
end for
C[i][j] ← tmp

```

Az optimalizált implementáció 4 a szálat $block_size \times block_size$ méretű szálcsoportokba szervezve indítja, minden csoport egy ilyen méretű blokkot számít ki a szorzatból. A blokk méretét úgy határozzuk meg, hogy 2 blokk mátrix elférjen a szálcsoportok lokális memóriájában, és feltesszük, hogy blokkméret osztja a mátrixok méreteit. Az eredmény blokk kiszámításához A -nak egy $block_size \times A.width$ -es, B -nek pedig egy $B.height \times block_size$ -os részmátrixára van szükség (az ábrán sárga terület). Az optimalizáció kulcs gondolata az, hogy ezeket a részmátrixokat a szálak nem egymástól függetlenül ovassák be és dolgozzák fel, hanem blokk-sorként és blokk-oszlopként kezelve őket, a szálcsoportok blokk-mátrix szorzást végeznek velük. A szálcsoport blokkonként beolvassa A és B megfelelő blokk-sorát illetve blokk oszlopát a lokális A' és B' blokk mátrixokba, minden szál elvégzi a megfelelő lokális blokk-mátrix szorzást, az eredményt pedig privát memóriában tárolják. Ezzel a módszerrel az A mátrix elemeit csak $B.width/block_size$ -szor, B elemeit pedig $A.height/block_size$ -szor olvassuk ki.

Eljárás 2 Az (i,j) szál programja - lokális memóriával

```

tmp ← 0
bi, bj ← i/block_size, j/block_size
for b = 0.. $A.width/block\_size - 1$  do
     $A'[bi][bj] \leftarrow A[i][b \cdot block\_size + bj]$ 
     $B'[bi][bj] \leftarrow B[b \cdot block\_size + bi][j]$ 
    for k = 0.. $block\_size - 1$  do
         $tmp \leftarrow tmp + A'[bi][k] \cdot B'[k][bj]$ 
    end for
end for
 $C[i][j] \leftarrow tmp$ 

```

3. A vektorműveletek átalakításainak motivációja

Az előző fejezet bemutatta a blokkosítás célját és megvalósítását. A következőkben a hasonló optimalizációk automatizálásának lehetőségeit járjuk körbe. Az imperatív konstrukciók, mint a ciklusok túl általáno-

sak, ugyan azt a számítást sokféleképp kifejezhetik, így nem jó alanyok az optimalizációs lehetőségek automatikus, minta alapú felismeréséhez. A funkcionális programozásból ismert primitívek viszont sokkal kötöttebbek, így könnyebb az automatikus átalakításuk és párhuzamosításuk, miközben kifejező erejük még megfelelő a feladathoz. Az alábbiakban bevezetünk néhány ilyen primitívet, hogy ezekkel illusztráljuk a dolgozatban vizsgált átalakítások jellegét. Ahol lehet, Haskell-szerű szintaxist használunk, kiegészítve a jelölést megkönnyítő változtatásokkal.

Először definiáljuk az a típusú elemekből álló n elemű tömb típusát a szorzat típus iterációjával:

$$\begin{aligned} a^1 &:= (a) \\ a^n &:= (a, a^{n-1}) \end{aligned} \tag{1}$$

A több dimenziós tömb (tenzor) típusát szintén iterációval kapjuk:

$$(a^n)^m := a^{n,m} \tag{2}$$

Vezessük be a jól ismert `map`, `zipWith` és `foldr` függvények kissé eltérő változatait tömbökre. A `map` elemenként alkalmazza a kapott függvényt a kapott tömbre.

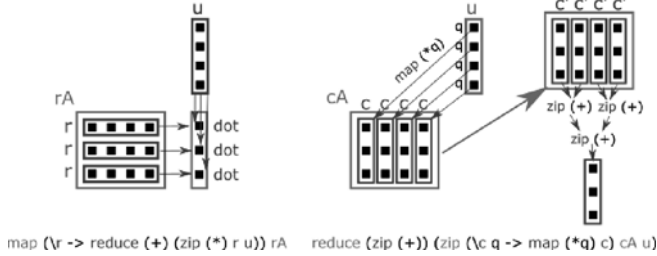
$$\begin{aligned} \text{map} &:: (a \rightarrow b) \rightarrow a^m \rightarrow b^m \\ \text{map } f \ (x) &= (f \ x) \\ \text{map } f \ (x, xs) &= (f \ x, \text{map } f \ xs) \end{aligned} \tag{3}$$

A `zip2` a `map` általánosítása bináris függvényre és két tömbre:

$$\begin{aligned} \text{zip2} &:: (a \rightarrow b \rightarrow c) \rightarrow a^m \rightarrow b^m \rightarrow c^m \\ \text{zip2 } f \ (x) \ (y) &= (f \ x \ y) \\ \text{zip2 } f \ (x, xs) \ (y, ys) &= (f \ x \ y, \text{zip2 } f \ xs \ ys) \end{aligned} \tag{4}$$

A `reduce` pedig a kapott függvény segítségével egyesíti a tömb elemeit.

$$\begin{aligned} \text{reduce} &:: (a \rightarrow a \rightarrow a) \rightarrow a^m \rightarrow a \\ \text{reduce } f \ (x) &= x \\ \text{reduce } f \ (x, xs) &= f \ x \ (\text{reduce } f \ xs) \end{aligned} \tag{5}$$

5. ábra. Mátrix-vektor szorzás.

Az ábrán $\text{dot} := \text{reduce } (+) \text{ (zip } (*) \text{ r u)}$

Írjuk fel ezekkel a műveletekkel az $rA :: \text{Int}^{4,3}$ mátrix és az $u :: \text{Int}^4$ vektor szorzatát 5. A természetes megközelítés az, hogy a mátrix minden sorára kiszámítjuk annak skaláris szorzatát a vektorral.

$$\text{map } (\backslash r \rightarrow \text{reduce } (+) \text{ (zip } (*) \text{ r u)}) \text{ rA} \quad (6)$$

De észrevehetjük, hogy ugyan ezt az eredményt kapjuk, ha oszlopok vektoraként tekintünk ugyan arra a mátrixra ($cA :: \text{Int}^{3,4}$), az oszlopokat egyenként megszorozzuk u elemeivel, majd a kapott vektorokat összeadjuk.

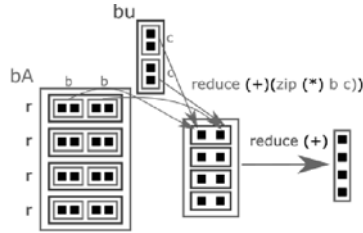
$$\text{reduce (zip (+)) (zip } (\backslash c \text{ q} \rightarrow \text{map } (*q) \text{ c}) \text{ cA u)} \quad (7)$$

A két számítás szerkezete nagyon hasonló, az összeadás a tömbök színjére emelkedett a zip-pel, a map pedig bekerült az eredeti zip függvényébe. Teljesítményükben viszont lényegesen különbözhetnek, hiszen az első változat természetes párhuzamosítása 3 szálát használ és szálanként egyetlen Int -et tárol, a második változat pedig 4 szálon futtatható, és minden szálnak egy 4 elemű vektort kell memóriában tartania.

Blokkosítva is kiszámíthatjuk a szorzatot 6, ha például minden 4 elemű vektort 2db 2-es vektorként értelmezünk ($bA :: \text{Int}^{2,2,3}$, $bu :: \text{Int}^{2,2}$).

$$\begin{aligned} &\text{map } (\backslash r \rightarrow \text{reduce } (+) \text{ (zip } (\backslash b \text{ c} \rightarrow \\ &\quad \text{reduce } (+) \text{ (zip } (*) \text{ b c)}) \text{ r bu)}) \text{ bA} \end{aligned} \quad (8)$$

Az így kapott számítás ismét hasonló az eredetihez, most a reduce és a zip függvények megduplázódtak. A számítási teljesítmény viszont itt is nagyban változhat.

$\text{map } (\lambda r \rightarrow \text{reduce } (+) (\text{zip } (\lambda b \ c \rightarrow \text{reduce } (+) (\text{zip } (*) \ b \ c)) \ r \ \text{bu})) \ bA$

6. ábra. Blokkosított mátrix-vektor szorzás.

Az átalakításokban megfigyelhető szabályosságok általánosan érvényes azonosságokat sejtetnek. Ezen azonosságok felderítésével és kihasználásával fontos eszközökhöz juthatunk a számítások automatikus átalakításához, amely végül az eredetinél hatékonyabb kiértékelésre vezethet.

4. Vektorműveletek fúziója vektor argumentumon keresztül

4.1. Vertikális fúzió - felbontás

A legegyszerűbb vektorműveletekre vonatkozó azonosság a termelő - fogyasztó viszonyban álló műveletek összeolvasztása (vagy ennek inverze, egy művelet kettébontása). Ezt legegyszerűbben a map függvényen szemléltethetjük:

$$\text{map } f \circ \text{map } g = \text{map } (f \circ g) \quad (9)$$

Hasonló fúziót csinálhatnánk zip2 műveletekkel is, viszont ekkor a létrejövő függvény 3 argumentumú lenne, nem zip2. Vezessük be az általános, n-áris zip vektorműveletet, amely n darab azonos elemszámú tömböt elemenként kombinál egy n-áris függvény felhasználásával. A variadikus függvények paramétereit alsó indexben sorszámozott szim-

bólumokkal jelöljük.

$$\begin{aligned}
 \text{zip} &:: (a_1 \rightarrow \dots \rightarrow a_n \rightarrow b) \rightarrow a_1^m \rightarrow \dots \rightarrow a_n^m \rightarrow b^m \\
 \text{zip } f \ (x_1) \dots (x_n) &= (f \ x_1 \dots x_n) \\
 \text{zip } f \ (x_1, y_1) \dots (x_n, y_n) &= (f \ x_1 \dots x_n, \text{zip } f \ y_1 \dots y_n)
 \end{aligned} \tag{10}$$

Definiáljuk az általánosított függvény kompozíciót, amely az f függvény i . paramétere elé komponálja a g függvényt.

$$\begin{aligned}
 \text{comp } i &:: (b_1 \rightarrow \dots \rightarrow b_n \rightarrow c) \rightarrow \\
 &\quad (a_1 \rightarrow \dots \rightarrow a_m \rightarrow b_i) \rightarrow \\
 (b_1 \rightarrow \dots \rightarrow b_{i-1} \rightarrow a_1 \rightarrow \dots \rightarrow a_m \rightarrow & \\
 b_{i+1} \rightarrow \dots \rightarrow b_n \rightarrow c) & \\
 \text{comp } i \ f \ g &= \dots
 \end{aligned} \tag{11}$$

Így pedig már megadhatjuk a zip függvény zártságát a vertikális fúzióra nézve:

$$\text{comp } i \ (\text{zip } f) \ (\text{zip } g) = \text{zip } (\text{comp } i \ f \ g) \tag{12}$$

A vertikális fúzió reduce és zip műveletek között is megvalósítható, az összeolvasztott művelet pedig hatékonyabban megvalósítható, mert nincs szükség a zip eredmény tömbjének tárolására. Viszont a fúzió eredménye nem zip és nem is reduce, külön műveletként kell bevezetnünk. A redozip egy reduce és egy zip művelet kompozíciója ($\text{red} \circ \text{zip}$), egy n -áris kombináció eredményét elempáronként egyetlen elemé redukálja.

$$\begin{aligned}
 \text{redozip} &:: (b \rightarrow b \rightarrow b) \rightarrow (a_1 \rightarrow \dots \rightarrow a_n \rightarrow b) \rightarrow \\
 &\quad a_1^m \rightarrow \dots \rightarrow a_n^m \rightarrow b \\
 \text{redozip } f \ g \ (x_1) \dots (x_n) &= g \ x_1 \dots x_n \\
 \text{redozip } f \ g \ (x_1, y_1) \dots (x_n, y_n) &= \\
 f \ (g \ x_1 \dots x_n) \ (\text{redozip } f \ g \ y_1 \dots y_n) &
 \end{aligned} \tag{13}$$

Kompozíció jobb (termelő) oldalán álló redukáló műveletet semmiel nem tudunk összeolvasztani, így kimondhatjuk, hogy a fenti zip és redozip műveletekből álló vektorműveletkészlet zárt a vertikális fúzióra (fúzió eredménye csak zip vagy redozip lehet), ami rendkívül előnyös az automatikus átalakítások ismételt végrehajtásakor.

4.2. Horizontális fúzió - felbontás

A teljesség kedvéért bemutatjuk az alábbi egyenlőségeket is, melyeknek feltétele, hogy a transzponált struktúrákat (tömbök párja $\leftrightarrow$ párok tömbje) ekvivalensnek tekintsük.

$$(map\ f\ v, map\ g\ v) = map\ (\backslash x \rightarrow (f\ x, g\ x))\ v \quad (14)$$

$$\begin{aligned} (zip\ f\ v_1 \dots v_n, zip\ g\ v_1 \dots v_n) = \\ zip\ (\backslash x_1 \dots x_n \rightarrow (f\ x_1 \dots x_n, g\ x_1 \dots x_n))\ v_1 \dots v_n \end{aligned} \quad (15)$$

5. Vektorműveletek cseréje függvény argumentumon keresztül

Vektorműveletek kapcsolatának egy másik formája, amikor a függvény argumentumon keresztül vannak egymásba ágyazva, és így dolgoznak fel egy összetett struktúrát. Ez imperatív szerkezetekben kifejezve egymásba ágyazott ciklusoknak felel meg, melyek manipulációit többben is vizsgálták, pl. [6] [8]. Funkcionális megközelítésben viszont csak egy munkáról [7] tudunk, ami kimonja ugyan a zip - reduce csere lehetőségét, de bizonyítást nem ad.

5.1. További tenzor műveletek

A következőkben bevezetünk néhány műveletet és tulajdonságait, amelyekre építeni fogunk a csere azonosságok bizonyításában. A függvények szignatúráját helyenként kiegészítjük a függő típusokat helyettesítő zárójeles megköötésekkel.

A tömbhöz tartozik egy index függvény, melynek alkalmazását az imperatív nyelvekben megszokott módon jelöljük:

$$\begin{aligned} [] &:: a^n \rightarrow i \rightarrow a \quad (0 \leq i < n) \\ (x, _)[0] &= x \\ (_, y)[i] &= y[i - 1] \end{aligned} \quad (16)$$

A drop függvény egy tömbből az első néhány elem elhagyásával meg-

maradó tömböt adja vissza.

$$\begin{aligned} \text{drop } i &:: i \rightarrow a^n \rightarrow a^{n-i} \quad (0 \leq i < n) \\ \text{drop } 0 \ x &= x \\ \text{drop } i \ (_, y) &= \text{drop } (i - 1) \ y \end{aligned} \quad (17)$$

A *drop* függvény két fontos tulajdonsága következik a definícióból:

$$(\text{drop } i \ x)[j] = x[i + j] \quad (18)$$

$$\text{drop } i \ (\text{drop } j \ x) = \text{drop } (i + j) \ x \quad (19)$$

Két tömb egyenlősége ekvivalens a pozíciónkénti egyenlőségükkel.

$$\begin{aligned} u, v &:: a^n \\ u = v &\Leftrightarrow u[i] = v[i] \quad (\forall 0 \leq i < n) \end{aligned} \quad (20)$$

A *zip* definíciójából adódik, hogy az eredmény egy pozícióján a bemenő vektorok azonos pozícióin lévő elemeinek kombinációja lesz. A vektor argumentumok azonos *m* elemszáma implicit paramétere a *zip*-nek (és a következő *redozip*-nek), amit *^mzip*-pel jelölünk, ahol szükség van rá.

$$(\text{^mzip } f \ v_1 \ \dots \ v_n)[i] = f \ v_1[i] \ \dots \ v_n[i] \quad (0 \leq i < m - 1) \quad (21)$$

A már bemutatott *redozip* műveletnek most megadjuk egy ekvivalens definícióját, amely indexeket használ, és így kompatibilis a fenti egyenlőségekkel.

$$\begin{aligned} \text{^mredozip} &:: (b \rightarrow b \rightarrow b) \rightarrow (a_1 \rightarrow \dots \rightarrow a_n \rightarrow b) \rightarrow \\ &\quad a_1^m \rightarrow \dots \rightarrow a_n^m \rightarrow b \\ \text{¹redozip } f \ g \ x_1 \ \dots \ x_n &= g \ x_1[0] \ \dots \ x_n[0] \\ \text{^mredozip } f \ g \ x_1 \ \dots \ x_n &= f \ (g \ x_1[0] \ \dots \ x_n[0]) \\ &\quad (\text{^{m-1}redozip } f \ g \ (\text{drop } 1 \ x_1) \ \dots \ (\text{drop } 1 \ x_n)) \end{aligned} \quad (22)$$

Végül bevezetünk három műveletet, amelyek a tenzorok szerkezetét módosítják, ezzel lehetővé téve egy adott tenzoron ható vektorműveletek számának és sorrendjének változtatását. Definíciójukat a tenzor indexelésére gyakorolt hatásukkal adjuk meg.

A flip megcseréli egy tenzor első két dimenzióját, ami a mátrix transzponálás általánosítása.

$$\begin{aligned} flip &:: a^{m,n} \rightarrow a^{n,m} \\ (flip\ a)[i][j] &= a[j][i] \end{aligned} \quad (23)$$

A subdiv egy tenzor első dimenzióját b méretű blokkokra bontja. A blokkméretnek osztania kell a dimenzió eredeti méretét, hogy szabályos szerkezetű tenzort kapjunk.

$$\begin{aligned} subdiv\ b &:: a^m \rightarrow a^{b,m/b} \quad (b \mid m) \\ (subdiv\ b\ a)[i][j] &= a[i \cdot b + j] \end{aligned} \quad (24)$$

A flatten pedig a subdiv inverzeként összeolvasztja az első két dimenziót. A b implicit paraméter a típus szignatúrában látható módon az adott tenzor második dimenziójának elemszámával egyezik meg.

$$\begin{aligned} flatten\ b &:: a^{b,m} \rightarrow a^{m \cdot b} \\ (flatten\ b\ a)[i] &= a[i/b][i \bmod b] \end{aligned} \quad (25)$$

5.2. zip - zip csere

Tekintsük példaként két $n \times m$ -es mátrix (elemenkénti) összegét, amit a

$${}^p zip\ (\backslash v_1\ v_2 \rightarrow {}^q zip\ (+)\ v_1\ v_2)\ M_1\ M_2 \quad (26)$$

számítással állíthatunk elő. Természetes, hogy ugyan ezt az eredményt kapjuk, ha a mátrixok transzponáltjait adjuk össze, majd az eredményt újra transzponáljuk.

$$flip\ ({}^q zip\ (\backslash v_1\ v_2 \rightarrow {}^p zip\ (+)\ v_1\ v_2)\ (flip\ M_1)\ (flip\ M_2)) \quad (27)$$

Lássuk be ezt az egyenlőséget általánosan a zip és a flip definíciója alapján.

$$\begin{aligned} {}^p zip\ (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^q zip\ f\ v_1 \dots v_n)\ M_1 \dots M_n = \\ flip\ ({}^q zip\ (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^p zip\ f\ v_1 \dots v_n) \\ (flip\ M_1) \dots (flip\ M_n)) \end{aligned} \quad (28)$$

Indexeljük mindkét oldalt kétszer (20) szerint, és alkalmazzuk a jobb oldalon (23)-t.

$$\begin{aligned} & \left({}^p\text{zip} (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^q\text{zip } f v_1 \dots v_n) M_1 \dots M_n \right) [i][j] = \\ & \quad \left({}^q\text{zip} (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^p\text{zip } f v_1 \dots v_n) \right. \\ & \quad \left. (\text{flip } M_1) \dots (\text{flip } M_n) \right) [j][i] \\ & \quad (\forall 0 \leq i < p, 0 \leq j < q) \end{aligned} \quad (29)$$

Alkalmazzuk mindkét oldalon (21)-t kétszer.

$$\begin{aligned} & \left({}^q\text{zip } f M_1[i] \dots M_n[i] \right) [j] = \\ & \left({}^p\text{zip } f (\text{flip } M_1)[j] \dots (\text{flip } M_n)[j] \right) [i] \\ & \quad (\forall 0 \leq i < p, 0 \leq j < q) \end{aligned} \quad (30)$$

$$\begin{aligned} & f M_1[i][j] \dots M_n[i][j] = \\ & f (\text{flip } M_1)[j][i] \dots (\text{flip } M_n)[j][i] \\ & \quad (\forall 0 \leq i < p, 0 \leq j < q) \end{aligned} \quad (31)$$

Ez pedig már (23)-ból következően teljesül.

5.3. zip - redozip csere

Legyen

$$\begin{aligned} & \text{redozip}' f g = \\ & \text{redozip} (\backslash u_1 u_2 \rightarrow \text{zip } f u_1 u_2) \\ & (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow \text{zip } g v_1 \dots v_n) \end{aligned} \quad (32)$$

Lemma:

$$\begin{aligned} & M_j :: t_j^{p,q} \\ & {}^p\text{redozip } f g M_1[i] \dots M_n[i] = \\ & \left({}^p\text{redozip}' f g (\text{flip } M_1) \dots (\text{flip } M_n) \right) [i] \\ & \quad (\forall 0 \leq i < q) \end{aligned} \quad (33)$$

A

$$\begin{aligned} & {}^k\text{redozip } f g \\ & \left(\text{drop } (p - k) M_1[i] \right) \dots \left(\text{drop } (p - k) M_n[i] \right) = \\ & \quad \left({}^k\text{redozip}' f g \right. \\ & \quad \left. \left(\text{drop } (p - k) (\text{flip } M_1) \right) \dots \left(\text{drop } (p - k) (\text{flip } M_n) \right) \right) [i] \end{aligned} \quad (34)$$

egyenlőséget bizonyítjuk (amely $k = p$ -re épp a lemmát adja) k szerinti teljes indukcióval. $k = 1$ -re először alkalmazzuk (22)-et és (18)-et:

$$\begin{aligned} & {}^1\text{redozip } f g \\ & (\text{drop } (p-1) M_1[i]) \dots (\text{drop } (p-1) M_n[i]) = \\ & \left({}^1\text{redozip}' f g \right. \\ & \left. (\text{drop } (p-1) (\text{flip } M_1)) \dots (\text{drop } (p-1) (\text{flip } M_n)) \right) [i] \end{aligned} \quad (35)$$

$$\begin{aligned} & g (\text{drop } (p-1) M_1[i])[0] \dots (\text{drop } (p-1) M_n[i])[0] = \\ & \left(\text{zip } g (\text{drop } (p-1) (\text{flip } M_1))[0] \dots \right. \\ & \left. (\text{drop } (p-1) (\text{flip } M_n))[0] \right) [i] \end{aligned} \quad (36)$$

$$\begin{aligned} & g M_1[i][p-1] \dots M_n[i][p-1] = \\ & (\text{zip } g (\text{flip } M_1)[p-1] \dots (\text{flip } M_n)[p-1]) [i] \end{aligned} \quad (37)$$

Ez után az egyenlőséget megkapjuk (21) és (23) alkalmazásával a jobb oldalon.

$$\begin{aligned} & g M_1[i][p-1] \dots M_n[i][p-1] = \\ & g (\text{flip } M_1)[p-1][i] \dots (\text{flip } M_n)[p-1][i] \end{aligned} \quad (38)$$

$$\begin{aligned} & g M_1[i][p-1] \dots M_n[i][p-1] = \\ & g M_1[i][p-1] \dots M_n[i][p-1] \end{aligned} \quad (39)$$

Tetszőleges k -ra az indukciós lépést visszafelé látjuk be, ekvivalens átalakításokat végezve. Először alkalmazzuk (22)-et, majd egyszerűsítünk (18) és (19) felhasználásával.

$$\begin{aligned} & {}^k\text{redozip } f g \\ & (\text{drop } (p-k) M_1[i]) \dots (\text{drop } (p-k) M_n[i]) = \\ & \left({}^k\text{redozip}' f g \right. \\ & \left. (\text{drop } (p-k) (\text{flip } M_1)) \dots (\text{drop } (p-k) (\text{flip } M_n)) \right) [i] \end{aligned} \quad (40)$$

$$\begin{aligned}
& f \left(g \left(\text{drop } (p - k) \ M_1[i] \right) [0] \ \dots \ \left(\text{drop } (p - k) \ M_n[i] \right) [0] \right) \\
& \quad \left({}^{k-1}\text{redozip } f \ g \left(\text{drop } 1 \left(\text{drop } (p - k) \ M_1[i] \right) \right) \dots \right. \\
& \quad \quad \left. \dots \left(\text{drop } 1 \left(\text{drop } (p - k) \ M_n[i] \right) \right) \right) = \\
& \quad \left(\text{zip } f \left(\text{zip } g \left(\text{drop } (p - k) \ (\text{flip } M_1) \right) [0] \dots \right. \right. \quad (41) \\
& \quad \quad \left. \left(\text{drop } (p - k) \ (\text{flip } M_n) \right) [0] \right)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \left({}^{k-1}\text{redozip}' f \ g \left(\text{drop } 1 \left(\text{drop } (p - k) \ (\text{flip } M_1) \right) \right) \dots \right. \\
& \quad \left. \dots \left(\text{drop } 1 \left(\text{drop } (p - k) \ (\text{flip } M_n) \right) \right) \right) [i] \\
& \quad f \left(g \ M_1[i][p - k] \ \dots \ M_n[i][p - k] \right) \\
& \quad \left({}^{k-1}\text{redozip } f \ g \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ M_1[i] \right) \dots \right. \\
& \quad \quad \left. \dots \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ M_n[i] \right) \right) = \\
& \quad \left(\text{zip } f \left(\text{zip } g \left(\text{flip } M_1 \right) [p - k] \ \dots \ (\text{flip } M_n) [p - k] \right) \right. \quad (42) \\
& \quad \left({}^{k-1}\text{redozip}' f \ g \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ (\text{flip } M_1) \right) \dots \right. \\
& \quad \quad \left. \dots \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ (\text{flip } M_n) \right) \right) [i]
\end{aligned}$$

Ez után a jobb oldalon alkalmazzuk (21)-et és (23)-et.

$$\begin{aligned}
& f \left(g \ M_1[i][p - k] \ \dots \ M_n[i][p - k] \right) \\
& \quad \left({}^{k-1}\text{redozip } f \ g \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ M_1[i] \right) \dots \right. \\
& \quad \quad \left. \dots \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ M_n[i] \right) \right) = \\
& \quad f \left(g \ M_1[i][p - k] \ \dots \ M_n[i][p - k] \right) \quad (43) \\
& \quad \left({}^{k-1}\text{redozip}' f \ g \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ (\text{flip } M_1) \right) \dots \right. \\
& \quad \quad \left. \dots \left(\text{drop } (p - (k - 1)) \ (\text{flip } M_n) \right) \right) [i]
\end{aligned}$$

Ami ekvivalens a lemmával $k - 1$ -re. Ezzel az indukciós lépést, és így a lemmát beláttuk.

Most a zip redozip csere helyességét visszavezetjük a lemmára (20), (21) és (32) felhasználásával.

$$\begin{aligned} {}^p\text{zip} (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^q\text{redozip } f \ g \ v_1 \dots v_n) \ M_1 \dots M_n = \\ {}^q\text{redozip} (\backslash u_1 \ u_2 \rightarrow {}^p\text{zip } f \ u_1 \ u_2) \\ (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^p\text{zip } g \ v_1 \dots v_n) \ (\text{flip } M_1) \dots (\text{flip } M_n) \end{aligned} \quad (44)$$

$$\begin{aligned} {}^q\text{redozip } f \ g \ M_1[i] \dots M_n[i] = \\ ({}^q\text{redozip}' \ f g (\text{flip } M_1) \dots (\text{flip } M_n)) [i] \\ (\forall 0 \leq i < p) \end{aligned} \quad (45)$$

Ezzel a csere helyességét beláttuk.

5.4. redozip - redozip csere

Két redozip akkor cserélhető fel, ha a redukáló művelet $(\oplus)$ asszociatív és kommutatív. Ennek bizonyításához először lássuk be az alábbi egyenlőséget (22), (18) és (19) ismételt alkalmazásával.

$$\begin{aligned} {}^p\text{redozip} \oplus g \ v_1 \dots v_n = \\ (g \ v_1[0] \dots v_n[0]) \oplus \\ ({}^{p-1}\text{redozip} \oplus g \ (\text{drop } 1 \ v_1) \dots (\text{drop } 1 \ v_n)) = \\ (g \ v_1[0] \dots v_n[0]) \oplus (g \ v_1[1] \dots v_n[1]) \oplus \\ ({}^{p-2}\text{redozip} \oplus g \ (\text{drop } 2 \ v_1) \dots (\text{drop } 2 \ v_n)) = \\ \dots = \\ (g \ v_1[0] \dots v_n[0]) \oplus \dots \oplus (g \ v_1[p-1] \dots v_n[p-1]) \end{aligned} \quad (46)$$

A redozip redozip csere helyességét így fogalmazhatjuk meg:

$$\begin{aligned} {}^p\text{redozip} \oplus (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^q\text{redozip} \oplus g \ v_1 \dots v_n) \\ M_1 \dots M_n = \\ {}^q\text{redozip} \oplus (\backslash v_1 \dots v_n \rightarrow {}^p\text{redozip} \oplus g \ v_1 \dots v_n) \\ (\text{flip } M_1) \dots (\text{flip } M_n) \end{aligned} \quad (47)$$

Fejtsük ki mindkét oldalt kétszer (46) segítségével.

$$\begin{aligned}
 & (^q\text{redozip} \oplus g M_1[0] \dots M_n[0]) \oplus \dots \\
 & \oplus (^q\text{redozip} \oplus g M_1[p-1] \dots M_n[p-1]) = \\
 & (^p\text{redozip} \oplus g (\text{flip } M_1)[0] \dots (\text{flip } M_n)[0]) \oplus \dots \\
 & \oplus (^p\text{redozip} \oplus g (\text{flip } M_1)[q-1] \dots (\text{flip } M_n)[q-1])
 \end{aligned} \tag{48}$$

$$\begin{aligned}
 & (g M_1[0][0] \dots M_n[0][0] \oplus \dots \\
 & \oplus g M_1[0][q-1] \dots M_n[0][q-1]) \oplus \dots \oplus \\
 & (g M_1[p-1][0] \dots M_n[p-1][0] \oplus \dots \\
 & \oplus g M_1[p-1][q-1] \dots M_n[p-1][q-1]) = \\
 & (g (\text{flip } M_1)[0][0] \dots (\text{flip } M_n)[0][0] \oplus \dots \\
 & \oplus g (\text{flip } M_1)[0][p-1] \dots (\text{flip } M_n)[0][p-1]) \oplus \dots \oplus \\
 & (g (\text{flip } M_1)[q-1][0] \dots (\text{flip } M_n)[q-1][0] \oplus \dots \\
 & \oplus g (\text{flip } M_1)[q-1][p-1] \dots (\text{flip } M_n)[q-1][p-1])
 \end{aligned} \tag{49}$$

A *flip*-ek kiértékelése (23) után a kapott egyenlőség mindkét oldalán minden

$g M_1[i][j] \dots M_n[i][j]$ ($i \in 0..p-1, j \in 0..q-1$) pontosan egyszer szerepel, így a $\oplus$ asszociativitása és kommutativitása miatt az egyenlőség teljesül.

6. Vektorműveletek felbontása

Mint azt a 3-as fejezetbeli példán is szemléltettük, lehetőségünk van a tenzor struktúra egy dimenziójának blokkosítására, és ezzel együtt a kifejezésfa megfelelő műveletének kettébontására. Ez az automatikus blokkosítás magában is javíthatja a teljesítményt, de egyben lehetőséget teremt további cserék elvégzésére, 6ek potenciálisan jobban illeszkednek az adott eljárás és hardver paramétereire.

6.1. zip felbontás

A következő azonosságot szeretnénk belátni:

$$\begin{aligned} & {}^p\text{zip } f \ M_1 \ \dots \ M_n = \\ & \text{flatten } b \ ({}^{p/b}\text{zip } (\setminus v_1 \ \dots \ v_n \rightarrow {}^b\text{zip } f \ v_1 \ \dots \ v_n) \\ & \quad (\text{subdiv } b \ M_1) \ \dots \ (\text{subdiv } b \ M_n)) \end{aligned} \quad (50)$$

Először indexeljük mindkét oldalt (20) szerint, és használjuk (25)-öt a flatten indexeléséhez.

$$\begin{aligned} & ({}^p\text{zip } f \ M_1 \ \dots \ M_n)[i] = \\ & ({}^{p/b}\text{zip } (\setminus v_1 \ \dots \ v_n \rightarrow {}^b\text{zip } f \ v_1 \ \dots \ v_n) \ (\text{subdiv } b \ M_1) \ \dots \\ & \quad \dots \ (\text{subdiv } b \ M_n))[i/b][i \bmod b] \\ & \quad (\forall 0 \leq i < p) \end{aligned} \quad (51)$$

Alkalmazzuk az indexeket a zip-ekre (21)-nek megfelelően.

$$\begin{aligned} f \ M_1[i] \ \dots \ M_n[i] &= ({}^b\text{zip } f \ (\text{subdiv } b \ M_1)[i/b] \ \dots \\ & \quad \dots \ (\text{subdiv } b \ M_n)[i/b])[i \bmod b] \ (\forall 0 \leq i < p) \end{aligned} \quad (52)$$

$$\begin{aligned} f \ M_1[i] \ \dots \ M_n[i] &= f \ (\text{subdiv } b \ M_1)[i/b][i \bmod b] \ \dots \\ & \quad \dots \ (\text{subdiv } b \ M_n)[i/b][i \bmod b] \ (\forall 0 \leq i < p) \end{aligned} \quad (53)$$

Végül indexeljük a subdiv-et (24) alkalmazásával.

$$\begin{aligned} f \ M_1[i] \ \dots \ M_n[i] &= f \ M_1[i/b \cdot b + i \bmod b] \ \dots \\ & \quad \dots \ M_n[i/b \cdot b + i \bmod b] \ (\forall 0 \leq i < p) \end{aligned} \quad (54)$$

Ami a maradékos osztás hányadosának és maradékának definíciójából következik.

7. Összefoglalás

Kutatásunk célja automatikus optimalizációk kidolgozása párhuzamos architektúrákhoz, ezen belül is a GPU programozásban ismert blokkosítás automatizálása. Az optimalizációkat magasabbrendű funkcionális primitívekből álló kifejezésfákon végezzük, amely primitíveket kedvező

műveleti tulajdonságaik alapján választottunk ki. A dolgozat fő témája és eredménye a kiválasztott műveletek formalizálása, általánosítása, valamint átalakításaik (cseréik és felbontásuk) definiálása, helyességük bizonyítása. A bemutatott átalakításokkal elérhető teljesítmény növekedést korábbi cikkünkben [3] már demonstráltuk.

7.1. Továbbfejlesztési lehetőségek

Az átalakítások implementálása a LambdaGen rendszerbe még folyamatban van, amelybe betekintést a függelék ad. Amint ez elkészül, képesek leszünk a megadott számítást a lehetséges átalakítások között végzett kimerítő vagy random kereséssel és kiértékeléssel gyorsabbra cserélni. Az optimalizációkkal kapcsolatos kutatási irányunk ez után az lesz, hogy az aktuális számításra és a lehetséges átalakításokra vonatkozó teljesítmény heurisztikák alapján irányítottan tudjunk optimalizációkat végezni.

Köszönetnyilvánítás

Ez a dolgozat az Emberi Erőforrások Minisztériuma ÚNKP-17-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának támogatásával készült.

Függelék: A LambdaGen működése

A LambdaGen bemenete a felhasználó által felépített kifejezésfa, kimenete pedig az azt kiértékelő c++ program. A kifejezésfa ellenőrzéséhez egy egyszerű típusrendszert használunk, amely fix méretű tenzorokat (többdimenziós tömböket) és ezeken ható függvényeket ír le.

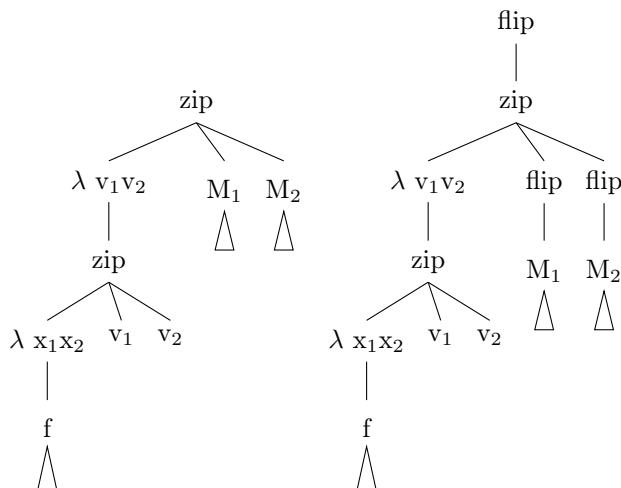
$$Type = Double \mid Power\ Type\ [Int] \mid Arrow\ [Type]\ Type \quad (55)$$

A *Double* az egyszerű (lebegőpontos) skalár értékek típusa. A *Power* a tenzorok típusát írja le, amely az elemek típusából, és az egyes dimenziók kiterjedéseinek nem üres listájából áll össze. Nem foglalkozunk függvényekből álló tömbökkel, feltesszük, hogy a tenzorok elemtípusa mindig *Double*. Az *Arrow* pedig egy tetszőleges (pozitív) aritású függvényt ír le az argumentumok és az eredmény típusával.

A kifejezésfát felépítő primitívek pedig a következők:

- *Scalar* :: *Double*
- *ScalarOp* :: *Double* $\rightarrow$ *Double* $\rightarrow$ *Double*
Skalár művelet, például két szám összege vagy szorzata.
- *View* :: *Power Double a*
Egy felhasználó által megadott tenzor nézete.
- *Var* :: *t*
Egy Lambda absztrakció tetszőleges típusú változója.
- *Lambda* :: $[v] \rightarrow e \rightarrow Arrow\ [v]\ e$
Lambda absztrakció, amely a megadott változókat köti a megadott kifejezésben.
- *Apply* :: *Arrow [a] b* $\rightarrow$ $[a] \rightarrow b$
Lambda alkalmazás a megadott függvénnel és érték listával.
- *Zip* :: *Arrow [a] b* $\rightarrow$ $[Power\ a\ [c]] \rightarrow Power\ b\ [c]$
A megadott tömbök elemenkénti kombinációja a megadott függvényen keresztül.
- *RedoZip* :: *Arrow [b, b] b* $\rightarrow$ *Arrow [a] b* $\rightarrow$ $[Power\ a\ [c]] \rightarrow b$
Egy Reduce és egy Zip kompozíciója ($Red \circ Zip$), amely először

kombinálja a kapott tömböket a második függvényen keresztül, majd az eredményt elemenként egyesíti az első függvény segítségével.

7. ábra. egyszerűsített $\text{zip} \leftrightarrow \text{zip}$ kereső és csere minta

A bemutatott vektorművelet cseréket és felbontásokat a LambdaGen mintaillesztéssel valósítja meg a kifejezésfában. Az alábbiakban bemutatjuk ezeket a kereső illetve csere mintákat, valamint a mintaillesztés kapcsán megoldott általánosításokat.

Általános esetben a lambda csúcsok tetszőleges kifejezéseket köthetnek nevekhez. Emellett az alsó vektorművelet vektor argumentumai között tetszőleges számban és sorrendben szerepelhetnek a felső vektorművelet lambdájában kötött elemek. Az így kiterjesztett általános mintákat a 8 ábra mutatja be.

A lambdákhoz tartozó kötések (a lenti megkötések figyelembe vételével) egyszerűen áthelyezhetők a lambda csúccsal együtt. A vektor argumentumok általános elhelyezkedésének kezelésére pedig átalakítási szabályokat definiálunk a csere mintán belül. Ehhez először ábrázoljuk a mintákat úgy, hogy a benne szereplő listákat csak egy-egy szimbólummal jelöljük, ez a minták teljesen általános, a LambdaGenben is

szereplő alakja 9. Ekkor a csere minta behelyettesítése előtt a következő pozíció alapú átalakításokat kell végrehajtanunk rajta. Látható, hogy a 8 csere minta is ezek alkalmazásával állt elő.

Ha $vs[i] = Ws[j]$ akkor

$$Ws[j] \leftarrow (flip\ Ms[i])$$

$$Ms[i] \leftarrow vs[i]$$

$$vs[i], ys[j] \leftarrow ys[j], vs[i]$$

Ezek az általánosítások a vektorműveletektől lényegében függetlenek, a további átalakításokra 10 11 12 13 is analóg módon elvégezhetők. Ezért azokat egyszerűsített formájukban mutatjuk be, és csak az eltérésekre hívjuk fel a figyelmet.

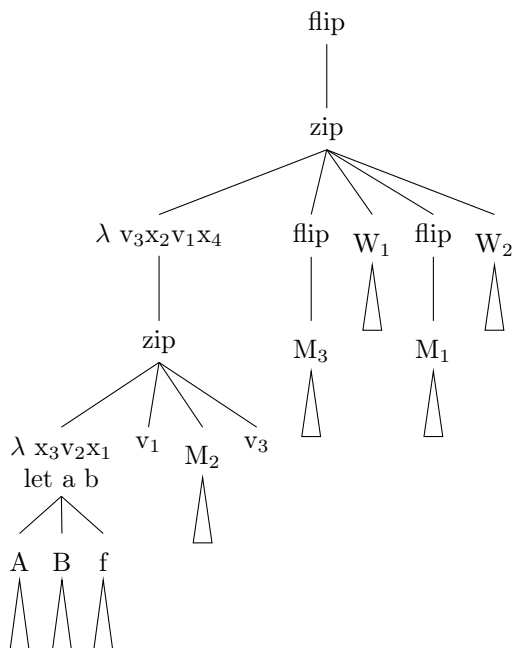
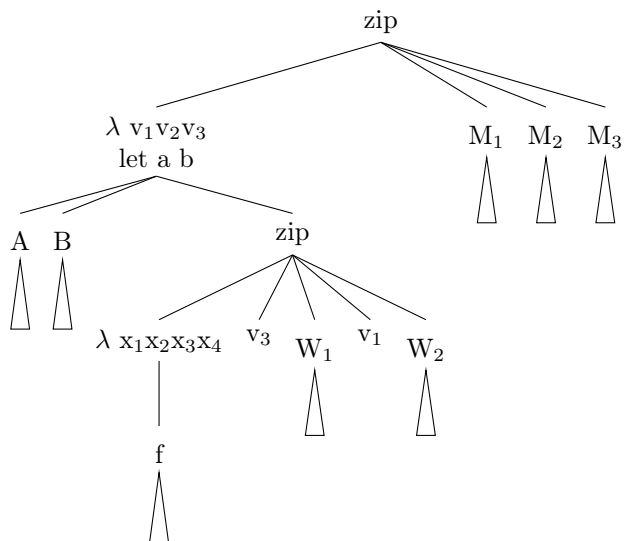
Alapvetően a minta bármely részfájában megjelenhet bármely ott látható szimbólum, vagyis olyan, amely a részfa valamelyik ős csúcsában került bevezetésre. Azonban ez alól van két fontos, a minták szerkezetéből adódó kivétel:

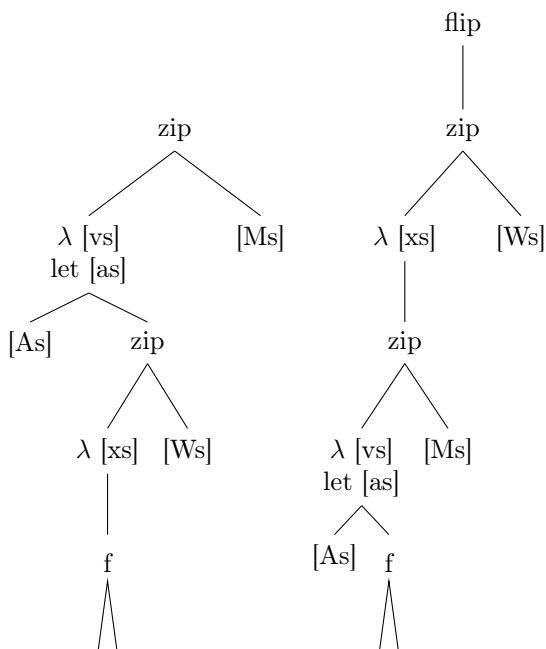
- $v_1, v_3 \notin A, B, f$
- $v_1, v_2, v_3, a, b \notin W_1, W_2$

A zip - zip cserénél 5.2 bemutatott általánosításhoz képest ennél a mintánál 10 az eredetileg nem redukált tenzorok (M_3) feldolgozása és az a szimbólum kötése duplikálódik, a redukáló és a zippelő függvény előtt is meg kell tenni.

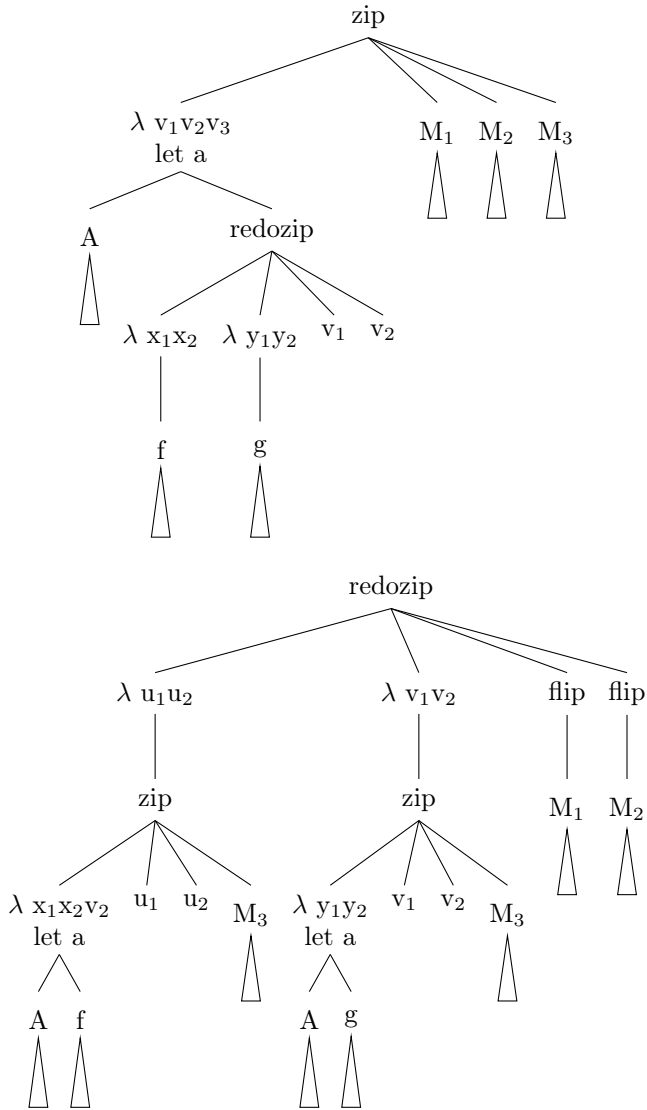
Hivatkozások

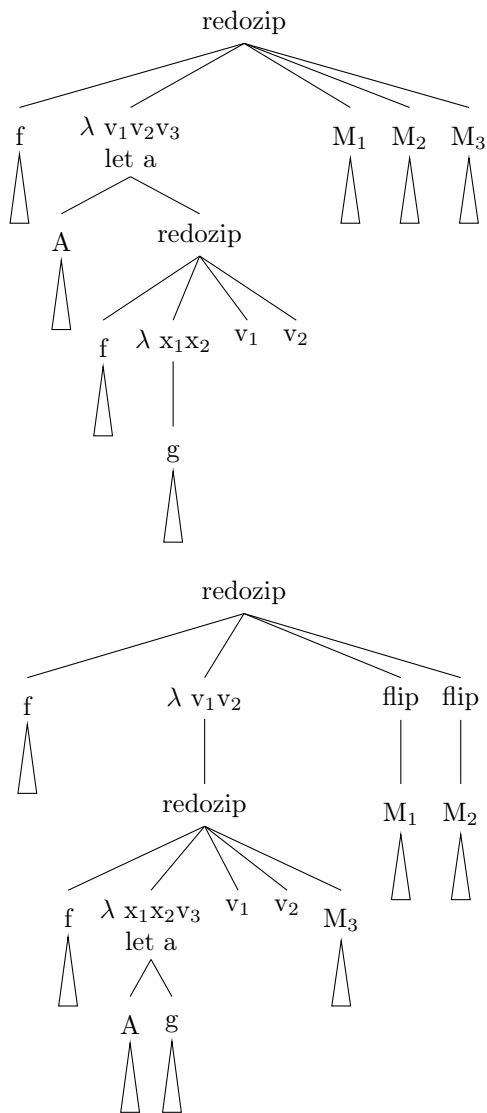
- [1] Leitereg András. Általános vektorműveleti fák párhuzamosított kiértékelése. Bsc szakdolgozat. 2016.
- [2] Leitereg András. Masszívan párhuzamos architektúrák generatív programozása. TDK dolgozat. 2016.
- [3] D. Berényi, A. Leitereg, G. Lehel. Towards scalable pattern-based optimization for dense linear algebra. 2018. (Megjelenés alatt)
- [4] https://docs.nvidia.com/cuda/pdf/CUDA_C_Programming_Guide.pdf
- [5] <https://www.khronos.org/opencv/>
- [6] Spampinato Daniele G., Püschel Markus. A Basic Linear Algebra Compiler. In: CGO '14:23:23–23:32ACM; 2014; New York, NY, USA
- [7] Henriksens Troels. Design and Implementation of the Futhark Programming Language. PhD thesis. 2017.
- [8] T.Grosser C. Lengauer. Polly - Performing polyhedral optimizations on a low-level intermediate representation. Parallel Processing Letters. 2012.

8. ábra. Bővebb zip $\leftrightarrow$ zip kereső és csere minta

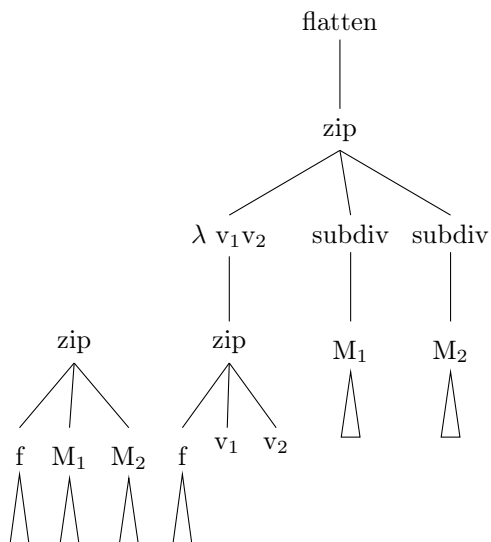

9. ábra. általános $\text{zip} \leftrightarrow \text{zip}$ kereső és csere minta

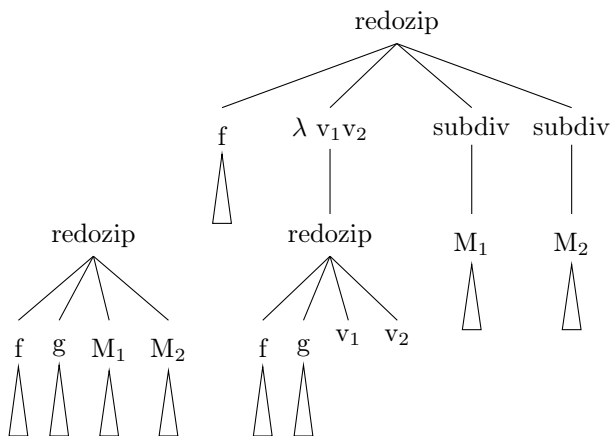
10. ábra. `zip` $\leftrightarrow$ `redozip` kereső és csere minta

11. ábra. redozip $\leftrightarrow$ redozip kereső és csere minta

12. ábra. zip felbontás kereső és csere minta

13. ábra. redozip felbontás kereső és csere minta

MŰHELYBESZÁMOLÓK

I. A műhelyekben és a szervezeti egységekben meghirdetett kurzusok

2015/16. őszi félév

ÓRÁK CÍME

OKTATÓ

Angol–Amerikai Műhely

Angol tudományos nyelvhasználat C1
Amerikai–magyar kulturális különbségek
Angol C1 haladóknak
Tutorális szeminárium MA
Angol B2

Fejérvári Boldizsár
S. Gedeon Mária
S. Gedeon Mária
Fejérvári Boldizsár
Fejérvári Boldizsár

Aurélien Sauvageot Francia Műhely

Francia 1. kezdő
Francia 1. kezdő
Francia 3. félközepfaladó
Francia 5. középfaladó
Latin nyelv 1. (romanistáknak)
17. századi szövegek online kiadása

Egedi-Kovács Emese
Kalmár Anikó
Kalmár Anikó
Kalmár Anikó
Egedi-Kovács Emese
Simone de Reyff és
Christophe Schuwey (Fribourg)
Kalmár Anikó
Kalmár Anikó
Szabics Imre
Ulrick Moreau
Egedi-Kovács Emese

Francia szókincsfejlesztés I.
Francia szókincsfejlesztés II.
Ófrancia irodalmi szövegek poétikai elemzése
Francia nyelv és civilizáció
Szövegolvasási gyakorlatok

Biológia–Kémia Műhely

Gyógyszerkémia

Illés Anett

Bollók János Klasszika-filológia Műhely

Késő antik görög irodalom
Horatius
Görög nyelv
Bizantinológiai szeminárium
Bevezetés a filológiába
Latin nyelv 1. (történészeknek)
Latin nyelv 1.
Újgörög

Szepessy Tibor
Adorjáni Zsolt
Juhász Erika
Horváth László
Mészáros Tamás
Mészáros Tamás
Horváth László
Lina Basoucou

Filozófia Műhely

Fenomenológia és esztétika
A társadalomtudományok filozófiája
Filozófiai problémák

Seregi Tamás
Sivadó Ákos
Tözsér János

Germanisztika Műhely

Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)	Sára Balázs
Német 3: Német nyelv újakezdőknek (A2)	Sára Balázs
Német 5: Német nyelv középfaladóknek (B1)	Sára Balázs
Német 6: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)	Sára Balázs
Német 7: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)	Sára Balázs
Német stílusgyakorlatok	Sára Balázs
Német szókincsfejlesztés	Sára Balázs
Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás V.	Sára Balázs
Áttekintő német nyelvtörténet és szövegolvasás IV.	Sára Balázs
Bevezetés a középfelnémet udvari szerelmi lírába	Dr. Jónácsik László
Cathedra Magistrorum – tanárkutatás	Dr. Feld-Knapp Ilona
Quelle und Deutung / Forrás és értelmezés III:	Sára Balázs
Német paleográfia és szövegkiadás	Sára Balázs
EC Fritz Paepcke-archívum:	Sára Balázs
Könyv- és levéltárrendezés	Sára Balázs
R. M. Rilke 'Mária-énekei'	Sára Balázs

Magyar Műhely

Vitakör	Kiss Farkas Gábor
Nyelvészeti kutatósmódszertan	Horváth Péter
Magyar helynévadás	Bárh János
Funkcionális nyelvészeti kutatószeminárium	Laczko Krisztina
Narratív diskurzusok pragmatikai megközelítése	Tátrai Szilárd
A filológia feltérképezése	Tamás Ábel
Maurice Blanchot	Darida Veronika
József Attila költészete	Kulcsár-Szabó Zoltán

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhely

Földtudományi cikkolvasó szeminárium	Lukács Tamás
Tehettséggondozási formák	Horváth László / Lukács Tamás

Olasz Műhely

Olasz kezdő 1.	Ludmann Ágnes
Olasz félközépfaladó 3.	Ludmann Ágnes
Olasz középfaladó 5.	Ludmann Ágnes
Olasz nyelvi gyakorlatok	Ludmann Ágnes
Dante, Boccaccio, Petrarca	felkért külsős előadók
Olasz filológia és kéziratolvasás	Falvay György Dávid

Orientalisztika Műhely

Orientalisztikai kutatószeminárium	Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán
------------------------------------	--------------------------------------

Orientalisztikai előadás („Nyelvészet, pragmatika”)

Máté Zoltán, Tátrai Szilárd

Skandinavisztika Műhely

Műfordítói szeminárium

Dr. Soós Anita,
Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia
Dr. Ács Péter
Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia

Saga és társadalom

Kortárs norvég irodalom

Spanyol Műhely

Spanyolország történelmének
és művelődéstörténetének fejezetei 1.

Klempáné Faix Dóra

A spanyol irodalom korszakai

Klempáné Faix Dóra

Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései

Klempáné Faix Dóra

Szlavisztika Műhely

Toposzok és motívumok a világirodalomban

Dr. Kocsis Géza

Szókincsfejlesztés

Boros Lili

Társadalomtudományi Műhely

Állam és egyén a nemzetközi jogban

Budai Mihály Egon

Roma/cigány gyerekek az oktatásban

Rabi Nikoletta

Filmek elemzése társadalomtudományi
szemszögből

Dr. Bozsonyi Károly

Bevezetés a társadalomtudomány módszertanába

Dr. Bozsonyi Károly

A gellérthegyi elitkutatás adatbázisának
elkészítése és elemzése

Horváth Ágoston

Történelem Műhely

Módszertani műhelyszeminárium

Körmendi Tamás

Középkori magyar egyháztörténet

Ternovác Bálint

Egyéb

A kor, amelyben Budapest felépült
- a XIX. század építészettörténete

Feld István Márton

2015/16. tavaszi félév

ÓRÁK CÍME**OKTATÓ****Angol–Amerikai Műhely**

Kutatás és előadás angolul

Fejérvári Boldizsár

Angol nyelv B2

Fejérvári Boldizsár

Angol C1 haladóknak

S. Gedeon Mária

Tutorális szeminárium MA

Fejérvári Boldizsár

Bibliodráma

Scholz Lászlóné

FONAL-program:

Fejérvári Boldizsár

Angol nyelvi szintfelmérő vizsga I.

FONAL-program:

Fejérvári Boldizsár

Angol nyelvi szintfelmérő vizsga II.

FONAL-program:

B2/C1-es próbavizsga angol nyelvből

Aurélien Sauvageot Francia Műhely

Gabriel Guéret, Le parnasse réformé

Francia nyelv és civilizáció 2

Francia kezdő 2

Francia kezdő 2

Francia középhaladó 4

Francia haladó 6

Szókincsfejlesztés 2 - irodalmi szaknyelv

Latin nyelv 2. B. (romanistáknak)

Szövegolvasási gyakorlatok

FONAL-program: Francia nyelvi szintfelmérő vizsga I.

FONAL-program: Francia nyelvi szintfelmérő vizsga II.

FONAL-program: B2/C1-es próbavizsga francia nyelvből

Biológia–Kémia Műhely

Fejezetek a természettudományokból

Természettudományos szakszövegolvasó szeminárium

(angol nyelven)

Bollók János Klasszika-filológia Műhely

Császárkori irodalom

Propertius

Görög nyelv 3.

Latin nyelv 2. A.

Bizantinológiai szeminárium

Bizánci történetírás

Filozófia Műhely

Természeti és társadalmi fajták

A tudományfilozófia vitatott kérdései

Foucault

Germanisztika Műhely

Német 2: Német nyelv kezdőknek (A1-A2)

Német 4: Német nyelv félközéphaladóknak (A2-B1)

Német 6: Német nyelv középhaladóknak (B1-B2)

Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)

Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

Német stílusgyakorlatok

Német szókincsfejlesztés

Opusculum tripartitum - Kritikai szövegkiadás VI.

Áttekintő német nyelvtörténet V.

A barokk zene és képzőművészet

Fejérvári Boldizsár

Kalmár Anikó

Kalmár Anikó / Ulrick Moreau

Kalmár Anikó

Egedi-Kovács Emese

Kalmár Anikó / Ulrick Moreau

Kalmár Anikó / Ulrick Moreau

Kalmár Anikó / Ulrick Moreau

Egedi-Kovács Emese

Egedi-Kovács Emese

Kalmár Anikó

Kalmár Anikó

Kalmár Anikó

Illés Anett

Illés Anett

Szepessy Tibor

Adorjáni Zsolt

Juhász Erika

Mészáros Tamás

Horváth László

Mészáros Tamás

Sivadó Ákos

Dr. E. Szabó László

Dr. Somlyó Bálint

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Sára Balázs

Dr. Dávid Csaba

Régi német irodalom.	Dr. Jónácsik László
Bevezetés a 'sziléziai barokk' irodalom poétikájába és lírájába	
Cathedra Magistrorum – tanárkutatás	Dr. Feld-Knapp Ilona
Bevezetés a német nyelvű közép- és koraiújkorai kéziratok paleográfiájába II.	Sára Balázs
Országismereti szeminárium – Ausztria	Sára Balázs
FONAL-program: Német nyelvi szintfelmérő vizsga I.	Sára Balázs
FONAL-program: Német nyelvi szintfelmérő vizsga II.	Sára Balázs
FONAL-program: B2/C1-es próbavizsga német nyelvből	Sára Balázs
Magyar Műhely	
Vitakör	Vaderna Gábor
Narratív diskurzusok pragmatikai megközelítésben	Tátrai Szilárd
Funkcionális nyelvészeti kutatószeminárium	Laczkó Krisztina
Emmanuel Lévinas	Darida Veronika
Kognitív stilisztika	Simon Gábor
Kortárs irodalom oktatása a középiskolában	külsős előadók
Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudomány Műhely	
A Kárpát-Pannon régió tercier geodinamikája	Dr. Kovács István János
Tehetséggondozási formák II.	Lukács Tamás
Olasz Műhely	
Olasz kezdő 2.	Ludmann Ágnes
Olasz félközéphaladó 4.	Ludmann Ágnes
Olasz középfaladó 6.	Ludmann Ágnes
Olasz nyelvi gyakorlatok	Ludmann Ágnes
Letteratura del Novecento: Letteratura e...	Ludmann Ágnes
Il genere della novella	Ludmann Ágnes
FONAL-program: Olasz nyelvi szintfelmérő vizsga I.	Ludmann Ágnes
FONAL-program: Olasz nyelvi szintfelmérő vizsga II.	Ludmann Ágnes
FONAL-program: B2/C1-es próbavizsga olasz nyelvből	Ludmann Ágnes
Orientalisztika Műhely	
Orientalisztikai kutatószeminárium	Máté Zoltán
Orientalisztikai előadás	Máté Zoltán
Skandinavisztika Műhely	
Peer Gynt-olvasatok	Boronkay Soma
Saga és társadalom	Ács Péter / Domsa Zsófia
Spanyol Műhely	
Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacra	Klempáné Faix Dóra
Spanyol szerzők műveinek/életművének vizsgálata	Klempáné Faix Dóra
Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései	Klempáné Faix Dóra
Szlavisztika Műhely	
Orosz költészet: elmélet és gyakorlat I.	Gyöngyösi Mária
Orosz költészet: elmélet és gyakorlat II.	Gyöngyösi Mária

Bevezetés a belorusz nyelvtudományba 1.	Larisa Sztankevics
Társadalomtudományi Műhely	
Vallás a társadalomban	Dr. Bozsónyi Károly
Regressziós elemzés a társadalomtudományokban	Katona Sándor
Aktuális világpolitikai események	Dr. Bozsónyi Károly
Filmek elemzése társadalomtudományi szemszögből II.	Dr. Bozsónyi Károly
Török nyelv	Dudlák Tamás
A Közel-Kelet történeti és kortárs nézőpontok tükrében – nyugati és keleti interakciók	Dudlák Tamás
Instability of International Relations after Sanctions (English)	Abtin Salehi
Történész Műhely	
Latin forrásszöveg-olvasás 2.	Körmendi Tamás
Latin forrásszöveg-olvasás 4.	Körmendi Tamás
Levéltárak Szerbiában	Ternováczy Bálint
Módszertani műhelyszeminárium 2.	Körmendi Tamás
Módszertani műhelyszeminárium 4.	Körmendi Tamás
Egyéb	
Újgörög nyelvóra	Lina Basoucou
Újgörög nyelvgyakorlat	Lina Basoucou
Állatok a magyarországi irodalomban és vizuális művészetekben	Tüskés Anna
Latin nyelv II.	Horváth László

Angol–Amerikai Műhely

2015/2016. I–II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

2015/16. I. félév

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.309/EC	Fejérvári Boldizsár: Angol tudományos nyelvhasználat C1
BBV-200.310/EC	S. Gedeon Mária: Amerikai-magyar kulturális különbségek
BBV-200.311/EC	S. Gedeon Mária: Angol C1 haladóknak
BMVD-200.312/EC	Fejérvári Boldizsár: Tutoriális szeminárium MA
BBV-200.380/EC	Kovács Györgyi, Kassai Gyöngyi: Angol B2

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBN-ANG-112	Fejérvári Boldizsár: Bevezetés az irodalomtudományba	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG-214	Fejérvári Boldizsár: Az angol irodalom a restaurációtól 1890-ig	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG-218/I	Fejérvári Boldizsár: Thomas Chatterton megkonstruálása	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG11-312.10	Mók Mihály: Séta és zenélés Joyce <i>Dublini embereivel</i>	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANN-244	Kucsera Márton: Szintaxis I	BTK Anglisztika Tanszék

2015/16. II. félév

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.385/EC	Fejérvári Boldizsár: Kutatás és előadás angolul
BMVD-200.386/EC	S. Gedeon Mária: Angol C1 haladóknak
BMVD-200.387/EC	Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi: Angol nyelv B2
BMVD-200.388/EC	Fejérvári Boldizsár: Tutoriális szeminárium MA

BMVD-200.389/EC	Scholz Lászlóné: Bibliodráma
BMVD-200.467/EC	Fejérvári Boldizsár: FONAL-program: Angol nyelvi szint-felmérő vizsga I.
BMVD-200.468/EC	Fejérvári Boldizsár: FONAL-program: Angol nyelvi szint-felmérő vizsga II.
BMVD-200.469/EC	Fejérvári Boldizsár: FONAL-program: B2/C1-es próba-vizsga angol nyelvből

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék
BBN-ANG-219	Fejérvári Boldizsár: Zene és költészet	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG-216/d	Fejérvári Boldizsár: Áttekintő irodalmi szeminárium 1890–1960	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG11-312.97	Fejérvári Boldizsár: Műfordítói szeminárium / To Be Translated	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG-212	Pikli Natália: Középkori és reneszánsz angol irodalom	BTK Anglisztika Tanszék
BBN-ANG-312	Ruttkay Veronika: Robert Burns költészete	BTK Anglisztika Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági ösztöndíj	Dezsényi Balázs
Közeleti ösztöndíj	Barabás Gergő
	Fogas Livia
	Kovács Györgyi

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A januárban megrendezett EC-tehetségtáborban (2016. január 25–29.) féltucat hallgatót láttunk vendégül az angolos szekcióban (a többszakos átfedések miatt előre nem lehetett kalkulálni a létszámot), és a következő kiváló foglalkozásokra került sor: Angol nyelvi foglalkozás (Sántháné Gedeon Mária), Zene és költészet: a nyelv ritmusa, a muzsika eszmeisége (Fejérvári Boldizsár), Nyelv és gondolat – nyelvi érdekességek (Kucsera Márton), Angolszász vitakultúra (Dezsényi Balázs), Társadalmi nem és irodalom (Baqais Dávid).

A Kárpát-medencei Nyári Egyetemen műhelyünk több képviselője is aktívan részt vett.

A Kutatók éjszakáján többen, több műhelyben is részt vettek a szervezésben és a lebonyolításban.

Hallgatói mobilitás

Az őszi félévben vendégül láttuk Cassandra Kinget és Jennifer Putmant, a Beloit College két vendéghallgatóját, a tavaszi félévben pedig a Collegiumot Szabó Gergely képviselte Beloitban. Mind az amerikai vendéghallgatók, mind pedig a magyar cserediák sok értékes tapasztalattal gyarapodott, ami hazatérésük után a honos intézményeknek is hasznára vált.

Amerikai vendégeink beszámoltak arról, ahogy az első kultúrsoikk átadta helyét a budapesti élet sokszínűségének, a megannyi élménynek és tanulmányi sikernek. Fontos eleme volt itt-tartózkodásuknak a magyar nyelv tanulása, valamint a magyar konyhaművészettel való megismerkedés. Az Angol–Amerikai Intézettel fennálló kiváló kapcsolatainknak köszönhetően mind Cassie, mind Jenn részt vehetett az összes előzetesen kiválasztott kurzuson. A Budapest által kínált széles kulturális választék, a számos múzeum, valamint a vidéki kirándulások tovább mélyítették az itt szerzett pozitív tapasztalatokat.

A műhely évfolyamainak, hallgatói (szak)csoporthainak jellemzése

Konferenciák területén egyértelműen Dezsényi Balázs vitte el a pálmát, aki a következő eseményeken adott elő: Eötvös Konferencia, Ilyés Multidiszciplináris Konferencia, Poster Presentation Day, Kárpát-medencei Nyári Egyetem. Egyed Regina a Történet Műhely konferenciáján (Clio) vitézkedett. Bass Judit a Juvenalia / Anyanyelvünk évszázadai című rendezvényen vett részt sikerrel.

Dezsényi Balázs és Barabás Gergő emellett külső intézményekben is hasznos tanítási gyakorlatot végzett; előbbi az Engame Akadémián és a Milestone Intézetben, utóbbi a Petrik Lajos Kéttannyelvű Szakközépiskolában tanított óraadóként.

Aurélien Sauvageot Francia Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.321/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia 1. kezdő
BBV-200.384/EC	Kalmár Anikó: Francia 1. kezdő
BBV-200.322/EC	Kalmár Anikó: Francia 3. félközepfaladó
BBV-200.323/EC	Kalmár Anikó: Francia 5. középfaladó
BBV-200.326/EC	Kalmár Anikó: Francia szókincsfejlesztés I.
BBV-200.327/EC	Kalmár Anikó: Francia szókincsfejlesztés II.
BBV-200.329/EC	Ulrick Moreau (francia lektor): Francia nyelv és civilizáció
BBV-200.325/EC	Simone de Reyff és Christophe Schuwey (Fribourg): 17. századi szövegek online kiadása
BBV-200.328/EC	Szabics Imre: Ófrancia irodalmi szövegek poétikai elemzése
BBV-200.330/EC	Egedi-Kovács Emese: Szövegolvasási gyakorlatok
BBV-200.324/EC	Egedi-Kovács Emese: Latin nyelv 1. (romanistáknak)

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A kötelező és választható kurzusok mellett a 2015-ös őszi félévben is folytatódik a 2014 tavaszán elindított online szövegkiadási program (Gabriel Guéret, *Le Parnasse réformé*, 1668). Tekintettel arra, hogy a műhely tagjainak szakmai érdeklődése igen széles skálán mozog, úgy láttuk jónak, hogy a programban való részvételt nem tesszük kötelezővé a tagság számára. Ezért a kutatásunkat

két részre bontottuk, egy oktatási és egy kutatási modulra. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy a témához kapcsolódó, ám nem kizárólag arra irányuló kurzust minden műhelytag elvégezte, ám a kutatásba csak azok kapcsolódnak be, akik ezt önként teszik. Munkánkhoz elnyertük az ELTE Külügyi Pályázatának támogatását, amelynek keretében két svájci előadót láttunk vendégül. Simone de Reyff (Université de Fribourg), immár harmadik alkalommal látogatott el hozzánk a kutatási program keretében, valamint Christophe Schuway (Université de Fribourg), aki ugyancsak aktív külföldi résztvevője a munkánknak. A két kolléga közösen tartott három napos tömbkurzust a műhely tagjainak. Az előadások tematikája a tárgyalta korszakra, de nem kizárólag a kutatott témára irányult. A kurzus lezárása az egyetemi oktatásban ugyan rendhagyó, de a műhely gyakorlatában már bevett és sikeresnek mondható módon zajlott. A hallgatók a három napos kurzus végeztével egyenként adtak számot az órákon elsajátított ismereteikről. A szóbeli beszámolókon (Simone de Reyff és Kalmár Anikó jelenlétében) kizárólag a tárgyalta szövegek elemzése, illetve a hozzájuk kapcsolódó, alapvetően elvárható ismeretanyag ellenőrzésére került sor. A hallgatók nyelvi és szakmai szintjüknek megfelelően teljesítettek, mindazonáltal a beszámolók néhány esetben vízvázasztónak bizonyultak. Az, hogy a tavaszi félévben végül mely diákok vesznek részt ténylegesen a szövegkiadási munkában, a februári tárgyfelvétel során dől majd el. Számukra a műhelyvezető kutatási szemináriumot indít, ahol rendszeresen konzultálhatnak a folyamatban lévő munkáról.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhely másik szakmai programja Szabics Imre professzor emeritus vezetése alatt működik. A műfordítói csoport, melynek tagjai Förföldi Gábor, Gyuris Kata és Márkus Virág PhD-hallgatók, Szabics Imre vezetésével az elmúlt szemeszterben elkészítette a *Florence de Rome* című XIII. századi francia *chanson d'aventures* magyar fordítását (*Római Florence és a magyar királyfiak*, Budapest: ELTE Eötvös József Collegium, 2015), amely a múlt év novemberében jelent meg az Eötvös Collegium kiadásában. A fordítás egységes tartalmi, nyelvi és stiláris jellegének biztosítása érdekében az egyes fordítók részfordításait rendszeres konzultációkon közösen tekintették át és egységesítették, ahogyan azt korábban Philippe de Rémi *Manekine*-jének magyarra fordításakor is tették. Munkájuk gyümölcsét november folyamán a Francia Intézetben rendezett könyvbemutatón tették közzé.

A félév egyéb kurzusairól

A műhely munkájába 2015 szeptemberétől új lektor kapcsolódott be. Ulrick Moreau kiváló oktatónak bizonyult, aki nagy lelkesedéssel és elmélyült szakmai tudással vesz részt az oktatásban, mindenki meglegedésére. Segítőkészsége mind a kollégák, mind a hallgatók irányában példaértékű.

A félév során két műhelytag, Galac Ádám és Mosa Diána vállalták, hogy „Nyelvfejlesztés 2” címen önálló kurzust indítanak elsőéves társaik számára. A kurzuson saját összeállítású anyagból dolgoztak. Munkájukat társaik meglegedésére, eredményesen végezték.

Egyéb szakmai tevékenység

A műhely részt vett az idei tehetségtábor lebonyolításában is. Szabics Imre professzor és Ulrick Moreau lektor vállalták, hogy egyénileg foglalkoznak a francia szak iránt érdeklődő középiskolással.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely elsőéves hallgatói eltérő nyelvi és szakmai tudással érkeztek a Collegiumba. Az első félév végére körvonalazódni látszik, hogy kik azok a diákok, akiknek munkájára hosszú távon számítani lehet, illetve ki az, aki nehezen tud lépést tartani a Collegium elvárásaival.

Hallgatói mobilitás

A műhely számára nagyon fontos, hogy meglévő francia kapcsolatain túl tovább erősítse az igen jól működő svájci kapcsolatait. Nem csak a folyamatban lévő kutatások miatt, hanem a partner rendkívüli nyitottsága és fogadókészsége miatt. Oktatóik örömmel működnek együtt a Collegiummal, szívesen látják hallgatóinkat. Ennek bizonyítéka az érvényben lévő Erasmus-szerződésünk.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.398/EC	Kalmár Anikó: Gabriel Guéret, Le parnasse réformé
BMVD-200.399/EC	Kalmár Anikó / Ulrick Moreau: Francia nyelv és civilizáció 2
BMVD-200.400/EC	Kalmár Anikó: Francia kezdő 2
BMVD-200.401/EC	Egedi-Kovács Emese: Francia kezdő 2
BMVD-200.402/EC	Kalmár Anikó / Ulrick Moreau: Francia középfaladó 4
BMVD-200.403/EC	Kalmár Anikó / Ulrick Moreau: Francia haladó 6
BMVD-200.404/EC	Kalmár Anikó / Ulrick Moreau: Szókincsfejlesztés 2 - irodalmi szaknyelv
BMVD-200.405/EC	Egedi-Kovács Emese: Latin nyelv 2. B. (romanis- táknak)
BMVD-200.406/EC	Egedi-Kovács Emese: Szövegolvasási gyakorlatok
BMVD-200.470/EC	FONAL-program: Francia nyelvi szintfelmérő vizs- ga I.
BMVD-200.471/EC	FONAL-program: Francia nyelvi szintfelmérő vizs- ga II.
BMVD-200.472/EC	FONAL-program: B2/C1-es próbavizsga francia nyelvből

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A kötelező és választható kurzusok mellett a 2016-os tavaszi félévben is folytatódott a 2014 tavaszán elindult online szövegkiadási program (Gabriel Guéret, *Le Parnasse réformé*, 1668). A műhelytagok közül ketten vállalkoztak a rendszeres együttműködésre. Sajnos a félév során végzett munkájuk nem hozta meg teljes mértékben a remélt eredményeket, holott mindkettőjükről elmondható, hogy tehetséges, szorgalmas hallgatók. Az alkalmanként elvégzett munkájukkal

mind a program külföldi vezetője, Simone de Reyff (Fribourg-i Egyetem), mind a műhelyvezető elégedett volt. de ez a félév most kevésnek bizonyult arra, hogy érdemi eredményt mutathassanak fel.

A műhelytagok kevés kivételtől eltekintve inkább a modern irodalom iránt érdeklődnek, így a fenti kutatási téma nem jelent kellő vonzerőt számukra. Mivel továbbra is azt a meggyőződést valljuk, hogy nem érdemes kötelezővé tenni a programban való részvételt, a folytatás kizárólag a hallgatók hozzáállásától függ. Mindazonáltal a műhely számára nagyon fontos, hogy tovább erősítse az igen jól működő svájci kapcsolatait. Nem csak a folyamatban lévő kutatások miatt, hanem a partner rendkívüli nyitottsága és fogadókészsége miatt. Oktatóik örömmel működnek együtt a Collegiummal, szívesen látják hallgatóinkat. Ennek bizonyítéka az érvényben lévő Erasmus-szerződésünk.

A félév egyéb kurzusairól

A Műhely munkájába 2015 szeptemberétől új lektor kapcsolódott be. Ulrick Moreau nagy lelkesedéssel és elmélyült szakmai tudással vesz részt az oktatásban, mindenki meglegedésére. Segítőkészsége mind a kollégák, mind a hallgatók irányába példaértékű. A tavaszi félév során felkértük, hogy a már ősszel beindult civilizációs kurzusa mellett, indítson egy nyelvfejlesztési szemináriumot is. Ennek célja a hallgatók irodalmi szaknyelvi tudásának fejlesztése. A hallgatók visszajelzései alapján a kurzus egyértelműen sikeres volt, így tervezzük, hogy a következő tanévben is elindítjuk. A félév végén elkészítettünk lektorunktól. Helyét ősztől a párizsi ENS egy végzett hallgatója veszi át. Személyében ismét lesz közvetlen kapcsolatunk párizsi testvérintézményünkkel.

Egyéb szakmai tevékenység

A műhely immár második alkalommal látta vendégül Ádám Péter műfordítót, aki ezúttal Kiss Kornéliával közösen tartott előadást frissen megjelent fordításukról (Camus: *Az idegen*). Az előadás sikerére való tekintettel a jövő félévben új kurzussal bővül a műhelyórák kínálata. Ádám Péter vállalta, hogy *Francia műfordítási technikák* címmel indít kurzust a téma iránt érdeklődő hallgatók részére.

Hallgatói mobilitás

A tavaszi félévet Mosa Diána Erasmus-ösztöndíjjal Franciaországban töltötte. Galac Ádám ugyancsak ösztöndíjasként Heidelbergben töltötte a félévet. A tavaszi félévben Horváth Janka elnyerte a párizsi ENS ösztöndíját, így az őszi félévtől ő utazhat ki. Králl Janka műhelytitkár Montpellier-ben töltheti ugyancsak az őszi félévet. Helyét a műhelytitkári poszton Farkas Veronika veszi át.

Biológia–Kémia Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.320/EC

Illés Anett: Gyógyszerkémia (meghívott előadókkal)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

Ugró Gyula-diákösztöndíj

Janosov Milán

ELTE TTK rendszeres

Janosov Milán

tudományos ösztöndíj

Klebelsberg Képzési Ösztöndíj

Pitlik László

ELTE TTK rendszeres

Sályi Gergő

tudományos ösztöndíj

köztársasági ösztöndíj

Samu Viktor

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

Gyógyszerkémia (BBV-200.320/EC; BMVD-200.320/EC):

A kurzus célja napjaink egyik legjelentősebb tudományos kutatási területével, a gyógyszerkutatással való mélyebb megismerkedés volt. Az előadássorozat során mind a gyógyszeriparból, mind az alapkutatási szektorból fogadhatunk neves kutatókat, akik által egy széles látókörhöz juthattak a kurzuson részt vevő hallgatók.

Az első három, bevezető jellegű előadáson a gyógyszerkutatás alapjaival ismerkedhetett meg a hallgatóság, a további hat előadás alkalmával az előadók nemzetközi színvonalú kutatási eredményeiket mutatták be. Mivel a gyógyszerkutatás nemcsak a leendő vegyészek, hanem a biológusok számára is

lehetséges kutatási irány lehet, így a kurzus nagyban hozzájárult a műhely tagjainak szakmai fejlődéséhez.

A kurzus teljesítésének feltétele az órákon való részvétel volt legfeljebb három hiányzással, valamint a félév végéig egy esszét kellett leadni egy választott gyógyszer tudományi témában. A kurzuson összesen 18 collegista vett részt, közülük 17-en sikeresen teljesítették a követelményeket.

Kurzustematika:

Szeptember 15. – Blaskó Gábor (Servier Kutatóintézet): Gyógyszerkutatás és -fejlesztés lépései, az originális és a generikus gyógyszerfejlesztés összehasonlítása kismolekula-, illetve biotechnológiai termékek esetén

Október 6. – Keserű György Miklós (MTA TTK SZKI): Gyógyszerkutatás és fejlesztés: az ötlettől a patikáig

Október 13. – Greiner István (Richter Gedeon Nyrt.): Gyógyszerkutatás és gyógyszerkémia

November 3. – Tóth Gergely (MTA TTK SZKI): Introduction to the Biotechnology Industry – Business of Biotech and Bioentrepreneurship

November 10. – Kotschy András (Servier Kutatóintézet): Intelligens molekulákkal a rák ellen

November 17. – Monostory Katalin (MTA TTK EI): Mit CYPelünk? Avagy mit kezd szervezetünk a gyógyszerekkel?

November 24. – Ulbert István (MTA TTK KPI): Lassú hullámú kérgi aktivitás

December 1. – Vidnyánszky Zoltán (MTA TTK AKK): MRI a transzlációs agykutatásban

December 8. – Szakács Gergely (MTA TTK EI): A kemoterápiás rezisztencia molekuláris alapjai

A félév egyéb kurzusairól

1) Általános kémiai számolási gyakorlat biológusoknak

A gyakorlatot Samu Viktor elsőéves vegyész MSc szakos hallgató tartotta, amelyen a Biológia–Kémia Műhely elsőéves biológia szakos hallgatói vettek részt. A gyakorlat célja, hogy a biológia BSc szakos hallgatók számára kötelező *Általános kémia II.* című gyakorlatra, illetve az *Általános kémia I.* című előadásra megfelelő felkészültséget biztosítson a kémiai számítások terén. Erre azért van szükség, mivel a két kurzus keretein belül limitált a gyakorlati számítási példák gyakorlása, ellenben mindkét kurzus számonkérésakor szükség

van ezen ismeretek biztos tudására. Emellett a számolási gyakorlat célja még, hogy az eltérő kémiatudással egyetemre érkező hallgatók egy átfogó, komplett képet kapjanak az általános kémiai számításokról.

A kurzus tematikája az említett egyetemi gyakorlati kurzushoz tartott konzultáció tartalma alapján épült fel. A gyakorlatok interaktív módon zajlottak, általában néhány mintapélda megoldásának bemutatása után a hallgatók felváltva dolgoztak a táblánál. Ez a módszer a feladatok gyakorlása mellett a hallgatók kommunikációs készségeit is fejleszti a megoldás menetének felvázolása során. Az aktív órai részvétel mellett elvárás volt a kiadott házi feladatok megoldása és beadása, amely alapján az értékelés történt.

Kurzustematika:

Szeptember 21. – Bevezetés

Szeptember 28. – Oldhatóság, kristálykiválás, gáztörvények

Október 5. – Gáztörvények, sztöchiometria

Október 12. – Titrálások

Október 19. – Egyensúlyok

November 2. – pH-számítások 1. (erős és gyenge savak, bázisok)

November 16. – pH-számítások 2. (hidrolizáló sók, pufferek)

November 23. – pH-számítások 3. (vegyes feladatok)

November 30. – Oldhatósági szorzat, termokémia

2) Állattan konzultáció

A konzultáció célja a *Bevezetés az állattanba* című előadás kapcsán elsajátítandó állattani ismeretek kiegészítése egy gyakorlati jellegű, kiscsoportos foglalkozás során. Mivel az egyetemi oktatás elsősorban előadás jellegű, így a konzultáció az állatszervezetten tananyag összefüggéseire próbálta meg felhívni a figyelmet (különös tekintettel a fejlődéstani vonatkozásokra). Ezen kívül külön figyelmet szentelt az előadások során egyáltalán nem említett vagy nem kiemelten elhangzó anyagrészek (pl. gerinces idegrendszer) átadásának és elmélyítésének, illetve a felmerülő kérdések megválaszolásának.

A konzultáción első- és másodéves biológushallgatók vettek részt. Az elsőéves hallgatók számára az egyes alkalmak a *Bevezetés az állattanba* című előadás kollókviumára való felkészülést segítették, a foglalkozásokat pedig másodéves, már az állatszervezetten tananyag egyes témáit magasabb szinten ismerő hallgatók tartották. A másodéves hallgatók számára az oktatási, illetve előadási készségek fejlesztése mellett az anatómiaszigorlatra való készülés elősegítése is cél volt.

Kurzustematika

Október 10. Fejlődéstan és testüregviszonyok, a szivacsok testfelépítése (Marosi Vanda)

Október 21. Gerinctelen köztakaró, mozgás és légzés (Fülöp Máté)

November 4. Gerinctelen emésztés, keringés és kiválasztószervek (Zsilák Borbála)

November 15. Gerinces vázrendszer, keringés és légzés (Szebik Huba)

November 25. Gerinces emésztés, kiválasztás és szaporodás (Marosi Vanda)

December 15. Gerinces idegrendszer (Szebik Huba)

A műhely szakmai rendezvényei

1) IV. Eötvös Természettudományos Tábor 2015. július 20–26.

2015 nyarán negyedik alkalommal került megrendezésre a természettudományok iránt érdeklődő, még egyetemválasztás előtt álló diákokat célzó tábor. A tavalyi évben a biológia és a kémia szekcióban is 12-12 középiskolás diák vett részt. A bejutás feltétele egy esszé megírása volt, melyet a műhely tagjai értékelték. A hét során plenáris és szakmai előadásokon, valamint speciális gyakorlatokon keresztül ismerkedhettek meg a diákok az ELTE-vel és az Eötvös József Collegiummal. A kémia szekció koordinátora Székely Eszter és Samu Viktor, a biológia szekció koordinátora Illés Anett volt. Kiemelt köszönet illeti a tábor lebonyolításában segédkező műhelytagokat: Barabás Gergőt, Fülöp Mátét, Hegedűs Pannát, Pitlik Lászlót, Sályi Gergőt és Szebik Hubát.

A táborban előadó műhelytagok:

Erdei Anna: Növénysszervezettani gyakorlat

Illés Anett: A molekuláris orvosi diagnosztika lehetőségei

Sályi Gergő: Szerves kémiai labor – előkészítő foglalkozás

2) Tehetségtábor IV – ELTE Eötvös József Collegium: 2016. január 25–29.

A tudományos-tanári pálya iránt elhivatottságot érző középiskolások számára negyedik alkalommal megrendezett Tehetségtábor biológiai-kémiai szakmai programja a következő szemináriumokat tartalmazta:

Hétfő: Illés Anett: Egy neurodegeneratív betegség története - A Parkinson-kór
Kedd: Erdei Anna: Az aeroponikus növénynevelés, Imrefi Ildikó: A gomba-növény kölcsönhatások

Szerda: Samu Viktor: A reakciókinetika alapjai, Elekes Péter: Mikropreparatív szerves kémia, Sályi Gergő: Reakciók és katalizátorok a szerves kémiában

Csütörtök: Székely Eszter: Az anyagok szimulációja atomi szinten, Szabó Lili: A tumoros folyamatok biokémiája - A S100 fehérjék világa
Péntek: Beszélgetés a műhelytagokkal - lehetőségek az ELTE-n és az Eötvös Collegiumban
A szekcióban 4 diák vett részt nagy érdeklődéssel.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a Műhely keretein belül, de javasolt mindenki számára, hogy 4. félévtől kapcsolódjanak be valamilyen tudományos kutatómunkában. A felsőbb éves műhelytagok különböző kutatási projekteken végeznek munkát az ELTE Kémiai Intézetének vagy Biológiai Intézetének különböző laborjaiban, az MTA TTK bizonyos kutatócsoportjaiban stb.

Kutatócsoportok, melyekben a felsőbb évesek tudományos munkát végeznek:

Elekes Péter: ELTE TTK – ZNG Kutatócsoport

Hegedüs Panna: ELTE TTK – Mikológia Laboratórium

Janosov Milán: MTA–ELTE Stilisztikai és Biológiai Fizika Kutatócsoport

Pitlik László: SZIE My-X Kutatócsoport

Sályi Gergő: MTA–ELTE "Lendület" Katalízis és Szerves Szintézisek Kutatócsoport

Samu Viktor: ELTE KI Reakciókinetikai Laboratórium

Szabó Lili: ELTE Biokémia Tanszék – Szerkezeti Biokémia Laboratórium

Székely Eszter: ELTE TTK - Fizikai Kémia Tanszék

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A hallgatók lehetőségeikhez mértén aktívan részt vesznek nemcsak a műhely kötelező szakmai programjain, hanem a műhely által szervezett és lebonyolított rendezvényeken, ahol elsősorban az utánpótlás biztosítása a cél. A műhelyben tutori rendszer is működik, amely igyekszik az elsőévesek számára minél könnyebb bekapcsolódást biztosítani. Ebben a félévben tutori feladatot vállalt: Fülöp Máté, Marosi Vanda, Sályi Gergő, Szabó Lili, Székely Eszter. A havonta elkészített összefoglalójuk alapján jól nyomon követhető volt az elsőévesek munkája. Az egyetemi tempó könnyebb felvétele érdekében szerveznek

a felsőbb éves vegyészhallgatók az elsőéves hallgatók számára kötelező kémiai számítási gyakorlatot, amit idén Samu Viktor tartott nagy lelkesedéssel. Ebben a félévben indult a biológia szakosokat segítő állattan konzultáció, melyet a másodéves biológushallgatók (Fülöp Máté, Marosi Vanda, Szebik Huba, Zsilák Borbála) tartottak önszorgalomból. Ez nagyban hozzájárult az ezzel kapcsolatos kurzusok sikeres teljesítéséhez. A félév során a tavalyi év folyamán valamilyen ösztöndíjjal külföldön tanuló vagy kutató műhelytagok előadásban számoltak be a tapasztalataikról és élményeikről, többek között Krausz Sári Erasmus-ösztöndíjáról. Ezen kívül ebben a félévben is figyelmet fordítottunk a közösség építésére, és a volt műhelytagokkal történő kapcsolattartásra. Ennek keretében nagyszabású műhelypalacsintázást és műhelykarácsonyt szerveztünk. A műhely szakmai és közösségi életén kívül a legtöbb tag aktívan részt vesz a collegiumi élet szervezésében is. Barabás Gergő a Kommunikációs Bizottság, Szebik Huba és Szemes András pedig a Tudományos Bizottság csapatát erősíti. Ezen kívül a Környezetvédelmi Munkacsoportot Fülöp Máté és Szebik Huba vezeti. Köszönet illeti munkájukat!

Egyéb

Székelly Eszter – Kémiai Intézet Házi TDK 4. helyezés, továbbjutott az OTDK-ra IV. Anatómia Tanulmányi Verseny: Fülöp Máté, Marosi Vanda, Szebik Huba, Zsilák Borbála benne volt az évfolyam azon 20 diákjában, akik 50% feletti teljesítményük miatt bejutottak a döntő szóbeli fordulóba.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.396/EC

BMVD-200.397/EC

oktatója és címe

Illés Anett: Fejezetek a természettudományokból

Illés Anett: Természettudományos szakszöveg-olvasó szeminárium (angol nyelven)

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

Ugró Gyula Diákösztöndíj

ELTE TTK rendszeres

tudományos ösztöndíj

Klebsberg Képzési Ösztöndíj

Köztársasági Ösztöndíj

Kar Kiváló Hallgatója

ösztöndíjas neve

Janosov Milán

Sályi Gergő

Pitlik László

Samu Viktor

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

1. Fejezetek a természettudományokból (BMVD-200.396/EC)

A kurzus célja a természettudományok közül elsősorban a biológia és kémia területeibe való betekintés volt. Az előadások főként jelenleg is aktív kutatók közreműködésével a kémia és biológia területén lévő kutatási lehetőségek rengetegében és a jövőbeni tervezhetőségben igyekezett útmutatást nyújtani.

Az előadássorozat részeként volt Eötvös-collegisták adtak elő, akik különböző tapasztalatokkal, eltérő területekről érkeztek. A szűken vett témájuk bemutatásán túl a cél elsősorban a jövőbeni tájékozódás volt. Az előadásoknak és az azt követő gyümölcsöző beszélgetéseknek köszönhetően a collegista hallgatóság különböző életutakat és tapasztalatokat megismerve jóval nagyobb rálátást szerezhettek témájuk és továbbtanulásuk szempontjából. A kurzus hiánypótlónak tekinthető, mivel a szűken vett egyetemi curriculumban nincs igazán lehetőség

aktív kutatói tapasztalatról, kutatástervezésről, kutatói életutakról hallani, főleg nem interaktív formában. Ezért a kurzus mindenképpen hozzájárult a hallgatók fejlődéséhez és a későbbi életpályájuk tudatos tervezéshez.

A kurzus teljesítésének feltétele az órák legalább 80%-án való aktív részvétel, valamint egy, az elhangzott témákat felölelő esszé megírása volt. A kurzuson összesen 22 collegista vett részt, valamennyien sikeresen teljesítették a követelményeket.

2. Természettudományos szakszövegolvasó szeminárium (angol nyelven) (BMVD- 200.397/EC)

A kurzus fő célja a természettudományokban használt szakszöveg megismerése és elsajátítása volt a *Nature* című szakfolyóirat segítségével, mely nagyban elősegíti a tudományos szakszövegek gyorsabb megértését és feldolgozását a hallgatók számára későbbi tudományos munkájuk során. Ehhez a *Cambridge, English for Scientists* tankönyvet használtuk fel segédletként. Továbbá az órák célja között a vitakultúra és a kritikai olvasás fejlesztése is nagy hangsúlyt kapott.

A kurzus teljesítésének feltétele az órák legalább 75%-án való aktív részvétel, az otthoni házi feladatok rendszeres elkészítése és bemutatása, valamint a félév végén egy *Nature*-cikk feldolgozása és 15 perces prezentáció formájában történő bemutatása volt angol nyelven. A kurzuson összesen 12 collegista vett részt, akik valamennyien sikeresen teljesítették a követelményeket.

Kurzustematika

Február 18. – Bevezetés, a Nature publishing group megismerése, az újság szerkezetének és cikktípusainak bemutatása.

Február 25. – Tudományos cikk felépítése – How to write an article – Abstract

Március 4. – Tudományos cikk felépítése – How to write an article – Introduction

Március 11. – Tudományos cikk felépítése – How to write an article – Result

Március 18. – Tudományos cikk felépítése – How to write an article – Discussion

Március 25. – Tudományos cikk felépítése – How to write an article – Material and methods

Április 1. – A tudományos vita alapjai – Alapállítás megfogalmazása

Április 8. – A tudományos vita alapjai – Érvek és ellenérvek

Április 15. – A tudományos vita alapjai – Egyetértés és egyet nem értés kifejezése

Április 22. – A szóbeli tudományos beszámoló felépítése

Április 29. – A szóbeli tudományos prezentáció során alkalmazott szemléltetőeszközök

Május. 6 – Hallgatói előadások I.

Május 13. – Hallgatói előadások II.

A műhely szakmai rendezvényei

A félév során a műhelynek két szakmai rendezvénye volt. Az elsőre február végén került sor, mely során a műhely tagjai a MTA TTK új épületében helyet kapott laborokat látogathatták meg és megismerkedhettek az ott folyó kutatási munkákkal, valamint a kutatócsoportban dolgozó neves személyekkel.

A második program keretében április 26–27-én kétnapos terepgyakorlatra utazott a műhely Pilismarótra, mely során a Pilis flórájával és faunájával ismerkedhettek meg a résztvevők, valamint a vegyészek segítségével lehetőségük volt az ehhez kapcsolódó kémiai vonatkozások feldolgozására is. A terepgyakorlat során gomba-, növény- és rovarhatározásra is sor került, valamint csonttani mintákat is sikerült gyűjteni a túra során, mely folyamatosan megtekinthető a 018-as természettudományos műhelyteremben.

Egyéb szakmai rendezvények

XVII. Eötvös Konferencia, 2016. április 22–24.

műhelytag előadása:

Sályi Gergő: Amikor a fény pörgeti fel a szerves kémiát: látható fény fotokatalízis és szintetikus alkalmazása

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelytagok érdeklődési körének heterogenitása miatt külön szakcsoportok nem működnek a műhely keretein belül, de javasolt mindenki számára, hogy 4. félévtől kapcsolódjanak be valamilyen tudományos kutatómunkába. A felsőbb éves műhelytagok különböző kutatási projektekből végeznek munkát az ELTE Kémiai Intézetének vagy Biológiai Intézetének különböző laborjaiban, az MTA TTK bizonyos kutatócsoportjaiban stb.

Kutatócsoportok, melyekben a felsőbb évesek tudományos munkát végeznek:

Elekes Péter: ELTE TTK – ZNG Kutatócsoport

Fülöp Máté: MTA–ELTE „Lendület” Bioinformatika Kutatócsoport

Hegedüs Panna: ELTE TTK – Mikológia Laboratórium

Janosov Milán: MTA–ELTE Stilisztikai és Biológiai Fizika Kutatócsoport

Pitlik László: SZIE My-X Kutatócsoport

Sályi Gergő: MTA–ELTE „Lendület” Katalízis és Szerves Szintézisek Kutatócsoport

Samu Viktor: ELTE KI Reakciókinetikai Laboratórium

Szabó Lili: ELTE Biokémia Tanszék – Szerkezeti Biokémia Laboratórium

Szemes András: ELTE TTK – ZNG Kutatócsoport

Székel Eszter: ELTE TTK - Fizikai Kémia Tanszék

Zsilák Borbála: ELTE Etológia Tanszék

A Műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A hallgatók lehetőségeikhez mérten aktívan részt vesznek nemcsak a műhely kötelező szakmai programjain, hanem a műhely által szervezett és lebonyolított rendezvényeken, ahol elsősorban az utánpótlás biztosítása a cél. A műhelyben tutori rendszer is működik, amely igyekszik az első évesek számára minél könnyebb bekapcsolódást biztosítani mind az egyetemi, mind a collegiumi életbe.

A szakmai programokon kívül a műhelyben az erős és aktív közösségnek köszönhetően a többi természettudományos műhellyel összefogásban sikerült kialakítani egy közös, szakmai és közösségi programokra is alkalmas teret a 018-as természettudományi műhelyteremben, melyet műhelyünk egy aktívan növekvő könyvtárral, valamint a közös terepgyakorlatoknak köszönhetően egy fejlődő csonttárral egészített ki. További tervünk egy herbárium és egy rovartár létrehozása, mely esztétikai értékén kívül a biológushallgatók tanulmányait is elősegítik majd.

Bollók János Klasszika-filológia Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	oktatója és címe
BBV-200.313/EC	Szepessy Tibor: Késő antik görög irodalom
BBV-200.314/EC	Adorjáni Zsolt: Horatius
BBV-200.315/EC	Juhász Erika: Görög nyelv
BBV-200.316/EC	Horváth László: Bizantinológiai szeminárium
BBV-200.317/EC	Mészáros Tamás: Bevezetés a filológiába
BBV-200.318/EC	Mészáros Tamás: Latin nyelv 1. (történészeknek)
BBV-200.319/EC	Horváth László: Latin nyelv 1.
BBV-200.383/EC	Lina Basoucou: Újgörög

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

1. ELTE Kárpát-medencei Nyári Egyetem: 2015. július 7–11.

A collegiumi helyszínen megrendezésre került *Határon innen és túl: tudományterületek között* című humántudományi szekcióban a műhely önálló klasszika-filológia ülészakot hirdetett.

Juhász Erika: *Bizánc, görög kultúra határok nélkül*

Juhász Erika: *Informatika az ókortudományban: diszciplínák határai*

2. Szakmai konzultáció és konferencia Bécsben: 2015. augusztus

A collegiumi székhelyű OTKA NN-pályázat keretei között immár harmadik alkalommal tartottunk konferenciával egybekötött szakmai konzultációt a bécsi *Institut für Byzanzforschung* támogatásával. A helyszín ezúttal is a bécsi Collegium Hungaricum (Balassi Institut) épülete volt. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Hermann Harrauer professzor is, a *Wiener Papyrussammlung*

nyugalmazott vezetője, aki a konferenciát követő napon tárlatvezetést tartott a hallgatónak a páratlanul gazdag bécsi gyűjteményben. A konferencián a következő előadásokat hallgattuk meg:

Delbó Katalin: *Performance in den byzantinischen Romanen und das Theatron*
Horváth Balázs: *The Missale notatum from Zagreb and the impact of Regensburg on the early Hungarian liturgy*

Kassai Gyöngyi: *Genealogiae deorum*

Kovács István: *Examination of the interlinear and marginal commentaries in the codex Harley 5735*

Vincze Judit: *Mythische Ekphrasis als Eröffnung bei Achilleus Tatios*

3. Byzantium Központ

Dr. Mezey Barna, az ELTE rektora és Dr. Dezső Tamás, az ELTE BTK dékánja támogatásával megalakult és 2015. szeptember 1-től collegiumi székhellyel folyamatosan működik a Byzantium Oktatási és Kutatási Központ. A Byzantium Központ célja a nagy hagyományokkal rendelkező magyarországi bizantinológia újjáélesztése és magas szintű művelése, a tudományszak népszerűsítése, továbbá a szakmai folytonosság biztosítása az egyetemi hallgatók magas színvonalú képzése révén. A Byzantium Központ feladata kettős: *kutatói tevékenység*: tudományos kutatómunka, idegen és magyar nyelvű publikációs tevékenység, kiadványok szerkesztése és közlése, részvétel nemzetközi és hazai konferenciákon, szakmai rendezvények szervezése stb.; *oktatási tevékenység*: részvétel az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán működő érintett szakok (ógörög, újjörög, klasszika-filológia), továbbá az ELTE Eötvös Collegiumában működő érintett szakmai műhelyek (klasszika-filológia, modern nyelvi műhelyek) oktatási munkájában. A Byzantium Központ vállalja a nemzetközi szakmai kapcsolatok kiépítését és ápolását, a Magyar Bizantinológiai Társasággal együttműködve ellátja a tudományszak hivatalos nemzetközi képviselőt, tevékenysége során törekszik pályázati források bevonására.

4. Byzanz und das Abendland IV.: 2015. november 23–27.

Idézet a sajtóközleményből: „Az ELTE Eötvös József Collegium 2015. november 23–27. között nemzetközi konferenciát rendez Byzanz und das Abendland / Byzance et l'Occident IV. (Studia Byzantino-Occidentalia) címmel. A nagy nemzetközi konferencia – amely a Collegiumban működő OTKA-kutatócsoport szervezésében immár a negyedik – első részét a Collegium hagyományos francia

kapcsolatainak megfelelően, elsősorban a francia nyelvű középkori irodalomnak és kultúrájának szentelik. A rendezvényt S. E. Éric Fournier, Franciaország magyarországi nagykövete nyitja meg. A „Nyugat” forrásait elemzik az olasz és a német ülésszakok világhírű előadói is. Az olasz, valamint a közép- és újjörög vonatkozású (Italica és Graeca) előadásokat megtisztelti jelenlétével S. E. Maria Assunta Accili és S. E. Dimitris Yannakakis olasz és görög nagykövet. A német vonatkozású ülésszakokat (Germanica) Susanne Bachfischer igazgató asszony (Österreichisches Kulturforum) nyitja meg. A Bizánccal („Kelet”) foglalkozó szekciók már kedden elkezdődnek. A hét folyamán – a többéves nemzetközi együttműködésnek köszönhetően – összesen tizenöt országból negyvenhét külföldi előadót lát vendégül a Collegium. A tematikus ülésszakokon a tapasztalt kutatók mellett a magyar hallgatóknak is lehetősége nyílik a bemutatkozásra, akik előadásokkal is szerepelnek, másrészt a külföldi vendégprofesszorok jóvoltából a konferenciával párhuzamosan intenzív szemináriumi kurzusokon (Ergastéria Mathétón / Officinae Studiosorum) vesznek részt. A nemzetközi konferencia keretében az anyanemzetek kultúrintézeteiben az Eötvös Collegium öt kiadványát is bemutatják.

Örömünkre szolgál, hogy a konferencia „hallgatói ülésszakán” külföldi vendégeink mellett két műhelytagunk is előadást tartott:

Kovács István: *Les livres dans l'enseignement - L'examen du manuscrit Harley 5735*

Kassai Gyöngyi: *Genealogiae deorum*

A külföldi vendégeink által tartott tömörszemináriumok közül külön megemlítem Hermann Harrauer professzor óráit, melyek során a hallgatók nemcsak tudásukat gyarapíthatták, hanem kiadatlan papiruszok publikálására is lehetőséget kaptak.

5. A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasóülései

A collegiumi székhelyű MBT ebben a félévben is folytatta a havi rendes felolvasóüléseinek sorozatát. 2015. október 19-én Zsupán Edina (OSZK Kézirattár): *Források új fényben: a corvinalaudációk műfaja* című előadása hangzott el, a novemberi ülést nemzetközi konferencia helyettesítette (lásd fentebb), 2015. december 14-én pedig újabb két előadást hallgattunk meg: Farkas Zoltán (PPKE BTK): *Bizantinológia az Eötvös Collegiumban*, valamint Mészáros Tamás: *Archaizáló névhasználat Laonikos Chalkokondylés történeti művében* címmel.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A korábbi évek collegiumi székhelyű pályázatai mellett 2015. szeptember 1-től újabb kutatás nyerte el az OTKA három évre szóló támogatását, az OTKA-K 116371 jelzetű, *Előmunkálatok Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai kiadásához* című pályázat.

A műhelytagságnak a Byzanz und das Abendland IV. konferencia támogatására benyújtott pályázata kétszer is elnyerte az ELTE HÖK Tudományos Bizottságának támogatását.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A bolognai típusú oktatási rendszer bevezetésével jelentkező, korábbi években már említett kedvezőtlen változások egyik sajnálatos következménye, hogy a műhelyben az évfolyamok teljesen megszűntek. Jóformán két olyan hallgató sincs, aki ugyanazt a képzést ugyanabban a formában vagy ugyanazon az évfolyamon végezné. Mindez jelentősen nehezíti a mindenki számára közös órák meghirdetését. A kényszerűségből kialakult gyakorlatnak megfelelően a műhelymunka két különböző formában (a többség által látogatásköteles, ún. „főszeminárium”, valamint több, kiscsoportos óra, esetenként tömbszeminárium) folyik. A fentieknek megfelelően a főszeminárium a legnagyobb közös metszetet jelentő latin szövegolvasás lett, melyet általában a műhely szellemiségéhez kötődő, külsős oktató hirdet alkalmi felkérésre. A kiscsoportos szemináriumokat, melyek a hallgatók tudásszintjének figyelembevételével kerülnek meghirdetésre, a Collegiumhoz hivatalos formában is szorosabban kötődő óraadók tartják visszatérő jelleggel. Ezúton is köszönöm Adorjáni Zsolt (PPKE BTK), valamint Szepessy Tibor kurátor úr és Juhász Erika munkáját. (Az órákról készült beszámolókat mellékelem.)

Másik sajnálatos, évről évre egyre erősebben jelentkező probléma a szakon tanuló hallgatók létszámának csökkenése. Mindez bizonyos egyetemi órákon, különösen az MA-képzés óráin, azt a sajátos helyzetet eredményezte, hogy az egyetemi évfolyam valamennyi tagja collegista. Ez a tény önmagában is igazolja, amit a nem collegista egyetemi hallgatók tudásszintjével való összevetés szintén bizonyít: a nehéz helyzet ellenére a Collegium színvonalas szakmai közeget jelent, és megtartó erőt biztosít.

Ami az egyes hallgatók előmenetelét, szakmai munkáját illeti, a körülményekhez képest nincs okunk panaszra. Ki-ki helyzetének megfelelően, olykor erejét

meghaladó erőfeszítéseket téve teljesít, s kivételes tehetségeknek sem vagyunk híjával. Ha az általános tudásszint értelemszerűen nem hasonlítható össze még a néhány évtizeddel korábbi collegisták tudásával sem, arra feltétlenül büszkék lehetünk, hogy a collegisták kivétel nélkül évfolyamuk legjobbjai, és nemzetközi szinten is biztosan megállják a helyüket. A hazai szakmai utánpótlás elképzelhetetlen a collegiumi képzésből kikerült hallgatók nélkül.

Egyéb (hallgatói mobilitás, közösségi munka)

A műhelytagok közül ebben a félévben külföldi ösztöndíjas volt Kovács István (Párizs, EHESS), Pártay Kata (London, Erasmus), Kocsis Teréz (Bologna, Erasmus).

Pártay Kata beszámolóját függelékben közöljük.

A félévet nyitó műhelygyűlésen a leköszönő Kassai Gyöngyi helyett a tagság új műhelytitkárt választott Horváth Janka személyében, Kovács Istvánt honlapfelelősi minőségében Molnár Zalán váltotta.

A tagság Horváth Janka és Kovács Dominika szervezőmunkájának köszönhetően idén is megszervezte a szokásos karácsonyi ünnepséget.

Egyéb rendezvények

Az Élet és Tudomány és a TIT közös rendezvénye: 2015. november 20.

A tudomány evolúciója: valós és virtuális világok címmel megrendezett konferencián az Eötvös Collegium is bemutatkozott. A meghívott vendégek között szerepelt tavalyi OTDK-győztes dolgozata bővített változatával Kassai Gyöngyi műhelytagunk is, aki *Az ismeretlennek hitt Poeta Christianus verse* címmel tartotta meg előadását.

Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a Collegiumban az elmúlt években többször is sikeresen megrendezett *Kutatók éjszakája* című rendezvény a műhelyek megfelelő számú jelentkezése híján elmaradt. A Bollók János Klasszika-filológia Műhely a korábbi években minden alkalommal önálló bemutatkozást szervezett, a tagság erre most is készségesen vállalkozott.

Egyéb

Mély megrendüléssel fogadtuk, hogy 2015. szeptember 28-án, életének 89. évében elhunyt néhai igazgatónk és tanárunk, a Széchenyi-díjas nyelvész, indológus és filológus Vekerdi József. Professzor úr temetésén a Collegium és a műhely képviseltette magát. Vekerdi József szellemi hagyatékát teljes mértékben magunkénak érezzük, és erőnkhez mérten ápoljuk.

III. BESZÁMOLÓK

Értékelés

a 2015/16-os tanév őszi félévében tartott
Horatius-szövegolvasásról

A szövegolvasó szemináriumon nyolcan vettek részt: Farkas Flóra, Horváth Balázs, Horváth Janka, Kassai Gyöngyi, Keresztény Júlia, Kovács Dominika, Bohacsek Dóra és Vincze Judit.

A kitűzött cél Horatius ún. „római ódáinak” (III. 1–6.) közös olvasása és értelmezése volt, mely az egyetlen jól körülhatárolható, tematikus ciklus a költő ódagyűjteményében. A vállalat sikertelenül megvalósítani, sőt ráadásképpen a *Carmen saecularé*t is sikerült feldolgoznunk, mely tartalmilag jól kapcsolható az említett ciklushoz.

A hallgatók – szórványos hiányzásoktól eltekintve – tisztességgel részt vettek a szemináriumon és kellő érdeklődést tanúsítottak a nem éppen egyszerű szöveg iránt. Nyelvi képzettségük megfelelőnek bizonyult a feladathoz, bár kisebb-nagyobb hiányosságok még itt-ott tapasztalhatóak. Külön kiemelandó, hogy szinte valamennyien mélyebben elgondolkodtak az olvasottak értelmén, ami nem egyszer kihívást jelent a modern ember számára. Ennek jele volt, hogy a szemináriumon számos érdekes kérdés merült fel, melyek végiggondolása és megválaszolása adott esetben saját magam számára is tanulságos volt.

Adorjáni Zsolt

Budapest, 2015. december 3.

Beszámoló

a 2015/16-os tanév őszi félévében tartott

Bevezetés a klasszika-filológiába című óráról

Az óra legfőbb célja az volt, hogy a hallgatók – amellet, hogy általános bevezetést nyernek a klasszika-filológia segédtudományaiba – gyakorlatot szerezzenek az önálló és párban végzett kutatómunkában, valamint fejlesszék írás- és előadókészségüket. Előadás jellegű óra helyett igyekeztünk nagyobb hangsúlyt fektetni a párbeszédre, az aktív órai munkára. A félév során minden hallgató (1) elolvasott legalább két kijelölt szacikket (akadtak, akik ezen felül egy-egy könyvet is), amelyről aztán szóban beszámolt, (2) készített előre megadott szempontok szerint egy bibliográfiát, (3) esszé jellegű dolgozatban mutatott be egy antik vonatkozású irodalmi művet. Az egyes segédtudományokra (paleográfia, kodikológia, szövegkritika, papirológia stb.) vonatkozó általános tudnivalókat egy-egy referátum meghallgatása után közösen is megbeszéltük.

Mészáros Tamás

2016. január 10.

Beszámoló

a 2015/16-os tanév őszi félévében tartott

Görög nyelvtan című óráról

A félév során a Györkösy Alajos – Kerényi Károlyné által szerkesztett *Görög nyelvkönyv* olvasmányait dolgoztuk fel, a 10. olvasmányig (Héraklés munkái) jutottunk. Az egyes olvasmányokat a hallgatókkal órán közösen dolgoztuk fel (előre nem kellett preparálniuk a szöveget), a következő órán magyarról görögre fordítottunk mondatokat, melyekkel átismételtük az olvasmány nyelvtani jelenségeit, folyamatosan ismételve és gyakorolva a már megtanult névszó- és igeragozást is. A közös gyakorlás után a hallgatók kívülről megtanulták az olvasmányok szövegét. A tervezett nyelvtani ismétlések mellett kiemelt hangsúlyt fektettünk a számnevek gyakorlására (külön mellékletek segítségével), melynek a hallgatók nagy hasznát vették a papirológiai szemináriumokon. Szorgalmasan, lelkiismeretesen készültek az órákra.

Juhász Erika

2016. január 20.

Az alábbiakban változtatás nélkül mellékelem Pártay Kata beszámolóját a londoni tapasztalatairól: „A 2015-2016-os tanév őszi félévét Erasmus+ ösztöndíjjal töltöttem Londonban, a University College London Classics mesterképzésén. Az ösztöndíjam az első trimeszterre, három hónapra szólt, szeptember 26-ától december 18-áig. Az ösztöndíj mentesít a fogadó egyetemen fizetendő tandíj alól, illetve egy meghatározott havi összeggel járul hozzá a külföldi megélhetéshez. Ez az összeg az én esetemben havi 550 euró volt, szerencsésen épp elég a lakbérre, a tömegközlekedésre azonban már nem futotta belőle, így nagyjából minden költségemnek a felét fedezte. Noha jelentkeztem kollégiumba, szeptember elején kiderült, hogy nem tudnak nekem helyet biztosítani, ezért magamnak kellett szállásról gondoskodnom. Ez volt az utazás legnehezebb része, Londonban híresen nehéz egyáltalán albérletet találni, főleg akkor, ha se vagyont nem szeretnénk fizetni, sem órákat utazni az egyetemre, ráadásul három hónapra senki nem szívesen ad ki szobát. A helyzetemet végül az oldotta meg, hogy Couchsurfing-en feladtam egy hirdetést, amire jelentkezett egy lengyel nyelvész lány, akivel végül közösen béreltünk ki egy szobát, így megengedhettünk magunknak egy jobb környezetet. A lakás Bethnal Greenben volt, harminc percre metróval az egyetemtől, a Central Line vonalán. Elsősorban muszlim családok és Európából mindenfelől érkező fiatalok laktak arra, kimondottan jó hangulat uralkodott. Az egyetemen nem adódtak már nehézségek, az Erasmus+ ösztöndíj úgy szabja meg, hogy minimum 20 kreditet kell a fogadó egyetemen elvégezni, én azonban 30 kreditet vettem föl, ahogyan azok a hallgatók, akik nem csak csereprogrammal vannak ott. Antik és modern irodalomkritika, Görög papirológia és Megközelítések a klasszikus antikvitás recepciójához című órákat hallgattam, mindhármát a UCL-en. A London University „intercollegiate” mesterképzése egyébként lehetővé tette volna, hogy a King’s College-ban vagy a Royal Holloway-ben is vegyek föl órákat, és péntekenként mindhárom College klasszika-filológus hallgatóinak részt kellett vennie egy közös előadáson, így volt alkalmunk mindenkivel megismerkedni, habár az óra elsődleges célja nem ez volt. Az Erasmus-ösztöndíjjal ott lévő hallgatókat semmiben nem különböztették meg a többiekől, nem is voltam tisztában azzal, ki az, aki szintén így van ott, és a tanárok sem tartották számon, aminek rendkívül örültem, mert így tényleg abba kóstolhattam bele, milyen teljes jogú hallgatóként erre az egyetemre járni. A tanórákat nagyon élveztem, más felfogás uralkodik kint, mint itthon, és bár a klasszika-filológia itthoni oktatása közelebb áll hozzám, tanulságos volt egy másfajta rendszert is megismerni. Ehhez hozzájárult, hogy az egyetem teljesen nemzetközi, a hallga-

tók vegyesen voltak görögök, olaszok, amerikaiak, franciák, németek és persze angolok, és a közös beszélgetések során valamilyen képem arról is ki tudott alakulni, hogy ezekben az országokban milyen az egyetemi képzés. Úgy érzem, szakmailag csak profitáltam ebből az útból, a tanórákon kívül rendszeresen részt vettem a hétfő délutáni Vizualitás és irodalom előadássorozaton, ahol az angol klasszika-filológia „nagy nevei” (utolsó alkalommal például Oliver Taplin) adták elő új kutatásaikat, vagy a szerdánként tartott antik retorikai szemináriumon, ahol meghívott külföldi kutatók beszéltek egy-egy fontos antik retorikai műről. De legalább ilyen fontosnak tartom, hogy személyesen is csak nyertem ebből a három hónapból. Kimagaslóan értelmes, érdekes és jó humorú embereket ismertem meg, a legtöbb szaktársammal kimondottan jó viszonyom volt, és egyáltalán nem igazolódott, amivel többen ijesztgettek, hogy az angolokkal nehéz lenne barátkozni. A mi évfolyamunk összetartó és nyitott volt, gyakran szerveztünk közös programokat, múzeumnézést, sörözést vagy színházat, többekkel szorosabb ismeretségem alakult ki, és bár három hónap nem elég élethosszig tartó barátságok kötésére, a jó ismeretség minden bizonnyal megmarad.”

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.390/EC	Szepessy Tibor: Császárkori irodalom
BMVD-200.391/EC	Adorjáni Zsolt: Propertius
BMVD-200.392/EC	Juhász Erika: Görög nyelv 3.
BMVD-200.393/EC	Mészáros Tamás: Latin nyelv 2. A.
BMVD-200.394/EC	Horváth László: Bizantinológiai szeminárium
BMVD-200.395/EC	Mészáros Tamás: Bizánci történetírás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

1. Magyar Bizantinológiai Társaság: felolvasóülések és szemináriumok
A félév során folytatódott a collegiumi székhelyű egyesület szakmai találkozóinak sorozata. Az Osztrák Kulturforum támogatásával meghívott vendégelőadókink a felolvasóülés mellett szemináriumokat is tartottak a collegistáknak. Az alábbi előadásokat hallgattuk meg:

2016. március 1.

Christian Gastgeber (ÖAW Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung): *Geheimnisvoll und chaotisch: Das Originalregister des Patriarchats von Konstantinopel des 14. Jh.*

Kapcsolódó szeminárium: *Griechische Paläographie*

2016. április 18.

Herwig Maehler (British Academy): *Euripides-Scholien auf Papyrus und in den byzantinischen Handschriften*

Kapcsolódó szeminárium: *Hellenistische Literatur und die Bibliothek von Alexandria*

2016. május 2.

Klaus Belke (ÖAW Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Byzanzforschung): *Bithynien: Nur das Hinterland von Konstantinopel?*

Kapcsolódó szeminárium: *Quellen zur historischen Geographie des Byzantinischen Reiches*

2. 2015. március 4-5: Latintanári szakmai nap

A latintanárok egyesületének kétnapos, akkreditált szakmai rendezvényére ismét a Collegiumban került sor. A *Megújuló latintanás* címet viselő programot (kerekasztal, könyvbemutató) mintegy tucatnyi gimnáziumi tanár és egyetemi oktató tudományos előadása színesítette.

3. 2016. március 18.: Emlékezés Vekerdi József tiszteletére

A Collegium hajdani neveltje, később tanára, majd igazgatója, a tavaly elhunyt nyelvész, indológus és filológus Vekerdi József munkásságáról tudományos

ülésszakkkal emlékeztünk meg. Az elhangzott előadások:

Wojtilla Gyula: *Az indoárja kérdés ma*

Bangha Imre: *Kora újkoriság és individualizmus a XVII. századi Indiában*

Keszthelyi Lajos: *Emlékeim Vekerdi Tanár Úrról*

Mayer Gyula: *A filológus és nyelvész Vekerdi József*

Babus Antal: *Ez volt Vekerdi József*

4. 2016. április 22–24.: XVII. Eötvös Konferencia

Az Eötvös Konferencia klasszika-filológia szekciójában az alábbi előadásokat hallgattuk meg:

Vincze Judit: *Kifordított paradigmák Achilleus Tatios regényében*

Kiss Balázs: *Egy sorsforduló interpretációja: alapvető kérdések a megiddói csata kapcsán*

Keresztény Júlia: *Szent Elek legendája*

A szekció legjobb előadása címet Adorjáni Zsolt szekcióvezető döntése alapján Vincze Judit nyerte el.

5. 2016. május 31. – június 3.: III. Kárpát-medencei szakkollégiumi konferencia

A rendezvény előadói között szerepelt egy műhelytagunk is. Keresztény Júlia *Szent Elek legendája* címmel tartott előadást.

6. 2016. július 5 – 9: XXI. Kárpát-medencei nyári egyetem

Az Inter-disciplinas Tudomány-szakok közt című humántudományi program keretében a műhely az alábbi előadásokkal képviseltette magát:

Mészáros Tamás: *Politika az ókorban*

Mayer Gyula: *Görög matematika*

Egyéb (közösségi munka, rendezvények)

2016. március 11–15.: a Collegium szlovéniai tanulmányútja

A szakkollégiumi hálózatépítés során következő állomásán a műhely több tagja is részt vett. Horváth Janka műhelytitkár a Maribori Egyetem Magyar Tanszékén bemutatta a Bollók János Klasszika-filológia Műhely kutatómunkáját, továbbá az Isonzó völgyében tartott ünnepi megemlékezés alkalmával, majd pedig a ljubljanai ünnepségsorozat rendezvényein szavalattal járult hozzá a méltó ünnepléshez.

Filozófia Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.374/EC

Seregi Tamás: Fenomenológia és esztétika

BBV-200.375/EC

Sivadó Ákos: A társadalomtudományok filozófiája

BBV-200.376/EC

Tőzsér János: Filozófiai problémák

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A félév során három meghívott előadó tartott a műhely számára szemináriumot.

1) Seregi Tamás (ELTE BTK Esztétika Tanszék adjunktusa): Fenomenológia és esztétika

A kurzus sikere nagyban köszönhető annak, hogy a diákok felkészültek voltak, minden órára rendszeresen olvastak, rendszeresen látogatták a foglalkozásokat, és aktívan részt vettek a beszélgetéseken. Az anyagnak nem értünk a végére; eleve úgy gondoltam, hogy a kontinentális filozófia huszadik századi fejleményeiről nem biztos, hogy átfogó ismereteik lesznek a diákoknak. Viszont volt bőven ismeretük a klasszikusokról és az analitikus-kognitív szerzőkről. Ezért az elején egy kicsit többet kellett időznünk Husserlnél - bizonyos filozófiai és természetes előfeltevéseket meg kellett kérdőjeleznünk, hogy egyáltalán eljuthassunk a fenomenológiai beállítódás és tudatfogalom síkjára. És mivel a tudat kérdése érdekesebbnek bizonyult, mint az ontológiai kérdések, ezért ebbe az irányba mentünk tovább, kihagytuk a heideggeri és a Merleau Ponty-féle problémákat, és Sartre-ral foglalkoztunk kicsit többet, hogy azután a sartre-i tudatfogalomból

származó ideológiakritikai művészetelméletet szembeállíthassuk a kor néhány ezzel vitatkozó koncepciójával, elsősorban Lévinaséval. Itt elsősorban a kép fogalmára koncentráltunk, illetve a művészeti ágak viszonyának kérdésére. A kép fogalma volt azután a vezérfonal, amely Jean-Luc Marionhoz és Michel Henryhoz vezetett tovább. Ezen a ponton viszont, mondhatni, berekesztettem a fenomenológiai kérdésfelvetéseket, és áttértünk bizonyos fenomenológiai-kritikákra, elsősorban Deleuze néhány elszórt megjegyzésére. Sok mindent terveztem ide vonatkozóan tárgyalni (Derrida, Lyotard és mások munkáit), de végül beleragadtunk Deleuze-be. Először megnéztük a *Mi a filozófia?*-nak a művészetről szóló fejezetét, amellyel kapcsolatban a konzervatív esztétika lehetőségéről beszéltünk sokat a virtualitás fogalma felől, azután pedig a Bacon-könyvet tárgyaltuk kicsit részletesebben.

2) Tőzsér János (habilitált docens MTA Filozófiai Intézet): Filozófiai problémák

A szeminárium elsődleges célja azt volt, hogy a rávilágítson azokra a mély és alapvető ellentétekre, amelyek a filozófia egyes diszciplínáit uralják. A különféle példákat a művészetelmélet, az etika és az ismeretelmélet területéről merítettük. A vizsgált problémákra adható válaszok és azok disszenzuális voltának számbavétele után a sorra vettük a lehetséges megoldási javaslatokat. Ezek közül az egyik leginkább megfontolásra méltó a metaszkepszis volt.

A hallgatók általában alaposan készültek az órákra, és többségükben jól teljesítették a szemináriumot.

3) Sivadó Ákos (MTA Filozófiai Intézet munkatársa): A társadalomtudományok filozófiája

A kurzus során a társadalomtudományok filozófiájának különböző problematikus aspektusaival kapcsolatban dolgoztunk fel a 20. század második felében született, elsősorban az analitikus filozófia hagyományához köthető szövegeket. A kurzus olvasmánylistája két tételt (Carl Hempel, Peter Winch) leszámítva kizárólag angol nyelvű irodalmat tartalmazott, a hallgatók pedig igyekeztek legjobb tudásuk szerint értelmezni és feldolgozni azokat. Egyéni eltérések természetesen tapasztalhatók voltak az elsajátítás mélységének tekintetében – ami feltehetőleg indokolt is, hiszen elsőéves BA-s hallgató és mesterszakos végzős egyaránt volt a kurzus hallgatói között. Határozott benyomásom volt

viszont, hogy mindenki lelkesen és legjobb tudása szerint igyekezett részt venni a diszkusszióban, melynek során az esetleges egyéni hiányosságokat is sikerült az esetek döntő többségében orvosolni. A kurzust záró dolgozatok is megfelelő színvonalúak: aki tehát részt vett az órák nagy részén, illetve elküldte dolgozatát, teljesítette a kurzust.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.456/EC

Sivadó Ákos: Természeti és társadalmi fajták

BMVD-200.457/EC

Dr. E. Szabó László: A tudományfilozófia vitatott kérdései

BMVD-200.458/EC

Dr. Somlyó Bálint: Foucault

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A félév során három kurzus zajlott az Eötvös Collegium Filozófia Műhelyében:

1) Somlyó Bálint (ELTE Esztétika Tanszék habil. egyetemi docens): Foucault, *A szavak és a dolgok*

A 2016 tavaszán az Eötvös Collegium Filozófia Műhelyében tartott Foucault-kurzus számomra kifejezetten pozitív tapasztalat volt: a hallgatók részéről intenzív, komoly érdeklődést és erőteljes elvárásokat éreztem. Ami a kurzust illeti: némi általános bevezető és *A bolondság története* zárófejezetének mint kedvcsinálónak az elolvasása után *A szavak és a dolgok* teljes szövegét (némi kihagyásokkal) igyekeztünk a félév során végigkövetni, elsősorban a szöveg tisztas, szoros olvasással elérhető megértését célozva meg. Utólag visszatekintve kicsit ambivalens a viszonyom a szövegválasztással kapcsolatban: egyrészt

továbbra is helyesnek tartom, amennyiben ez Foucault egyik legfontosabb, alapvető könyve, ezért nagyon fontos megismertetni a hallgatósággal. Ugyanakkor nehézsége és főleg meglehetősen sajátos tárgyi háttere következtében kevésbé alkalmas szemináriumi feldolgozásra. A hallgatóságról szerzett benyomásom alapján viszont nagyon érdemes lett volna velük igazi szemináriumi munkát folytatni, csak ehhez valószínűleg másmilyen szövegeket kellett volna választani, ahol több tere nyílik a vitának vagy a közös interpretációknak.

Ami most már a megszületett dolgozatokat illeti: elég nehéz a hallgatókat egymáshoz mérni, tekintve hogy erősen különböző előképzettségűek, vannak köztük egészen kezdők, mesterszakosok, illetve egyáltalán nem filozófiai stúdiumok felől érkezők.

2) E. Szabó László: A tudományfilozófia vitatott kérdései (Contemporary debates in the philosophy of science)

A kurzus célja az volt, hogy a tudományfilozófia legfontosabb és legtöbbet vitatott kérdéseit áttekintsük és megvitassuk. A viták kiindulópontjául három általam írt cikket kellett elolvasniuk a hallgatóknak:

1. E. Szabó László, Vázlatpontok a fizikai elméletek fizikalista értelmezéséhez, In Zvolenszky Zs. et al. (szerk.), *Nehogy érvgyűlölők legyünk – Tanulmánykötet Máté András 60. születésnapjára*, L'Harmattan, Bp. 2013, p. 122–129.

2. L. E. Szabó: Mathematical facts in a physicalist ontology, *Parallel Processing Letters*, 22 (2012) 1240009 (12 pages), DOI: 10.1142/S0129626412400099.

3. L. E. Szabó: Formal Systems as Physical Objects: A Physicalist Account of Mathematical Truth, *International Studies in the Philosophy of Science*, 17 (2003) pp. 117 – 125.

Ezekben a cikkekben az észigazságoknak egy a mainstream felfogásoktól radikálisan eltérő értelmezése olvasható, amely alapvetően kérdőjelezi meg a hagyományos észigazság–tényigazság dichotómiát, továbbá a logika/matematika státuszát a valóság megragadásában, jelesül a tudományos elméleteinkben.

Didaktikai szempontból a célom nem az volt, hogy a saját nézeteimet megismertessem a hallgatókkal – bár ezt is egy legitim célnak gondolom –, hanem hogy a saját, sokszor provokatív álláspontom kifejtésével az érintett tudományfilozófiai témakörök végiggondolására, megvitatására serkentsem a hallgatókat. Úgy gondolom, hogy ez a cél sikeresen megvalósult: a hallgatók aktívan vettek részt a diszkusszióban, sok kérdést és ellenvetést hoztak fel, egyesek e-mailben folytattak velem vitát az órák után is.

A félév során a következő további olvasmányokat használtuk:

1. Laki János: Empirikus adatok, metodológia, gondolkodás és nyelv a XX. századi tudományfilozófiában, in: Tudományfilozófia, Laki János szerk., Osiris, Budapest 1998.
 2. M. Colyvan: Indispensability Arguments in the Philosophy of Mathematics, The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2004 Edition), Edward N. Zalta (ed.).
 3. W. V. O. Quine: Naturalizált ismeretelmélet, in Tudományfilozófia (Szöveggyűjtemény), Szerk. Forrai G. és Szegedi P., (Áron Kiadó, Bp. 1999), 370-382.
 4. Ted Poston: Foundationalism, Internet Encyclopedia of Philosophy.
- Az egész csoport jó benyomást tett rám, nehezen tudok kiemelni bárkit.

3) Sivadó Ákos (MTA BTK munkatárs): Természeti és társadalmi fajták
 A kurzus során a kortárs angolszász tudományfilozófia egyik fontos problémáját, a természeti fajták (és a 90-es évek óta ezek társadalomtudományos megfelelői, a társadalmi fajták) metafizikai és szemantikai sajátosságainak kérdéskörét tárgyaltuk. A klasszikusnak számító szövegeken kívül a társadalmi fajták metafizikájával kapcsolatos legújabb (2014–2015-ös) cikkek is szerepeltek a kurzus olvasmánylistájában – és mivel a téma magyar nyelven kevésbé dokumentált, így (Hilary Putnam „The Meaning of Meaning” című szövegének magyar fordításának részleteit leszámítva) kizárólag angol nyelvű irodalmat dolgoztunk fel a résztvevő hallgatók segítségével. A kurzuson több alkalommal közreműködtek egyéb diszciplináris műhelyek diákjai, így volt szerencsénk fizikus és biológus hallgatókkal is megvitatni a számukra releváns természeti fajtákkal kapcsolatos kérdéseket (az előbbiért Badacsonyi Andrást, míg az utóbbiért Ádám Zsófiát illeti köszönet).

Germanisztika Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok¹

kódja	oktatója és címe
BBV-200.331/EC	Sós Gabriella: Német 1: Német nyelv kezdőknek (A1)
BBV-200.332/EC	Miskei Réka: Német 3: Német nyelv újrakezdőknek (A2)
BBV-200.333/EC	Mónok Eszter / Galac Ádám: Német 5: Német nyelv középfaladókknak (B1)
BBV-200.334/EC	Sós Gabriella / Miskei Réka: Német 7: Német B2 nyelvvizsga-előkészítő
BBV-200.335/EC	Sára Balázs: Német 8: Német C1 nyelvvizsga-előkészítő
BBV-200.336/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok (C1–C2)
BBV-200.337/EC	Sára Balázs: Német szókincsfejlesztés
BBV-200.338/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás V.
BBV-200.339/EC	Sára Balázs: Áttekintő német nyelvtörténet IV.: Gót nyelv
BBV-200.340/EC	Dr. Jónácsik László: Bevezetés a középfelnémet udvari szerelmi lírába

¹ A félév szakmai óráinak rövid értékelését jelen műhelyvezetői jelentés egyes pontjai tartalmazzák (ld. a II. részt). A kialakult gyakorlatnak megfelelően külön CM-beszámoló készül a dr. Feld-Knapp Ilona tanárnő vezetésével zajló Cathedra Magistrorum – tanárkutatás c. projekt aktuális félévéről. A nem germanistáknak tartott német nyelvi kurzusokról készített beszámolókat ld. a collegiumi nyelvoktatásról szóló fejezetben (FONAL-program).

BBV-200.341/EC	Dr. Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatási projektsz.
BBV-200.342/EC	Sára Balázs: Quelle und Deutung – Forrás és értelmezés III.
BBV-200.343/EC	Dr. Horváth Géza: Paepcke-archívum: Könyv- és levéltárrendezés
BBV-200.344/EC	Prof. Dr. August Stahl: Rainer Maria Rilke 'Mária-énekei

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

Magyar Köztársasági Ösztöndíj

DAAD-ösztöndíj

ösztöndíjas neve egyetem

Galac Ádám

Muka Viktória

Ludwig-Maximilians-Universität München
(2015. okt. – 2016. febr.)

Szedenik Hanna

Ludwig-Maximilians-Universität,
München (2015. okt. – 2016. febr.)

Erasmus+-ösztöndíj

Szöke Máté

Ludwig-Maximilians-Universität,

München (2015. okt. – 2016. febr.)

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Quelle und Deutung III: A *Byzanz und das Abendland IV*-konferencia *Quelle und Deutung* címen jegyzett, idén immár harmadik, ezúttal is Susanne Bachfischer, a budapesti Osztrák Kulturális Fórum igazgató asszonya által megnyitott germanisztikai paleográfiai–kodikológiai ülészakán mintegy 25–30 fős hallgatói és szakmai közönség előtt a plenáris előadásokat is ide számítva összesen tíz osztrák és magyar kutató, valamint a Germanisztika műhely négy hallgatója számolt be legújabb kutatási eredményeiről (2015. november 25., 9.00–16.30, Eötvös Collegium, Paepcke–Borzsák-kabinet). A referátumok tematikája az érintett tudományterület összetettségének megfelelően most is igen változatos összképet mutatott.

A nemzetközi konferencia harmadik napjának két párhuzamos (*Graeca*, ill. *Germanica*) előadássorozatát Maria Theisen, az ÖAW középkori kézíratosztályának művészettörténész munkatársa és Zsupán Edina, az OSZK tudományos

munkatársa egy-egy plenáris előadása nyitotta (*Mitteuropäische Schulen in der 2. Hälfte des 15. Jahrhunderts*). Maria Theisen az Osztrák Tudományos Akadémián immár több éve folyó, a kódexillusztrálás fő műhelyeiként számon tartott XV. századi közép-európai (csehországi, morvaországi, magyarországi és sziléziai) iskolák feltérképezésére irányuló szakmai munkálatokról és azok eddigi főbb eredményeiről számolt be. Zsupán Edina, a corvinakutatás egyik legkiemelkedőbb szakértője előadásában ezen belül főleg – bár nem kizárólag – a budapesti Országos Széchényi Könyvtár és a Bécsi Nemzeti Könyvtár állományában őrzött illusztrált és illuminált kéziratok közti összefüggések feltárásának lehetőségeivel és perspektíváival foglalkozott elsősorban művészettörténeti, de egyéb paleográfiai-kodikológiai szempontok alapján is.

A *Germanica*-szekció első előadásában Radek Tünde, a ELTE Germanisztikai Intézetének irodalomtörténész docense hazai vonatkozásban is komoly kutatási perspektívákat tárt fel *Genealogische Darstellungen reloaded. Zur Rezeptionsgeschichte der "Weltchronik" von Johannes de Utino (14.–15. Jahrhundert)* c. előadásában, melyben a Johannes de Utino (†1363) névvel fémjelzett „Világkrónika”, a *Compilatio nova super tota Biblia*, másként *Summa de aetatibus* recepciótörténeti aspektusait tárgyalta.²

Maria Stieglecker és Katrin Janz-Wenig, az ÖAW középkori kéziratosztályának tudományos munkatársai *Vom Schreiberpult ins Buchregal. Zur Buchherstellung im Stift Klosterneuburg am Beispiel Codex 363* ill. *Die im Klosterneuburger Codex 363 tradierten Texte, ihre Überlieferung und Deutung* c. előadásaikban a klosterneuburgi apátság keletkezését és jellegét tekintve prototipikusnak tekinthető 363. sz. kódexével kapcsolatos kutatási eredményeikről számoltak be filigranológiai, ill. irodalomtudományi-szövegkritikai szempontok alapján.

Christine Glaßner, az ÖAW kéziratosztályának vezetője *Deutsch im lateinischen Umfeld. Aus dem Handschriftenbestand des Klosters Melk im 15. Jh.* címmel tartott előadása az osztrák kéziratárakban őrzött, XV. századtól arányaiban jelentősen megnövekedett német nyelvű kéziratállománynak a latin nyelvű kéziratokhoz való viszonyát és ennek fontosabb kutatási aspektusait vázolta fel.

Jónácsik László, a PPKE megbízott oktatója zene-, irodalom- és kultúrtörténeti szempontokat egyaránt egyesítő, komoly irodalomelméleti apparátust felvonultató referátumában Johann Sebastian Bach *Von den Stricken meiner Sünden* és Johann Pachelbel *Der Widder Abrahams* c. áriáinak kontrasztív összevetésére

² A referátumot – hazai kutatási vonatkozásai miatt kiemelt jelentőséggel bíró szakmai beszámolóként, több képpel is illusztrálva – részletesebben is bemutattuk a Byzan-sorozatból az *Élet és Tudomány*ban megjelenő cikksorozat vonatkozó cikkében (*Élet és Tudomány* 2016/9. p. 262–263.) [a cikk másolatát az ECCE V./1. 139–142. oldalán közöljük.]

vállalkozott (*Semiotische und traditionsgeschichtliche Überlegungen über zwei Barockarien zur Passionsgeschichte*).

Silvia Hufnagel, az ÖAW kéziratosztályának izlandista kutatója az Izlandon viszonylag későn megkezdődő, de egyedülálló hagyományokkal rendelkező írásbeli szöveg-hagyományozás egyik különleges típusát: a nyomtatott könyvek kéziratokra gyakorolt hatását vizsgáló, átfogó kutatásainak metodológiai hátterét és perspektíváit vázolta fel (*Im Norden viel Neues: Der Einfluss gedruckter Bücher auf isländische Manuskripte im 16. und 17. Jahrhundert*).

Berzeviczy Klára, a PPKE irodalomtudományi tanszékének docense *Johann Äbls Weilheimer Passion* c. előadásában egy XVII. századi passiójáték szöveg-hagyományát igyekezett feltárni, különös tekintettel egy – a szöveg, ill. a szöveg részleteinek Münchenben, Stuttgartban és Weilheimban őrzött kézíratain túl fellelhető – budapesti kéziraatra (OSZK Quart. Germ. 305). Ugyancsak egy passió, pontosabban annak „rendezői íve” volt a témája Isabella Buben, az ÖAW kéziratosztálya tudományos munkatársa előadásának, aki egy XV. századi passiójáték kétrét ív kéziratban teljes egészében fennmaradt „dramaturgiai jegyzékének” átfogó elemzésére vállalkozott filigranológiai, paleográfiai és irodalomtörténeti–szövegkritikai szempontok alapján (*Die Göttweiger Dirigierrolle eines Osterspiels – Fragment 354*). Az ülésszak utolsó előtti, Fremdbild in siebenbürgisch-sächsischen handschriftlichen historischen Aufzeichnungen des 17. Jahrhunderts c. előadását Lőkös Péter, a PPKE irodalomtudományi tanszékének docense tartotta, aki a korabeli románságról a kora újkori német, ill. latin nyelvű szöveg-hagyomány tükrében a német és magyar szemszögből körvonalazható „etnikai képet” vázolta fel, ill. igyekezett rekonstruálni a kortárs leírásokra jellemző sztereotípiákkal és vélelmezhető valós jellemzőkkel együtt.

Az ülésszak utolsó referátumát a Germanisztika Műhely Opusculum tripartitum-kutatócsoportjának négy tagja által tartott, Deutschsprachige Übersetzungen von Johannes Gersons Opusculum tripartitum aus dem 15. Jahrhundert in österreichischen Handschriftenbeständen – Ein Projektbericht c. kutatási beszámoló adta: Muka Viktória, Vitályos Réka, Wilhelm Anna és Somogyi Dániel a műhelyben mintegy három éve folyó, Johannes Gerson *Opusculum tripartitum* c. művének XV. századi német nyelvű fordítását tartalmazó összesen kilenc, osztrák kéziratárakban őrzött kézirat kritikai szövegkiadását célzó projekt eddigi legfontosabb eredményeiről számolt be, különös tekintettel a német fordítás öt melki kódexben fennmaradt változataira. Az előadók bemutatták továbbá azt a négy szöveget (a latin alapszöveg mellett a

StB. Melk Cod. 235, StB. Melk Cod. 570 és az Innsbruck Serv. Cod. Ib3 jelzetű kéziratok átírt szövegeit) tartalmazó, mostanra jórészt végleges formát nyert szinoptikus szövegkiadást, melynek megjelentetését a műhely 2016 első felére tervezi.

Az ülészakot a konferencia estéjén az Osztrák Kulturális Fórumban megrendezett, Susanne Bachfischer igazgató asszony által megnyitott könyvbemutató zárta. A tavalyi Germanica-szekció előadásaiból összeállított, nyolc előadás kéziratot anyagát felölelő, német nyelvű Quelle und Deutung II-konferenciakötetet érdemben – Christine Glaßner asszony közreműködésével – minden cikkre kitérő, részletes kötetbemutató előadásában Vizkelety András professzor, a hazai kézirat kutatás rangos szakértője méltatta (Quelle und Deutung II. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung II am 26. November 2014. Hgg. von Balázs Sára [= EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit I.II / Antiquitas–Byzantium–Renascentia XVIII]. Budapest: Eötvös-József-Collegium 2015).

A 2015. évi Germanica-ülészak kilenc előadása szövegének önálló kötetben való megjelentetését 2016 novemberére, a Byzanz und das Abendland V., ill. Quelle und Deutung IV.-konferenciák időpontjáig tervezzük. A Germanisztika Műhely Opusculum-kutatócsoportja által tartott előadás szövege bővített formában a Quelle und Deutung-sorozat II.I-es kötetének bevezető részét képezi majd. A Quelle und Deutung-sorozatot továbbra is a budapesti Osztrák Kulturális Fórum támogatja.

„SZABADON SZOLGÁL A SZELLEM – FREIWILLIG DIENST DER GEIST“
GERMANISTISCHES SEMINAR
DES EÖTVÖS-JÓZSEF-COLLEGIUMS BUDAPEST

Das Germanistische Seminar des Eötvös-József-Collegiums der ELTE lädt
alle Interessent/innen zu den folgenden Veranstaltungen herzlich ein:

Internationale Tagung
zur Erforschung deutschsprachiger
Handschriften des Mittelalters und der
Frühen Neuzeit

Quelle und Deutung IV

ELTE Eötvös-József-Collegium
Festsaal und Paepcke-Borzsák-Bibliothek (EG 19)
Budapest, Ménesi út 11–13
23. November 2016 (Mittwoch), ab 8.50 Uhr

Tagungsprogramm:

8.50 – 9.00 **Eröffnung** – Susanne Bachfischer (ÖKF)
László Horváth (EC)
Plenarvortrag (EC, Festsaal) · Vorsitz: László Horváth
9.00 – 9.30 **Hermann Harrauer** (Wien): Security and Papyri

Sektion 1 · Vorsitz: Tünde Radek
9.40 – 10.05 **Gabriella Sós** (Budapest): Apokryphe Gebete
und Gebethandschriften von Ungarndeutschen aus dem 19.
Jahrhundert
10.05 – 10.30 **Silvia Hufnagel** (Wien): Zwischenbericht „Alt
und neu“: Psalmen- und Sagahandschriften
10.30 – 10.45 Diskussion

Sektion 2 · Vorsitz: Christine Glaßner
11.00 – 11.25 **Maria Stieglecker** (Wien): *Zu deuch ze ma-
chen zu merer andacht der Iwestern...* Der Klosterneuburger
Kodex 845. Eine kodikologische Annäherung
11.25 – 11.50 **Katrin Janz-Wenig** (Wien): *Zu deuch ze ma-
chen zu merer andacht der Iwestern...* Der Klosterneuburger
Kodex 845. Eine inhaltliche Annäherung
11.50 – 12.00 Diskussion

Sektion 3 · Vorsitz: Maria Stieglecker
14.00 – 14.25 **Tünde Radek** (Budapest): Die deutschsprachi-
gen Handschriften der Weltchronik von Johannes de Utino
und seiner Fortsetzer im Spiegel der zusätzlichen Einträge
14.25 – 14.50 **Christine Glaßner** (Wien): Stephanus Lang,
Kirchmeister zu St. Stephan und Kompilator eines lateinisch-
deutschen Memento mori
14.50 – 15.05 Diskussion

Sektion 4 · Vorsitz: Balázs Sára
15.20 – 15.45 **Viktória Muka** (Budapest): Zur Überliefe-
rungsgeschichte von Jacob Bohrs *Der geistliche Glückshafen*
in den Handschriften auf dem Heideboden
15.45 – 16.10 **Irina von Morzé** (Wien): Ein Meißner Rechts-
buch aus Mähren: ÖNB Cod. 14869
16.10 – 16.25 Diskussion

Buchpräsentation

Ort: Österreichisches Kulturforum

Budapest, Andrassy út 43

Zeit: 23. November 2016 (Mittwoch), ab 19.30 Uhr
(Registration vorausgesetzt)*

**Quelle und
Deutung III**

Beiträge der QuD-Tagung am
25. November 2015

Autor/innen des Bandes:

Tünde Radek · Maria Stieglecker
· Katrin Janz-Wenig · Christine
Glaßner · László Jónacsik · Silvia
Hufnagel · Klára Berzeviczy ·
Joachim Heberlein ·
Isabella Buben

**Drei deutschsprachige Handschriften
des Opusculum tripartitum des J. Gerson**

Autor/innen des Bandes:

Balázs Sára · Viktória Muka ·
Dániel Somogyi · Réka Vitályos ·
Anna Wilhelm

ELTE · Eötvös-József-
Collegium · 2016

Die Bände präsentieren

Christine Glaßner (ÖAW)
András Vizkelety (OSZK)
und Balázs Sára (EC)

Die Bände sind einzusehen bzw. herunterzuladen unter

<http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/>
oder

<http://honlap.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/#new-grid+category:ec>

* Da wir bei der Buchprä-
sentation nur eine begrenzte
Anzahl von Gästen empfangen
können, dürfen wir Sie bitten, sich
beim Germanistischen Seminar des EC im Voraus anzumelden.
Kontakt: Balázs Sára · sarabalazs13@gmail.com · 70 255 4325

osztrák kulturális fórum

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Az Opusculum tripartitum-projekt kutatócsoportja ebben a félévben két első-éves műhelytaggal bővült: Muka Viktória, Somogyi Dániel, Vitályos Réka és Wilhelm Anna mellett szeptembertől Kukri Márta és Bartha Regina vettek részt a kéziratos szövegek átírásában, a szinoptikus szövegkiadás munkálataiban, ill. a novemberi Quelle und Deutung-konferenciára tervezett csoportos referátum előkészítésében. Még az előző félévben elkészült a publikálásra szánt három teljes kézirat (Innsbruck Serv. Cod. Ib3; Melk Cod. 0235 és Melk Cod. 0570) digitális átírata; az őszi munka az új résztvevők első próbálkozásainak támogatásával, a vonatkozó szakirodalom összegyűjtésével és a hallgatók konferencia-előadásának összeállításával telt. Komoly teljesítménynek tarthatjuk, hogy a kutatásban már az előző évben is aktív négy hallgatóntól ezúttal nagy sikerű „projektbeszámoló”- típusú referátumot is hallhattunk az őszi Quelle-konferencián (ld. fent, a konferenciaprogramban): Muka Viktória, Somogyi Dániel, Vitályos Réka és Wilhelm Anna bő háromnegyed órás referátumukban áttekintést adtak az 1400 körül keletkezett latin nyelvű mű műfajáról, szerzőjéről, a műfaj (háromrészes, világi és laikus egyházi személyek számára összeállított útmutató) európai továbbéléséről, a szöveg német fordításának szöveg-hagyományáról és a német nyelvterületen végbement Gerson-recepcióról, kitérve a szövegek elsődleges mikrofilológiai (paleográfiai, grafematikai, lexikális és grammatikai szintű) vizsgálatának főbb eredményeire is. Az év végére sikerült kötetformátumban, gyakorlatilag betörölve is összeállítani a négy párhuzamos szövegből álló szövegkiadást, ami az apparátus véglegesítésében és a szövegek korrektúrázásában hatalmas segítséget jelent majd. A tavaszi félévre – a szöveg-hagyományozási stemma véglegesítése céljából – a mind a kilenc OT-kézirat tartalmazta *Ars moriendine* (a Gerson-szöveg harmadik részének) átírása és egymással való összevetése az egyik legfőbb feladatunk.

A CATHEDRA MAGISTRORUM tanárkutatási projekt tavaszi félévéről ld. a CM beszámolóját.

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok (Stilübungen Deutsch, szeminárium, Sára Balázs; 14 fő) és Német szókincsfejlesztés (Wortschatzentwicklung, szeminárium, Sára Balázs; 10 fő):

A stílusgyakorlat- és szókincsbővítés-órát összevontan, hét fős foglalkozás formájában tartottuk (I. és II. évfolyam). A stílárius szempontból adekvát szóbeli és írásbeli kifejezőképesség és a szókincs, valamint a grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák elsődleges célja az első évfolyamos hallgatók első év végén esedékes szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészítés, a hallgatók magabiztos nyelvhasználatának elősegítése, emellett természetesen a műhelyközösségbe való beilleszkedésük elősegítése is („osztályfőnöki óra”). A hallgatók igényének megfelelően a félév szinte valamennyi óráján vetítéssel egybekötött, az előadók által szabadon választott témákhoz kidolgozott, nagyobb terjedelmű referátumot hallgathattunk és vitattunk meg tartalmi, nyelvhelyességi és stílárius szempontok alapján.

Opusculum tripartitum V. (Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar V, szeminárium, Sára Balázs; 6 fő): ld. fent (A műhelyben működő szakszervezetek, kutatócsoportok tevékenysége pont alatt).

Bevezetés a középfelnémet udvari szerelmi lírába (Bevezetés a ‘klasszikus’ Minnesangba –

Einführung in den ‘Klassischen Minnesang’, szeminárium, dr. Jónácsik László; 5 fő). A kurzuszvezető beszámolója:

A kurzuszbevezetésül szolgált néhány kiemelkedően jelentős, kanonikus szerző dalainak elemzésén keresztül a ‘virágzó középkor’ udvari kultúrájának egyik legjellegzetesebb műfaji újításába: a Minnesangba (trubadúr- ill. trouvère-líra). – A műelemző–műértelmező szeminárium egy rövid irodalom- ill. műfajelméleti bevezető után betekintést nyújtott a ‘korai Duna-menti szerelmi lírába’, majd recepciótörténeti alapon a műfaj ‘romanizálódását’ mutatta be, hogy ezután a műfaj ‘klasszikus’ korszakára, annak műfaji jellegzetességeire és egyes fontosabb alműfajaira, ill. legprominensebb reprezentánsaira koncentráljon: Friedrich von Hausen, Albrecht von Joha[n]sdorf, Reinmar der Alte (‘Reinmar von Hagenau’), Heinrich von Morungen, Wolfram von Eschenbach és Walther von der Vogelweide verseire. Kitértünk magának a műfajnak sajátosságai – és pl. irodalom- és mentalitástörténetileg, irodalomszociológiailag és –pszichológiailag – sokat vitatott voltára, tárgyaltuk specifikus fikcionalitását, legelterjedtebb daltípusait, különleges formai és poétológiai jegyeit az alapvetően szükséges módszertani reflexiók és tudománytörténeti szempontok bevonásával, végül kitekintve a műfaj ún. ‘kései’ korszakára és érintve a jellegzetes szöveghegymányozás legfontosabb kérdéseit is. – Általános bevezető

szakirodalom: H. Brunner: Geschichte der deutschen Literatur des Mittelalters und der Frühen Neuzeit im Überblick. Erw. und bibliographisch erg. Ausg. (Stuttgart 2010); H. Weddige: Einführung in die germanistische Mediävistik. 4. Aufl. (München 2001); H.-H. S. Räkel: Der deutsche Minnesang. Eine Einführung mit Texten und Materialien (München 1986). Kiegészítő tanulmányok: R. Warning: Lyrisches Ich und Öffentlichkeit bei den Trobadors (1979); R. Schnell: Die 'höfische Liebe' als Gegenstand von Psychohistorie, Sozial- und Mentalitätsgeschichte (1991). – Az alábbi referátumok hangzottak el: 1) Friedrich von Hausen: Ich denke underwilen... (MF 51,33ff.) – Muka Viktória; 2) R. Warning: Lyrisches Ich und Öffentlichkeit... – Galac Ádám; 3) R. Schnell: Die 'höfische Liebe'... – Mándi Dominik, Somogyi Dániel; 4) Wolfram von Eschenbach: Sine klāwen... (38MF 4,8ff.): das Tagelied – Mándi Dominik; 5) Friedrich von Hausen: Mîn herze und mîn lîp... (MF 47,9ff.): das Kreuz(zugs) lied – Tóth Dalma; 6) Heinrich von Morungen: Si ist ze allen êren ein wîp wol erkant... (MF 122,1ff.) – Galac Ádám; 7) Heinrich von Morungen: Von den elben wirt entstehen vil manic man... (MF 126,8ff.) – Somogyi Dániel; 8) Heinrich von Morungen: Mir ist geschehen als einem kindelîne... (MF 145,1ff.) – Somogyi Dániel; 9) Reinmar der Alte: Swaz ich nu niuwer mære sage... (MF 165,10ff.) – Tóth Dalma; 10) Walther von der Vogelweide: Herzeliebez vrouwelîn... (L 49,25ff.): das 'Mädchenlied' – Tóth Dalma; 11) Walther von der Vogelweide: Under der linden... (L 39,11ff.): 'Mädchenlied' und Pastourelle – Mándi Dominik. – Muka Viktória DAAD-ösztöndíjas tanulmányútjáról visszatérve beszámolt a félév anyagából. A tanegységet valamennyi résztvevő „jeles” (5) eredménnyel teljesítette.

Német nyelvtörténet IV – Gót szövegolvasás (Deutsche Sprachgeschichte IV – Gotisch. Ein Lektürekurs, szeminárium, Sára Balázs; 3 fő): A III.–VI. évfolyamos műhelytagok számára kötelezően előírt nyelvtörténeti műhelykurzus negyedik félévében „közkívánatra” a legelső közgermán írásos forrásokból közvetlenül ismert és részletesebben is tanulmányozható, ill. megismerhető germán nyelvet: a (wulfilai) gót nyelvet tanulmányoztuk, kitekintve természetesen a gótok történetére és kultúrájára, valamint a gót szöveg hagyományozás legfontosabb nyelvelmékeire is. – Általános bevezető irodalom: Die gotische Bibel. Hgg. von W. Streitberg (Darmstadt 4 1960); H. Schreiber: Auf den Spuren der Goten (München 1977); P. Scardigli: Die Goten. Sprache und Kultur (München 1973).

A félév első felében három referátumot hallottunk: 1) A gót írásbeliség és szöveg hagyomány, a gót nyelvelmékek – Muka Viktória; 2) A 'Gót Biblia' és

szöveghagyománya – Kukri Márta; 3) A gót vándorlások, a gót birodalmak és kultúrájuk emlékei Nyugat-Európában – Galac Ádám.

A kurzus során – a grafémarendszer és a hangtani sajátosságok tisztázását követően – a több régi germán nyelven, ill. nyelvjárásban is fennmaradt ima, a Miatyánk (Atta unsar) fordításainak kontrasztív elemzése (elsősorban ófelnémet fordításváltozatokkal való összehasonlítása) révén igyekeztünk körüljárni a gót nyelv tipológiai sajátosságait. A félév második felében gót nyelvtan(ok) és szótár segítségével az ún. *Codex argenteus*-ban fennmaradt szövegek közül a Márk-evangélium (Anastodeins aiwaggeljons Iesus Xristaus...) szövegéből próbálkoztunk meg összefüggő szemelvény olvasásával, nyelvtanának elemzésével és az érintett szókincs etimológiai hátterének vázolásával. – Szövegek, szótárak, nyelvtanok: W. Braune – E. A. Ebbinghaus: *Gotische Grammatik* (Tübingen 191981); H. Hempel: *Gotisches Elementarbuch* (Berlin 1966); *Gotisch–althochdeutsch–altniederdeutsches Lesebuch*. Hgg. von B. Sára (Budapest 2009); W. Streitberg: *Gotisch–griechisch–deutsches Wörterbuch zur gotischen Bibel* (Heidelberg 2 1928).

Paepcke-archívum: könyv- és levéltárrendezés (blokkosított projektszeminárium, dr. Horváth Géza, 8 fő):

A Fritz Paepcke, a Collegium néhai romanista vendégprofesszora születésének 100. évfordulójára tervezett emlékkonferencia előkészítésében fontos szerepet vállalt Horváth Géza tanár úr egykori műhelyvezető, a Germanisztika Műhely alapítója. A rendezvény ügyének eddig Michael Müller-Verweyen úr, a budapesti Goethe-Intézet új igazgatója mellett Frank Spengler urat, a Konrad Adenauer Alapítvány budapesti irodájának vezetőjét sikerült megnyernünk (mindketten személyesen látogattak el a Ménesi útra). A 2016. június 5–8. között megrendezendő Paepcke-emlékkonferencia helyi előmunkálataiként február elejére újból egy helyre került a mintegy 5600 kötetes Paepcke-könyvtár teljes állománya; a kötetek eredeti, katalógus, ill. leltárkönyv szerinti sorrendjének helyreállítását követően az alagsori levéltárból ugyancsak a Paepcke-Borzsák-kabinetbe helyeztük át a teljes, nagyrészt csoportosított, de részben még feldolgozásra váró Paepcke-archívumot is. A tavaszi félév során a jórészt kéziratos állomány (levelek, feljegyzések, szakmai bírálatok, kartotékcédulákon és albumokban gyűjtött filológiai és cikkanyag, kurzusbeszámolók, különnyomatok, fotók, hangfelvételek stb.) szétválogatása és rendezése a feladatunk. Terveink szerint az itt található anyag értékesebb darabjai az emlékkonferencia anyagából tervezett Paepcke-kötet, ill. a konferencia idejére összeállítandó

Paepcke- emlékkiállítást gazdagítják, ill. színesítik majd. Az anyagot a tavaszi félévben Horváth Géza tanár úr és a műhelyvezető irányításával a műhely hét főből álló munkacsoportja dolgozza majd fel.

Rainer Maria Rilke Mária-énekei (R. M. Rilkes 'Marienlieder', szeminárium, prof. dr. August Stahl; 4 fő): A Collegium évente visszatérő vendége, Stahl professzor 2015 októberének végén tartotta meg szokásos évi kurzusát a Collegium, az ELTE Germanisztikai Intézete és a Károli Gáspár Református Egyetem hallgatói számára, melynek keretében október 15-én este ezúttal is ellátogatott a Collegiumba, ahol külön szemináriumot tartott a Germanisztika műhely érdeklődő hallgatói számára. A foglalkozás témája Rilke Vom Tode Mariae, Von der Hochzeit zu Kana és Pietà c. versei voltak, az alkotások elemzését és értelmezését tematikusan kapcsolódó képzőművészeti alkotások (reneszánsz és barokk mesterek festményei), valamint Rilke naplójegyzeteiből, leveleiből és prózai műveiből válogatott szemelvények tették teljessé.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A műhely még a 2015/16-os tanév tavaszi félévében nyújtott be pályázatot az Osztrák Kulturális Fórumhoz a Quelle und Deutung III-ra meghívott öt osztrák akadémikus kutató utazási és szállásköltségeinek fedezésére; az ÖKF a pályázatban szereplő összes tételt támogatta (ld. fent: szakmai rendezvények; pályázati űrlapot és a szakmai rendezvényről készült német nyelvű beszámolót ld. a mellékletben). A műhely szeptemberben – más collegiumi műhelyekkel közösen – sikeresen pályázott az NTP-SZKOLL-15. sz. szakkollégiumi pályázati kiírásra; a megnyert keretből a tavaszi félévben dr. Dávid Gábor Csaba, a Germanisztikai Intézet volt docense vezetésével német nyelvű barokk zene- és művészettörténeti kurzus indul a Collegiumban.

A műhely hallgatói, ill. hallgatói csoportjai

A 2015. évi felvételi kampányunk a műhely szempontjából mindenképpen beváltotta a hozzá fűzött reményeket: mind az osztatlan tanárképzésből, mind pedig a BA-képzésből szép számban sikerült felvennünk részben igen jó nyelvi alapokkal, ill. általános műveltséggel rendelkező, szakmailag is ígéretes, első tanulmányi évüket kezdő műhelytagokat (három bentlakó és négy bejáró). A hallgatók a műhelyes kurzusokat rendszeresen – és többnyire felkészülten – látogatják, a műhely egyéb feladataiban (konferencia- és rendezvény-

szervezés, nyelvoktatás, kutatás stb.) lelkiismeretesen részt vesznek; nyitottak és együttműködők. Az őszi félévben külön említést érdemel Kukri Márta kiváló tanulmányi eredménye, valamint a négy, Opusculum-projektben közreműködő másod- és harmadéves műhelytagunk konferencia-előadása (Muka Viktória, Somogyi Dániel, Vitályos Réka és Wilhelm Anna konferencián való szerepléséért igazgatói dicséretet kapott; ld. fent).

Egyéb rendezvények

A műhely januári tehetségtábor-programján ezúttal mindössze három középiskolás diák vett részt, közülük ketten német szakon kezdenék meg egyetemi tanulmányaikat. A foglalkozások keretében igyekeztünk bepillantást nyújtani a műhely életének több területére (foglalkoztunk nyelvészettel, nyelvtörténettel és paleográfiai gyakorlatot is tartottunk). A hét a gyér látogatottság dacára is kecsegtet némi sikerrel: a rangos nemzetközi fordítói pályázaton is díjazott van Waarden Franciska utóbb jelezte, hogy sikeres egyetemi felvételijét követően a nyáron beadja felvételi pályázatát az Eötvös Collegium Germanisztika műhelyébe is.

Nyelvoktatás

A műhelytagok közreműködésével – immár a bővített idegennyelv-képzési FONAL-program keretében – zajlott a collegiumi németoktatás; a műhely az őszi félévben összesen 74 nyelvtanuló collegista számára öt oktatóval, öt csoportban, minden nyelvi szinten tartott német nyelvi kurzusokat a rendszeres felmenő képzésben részt vevő hallgatók és a felsőbb évfolyamok számára: Német 1 (A1 – kezdő): Sós Gabriella; Német 3 (A1–A2 – újrakezdő): Miskei Réka; Német 5/a–b (A2–B1 – [fél]középhaladó): Mónok Eszter és Galac Ádám; Német 7 (C1 – felsőfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs; Német 8 (C1–C2 – stílusgyakorlatok és szókincsfejlesztés): Sára Balázs. A kurzusvezetők részletes beszámolóit ld. a collegiumi nyelvi kurzusokról készült összesítő jelentésben.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok³

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.407/EC	Sós Gabriella: Német 2: Német nyelv kezdőknek (A1–A2)
BMVD-200.408/EC	Miskei Réka: Német 4: Német nyelv újrakezdőknek (A2–B1)
BMVD-200.409/EC	Mónok Eszter: Német 6: Német nyelv középfeladókknak (B1–B2)
BMVD-200.410/EC	Sára Balázs, Német 7: Középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)
BMVD-200.411/EC	Sára Balázs: Német 8: Felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)
BMVD-200.412/EC	Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok (C1–C2)
BMVD-200.413/EC	Sára Balázs: Német szókincsfejlesztés
BMVD-200.414/EC	Sára Balázs: Opusculum tripartitum: Kritikai szövegkiadás VI.
BMVD-200.416/EC	Dr. Dávid G. Csaba: A barokk zene és képzőművészet
BMVD-200.417/EC	Dr. Jónásik László: Bevezetés a ‘sziléziai barokk irodalom’ poétikájába és lírájába
BMVD-200.418/EC	Dr. Feld-Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanárkutatói projektszeminárium
BMVD-200.420/EC	Vanessa Urbanz: Országismereti szeminárium – Ausztria
BMVD-200.421/EC	FONAL-szintfelmérő vizsga német nyelvből I.
BMVD-200.422/EC	FONAL-szintfelmérő vizsga német nyelvből II.
BMVD-200.423/EC	FONAL-próbanyelvvizsga német nyelvből (B2/C1)

³ A félév szakmai óráinak rövid értékelését jelen műhelyvezetői jelentés egyes pontjai tartalmazzák (ld. a II. részt). A kialakult gyakorlatnak megfelelően külön CM-beszámoló készül a dr. Feld-Knapp Ilona tanárnő vezetésével zajló *Cathedra Magistrorum – tanárkutatói c. projekt* aktuális félévéről. A nem germanistáknak tartott német nyelvi kurzusokról készített beszámolókat ld. a collegiumi nyelvvoktatásról szóló fejezetben (FONAL-program).

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

Magyar Köztársasági Ösztöndíj

ösztöndíjas neve

Galac Ádám

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Fritz Paepcke-emlékkonferencia: Dr. Horváth Géza (az EC Germanisztika Műhelyének megalapítója és egykori vezetőtanára) irányító közreműködésével, a Konrad Adenauer Alapítvány budapesti irodája (ill. Frank Spengler irodavezető) anyagi támogatásával, valamint Dr. Bernhard Vogel, Thüringia állam egykori miniszterelnöke védnökségével 2016. június 5–8. közt „Im Übersetzen leben” címmel rendeztük meg a Collegium néhai vendégprofesszora, az 1916-ban Berlinben született és 1990-ben Budapesten (a Ménesi úton) elhunyt irodalomtudós, hermeneuta, transzlatólogus és műfordító Fritz Paepcke születésének 100. évfordulója alkalmából szervezett nemzetközi emlékkonferenciánkat, melyen külföldi meghívott előadók (munkatársak és barátok) mellett főként Paepcke professzor egykori collegista hallgatói és kollégái vettek részt.

A konferencia első napján (június 6.) köszöntöket, megemlékezéseket és az egykori kollégák és tanítványok szakmai előadásait hallgathatta meg a mintegy 40–50 fő érdeklődő közönség; a második napon (június 7.) pedig – elsősorban a változatos témájú hallgatói előadások révén – a Germanisztika Műhelyben (ill. a Collegium egyéb filológiai műhelyeiben) folyó munkába és az utóbbi évek szakmai „termésébe” próbáltunk betekintést nyújtani.

A konferencia első napján került sor az újraegyesített és méltó környezetben elhelyezett Paepcke-hagyaték újramegnyitására-átadására is (mintegy 6000 kötetes könyvtár és archívum), melyet a műhely tagjainak közreműködésével az elmúlt fél évek során több ütemben sikerült véglegesen rendeznünk. A könyvtár a konferencia idejére összeállított gazdag kiállítási anyagnak is otthont adott: Paepcke professzor életútjának és életművének áttekintő bemutatása mellett képek, fotók, különnyomatok, plakátok, kéziratok, levelek és egyéb dokumentumok révén igyekeztünk felidézni a Collegium első „nyugatról érkezett” vendégprofesszorának a Collegiumban töltött, sokak számára ma is emlékezetes éveit. Paepcke professzorral Horváth Géza szinopszisában a következőket olvashatjuk:

A romanista nyelvész, irodalmár és hermeneuta Fritz Paepcke (Berlin, 1916. június 6. – Budapest, 1990. február 18.) Berlinben, Lipcsében és Párizsban folytatott romanisztikai, latin filológiai és filozófiai tanulmányait követően kezdetben a regensburgi Filozófiai-Teológiai Főiskola docenseként dolgozott. 1952-től szervezte meg a heidelbergi Karl Ruprecht Egyetem Fordító- és Tolmácsképző Intézetének Francia Osztályát. 1966-ban a heidelbergi egyetemen az alkalmazott nyelvészet professzorává nevezték ki. 1981-es nyugdíjba vonulását követően a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös József Collegiumának vendégprofesszoraként tevékenykedett. Itteni rendszeres oktatói munkája során magyar germanista és romanista hallgatók generációit nevelhette és taníthatta. Kezdeményezésére alakult meg 1989-ben a Collegium Germanisztika Műhelye is. Fritz Paepcke tragikus váratlansággal bekövetkezett halála után keresztfia és hagyatékának örököse, Christophe Loetz nagylelkű felajánlásának köszönhetően – a Konrad Adenauer Alapítvány akkori elnöke, Bernhard Vogel támogatásával – a több mint ötezer kötetes Paepcke-könyvtár és -archívum végül az Eötvös Collegiumba került. Tübingia miniszterelnökeként Bernhard Vogel 1991-ben hivatalos budapesti útja során a Germanisztika Műhelybe és a Fritz Paepcke-könyvtárba is ellátogatott.

A júniusi emlékkonferencia német nyelvű programja:

Montag, 6. Juni 2016

9.00 – 9.30 Begrüßungen – Moderation: László HORVÁTH

(Direktor des Eötvös-József-Collegiums Budapest)

Gábor ERDŐDY (ehem. Botschafter der Republik Ungarn in der BRD und im Vatikan, Vizerektor der Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

László BORHY (Dekan der Philosophischen Fakultät, Eötvös-Loránd-Universität Budapest)

István SZÍJÁRTÓ (ehem. Direktor des Eötvös-József-Collegium Budapest)

Géza HORVÁTH (ehem. Leiter des Deutschen Seminars am Eötvös-József-Collegium, Lehrstuhlleiter, Universität Szeged, Institut für Germanistik)

9.30–10.00 Plenarvortrag: Bernhard VOGEL (Ministerpräsident a.D.)

10.00–10.20 Radegundis STOLZE: *Das Erbe Fritz Paepckes. Hermeneutisches*

Übersetzen heute

10.20–10.40 Karl VAJDA: *Im Niemandsland zwischen philosophischer und theologischer Hermeneutik, Deutungslehre und Übersetzungswissenschaft bei Fritz Paepcke*

10.40–11.00 Kaffeepause

11.00–11.20 József Ágoston BOGOLY: *Gedankenaustausch mit Professor Fritz Paepcke über das Werk Attila Józsefs*

11.20–11.40 Géza HORVÁTH: „Duft in Wohlgeruch verwandeln“ – *Betrachtungen über das gemeinsame Übersetzen ungarischer Lyrik ins Deutsche mit Fritz Paepcke*

11.40–12.00 Endre HÁRS: *Buchgeschichten. Miszellen zu einer Freundschaft*

12.00–13.00 Eröffnung und Besuch der neu eingerichteten Fritz-Paepcke-Bibliothek und des Fritz-Paepcke-Archivs sowie der Fritz-Paepcke-Ausstellung im Eötvös-Collegium

13.00–15.00 Mittagspause

15.00–15.20 Zoltán ZSÁVOLYA: *Im Zeichen von Fritz Paepcke – bewusst und unbewusst. Persönlich-fachliche Bemerkungen zum Übersetzen*

15.20–15.40 Csaba MÁRKUS: *Fritz Paepckes Erbe im Literaturunterricht*

15.40–16.00 Hans-Michael SPEIER: „Übersetzen heißt (...) / mit mehreren Stimmen singen“

16.00–16.20 István KOVÁCS: „A magány megosztott titkának krónikája. Prózavers Fritz Paepcke professzor úr emlékének“ (*Chronik des mitgeteilten Geheimnisses der Einsamkeit. Prosagedicht dem Andenken an Herrn Prof. Fritz Paepcke*)

16.20–17.00 Pause

17.00–17.50 Christophe LOETZ: *Chanson-Abend* (Klavierbegleitung: István BÁCSKAI)

Dienstag, 7. Juni 2016

9.00–9.20 Balázs SÁRA: *Frei und freiwillig – wie der Geist dient. Deutsch, Germanistik und das Germanistische Seminar am Eötvös-Collegium einst und heute*

9.20–10.00 Viktória MUKA/Dániel SOMOGYI/ Réka VITÁLYOS/Anna WILHELM: *Deutschsprachige Übersetzungen von Johannes Gersons Opusculum tripartitum aus dem 15. Jahrhundert in österreichischen*

Handschriftenbeständen. Ein Projektbericht

10.00–10.20 Viktória MUKA: *Zur Überlieferungsgeschichte von Jacob Bohrs Der geistliche Glückshafen in den Handschriften auf dem Heideboden*

10.20–10.40 Gyöngyi KASSAI: *Shame and Fame in Dryden's translation of Aeneid IV*

10.40–11.00 Kaffeepause

11.00–11.20 Dániel SOMOGYI: *Der ungarische Schriftsteller Gyula/ Julius Hay im Spannungsfeld kulturpolitischer Beziehungen in der Nachkriegszeit*

11.20–11.40 Dominik MÁNDI: *Iberische Kulturtropfen im Spiegel des Wortschatzes*

12.00–15.00 Mittagspause

15.00– Stadtbesichtigung oder gemeinsames Kulturprogramm (Petöfi-Literaturmuseum)

A konferencián elhangzott köszöntők és előadások írott változatát, a Paepcke professzor életére és munkásságára vonatkozó, részben a hagyaték feldolgozása révén összeállított adatgyűjteményeinket és a Paepcke-kézirathagyaték publikálásra érdemes, válogatott anyagait (kurzusbeszámolókat, hivatalos és magánleveleket, az 1980-as évek végén Horváth Géza által készített Paepcke-interjú írásos változatát) a műhely 2017 őszén önálló emlékkötetben tervezi megjelentetni. A kötet szerkesztői Horváth Géza és Sára Balázs, a gyűjtemény kiadását a Konrad Adenauer Alapítvány támogatja.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Az *Opusculum tripartitum*-projekt kutatócsoportja ebben a félévben hat aktív fővel működött: Muka Viktória, Somogyi Dániel, Vitályos Réka, Wilhelm Anna, Kukri Márta és Bartha Regina vettek részt a kéziratok szövegek átírásában, ill. a szöveg négy (egy latin és három német nyelvű) változatát tartalmazó szövegkiadás munkálataiban. A publikálásra szánt három teljes német nyelvű kézirat (Innsbruck Serv. Cod. Ib3; Melk Cod. 235 és Melk Cod. 570) digitális átíratainak ellenőrzése és összeolvasása után a többi kézirat feldolgozására koncentráltunk. A tavaszi munka emellett jórészt a vonatkozó szakirodalom összegyűjtésével és feldolgozásával telt. Az őszi *Quelle und Deutung III*-konferencián elhangzott „projektbeszámoló”-típusú referátumot rövidített formában a Paepcke-emlékkonferencia közönsége is meghallgathatta. Az őszi félévre tervezzük kötetformátumban is összeállítani és részletesebb, a történelmi-vallástörténeti háttér felvázolása mellett a szövegek több szempontú, részletes bemutatását és elemzését is tartalmazó kísérőtanulmánnyal együtt megjelentetni a négy párhuzamos szövegből álló – terveink szerint a *Quelle und Deutung IV*-konferencia keretében a *QuD III*-konferenciakötettel együtt bemutatandó – szövegkiadást.

A **CATHEDRA MAGISTRORUM** tanárkutatási projekt tavaszi félévéről ld. a CM beszámolóját.

A félév egyéb kurzusairól

Német stílusgyakorlatok (*Stilübungen Deutsch*, szeminárium, Sára Balázs; 11 fő) és Német szókincsfejlesztés (*Wortschatzentwicklung*, szeminárium, Sára Balázs; 8 fő): A stílusgyakorlat- és szókincsbővítés-órát ezúttal is összevont foglalkozás formájában tartottuk (I. és II. évfolyam). A stílárius szempontból adekvát szóbeli és írásbeli kifejezőkészség és a szókincs, valamint a grammatikai ismeretek általános bővítésén és fejlesztésén túl az órák elsődleges célja az első évfolyamos hallgatók év végén esedékes szakos nyelvi alapvizsgájára való célzott felkészítés, a hallgatók magabiztos nyelvhasználatának elősegítése, emellett természetesen a műhelyközösségbe való beilleszkedésük elősegítése is („osztályfőnöki óra”). A hallgatók igényének és érdeklődési körének megfelelően a félév szinte valamennyi óráján vetítéssel egybekötött, az előadók által

szabadon választott témákhoz kidolgozott, nagyobb terjedelmű referátumot hallgathattunk és vitattunk meg tartalmi, nyelvhelyességi és stíláriai szempontok alapján. A referátumtémákhoz kapcsolódó speciális szókinccs főbb elemeinek gyakorlása interaktív feladatok formájában zajlott.

Opusculum tripartitum VI. (*Opusculum tripartitum – Texteditorisches Projektseminar VI*, szeminárium, Sára Balázs; 5 fő): ld. fent (A műhelyben működő szakcsoportok, kutatócsoportok tevékenysége pont alatt).

A barokk zene és képzőművészet (*Musik und bildende Kunst des Barock*, szeminárium, dr. Dávid Gábor Csaba; 12 fő). A kurzus fő célkitűzése az volt, hogy a barokk kor legfontosabb komponistáinak fő műveit könnyen érthető elemzésnek vesse alá. Mivel a barokk gyakorlatilag az egyetlen olyan nagy kultúrtörténeti korszak, melynek szellemisége a művészetek minden ágát és az európai népek gondolkodásmódját és világlátását alapjaiban és egyetemesen határozta meg és hatotta át, nem elhanyagolható szempont volt a barokk kor legfontosabb művészettörténeti párhuzamainak bemutatása az építészet, a festészet és a szobrászat területén sem – ezekre a félév során ugyancsak különösen nagy hangsúlyt próbáltunk helyezni.

Az előadássorozat főbb tematikai egységei: (1) A barokk művészet Európában: A barokk építészet, festészet és szobrászat mint a reneszánsz szerves folytatása; (2) A barokk zene. Új műfajok (opera, oratórium) születése. MONTEVERDI; (3) A kora barokk itáliai mesterei: GESUALDO, ALLEGRI. Stylus fantasticus (hangutánzás, improvizáció): FARINA, PANDOLFI MEALLI, BIBER. A concerto grosso születése: Corelli; (4) A concerto grosso és az opera kiteljesedése: VIVALDI. A billentyűs muzsika megújítója: D. SCARLATTI; (5) A francia barokk fénykora: LULLY, CHARPENTIER, COUPERIN, RAMEAU. Az angol barokk. PURCELL: az olasz és a francia barokk eredményeinek egyesítése az angol hagyománnyal, angol nyelvű operák, a *semi-opera*; (6) A német barokk fénykora. TELEMANN: Humor a zenében (*Kanarienvogel-Kantate*); (7) HÄNDEL: Az itáliai, az angol és a német barokk szintézise az operában (*Julius Caesar in Ägypten*, *Orlando*) és az oratóriumokban (*Saul*, *Israel in Egypt*, *Messias*); (8) Az egyetemes lángelme: BACH. Szólóművek; (9) BACH versenyművei. Az olasz és a francia előzmények kiteljesítése és meghaladása. Zenekari művek; (10) BACH életművének betetőzése: kantáták, oratóriumok (*Matthäus-Passion*, H-moll mise, *Musikalisches Opfer*, *Die Kunst der Fuge*): a polifón zenei gondolkodás csúcsteljesítménye.

Bevezetés a 'sziléziai barokk irodalom' poétikájába és lírájába (*Einführung in die Poetik und Lyrik der 'Schlesischen Barockliteratur'*, szeminárium, dr. Jónácsik László; 3 fő). A kurzusvezető beszámolója:

Az elsősorban műelemző-műértelmező szeminárium témája a német barokk irodalom modelljeként tekintett 'sziléziai barokk irodalom' poétikája, vallásos, gondolati-filozófiai és szerelmi-erotikus lírája volt konkrét verselemzések alapján, elméleti-módszertani (terminológiai) alapokkal kiegészítve. – A félév anyaga négy tematikus tömbből állt: 1) Andreas Gryphius vallásos-gondolati költészete; 2) A neosztoicizmus és annak irodalmi megjelenései; 3) Martin Opitz irodalommegújítási programja: *Buch von der Deutschen Poeterey* (*Acht Bücher Deutscher Poematum*), annak összefüggései és jelentősége (kitekintéssel egyéb programokra is, pl. Philipp von Zesen, Georg Philipp Harsdörffer); 4) A 'sziléziai barokk irodalom' paradigmájába tartozó szerelmi-erotikus líra mint az aktuális irodalmi modell demonstrációs terepe – figyelembe véve az 'első' és 'második sziléziai iskola' fogalmát és kiegészítve a műfajparódia különböző megjelenési formáival (főként Martin Opitz, Paul Fleming, Ernst Christoph Homburg, Sibylla Schwarz, David Schirmer és Christian Hoffmann von Hoffmannswaldau szerelmi-erotikus költészete alapján). – Nyolc referátum hangzott el: 1) A 'barokk retorika' és annak összefüggései – Kukri Márta; 2) Paul Fleming neosztoicista versei – Tóth Dalma; 3) Opitz: *Poeterey* – Tiringner Orsolya; 4) A 'barokk epigramma' elmélete és gyakorlata Opitz-szövegek alapján – Kukri Márta; 5) „A szerelmi diskurzus pluralizálódása” (Hempfer) a reneszánsz-barokk költészetben, mintajellegű Opitz-versek alapján – Tóth Dalma; 6) Opitz-feldolgozások – Tiringner Orsolya; 7) Opitz- és Hoffmannswaldau-versek: az 'első' és 'második sziléziai iskola' – Kukri Márta, Tóth Dalma, Tiringner Orsolya; 8) Paródiák: Tóth Dalma, Kukri Márta, Tiringner Orsolya. – Általános bevezető szakirodalomként Dirk Niefanger *Barock: Lehrbuch Germanistik c.* monográfiája szolgált (3., aktualisierte u. erw. Aufl. Stuttgart/Weimar: Metzler, 2012), kiegészítve a modern irodalomtudományi koraujkor-kutatás egyéb tanulmányaival (pl. Anke-Marie Lohmeier, Boy Hinrichs, Klaus W. Hempfer, Jónácsik László). – A tanegységet valamennyi résztvevő "jeles" (5) eredménnyel teljesítette.

Országismereti szeminárium – Ausztria (*Österreichische Landeskunde*, szeminárium, Vanessa Urbanz; 8 fő). A műhelyben a tavaszi félévben dr. Feld-Knapp Ilona (Cathedra Magistrorum) egyik bécsi, budapesti szakmai gyakorlatát végző hallgatója tartott országismereti kurzust.

A kurzusvezető kurzusbeszámolója:

Vermittlung des österreichischen Lokalkolorits durch das Medium Film

Unter diesem Titel leitete ich am Eötvös-József-Collegium im Sommersemester 2016 ein Seminar zur Vermittlung der Österreichischen Landes- und Kulturkunde. Dabei standen die einzelnen Regionen der Alpenrepublik – sowohl soziokulturell, als auch linguistisch – im Diskurs. Ziel war es, die ungarischen Seminarteilnehmer mit kulturellen, gesellschaftlichen Themen ihres Nachbarlandes vertraut(er) zu machen und sie gleichzeitig auch für die Sprachvarietäten Österreichs zu sensibilisieren. Nachfolgender Themenplan gibt Aufschluss über die im Unterricht behandelten Filme und deren szenischen Schauplatz, den es lokal einzuordnen galt:

1. *Das ewige Leben* – Steiermark
2. *Die unabsichtliche Entführung der Elfriede Ott* – Steiermark
3. *SOKO Donau, Kaisermühlen Blues* – Wien
4. *Silentium* – Salzburg
5. *Vier Frauen und ein Todesfall* – Oberösterreich
7. *Der Bergdoktor* – Tirol
8. *Ein Schloß am Wörthersee* – Kärnten

Ausgehend von den einzelnen Filmen wurde eine Diskussion über landestypische Erkennungsmerkmale eingeleitet. Daraus resultierte immer die Frage, ob Film und Wirklichkeit deckungsgleich sind und ob bzw. welche persönlichen Zugänge die Seminarteilnehmer zum dargestellten Schauplatz haben. Außerdem galt es zu verstehen, was der Film kommuniziert, d.h. welche kulturspezifischen Prägungen er aufweist. Neben dem Erschließen des Inhalts und der verschiedenen Thematiken, fand auch eine Bearbeitung von österreichischen Klischees Platz in den Seminarstunden. Hinsichtlich dessen sollten Parallelen bzw. Unterschiede

zwischen den beiden Nachbarländern Österreich und Ungarn gefunden werden. Als dritter Schwerpunkt wurden die sprachlichen Besonderheiten des Österreichischen Deutsch und seiner dialektalen Vielfalt erörtert. Auch dazu gab es unterschiedliche Aufgabenstellungen, mit dem Fokus auf der Entwicklung einer sprachlich dialektalen Feinmotorik durch die schließlich die einzelnen Varietäten von den Seminarteilnehmern den Regionen zugeordnet und in ihrer Verwendung erklärt werden konnten.

Die Methoden, welche ich für dieses Seminar als geeignet betrachtete, war neben einem eigens erstellten Österreich-Landeskunde-Quiz als Einstiegsaktivität, der Einsatz von Filmen bzw. TV-Serien und dem Internet zur Demonstration der gewünschten Inhalte. Der Leistungsnachweis zur Erlangung einer Note für die Seminarteilnehmer ergab sich aus regelmäßiger Anwesenheit, aktiver Mitarbeit, einem mündlichen Beitrag in Form eines Referats über ein österreichisches Bundesland sowie zwei schriftliche Arbeitsaufträge mit dem Ziel sich einerseits mit unterschiedlichen Textsorten (Zeitungsbericht, Reflexion) auseinanderzusetzen, andererseits an der eigenen Sprach-, Stil- und Ausdruckskompetenz in schriftlichen Texten zu feilen.

Mit der Mitarbeit und der aktiven Beteiligung der Studierenden am Unterricht war ich sehr zufrieden. In jeder Unterrichtsstunde verspürte ich seitens der Studierenden Fleiß, Disziplin, Mitteilungs- und Diskussionsfreudigkeit, Höflichkeit, Wissbegierde und ein starkes Fachinteresse, das sie an den Tag legten. Unser zwischenmenschlicher Kontakt war ausgezeichnet und gerne stand ich auch außerhalb des Unterrichts für Lernberatungsgespräche oder persönliche Anliegen für sie zur Verfügung. Im Hinblick auf ihre deutschen Sprachkenntnisse herrscht trotz eines breiten Wortschatzrepertoires weiterhin sprachlicher Ausbaubedarf, vor allem präzise und bedeutungsunterscheidende Ausdrucksfähigkeit auf lexikalischer Ebene sowie grammatikalischer Nachholbedarf, um einem C1 Niveau gerecht zu werden und sich permanent in der eigenen sprachlichen Handlungsfähigkeit weiterzuentwickeln.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A műhely 2015 szeptemberében – más collegiumi műhelyekkel közösen – sikeresen pályázott az NTP-SZKOLL-15. sz. szakkollégiumi pályázati kiírásra. Az elnyert támogatási keretből rendeztük meg Dávid Gábor Csaba, a Germanisztikai Intézet volt docensének német nyelvű barokk zene- és művészettörténeti kurzusát a Collegiumban, melyet a műhely hallgatói mellett alkalmanként nem germanista collegisták is látogattak (ld. fent).

A műhely hallgatói, ill. hallgatói csoportjai

A műhely hallgatói mind a szakmai kurzusokon, mind pedig egyéb tevékenységeink terén (könyvtárrendezés, tehetségklub, konferencia- és rendezvény-szervezés, nyelvoktatás, kutatás stb.) lelkiismeretesen helytállnak. Az órákat rendszeresen, túlnyomórészt felkészülten látogatják, egymással, a műhelyvezetővel és a collegistákkal való kapcsolatukban nyitottak és együttműködők. A tavaszi félévben külön dicséretet érdemel a Paepcke-konferencián szereplő öt hallgató, akik közül Muka Viktória és Somogyi Dániel a csoportos előadás mellett önálló referátumot is vállalt.

Nyelvoktatás

A műhelytagok közreműködésével – immár a bővített idegennyelv-képzési FONAL-program keretében – továbbra is eredményesen és lehetőségeinkhez mérten hatékonyan zajlott a collegiumi németoktatás. A műhely az őszi félévben összesen 52 nyelvtanuló collegista számára öt oktatóval, öt csoportban A1–C1-szinteken tartott német nyelvi kurzusokat a rendszeres felmenő képzésben részt vevő hallgatók és a felsőbb évfolyamok számára: Német 2 (A1–A2 – kezdő): Sós Gabriella; Német 4 (A2–B1 – újrakezdő): Miskei Réka; Német 6 (B1–B2 – [fél]középhaladó): Mónok Eszter; Német 7 (B2+ – középfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs; Német 8 (C1 – felsőfokú nyelvvizsga-felkészítő): Sára Balázs. A FONAL-programban idén első alkalommal meghirdetett szintfelmérő vizsgákon összesen 30 fő vett részt (regisztráltak 12 [Német I.] ill. 8 [Német II.] fő vizsgázott), további 4 hallgató közép- vagy felsőfokú próbanyelvvizsgát teljesített (utóbbiak mind 60% feletti eredménnyel). A kurzusvezetők részletes beszámolóit ld. a collegiumi nyelvi kurzusokról készült összesítő jelentésben.

Eine Werkstatt für Lehre und Forschung: Das Germanistische Seminar des Eötvös-Collegiums

„Frei dient der Geist“ – so lautet das Motto des mehr als hundert Jahre alten Eötvös-József-Collegiums (EC) Budapest. Und in der Tat: die familiäre, aber auch von Wissenschaften geprägte Atmosphäre wird beim Betreten dieser besonderen Institution sofort spürbar. Das Collegium ist kein Studentenwohnheim der gewöhnlichen Art: Es bietet talentierten, am wissenschaftlichen Leben teilnehmen wollenden Studenten der Eötvös-Loránd-Universität (ELTE) hervorragende Möglichkeiten, sich auf ihren Fachgebieten frei zu entfalten.

Das Germanistische Seminar, eine der 17 „Fachwerkstätten“ des EC, wurde 1989 auf Initiative des Übersetzungswissenschaftlers und Hermeneutikers Prof. Fritz Paepcke (1916 - 1990) gegründet, der ab 1981 als Gastprofessor am Institut tätig war. Anlässlich des 100. Geburtstags von Prof. Paepcke wurde zwischen dem 5. und 8. Juni im Eötvös-Collegium eine internationale Gedenkveranstaltung mit dem Titel „Im Übersetzen leben“ abgehalten. Im

Zeichen der Nachwuchsbetreuung befanden sich unter den Vortragenden auch Studenten des Germanistischen Seminars. Der Nachlass des Professors, bestehend aus seiner Privatbibliothek mit etwa 6000 Bänden, Schriften und weiteren Reliquien, wurde in einer Ausstellung präsentiert. Ehrengast der Veranstaltung war Prof. Dr. Bernhard Vogel, ehemaliger Ministerpräsident des Freistaates Thüringen, der 1990 als Vorsitzender der Konrad-Adenauer-Stiftung die Überführung des Paepcke-Nachlasses ins Collegium in die Wege leitete. Hauptorganisatoren der Konferenz waren der ehemalige und der gegenwärtige Leiter des Germanistischen Seminars, Univ.-Doz. Dr. Géza Horváth und Balázs Sára.

Im Unterrichtsprogramm des Seminars werden die im BA/MA-Studium erworbenen Kenntnisse vertieft sowie auch spezielle Ergänzungs- und Forschungskurse angeboten: über Grundkurse oder Proseminare für Stil- und Übersetzungsübungen hinaus auch Hauptkurse zur Geschichte der deut-

schen Sprache, althochdeutsche oder gotische Lektürekurse, Kurse zur älteren deutschen Literatur, aber auch zur Musik- und Kunstgeschichte. In der Forschung spezialisiert sich das Seminar auf die Untersuchung und Edition spätmittelalterlicher deutschsprachiger Handschriften.

Das Studentennetz des Germanistischen Seminars umfasst Studenten und Alumni, die auch vom Tutorenkreis des Collegiums fachlich unterstützt werden. Bewerben für das Seminar können sich Studenten der Geisteswissenschaftlichen Fakultät der ELTE mit Zulassung für die Fächer Germanistik (Hauptfach Deutsch oder Deutsch als Minderheitensprache BA/MA), Dolmetschen und Übersetzen (MA mit B-Sprache Deutsch) sowie Lehramtsstudenten mit dem Hauptfach Deutsch. Auch dieses Jahr sind alle Interessenten zu einem Aufnahmegespräch eingeladen – die Aufnahmebedingungen sind der Webseite <http://honlap.eotvos.elte.hu/felveteli> zu entnehmen.

Gabriella Sós

Informatikai Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja

IKP-9098/EC

IKP-9120/EC

IKP-9180/EC

IKP-9203/EC

IKP-9218/EC

oktatója és címe

Csörnyei Zoltán: Modern elméletek az informatikában

Csörnyei Zoltán: Mobil folyamatok elmélete

Tóth Melinda: Funkcionális programozás

Páli Gábor János: Haladó Haskell

Burcsi Péter: Elemi számelméleti algoritmusok és alkalmazások

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

köztársasági ösztöndíj

ösztöndíjas neve

Fonyó Viktória

Hermann Gábor

Nagy Vendel

Tökés Anna

Szécsi Péter

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai munkája

A műhely szakmai munkája az egyes évfolyamoknak meghirdetett előadások (szemináriumok) keretében folyt.

Emellett collegisták közreműködtek az Informatikai Karon folyó kutatás-fejlesztési projektekből is. Gansperger István és Nagy Vendel online kurzusokat

támogató LTI-kompatibilis informatikai infrastruktúra fejlesztésében vett részt, míg Szécsi Péter a nyelvbeágyazási módszereket vizsgáló kutatócsoporthoz csatlakozott. Gévay Gábor (volt műhelytag) Pro Scientia aranyérmet kapott. Hermann Gábor adattudomány témakörben kurzust tartott Mexikóban.

Egyéb (közösségi munka, rendezvények)

2015. szeptember 3. 18:00. Tájékoztató a Collegiumról, a Műhelyről és az ELTE-ről az elsőéveseknek. Az új műhelytagok: Borbényi Áron András, Boros Attila Péter, Fogas Livia Márta, Gáspár József Dániel, Luksa Norbert, Pál Tamás és Telekes Márton.

2015. szeptember 8. 18:00. Félévnyitó műhelygyűlés, a program vázlata: az elsőéves collegistáink üdvözlése, az elsőévesek bemutatkozása, titkárválasztás, Fonyó Viktória lett a műhelytitkár, beszámoló az elmúlt félévi munkáról, óramegbeszélések, munkamegbeszélések, tervek az őszi félévre, collegistáink beszámolója a közelmúlt történéseiről.

2015. november 10. 18:00. Közös részvétel az ELTE IK Tudományos Diákköri Fórumon.

Előadók:

Fridli Sándor: Jel- és képfeldolgozás

Gregorics Tibor: Végrehajtható UML modellek

Kovács Attila: Szoftvertesztelési módszerek

Laki Sándor: Big Data és Internet of Things

2015. december 4. 16:00. Közös részvétel az ELTE IK Tudományos Diákköri Fórumon.

Előadók:

Horváth Ákos: Multidiszciplináris tudományos diákköri kutatások: fizika és informatika

Lőrincz András: Mesterséges intelligencia és alkalmazásai

Karácsony Máté: Optimalizációs eszközök hierarchikus memóriakezeléshez

Németh Zsolt: Tanácsok sikeres TDK-záshoz

2015. december 8. 19:00. Karácsonyi műhelygyűlés. Kötetlen beszélgetés, ajándékozás.

2016. január 25–29. Tehetségtábor Informatikai szekció

Három középiskolás diák vett részt a foglalkozásokon. Az öt napra az alábbi szemináriumokat szerveztük számukra.

Istenes Zoltán: Internet of Things

Vatai Emil: Ismerkedés a SageMATH matematikai szoftverrel (együtt a mat-fiz műhellyel)

Tóth László: Matematikai problémamegoldás (együtt a mat-fiz műhellyel)

Csörnyei Zoltán: A lambda-kalkulus

Tőkés Anna: Haskell - a legszebb programozási nyelv

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés a „Modern elméletek az informatikában I.” szemináriumról

Oktató:

Csörnyei Zoltán

Helye és ideje:

018. terem, kedd, 18:00-19:30

Tanegységek kódja:

IKP-9098/EC

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A 2015-2016. tanév első félévében a speciális kollégium témája – a korábbi évekhez hasonlóan – most is a „típus nélküli egyszerű lambda-kalkulus” és a „kombinátor logika” volt. Ezt a speciális kollégiumot az elsőéves hallgatók számára hirdettük meg.

Az előadások témái az előző évekhez viszonyítva nem változtak:

A lambda-kalkulus szintaktikája. A lambda-kalkulus operációs szemantikája. A lambda-kifejezések normál formái. Konstansok és konstans függvények. A rekurzió, lambda-definiálható függvények. A „megoldható” lambda-kifejezések. Konzisztens formális rendszerek. A kombinátor logika szintaktikája. A kombinátor logika operációs szemantikája. Zárójeles absztrakciók. Konstansok és konstans függvények kombinátorokkal. Rekurzió és rekurzív függvények a kombinátor logikában. A lambda-kalkulus és a kombinátor logika kapcsolata.

A szeminárium értékelése

A speciális kollégiumot mind a hat collega elvégezte, sikeresen, jeles(5) eredménnyel.

A speciális kollégium collega résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan részt vettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok. A hallgatók a félév végén vizsgadolgozatként feladatokat kaptak, amelyeket mindnyájan - bár néhányan többszöri javítás után - sikeresen megoldottak.

Tanári jelentés a „Mobil rendszerek elmélete I.” szemináriumról

Oktató:	Csörnyei Zoltán
Helye és ideje:	018. terem, kedd, 19:30-21:00
Tanegységkódja:	IKP-9120/EC

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A speciális kollégium témája a korábbi évekhez hasonlóan most is a most is a pi-kalkulus volt. Ezt az előadást a másodéves collegistáknak hirdettük meg.

Az előadásokon áttekintettük a pi-kalkulus fő témaköreit:

A mobilitás fogalma. Szekvenciális és párhuzamos folyamatok. A CCS és CSP rendszerek. A pi-kalkulus szintaxisa. Műveleti szemantika. Redukciók, akciók, strukturális kongruencia. A pi-kalkulus alaptulajdonságai. Működési ekvivalencia. Biszimuláció. A pi-kalkulus általánosításai. Konstansok. A lambda- és a pi-kalkulus kapcsolata.

A szeminárium értékelése

A speciális kollégium résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan részt vettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok.

Tanári jelentés a „Funkcionális programozás 2. (Erlang)” szemináriumról

Oktató: Tóth Melinda
Helye és ideje: 1117, Bp, Pázmány Péter 1/C, 2-202 Hétfő 08:00-10:00
Tanegységkódja: IKP-9180/EC

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A félév során 13 előadás alatt a hallgatók megismerkedtek egy dinamikus típusos funkcionális programozási nyelvvel, az Erlanggal.

A bevezető előadás először a funkcionális programozás szemléletét mutatja be, és megvizsgáljuk, hogy az általában megfogalmazott funkcionális elvárásoknak mennyiben felel meg az Erlang, illetve mennyiben tér el azoktól. Ezután a tulajdonságait olyan szemszögből vizsgáljuk meg, hogy ezek milyen kapcsolatban vannak ipari alkalmazások hatékony megírásával, illetve mely típusú alkalmazások esetén használnak jelenleg főként Erlangot az iparban.

Ezután az Erlang nyelvi elemeivel folytatjuk, az alapvető nyelvi elemek illusztrálásához először egyszerűbb szekvenciális Erlang programokkal foglalkoztunk. Az előadások gépteremben vannak, így az órák interaktívak, ahol a hallgatók együtt ismerhetik meg az Erlang nyelvet és oldhatnak meg programozási feladatokat.

A szekvenciális nyelvi elemek megismerése után a nyelv egyik fő erősségével, a beépített párhuzamossággal foglalkozunk. Megismerkedünk a párhuzamosság nyelvi elemeivel, majd azzal hogyan lehet elosztott programokat futtatni az Erlang virtuális gép környezetében. Megírjuk közben például a természetes számok generátorát is. Később azzal foglalkozunk, hogy megtervezünk és implementálunk egy chat programot, ahol a kliensek egy szerveren keresztül, akár több gépről is tudnak kommunikálni egymással. Ahhoz, hogy demonstrálni tudjuk az Erlang/OTP tervezési mintáinak erősségét ezt a chat programot egy jóval könnyebben karbantartható formára alakítjuk a beépített kliens-szerver mintát (gen_server-t) használva. A többi Erlang/OTP által nyújtott mintával is megismerkedünk, bár már kevésbé részletesen.

A speciális kollégiumon a vizsgajegy megszerzésének feltétele egy Erlang nyelven implementált beadandó elkészítése vagy egy előadás tartása valamely erlangos alkalmazásról. Mindemellett szükséges a félév folyamán kiadott feladatok 40 százalékának teljesítése is. Az előadás és a beadandó témája is érdeklődési körnek megfelelően választható. A teljesítés részben vagy teljes egészében is

kiváltható a félév folyamán feladott szorgalmi feladatok megoldásával. Ebből idén 24+3 pontot lehetett megszerezni (a 3 pont opcionálisan megszerezhető többlet volt), melyek alapján a megajánlott jegyet vagy elfogadják a hallgatók, vagy javítják azt előadással vagy további beadandóval. A megajánlott jegyhez a pontoknak minimum a felét kell megszerezni.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	oktatója és címe
IKP-9099/EC	Csörnyei Zoltán: Modern elméletek az informatikában II.
IKP-9120/EC	Csörnyei Zoltán: Mobil rendszerek elmélete,
IKP-9202/EC	Páli Gábor és Kaposi Ambrus: Agda
IKP-9215/EC	Kozsik Tamás: Programfejlesztés Scalában

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A műhely szakmai munkája nagyrészt az egyes évfolyamoknak meghirdetett előadások (szemináriumok) keretében folyt. Ezekről a beszámolót mellékelem. Majdnem minden műhelytag talált magának megfelelő szemináriumot, de voltak olyanok, akik már mindegyik felkínált szemináriumot elvégezték korábban. Emiatt is felmerült a műhelyben a collegiumi szemináriumok új témákkal való bővítésének igénye, mely a következő időszakban remélhetőleg sikeresen megtörténik majd.

Néhány műhelytag kari kutatás-fejlesztési projektekbe kapcsolódott be. Gansperger István és Nagy Vendel az FSA tananyag-fejlesztési pályázatban oktatástámogató szoftver készítésében vett részt (vezetők: Kozsik Tamás, Tóth Melinda). Szécsi Péter a C++ programok statikus elemzését támogató eszközök fejlesztésével foglalkozó projektbe csatlakozott be (vezető: Porkoláb Zoltán). Gansperger István emellett a bioinformatikával foglalkozó szoftvertechnológiai labor munkájába is beszállt (vezető: Kaposi Ambrus).

Sajnos a tudományos diákköri munka háttérbe szorult az utóbbi időben. A kari TDK-konferencián kevés hallgató adott be dolgozatot, és collegista egy sem volt közöttük. Ezen mindenképp változtatni kell a közeljövőben. Az ebben a tanévben beindított TDK Fórum rendezvénysorozat épp az érdeklődés felkeltését, a motiváció növelését tűzte ki célul. Ezeken a rendezvényeken

a collegisták szép számban részt vettek, így ők remélhetőleg tényleg komolyabban veszik majd a TDK-munkát. Ígéretük mindenestre elhangzottak, készülő dolgozatokról többfelől hírt kaptam.

A Hajós matematikai verseny viszont szép eredménnyel zárult. Fonyó Viktória második helyezést ért el mind egyéniben, mind az ELTE IK-s csapat tagjaként.

Hasonlóképpen büszkék lehetünk arra, hogy Nagy Vendel csapatban 21. helyezést ért el az ACM programozói verseny közép-európai fordulójában.

A műhelytagok közül többen pályáztak az Új Nemzeti Kiválósági Program pályázatán. Reméljük, sikerrel járnak!

Egyéb (közösségi munka, rendezvények)

2016. február 28-án műhelykiránduláson voltunk Debrecenben. Nagyon jó hangulatban telt a nap. Megnéztük a Nagytemplomot, valamint ellátogattunk a Déri-múzeumba.

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés a „Modern elméletek az informatikában II.” szemináriumról

oktatója: Csörnyei Zoltán

tanegységkódja: IKP-9099/EC

A speciális kollégium témája most már hagyományosan a típuselmélet és alkalmazása volt, a “Bevezetés a típusrendszerek elméletébe” című könyv (ELTE Kiadó, 2012) anyagát dolgoztuk fel. Az előadásokon, az előző évekhez hasonlóan a következő témakörökről volt szó:

A típus kialakulása és szerepe. Formális típusrendszerek. A típus és a biztonság kapcsolata. Elsőrendű típusos λ -kalkulus. Az altípus bevezetése. A Curry-típusrendszer. Másodrendű polimorfikus típusos λ -kalkulus. Az egzisztenciális típus. A rekurzív típus. A függő típusok. Magasabb rendű típusrendszerek. Az Fw-típusrendszer és a λ -kocka. Az intuicionista logika és a típuselmélet. A Curry–Howard-izomorfizmus. Az objektum elvű programozás leírása.

A speciális kollégiumot az elsőéves collegista hallgatók számára hirdettük meg.

A speciális kollégium résztvevői a félév folyamán az előadásokon aktívan részt vettek, munkájukkal, az előadásokon nyújtott teljesítményükkel elégedett vagyok.

Tanári jelentés a „Mobil rendszerek elmélete” szemináriumról

oktatója: Csörnyei Zoltán

tanegységkódja: IKP-9120/EC

A speciális kollégiumot a másodéves collegista hallgatók számára hirdettük meg.

Az előadásokon Yuxi Fu, a Shanghai Jiao Tong University Computer Science tanszékének professzora munkásságából válogattunk, akinek a pi-kalkulus területén végzett munkássága szakmai körökben jól ismert. A hallgatók a megadott publikációs listából választottak, egy-egy mostanában megjelent cikk feldolgozását és ismertetését vállalták.

A feldolgozott cikkek:

Fonyó Viktória: Tau Laws for Pi-Calculus,

Nagy Vendel: The Name- and the Value-Passing Calculus (2 cikk)

Szécsi Péter: Checking equivalence for higher order processes

Tőkés Anna: The λ -Calculus in the π -Calculus

A feladatot mindenki megoldotta, és jeles (5) érdemjegyet kapott. Azonban úgy tűnt, hogy sajnos a collegisták egyéb elfoglaltságra hivatkozva viszonylag kevés időt fordítottak a feladatra, és úgy éreztem, hogy a téma iránti lelkesedésük is jelentősen csökkent az előző évek hallgatóihoz viszonyítva.

Tanári jelentés az „Agda” szemináriumról

oktatói: Páli Gábor János, Kaposi Ambrus

tanegységkódja: IKP-9202

A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A szeminárium célja az Agda 2 függő típusos funkcionális programozási nyelv és tételbizonyító rendszer alapjainak bemutatása a célja. Ez a tárgy

a középiskolás matematikai tudáson kívül nem tételez fel semmilyen korábbi előismereteket a hallgatók részéről. A kurzushoz tartozó előadások keretében a következő témákat érintettük:

Az Agda és a hozzá tartozó, Emacs alapú környezet telepítése és használata, modulok létrehozása, felsorolásos, rekurzív, kölcsönösen rekurzív paraméteres, indexelt típusok megadása, a természetes számok Peano-féle ábrázolása, kifejezések normálformája, operátorok definiálása, szorzat- és összegtípus, típusok algebrai felépítése, nem-reguláris rekurzív típusok, egymásba ágyazott típusok, a Fin típus, vektorok, részkifejezések kikövetkeztetése, implicit paraméterek, nulladrendű állítások megfogalmazása Agdában, a bizonyítás mint egy típus értéke. Ezt követően foglalkoztunk a függvények definíciójával, amely során megismertük velük kapcsolatban az esetszétválasztást mintaillesztéssel, a rekurzív és polimorf függvények megadásának módját, a függvények alkalmazását makróként, a függő típusos függvényeket. Az eddigiekre építkezve pedig megismerhettük, miként lehet elsőrendű logikai állításokat kifejezni Agdában és ezeket bizonyítani, láthattuk az univerzális és egzisztenciális kvantálás konstruktív megfelelőit. Továbbá szóba került ezen mentén az egyenlőségi érvelés mint egy érvényes bizonyítási technika.

Az előadások megtartásához használt anyagot eredetileg Diviánszky Péter és Kaposi Ambrus készítette közösen. Ennek a jegyzetnek az előző félévben javított változatát használtuk ezúttal is.

A félév során általában mindegyik előadáshoz meghirdetésre került egy-egy kisebb beadandó feladat, melyeknek célja az egyes témakörök megértésének elősegítése és a hallgatók fokozatos felkészítése a félév végi számonkérésre. Emellett még a tárgy teljesíthetőségének feltétele, hogy ezek a beadandó feladatok legalább 50%-os arányban elfogadottak legyenek. Ez azért fontos, mert aki a félév közben nem tudja követni a szemináriumi foglalkozások menetét, annak később már nehéz lesz pótolnia ezeket a mulasztásokat.

A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

Ebben a félévben 11 előadás volt, amelyből az utolsó 4-et már Kaposi Ambrus tartotta meg. A váltás zökkenőmentes volt, a korábbi félév során kialakult ütemet sikerült tartanunk. A rendszeres beadandó feladatok szerintem továbbra

is hasznosnak voltak a hallgatók számára, valamint a vizsga is egyszerűsödött azzal, hogy voltak adott időpontra meghirdetett zárhelyik. Mindenki egységesen ugyanazokat a feladatokat kapta, amelyeket tetszőleges segédlettel, viszont önálló munka keretében kellett megoldaniuk. A tárgyat felvett hallgatók nagyjából fele ezt sikeresen teljesítette. Azok, akik végül nem kaptak jegyet, a kisebb beadandók kihagyása miatt nem tudtak végeredményben vizsgázni.

Tanári jelentés a „Programfejlesztés Scalában” szemináriumról

oktatója: Kozsik Tamás

tanegységkódja: IKP-9215

A Scala programozási nyelvet kis hype övezi manapság, ezt mutatja a budapesti meetup kultúra is. Ennek megfelelően ezt a tárgyat nem csak collegistáknak kínáltam, hanem bármelyik hallgatónknak. A programtervező informatikus képzéseken a Java nyelv ismerete és több-kevesebb funkcionális programozási tudás feltételezhető, és ilyen perspektívában könnyű a Scala nyelvet bemutatni. A kurzus az alábbi témákat tárgyalta.

Az imperatív és a funkcionális programozás együttélése, paradigmák előnyei és hátrányai. Objektumelvű funkcionális programozás. A Scala nyelvi elemei: programszerkezet; osztályok és objektumok; magasabb rendű és lambda-függvények; vezérlési szerkezetek és absztrakciók; parametrikus polimorfizmus, variancia; altípusos polimorfizmus, öröklődés, traitek; mintaillesztés. Egy vendégelőadás során kitértünk az aktor-modell, az Akka keretrendszer, és az abban nemrégiben megjelent Stream API bemutatására is.

A félév során erőteljesen támaszkodtunk a Programming in Scala című könyvre, melyet a nyelv atyja, Martin Odersky lausanne-i professzor írt Lex Spoon és Bill Venners társszerzőkkel (Artima Press, 2007). Ebben a könyvben kiváló példák találhatók, amelyek jól szemléltetik az egyes nyelvi elemek hasznát, erejét. Másrészt viszont a könyv túl sokat foglalkozik olyan kérdésekkel, amelyek a mi hallgatóink számára korábbi tanulmányaik miatt triviálisak.

Sajnálatos módon a vártnál kevesebb hallgató végezte el a kurzust: 11 fő járt az órákra (lelkesen, szorgalmasan), de a végső számonkérés (egy saját ötlet megvalósítása pár száz soros Scala programmal) már csak 4 hallgató teljesítette.

Más collegistáktól azt az információt kaptam, hogy későbbi félévekben ők is szeretnék megismerkedni a Scala nyelvvel, ezért terveim szerint jövő tavasszal is meghirdetem a kurzust.

Magyar Műhely

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.424/EC	Vaderna Gábor: Vitakör
BMVD-200.425/EC	Tátrai Szilárd: Narratív diskurzusok pragmatikai megközelítésben
BMVD-200.426/EC	Laczkó Krisztina: Funkcionális nyelvészeti kutatószeminárium
BMVD-200.427/EC	Darida Veronika: Emmanuel Lévinas
BMVD-200.428/EC	Simon Gábor: Kognitív stilisztika
BMVD-200.429/EC	Kortárs irodalom oktatása a középiskolában

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

Vitakör: kötelező műhelyóra, csütörtök 18 óra, *Vaderna Gábor*

Az órák döntő többségében diákok dolgozatait beszélte meg a műhely: az előre körbeküldött dolgozathoz két diák készült fel opponenciával. Két esetben külső segítséget is igénybe vettünk, mind a kétszer a seniorok segítettek be (Markó Anita és Fazekas Boglárka). Egy alkalommal egy tudományszociológiai tanulmányról vitatkoztunk (a műhely egyik volt diákja, Tóth-Czifra Júlia volt a vendégünk), egy alkalommal pedig két kortárs költő egy-egy versét elemeztük együtt. A vitakörön a diákok részt vettek, aktívak voltak. Aki kevesebb alkalommal tudott eljönni, extra feladattal pótolta a hiányzásait.

Emmanuel Lévinas: szerda 9 óra, *Darida Veronika*

Levinas életművéről átfogó képet igyekeztek szerezi a szeminárium résztvevői a *Nyelv és közelség* esszékötet, illetve a *Végtelen* és a *Másik* című tanulmány alapján. Minden órára egy esszét/tanulmányt kellett elolvasni, és ezt dolgozta fel az óra az esztétika, a husserli fenomenológia és a heideggeri ontológia felől értelmezve. A jegyszerzés feltétele az aktív órai részvétel volt.

Narratológia: hétfő 14 óra, *Tátrai Szilárd*

A kurzus célja az volt, hogy a résztvevők előkészítsék azt a tervezett tanulmánykötetet, amelyben az Élve boncolás 1. pódiumbeszélgetés folytatásaként Péterfy G. Kitömött barbár című regényét elemezik. A munkába később másokat is szeretne bevonni az előkészítést végző csoport (pl. Szemes Botond, Melhardt Gergő), de ebben a félévben nem volt alkalmuk túl rendszeresen találkozni. Reményeik szerint azonban ez nem akadályozza a kötet elkészültét.

Kognitív stilisztika: hétfő 18 óra, *Simon Gábor*

A kognitív stilisztika kurzus nagyon hasznos alapozó tárgy volt, előkészítette az egyetemi stilisztika órát, a két résztvevő senior számára pedig felfrissítette a tudnivalókat. Nemcsak a stilisztika alapjairól volt szó, annak különböző irányzatairól, hanem a kognitív szemléletbe is betekintést nyerhettek a résztvevők. Mindezt szakirodalmi megalapozással, szövegelemzés során pedig gyakorlati példákkal sikerült megvalósítani.

Kortárs irodalom a középiskolában: szerda 18 óra, meghívott előadókkal

A kortárs irodalom oktatása a középiskolában kurzust ebben a félévben úgy valósította meg a műhely, hogy gimnáziumi magyartanárokat hívott meg, akik valamilyen módon úttörő tanítási módszereket alkalmaznak. Az óra főleg a tanárszakos műhelytagokat célozta meg, de a téma relevanciáját és a megtartott szemináriumok színvonalát jelzi, hogy a résztvevők majdnem fele a nem tanárszakos tagok közül került ki. A kurzus után mindenki úgy érezte, hogy sok lehetőség maradt még a kérdéssel kapcsolatban, ezért jövő félévben folytatni szeretnék az órát. A meghívott előadók: *Arató László, Fűzfa Balázs, Csobánka Zsuzsa, Diószegi Endre.*

Nyelvészeti kutatószeminárium: szerda, 11.30 óra, *Laczkó Krisztina*

A funkcionális nyelvészeti kutatószeminárium célja egyrészt az volt, hogy megvitassuk azokat a kérdéseket, amelyek az egyes résztvevők egyéni kutatása

során felvetődtek, legyen szó akár a módszertant, akár az elméletet, akár egy empirikus kutatás megvalósítását illető kérdésekről. Másrészt a korábbi gyakorlatnak megfelelően igyekeztünk egy olyan elméleti problémafelvetést találni, amely valamilyen módon mindenkinek a kutatási területével egybevág. A félév során ehhez kapcsolódóan olvastunk közösen elméleti jellegű szövegeket, amelyeket az órán megvitattunk, az olvasottak mentén termékeny tudományos diskurzus alakult ki. Az elméleti kérdésfelvetés ebben a félévben eredetileg a séma-rekonfiguráció kérdése volt, ahonnan a félév végére eljutottunk a szalienencia nemzetközi szakirodalomban is tisztázatlan kérdésköréhez.

A műhely szakmai rendezvényei

XVII. Eötvös Konferencia: 2016. április 22–24.

A szervezői csapatban a műhelytagok közül az alábbiak vettek részt:

Róth Judit: a konferencia főszervezője

Ballagó Júlia: pályázatírás, egyéb + műhelytitkári szervezői feladatok

Cser Nóra: programfüzet szerkesztése, egyéb

Zöllner Anna Júlia: szekciófelelős

A műhely által szervezett szekciók

Nyelvtudomány szekció – 2 alszekció – szekcióvezetők: Kugler Nóra (ELTE), Simon Gábor (ELTE, KRE)

szekciófelelős: Ballagó Júlia

összes előadás: 9

műhelytag: Ballagó Júlia: *Metodológiai sokszínűség és résztvevői szerepek – Egy esettanulmány módszertani megalapozása*

Színháztudomány szekció – szekcióvezető: Kiss Gabriella (KRE)

szekciófelelős: Ballagó Júlia

összes előadás: 3

Irodalomelmélet szekció – szekcióvezető: Scheibner Tamás (ELTE)

szekciófelelős: Zöllner Anna Júlia

összes előadás: 2

Magyar irodalom szekció – 3 alszekció:

Régi magyar irodalom alszekció – szekcióvezető: Förköli Gábor (ELTE)

szekciófelelős: Cser Nóra

műhelytag: Sebestyén Ádám: *„Töröki dühösségek” – Bornemissza Péter Foliopostillájának törökképe*

Klasszikus magyar irodalom alszekció – szekcióvezető: Balogh Piroska (ELTE)

szekciófelelős: Cser Nóra

összes előadás: 5

műhelytag: Cser Nóra: *„mert ember elme nem gondolt még olyat, mi nem léte-nék, sőt lehetetlen illet gondolnia”* – Jósika Miklós Végnapok című elbeszélésének sci-fi elemei

Modern és kortárs magyar irodalom alszekció – szekcióvezető: Bartal Mária (ELTE)

szekciófelelős: Zöllner Anna Júlia

összes előadás: 4

Műhelytagok előadása más műhelyek által szervezett szekciókban:

Vincze Judit: klasszika-filológia szekció

Varga Virág: történelem szekció

2) IV. Juvenália Konferencia: 2016. május 6.

A Magyar műhely minikonferenciája elsőéves egyetemistáknak

szervezők: Ballagó Júlia (főszervező), Cser Nóra, Varga Virág

Nyelvtudomány szekció – szekcióvezető: Horváth Péter (ELTE)

Bass Judit: *Adalékok a be- igekötő szemantikai vizsgálatához*

Irodalomtudomány szekció – szekcióvezető: Bengi László (ELTE)

Farkas Flóra: *Ars compilandi, avagy az auctoritas mint késő középkori levelek szervezőelve* – Leonhard Huntpichler: *Tractatus de ingressu in religionem*

Kukri Márta Mária: *A megváltás lehetőségei* – Jókai Anna Godot megjött és Samuel Beckett Godot-ra várva című művének összevetése

Csete Soma: *Befelé zsugorodó gyümölcshús* – Tér és szubjektum Tandori Dezső Töredék Hamletnek című kötetében

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Nyelvészeti önképzőkör

Ebben a félévben három előadó érkezett a műhelybe, olyan előadásokkal, amelyek termékenyen kiegészítik az egyetemi nyelvészeti oktatást. A nyelvészeti önképzőkör főszervezője: Ballagó Júlia

2016. február 23. – Dér Csilla Ilona (KRE): *Diskurzusjelölők a magyar spon-tán beszédben*

2016. március 8. – Pléh Csaba (MTA, BME): *A nyelv információelméleti megközelítése – Magyar pszicholingvisztikai példák a szófelismerés, az alaktan és a szótári szerveződés területéről*

2016. április 5. – Domonkosi Ágnes (KRE, EKF): *A társas deixis változatai és működése*

A műhely kiadványai

Juvenália kettő-három című konferenciakötet

Megjelenés: 2016. május – kötetbemutató: a IV. Juvenália Konferencián

ISBN 978-615-5371-51-6

Szerkesztők: Melhardt Gergő, Szabó Gergely

A kiadásban közreműködtek: Ballagó Júlia, Cser Nóra, Varga Virág

Matematika–Fizika Műhely

2015/16. 1-2. félév

COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A Kutatószeminárium c. kurzuson a műhely hallgatói szakonkénti és évfolyamonkénti bontásban hallgattak előadásokat, végeztek szemináriumi munkát és oldottak meg feladatokat. Alább részletezve láthatjuk a tevékenységet:

Fizikus előadások:

- Variációszámítás (Kovács Áron)
- Variációszámítás (Kovács Áron)
- Differenciálegyenletek dimenziótlánítása (Bozóki Tamás)
- Síkbeli áramlások vizsgálata komplex függvénytan segítségével (Bozóki Tamás)
- Mechanika feladatok megoldása (Kovács Áron)
- Perturbációszámítás centrális potenciálban (Kovács Áron)
- Az Elméleti mechanika témaköréből 1-1 válogatott fejezet kidolgozása
- Analitikusan megoldható fizikai modell felállítása (Föld alatti áramlások)
- Kidolgozott fejezet előadása
- TDK-konferencia előadások (Horicsányi Attila, Takátsy János)

Tanárszakos előadások:

- Bevezetés a variációszámításba
- Variációszámítás alkalmazása fizikai problémák esetén
- Feladatmegoldó szeminárium Kapás Kornél vezetésével

Matematika, első- és másodév:

Különböző témák feldolgozására került sor feladatmegoldás keretében:

- Burcsi Péter: Kombinatorika, számelmélet
- Fonyó Dávid: Kombinatorika, számelmélet, vegyes feladatok

- Földvári Viktória: geometria, topológia, vegyes feladatok
- Tóth László Márton: Valószínűségszámítás

Felsőbb éves hallgatók:

Fő tevékenységük egyéni feladatok megoldása vagy alsóbbévesek segítése volt.

A műhely szakmai rendezvényei

1) Tehetségtábor

A 2016 január végi Tehetségtáborban a következő programokat szervezte a műhely.

Matematika:

hétfő: „Dinamikai rendszerek és káosz” (Burcsi Péter)

kedd: „Ismerkedés a SageMATH matematikai szoftverrel” (Vatai Emil)

szerda: „Matematikai problémamegoldás” (Tóth László)

csütörtök: „Társadalmi jelenségek vizsgálata szociális hálózatok adatelemzésével” (Bokányi

Eszter) (matematikusokkal közös előadás)

Utána közös beszélgetés a Matematika–Fizika Műhely hallgatóival

péntek: „Kísérletek klasszikus mértanihely-szerkesztési módszerek alapján” (Kecskés Boglárka)

Fizika:

Hétfő: „Válogatott fejezetek a részecskefizika témaköréből” (Varga Dezső)

Kedd: „Interferométerekkel a gravitációs hullámok nyomában” (Dálya Gergely és Bécsy Bence)

Szerda: „Mi lenne, ha? – Fizikai gondolkísérletek” (Pintér Richárd), majd

„Az ELTE fizika szak bemutatása ” (Bozóki Tamás)

Csütörtök: „Társadalmi jelenségek vizsgálata szociális hálózatok adatelemzésével” (Bokányi

Eszter) (matematikusokkal közös előadás)

Péntek: „Differenciálegyenletek, és alkalmazásuk a fizikában” (Kapás Kornél)

2) Eötvös Konferencia

A 2016. évi Eötvös Konferencia szervezésében és szakmai munkájában aktívan részt vett a műhely.

3) Eötvös Természettudományos Tábor

A nyári V. Eötvös Természettudományos Táborban a következő előadásokat hallgathatták meg a tehetséges középiskolások:

Matematika (részben az informatika szekcióval közösen):

Kovács Péter: Matematikai transzformációk orvosi alkalmazásai

Kabai Sándor: Látogatás a Matematikai Múzeumba

Besenyi Ádám: A differenciálegyenletek csodálatos világa

Tóth László: Különbségek a középiskolai és az egyetemi gondolkodás között

Bálint Csaba : Bevezetés a számítógépes grafikába

Lócsi Levente: Komplex függvények színes ábrázolása

Burcsi Péter: Mi történik, ha egymás után sokszor megnyomjuk a cos gombot a számológépen?

Burcsi Péter: Hogyan kell mínusz kettes és egyéb egzotikus számrendszerekben számolni?

Fizika:

Kovács Áron: Fizikai alapmérések labor előkészítés

Jenei Péter: Kísérleti bemutató

Száz Dénes: Fénypolarizáció a gyakorlatban: óvjuk-védjük környezetünket poláros fénnel

Siklér Ferenc: Részecskefizika

Donkó Zoltán: Plazmafizika

Kocsnya András: Részecskegyorsító

Kiss Gábor: Detektorfizika

Oláh László: Müonok alkalmazása

Kiss Gábor: Gázdetektor fejlesztőlabor

Vizi Pál: Űrbe utazunk, űrtechnika a világűr megismeréséért

Egyéb (közösségi munka, rendezvények)

A műhely tagjai közös filmnézéseken, sporteseményeken, vacsorákon is sok időt töltöttek együtt, melynek jelentős közösségformáló ereje van.

Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.353/EC

Lukács Tamás:

Földtudományi cikkolvasó szeminárium

BBV-200.381/EC

Lukács Tamás:

Tehetséggondozási formák

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi
órák

kódja

oktatója és címe

befogadó kar és tanszék

lh2n9705

Győri Róbert:

TTK FFI Társadalom- és

A magyar földrajztudomány

Gazdaságföldrajzi Tanszék

átalakulása

az 1950-es években

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A műhely legnagyobb vállalkozása ebben a félévben a Fodor Ferenc önéletrajzi írásai c. kötet kiadásának előkészítése volt. A kötet az Eötvös Collegium egykori geográfus szakvezetőjének, Fodor Ferencnek (1887–1962) négy, eddig publikálatlan önéletrajzi írását közli. Az esztergomi Duna Múzeum gyűjteményében található géppel és kézzel írt anyagok előkészítésben, az egyenlő részekre felosztott kézirat begépelésében több műhelytag, szenior is részt vett:

Árvai Anett, Bajzáth László, Érdi Gábor, Mikle György, Patkó Levente, Varga György, Váczi István.

Közülük ki kell emelnem Mikle György szerepét, aki a munka koordinálásában is részt vett, és meg kell említem Budai Mátyás nem collegista hallgatót is, aki külsősként kapcsolódott be a munkába. A kézirat szerkesztését és a kísérőtanulmányt megírását a műhelyvezető, és a Fodor-életmű kutató kanadai történész, Steven Jobbitt vállalta magára. Az anyag elkészült, és a kész kötet várhatóan 2016-ban jelenik meg, collegiumi pályázat és Fodor Ferenc leszármazottainak anyagi támogatásával.

Nemzetközi kutatószeminárium-sorozatunk vendége ebben a félévben a kolozsvári születésű Madalina Valeria Veres, a Central European University Institute for Advanced Study ösztöndíjas kutatója volt. A kolléganő 2015. november 24-én „*Putting Transylvania on the Map: Cartography and Enlightened Absolutism in the Habsburg Monarchy*” címmel tartott térképészettörténeti előadást, amelyben a Pittsburgi Egyetemen megvédett doktori disszertációjának, valamint azóta folytatott posztdoktori kutatásainak fő eredményeit ismertette. Az előadáson jelenlegi és volt műhelytagok egyaránt részt vettek. A rendezvényre műhelyünk nemzetközi előadás-sorozatának részeként került sor, amelynek keretében az előző szemeszterek folyamán többek között brit, német, amerikai, görög és lengyel egyetemek oktatói tettek látogatást intézményünkben. Madalina Veres az első olyan vendégünk volt, aki a felvilágosodás korának kartográfiájával foglalkozik, így műhelyünk kapcsolatrendszerét új témakörök kutatói felé sikerült bővítenünk. A kolléganő igen pozitív tapasztalatokat szerzett műhelyünk és általában az Eötvös Collegium működéséről, a szakmai kapcsolatokat azóta is ápoljuk.

A műhely szakmai rendezvényei

A Műhely 2015 nyarán részt vett a július 20–26. között megrendezett IV. Eötvös Természettudományos Tábor lebonyolításában.

A földrajz szekcióban elhangzott előadások:

Győri Róbert: A földrajztudomány társadalmi beágyazottsága

Lenkey László: Geotermikus energiakutatás és hasznosítás a világon és Magyarországon

Turányi Tamás: Megújuló energiaforrások: lehetőségek, tévedések és átverések

Sági Tamás,

Patkó Levente: Kőzetmikroszkópia

Porkoláb Kristóf: Szerkezetföldtan

Kis Annamária: Látogatás az Ásványtárba (ELTE TTK Természettajzi Múzeum, Ásvány- és Kőzettár)

Lukács Tamás: Képzőanyag az emberi testről és a Földről

Kovács Attila: Előrejelzési gyakorlat

Breuer Hajnalka: Veszélyes időjárási jelenségek nyáron

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőköri, kutatócsoportok tevékenysége

A műhely tudományos munkája két csoportban szerveződik: a társadalomföldrajz, illetve a természetföldrajz-geológia területén. A magam részéről mindkét csoport munkáját értékesnek tartom, a hallgatók teljesítményével, aktivitásával elégedett vagyok.

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés

Eötvös collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe: Földtudományi cikkolvasó szeminárium

oktatója: Lukács Tamás

meghird. műhelye: Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány-Környezettudomány Műhely

helye és ideje: ELTE Eötvös József Collegium 013. terem; Szerda 18:00 – 19:30

tanegység-kódja: BBV-200.353/EC és BMVD-200.353/EC

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

Kurzus célja

A kurzus minden olyan, elsősorban természetföldrajz, földtudományi érdeklődésű hallgatónak szól, akik jó, legalább középfokú szóbeli *angol* nyelvtudását

szaknyelvi irányban is továbbfejlesztené. A félév során a hallgatók megismerkedtek az alapvető terminológiával és gyakorolták a tudományos eredményeik reprezentálást. A kurzus második felében adatmegjelenítési technikákat sajátítottak el (Matlab, CorelDraw), melyek nélkülözhetetlenek tudományos eredmények előadásánál.

Kurzus formája

A 90 perces órák heti egy alkalommal kerülnek sorra, megbeszéltek helyen és időpontban (lásd fent), gyakorlat formájában. A hallgatók a félév során végzett beadandók alapján kaptak érdemjegyet.

Kurzusok rendje

1. Bevezetés. Angol szóbeli képességek felmérése.
2. Kiadott cikkek előadása I.
3. Kiadott cikkek előadása II.
4. Prezentációk szerkezete.
5. Prezentációk nyelvtana és szóhasználata.
6. Prezentációk összefoglalása.
7. Adatmegjelenítés Matlabbal.
8. Ábrakészítés CorelDrawval I.
9. Ábrakészítés CorelDrawval II.
10. Összefoglalás, gyors cikkolvasási technika.

3. A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus összes hallgatója rendszerességgel követte a kurzust.

Az alapszakos hallgatóknál érződött az előadói gyakorlat hiánya. A mesterszakos hallgatóknál nem az előadói gyakorlat, hanem az angol nyelvű terminológia folyamatos beszédbe való integrálásának hiánya volt szembeszökő.

Véleményem szerint az egyetemi képzés során minimális idegen nyelvű készségátadás történik, habár az alapképzés elvégzéséhez is elengedhetetlen az angol nyelv alapos ismerete (elsősorban olvasás), ugyanakkor az írásbeli és szóbeli készségek, a szaknyelv folyékony beszédbe való illesztése komoly gondot okoz sokaknak. Célszerűnek tartom, hogy a műhelyben évente legalább egy hasonló

jellegű kurzus legyen, hogy a hallgatóknak legyen alkalma gyakorolni a szóbeli szaknyelvet, az egyetemi képzéshez komoly többletet adhat, hogy a collegisták magabiztos angol nyelvű előadókészséggel rendelkezzenek. Hasonló ötlet a földtudományi célú programozás megismertetése, mert az itthoni képzésekből hiányzik, és roppant hasznos minden földtudományi területen.

Összeségében a kurzus összes résztvevőjének a félév során tanúsított aktivitásával elégedett vagyok, visszajelzések alapján sikerült mindenkinél fejlődést elérni.

Budapest, 2016.01.20.

Lukács Tamás

Tanári jelentés Eötvös collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe: A magyar földrajztudomány átalakulása az 1950-es években

oktatója: Győri Róbert

meghird. műhelye: Mendöl Tibor Földrajz-Földtudomány-Környezettudomány
Műhely

helye és ideje: ELTE Eötvös József Collegium 018. terem; Hétfő 18:00
– 19:30

tanegységkódja: lh2n9705

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

Kurzus célja

„Ami 1944 óta történt, az már nem tudománytörténet, az már politika, és tudományunk derékbátörése, majd elhantolása. Erről ma még nem szólhat a tudománytörténet, de egykor kétségtelenül szólnia kell és szólani fog.”¹ – írta Fodor Ferenc (az Eötvös Collegium korábbi szakvezetője) az 1950-es évek elején készült (és évtizedekig kiadatlanul maradt) tudománytörténeti munkájában

¹ FODOR Ferenc: *A magyar földrajztudomány története.* (Kézirat.) MTA Kézirattár, Bp. 1951. Kiadta: MTA FKI, Bp. 2006. p. 285.

a magyar földrajztudomány radikális átalakításáról. Valóban, ha tételesen számba vesszük a személyi, intézményes, megközelítésbeli és a földrajz alkalmazása terén bekövetkezett változásokat, akkor a magyar földrajz történetének legjelentősebb fordulópontját mutathatjuk ki. Ez a történet máig nem került „kibeszélésre,” ami annak is köszönhető, hogy a marxista–leninista földrajz hagyatéka napjainkig továbbél (a közelmúlt posztszocialista állapotú magyar társadalomföldrajzon belül nagy súlyú irányzatként volt jelen), és a történet részletes feltárása személyes és intézményes érdekeket sértett. A szeminárium arra törekedett, hogy a korabeli források és a későbbi interpretációk, visszaemlékezések felhasználásával segítsen megérteni ennek a változásnak a lényegét, és rámutasson a mai tudománytörténeti narratívák ellentmondásaira. A szeminárium célja volt az is, hogy tudatosítsa: ennek a korszaknak akarva-akaratlanul valamennyien örökösei vagyunk, gondolkodásunkat (a képzésünkön keresztül) rejtetten is befolyásolják ennek a korszaknak az ideái.

A kurzus a hagyományos szövegolvasó szemináriumok felépítését követte. Minden órán több olvasmány került terítékre, amelyek közül a hallgatóknak egy-két tanulmányt kellett kiválasztaniuk és feldolgozniuk. (A feladott olvasmányok túlnyomó része elektronikusan elérhető volt a kurzus e-learning felületén.) A szeminárium lezárásaként egy dolgozatot kellett beadni, amely egyetlen kérdés részletesebb kimunkálását tűzte ki céljául.

Az áttekintendő kérdések a következők voltak:

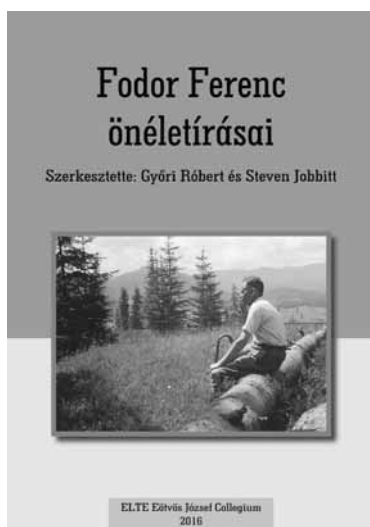
1. Posztkolonialista megközelítés – posztszocialista megközelítés: egy lehetséges értelmezési keret.
2. A magyar földrajz a II. világháború előtt.
3. A követendő példa: tudomány és földrajz a Szovjetunióban.
4. A földrajztudomány átalakításának intézményi keretei.
5. Személycserék I. A régi geográfusok sorsa.
6. Személycserék II. Az új geográfusok.
- 7–8. A marxista–leninista földrajz. Ideológia és retorika: leszámolás a régi földrajzzal.
9. A földrajz új feladata I.: a természetátalakítási törekvések.
10. A földrajz új feladata I.: a településhálózat átfarmálása.
11. A földrajz a propaganda szolgálatában.
12. Egy hatékonyabb gazdaságföldrajz felé: ideológusok helyett technokraták.

3. A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus látogatottságával, a hallgatók felkészültségével elégedett voltam: szinte alig hiányzott valaki egy-egy óráról, és ritkán fordult elő, hogy valaki nem olvasta el a feladott anyagot. Ugyanígy dicsérni lehet a hallgatók érdeklődését is, az órákon aktívan vettek részt, a téma láthatóan izgalmas volt. Szemináriumi dolgozatát mindenki leadta, néhányan kissé túlszaladtak a határidőn. Az első évek hamar „felvették a ritmust”, és könnyen beilleszkedtek a csapatba.

Budapest, 2016.02.02.

Győri Róbert

MEGHÍVÓ

Az Eötvös József Collegium Mendöl Tibor műhelye
tiszteltetéllal és szeretettel meghívja a

Fodor Ferenc önéletírásai

című kötet bemutatójára,

2016. szeptember 30-án pénteken 16 órára,

az Eötvös József Collegium Borzák-könyvtárába.
(1118 Budapest, Ménesi út 11–13. fsz. 19.)

Köszöntőt mond:

Horváth László (igazgató, Eötvös József Collegium)

A kötetet bemutatja:

Probáld Ferenc (professor emeritus, ELTE)

A kötet letölthető:

<http://honlap.corvus.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/FodorFerenc.pdf>

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.430/EC	Kovács István János: A Kárpát-Pannon régió terciér geodinamikája
BMVD-200.431/EC	Lukács Tamás: Tehetséggondozási formák II.

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar, tanszék
lh2n9743	Czirfusz Márton: Globális gazdaságföldrajz kelet-európai perspektívából	TTK FFI, Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A műhely legnagyobb vállalkozása ebben a tanévben a Fodor Ferenc önéletrajzi írásai c. kötet kiadásának előkészítése volt. A kötet az Eötvös Collegium egykori geográfus szakvezetőjének, Fodor Ferencnek (1887–1962) négy, eddig publikálatlan önéletrajzi írását közli. A munka dandárja az őszi félévre esett, a tavaszi félévben a végső formába öntés, a fotók kiválogatása, a tördelés és korrektúra készült el. A tördelt és javított kézirat még ezen a héten mehet a nyomdába.

Nemzetközi kutatószeminárium-sorozatunk ebben a félévben négy vendége is volt, két lengyel, egy amerikai és egy német előadó. (Soha korábban nem járt nálunk ennyi külföldi kolléga egy félév alatt).

Jarosław Jańczak (Adam Mickiewicz Egyetem, Poznań; Europa-Universität

Viadrina, Frankfurt an der Oder): *"Between frontier and boundary. Geopolitics and geostrategies of the EU's further enlargement to the East."* Az előadás időpontja 2016. március 31. (csütörtök) 17:30.

Robert Mevissen (Georgetown University, Edmund A. Walsh School of Foreign Service, Washington D.C., USA): *"The Habsburgs and the Danube Question: Practices, Arrangements, and Natural Identities."* Az előadás időpontja 2016. április 12. (kedd) 17:30.

Barbara Jaczewska (Varsói Egyetem): *"Immigrants integration policy in European Union – Germany, Poland."* Az előadás időpontja 2016. április 26. (kedd) 17:30.

Veit Bachmann (Goethe-Universität, Frankfurt am Main): *"Debating the idea of regional integration (in the EU): origins, external perceptions and perspectives."* Az előadás időpontja 2016. május 3. (kedd) 17:30.

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely részt vett a 2016. január 25–29. között tartott IV. EC Tehetségtábor munkájában.

A földrajzos szekció programja:

hétfő: Geofizika a régészetben (Lukács Tamás)

kedd: A politika hatása a gazdaság földrajzára - Kínában (Gyuris Ferenc)

szerda: Földrajztudomány és politika - a tudomány társadalmi beágyazottsága (Győri Róbert)

csütörtök: Földcsuszamlások testközelből (Udvardi Beatrix)

péntek: Térképészet: a ferdíthető valóság (Tolnai Gábor)

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely tudományos munkája két csoportban szerveződik: a társadalomföldrajz, illetve a természetföldrajz-geológia területén. A magam részéről mindkét csoport munkáját értékesnek tartom, a hallgatók teljesítményével, aktivitásával elégedett vagyok. Ebben a tanévben nem volt OTDK, ezért a diákjaink e téren elért sikereiről nem tudok beszámolni. Mindenképpen említést érdemel viszont, hogy ebben a tanévben három végzős kollégista felvételt nyert ösztöndíjas hallgatóként a Földtudományi Doktori Iskolába:

Árvai Anett (Regionális Tudományi Tanszék),

Miklé György (Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszék),

Vereb Viktor (Természetföldrajzi Tanszék).

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés Eötvös collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe: A Kárpát-Pannon régió terciér geodinamikája

oktatója: Dr. Kovács István János

meghird. műhelye: Mendöl Tibor Földrajz- Földtudomány- Környezettudomány Műhely

helye és ideje: ELTE Eötvös József Collegium 018. terem; szerda 16:00 – 17:45

tanegység-kódja: BMVD-200.430/EC

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

Kurzus célja

A kurzus célja az volt, hogy a hallgatók betekintést nyerjenek abba, hogy hogyan változott a Kárpát-Pannon régió terciér geodinamikájáról kialakult nézet a modern lemeztektonika hajnalától egészen napjainkig. Az órák kiindulópontját minden esetben angol nyelvű nemzetközi szakcikkek adták. A cikkek szakmai tartalmát és azoknak jelentőségét az adott időszak, illetve a jelen ismeretek tükrében is elemeztük. Közösén értékeltük az egyes geodinamikai modellek erősségeit és kritikai pontjait is.

Kurzus formája

Az órákat általában 90 – 105 perces órák formájában tartottuk, de előfordultak tömbösítve megtartott órák is. Minden egyes órán egy vagy több szakcikk tartalmát elemeztük, valamint lehetőség nyílt a résztvevők saját eredményeinek a megvitatására is.

Kurzus rendje

A kurzuson elemzett szakcikkek listája a következő:

Wein (1969), Stegena et al. (1975); Balla (1982); Horvát et al. (1988); Szabó et al. (1992); Horváth et al. (2006); Schmid et al. (2008); Kovács et al. (2012); Harangi et al. (2014);

3. A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

Mivel a szeminárium természetéből fakadóan erősen interaktív volt, ezért a résztvevők aktív bevonása szinte minden órán megtörtént. Nagy örömmre szolgált, hogy a hallgatók sokszor saját gondolataikkal is nagyszerűen járultak hozzá a szakmai diskurzus színvonalának az emeléséhez.

Budapest, 2016.06.24.

Dr. Kovács István János
tud. munkatárs
Magyar Földtani és Geofizikai Intézet

Tanári jelentés Eötvös collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe: Globális gazdaságföldrajz kelet-európai perspektívából

oktatója: Czirfusz Márton

meghird. műhelye: MendölTiborFöldrajz-Földtudomány-Környezettudomány
Műhely

helye és ideje: ELTE Eötvös József Collegium 018. terem; hétfő 18:00 – 19:30
tanegységkódja: lh2n9743

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

Kurzus célja

A földrajz BSc és a geográfus MSc képzésben viszonylag kisebb súllyal szerepelnek a gazdaságföldrajzot a mai nyugati főáram interdiszciplináris, sokszínű és társadalmilag releváns szemléletében, ugyanakkor globális, kelet-európai és magyar összefüggésekkel együttesen feldolgozó tantárgyak. A kurzus célja ennek az irányvonalnak a megjelenítése volt, azaz a hétköznapi hazai gazdasági történéseinek földrajzi szempontú értelmezéséhez alapvető szemléleti keretek kialakítása és továbbfejlesztése.

A tantárgy a Gazdaságföldrajz. Jegyzet oktatóknak és hallgatóknak című, 2014 végén megjelent felsőoktatási jegyzetemre épült, a jegyzet 11 leckéjét dolgoztuk fel. Minden órára kötelező volt egy magyar nyelvű szakcikk vagy könyvfejezet elolvasása. Az órák többnyire rövid frontális bevezetővel indultak, ezután a leckéből közösen olvastuk végig az esettanulmányt, és válaszoltuk meg a hozzá tartozó kérdéseket, végül az órára olvasott szakirodalmat beszéltük meg. A félév végén a hallgatók 7-8 oldalas szemináriumi dolgozatot készítettek: a Gazdaságföldrajz kötet egy leckéjét választották ki, ezen belül az „Ellenőrző kérdések a leckéhez” részében található kérdéseket válaszolták meg a kapcsolódó szakirodalom felhasználásával.

Az áttekintett kérdések a következők voltak:

1. A gazdaságföldrajz története külföldön és Magyarországon
2. A gazdaság mint a gazdaságföldrajz alapfogalma
3. A tér, a hely és a lépték mint a gazdaságföldrajz alapfogalmai
4. A globálkapitalizmus gazdaságföldrajza
5. A természet áruvá válása I.: ásványkincsek, víz és levegő
6. Szervezeti keretek II.: A termelés hálózatai
7. Pénzügyi földrajz
8. A piac és a kereskedelem földrajzai
9. Földrajz és osztály
10. Az állam mint gazdaságföldrajzi szereplő
11. Ellenállás II.: A gazdaság alternatív földrajzi olvasatai a társadalmi mozgalmakban

3. A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése

A kurzus látogatottságával, a hallgatók felkészültségével a félév egészében elégedett voltam, annak ellenére, hogy az óra számukra is folyamatos készülést követelt, és sokszor nehéz szövegekkel és olyan témákkal foglalkoztunk, amely szemléletében nagyon különböző a más egyetemi órákon hallottaktól.

Oktatóként folyamatos kihívást jelentett, hogy elsőévesek és ötödévesek is jártak az órára, a tudáskülönbségeket úgy kellett kiegyenlíteni, hogy közben a felsőbbévesek se unatkozzanak; ez véleményem szerint jórészt sikerült a félév során. Különösen jól működött és aktivizálta a hallgatókat az esettanulmányok megvitatása – ezekkel sok esetben több időt is lehetett volna tölteni. Az olvasmányok átbeszélésénél a teljes csoportot nem sikerült aktivizálnom, illetve

a frontális bevezetőket a legközelebb érdemes lesz legalább részben kiváltani, pl. csoportmunkával.

A szemináriumi dolgozat elkészítéséhez mindenkinek személyre szabott segítséget nyújtottam, a szakirodalmak súlyozásával, rendelkezésre bocsátásával, a kérdések megválaszolásához javaslatokkal. Szemináriumi dolgozatát mindenki leadta, egy fő néhány nappal a határidőn túl.

Budapest, 2016.06.25.

Czirfusz Márton

Olasz Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	oktatója és címe
BBV-200.354/EC, BMVD-200.354/EC	Ludmann Ágnes: Olasz kezdő 1
BBV-200.355/EC, BMVD-200.355/EC	Ludmann Ágnes, Balga Nóra: Olasz felkészítő 3
BBV-200.356/EC, BMVD-200.356/EC	Ludmann Ágnes: Olasz középfelkészítő 5.
BBV-200.357/EC, BMVD-200.357/EC	MaricaRitucci, Ludmann Ágnes: Olasz nyelvi gyakorlatok
BBV-200.358/EC, BMVD-200.258/EC	Ludmann Ágnes: Itáliai irodalmi hatások Európában
BBV-200.359/EC, BMVD-200.259/EC	Dr. Falvy György Dávid: Olasz filológia és kéziratolvasás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A műhely szervezésében valósult meg idén az Itáliai irodalmi hatások Európában előadássorozat, melyen a műhelytagok aktívan részt vettek.

A kurzus címe: Dante, Boccaccio, Petrarca - Itáliai irodalmi hatások Európában

Program:

2015. szeptember 14. 19:30 Giampaolo Salvi (ELTE): Az újlatin világ a XIV. században – Il mondo romanzo nel XIV secolo

szeptember 21. 19:30 Mátyus Norbert (PPKE): Babits Mihály Isteni színjáték fordítása – fordítási kérdések és problémák

szeptember 29. 17:00 Nádasdy Ádám (ELTE): Az új Isteni színjáték fordításáról

október 5. 19:30 Szörényi László (MTA ITI): Petrarca költészete és A jó szerencsének és a szerencsétlenségnek orvosságairól

október 12. 19:30 Domokos György (PPKE) A budapesti Dante-kódex

október 20. 17:00 Antonio Donato Sciacovelli (NYME): Boccaccio és a Dekameron

november 3. 17:00 Kelemen János (ELTE): Dante életműve és az Isteni színjáték szerepe

november 9. 19:30 Baranyi Ferenc: Dante Isteni színjáték fordításáról

november 17. 17:00 Draskóczy Eszter: Dante és Ovidius

november 24. 11:00 Renzo Tosi (UNIBO): A közmondások továbbélése a középkori olasz irodalomban

november 30. 19:30 Falvy Dávid (ELTE): Dante, Szent Bernát és a Meditationes Vitae Christi

december 7. 19:30 Lengyel Réka (MTA ITI): Petrarca magyarországi recepciója

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelyben zajló műfordítási munka ebben a félévben szünetelt a hallgatók megszaporodott kötelességei okán.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemezése

A műhely tagjainak száma ebben a félévben a felvételinek köszönhetően jelentősen gyarapodott: elsőéves belépőként vettük fel Burkus Dórát, Cséby Hanna Flórát, Czako Viktóriát (bentlakók) és Békefi Teodórárt (bejáró). Másodévesként lépett be Simon Gergely Lajos (bejáró, aki az előző félévben informálisan látogatta a műhely több kurzusát), mesterképzéses, a tanári képzésben lévő hallgatói minőségében tért vissza Balga Nóra (bentlakó) és Szemere Ditta (bejáró). A tavalyi első évfolyamból ketten folytatták tovább tanulmányaikat, Heim Fanni Alexandra és Hári Kata A tavalyi II. évfolyamból Farkas-Németh Anna maradt meg aktív hallgatóként. Így jelenleg a műhely összesen tíz aktív tagot számlál.

A hallgatók a kötelező kurzusok követelményeit maradéktalanul teljesítették.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

Ebben a félévben a szakkollégiumi pályázat részeként benyújtott Itáliai irodalmi hatások Európában kurzus programján túl a műhelynek külön, egyénileg jegyzett pályázata nem volt.

Közösségi munka, rendezvények

A műhelytagok kezdeményezésére több közösségi program valósult meg az Olasz Műhelyen belül, legfőképp informális összejövetelek, kirándulások formájában.

Egyéb

A műhelyben a félév során Marica Ritucci (Università degli Studi di Bologna) látott el lektori feladatokat.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.432/EC	Ludmann Ágnes: Olasz kezdő 2
BMVD-200.433/EC	Ludmann Ágnes, Szemere Ditta Eszter: Olasz középfaladó 4
BMVD-200.434/EC	Ludmann Ágnes: Olasz középfaladó 6.
BMVD-200.435/EC	Michela Battisti: Olasz nyelvi gyakorlatok
BMVD-200.436/EC	Ludmann Ágnes: Letteratura del Novecento: Letteratura e...
BMVD-200.437/EC	Ludmann Ágnes: Il genere della novella
BMVD-200.473/EC	Ludmann Ágnes: FONAL-program: Olasz nyelvi szintfelmérő vizsga I.

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2016. március 17-én és 18-án a műhely tagjai részt vettek a III. Pázmány Film Festival - nemzetközi rövidfilmfesztiválon egyetemista zsűri minőségben.

2016. április 1-jén megrendezésre került az Olasz műhely első műhelykonferenciája, melyen a műhelytagok olasz nyelvű előadásokban ismertették legfrissebb kutatási eredményeiket.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelyben zajló műfordítási munka ebben a félévben szünetelt a hallgatók megszaporodott kötelességei okán.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A műhely tagjai a féléves kötelezettségeiket maradéktalanul teljesítették. Balga Nóra, Burkus Dóra és Cséby Hanna választmányi tevékenységük mellett is sikeresen vette az akadályokat és a műhelymunkát is szorgalmasan, igyekezettel végezték. Külön kiemelném még az egész első évfolyam tagságát, a fent említett Burkus Dóra és Cséby Hanna mellett Békefi Teodórát és Czako Viktóriát, akik szorgalmukkal és igyekezetükkel példásan helytálltak a félévben. Az első műhelykonferencián a teljes műhelytagság, tíz fő képviseltette magát, és érdekes, színes előadásokban mutatta be kutatásának eredményeit, melyeket publikáció formájában jelentetünk meg a következő félév során, valamint többen szándékoznak részt venni TDK-n aktuális kutatásukkal, mint Békefi Teodóra és Heim Fanni Alexandra. Hári Kata és Szemere Ditta Erasmus-ösztöndíjat nyert Rómába és Bolognába. Egytől egyig mindenkiről elmondható, hogy a kötelező órákon túl is számos terület iránt érdeklődik és képi magát (műfordítás, török nyelv, szakmai gyakorlat, zene, sport stb.).

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

A félévben ismét benyújtottuk pályázatunkat az Olasz Külügyminisztérium nyelvoktatási támogatásának elnyerésére.

Közösségi munka, rendezvények

A műhelytagok kezdeményezésére több közösségi program valósult meg az Olasz Műhelyen belül, legfőképp informális összejövetelek, kirándulások formájában.

Egyéb

A műhelyben a félév során Michela Battisti (Università „La Sapienza” di Roma) látott el nyelvoktatói feladatokat.

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés a „Letteratura del Novecento” című szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe	Letteratura e...
oktatója	Ludmann Ágnes
meghird. műhelye	Olasz Műhely
helye és ideje	hétfő 19:30-21:00 24. terem
tanegység-kódja	BMVD-200.436/EC

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A szeminárium során minden alkalommal az irodalom és különböző művészeti- és tudományágak kapcsolatát vizsgáltuk meg. A nézőpontok különbözősége közös gondolkodásra készítette a hallgatókat. Minden alkalommal más tartott kiselőadást egy adott témában, majd közösen megvitattuk, milyen egyéb kapcsolódási pont lehetséges a két aznapi téma közt, valamint kapcsolódó szakirodalmat is megvizsgáltunk. Minden hallgató tanulmányt készített az előadása témájából.

2016. február 15: Mi az irodalom?

2016. február 22. Irodalom és filmművészet

2016. február 29. Irodalom és képzőművészet

2016. március 7. Irodalom és földrajz

2016. március 21. Irodalom és nyelvészet
2016. április 4. Irodalom és történelem
2016. április 11. Irodalom és módszertan
2016. április 18. Irodalom és sajtó
2016. május 2. Irodalom és színház
2016. május 9. Irodalom és televízió

3. A szeminárium értékelése

Az órákon a közös gondolkodáson volt a hangsúly, a célból, hogy a hallgatók összegezni tudják már megszerzett ismereteiket bizonyos nézőpontok alapján. A hallgatók analitikus gondolkodásmódja fejlődött, olasz nyelvtudásukat is bátrabban alkalmazzák irodalomelméleti problémák, kapcsolatok fejtegetésére is. Írásbeli nyelvhasználatuk is fejlődött, ezt az előadásokból készített szemináriumi dolgozatok minősége is bizonyítja.

Tanári jelentés Eötvös-collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai

címe	Il genere della novella
oktatója	Ludmann Ágnes
meghird. műhelye	Olasz Műhely
helye és ideje	csütörtök 19:30-21:00 016. terem
tanegységkódja	BMVD-200.437/EC

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok)

A szeminárium során elsősorban megvizsgáltuk, miben tér el a novella az epika más műfajaitól, hogyan épül fel, mely szempontok alapján vizsgálható (idő, helyszínek, szerkesztés, linearitás, narrátor helyzete, szereplők). Ezen túl betekintettünk az olasz novella történetébe is Boccacciótól kezdve egészen napjainkig. A vizsgálódást kortárs novellaszerzők műveivel folytattuk: minden hallgató kiselőadásban mutatott be egy-egy szerzőt a csoportban, megadott novellák alapján. Külön kihangsúlyoztuk a stilisztikai különlegességeket is,

és ezek alapján próbáltuk elhelyezni a szerzőket a kortárs prózairodalomban. A bemutatott és közösen megvizsgált írók között szerepelt: Luigi Malerba, Gianni Celati, Ermanno Cavazzoni, Daniele Benati, Antonio Tabucchi, Andrea Camilleri, Ugo Cornia és Stefano Benni.

3. A szeminárium értékelése

A hallgatók alapvetően érdeklődéssel olvassák a novella műfajának képviselőit, szívesen foglalkoznak különböző művek vizsgálatával. Apró stilisztikai különbségekre is felfigyelnek. Az előadások során pontos, kifejező képet adtak az általuk választott szerző munkásságáról és írásművészetének különlegességéről, ezt az előadásuk írásos változatában, szemináriumi dolgozatként is megfelelően árnyalták, írott nyelvhasználatuk fejlődött, finomodott.

Orientalisztika Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BBV-200.360/EC

BBV-200.361/EC

oktatója és címe

Dr. Csibra Zsuzsanna, Máté Zoltán: Orientalisztikai
kutatószeminárium

Máté Zoltán, Tátrai Szilárd: Orientalisztikai előadás
("Nyelvészet, pragmatika")

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A 2015/16-os szemeszter őszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinet-struktúra alapelveit követve két tanegységet hirdetett meg: egy szakismereteket nyújtó közös előadást, melynek megtartására idén Tátrai Szilárd tanár urat kértük fel, aki a nyelvészet, különösen a pragmatika tudományába vezette be az orientalista hallgatókat, akik e területtel tanulmányaik során elsősorban csak a nyelvtanulás gyakorlatában találkozhatnak, az elméleti megközelítés szinte teljes mértékben háttérbe szorul. A kurzust egy rendkívül színvonalas minikonferencia zárta 2016 januárjában, amelyen a műhely idén felvételt nyert hallgatói is remekül szerepeltek. Külön kiemелendő, hogy a csoport elsőéves tagjai is elmélyült önálló kutatást folytattak, ami kiváló gyakorlási lehetőséget jelentett számukra.

A műhely másik meghirdetett tanegysége idén is az „Orientalisztikai kutatószeminárium” volt, melynek keretében minden hallgató az adott kabinet vezetőjének útmutatásával folytat egyéni kutatómunkát. Ezen egyéni kuta-

tásokról elmondható, hogy egy-egy nehézségtől eltekintve a kabinetrendszer összességében elkezdett a gyakorlatban is hatékonyan működni, a tavalyi műhelyszabályzat-módosítás eredményeképp a konzultációk rendszeresebbek lettek, a hallgatók munkája szorosabban nyomon követhető, ami a félév végére született eredményekben is tükröződik. Az elsőéves műhelytagok esetében az elvárásokat minden érintett kabinetvezető a nyelvszakok ilyenkor általános, rendkívül magas követelményeinek figyelembevételével határozta meg.

A műhely szakmai rendezvényei

Az Orientalisztika Műhely hallgatói közül többen is jelentkeztek a Kutatók Éjszakája keretében tartandó rendezvényre egy-egy előadással, e program azonban sajnos elmaradt. Mindazonáltal örömeinkre szolgált, hogy négy műhelytag – Bán Kornélia, Szűcs Bernadett, Csordás Domonkos és Takó Ferenc – előadást tarthattak a januári Tehetségtáborban.

Ősszel befejeződtek a „Közel, s Távolság” Konferencia V. jubileumi rendezvényén tartott előadásokat tartalmazó kötet olvasószerkesztői és tördelői munkálatai, illetve megkezdődött a következő gyűjtemény elkészítése is. A 2016 márciusában tartandó VII. „Közel, s Távolság” Konferencia immár a szervezés utolsó fázisában jár, a rendezvényen három napban több mint harminc előadás hangzik majd el.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik tovább, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják munkájukat. Bán Kornélia mongolista hallgató kutatását Birtalan Ágnes, Szűcs Bernadett és Hevesi Krisztina egyiptológusok munkáját Hasznos Andrea vezette, elsőéves arabista hallgatóink, Kmeczkó Sára és Mátyus Sándor, illetve török szakos elsőévesünk, Marót Csenge Iványi Tamás segítségével dolgoztak, a sinológus hallgatók, Agócs Helga és Szabó Enikő Csibra Zsuzsanna, japanológusaink, Illyés Viktória és Rác Eszter Máté Zoltán konzultációin vettek részt, az indológus Csordás Domonkos pedig Bangha Imre segítségével folytatta kutatását.

Az Orientalisztika Műhely az őszi szemeszterben négy új taggal bővült: az arabista Kmeczkó Sára és Mátyus Sándor, a japanológus Illyés Viktória, és a török szakon tanulmányait folytató Marót Csenge csatlakoztak hozzánk. A felvételt nyert hallgatók a nyelvszakok általánosan magas terhelése okán kissé nehezen edződtek hozzá a Collegium követelményrendszeréhez, e folyamatot a műhely igyekezett a lehető legnagyobb mértékben támogatni.

A műhely tagjaival egyetértésben Csordás Domonkos műhelytitkár egyik elsőleges feladatuként jelölte meg a műhely szakmai életének szervezése mellett a közösségi programok felélesztését. Ennek eredményeképp több teaházi est, és egy közös múzeumlátogatás is megvalósult a félévben, ami nagyban elősegítette a hallgatók közti, a keleti szakok széttagoltsága miatt gyakran igen érezhető távolság csökkentését.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények

Szabó Enikő: magyar jelnyelv A1

Agócs Helga: HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) kínai nyelvi szintvizsga: HSK 3. szint

HSKK (Hanyu Shuiping Kouyu Kaoshi) szóbeli nyelvvizsga: HSKK alap

Hevesi Krisztina: Köztársasági ösztöndíj

Konferenciárésztétel:

5th International Congress for Young Egyptologists (Vienna, Austria; előadás címe: Krisztina Hevesi – Three Spells of the Coptic Medico-magical Text K 11088 from the Papyrus Museum of Vienna)

Megjelenés alatt álló munkák:

HEVESI, K. 2015. "The Coptic Medico-magical Text K 11088 from the Papyrus Collection of the Austrian National Library" In: *Journal of Coptic Studies* 17, 55-83.

HEVESI, K. „Gnosztikus irodalom/Nag Hammadi könyvtár” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Hórusz-táblák” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Gyógyító szobrok” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Menat” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Petbe” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Templomi könyvtár” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Újévi rítusok az egyiptomi templomban” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Meretszegez” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Ptah-Szokarisz-Ozirisz szobrok” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

HEVESI, K. „Stelephoros szobrok” In: NAGY, Á. M. (főszerk.) *Hyperión digitális enciklopédia* (kiadás alatt)

Csordás Domonkos: ELTE BTK HÖK Ókortudományi Intézeti Képviselőt elnök

Egyéb

A műhely a szemeszter elején új műhelytitkárt választott, miután Takó Ferenc, aki a műhely 2009-es megalakulása óta látta el e feladatkört, a két doktori képzésén folytatott tanulmányai által rárótt terhekre hivatkozva lemondott tisztségéről. A műhely egyhangúlag támogatta Csordás Domonkos műhelytitkári kinevezését.

Az Orientalisztika Műhely tagjai mély megrendüléssel értesültek a Műhely tiszteletbeli elnöke, Vekerdi József professzor úr elhunytáról, akinek pályáját, kutatói magatartását időtlen mintának tekintjük.

2015/16. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BMVD-200.438/EC

Máté Zoltán: Orientalisztikai kutató-
szeminárium

BMVD-200.439/EC

Dr. Birtalan Ágnes: Orientalisztikai előadás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A szakmai munka tekintetében a műhely továbbra is a kabinetrendszerben működik, melynek lényege, hogy a hallgatók egy, a szakterületükön működő kutató vezetésével folytatják kutatómunkájukat. Bán Kornélia mongolista hallgató kutatását Birtalan Ágnes, Szűcs Bernadett és Hevesi Krisztina egyiptológusok munkáját Hasznos Andrea vezette, elsőéves arabista hallgatóink, Kmeczkó Sára és Mátyus Sándor Iványi Tamás segítségével dolgoztak, a sinológus hallgató Agócs Helga pedig Csibra Zsuzsanna, japanológusaink, Illyés Viktória és Rácz Eszter Máté Zoltán konzultációin vettek részt, az indológus Csordás Domonkos pedig Bangha Imre segítségével folytatta kutatását.

A 2015/16-os szemeszter tavaszi félévében az Orientalisztika Műhely a kabinet-struktúra alapelveit követve két tanegységet hirdetett meg: egy szakismereteket nyújtó közös előadást, melynek megtartására Birtalan Ágnes tanárnőt kérte fel a Műhely, aki ebben a félévben a népi vallásosság témája köré építette fel kurzusát. Az órák során minden hallgató a szakjának megfelelő kutatást folytatott a témában, mely kutatás eredményeit egyrészt egy magyar nyelvű handout készítésével, másrészt pedig a félév végén rendezett angol nyelvű mini-konferencián kellett prezentálni a műhelytagok, Birtalan Ágnes tanárnő és érdeklődők előtt. A mini-konferencia rendkívül színvonalas volt, a műhelytagoknak az idegen nyelven tartott előadás sem okozott problémát.

A műhely másik meghirdetett tanegysége idén is az „Orientalisztikai kutatószeminárium” volt, melynek keretében minden hallgató az adott kabinet

vezetőjének útmutatásával folytat egyéni kutatómunkát. Ezen egyéni kutatásokról elmondható, hogy egy-egy nehézségtől eltekintve a kabinetrendszer összességében elkezdett a gyakorlatban is hatékonyan működni, a tavalyi műhelyszabályzat-módosítás eredményeképp a konzultációk rendszeresebbek lettek, a hallgatók munkája szorosabban nyomon követhető, ami a tavaszi félév végére született eredményekben is tükröződik.

A műhely szakmai rendezvényei

Az Orientalisztika Műhely idén hetedik alkalommal rendezte meg a műhely éves konferenciáját, a „Közel, s Távol Orientalisztika Konferenciát” 2016. március 3–5. között. A rendezvényre idén is az ország több egyeteméről, az ELTE Bölcsészettudományi Kara mellett idén képviseltette magát a Budapesti Corvinus Egyetem, a Budapesti Gazdasági Egyetem, a Debreceni Egyetem, a Károli Gáspár Református Egyetem, a Szeged Tudományegyetem, a Tan Kapuja Buddhista Főiskola, a Testnevelési Egyetem. Idén két távol-keleti egyetemről is érkeztek előadók, melyek a kínai Xiamen Egyetem és a tajvani FoGuang Egyetem. A konferencián több mint 30 előadó, a hallgatósággal együtt pedig közel 120 fő vett részt.

A műhelyből hárman tartottak előadást a rendezvényen: Bán Kornélia, Csordás Domonkos és Szűcs Bernadett. A műhely azon tagjai, akik nem adtak elő a konferencián, szervezői munkájukkal járultak hozzá a rendezvény sikeréhez.

Szintén a műhelytagok tudományos tevékenységéhez tartozik, hogy a műhelyből többen is szervezőként vettek részt a XVII. Eötvös Konferencián, valamint Szűcs Bernadett révén előadóként is képviselte magát a műhely.

Egyéb (közösségi munka, rendezvények)

A műhely tagjaival egyetértésben Csordás Domonkos műhelytitkár még az őszi félévben egyik elsődleges feladatuként jelölte meg a műhely szakmai életének szervezése mellett a közösségi programok felélesztését, mely a tavaszi félévben is folytatódott. Ennek eredményeképp több teaházi est, és két közös múzeumlátogatás is megvalósult a félévben, ami nagyban elősegítette a hallgatók közti, a keleti szakok széttagoltsága miatt gyakran igen érezhető távolság csökkentését.

Ösztöndíjak, nyelvvizsgák, egyéb teljesítmények

Konferenciárészvétel:

VII. „Közel, s Távolság” Orientalisztika Konferencia (Bán Kornélia – „Akik lósörénnyel növekedtek” – A ló élete és halála a hagyományos mongol műveltségben”; Csordás Domonkos – „Egy tantrikus exegézis – Abhinavagupta Bhagavad Gítá kommentárja”; Szűcs Bernadett – „Amulettek az ókori Egyiptomban – A szív-szkarabeuszok”)

XVII. Eötvös Konferencia (Szűcs Bernadett – „A varázsbottól: Egy mágikus tárgy az ókori Egyiptomból”)

Egyéb teljesítmény:

Csordás Domonkos: ELTE BTK HÖK Ókortudományi Intézeti Képviselő elnök

Skandinavisztika Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.362/EC

Dr. Soós Anita, Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia:
Skandináv műfordítói szeminárium

BBV-200.378/EC

Dr. Ács Péter, Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia: Saga
és társadalom

BBV-200.379/EC

Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia: Norvég irodalom

A műhely ösztöndíjasai

Csúr Gábor Attila – köztársasági ösztöndíj, a Koppenhágai Egyetem vendég-hallgatója

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A hallgatók Soós Anita és Domsa Zsófia vezetése alatt elvégezték az utolsó simításokat a készülő műfordítás-antológián. Elkészült a borító, lezárultak a szerkesztési munkálatok és a tördelés. A félévben továbbá Dr. Ács Péter és Zsámbékiné Dr. Domsa Zsófia a középkori Izland történelmével és kortárs norvég irodalommal foglalkozó órái színesítették a kurzuskinálatot.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok kódja	oktatója és címe
BMVD-200.440/EC	Dr. Horváth László: Peer Gynt-olvasatok

A műhely ösztöndíjasai

Csúr Gábor Attila – köztársasági ösztöndíj

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A félév során Peer Gynt-olvasatok címmel drámaolvasói szeminárium keretében ismerkedhettek meg a műhelytagok Ibsen egyik legfontosabb irodalmi alkotásának közismert és kevésbé ismert értelmezési lehetőségével. Az alkalom moderátori teendőit Boronkay Soma (ELTE-BTK, skandinavisztika; SZFE, színházi dramaturgia) látta el. Németh Viola szervezőként közreműködött a norvég alkotmány évfordulójára rendezett tanszéki rendezvényen. Csúr Gábor 2015 szeptemberétől fél évig a Koppenhágai Egyetem vendéghallgatója volt, valamint 2016 áprilisában előadott a XVII. Eötvös Konferencián. A műhelytagok a félév végén felkérték Annus Ildikó tanárnőt és Gergye László tanár urat a jövő évi kurzusok megtartására.

Spanyol Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.363/EC

Klempáné Dr. Faix Dóra: Spanyolország történelmének és művelődéstörténetének fejezetei I.

BBV-200.364/EC

Klempáné Dr. Faix Dóra: A spanyol irodalom korszakai

BBV-200.365/EC

Klempáné Dr. Faix Dóra: Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

ösztöndíjas neve

Köztársasági ösztöndíj

Gaál Zoltán Kristóf

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

1) A Spanyolország történelmének és művelődéstörténetének fejezetei I. című kurzus alapvetően két részből állt. Műhelyünk felsőbb éves, mesterszakos és PhD hallgatói, Gaál Zoltán és Fazekas Boglárka egy-egy történelmi, illetve művelődéstörténeti témát mutattak be a műhelytagoknak szemináriumi keretek között. A következő témákat dolgozták fel:

Gaál Zoltán: *La muy breve historia de los sefardíes* (A szefárd zsidók rövid története)

Fazekas Boglárka: *La historia del flamenco* (A flamenco története)

Szintén ezen kurzus keretében két, spanyolos témájú kiállításra is ellátogattunk. A Capa Központ *Capa in Color* kiállításán Robert Capa 1938 és 1954 között

készült színes felvételeit, valamint magazinokat és kísérőleveleket tekintettük meg, így betekintést nyertünk a világhírű háborús fotóriporter életébe és munkásságába egyaránt. Az Iparművészeti Múzeumban a *TAPAS. Spanyol gasztro-design* kiállítást jártuk végig, itt a gasztrokultúrában szereztünk jártasságot.

Ezen kívül a műhely több tagja megtekintette az *Ángel Sanz Briz - A Világ Igaza* címmel, az 1944-ben ötezer zsidó életét megmentő spanyol diplomata emlékét felidéző kiállítást is.

2) A spanyol irodalom korszakai című szemináriumunk keretein belül a műhelytagok párosával dolgozták fel az egyes korszakokat, és minden pár egy-egy óra alkalmával részletesen előadta a többieknek az általa választott témát. Ezáltal mindannyian átfogó képet, egy áttekinthető összefoglalást kaptak a spanyol irodalom történetéről és legjelentősebb alakjairól, valamint tapasztalatot szereztek egy nagyobb időtartamú, spanyol nyelvű előadás előkészítésében és megvalósításában.

3) Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései címmel neves meghívott előadókat hallgathattunk meg. Vendégünk volt Dr. Morvay Károly frazeológus, katalanista nyelvész, az ELTE professzora, valamint Dr. Berta Tibor, a Szegedi Tudományegyetem Hispanisztika Tanszékének vezetője. A tanár urak rendkívül érdekes és élvezetes előadásain betekintést nyerhettünk a műhelytagok egyetemi tanulmányait kiegészítő, valóban aktuális nyelvészeti témákba, amelyek a következők voltak:

Dr. Morvay Károly: *Fraseología comparada y diccionarios fraseológicos* (Összehasonlító frazeológia és frazeológiai szótárak)

Dr. Berta Tibor: *El sexismo lingüístico y cuestión de la visibilidad lingüística de la mujer* (A szexizmus nyelvi vonatkozásai, illetve a nő nyelvi láthatóságának kérdése)

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.442/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Spanyol szerzők műveinek/életművének vizsgálata
BMVD-200.441/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon
BMVD-200.443/EC	Klempáné Dr. Faix Dóra: Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája	ösztöndíjas neve
Köztársasági ösztöndíj	Gaál Zoltán Kristóf

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

1) A Spanyol szerzők műveinek/életművének vizsgálata című szemináriumunk keretében a műhelytagok párosával dolgoztak fel egy-egy általuk választott irodalmi témát, és tartottak interaktív órát a társaiknak. Közelebbről megismerkedtünk *az erőszakos halál megjelenésével a latin-amerikai novellákban* (Gaál Zoltán - Bátyai Attila), az „*egyperces*” vagy *mini-novella* (microrrelato) spanyol nyelvű képviselőivel (Szántó Hanna - Óvári Kitti), elmélyedtünk a *spanyol népmesék motívumvilágában* (Fazekas Boglárka – Bartha Diána), valamint témánk volt a *mágikus realizmus*, és egyik kiemelkedő képviselője, Isabel Allende is (Kasuba Rebeka - Tóth Zsuzsa).

2) A magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacon címmel az tavalyi évben a spanyol művek magyar fordítóival történt találkozásaink után ezúttal magyar szerzők spanyol nyelven megjelent műveivel és fordítóival foglalkoztunk részletesebben. Először *Márai Sándor* spanyolul megjelent regényeivel ismerkedtünk meg, különböző fordításokat olvastunk és hasonlítottunk össze, majd

Kertész Imre Sorstalanság című regényét és Xantus Judit spanyol fordítását elemeztük.

3) Az újlatin nyelvtudomány aktuális kérdései címmel az előző félévben megkezdett előadássorozat folytatásaként Dr. Bárdosi Vilmoshoz, az ELTE Francia Tanszékének nyelvész professzorához látogattunk, akivel beszélgettünk a francia és más európai nyelvek kapcsolatáról, betekintést nyertünk a frazeológia legfontosabb kérdéseibe, a tanár úr ezen a területen végzett kutatásaiba, megjelent köteteibe.

Szlavisztika Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BBV-200.382/EC

oktatója és címe

Dr. Boros Lili: Szókincsfejlesztés

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja

BMVD-200.366/EC

oktatója és címe

Dr. Kocsis Géza:
Toposzek és motívumok
a világirodalomban

befogadó kar és tanszék:

Orosz Nyelvi és
Irodalmi Tanszék

A műhely ösztöndíjasai

ösztöndíj fajtája

tanulmányi ösztöndíj
Bursa Hungarica ösztöndíj
Erasmus+ (Párizs, INALCO)
rektori támogatás elnyerése
tudományos tevékenységre
(néhány nap Minszkben)

ösztöndíjas neve

Holdosi Vivien
Nyéki Bence
Tóth Károly
Cegelnik Natália
Tóth Károly

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Ebben a félévben a műhely szakmai rendezvényt nem szervezett, viszont nagy erővel folynak a tavaszi félévre tervezett szláv konferencia előkészületei. Natália és Károly Minszkben voltak néhány napot, és nemzetközi kapcsolatokat építettek. Beszámolót is tartanak majd erről a műhelyben, illetve egy külön collegiumi program keretében (megújuló Eötvös Estek/ Eötvös Szerdák).

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

A műhelyben a *Szókinszfejlesztés* című tanegység önképzés formájában valósult meg, melynek során a műhelytagok felváltva készültek fel és gyakorolták különböző témakörök szókinszét orosz nyelven (mint például orosz ételek, gasztronómia, angol nevek orosz átírása, szólások és közmondások, európai országok és nemzetiségek, gazdasági kifejezések, mozaikszavak és rövidítések). A foglalkozások minden résztvevő műhelytag hasznára váltak.

III. BESZÁMOLÓK

Tanári jelentés Eötvös collegiumi szemináriumról

1. A szeminárium adatai:

Címe:	Szókinszfejlesztés
Oktatója:	Dr. Boros Lili
Meghirdető műhelye:	Szlavisztika Műhely
Helye és ideje:	hetente változó időpontban az Eötvös Collegiumban
Tanegységkódja:	BBV-200.382/EC

2. A szeminárium célja és rendje (tematika, feladatok):

A *Szókinszfejlesztés* szeminárium a Szlavisztika Műhelyben önképzőköri formában zajlott le. A kurzus célja a műhelytagok orosz nyelvi készségeinek, elsősorban szókinszének bővítése volt. Az önképzőköri forma azt jelentette, hogy a hallgatók közül mindenki felkészült egy bizonyos témakör szókinszéből orosz nyelven, és azt a többi hallgatónak előadta. Az előadást közös gyakorlás követte. A hallgatók a különböző témák szókinszének feldolgozására segédanyagokat, handoutokat, táblázatokat is készítettek és használtak. A szeminárium mindenki számára hasznos volt. A hallgatók által feldolgozott témák a következők voltak: az orosz ételek, gasztronómia, angol nevek orosz átírása, szólások és közmondások, európai országok és nemzetiségek, gazdasági kifejezések, mozaikszavak és rövidítések a mai orosz nyelvben.

3. A szeminárium értékelése, tagjainak egyenkénti jellemzése:

A szeminárium eleget tett kitűzött céljainak, mindenki jeles osztályzatot kapott. Sokat javult a hallgatók kiejtése, és sikeresnek mondható a félév során feldolgozott új szókincs elsajátítása és aktivizálása is.

Budapest, 2016. február 1.

Dr. Boros Lili

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák

kódja	oktatója és címe	befogadó kar és tanszék:
BMVD-200.444/EC	Dr. Gyöngyösi Mária: Orosz költészet. Elmélet és gyakorlat 1.	BTK Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék
BMVD-200.445/EC	Dr. Gyöngyösi Mária: Orosz költészet. Elmélet és gyakorlat 2.	BTK Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszék

A műhely ösztöndíjasai (ösztöndíjas neve, ösztöndíj fajtája)

Nyéki Bence: Bursa Hungarica ösztöndíj, tanulmányi ösztöndíj

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

Ebben a félévben a műhely hallgatói a Collegium vezetésének, a műhely vezetésének és az ELTE BTK Orosz Nyelvi és Irodalmi Tanszékének támogatásával megszervezték az I. Szláv Filológiai és Kultúratudományi Konferenciát.

A konferencia 2016. május 27-én volt. Összesen 11 előadás hangzott el két szekcióban (szláv nyelvészet és kultúra, valamint szláv irodalom) az ELTE BTK és az SZTE BTK hallgatóinak és doktoranduszainak részvételével, közöttük két plenáris előadás is, melyeket dr. Dési Edit és dr. habil. Nagy István tartott. A műhelytagok közül Holdosi Vivien *Városok és történetek – Scsedrin és Platonov iróniája* címmel, BA szakdolgozati témájában adott elő, valamint Nyéki Bence *A Russzkaja Pravda és az ószláv nyelv* címmel, elsőévesként tartott magas színvonalú előadást.

A műhelyben működő szakcsoportok, önképzőkörök, kutatócsoportok tevékenysége

Ebben a félévben egyetlen önképzőkör működött, melynek keretében Cegelnik Natália, a műhely volt hallgatója az orosz üzleti levelezésbe vezette be a hallgatókat a félév egy részében.

III. BESZÁMOLÓK

Beszámoló a BMVD-200.444/EC Orosz költészet: elmélet és gyakorlat I. és BMVD-200.445/EC Orosz költészet: elmélet és gyakorlat II. kurzusról

A kurzus, amely dupla óráként folyt, a XIX-XX. századi orosz költészetből és különböző irodalomelemzési módszerekből és technikákból vette anyagát. A hallgatók otthoni felkészülés keretében dolgozták fel a kitűzött verset vagy verseket, ill. a kapcsolódó szakirodalmat. Az órákon a lexikai, grammatikai, fordítási stb. kérdések tisztázása után került sor a művek, tanulmányok megbeszélésére, az (esetenként összehasonlító) műelemzésre és vitára. A hallgatók lehetőséget kaptak kérdéseik megfogalmazására és saját műértelmezésük feltárására. A gyakorlati jegy megszerzéséhez szükséges volt egy a kurzus anyagához kapcsolódó műelemző dolgozat elkészítése is. Az órák a következő tematika szerint folytak:

1. A kurzus tematikájának megbeszélése és a csoport nyelvi kompetenciájának felmérése.
2. Пушкин: *СНОВА ТУЧИ НАДО МНОЮ...* М. Л. Гаспаров. "СНОВА ТУЧИ НАДО МНОЮ..." Методика анализа // Гаспаров М. Л. Избранные труды. Т. II. О стихах. - М., 1997, 9-20 <http://www.philology.ru/literature2/gasparov-97b.htm>
3. Пушкин: *Пора, мой друг, пора! покоя сердце просит...* Е. Н. Григорьева: СТИХОТВОРЕНИЕ А. С. ПУШКИНА «ПОРА, МОЙ ДРУГ, ПОРА! ПОКОЯ СЕРДЦЕ ПРОСИТ» (К ПРОБЛЕМЕ ЗАВЕРШЕННОСТИ ТЕКСТА) // Концепция и смысл: Сб. статей в честь 60-летия проф. В. М.Марковича. СПб.: Изд-во СПб. ун-та, 1996. <http://lib.pushkinskijdom.ru/LinkClick.aspx?fileticket=-fEG6WDnTGik%3D&tabid=10358>
4. Пушкин: *Стихи, сочинённые ночью во время бессонницы*. Пушкин: *Царскосельская статуя*, Ахматова: *Царскосельская статуя*. А. Ю. Горбачев. Анна Ахматова. Эволюция творчества в культурно-историческом контексте. <http://www.bsu.by/Cache/pdf/219513.pdf>
5. Лермонтов: *Расстались мы, но твой портрет...* Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста: Структура стиха. Л., 1972 VAGY: Лотман Ю. М. Анализ поэтического текста: Структура стиха // Лотман Ю. М. О поэтах и поэзии. СПб., 1996. <http://www.ruthenia.ru/lotman/papers/apt/2.4.html>
6. Пастернак: *Заместительница*. Лотман: Анализ стихотворения Б. Пастернака "Заместительница" // АНАЛИЗ ПОЭТИЧЕСКОГО ТЕКСТА. Структура стиха http://www.booksite.ru/localtxt/lot/man/lotman_u_m/o_po/etah/i_poe/zii/o_poetah_i_poezii/
7. А. Фет: *Не здесь ли ты лёгкою тенью...* (1842), *Офелия гибла и пела...* (1846), *Я болен, Офелия, милый мой друг...* (1847), А. Блок: *Офелия в цветах, в уборе...*
8. Блок: *Песня Офелии* (Он вчера нашептал мне много...), Пастернак: *Уроки английского*, Блок: *Дома растут, как желанья...*
9. Ахматова: *Стихи о Петербурге*. Маяковский: *Кое-что про Петербург*
10. Блок: *С ней уходил я в море...*; *Холодный ветер от лагуны...*; Ахматова: *Венеция*
11. A házi dolgozatok téziseinek ismertetése és a dolgozatok megvitatása.

Társadalomtudományi Műhely

2015/2016 I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.367/EC	Budai Mihály Egon: Állam és egyén a nemzetközi jogban
BBV-200.368/EC	Rabi Nikoletta: Roma/cigány gyerekek az oktatásban
BBV-200.369/EC	Dr. Bozsonyi Károly: Filmek elemzése társadalomtudományi szemszögből
BBV-200.370/EC2	Dr. Bozsonyi Károly: Bevezetés a társadalomtudomány módszertanába
BBV-200.371/EC2	Horváth Ágoston: A gellérthegyi elitkutatás adatbázisának elkészítése és elemzése

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A Társadalomtudományi Műhelyt legjobban az interdiszciplináris szó jellemzi. A műhelyben elkülöníthető nemzetközi kapcsolatok, szociológiai, illetve statisztikai-közgazdasági szakcsoport. A félévben ezen csoportok igényeinek eleget téve folytak a kurzusok, amelyek célja a tudományterületen túlmutató ismeretek elsajátítása.

A tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbb éves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. Mindenki mellett állt egy, a szakjával azonos hallgató, akihez fordulhat. Másodéves alapképzéses és mesterképzéses hallgatóinkkal szemben elvárás, hogy részt vegyenek a Társadalomtudományi Kar TDK-konferenciáján, amire a tavaszi félévben fog sor kerülni.

A műhely felsőbb éves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység.

A műhely tagjainak az órák látogatása és a szemináriumokon való aktív részvétel mellett a félév során két tudományos dolgozatot kellett írniuk:

- egy tetszőleges idegen nyelvű cikkről írott rezümé (felsőbb éves hallgatók esetén recenzió) benyújtása (2015. november)
- 10-12 oldal terjedelmű műhelydolgozat benyújtása (2016. január)

Közösségi munka, rendezvények

1. Színházlátogatás: József Színház, a Cigányok című előadás
2. A IV. Tehetségábor Társadalomtudományi szekciójának megszervezése és lebonyolítás

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BMVD-200.449/EC	Katona Sándor: Regressziós elemzés a társadalomtudományokban
BMVD-200.448/EC	Dr. Bozsonyi Károly: Filmek elemzése társadalomtudományi szemszögből II.
BMVD-200.446/EC	Dr. Bozsonyi Károly: Aktuális világpolitikai események
BMVD-200.461/EC	Dr. Bozsonyi Károly: Vallás a társadalomban
BMVD-200.464/EC	Dudlák Tamás: A Közel-Kelet történeti és kortárs nézőpontok tükrében – nyugati és keleti interakciók)

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A Társadalomtudományi Műhelyt legjobban az interdiszciplináris szó jellemzi. A műhelyben elkülöníthető nemzetközi kapcsolatok, szociológiai, illetve

statisztikai-közgazdasági szakcsoport. A félévben ezen csoportok igényeinek eleget téve folytak a kurzusok, amelyek célja a tudományterületen túlmutató ismeretek elsajátítása. A szociológia szakcsoport a Vallás a társadalomban kurzust, a nemzetközi kapcsolat szakcsoport a Világpolitikai események kurzust, a statisztika-közgazdasági szakcsoport pedig a regressziós elemzés kurzust hallgathatták, amelyben saját szakterületük tudását mélyíthették.

A műhely tagjainak az órák látogatása és a szemináriumokon való aktív részvétel mellett a félév során két tudományos dolgozatot kellett írniuk:

- egy tetszőleges idegen nyelvű cikkről írott rezümé (felsőbb éves hallgatók esetén recenzió) benyújtása (2016. április)
- 10-12 oldal terjedelmű műhelydolgozat benyújtása (2016. június)

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése

A tanév elején felvett hallgatóinkat folyamatosan segítették a felsőbb éves hallgatók az egyetemi és collegiumi elvárásoknak való megfelelésben. Mindenki mellett állt egy, a szakjával azonos hallgató, akihez fordulhat.

A Műhely felsőbb éves tagjaival szemben elvárás a sikeres egyetemi és collegiumi előmenetel, a közösségi aktivitás, az elsőéves tagok segítése, valamint az önálló tudományos tevékenység.

Közösségi munka, rendezvények

- 1) Színházlátogatás: Belvárosi színház: Száll a kakukk a fészkére
- 2) az Eötvös Konferencia Társadalomtudományi szekciójának megszervezése és lebonyolítása
- 3) Félévzári kerti sütögetés a Collegium udvarán, végzős csoporttársaink elbúcsúztatása

Történész Műhely

2015/2016. I. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja	oktatója és címe
BBV-200.318/EC	Mészáros Tamás: Latin nyelv 1.
BBV-200.372/EC	Körmendi Tamás: Módszertani műhelyszeminárium
BBV-200.373/EC	Ternovác Bálint: Középkori magyar egyháztörténet

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi

órák	oktatója és címe
kódja	
BBN-TÖR-131/EC	Nagy László, Körmendi Tamás: Bevezetés a levéltári és muzeológiai ismeretekbe
BBN-TÖR11-151/EC	Körmendi Tamás: Bevezetés a történeti kutatás módszereibe és irodalmába
BBN-TÖR-205o1/EC	Hegy W. György: Ókortörténeti szeminárium: Történelem és emlékezet az ókori görög világban
BBN-TÖR-205o2/EC	Hegy W. György: Ókortörténeti szeminárium: Augustus és a res publica
BBN-TÖR-212:15/EC	Körmendi Tamás: Középkori magyar történelem 2.: Árpád-kori forrásgyakorlat
BBN-TÖR-213:16/EC	Draskóczy István: Középkori magyar történelem 3.: Magyarországi gazdaság és társadalom a XV. században
BBN-TÖR-223:1/EC	Nagy Balázs: A Karolingoktól a Hohenstaufokig – politika, gazdaság és egyház a 8–13. századi Európában
BBN-TÖR-292:14/EC	Körmendi Tamás: Történeti segéd tudományok: A középkorkutatás segéd tudományai
BBN-TÖR-242/EC	Novák Veronika: Koraújkori egyetemes történelem 3.: Egyház és vallás a 15–17. században

BBN-TÖR-243/EC	Vajnági Márta: Koraújkori egyetemes történelem 3.: Régiók, birodalmak, államok
BBN-TÖR-253/EC	Dobszay Tamás: Újkori magyar történelem 3.: Társadalom és közjogi kérdések a dualista parlament előtt
BBN-TÖR-272/EC	Sipos Balázs: Jelenkori magyar történelem 2.: A Horthy-korszak története
BBN-TÖR-282/EC	Lugosi Győző: Jelenkori egyetemes történelem 2.: A Közel-Kelet története 1914–2003
OT-TÖR-222/EC	Molnár Péter: Bevezetés a középkori nyugati történelem forrásaiba és szakirodalmába
OT-TÖR-232/EC	Fazekas István: Koraújkori magyar történelem 2.: Koraújkori magyar történeti forrásgyakorlat

A műhely ösztöndíjasai:

ösztöndíj fajtája

PhD-ösztöndíj

Köztársasági ösztöndíj

ELTE Hallgatói Közéleti Ösztöndíj

Szent Imre-ösztöndíj

ösztöndíjas neve

Boda Attila

Ternovác Bálint

Czeti István

Szabó Gergely

Veres Kristóf

Czeti István

Bodonyi Orsolya

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

A félév során két tudományos előadást szerveztünk a 2014 tavaszán útjára indított *Előadások a Történész műhelyben* sorozat keretein belül:

- 1) 2015. szeptember 30., 18:00 — Fazekas István (MTA BTK TTI): A bécsi levéltárakban őrzött magyar vonatkozású iratanyag és kutatásának lehetőségei;
- 2) 2015. október 14., 18:00 — Dezső Tamás (ELTE BTK): Ninivétől Palmyráig. Az Iszlám Állam műkincsrombolása és illegális műkincs-kereskedelem Kurdisztánban.

Az előadások nyilvános formában zajlottak, és mind a Collegiumból, mind az egyetemről igen nagyszámú érdeklődőt vonzottak: Dezső Tamás előadása 105 főnyi hallgatóság előtt hangzott el. Az ELTE BTK előző dékánját október

végi újabb kurdisztáni expedícióját követően november 25-én ismét vendégül láthattuk műhelytagjaink körében, és nemcsak a harcok színterén készített friss felvételeit mutatta be, de kérdéseinkre is szívesen válaszolt: a jó hangulatú beszélgetésért igen hálásak vagyunk Dezső dékán úrnak.

A műhely évfolyamainak vagy hallgató (szak)csoportjainak jellemzése:

A 2015. augusztusi felvételi eljárás alapján műhelyünkbe felvételt nyert hat elsőéves beilleszkedése a műhely közösségébe és a műhelymunkába megfelelőnek mondható. Tanulmányi teljesítményük többnyire elfogadható: az Eötvös-collegisták számára előírt osztályzatátlagot hatuk közül öten teljesítették, közülük egy kolléga jeles, Végh Márton pedig kitűnő eredménnyel. A legifjabb műhelytagokat önálló kutatást igénylő szakmai munkával és közösségi feladatokkal az őszi félév során nem terheltem, hogy annál erőteljesebben összpontosíthassanak egyetemi tanulmányaikra, és sikeresebben illeszkedhessenek be a Collegium és a műhely szakmai közösségébe. 2016. február 26-án és 27-én tartandó műhelykonferenciánkon azonban nekik is önálló referátumokat kell majd tartaniuk: ehhez egyelőre érdeklődésüknek megfelelően témavezetőt kerestünk nekik, majd konzulensük segítségével témát választottak és megkezdtek a felkészülést.

Második évfolyamunk tanulmányi teljesítménye némileg elmaradt az elvárásoktól: tizenkét másodéves műhelytagunk közül ketten nem érték el az előírt osztályzatátlagot (egyikük esetében ez sajnos sorozatban a második alkalommal fordult elő, ezért őt a Collegiumból elbocsátották), és csak öten végeztek jeles rendűként. Az évfolyam hallgatóinak önálló tudományos feladata a félév során abban állt, hogy témavezetőik állandó segítsége mellett alapkutatásokat végezve készüljenek fel a februári műhelykonferenciára.

Felsőbb graduális évfolyamaink hallgatóinak tanulmányi teljesítménye többnyire megfelelt az elvárásoknak: mind a hatan teljesítették az előírt osztályzatátlagot, közülük hárman jeles, Faragó Dávid és Veres Kristóf pedig kitűnő eredménnyel. Felsőbb éves műhelytagjaink témavezetőikkel rendszeresen egyeztetve önállóan készültek fel a februári műhelykonferenciára, valamint (a műhelykonferencián előadottól eltérő, de azzal lehetőleg szorosan érintkező kutatási témát kidolgozva) a tavaszi Eötvös Konferenciára. Publikációik a félév során:

Tanulmányok:

1. Czeti István [Seres Dániel társszerzővel]: Az epidaurosi gyógyulási feliratok. *Vallástudományi Szemle*, 11. (2015: 2.) 62–72.
2. Faragó Dávid: A kora újkori koronázás mint hatalmi legitimizációs eszköz: I. Miksa 1563-as koronázása. In: Paletta II. koraújkor-történeti tudományos diákkonferencia. Szerk. Bódai Dalma – Vida Bence. Bp.: ELTE BTK Középkori és Koraújkori Magyar Történeti Tanszék, 2015. 113-135.

Levéltári segédletek:

A Magyar Ferences Levéltár fond- és állagjegyzékei között a szigetföldvári, siklósi, dunaföldvári, mohácsi, kecskeméti, szegedi, szolnoki, egri, bajai, szécsényi, pécsi, jászberényi rendházak, ill. a ferences harmadik rend iratait leíró egységek a Magyar Ferences Könyvtár és Levéltár honlapján elérhető online formában: <http://archivum.ferencesek.hu/index.php?modul=dokumentumok-&ut=III.%20Lev%E9lt%E1r&behiv=02%20Fondjegy%E9k.html>

Boda Attila és Ternovác Bálint seniorok teljesítményéről ld. a seniori beszámolókat. Doktoranduszaink publikációi a félév során:

Kötetszerkesztés:

Opuscula historica I. Történeti tanulmányok a XIII. és XIV. Eötvös Konferenciáról. Szerk. Ternovác Bálint. Bp.: ELTE Eötvös Collegium – Történész műhely, 2015.

Tanulmányok:

1. Boda Attila: A máramarosi öt koronaváros története a Rákóczi-szabadságharc idején. In: *Opuscula historica* I. Történeti tanulmányok a XIII. és XIV. Eötvös Konferenciáról. Szerk. Ternovác Bálint. Bp.: ELTE Eötvös Collegium – Történész műhely, 2015. 59–73.
2. Ternovác Bálint: A komori Bedekovich család története. *Bácsország*, (2015: 3.) 62–65.

Külön kiemelendő a műhelytagok állandó és örvendetesen aktív közreműködése szakmai és közösségi programjaink előkészítésében és szervezésében: Bodonyi Orsolya és Czeti István a középiskolákkal való kapcsolattartásban, Csurgai Anna és Erdős András a novemberi pozsonyi műhelykirándulás szervezésében, Somogyi Dániel és Taschek Zoltán a múzeumlátogatások szervezésében és lebonyolításában, Szabó Gergely és Varga Virág a már többször említett februári műhelykonferencia előkészületeinek koordinációjával, Veres Kristóf pedig pályázati tevékenységünk irányításával segítette műhelyünket. Különösen hálásak lehetünk Czeti István ötödéves kollégánknak, aki a félév során heti rendszerességgel tartott latin korrepetálást a műhely másod- és harmadéves tagjainak.

A műhely kiadványai

Műhelyünk a félév során *Az EC Történész műhely kiadványai* címmel új könyvsorozatot indított útjára, amelynek reményeink szerint évente megjelenő további kötetekben mindig a megelőző évi Eötvös Konferencia történeti tagozatában elhangzott legkiválóbb előadások szerkesztett változatát szeretnénk majd közzé tenni. Az első kötet a 2013. évi XIII. és a 2014. évi XIV. Eötvös Konferencia anyagából közöl hét történeti, ill. régészeti témájú dolgozatot Ternovác Bálint senior műhelytag szerkesztésében, a német nyelvű rezümék fordítását Mónok Eszter és Somogyi Dániel másodéves műhelytagok végezték Sára Balázs, az EC Germanisztika Műhelye vezetőjének segítségével. Műhelyünk újjáépítése utáni első önálló kiadványának készítésében nagy segítséget jelentett, hogy a tördelést és a borítóterv készíttetését a Collegium vállalta. A nyomdaköltséget teljes egészében pályázati forrásból fedeztük (az ELTE BTK HÖK Tudományszervezési és Kutatási Pályázatának 2015. márciusi kiírásán sikerült a műhelynek 100.000 forintot szereznie erre a célra).

Opuscula historica I. Történeti tanulmányok a XIII. és XIV. Eötvös Konferenciáról. Szerk. Ternovác Bálint. Bp.: ELTE Eötvös Collegium – Történész műhely, 2015. 173 o. ISBN 978-615-5371-48-6

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

Az elmúlt félévben műhelyünk öt alkalommal nyújtott be pályázatot, ezek közül négy bizonyult sikeresnek, és összesen 210.000 forint támogatást nyertünk

a műhely tanulmányi kirándulásainak költségeire (pályázati tevékenységünket Veres Kristóf negyedéves műhelytagunk koordinálta, a pályázatokat a műhely nevében Erdős András másodéves műhelytagunk nyújtotta be):

1. ELTE BTK HÖK Kulturális és Sport Pályázatának 2015. szeptemberi kiírása: 54.423 forintra pályáztunk a hó eleji székesfehérvári műhelykirándulás útiköltségére és múzeumjegyeire, sikertelenül (a pályázatot a műhely nevében Erdős András nyújtotta be);
2. ELTE BTK HÖK Kulturális és Sport Pályázatának 2015. októberi kiírása: 110.260 forintra pályáztunk, és 55.000 forintot nyertünk el a novemberi pozsonyi műhelykirándulás útiköltségére;
3. ELTE BTK HÖK Kulturális és Sport Pályázatának 2015. novemberi kiírása: 458.804 forintra pályáztunk, és 55.000 forintot nyertünk el a novemberi pozsonyi műhelykirándulás útiköltségének az előző pályázattal elnyert összeg után fennmaradó részére, valamint a kirándulás szállásköltségére és a múzeumi belépők árára;
4. ELTE BTK HÖK Kulturális és Sport Pályázatának 2015. decemberi kiírása: 275.119 forintra pályáztunk, és 100.000 forintot nyertünk el a novemberi pozsonyi műhelykirándulásnak az előző pályázatokkal elnyert összegek után fennmaradó költségeire.

Közösségi munka, rendezvények

2015. szeptember 13-án húsz műhelytaggal Székesfehérvárra kirándultunk: az egykori koronázótemplom helyén álló romkertet, a patikamúzeumot, a Bory-várat és a millenniumi emlékművet néztük meg. A kirándulás programjának kialakításában Szabó Gergely segédkezett. Az őszi félév kezdetén immár hagyományosnak tekinthető egynapos kirándulásaink fő célja egy-egy történelmi városunk alaposabb megismerésén túl az is, hogy az újonnan felvett és a régebbi kollégák kötetlenebb formában is megismeredhessenek egymással.

2015. november 18–21. között tizennégy műhelytaggal négynapos tanulmányi kirándulást tettünk Pozsonyban és környékén. Az első napon a pozsonyi várat és a koronázótemplomot kerestük fel, továbbá a belvárosban tettünk sétát. A második napon Nagyszombatba kirándultunk: itt hivatásos idegenvezető kalauzolója mellett igen kimerítő városnézésen vettünk részt, amelynek során egyebek mellett az eredetileg ebben a városban alapított egyetemünk első

épületét, a székesegyházat és a tűztornyot is megnéztük. A harmadik napon Bazinban és Vöröskőn jártunk: az előbbi helyen a várkastélyt, az utóbbi helyen a kastélymúzeumot láttuk. A negyedik napon a dévényi várhoz kirándultunk, hazaindulásunk előtt pedig a pozsonyi városi múzeum (Mestské Múzeum v Bratislave) állandó kiállítását néztük meg. Utunk során az egyes műemlékekről a műhely tagjai tartottak rövid kiselőadásokat. A tanulmányi kirándulás előkészületei során Csurgai Anna és Erdős András segédkezett. Utunk költségeit kisebb részben pályázati forrásokból fedeztük.

Műhelyünk számára ezenkívül a továbbiakban havi rendszerességgel látogatást szervezünk valamelyik jelentős budapesti múzeum állandó vagy ideiglenes kiállításának megtekintésére: ezen programunk a műhelytagok számára ajánlott, de külső érdeklődőket is szívesen látunk. A programot teljes egészében Somogyi Dániel és Taschek Zoltán szervezi. Az első ilyen látogatásra 2015. október 23-án került sor: ekkor a műhelytagok a Budapesti Történeti Múzeum állandó kiállítását látták (a belépés a nemzeti ünnepre való tekintettel ingyenes volt). A jövőben mind az őszi, mind a tavaszi szorgalmi időszakban három-három ilyen múzeumlátogatásra szeretnénk sort keríteni.

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

oktatója és címe

BBV-200.393/EC

Mészáros Tamás: Latin nyelv 2.

BBV-200.452/EC

Ternovác Bálint: Levéltárak Szerbiában

BMVD-200.450/EC

Körmendi Tamás: Latin forrásszöveg-olvasás

BMVD-200.454/EC

Körmendi Tamás: Módszertani műhelyszeminárium

A műhely kérésére valamelyik tanszéken meghirdetett vagy EC-kódú egyetemi órák kódja

	oktatója és címe
BBN-TÖR11-111/EC	Körmendi Tamás: Történeti földrajz
BBN-TÖR-222/2/EC	Molnár Péter: Középkori egyetemes történelem 2.: Bevezetés a középkori nyugati történelem forrásaiba és szakirodalmába
BBN-TÖR-223/2/EC	Molnár Péter: Középkori egyetemes történelem 3.: Udvar és politika a középkor és a reneszánsz határán
BBN-TÖR-212/EC	Thoroczkay Gábor: Középkori magyar történelem 2.: Az Árpád-kor forrásai
BBN-TÖR-232/5/EC	Fazekas István: Koraújkori magyar történelem 2.: Koraújkori magyar történeti forrásgyakorlat
BBN-TÖR-233/2/EC	G. Etényi Nóra: Koraújkori magyar történelem 3.: A politikai reprezentáció eszközei és színterei a kora újkorban
OT-TÖR-242/EC	Novák Veronika: Koraújkori egyetemes történelem 3.: Egyház és vallás a 15–17. században

A műhely ösztöndíjsai

ösztöndíj fajtája

PhD-ösztöndíj

Köztársasági ösztöndíj

ELTE BTK Tudományos Ösztöndíja

Szent Imre-ösztöndíj

ösztöndíjas neve

Boda Attila

Ternovác Bálint

Czeti István

Szabó Gergely

Veres Kristóf

Varga Virág

Bodonyi Orsolya

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai rendezvényei

2016. február 26-án és 27-én tavalyi hasonló jellegű rendezvényünket folytatva megtartottuk Műhelyünk második saját tudományos ülésszakát. *Konferencia Clio műhelyében II.* c. rendezvényünkön az ösztöndíjjal külföldön tartózkodó Szabó Gergelyt és az éppen betegséggel küzdő Kósa-Grimm Kristófot leszámítva valamennyi kollégista műhelytag előadást tartott: a felsőbb évesek a folyamatban kutatásaikat mutatták be, az alsóbb évesek pedig érdeklődésüknek megfelelően választhattak témát (a konzulens kiválasztásában szükség esetén

segítséget nyújtottam nekik). A műhelykonferencia célja egyfelől az volt, hogy a tagok alaposabban is megismerhessék egymás tudományos érdeklődési körét, másfelől pedig hogy az első évfolyam számára az őszi félévben kötelezően előírt, BBN-TÖR11-151/EC, ill. OT-TÖR-151/EC kódjelű módszertani szemináriumon tanultakat szervesen kiegészítve gyakorlati oldalról is felkészüljenek a későbbi komolyabb konferenciárésztvételekre. Ennek érdekében a konferencia előtt valamennyi résztvevőtől kötött terjedelmű absztraktot kértünk: ezeket műhelyvezetőként jómagam, továbbá az ELTE BTK Történeti Intézetének oktatói véleményezték, majd észrevételeik alapján a szerzők javították és végleges formába öntötték; az angol nyelvű absztraktok nyelvi lektorálását Egyed Regina végezte. Mivel a műhelykonferencia elsődleges célja a fentiek szellemében a hallgatóink módszertani felkészítése volt, elsőéves tagjainknak engedélyeztem, hogy ugyanazzal az előadással pályázzanak a műhelykonferenciára és adott esetben az áprilisi Eötvös Konferenciára is: a műhelykonferenciát az elsőéves műhelytagok esetében ugyanis a collegiumi seregszemle lehetséges főpróbájának is szántam. A negyedéves és idősebb műhelytagok számára ellenben előírtam, hogy referátumukat angolul, németül vagy franciául tartsák: ezzel az volt a célom, hogy az idegen nyelvű előadás kényszerének sokak számára igencsak megterhelő élménye lehetőleg ne egy komoly nemzetközi konferencián, hanem a műhely barátságosabb környezetében érje első alkalommal a tudományos pályájuk kezdetén álló idősebb műhelytagokat, akik közül csupán egy hallgató nem tudta vállalni az idegen nyelvű referátum megtartását (tőle a félév végén írásban kértem be munkája tanulmány formátumúra szerkesztett angol nyelvű változatát). A kétnapos konferencián Horváth László igazgató közszöntője és Horn Ildikó tanszékvezető egyetemi docens (ELTE BTK Középkori és Korai Magyar Történeti Tanszék) *Bethlen Gábor korának elitje az Erdélyi Fejedelemségben* című plenáris előadását követően hat szekcióban összesen 19 magyar nyelvű előadás mellett négy angol és egy német nyelvű munkát is hallhattunk (a németül elhangzó referátumot önkéntesen vállalt nehezítésként a még csupán másodéves Mónok Eszter tartotta); a második nap zárásaként pedig Borsodi Csaba tanszékvezető egyetemi docens (ELTE BTK Történelem Segédtudományai Tanszék), egyetemünk Történeti Intézetének igazgatója és a Bölcsészettudományi Kar általános dékánhelyettese mutatta be műhelyünk decemberben megjelent, *Opuscula historica I.* c. tanulmánykötetét. A konferencia az egykori és jelenlegi kollégisták, valamint az egyetem oktatói és hallgatói közül is vonzott érdeklődőket. A műhelykonferencia szervezését – a szekciónökök és a plenáris előadó felkérését leszámítva – teljes egészében a kollégista

műhelytagok végezték: gondoskodtak a pályázati források előteremtéséről, a plakátok és szóróanyagok nyomtatásáról és kihelyezéséről, valamint a kávészünetekben a vendéglátásról. A tudományos ülésszak eredményes lebonyolítása nem kis mértékben Varga Virágnak és Szabó Gergelynek, a két főszervezőnek köszönhető, akik az őszi félév közepétől dolgoztak az előkészületeken, és akik közül Virág a konferencia két napja alatt ösztöndíjjal külföldön tartózkodó szervezőtársa távollétében is gördülékenyen koordinálta az eseményt. A műhelykonferencia költségeinek biztosításához az ELTE BTK HÖK és a collegiumi Választmány is hozzájárult. Akárcsak tavaly, a konferencia plakátját ezúttal is Utcai Dávid képzőművész tervezte.

A félév során három tudományos előadást szerveztünk a 2014 tavaszán útjára indított *Előadások a Történezműhelyben* sorozat keretein belül (az előadások helyszíne minden esetben a Collegium Nagyklubja volt):

1. 2016. április 4., 18:00 — Katona Csaba (MTA BTK TTI): A magyar „beau monde”. Fürdővendégek a 19. századi Balatonfüreden;
2. 2016. április 25., 18:00 — Varga Zsuzsanna (ELTE BTK): Hogyan lehet megújítani egy unalmasnak gondolt diszciplínát? Agártörténet újragondolva
3. 2016. május 2., 18:00 — Mordovin Maxim (ELTE BTK): Takarítás egy piactéren. A pápai Fő tér feltárásának gazdaságtörténeti vonatkozásai

Az előadások nyilvános formában zajlottak, és mind a Collegiumból, mind az egyetemről vonzottak érdeklődőket. Katona Csaba előadásáról a Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának honlapja is fényképes tudósítást közölt, benne Imre Júlia másodéves műhelytagunknak az előadásról írott recenziójával: <https://tti.btk.mta.hu/esemenyek/eloadas-vitauales/2207-katona-csaba-eloadasa-az-eotvos-collegium-tortenesz-muhelyeben.html>

A műhely évfolyamainak vagy hallgató (szak)csoportjainak jellemzése

Elsős évfolyamunk hat tagjának tanulmányi teljesítménye többnyire megfelelő volt: a collegisták számára előírt tanulmányi átlagot egy hallgató kivételével valamennyien teljesítették, sőt ketten közülük jeles rendűként, egy hallatónk pedig kitűnő rendűként végezte a félévet. Legifjabb műhelytagjaink összesen

hat előadást tartottak tudományos konferenciákon a félév során, közülük ki kell emelni Rácz Balázst, aki fiatal kora ellenére a XVII. Eötvös Konferencia történeti szekciójának mezőnyébe is bekerült az absztraktok bírálata alapján.

1. Anga-Kakszi Zsolt: *Devotio Decii*: a köztársaságkori háború a szakrális szférában. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
2. Egyed Regina: *Az ezerarcú Livia*: Livia-ábrázolások a forrásokban. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
3. Kádár Ilona: A Magyar Nemzeti Múzeum „küludvarának” kialakulása és közéletben betöltött szerepe. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 27.)
4. Pap László: Magyar emigráció az Egyesült Államokba az 1848/49-es forradalom és szabadságharc után. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 27.)
5. Rácz Balázs: Gazdasági és társadalmi változások a huszti váruradalomhoz tartozó falvakban a XVII. század második felében. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.) és a XVII. Eötvös Konferencián (2016. április 24.)
6. Végh Márton: Homéros és Spárta. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)

Másodéves műhelytagjaink tanulmányi teljesítménye jónak mondható a félév során: tizenegyük közül csupán egy hallgató nem tudta teljesíteni a kötelezően előírt átlagot, nyolcan ellenben jeles eredménnyel végezték a félévet. Népés második évfolyamunk tagjainak szakmai munkája az életkoruknak megfelelő: valamennyien önálló alapkutatással szerepeltek februári műhelykonferenciánkon, négyen pedig az idei Eötvös-konferencián is előadtak (ez utóbbin tartott referátumaik szerkesztett és jegyzetelt változata műhelyünk *Opuscula historica II. c.* előkészületben lévő kiadványában fog napvilágot látni, várhatóan 2016 őszén):

1. Bodonyi Orsolya: A paraszti társadalom mint a kommunista rendszer áldozata Magyarországon. A kortárs kulákkutatás eredményeinek összegzése. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
2. Csurgai Anna: A murányi szövetséglevél (1666) történeti előzményei és koncepciója. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 26.)
3. Erdős András: Kispest nagyközség tanácsdirektóriumának működése. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
4. Erdős András: „Te sötétben bujkáló, rémhírterjesztő ellenforradalmár reszkess!” Politikai bűncselekmények a Tanácsköztársaság idején. Előadás a XVII. Eötvös Konferencián (Budapest, 2016. április 24.)
5. Halász Tibor: A magyar bencések tevékenysége Brazíliában. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
6. Imre Júlia: „Multikulti” egy 19. századi magyar fürdővárosban, avagy Balatonfüred mint a társadalmi egyenjogúság egy lehetséges demonstrátora? Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
7. Mónok Eszter: „Als sei es eine seichte, willenlose Herde von Mitläufern”: Die Weiße Rose gegen die gleichgeschaltete deutsche Gesellschaft und das NS-Regime. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
8. Pusztai Ferenc: A nyitrai református egyházközség első két évtizede. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
9. Somogyi Dániel: A Német Demokratikus Köztársaság és a Magyar Népköztársaság kapcsolatai 1949–1956. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.)
10. Somogyi Dániel: Az 1950. júniusi keletnémet magyar egyezmények. Előadás a XVII. Eötvös Konferencián (Budapest, 2016. április 24.)
11. Taschek Zoltán: Bethlen István belpolitikai témájú írásai a sajtóban 1935–1939 között. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülészakán* (Budapest, 2016. február 27.) és a XVII. Eötvös Konferencián (2016. április 24.)

12. Ternovác Adél: Feliratok Pannonia I. századi történetéhez. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
13. Varga Virág: A szlavóniai bánság az Árpád- és az Anjou-korban: historiográfiai áttekintés. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
14. Varga Virág: Gutkeled nembeli István fia Joachim pályaképe. Előadás a XVII. Eötvös Konferencián (Budapest, 2016. április 24.)

Műhelyünk felsőbb éves tagjainak tanulmányi eredménye stabil: hatuk közül hárman jeles rendűként zárták a félévet, Bachusz Dóra, Faragó Dávid és Veres Kristóf pedig kitűnő eredménnyel. A júniusi államvizsga-időszakban Bachusz Dóra a történelem alapszakon és annak levéltár szakirányán BA-szintű oklevelet szerzett, és felvételizett a levéltár mesterszak középkori és koraújkori szakirányára. Czeti István a történelem mesterszak ókortörténeti szakirányán MA-szintű diplomát szerzett, és jelentkezett az ELTE Történelemtudományi Doktori Iskolájának Ókortörténeti Programjára. Veres Kristóf a levéltár mesterszak középkori és koraújkori szakirányán ugyancsak MA-szintű diplomát szerzett, és jelentkezett az ELTE TDI Történelem Segédtudományai Programjára. Felvételi vizsgájuk eredményessége esetén mindhárman a Collegium és műhelyünk tagjai maradnak. Felsőbb éves műhelytagjaink szakmai teljesítménye az életkoruknak megfelelő, a következő történeti témájú előadásokkal szerepeltek tudományos konferenciákon a félév során:

1. Bachusz Dóra: Az Árpád-kori bírósági szervezet historiográfiája. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
2. Czeti István: The role of the vis imaginationum in the ancient and medieval medical and exegetical literature from Galen to Maimonides. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
3. Faragó Dávid: I. Miksa király útja a koronázásig (1563). Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
4. Faragó Dávid: Öröklés vagy választás? I. Habsburg Miksa koronázását megelőző tárgyalások (1561–1563). Előadás a XVII. Eötvös Konferencián (Budapest, 2016. április 24.)

5. Kósa-Grimm Kristóf: Károlyi Mihály megfigyelése és a lejáratására tett kísérletek a külföldi közvélemény előtt (1921–1926). Előadás a XVII. Eötvös Konferencián (Budapest, 2016. április 24.)
6. Kósa-Grimm Kristóf: Az 1933. évi szovjet-román megnemtámadadási szerződés háttere a magyar diplomácia szemszögéből. Előadás a Paletta II. új- és jelenkortörténeti tudományos diákkonferencián (Budapest, 2016. április 27.)
7. Veres Kristóf: The possible influence of the royal chancellery on the seals of the chapters from Bela III to Andrew II. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)

Boda Attila és Ternovác Bálint seniorok teljesítményéről ld. a seniori beszámolókat. A félév során tartott előadásaik, ill. publikációik:

Konferencia-előadások:

1. Boda Attila: The Status of the Hungarian Oppida in the 18th Century, Focusing on the North-Eastern Region of the Country. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
2. Ternovác Bálint: The Banate of Macho in the 13–14th century. Előadás az EC Történész műhely *Konferencia Clio műhelyében II. c. ülés*szakán (Budapest, 2016. február 26.)
3. Ternovác Bálint: Magyar egyházi terjeszkedés délvidéki bánságokban a 13–14. században. Előadás az ELTE TDI Középkori és Koraújkori Egyetemes Történeti, Középkori Magyar Történeti és Történelem Segédtudományai doktori programjai által *Középkorral foglalkozó doktoranduszok konferenciája c. ülés*szakán. (Budapest, 2016. május 20.)

Tanulmányok:

Ternovác Bálint: A boszniai latin püspökség története 1344-ig. In: *Micae Mediaevales V. Fiatal történészek dolgozatai a középkori Magyarországról és Európáról.* Szerk. Fábíán Laura – Gál Judit – Haraszi Szabó Péter – Uhrin Dorottya. Bp., 2016. 215–228.

Kötetszerkesztések:

Ingenia Hungarica II. Tanulmányok a II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásaiból. Szerk. Ternovác Bálint. Budapest, 2016.

Másodéves és idősebb műhelytagaink továbbra is aktívan részt vesznek szakmai és közösségi programjaink előkészítésében és szervezésében. Kiemelendő Varga Virágnak a februári műhelykonferencia körüli alapos szervezői munkája, Veres Kristófnak a pályázati tevékenységünket koordináló tevékenysége, ill. Somogyi Dánielnek és Ternovác Bálintnak a félév végi vajdasági kirándulás szervezése és előkészületei körüli sok fáradozása. Az előző félévhez hasonlóan idén is igen hálásak vagyunk Czeti István kollégánknak, aki a félév során ezúttal is heti rendszerességgel tartott latin korrepetálást a műhely másod- és harmadéves tagjainak.

A műhely által benyújtott vagy jegyzett pályázatok

Az elmúlt félévben műhelyünk hat alkalommal nyújtott be pályázatot, ezek közül öt bizonyult sikeresnek, és összesen 939.336 forint támogatást nyertünk a műhely szakmai programjainak költségeire (pályázati tevékenységünket Veres Kristóf negyedéves műhelytagunk koordinálta):

1. ELTE BTK HÖK Kulturális és Sport Pályázatának 2016. márciusi kiírása: 30.000 forintot nyertünk el budapesti múzeumlátogatásaink belépődíjának fedezésére (a pályázatot a műhely nevében Erdős András és Somogyi Dániel nyújtotta be);
2. ELTE BTK HÖK Tudományszervezési Pályázatának 2016. márciusi kiírása: 20.000 forintot nyertünk el a február 26–27-i műhelykonferencia költségeinek utófinanszírozására (a pályázatot a műhely nevében Kósa-Grimm Kristóf és Veres Kristóf nyújtotta be);
3. ELTE BTK HÖK Tudományszervezési Pályázatának 2016. márciusi kiírása: 100.000 forintot nyertünk el műhelyünk *Opuscula historica II.* címmel készülő tanulmánykötetének megjelentetési költségeire (a pályázatot a műhely nevében Kósa-Grimm Kristóf és Veres Kristóf nyújtotta be);
4. ELTE BTK HÖK Tudományszervezési Pályázatának 2016. áprilisi kiírása: 30.000 forintot nyertünk el *Opuscula historica II.* címmel készülő

- tanulmánykötetünk költségeinek az előző pályázat után fennmaradó részére (a pályázatot a műhely nevében Kósa-Grimm Kristóf és Veres Kristóf nyújtotta be);
5. ELTE BTK HÖK Tudományszervezési Pályázatának 2016. májusi kiírása: sikertelenül pályáztunk *Opuscula historica II.* címmel készülő tanulmánykötetünk költségeinek az előző pályázatok után fennmaradó részére (a pályázatot a műhely nevében Kósa-Grimm Kristóf és Veres Kristóf nyújtotta be);
 6. ELTE Rektori Kulturális Pályázatának 2016. tavaszi kiírása: 759.336 forintot nyertünk el májusi és júniusi vajdasági műhelykirándulásunk költségeinek (útiköltség, szállás, belépőjegyek) fedezésére.

Közösségi munka, rendezvények

2016. május 31 és június 4. között bérelt kisbusszal ötnapos tanulmányi kirándulást tettünk a Vajdaságban és a Bánság szerbiai részén: az egyébként kiválóan sikerült utazáson sajnos csak tíz műhelytag vett részt. Az első napon Szabadkán jártunk: először is felkerestük a helyi levéltárat (Istorijski arhiv Subotica), ahol Sztevan Mačković igazgató fogadott minket, majd Halász Tibor és Mészáros Zoltán levéltáros kollégák tartottak raktárlátogatással egybekötött előadást számunkra a levéltár tevékenységéről, végül pedig kiadványokat cseréltünk velük; ezt követően belvárosi városnéző sétánk mellett a szabadkai városházát és zsinagógát tekintettük meg alaposabban. Utazásunk első éjszakáját Utcai Róbert plébános lekötelező szívességének köszönhetően személyes vendégeiként a csantavéri plébánián tölthettük: házigazdánk kedves és figyelmes vendéglátása valamennyiünk számára igen emlékezetes élmény, igen hálásak vagyunk érte. Vajdasági kirándulásunk második napján előbb az araci pusztatemplomot kerestük fel, amelynek megtekintését követően a közelben Somogyi Dániel irányítása mellett bográcsgulyást főztünk ebédre; innen pedig Nagybecskerekre buszoztunk, és rövid városnéző sétát tettünk Torontál vármegye egykori székhelyén. A harmadik napon Újvidéken jártunk: először is megint csak kiadványcserével egybekötött látogatást tettünk előbb a Matica Srbskában és annak történeti szempontból is kiemelkedő jelentőségű könyvtárában, ahol Heinermann Péter könyvtáros, majd a Vajdasági Levéltárban (Arhiva Vojvodine), ahol pedig Mezei Zsuzsanna levéltáros kolléga kísért minket. Látogatásunkról a Matica Srbskában az intézet közösségi oldalán is fényképes tudósítást közöltek. Újvidéken ezt követően szintén városnéző sé-

tát tettünk, majd átsétáltunk a Duna túlsópartján álló péterváradra várba, végül busszal Rednekre utaztunk, és rövid gyalogtúrát tettünk a falu fölötti hegyen álló várromhoz. A napot borkóstolás zárta Horváth László temerini borbíró pincészetében. A negyedik napon Belgrádban és Szendrőn jártunk: a szerb fővárosban a nándorfehérvári várat és az épülő ortodox székesegyházat néztük meg, az utóbbi helyen pedig az egykor Brankovics György szerb despota székhelyéül szolgáló hatalmas erődítményt; temerini szállásunkra visszafelé utazva rövid időre megálltunk Titelen is a Duna és a Tisza összefolyásánál. Kirándulásunk ötödik, utolsó napján útban hazafelé Bácsott felkerestük a ferences templomot és a kalocsai érsekek egykori várát, Zomborban pedig ugyancsak városnéző sétát tettünk. Az öt napos vajdasági és bánági tanulmányi kirándulás műhelyünk tartalmi szempontból legsikerültebb közösségi programja volt az utóbbi években: megtervezését és a szervezési feladatokat teljes egészében Ternovác Bálint kollégánk vállalta magára, a pénzügyi teendőknél a pályázati ügyintézésen is túlmutató feladatait pedig Veres Kristóf segítségével Erdős András és Somogyi Dániel végezte. A költségeket (a buszbérletet, a temerini szállást és a belépőket) teljes egészében pályázati forrásból fedeztük.

Műhelyünk számára az ősszel kialakított elképzelésnek megfelelően havi rendszerességgel látogatást szervezünk valamelyik jelentős budapesti múzeum állandó vagy ideiglenes kiállításának megtekintésére: ezeket a látogatásokat teljes egészében Somogyi Dániel és Taschek Zoltán szervezi. A mögöttünk álló félévben összesen három alkalommal került ilyenre sor: 2016. február 12-én a Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállításának római kori és középkori részeit, március 19-én a Várkert Bazár *Új világ született — európai testvérháború 1914–1918 c.* kiállítását, április 9-én pedig a Néprajzi Múzeum állandó kiállítását nézték meg az érdeklődő műhelytagok.

Cathedra Magistrorum

2015/2016. II. félév

FÉLÉVES MŰHELYVEZETŐI JELENTÉS

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BBV-200.341/EC

oktatója és címe

Feldné dr. Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum – tanár-kutatás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A Cathedra Magistrorum (CM) koncepciójának megfelelően a 2015/2016-os tanév őszi félévi munkájának középpontjában az egyéni kutatómunka és a CM-tagok saját publikációinak készítése állt. A CM-tagok tavaszi OTDK-n elért sikeres eredményei után már az őszi félévben megkezdődött a következő tudományos konferencia előkészítése, a kutatási témák megbeszélése és a szakirodalom feltárása. Ezen kívül számos műhelymunkára és egyéni konzultációra került sor a félév során. Megkezdődött továbbá a CM saját sorozata (CM-Beiträge zur Lehrerforschung. Lehrer-Denken. Lehrer-Wissen) harmadik kötetének (Grammatik), ill. az abban megjelenő publikációknak az előkészítése.

A Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV) együttműködve a CM tagjai több alkalommal vettek részt a Forum junger Deutschlehrer elnevezésű rendezvényen, amelynek célja, hogy a fiatal tanárok és a német-tanár-szakos hallgatók egy szakmai program keretében megismerjék a szak új kutatási irányait, valamint releváns kérdésfelvetéseit. Ebben a félévben három alkalommal került sor a rendezvényre különböző helyszíneken (ELTE Trefort Ágoston Gyakorló Gimnázium Budapest, Pécsi Tudományegyetem).

Ezen alkalmak során a résztvevők bepillantást nyerhettek különböző profilú iskolák tanítási gyakorlatába és megismerhették az ott tanító tanárok saját szakmai identitásuk fejlődését, és annak reflektálását. A budapesti rendezvények középpontjában ezúttal a leendő tanárok módszertani eszköztárának bővítése, valamint a receptív készségek fejlődése és fejlesztése állt. A Pécsre látogató hallgatók pedig a különböző tanítási formákkal ismerkedhettek meg és oszthatták meg egymással és az ott tanító gyakorló kollégákkal a tapasztalataikat. (Az egyes rendezvények részletes programját lásd: www.udaf.hu)

Ezen túl az UDV őszi szakmai konferenciáján, 2015. november 14-én is részt vettek a CM tagjai. A „Lesen” témájú konferencián a német mint idegen nyelv szak kiemelkedő külföldi és hazai képviselőinek előadásait lehetett meghallgatni, és az azt követő műhelymunkákon aktívan részt venni. A CM tagjai mind előadóként, mind résztvevőként jelen voltak a konferencián. (http://udaf.hu/fachprogr_2015.php). Különös jelentőséggel bírt ez az esemény, mert a hallgatóknak és kollégáknak lehetőségük volt a Finn Némettanárok Egyesületének képviselőinek beszámolóját meghallgatni, valamint szakmai beszélgetést folytatni velük.

A félév munkája az Eötvös Collegium által szervezett Tehetségtáborban való részvétellel zárult 2016. január 29-én, amelyen a CM alapítója és szakmai vezetője, Feldné dr. Knapp Ilona és három állandó tagja, Jakus Enikő, Perge Gabriella és Taczman Andrea „Cathedra Magistrorum - Tudós-tanár képzés az Eötvös Collegiumban” címmel tartottak előadást. Az előadásokon a tanári hivatásról, a személyes tapasztalatokról, a tanári szakmai profil kialakulásáról és fejlődéséről, valamint a CM megalapításáról és munkájáról beszéltek a meghívott középiskolai tanulóknak, a leendő collegistáknak.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoportjainak jellemzése:

A CM tagjai az egész félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagy érdeklődést mutatva a tanári pálya, és a tanársággal kapcsolatos tudományos munka, ill. kutatás iránt. Magas színvonalú kutatómunkát végeztek, és sokan közülük publikációkat készítettek, és további tanulmányokon dolgoznak. A félév során megmutatkozott a tagok mintaértékű elköteleződése és elhivatottsága a tanári pálya iránt.

2015/16. II. félév

I. TANULMÁNYI ADATOK

A műhely által meghirdetett vagy befogadott collegiumi szemináriumok

kódja

BMVD-200.418/EC

oktatója és címe

Feldné dr. Knapp Ilona: Cathedra Magistrorum - tanárkutatás

II. COLLEGIUMI MUNKA

A műhely szakmai tevékenysége

A Cathedra Magistrorum (CM) 2015/2016-os tanév tavaszi félévének munkája a 2016. február 29. és március 2. között az Eötvös Collegiumban megrendezésre kerülő projekttel vette kezdetét. Az első napon elsőként a CM-tagok szakmai munkamegbeszélésre, ill. a tanárkutatás legújabb projektjeinek megbeszélésére került sor. Ezt követte a Bécsi Egyetem meghívott oktatójának, Dr. Hannes Schweigernek a plenáris előadása, majd a résztvevők bevonásával az ahhoz kapcsolódó workshopja. A projekt témája ezúttal *Az irodalmi szövegek szerepe az idegennyelv-oktatásban* volt. Hannes Schweiger inputelőadásában „*Literarische Texte als Gegenstand sprach- und kulturbezogenen Lernens. Konzepte und Methoden*” az irodalmi szövegek idegennyelv-oktatásban betöltött szerepének elméleti hátterébe adott betekintést. Az előadó arra helyezte a hangsúlyt, hogy megmutassa, hogy az irodalmi szövegek hogyan járulhatnak hozzá a nyelvi tudatosság fejlesztéséhez, valamint a kultúraalapú tanulási folyamatok alakításához. Ezt követően a workshopban („*Kulturreflexives Lernen mit Literatur: Beispiele für die Praxis*”) konkrét gyakorlati példákat dolgozott fel a részt vevő CM-hallgatók aktív bevonásával, amelyek példát szolgáltattak arra, hogyan lehet az irodalommal az idegennyelv-oktatásban cselekvőközpontúan és kritikusan dolgozni és a szövegek kiválasztásához, valamint azok bevetéséhez milyen tanári tudás szükséges.

A projekt keretében tárgyalt téma azért volt a résztvevők számára különösen releváns, mert egyrészt elméleti bevezetőt kaptak a témába, másrészt a saját tanítási gyakorlatuk számára is konkrét példákkal ismerkedhettek meg. A rendezvény ezáltal hozzájárulhatott a leendő és a már gyakorló tanárok, ill. doktoranduszok szakmai önértelmezésének és tanári professzionalitásuknak a fejlődéséhez. Az irodalmi szövegekkel való munka, és ezáltal a tolerancia és

az empátia iránti érzékenyítés a tanárok számára elengedhetetlenül fontos. Az előadás és a workshop keretében közvetített szemlélet pedig lehetővé tette a saját tanári tudás és a gondolkodásmód formálódását és gazdagodását. A CM hallgatókat ez a téma egyértelműen megszólította, nagy érdeklődést mutattak a téma iránt, amelyből mind szakmailag, mind emberileg sokat profitálhattak. A CM-projekt két nagy egységből állt, a második egységre a következő két napon került sor. Az első nap programja (Hannes Schweiger előadása és workshopja) elérhető volt minden érdeklődő számára. A másik két napon a CM-kutatócsoport munkatalálkozói zárt körben zajlottak. Ezen a két napon bemutatták egyrészt a CM tagjai a folyamatban lévő kutatási projektjeiket, másrészt leendő kutatások koncepcióit dolgozták ki.

Ezen a ponton említendő a CM-tagok előkészülete a 2017-es OTDK-ra. A korábbi évekhez hasonlóan idén is több hallgató kezdte el felkészülését és szakdidaktikai kutatását, amelyet az OTDK-dolgozatában benyújtani kíván a tudományos konferenciára. A hallgatók témavezetője Feldné Dr. Knapp Ilona, a Cathedra Magistrorum alapítója és szakmai vezetője.

A tudományos munkával, ill. a kutatással és publikálással kapcsolatosan említendő a CM sorozatának (*CM Lehrerforschung. Lehrer-Denken und Lehrer-Wissen*) harmadik kötete „*Grammatik im DaF-Unterricht*” címmel, amely jelenleg előkészületben van. A szak neves külföldi és hazai képviselőinek írásán túl a hagyományokhoz híven a CM tagjai is készítik publikációikat a kötetbe.

A Cathedra Magistrorum Tanárákadémia szorosan együttműködik a Német Nyelvtanárok Magyarországi Egyesületével (UDV). A CM-tagok rendszeres résztvevői és előadói az UDV szakmai rendezvényeinek. Ebben a félévben az UDV tavaszi szakmai konferenciájára 2016. április 16-án került sor a mérések és vizsgák témakörében. A CM tagjai mint leendő tanárok megismerhették a különböző vizsgarendszerek felépítését, azok kihívásait, illetve betekintést nyertek abba, hogy a felkészítéshez milyen tanári tudás szükséges.

A résztvevő CM tagok szakmailag mind a plenáris előadásokból, mind a műhelymunkákból nagyon sokat tudtak profitálni, és számos ösztönző gondolatot vihettek magukkal a mindennapi gyakorlat és az egyéni kutatások szempontjából egyaránt.

A szakmai konferencián túl az Egyesület évente több alkalommal rendez fórumot (*Forum junger Deutschlehrer*) a fiatal tanárai számára. Ezeken a fórumokon

a CM tagjai is részt vettek minden alkalommal ebben a félévben is. A fórumok helyszínéül különböző iskolák szolgálnak, ahol a jelenlévők megismerhetik a tanári munka komplexitását és a tanári feladatköröket.

A CM doktorandusz tagjai publikációkat készítettek az UDV által készülő kötetbe, amely az Egyesület által 2015-ben szervezett nagyszabású regionális konferenciához kapcsolódik. A publikációikban kutatási projektjeik bemutatására kerül sor.

A CM munkája ebben a félévben a már hagyománnyá vált iskolalátogatással zárult a Budapesti Osztrák-Magyar Európaiskolában. A Tanárakadémia tagjai 2016. április 15-én egy szervezett látogatáson vettek részt az Európaiskolában, ahol különböző évfolyamok nyelvóráit és szaktárgyi óráit figyelhették meg. Majd tapasztalataikat egy, az órákat tartó tanárokkal folytatott megbeszélésen reflektálták és összegezték. Az itt szerzett tapasztalatok a CM hallgatók szakmai önértékelésének integrált részévé válhatnak, valamint nagymértékben hozzájárulhatnak a saját tanítási gyakorlatuk magas szintű műveléséhez.

A műhely évfolyamainak vagy hallgatói (szak)csoporthajnak jellemzése:

A CM tagjai az egész félév során kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, nagyfokú érdeklődést és lelkesedést mutatva a tanári pálya és a tudományos munka, ill. a kutatás iránt. Magas színvonalú kutatómunkát végeztek, és sokan közülük folyamatosan publikációkon dolgoznak, valamint aktívan és nagy lelkesedéssel készülnek a 2017-es OTDK-ra is. A CM munkájában jelenleg nemcsak a tanári mesterszakos hallgatók és doktoranduszok vesznek részt, hanem az osztatlan tanári szakos hallgatók is. A CM rendszeres munkatalálkozói és szakmai beszélgetései lehetőséget nyújtanak nekik egymás és egymás munkáinak megismerésére, valamint tapasztalatcserére.

Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár

2016. tavasz–nyár

A könyvtár az előző félévhez hasonló rendszerben működött továbbra is. Kovács Györgyi és Kocsis Teréz hallgatói munkaszerződéssel alkalmazott könyvtárosok munkáját Hári Kata, Orova Blanka, Palkó Réka és Pinezits Regina collegista önkéntesek segítették. Részvételük az esti ügyeletben lehetővé tette, hogy a könyvtár hétköznaponként egészen éjjelig a collegisták rendelkezésére álljon.

Tavasszal az érintett műhelyek tagságának részvételével sor került a természettudományos gyűjtemény átköltöztetésére a felújított természettudományos műhelybe (018-as terem). A dokumentumok így még hatékonyabban segíthetik az oktatást, hiszen a műhelytagok számára bármikor elérhetők helyben használatra, kölcsönzésük viszont továbbra is csak a könyvtár nyitvatartási idejében, könyvtárosi adminisztrációval lehetséges.

A könyvtár a Nemzeti Kulturális Alap jóvoltából 15 vegyes témájú kötettel gyarapodott a félév során, ezen kívül a Collegium saját kiadványaival, illetve dr. Fűzfa Balázs ajándék könyveivel bővült az állomány.

Aszalós Károly, az EKSZ formai feldolgozás almunkabizottságának vezetője áprilisban újabb konzultációt tartott a könyvtárosok számára. Útmutatásával megtörtént a korábbi években (részben még a korábbi könyvtárosok által) tévesen vagy hiányosan tárgyszavazott dokumentumok rekordjainak javítása.

A félévben tovább folytatódott a Kovács Györgyi szervezte könyvklub. Az első alkalomra a Tehetség tábor alatt került sor, a táborozó középiskolások közül többen lelkesen részt vettek a young adult irodalomról szóló beszélgetésen.

A Collegium igazgatójának megbízásából Széles Ágnes, az Egyetemi Könyvtár könyvtárosa nyáron megkezdte a Collegium folyóiratállományának leltározását. A kollégánő a nyári szünet folyamán is ügyeletet biztosított a könyvtárban.

2016. ősz–tél

2016 szeptemberétől jelentős változások következtek be a könyvtár működésében. Kovács Györgyi és Kocsis Teréz munkaszerződése júniusban lejárt, a státust ettől fogva Szabó Edit Zsuzsanna segédkönyvtáros tölti be. Munkáját Kocsis Teréz önkéntesként segítette tovább, rajta kívül az esti ügyeletben Bozóki Tamás, Gula Miklós, Kecskés Boglárka, Pinezits Regina és Szabó Csanád collegisták vettek részt.

Az ELTE Tanárképző Intézetének beköltözése a Ménesi úti épületbe különböző belső átalakításokkal és teremcserékkel járt. Ennek során az eddig olvasóteremként szolgáló 019-es teremből „Mediterrán Műhely” (francia, olasz, spanyol műhelyek közös műhelyszobája) lett, az olvasóterem funkcióját pedig az eddigi „kisolvasó”, a 022-es terem vette át.

A gólyahéten rövid könyvtárbemutatót tartottunk az elsőéveseknek, a Mednyánszky és Eötvös Könyvtárak ismertetése mellett szó esett a legfontosabb budapesti közgyűjteményekről is. A diákok láthatóan érdekesnek, hasznosnak találták az előadást.

Az ELTE könyvtári hálózata novemberben az Aleph integrált könyvtári rendszer legújabb, 21-es verziójára váltott. Könyvtárunkban technikai okok miatt az átállás csak némi késéssel valósult meg, ez a feldolgozó munkák átmeneti szüneteltetésével járt. Az év végén beérkezett ajándék könyvek állományba vételére így csak az új évben kerülhetett sor, ezért már az azévi gyarapodási statisztikához számítanak. A 2016-os évben az állomány tehát összesen 48 dokumentummal bővült.

Széles Ágnes, az Egyetemi Könyvtár könyvtárosa a félév során folytatta a folyóiratállomány leltározását, mely 2017. február elejére fejeződött be véglegesen.

Kocsis Teréz könyvtár szakos szakdolgozatához a könyvtár történetének eddig kevésbé vizsgált szakaszait kutatta a Collegium, illetve az ELTE levéltári anyaga segítségével. Az állomány kialakulásával és az 1970–80-as évekbeli státusával kapcsolatban több, eddig tisztázatlan vagy figyelmen kívül hagyott kérdésre sikerült választ találni.

Nyelvtanulás

**A 2015/16-os tanév őszi félévének rendszeres
francia, olasz, német, angol és latin nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban**

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Francia 1/a – Kalmár Anikó: Francia nyelv kezdőknek (A1)
Francia 1/b – Egedi-Kovács Emese: Francia nyelv kezdőknek (A1)
Francia 3 – Ulrick Moreau: Francia nyelv félközépfeladókknak (B1)
Francia 5 – Ulrick Moreau: Francia nyelv haladóknak (C1)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

- Kalmár Anikó: Francia szókincsfejlesztés 1.
Kalmár Anikó: Francia szókincsfejlesztés 2.
Ulrick Moreau: Francia nyelv és civilizáció

II. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Olasz 1 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (A1)
Olasz 3 – Ludmann Ágnes, Balga Nóra: Olasz nyelv félközépfeladókknak
(A2)
Olasz 5 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv
középfeladókknak (B1)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

- Olasz 8 – Marica Ritucci: Olasz nyelvi gyakorlatok (B2/C1)

III. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Német 1 – Sós Gabriella: Német nyelv kezdőknek (A1)
Német 3 – Miskei Réka: Német nyelv újrakezdőknek (A2)

Német 5 – Mónok Eszter, Galac Ádám: Német nyelv félközéphaladóknak (B1)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Német 7 – Sára Balázs: Német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

Német 8 – Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok (C1–C2)

IV. Angol nyelv

Angol 7 – Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi: Angol középhaladó (B2)

Angol 8 – Sántháné Gedeon Mária: Angol haladó (C1)

Angol 9 – Fejérvári Boldizsár: Tudományos nyelvhasználat (C1)

V. Latin nyelv

Latin 1. – Horváth László: Latin nyelv Eötvös-collegistáknak

Latin 1/a – Mészáros Tamás: Latin nyelv 1. történezhallgatóknak

Latin 1/b – Egedi-Kovács Emese: Latin nyelv 1. romanistáknak

**A 2015/16-os tanév őszi félévének
francia, olasz, német, angol és latin nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban
(összesítő a kurzusvezetők beszámolóí alapján)**

**I. Francia nyelvi kurzusok
(3 oktató, 4 csoport, 55 fő)**

Rendszeres felmenő képzés

Francia 1/a

A1 • hétfő 16.00–17.30 és péntek 11.30–13.00 • Kurzusvezető: Kalmár Anikó

Tananyag: Josiane Labascoule–Christian Lause–Corinne Royer: *Rond-Point 1, Méthode de français basée sur l'apprentissage par les tâches*. 1–6. fejezet (+hanganyag)

Témakörök:

1. Bemutatkozás. A francia nyelv a világban (abc – betűzés - határozott és határozatlan névelők - számok 12-ig - létige ragozása); 2. A család (*avoir* ige ragozása – tagadás – elöljárószók (*à, de, avec, à côté de*) – melléknevek - számok 69-ig - *er* végű igék - birtokos névmás – rokonsági fok kifejezése); 3. Utazás, vakáció (*il y a - faire* ige ragozása – személyes névmás hangsúlyos alakja – anyagnévelő – közlekedési eszközök – elöljárószók: *près de, sur, dans, en*); 4. Egészséges életmód (*devoir* ige ragozása – felszólító mód – mennyiséget kifejező határozószók: *peu, beaucoup, trop* – személytelen szerkezetek: *il faut..., il est nécessaire...* – visszaható igék); 5. Szakmák (múlt idő [*passé composé*] – *savoir, connaître* ige ragozása); 6. Vásárlás (számok 70-∞ – dátum kifejezése – általános alany – mutató névmás – személyes névmás részes esete – *avoir besoin de* használata). Az adott téma szókinsét minden esetben kiegészítettük, bővítettük.

A félévi munka értékelése:

Oktatóként nem titkolt célom az volt, hogy a nyelvóra menetét ne elsősorban a tankönyv témakörei, nyelvtani fejezetei, hanem sokkal inkább a csoport hallgatóinak nyelvi képességei határozzák meg. Mindvégig szem előtt tartottam azt a tényt, hogy rutinos nyelvtanulókkal van dolgom, akik legalább egy nyelvvizsgával rendelkeznek. Így az egyes nyelvtani témakörök többnyire jóval azelőtt tárgyalásra kerültek, mint ahogy a tankönyvben megjelentek. A félév utolsó két leckéjében gyakorlatilag nem volt olyan nyelvtani elem, amivel a hallgatók korábban ne ismerkedtek volna meg. Ez nemcsak pozitív visszajelzés volt számukra, hanem lendületet adott a további nyelvtanuláshoz.

A módszer természetéből fakadóan, rendszeresen előkerültek más nyelvekből (latin, angol, német, olasz, alkalmanként orosz) vett példák, hasonlatok, melyek segítségével lényegesen lerövidült az adott nyelvtani anyag elsajátításához szükséges idő. Így a csoport az átlagosnál gyorsabb tempóban haladhatott, látványosabb eredményeket érhetett el a szűk 3,5 hónap alatt.

Az érdemjegyet szerzett hallgatók mindegyikéről elmondható, hogy igen jól vette az akadályokat. Voltak egészen látványos fejlődések is.

Francia 1/b

A1 • szerda 16.00–17.30 és péntek 15.30–17.00 • **Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese**

Tananyag: Mérieux–Loiseau: *Connexions*. Méthode de français (Didier). 1–7. fejezet (+ hanganyag).

Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle: *La conjugaison pour tous* (Hatier). – Grégoire: *Grammaire progressive* (Clé international). – Miquel: *Communication progressive du français* (Clé international)

Témakörök, lexika: megszólítás, bemutatkozás, köszönés, elköszönés, Franciaország földrajza, Európa országai, nemzetiségnevek, Franciaország Európában, televízió, ünnepek, szabadidő és szórakozási lehetőségek, gasztronómia, rendelés étteremben / kávézóban, vásárlás, francia játékok, internetes nyelv, sport, foglalkozások, hónapok nevei, óra, dátum.

Elsajátított nyelvtani szabályok: névelők, kérdőmondat-típusok, tagadás, tőszámnevek, sorszámnevek, jelen idő, múlt idő (*passé composé*), közvetlen jövő idő (*futur proche*), névmások, anyagnévelő, prepozíciók, felszólító mód, igeragozás (32 ige ragozása a tanult igeidőkben).

A félévi munka értékelése: A francia kurzus résztvevői két kivételtől eltekintve ténylegesen kezdő szintről indultak (két hallgató korábban rövid ideig már tanult franciául), így könnyen tudtunk haladni, hiszen mindenki számára új és érdekes volt a tananyag. A félév során a *Connexions* c. tankönyv fejezeteit vettük át, annak minden részét és feladatát megcsináltuk, beleértve a fonetikai gyakorlatokat is. A tankönyv anyagát nyelvtani és beszédképességet fejlesztő feladatokkal egészítettük ki, valamint minden második órán megtanultunk 2-3 új igét. A hallgatók a szerdai órák elején rövid dolgozatban számoltak be az előző óra anyagából, az egyes fejezetek végén található teszteket otthon oldották meg, majd ellenőrzésre beadták. A kurzus végén a zárodolgozatot ezen tesztek alapján állítottam össze, kiegészítve igeragozási feladatokkal. Lehetőség volt szorgalmi feladatok készítésére is, amit az értékelésnél szintén figyelembe vettem. Azoknak a hallgatóknak, akik háromnál többször hiányoztak, külön feladatokat kellett beadniuk.

Az órán elsősorban a hallgatók beszédképességét és hallás utáni szövegértését igyekeztem fejleszteni, segíteni őket abban, hogy merjenek franciául megszólalni, egyszerűbb dolgokat elmagyarázni, a tanult dialógusok mintájára egymás között beszélgetést kezdeményezni.

Összességében meg voltam elégedve a hallgatók félévi munkájával, érdeklődők voltak, az órákra rendszeren jártak és készültek, többen pedig kiemelkedő teljesítményt nyújtottak.

Francia 3

B1 • hétfő 18.00–19.30 és szerda 16.00–17.30 (a) / csütörtök 14.30–16.00 (b)

• **Kurzusvezető: Ulrick Moreau**

Tananyag: Az oktató saját összeállítású anyaga, melynek alapja az *Alter ego* 1. c. nyelvkönyv.

Tárgyalt fogalmak, lexika: színek – állatok – érzelmek, ízlés kifejezése – napirend – földrajzi és időbeli meghatározások – a leírás eszközei – múltbeli események és jövőbeli tervek megfogalmazása. **Nyelvtan:** igeragozás rendszere – elöljárószók – névmások – kötőszavak – az érvelés nyelvtani eszközei – felszólító mód

A kurzus általános leírása, értékelése: A félév során nagy figyelmet fordítottunk a kiejtés és a szóbeli kifejezés fejlesztésére, ugyanis a csoportra általánosan jellemző a jó megértés, ám a hallgatók szóbeli megnyilvánulásaikkor még félénkek és bizonytalanok.

A hallgatók négy különböző tematikájú nyomtatott anyagot kaptak kézhez. Ezek a füzetek alkották az órák alapját, de gyakran kiegészültek egyéb forrásokkal (képek, videók). A gyakorlatokon szóbeli és írásbeli feladatok egyaránt segítették a tárgyalt nyelvtani, ill. lexikai anyag elsajátítását.

Az órák igen jó hangulatban teltek. A hallgatók nagy része szorgalmas és figyelmes, ténylegesen érdeklődnek a francia nyelv iránt. Kezdetben ugyan többnyire félénkek és visszahúzódnak voltak, ám a félév előrehaladtával határozottan javult a helyzet. A szóbeli megnyilvánulások hossza fokozatosan növekedett, a hallgatók egyre többet és egyre bátrabban beszéltek. Arra törekedtem, hogy olyan bizalmi légkör alakuljon ki az órákon, ahol mindenki felszabadultnak érezheti magát.

A kezdetben szervezési okokból történt csoportmegosztás igen jó döntésnek bizonyult, hisz ezzel lehetővé vált a hallgatók közti tudásbeli különbségek fokozatos felszámolása.

Az órák többnyire az alábbi séma szerint zajlottak: 1. *ice breaker* – az előző órán elsajátított ismeretek felelevenítése; 2. új lexikai vagy nyelvtani anyag bevezetése magyarázatokkal; 3. nyelvtani és lexikai gyakorlatok szóban és írásban; 4. szóbeli vagy írásbeli szövegalkotási gyakorlatok; 5. könnyedebb feladatok (dalok, videók).

Francia 5

C1 • kedd 18.00–19.30 és csütörtök 18.00–19.30 • Kurzusvezető: **Ulrick Moreau**

Tárgyalt fogalmak, lexika: A csoport hallgatóiról általánosan elmondható, hogy nyelvtudásuk magabiztos, szókincsük gazdag, ám kiejtésük és szóbeli nyelvhasználatuk fejlesztésre szorul. Ezért különös hangsúlyt fektettünk ezek javítására. A szóbeli feladatok során különböző szituációkban, pl. vitahelyzetekben, ill. szerepjátékokban fejlesztettük a fenti képességeket. A félév során a hallgatók három saját összeállítású anyagból dolgoztak, melyek az alábbi témakörök köré csoportosultak: tanulás; fogyasztás; karakterek.

Nyelvtan: Igeidők használata; vonatkozó névmások (egyszerű és összetett); feltételes mód; passzívum; függő beszéd; kötőmód. Mind a szóbeli, mind az írásbeli feladatokhoz számos kép-, videó- és hanganyagot használtunk.

A kurzus általános leírása, értékelése: Általában jó hangulatban teltek az órák, mindazonáltal ennél a csoportnál valamivel kevesebb aktivitást láttunk, mint a középhaladóknál. Ennek oka nagy valószínűséggel mind a csoportlétszámában (10-14 fő), mind az órák késői időpontjában keresendő. Tapasztalataink szerint jól tett a hallgatók hozzáállásának, aktivitásának, ha kis csoportokban végezheték a feladatokat.

Az órák többnyire az alábbi menetrend szerint zajlottak: *ice breaker* – szövegértési feladat (szóbeli vagy írásbeli) – új nyelvtani anyag tárgyalása – egyszerűbb

szövegalkotási feladatok (viták, szerepjátékok, írásbeli gyakorlatok) – egyszerűbb szövegértési gyakorlatok (videók, ill. hanganyagok használatával).

Konklúziók, perspektívák: Noha a hallgatók kommunikációs készsége érezhetően javult a félév során, még mindig nagy különbségek vannak a szóbeli megnyilvánulások között. Egyesek bátran és rendszeresen szerepelnek az órákon, mások csendesek, visszahúzódóak. Célunk, hogy valamennyi hallgatót egyaránt bevonjuk a közös munkába.

II. Olasz nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 35 fő)

Rendszeres felmenő képzés (2 oktató, 3 csoport, 23 fő)

Olasz 1

A1 • szerda 7.00–8.00 és csütörtök 20.00–22.00 • Kurzusvezető: Ludmann Ágnes

Tananyag: A kurzusvezető által összeállított anyagok a kezdeti órákon, majd pedig Errico–Esposito–Grandi: *Campusitalia*. Perugia, Guerra Edizioni 2008.

A félévi munka értékelése: A kurzus során a hallgatók alapvető nyelvtani információkat sajátítottak el az olasz nyelv felépítésével kapcsolatban. Megtanulták a főnevek nemét, a különböző igei végződéseket igenevek esetében, a szabályos és rendhagyó igeik jelen idejű ragozását, az általános alanyt, a modális igeik használatát. Tematikus szókincsüket az alapvető személyes információk (kapcsolatfenntartó kérdések, külső és belső tulajdonságok, tanulás, munka, szabadidős tevékenységek; számok, idő, dátum, időjárás), az étkezés (étkezési szokások, éttermi rendelés) és a mindennapi élet (napi beosztás, cselekvések gyakorisága) témakörében bővítették. Számonkérés otthoni fogalmazások, röpdolgozatok és félév közbeni témazáró dolgozatok segítségével történt.

A hallgatók érdeklődéssel tanulják az olasz nyelvet, apróbb bizonytalanságok esetén kérdeznek (olaszul), igyekeznek pontosan elsajátítani a megtanultakat. A csoport órái jó hangulatban, mozgalmasan teltek a korai szerdai időpont és a 120 perces, hosszabb csütörtök esti alkalom ellenére is, a csoport tagjai igyekvők, szorgalmasak, a haladási ütem megfelelő.

Olasz 3

A2 • hétfő 21.00–22.00 és csütörtök 16.00–18.00 • Kurzusvezetők: **Balga Nóra, Ludmann Ágnes**

Tananyag: Marin–Magnelli: *Nuovo Progetto Italiano 1*. Roma, Edilingua 2007. Tankönyv és munkafüzet, 8–10. lecke. – Consonno–Bailini: *I verbi italiani*. – Marin: *La Prova Orale 1*. Roma, Edilingua 2000. – Kovács–Sollazzo: *Társalgás, szituációk, képleírások és hallás utáni szövegértés olaszul*. Székesfehérvár, Lexika 2013.

A félévi munka értékelése: A kurzus során az eddig megtanult igeidők tudatosítása mellett helyet kapott a tárgyas és a részes névmások használatának elsajátítása, a visszaható igék fajtáinak megismerése és alkalmazása, az általános alany, valamint a különböző múlt idők használatának gyakorlása is. Tematikus szókincsanyagukat és olasz kultúrára vonatkozó ismereteiket a mindennapi élet, a napi tevékenységek, az ünnepek, valamint a telekommunikáció témakörében bővítették a hallgatók. Számonkérés otthoni fogalmazások, röpdolgozatok és félév közbeni témazáró dolgozatok segítségével történt.

A hallgatók továbbra is érdeklődéssel tanulják az olasz nyelvet, apróbb bizonytalanságok esetén olaszul kérdeznek, igyekeznek pontosan elsajátítani a megtanultakat. Sokszor vonnak párhuzamot más, általuk ismert idegen nyelv és az olasz közt, ami általában elősegíti, ritkábban hátráltatja az új ismeretek leülepedését. A csoport órái jó hangulatban, mozgalmasan teltek a kései hétfői időpont és a 120 perces, hosszabb csütörtöki alkalom ellenére is.

Olasz 5

B1+ • kedd 17.00–18.30 és szerda 19.00–20.30 • Kurzusvezető: **Ludmann Ágnes**

Tananyag: Marin–Magnelli: *Nuovo Progetto Italiano 2*. Roma, Edilingua 2007. Tankönyv és munkafüzet, 3–6. lecke. – Marin: *Ascolto Medio*. Roma, Edilingua 2004 (szövegek feladatokkal az érintett témákban). – Kovács–Sollazzo: *Társalgás, szituációk, képleírások és hallás utáni szövegértés olaszul*. Székesfehérvár, Lexika, 2013. – Különböző témakörök élő nyelvi anyagai, hangfelvételek, újságcikkek.

A félévi munka értékelése: A kurzus során a hallgatók elsajátították a melléknévfokozást, az irodalmi múlt időt, a kötőmód különböző formáit és ennek használatát, különlegességeit. Tematikus szókincsüket a turizmus, az egészséges életmód, a történelmi események leírása, valamint az olasz művészetek, főként az opera témáiban fejlesztették. Számonkérés beadott házi feladatok és dolgozatok segítségével történt.

A hallgatók olasz nyelvtudása egyre magabiztosabb, az elsajátított nyelvtani ismereteket helyesen alkalmazzák mind szóban, mind írásban. A nyelvet lelkesen tanulják, szívesen kérdeznek országismereti témákban is.

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 12 fő)

Olasz 8

B2/C1 • csütörtök 20.00–21.30 • Kurzusvezető: Marica Ritucci

Tananyag: Egyéni tananyag az oktató összeállításában.

A félévi munka értékelése: A heti egyszer másfél óra gyakoriságú kurzuson Marica Ritucci anyanyelvi lektor, bolognai hallgató a hallgatók írásbeli és szóbeli szövegértésének fejlesztésére koncentrált autentikus írott és audiovizuális anyagok felhasználásával. A hallgatók felkészültségükről a házi feladatok közös megvitatása, valamint írásbeli fogalmazások útján adtak számot. Az értékelésben nagy szerepet kapott az órai munka folyamatossága és minősége.

Az órákon a már legalább középfokú nyelvismerettel rendelkező résztvevők írásbeli és szóbeli szövegértése fejlődött, bátrabban szólalnak meg, és változatosabban, árnyaltabban fejezik ki magukat. A hallgatók visszajelzései szerint a kurzust nagyon kellemes, barátságos légkör jellemezte a lektor személyiségéből kifolyólag is, és a kapott feladatok, a csoportos munka mind ösztönzően hatottak a hallgatókra.

III. Német nyelvi kurzusok (5 oktató, 6 csoport, 88 fő)

Rendszeres felmenő képzés (4 oktató, 4 csoport, 61 fő)

Német 1

A1 • hétfő 18.00–19.30 és szerda 19.30–21.00 • Kurzusvezető: Sós Gabriella

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe A1+*. Schubert, Leipzig 2006. 1–4. fejezet és hanganyag.

Témakörök: megszólítás, bemutatkozás, köszönés, elköszönés, igen-nem; családtagok bemutatása; állatok, színek, formák; gyümölcsök, zöldségek, bevásárlás; számok, idő, dátum, időjárás, irányok; ellentétpárok; berendezési tárgyak; országok, városok; személyes levél és hivatalos levél formai és tartalmi kritériumai.

Érintett nyelvtani szabályok: Jelen idejű igeragozás, egyszerű mondat szórendje. Kérdőszók. Névszói állítmány kifejezése. Köthőhang betoldása igéknél, hangkiesés E/2. személyben, Umlaut, Brechung. Határozott névelős főnevek ragozása, előjárósók, határozatlan névelő ragozása. A *man* határozatlan névmás használata, személyes névmások tárgyesete. Töszámszavak, sorszámszavak. Birtokos névmások ragozása, szerkezete. Melléknév ragozása, kérdő névmások ragozása.

A félévi munka értékelése: A 2015/16/1 félév kezdő német kurzus résztvevői közül többen rendelkeztek némi nyelvismerettel, viszont voltak olyan hallgatók is, akik korábban soha nem tanultak németül. A csoport összetételét tekintve vegyesnek mondható, viszont néhány kirívó kivételtől eltekintve nem voltak nagy különbségek a nyelvtudást illetően.

A félév során használt tankönyv jó alapanyagnak bizonyult, viszont véleményem szerint gyakran több tudást feltételezett, mint az egy teljesen kezdő nyelvtanulótól elvárható. A felmerült kérdéseket természetesen mindig tiszt-

táztuk, úgy gondolom, nem maradtak nagy kérdőjelek. A tankönyv negyedik fejezetének elejéig jutottunk el, számos nyelvvizsgatémát átfogóan érintve a félév során. Igyekeztem a tankönyvön mellett saját anyagokkal is színesíteni az órákat, és az adott témakörökhöz kapcsolódó minél több kifejezést megtanítani, hiszen a szavak megtanulását nem pótolja semmi. A különböző szakokról érkező hallgatóknál folyamatosan próbáltam fenntartani az érdeklődést, mindig nyitott voltam a kérdésekre. Az órák kifejezetten jó hangulatban teltek.

A csoport a tankönyv feladataiból kapott házi feladatot, melyet írásban kellett leadni. Ezeket minden alkalommal ellenőriztem, így nem csak szóban, hanem írásban is kaptak visszajelzést a teljesítményükről. Az órákon szótesztekkel is igyekeztem fenntartani a folyamatos fejlődést, így az előző órán megbeszélt szavakból, igékből, ellentétpárokból írtak teszteket. Ez véleményem szerint jól működött, a sok ismétlés által pedig az újonnan tanult kifejezéseket is be tudták építeni a mondandójukba a hallgatók, és így érezhetően bővült a szókincsük.

Kiemelten fontosnak tartottam, hogy az órákon egymás között is németül beszéljünk, például hogy a hallgatók meg tudják kérdezni németül, ha nem értenek valamit. A félév során tapasztaltam, hogy a csoport tagjai elkezdtek teljesen önállóan egymás között is német nyelven kérdezni, beszélni. Ezt nagy sikernek éltem meg. Örültem, hogy tudják és merik használni a nyelvet (az „igen”, a „nem”, a „kérem”, az „azért késtem, mert...”, az „elnézést, nem értem”, az „egészségedre” és a „természetesen” kifejezések használata például tökéletesen működött az első néhány tanóra után a jelenlegi kezdő csoportban).

A sok hiányzás miatt pótló hallgatók feladata egy személyes levél elkészítése volt német nyelven, melyet előre megbeszélt határidőre kellett leadniuk. Ehhez az órák során már megbeszélt példákat és mintát felhasználhatták, így véleményem szerint nem okozott különösebb nehézséget. A szemeszter záró tesztjét a tankönyv első két fejezetének feladatai alapján állítottam össze, így semmi váratlanra nem kellett számítani a számonkérés során.

Összefoglalásként elmondható, hogy a csoporttal végzett munka kifejezetten eredményes volt, ezt a jegyek is alátámasztják. Az órák nagyon jó hangulatban teltek, remélem, a hallgatók lelkesedése a következő szemeszterben is megmarad.

Német 3/a–b

A2+ • hétfő 18.00–19.30 (a) ill. 19.30–21.00 (b); csütörtök 20.30–21.30 •
Kurzusvezető: Miskei Réka

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe A2+*. Leipzig: Schubert 2011. 6–8. fejezet és hanganyag.

Témakörök:

Kapitel 6: Reisen (Wetter, Jahreszeiten, Monate, Reiseziele, Kleidung, Farben, Verkehrsmittel; Gr.: Satzverbindungen: Konjunktionen, Modalverb: *wollen*, Imperativ [Wiederholung], Verben mit Dativ, Personalpronomen im Dativ, lokale Präpositionen). – Kapitel 7: Wohnen (Wohnung, Wohnlage, Umgebung der Wohnung, Möbel, Hausordnung; Gr.: Lokalangaben im Dativ, Wechselprepositionen, Modalverb: *dürfen*, Komparation der Adjektive). – Kapitel 8: Begegnungen und Ereignisse (Wünsche, Einladung, Körperteile, einfache Nachrichtensprache; Gr.: *werden*, Verben mit Dativ und Akkusativ, Modalverben im Präteritum, Vergangenheitsformen [Wiederholung]).

A félévi munka értékelése: A félév végére a terveknek megfelelően sikerült a tankönyvsorozat első részének végére érni. A félév során nagyobb hangsúlyt kapott a szóbeli kommunikáció, mivel több olyan téma is felmerült már, amely a középfokú nyelvvizsgák anyagában is szerepel. Ezeknél a témáknál törekedtünk bővebb szókincs elsajátítására. A nyelvtani anyagrészeknél a jobb áttekinthetőség kedvéért többször összevontunk témákat, és a csoport igényeinek megfelelően rendszeresen beiktattunk gyakorlóórákat is. A hallgatók írásbeli kompetenciájukat otthon elkészítendő, a nyelvvizsgák feladattípusaihoz hasonló feladatokkal (baráti levél, élménybeszámoló stb.) fejleszthették. A következő két félév célja az összes lexikai és grammatikai szempontból fontos téma elsajátítása annak érdekében, hogy a 6. félévet intenzív nyelvvizsgára való felkészülésre lehessen szánni. A félév utolsó négy hetében külföldi ösztöndíj miatt Sára Balázs tanár úr vette át az óráimat, akinek támogató segítségét ezúton is köszönöm.

Német 5/a

B1+ • szerda 20.30–22.00 és csütörtök 18.30–20.00 • Kurzusvezető: Mónok Eszter

Tananyag: Babári: *Egyszerűen németül*. Budapest, Lexika 2012; ill. saját összeállításban.

A félévi munka értékelése: A kurzust felvevő csoportot a nagy létszám miatt kettéosztottuk. 13 hallgató került hozzám, velük dolgoztam ebben a félévben. Tankönyvnek kineveztük a csoport tagjainak nagy része által már korábban is használt *Egyszerűen németül* című könyvet. Ezt azonban nem sokszor használtuk, mert a könyv nagy részét a csoport a korábbi félévekben átvette, így csak az utolsó néhány fejezettel foglalkoztunk. Céлом az volt, hogy a hallgatók által már korábban megtanult nyelvtani anyagot elmélyítsem, pontosítsam, illetve kibővítssem. Az első órán szintfelmérőt írtak, és ennek alapján vágtunk bele a nyelvtanulásba. Foglalkoztunk a kötőszavakkal, a múlt idővel, alapvetően új anyagként pedig a passzív szerkezeteket tanultuk. A félév során két, főleg nyelvtani tematikájú zárthelyi dolgozatot íratam, emellett a csoport megoldott olvasás- és hallásértési feladatokat is, valamint kötelező volt beadniuk két fogalmazást. Ezek alapján osztályoztam őket a félév végén. A csoport teljesítményével összességében elégedett voltam, becsületesen jártak órára, és rendszeren dolgoztak.

Német 5/b

B1+ • kedd 20.30–22.00 és csütörtök 20.00–21.30 • Kurzusvezető: Galac Ádám

A félévi munka értékelése: A félév első felében az eddig már nagyjából ismert nyelvtan elmélyítésére és a szókincs bővítésére koncentráltunk. Átvettük a rendhagyó ígéket úgy, hogy tanultunk hozzájuk azonos töből képzett főneveket, melléneveket, valamint egyéb ígéket. Különbözö olvasmányokat és hanganyagokat hoztam, amelyeket együtt átvettünk, lefordítottunk, és a szavakat felvettük a megtanulandó szavak listájába. Ezentúl megtanultuk a gyümölcs- és zöldségfajtákat (összesen körülbelül 40-50 szó) és a fontosabb

testrészeket (20-30 szó). Részletesen átvettük és mondatfordításokon keresztül gyakoroltuk a melléknévragozást. Megbeszéltük a „gyenge” főnévragozást (*n*-Deklination), és ennek kapcsán a különböző országok lakóinak (és nyelveiknek) elnevezését. Egy-két hetente küldtem a hallgatóknak német zenéket szövegekkel. Megbeszéltük a participiumokat és a <ch> írásképnek megfelelő hangok ejtését (*ich-/ach*-Laut). Összesen körülbelül 600-700 új lexikai egység jött össze, ezt az átvett nyelvtannal az első zárthelyi dolgozatban kérdeztem vissza. Az őszi szünet előtt a hallgatóknak be kellett adniuk egy szabad fogalmazást is *Ein Traum* címmel.

Az őszi szünet után két nagy nyelvtani témát beszéltünk meg: a passzívot és a feltételes módot. Ennek kapcsán ismét gyakorolhattuk a rendhagyó igéket, emellett igyekeztem olyan feladatokat adni, amelyek az eddigi szavak tudását feltételezik. Az *Egyszerűen németül* című könyv 15. és 16. fejezetét vettük át, amelyben a passzívhoz és a feltételes módhoz tartozó nyelvtan szerepel szöveggel és feladatokkal. Beszédértési feladatot is végeztünk, ismét megbeszélve a szöveget, és kiírva a szavakat. Ezenfelül mindenkinek össze kellett foglalnia egy-egy rövid ismeretterjesztő videót, amelyet *Wissen vor Acht* címmel közzétettek a német tévében, és most YouTube-on hozzáférhetők. A második zárthelyi dolgozat tartalmazott egy hallás utáni szövegértést, egy olvasott szövegértést, valamint egy nyelvtani (rendhagyó igék, passzív és feltételes mód) valamint szókincs-visszakérdező részt is.

Egyéb német nyelvi kurzusok (1 oktató, 2 csoport, 27 fő)

Német 7

C1 • szerda 18.00–20.00 és csütörtök 19.45–20.45 • Kurzusvezető: Sára Balázs

Tananyag: Buscha–Raven–Linthout: *Erkundungen. Deutsch als Fremdsprache C1*. Leipzig, Schubert 2013. 4–5. lecke (+ hanganyag); ill. további segédanyagok saját összeállításban.

A félévi munka értékelése: Az (elsősorban ÖSD) C1-es komplex német nyelvvizsgára felkészítő német kurzusok eddigi hallgatói összetételéhez hasonlóan ebben a félévben is elég vegyes tudásszinttel (B2–C1+) érkező nyelvtanulók

látogatták az órákat. Természetesen ennek legalább annyi előnye is van, mint amennyi hátránnyal jár a tanulási folyamat hatékonyságára nézve: ha pl. pármunka esetén megfelelő a tudásszintek beosztása, a magasabb szinten levők tapasztalataim szerint eredményesen „tutorálják” a gyengébb csoporttársakat, nem is szólva azok viszonylag zökkenőmentes beilleszkedéséről az adott félév elején.

A kurzus során az *Erkundungen C1*-tankönyv 4. és 5. leckéit vettük át. A tankönyv egyes leckéi tematikusan és nyelvtanukban is igen színesek és szerteágazók, így mind az oktatónak, mind a nyelvtanulóknak elég nagy mozgásteret hagynak az egyéni kibontakozásra, de ugyanúgy a munka során felmerülő kisebb-nagyobb hiányosságok pótlására.

A C1-es csoport munkájára most is a jó hangulat, az érdeklődés és – a C1-es nyelvvizsga megszerzését komolyan vevő kollégák részéről mindenképpen – a nyelvtanulási lehetőség feltétlen megbecsülése volt jellemző.

Német 8 – Német stílusgyakorlatok

C1–C2 • szerda 19.45–21.45 • Kurzusvezető: Sára Balázs

A félévi munka értékelése: A *Német stílusgyakorlatok* (a Germanisztika Műhely „osztályfőnöki órája”) szoros értelemben véve ugyan nem a collegium idegennyelvi programjának része, de a nyelvet magas szinten bíró, nem szakos collegisták előtt – lehetőségeink keretein belül – alapvetően eddig is nyitva állt. Ebben a félévben az (örvendetesen igen magas létszámban képviselt) első és második évfolyamos germanista hallgatók látogatták az órákat. Az egyes szemináriumokon egy vagy két 35-40 perces, alapvetően prezentációs anyaggal (vetítéssel) illusztrált referátumot hallgattunk meg a legkülönbözőbb, a hallgatók által szabadon választott témákban, melyekbe az előadók vita vagy körkérdések formájában a hallgatóságot is folyamatosan igyekeztek bevonni. A munka célja – a szókincs és általános ismeretanyag bővítésén túl – az előadók nyelvi és előadási stílusának csiszolása volt, így az egyes referátumok, illetve referensek az órák végén összegzésül rövid, építő szándékú, plenáris értékelést kaptak.

IV. Angol nyelvi kurzusok (4 oktató, 3 csoport, 40 fő)

Angol 7

B2+ • hétfő 16.15–17.45 és péntek 10.15–11.45 • Kurzusvezetők: Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi

Tananyag: A kurzus során a *New Inside Out Intermediate* tankönyv első négy fejezetét vettük át, félév elején pedig a csoport írt egy szintfelmérő tesztet, és egy próbanyelvvizsgát is tett. A hétfői órát Kovács Györgyi tartotta, ennek során az íráskészséget és a hallásértést gyakorolta a csoport, a pénteki alkalmon pedig Kassai Gyöngyi a nyelvtant és a szókincset fejlesztette.

A félévi munka értékelése: A kurzus hallgatói eltérő nyelvi szinten álltak, volt köztük, aki akár a C1-es csoportban is tanulhatott volna. Az órákon aktívan és lelkesen részt vettek, a házi feladatokat és a beadandó írásokat elkészítették határidőre. A hétfői órára ők választhattak angol nyelvű dalokat, melyeket órán meghallgattunk. A félév végén megszorodtak a hiányzások, részben az egyetemi terhek növekedése, részben a történész műhelykirándulás miatt. A félév végi zh-t a vizsgaidőszakban tudták javítani.

Összefoglalásként elmondható, hogy a kurzus eredményesnek bizonyult, a hallgatók motiváltak voltak, és az órák jó hangulatban teltek. Következő félévben folytatódik a kurzus, ekkor hangsúlyosabb lesz a nyelvvizsgára készülés.

Angol 8

C1 • péntek 14:00–15:30 • Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária

Tananyag: *Advanced Outcomes*, CENGAGE Learning 2012, *Workbook*

Témakörök/szókincs és nyelvtan 1. Cities – Perfect tenses; 2. Culture – Emphatic structures; 3. Relationships – *would*; 4. Politics – Conditionals; 5. Night in, night out – Noun phrases; 6. Conflict – *I wish*; 7. Science and research – Passives; 8. Nature – Auxiliaries; 9. Work – Continuous forms; 10. Play – Modal verbs.

A félévi munka értékelése: A 16 BA-s és a 4 MA-s hallgató mind jelest kapott: egyrészt, mert mindnyájan teljesítették a feladatokat; másrészt pedig egy ilyen nagy létszámú, az otthoni önálló munkára is jelentősen építő, heti egyszeri óraalkalom nem teszi (főleg időben) lehetővé a komolyabb osztályozást is.

Az angol tananyagok magas szakmai színvonala és – bármilyen szinten – bőséges választéka közismert. Ezzel a gazdagsággal élve a 2015/16. tanév őszi félévében az *Advanced Outcomes* első tíz leckéjét végeztük el. (A tavaszi félévben terveink szerint a további hatot fogjuk elvégezni, több ismétléssel, ill. már konkrét vizsgafeladatokkal.)

A diákoknak kötelező megvenni a *Workbook*ot. Hétről hétre egy-egy leckét veszünk át úgy, hogy a pénteki tanórán tanári segítséggel tanulják-gyakorolják a lecke várhatóan nehezebb pontjait, legyen az nyelvtan, szókincs vagy az alapkészségek bármelyike, majd az egész lecke házi feladattá minősül, amit a többség rendszeresen meg is szokott csinálni. Tehát a pénteki egyszeri alkalmon kívül legalább még két-három órát az angollal kell foglalkozniuk. Plusz lehetőségként jelentkezhetnek és eljárhatnak az amerikai diákok segítségével tartott rendszeres beszélgetésekre is. Így aki ambiciózus, és intelligensen él a lehetőségekkel, sokat fejlődhet.

A tanár is órákat készülhet, válogatva a *Student's Book*, a *Vocabulary Builder* és a *Teacher's Book* remek anyagaiból. (Ezek drága könyvek, s elég, ha a tanár rendelkezik velük.) A *Student's Book*ból érdemes kifénymázolni és a diákok kezébe adni a leckék tömör, de rendkívül jól megírt nyelvtani összefoglalóját – leckénként csupán egy oldal! -, mert így sokkal értelmesebben tudják megoldani a *Workbook* feladatait.

A pénteki haladó csoport diákjai rendszeresen látogatják az órákat. Aktív részvételük, intelligens kérdéseik és kommentárjaik, színes egyéniségük és kedves megnyilvánulásaik, humoruk révén sok órán megtörténik a csoda: jó tanulni! jó tudni! jó az órán ott lenni! A tanár szempontjából pedig: jó az Eötvös Collegiumban tanítani!

Angol 9 – Tudományos nyelvhasználat

C1 • kedd 20.00–21.30 • Kurzusvezető: Fejérvári Boldizsár

Tananyag: A kurzus során az *Academic Writing: Handbook for International Students* című tankönyvből válogattunk, tematikailag a tudományos kutatás és esszéírás alapvetését áttekintve a forráskereséstől a szerkesztésen át a szövegalkotás alapelveiig bezárólag.

Szöveges ismertető és értékelés: A kurzus hallgatói eltérő nyelvi szinten álltak, és (bár szintfelmérőt nem írtam) volt, aki érezhetően elmaradt a C1 szinttől. Ezzel együtt mindenkinek azt javasoltam, hogy inkább erősebb, nagyobb kihívást jelentő csoportban próbálja ki magát, mint hogy egy alacsonyabb követelményű csoportban stagnáljon. Ez érzésem szerint kifizetődött, mivel mindenkinél éreztem előrelépést nemcsak szöveg- és kutatástechnikai, de nyelvi értelemben is. Az órákon aktívan és lelkesen részt vettek a hallgatók, a házi feladatokat és a beadandó írásokat elkészítették határidőre. A tematikus szövegválogatást a hallgatók széles tudományos szakterületi merítésére tekintettel a bölcsészet- és a természettudomány számos területére igyekeztem kiterjeszteni, így a *cultural literacy* (általános műveltség) témájától a *psychotropic drug use*-ig bezárólag sok minden belefért a kurzus kínálatába.

Összefoglalásként elmondható, hogy a kurzus eredményesnek bizonyult, a hallgatók motiváltak voltak, és az órák jó hangulatban teltek. Az interaktív visszajelzések során a sok pozitív megerősítés mellett néhány igen hasznos konstruktív kritikai észrevételt is kaptam a szeminárium egyensúlyának fokozása tekintetében.

V. Latin nyelvi kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 48 fő)

Latin nyelv Eötvös-collegistáknak – I. évfolyam

A1 • kedd 7.15–8.30 • Kurzusvezető: Horváth László

Tananyag: *Digitális latin nyelvkönyv – A romanisztika alapszak hallgatóinak.* 1–4. fejezet. (http://gepeskonyv.btk.elte.hu/adatok/Okor-kelet/Latin/index.asp_id=16.html).

Témakörök, lexika: Az egyes olvasmányokhoz kötődő kultúrtörténeti ismeretek. Róma alapítása, Catullus, Monumentum Ancyranum. Latin szólások és magyar értelmezésük. A négy olvasmány szókincse.

Elsajátított nyelvtani szabályok: Az I–V. declinatio, az I–II. és III. declinációs melléknevek; főnevek és melléknevek egyeztetése; az act. impf. és perf. alakok ragozása az I–IV. coniugatióban; az inf. impf.; az *is*, *ea*, *id* mutató névmás ragozása; a létige act. ind. impf. ragozása.

A félévi munka értékelése: A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkori BA elsőéves (bölcészettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik, a követelmény az egyetemi „latinköteles” (romanista stb.) előírásoknak megfelelő. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra”, ahol a latintanárr, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár közel 20 éve), a tananyag mennyiségétől függetlenül megismerheti a diákok szellemiségét, munkamorálját.

A jelesre értékelt hallgatói teljesítményeket részben személyesen tapasztaltam, részben a történész és romanista collegiumi latinórákon szerzett érdemjegyek alapján értékeltem.

Latin nyelv történezhallgatóknak 1.

A1 • • Kurzuszvezető: Mészáros Tamás

A collegiumi történezhallgatóknak hirdetett latin nyelvére célja, hogy az alapoktól kezdve felkészítse a hallgatókat a hatodik félév végére előírt latin középfokú nyelvvizsgára.

Az elsajátított anyag: a latin nyelv az indoeurópai nyelvcsaládban; restituált és erasmusi kiejtés; a szótári alak; névszóragozások: I–V. declinatio fő- és melléknevei; igeragozások az I–IV. coniugatióban: activ praesens és praeteritum imperfectum indicativus, praesens és praeteritum perfectum indicativus, futurumok; az olvasmányok szókincse. Mindez némileg elmaradt az optimálistól, ezért a hallgatókkal egyetértésben a következő félévben az óraszámot duplázva, heti négy órában folytatjuk az anyag elsajátítását.

Latin nyelv romanistáknak 1.

A1 • péntek 8.30–10.00 • Kurzuszvezető: Egedi-Kovács Emese

Tananyag: Ferenczi Attila – Monostori Martina: *Latin nyelvkönyv*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó 1998. I./1–5. fejezet.

Témakörök, lexika: Római provinciák, Róma alapítása, diadalmenet, Augustus tettei, Monumentum Ancyranum, Lucius Iunius Brutus, irodalmi szemelvények olvasása (Catullus, Ovidius, Martialis, Vergilius, Plautus, Phaedrus), latin szólások, verstan. Az olvasmányok szókincse.

Elsajátított nyelvtani szabályok: Az I–V. declinatio (+ a *vis* és *domus* főnevek ragozása), az I–II. és III. declinációs melléknevek. Főnevek és melléknevek egyeztetése. Az act. impf. és pf. alakok ragozása az I–IV. coniugatióban. Birtokos névmások. Praepositíók. Névmások ragozása (*is, ea, id; qui, quae, quod; ille, illa, illud; hic, haec, hoc*; visszaható névmás; *idem eadem, idem; ipse, ipsa, ipsum*). Felszólító mód. Hiányos igék. Attributum praedicativum, appositio praedicativa. Locativus és helyhatározók. Genitivus partitivus / obiectivus / subiectivus. Vocativus. A létige, a *volo, velle, volui*, az *eo, ire, ivi, itum* és a *possum, posse, potui* igék act. ind. impf. és pf. ragozása.

A félévi munka értékelése: A kurzust két hallgató vette föl, akik érdeklődéssel és kedvvel fogtak hozzá a latin nyelv tanulásához. Az órákról egyetlen alkalommal sem hiányoztak, azokra mindig lelkiismeretesen készültek. A félév során nagyjából a tervezett módon haladtunk. A fejezetek mindkét (A és B) olvasmányát átvettük. A hallgatók ezeket előzőleg otthon elolvasták, és a szöszedet segítségével lefordították. Órán azután együtt is elolvastuk és lefordítottuk a szöveget, átbeszélve a nyelvtani jelenségeket (igeidők használata, esettan, stb.), az olvasmány szavain gyakorolva az addig tanult ragozásokat. A versrészletekhez kapcsolódóan átbeszéltük a latin verstan szabályait, a verseket a hallgatók skandálva olvasták föl. Az olvasmányokat történeti, kultúrtörténeti és irodalmi ismeretekkel is igyekeztem kiegészíteni, valamint gyakran kitértem az újlatin nyelvi vonatkozásokra is. Minden óra elején dolgozatot írtam az olvasmány nyelvtani anyagából, illetve szavaiból (a korábbi olvasmányok szavait is folyamatosan ismételniük kellett, azokból is mindig egyet-egyet visszakérdeztem). A félév során a *Byzance et l'Occident* konferencia miatt maradt el óra. A konferencián azonban a hallgatók is jelen voltak: nem csupán az előadásokat hallgatták végig, de sokat segítettek a konferencia lebonyolításában is (regisztráció megszervezése stb.). Mindketten tehetséges, érdeklődő, szorgalmas hallgatók.

A 2015/16-os tanév tavaszi félévének rendszeres
francia, olasz, német, angol és latin nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban

I. Francia nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Francia 2/a – Kalmár Anikó: Francia nyelv kezdőknek (A2)
Francia 2/b – Egedi-Kovács Emese: Francia nyelv kezdőknek (A2)
Francia 4 – Ulrick Moreau: Francia nyelv középfelhaladóknak (B2)
Francia 6 – Ulrick Moreau: Francia nyelv haladóknak (C1)

Egyéb francia nyelvi kurzusok

Kalmár Anikó: Francia szókincsfejlesztés 2. – irodalmi szaknyelv

II. Olasz nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Olasz 2 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv kezdőknek (A2)
Olasz 4 – Ludmann Ágnes, Szemere Ditta: Olasz nyelv félközépfelhaladóknak
(B1)
Olasz 6 – Ludmann Ágnes: Olasz nyelv
középfelhaladóknak (B2)

Egyéb olasz nyelvi kurzusok

Olasz 8 – Michela Battista: Olasz nyelvi gyakorlatok (B2/C1)

III. Német nyelv

Rendszeres felmenő képzés

- Német 2 – Sós Gabriella: Német nyelv kezdőknek (A1-A2)
Német 2 – Miskei Réka: Német nyelv félközépfelhaladóknak (A2-B1)
Német 6 – Mónok Eszter, Galac Ádám: Német nyelv középfelhaladóknak
(B1-B2)

Egyéb német nyelvi kurzusok

Német 7 – Sára Balázs: Német középfokú nyelvvizsga-előkészítő (B2)

Német 8 – Sára Balázs: Német felsőfokú nyelvvizsga-előkészítő (C1)

Német 9 – Sára Balázs: Német stílusgyakorlatok (C1–C2)

Német 10 – Sára Balázs: Német szókincsfejlesztés

IV. Angol nyelv

Angol 7 – Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi: Angol középhaladó (B2+)

Angol 8 – Sántháné Gedeon Mária: Angol haladó (C1)

Angol 9 – Fejérvári Boldizsár: Kutatás és prezentációs technikák (C1)

Angol 10 – Sántháné Gedeon Mária: Az angol nyelvtan és szókincs tanítása
(C1-C2)

V. Latin nyelv

Latin 2. – Horváth László: Latin nyelv Eötvös-collegistáknak

Latin 2/a – Mészáros Tamás: Latin nyelv 2. történészhallgatóknak

Latin 2/b – Egedi-Kovács Emese: Latin nyelv 2. romanistáknak

A 2015/16-os tanév tavaszi félévének
francia, olasz, német, angol és latin nyelvi kurzusai
az Eötvös Collegiumban
(összesítő a kurzusvezetők beszámolóí alapján)

I. Francia nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 43 fő)

Rendszeres felmenő képzés

Francia 2/a

A2 • hétfő 16:00–17:30 és péntek 12:00–13:30 Kurzusvezető: Kalmár Anikó

Tananyag: Josiane Labascoule – Christian Lause – Corinne Royer: *Rond-Point 1, Méthode de français basée sur l'apprentissage par les tâches*. 7–9. fejezet (+hanganyag)

Témakörök:

7. **A francia konyha** (rendelés, ételek leírása és elkészítési módja, francia étkezési szokások – mértékegységek, mennyiségek kifejezése, *trop de/beaucoup de, assez de* – receptek). 8. **Utazás** (dátum, napszakok, menetrendi információk, szállodai szobafoglalás, rövid, szobafoglalással kapcsolatos szöveges üzenetek megfogalmazása, feltételes mód, *si*-vel bevezetett mellékmondatok – *être sur le point de, être en train de*, kifejezések használata – *futur proche*). 9. **A városi élet** (helyek, helyszínek leírása, összehasonlítása – vélemény kifejezése – értékelés, prioritások megfogalmazása – a városi és a vidéki életforma előnyei és hátrányai – középfok és felsőfok – *où* és *y* névmások – vélemény kifejezése: *à mon avis, je pense que, pour moi* – az érvelés eszközei: *en plus, par contre*.)

Az adott téma szókincsét minden esetben bővítettük.

A félévi munka értékelése: Az előző félévben jegyet szerzett hallgatók folytatták a közös munkát. A már összeszokott csoportban igen jó hangulatban teltek az órák. A viszonylag kis létszámnak köszönhetően (8 fő) a hallgatók folyamatosan

lehetőséget kaptak a szóbeli megnyilvánulásra. Az órák nagy részét szövegértési feladatokkal kezdtük, a tankönyv CD-mellékletét használtuk. A hanganyagok gyakran nehéznek bizonyultak, ezért nem a mennyiségi, hanem a minőségi szöveghallgatásra törekedtünk. Az órákon rendszeres írásbeli számonkérés formájában ellenőriztem a hallgatók lexikai és nyelvtani ismereteit. Elsősorban a rendhagyó igék ragozását kértem számon a tanult igeidőkben (*présent, passé composé, imparfait, passé récent, futur proche*). Az órán használt tankönyv szövegei és feladatai jórészt elegendőnek bizonyultak, így egyéb forrásból való kiegészítést csak a nyelvtani magyarázatokhoz, ill. egyes nyelvtani jelenségek begyakoroltatásához vettünk igénybe.

A hallgatók tanuláshoz való hozzáállása egyes esetekben példaértékű volt. A szintfelmérő vizsgán jól szerepeltek a hallgatók. A lexikai számonkérésnél jelentkeztek ugyan számottevő különbségek, a nyelvtani alapokat többnyire az elvárt szinten teljesítették.

Francia 2/b

A2 • szerda 16.00–17.30 és péntek 15.30–17.00 • Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese

Tananyag: Mérieux–Loiseau: *Connexions*. Méthode de français (Didier), 8–12. fejezet (+ hanganyag).

Kiegészítő tankönyvek: Bescherelle: *La conjugaison pour tous* (Hatier). – M. Grégoire: *Grammaire progressive* (Clé international). – C. Miquel: *Communication progressive du français* (Clé international).

Témakörök, lexika: Jellemzés (külső és belső tulajdonságok leírása), színek, ház, berendezés, család, tanácsok/utasítások adása, vakáció, utazás, város és országnévek, napirend, testrészek, évszakok, olvasás, összehasonlítás, *francophonie*, levélírás, internetes nyelv, regényrészlet olvasása, időjárás, időjárás-jelentés megértése, fonetikai gyakorlatok.

Elsajátított nyelvtani szabályok: A második félév során tanult igeidők: *imparfait, plus-que-parfait, futur simple, futur antérieur, conditionnel présent, conditionnel passé, subjonctif présent; quelque chose / rien, quelqu'un / personne, il faut / devoir*, kérdőszavak, vonatkozó névmások, birtokos névelők/névmások, város és országnévek prepozíciói, *de* prepozíció melléknevek előtt,

en, y, mutató névmások, névmások helye, kérdés fordított szórenddel, *quel(s)/quelles(s)*, tagadó szópárok (*ne...que, ne...plus, ne...rien* stb.), kötőszavak (*d'a-bord, puis, ensuite*, stb.), visszaható igék, célhatározói kifejezések, *participe passé* egyeztetése, időhatározó szavak/kifejezések.

A félévi munka értékelése: A kurzus résztvevői két kivétellel ugyanazok voltak, mint az első félévben. A félév során a *Connexions* c. tankönyvet folytattuk, annak második részét vettük át (8–12. fejezet). Az órán az olvasmányokat elolvastuk, a feladatokat közösen megcsináltuk. Az egyes fejezetek végén található tesztek a hallgatók otthon oldották meg, majd értékelésre beadták. Az órák elején kiegészítésképp megtanultunk egy-egy újabb nyelvtani részt, igeidőt, vagy igeragozást. A szerdai órák elején a hallgatók rövid dolgozatban számoltak be az előző órák anyagából. A kurzus záró tesztjének első részében az igeragozást kérdeztem ki (az *aimer* igét kellett az összes tanult igeidőben elragozni: *présent, passé composé, imparfait, futur simple, conditionnel*; pluszpontért le lehetett írni a kiegészítő igeidők ragozását is, pl. *plus-que-parfait, conditionnel passé*). A dolgozat második részét a tankönyv tesztfeladatai alapján állítottam össze. A teszt összesen 100 pontos volt, amelyet két kivétellel minden hallgató 5-ösre teljesített. A félév során lehetőség volt szorgalmi feladatok készítésére is, amit az értékelésnél szintén figyelembe vettem. Bátorításomra a hallgatók közül ketten a francia lektor óráján is részt vettek, ahol – noha felsőbb éves csoporthoz csatlakoztak – nagyon jól megállták a helyüket. Néhányan sajnos óráütközés miatt csak késve tudtak érkezni az órákra, de utólag az addig tanultakat bepótolták.

A kurzus során az elsődleges célom az volt, hogy a hallgatók szövegértését fejlesszem (olvasott és hallott szöveg), illetve ösztönözzem őket arra, hogy maguk is merjenek franciául megszólalni, kérdésekre válaszolni, beszélgetést kezdeményezni. A szóbeli vizsga ebből a szempontból igen hasznosnak és ösztönzőnek bizonyult. A vizsga kizárólag francia nyelven zajlott. Az első félében, nagyjából 10 percben, a hallgatók bemutatkoztak, beszéltek magukról, családjukról, tanulmányaikról, hobbijaikról, a nyári programjaikról, illetve jövőbeli terveikről. Összességében kellemes, kötetlen beszélgetés alakult ki, melynek során a feltett kérdéseimre is válaszoltak. Ezt követően 10 előre megadott szövegrész közül húztak egyet, amelyet először hangosan felolvastak, majd az ahhoz kapcsolódó kérdésekre válaszoltak.

Nagyon meg voltam elégedve a hallgatók félévi munkájával és a vizsgán nyújtott teljesítményükkel. Lelkesek, szorgalmasak, kíváncsiak és motiváltak voltak.

Francia 4

B1 • hétfő 18.00–19.30 és szerda 16.00–17.30 (a) / csütörtök 14.30–16.00 (b)

• **Kurzusvezető: Ulrick Moreau**

Tananyag: Az oktató saját összeállítású anyaga, melynek alapja az *Alter ego* 1. c. nyelvkönyv.

Tárgyalt fogalmak, lexika: Bemutakozás – utazás – család – fogyasztási szokások – ízlés – színek – magánélet – közélet

Nyelvtan: Igeidők használata – vonatkozó névmások – passzívum – függő beszéd

A kurzus általános leírása, értékelése: Az előző félévhez hasonlóan továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk a hallgatók szóbeli kompetenciáinak fejlesztésére. Megérzésem szerint a csoport tagjainak beszédkésztsége folyamatosan javult, szinte mindenki kezdi leküzdeni a kezdeti visszafogottságát. Ebben a tekintetben még jelentős különbségek mutatkoznak a hallgatók között, de valamennyiükre jellemző a fejlődés. Az óra alapját az oktató által összeállított tematikus füzetek alkották, melyek nyelvtani gyakorlatsorokkal egészültek ki. Az órák jó hangulatban teltek, a hallgatók lelkesnek és érdeklődőnek mutatkoztak a félév során. Az órák többnyire az alábbi séma szerint zajlottak: 1. *ice breaker* – az előző órán elsajátított ismeretek felelevenítése; 2. új lexikai vagy nyelvtani anyag bevezetése magyarázatokkal; 3. nyelvtani és lexikai gyakorlatok szóban és írásban; 4. szóbeli vagy írásbeli szövegalkotási gyakorlatok; 5. könnyedebb feladatok (dalok, videók).

Francia 6

C1 • kedd 18.00–19.30 és csütörtök 18.00–19.30 • Kurzusvezető: Ulrick Moreau

Tárgyalt fogalmak, lexika: magánélet – származás - média – fogyasztási szokások – külső megjelenés. A csoport hallgatóiról általánosan elmondható, hogy nyelvtudásuk magabiztos, szókincsük gazdag, ám kiejtésük és szóbeli nyelvhasználatuk fejlesztésre szorul. Ezért különös hangsúlyt fektettünk ezek javítására. A szóbeli feladatok során különböző szituációkban, pl. vitahelyzetekben, ill. szerepjátékokban fejlesztettük a fenti képességeket. Az első félévhez hasonlóan továbbra is az oktató által összeállított tananyagból dolgoztak a hallgatók.

Nyelvtan: igeragozás rendszere, függő beszéd, kötőmód, passzívum, feltételes mód

A kurzus általános leírása, értékelése: Többnyire jó hangulatban teltek az órák, a hallgatók szívesen és rendszeresen dolgoztak. Folytattuk azt az előző félévi gyakorlatot, hogy a hallgatók kis csoportokba rendeződve, közösen oldották meg a feladatokat. Az órák többnyire az alábbi menetrend szerint zajlottak: *ice breaker* – szövegértési feladat (szóbeli vagy írásbeli) – új nyelvtani anyag tárgyalása – egyszerűbb szövegalkotási feladatok (viták, szerepjátékok, írásbeli gyakorlatok) – egyszerűbb szövegértési gyakorlatok (videók, ill. hanganyagok használatával).

A kurzus hallgatóinak teljesítménye: Noha a hallgatók kommunikációs készsége érezhetően javult a félév során, a már meglévő nyelvtudásbeli különbségek továbbra is érzékelhetőek maradtak. A hallgatók órai aktivitása ennek megfelelően igen különböző volt, ezt egyértelműen tükrözik az elért osztályzatok.

II. Olasz nyelvi kurzusok (3 oktató, 4 csoport, 26 fő)

Rendszeres felmenő képzés (2 oktató, 3 csoport, 16 fő)

Olasz 2

A2 • kedd 17.45–19.15, csütörtök 9.00–10.30 • Kurzusvezető: **Ludmann Ágnes**

Tananyag: Errico–Esposito–Grandi: *Campusitalia*. Perugia, Guerra Edizioni 2008.

A félévi munka értékelése: A félév során a hallgatók az olasz nyelv prepozíció-használatáról sajátíthattak el új ismereteket, valamint az olasz névmási rendszerbe kaphattak betekintést (tárgyas, részes, visszaható névmások használata). Ezen túl a visszaható igék és az összetett múlt idő használatát tanulták meg. Tematikus szókincset a közlekedés, a különböző szolgáltatási szektorok (posta, bank), az otthon, lakás (szobaleírás, ideális ház), a mindennapi szokások (egy átlagos napom) és a szabadidő (hobbik, színház, mozi) témakörében bővítették.

Számonkérés otthoni fogalmazások, röpdolgozatok és félév közbeni témazáró dolgozatok segítségével, valamint egy évváró vizsgán történt.

Olasz 4

B1 • szerda 19.30–21.00, csütörtök 16.00–17.30 • Kurzusvezetők: **Ludmann Ágnes, Szemere Ditta Eszter**

Tananyag: Marin–Magnelli: *Nuovo Progetto Italiano 1*. Roma, Edilingua, 2007. Tankönyv és munkafüzet, 11. lecke. Marin–Magnelli: *Nuovo Progetto Italiano 2*. Roma, Edilingua, 2007. Tankönyv és munkafüzet, 0–2. lecke. – Consonno–Bailini: *I verbi italiani*. Firenze, Alma Edizioni, 2005. – *Bailini–Consonno: Ricette per parlare*. Firenze, Alma Edizioni, 2002.

A félévi munka értékelése: A kurzus során az eddig megtanult igeidők tudatosítása mellett a hallgatók elsajátították a feltételes mód jelen és múlt idejű használatát, a kombinált névmásokat, valamint a vonatkozó névmások különböző fajtáit. Tematikus szókincsüket és olasz kultúrára vonatkozó ismereteiket a zene, az oktatás (olasz és magyar oktatási rendszer különbségei), valamint a szolgáltatási szektor (bank, telekommunikáció) terén bővítették. Számonkérés otthoni fogalmazások, röpdolgozatok és félév közbeni témazáró dolgozatok segítségével történt.

Olasz 6

B2 • csütörtök 15.00–18.00 • Kurzusvezető: Ludmann Ágnes

Tananyag: Marin–Magnelli: *Nuovo Progetto Italiano 2*. Roma, Edilingua 2007. Tankönyv és munkafüzet, 7–11. lecke. – Marin: *Ascolto Medio*. Roma, Edilingua 2004 (szövegek feladatokkal az érintett témákban). – Kovács–Sollazzo: *Társalgás, szituációk, képleírások és hallás utáni szövegértés olaszul*. Székesfehérvár, Lexika, 2013. – Különböző témakörök élőnyelvi anyagai, hangfelvételek, újságcikkek.

A félévi munka értékelése: A kurzus során a hallgatók elsajátították a kötőmód minden alakját, a feltételes mondatokat, a passzív alakot, a függő beszédet, valamint az implicit igei és igenévi alakokat. Tematikus szókincsüket a közélet, a szabadidő, a technológia, a művészetek és az irodalom témakörében fejlesztették. A fásztó tömbösített óra ellenére lelkesen látogatták a kurzust, aktívan részt vettek az órákon. Készen állnak a középfokú nyelvvizsga megszerzésére, az elsajátított nyelvtani ismereteket helyesen alkalmazzák mind szóban, mind írásban. Számonkérés beadott házi feladatok és próbanyelvvizsgák segítségével történt.

Egyéb olasz nyelvi kurzusok (1 oktató, 1 csoport, 10 fő)

Olasz 8

B2/C1 • csütörtök 18.00–19.30 • Kurzusvezető: Michela Battisti

Tananyag: Egyéni tananyag az oktató összeállításában.

A félévi munka értékelése: A heti egyszer másfél órás kurzuson Michela Battisti anyanyelvi lektor (magyar szakos római hallgató) legfőképpen a hallgatók szóbeli szövegértésének fejlesztésére koncentrált autentikus írásos és audiovizuális anyagok felhasználásával. Nyelvtani feladatok útján gyakoroltatta a problémásnak bizonyuló igeidőket, kifejezéseket. A hallgatók felkészültsége az órai munka, a házi feladatok közös megvitatása alapján került értékelésre. Az órákon az Olasz Műhely (közép- és felsőfokú nyelvismerettel rendelkező) hallgatóinak írásbeli és szóbeli szövegértése fejlődött. A hallgatók visszajelzései szerint az órákat a lektor személyiségének köszönhetően is barátságos légkör jellemezte. A kapott feladatok, a tárgyalt témák és a csoportos munka mind ösztönzően hatottak a hallgatókra.

III. Német nyelvi kurzusok (4 oktató, 7 csoport, 72 fő)

Rendszeres felmenő képzés (3 oktató, 3 csoport, 42 fő)

Német 2

A1+ • hétfő 19.30-21.00; szerda 19.30- 21.00 • Kurzusvezető: Sós Gabriella

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe A1+*. Schubert, Leipzig 2006. 1–5. fejezet (+hanganyag).

Témakörök: Megszólítás, bemutatkozás, köszönés; családtagok; állatok, színek, formák; gyümölcsök, zöldségek; számok, idő, dátum, időjárás, irányok; testrészek, öltözködés; ellentétpárok; érvelés; személyes levél és hivatalos levél formai és tartalmi kritériumai; hallás utáni szövegértés (a tankönyv hanganyaga).

Tanult nyelvtani szabályok: Egyszerű mondat szórendje, kérdőszók, névszói állítmány kifejezése; kötőhang betoldása igéknél, hangkiesés E/2. személyben, Umlaut, Brechung; határozott névelős főnevek ragozása, előljárószók, határozatlan névelő ragozása; a *haben* ige ragozása, a *man* határozatlan névmás használata, személyes névmások tárgyesete; tőszámnevek, igekötős igék, felszólítás; sorszámnevek; birtokos névmások ragozása, szerkezete, módbeli segédigék; Präsens, valamint Präteritum és Perfekt igeidők alaktana és használata.

A félévi munka értékelése: A szemeszter végi jegyeket a következő kritériumok alapján számítottam ki: órai aktivitás, félév közbeni szótesztek eredményei, leadott házi feladatok mennyisége. Kétes jegy esetén felfelé kerekítve adtam jegyet. A szintfelmérő tesztek számszerűsített eredményeit a százalékok alapján adtam: 90% felett jelest, 90% alatt jót.

A csoport összetétele ebben a szemeszterben nagyon vegyesnek volt mondható. A hallgatók közül sokan rendelkeztek már korábbi, középiskolai tanulmányaik során szerzett ismeretekkel, viszont gyakori volt a csoportban a ténylegesen kezdő szint is. A nyelvismereti különbségek áthidalását játékos

szótanulással oldottam meg. Az alapvető hiányosságokat sikerült mérsékelnünk. A félév során kiemelten fontosnak tartottam a nyelvvizsga-témakörök megfelelő szókincsének megszerzését, ezért a félév során több szótesztet írt a csoport. A kétesre állók és a kiemelkedően sok hiányzás miatt plusz teljesítést leadott hallgatók ezen felül és a házi feladatok bemutatásán kívül elkészítettek egy 400 szavas fogalmazást a kedvenc könyvükről. Pluszfeladatként az érdeklődés élénkítésére két lelkes hallgató prezentációt is készített. A tankönyv 5. fejezetéig jutottunk el a félév során.

A nyelvvizsgatémák nagy részét átfogóan érintettük a kurzus során, és a témakörökhöz tartozó szókincset is összegyűjtöttük. Nagy hangsúlyt fektettem a szavak kiejtésére is, hiszen a jó kiejtés elsajátítása alapvető a nyelv tanulása során. A félév során igyekeztem minél kevesebbet beszélni magyarul, ezzel is elősegítve, hogy a résztvevők „merjék” használni a német nyelvet. Sikeresnek tartom a csoporttal végzett félévet, úgy gondolom, sikerült fejlődniük nyelvtudásukban és a német kultúra iránti ismereteikben.

Szintfelmérő teszt: A csoport FONAL-nyelvi szintfelmérőjeként az ÖSD Zertifikat A1-es szintű hivatalos nyelvvizsgatesztje volt, külön szóbeli vizsgát még nem tartottunk. A teszt jó eredményeiből következően – ha az eddigi fejlődési ütem tartható – valószínűsíthető, hogy a kurzus résztvevői helytállnak majd a nyelvvizsgán is.

Német 4

A2+ • szerda 19.30–21.00 és csütörtök 18.30–20.30 • Kurzusvezető: **Miskei Réka**

Tananyag: Buscha–Szita: *Begegnungen. Integriertes Kurs-und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe A2+.* Leipzig: Schubert 2013. 1–5. fejezet és hanganyag.

Témakörök és nyelvtan: Kapitel 1: Ausbildung und Tätigkeiten (Vorstellung, Berufe und Tätigkeiten, Schulzeit, Lebenslauf, Tagesablauf; Gr.: trennbare und nicht trennbare Verben, Perfekt, reflexive Verben, Genitiv). – Kapitel 2: Hobbys und Freizeit (Freizeitaktivitäten, Lieblingsfilme und Lieblingsbücher; Gr.: Modalverben im Präsens und Präteritum, Präteritum bei regelmäßigen und

unregelmäßigen Verben, Negation). – Kapitel 3: Geld und Konsum (Einkaufen, Homeshopping, Bankgespräche; Gr.: Kausalangaben, Konditionalangaben, Verben mit Rektionen, Personalpronomen, Konjunktiv II – Hypothese). Kapitel 4: Arbeit und Beruf (Bürotätigkeiten, Telefongespräche, Termine vereinbaren, Gr.: Konjunktiv II – höfliche Bitte, indirekte Fragen, Nebensätze mit *dass*). Kapitel 5: Urlaub und Reisen (Reisebüro, Reisegewohnheiten und Urlaub, Wetter; Gr.: lokale Präpositionen – Richtungsangaben, Deklination der Adjektive, Konzessivangaben).

A félévi munka értékelése: A félév során sikerült a tankönyvcsalád második kötetének első öt fejezetét feldolgozni. Ez az előző három félévhez képest jóval nagyon tempót és így nagyobb terhelést jelentett a kurzustagoknak. A gyorsabb haladást az indokolja, hogy így a következő tanév elején már az eggyel magasabb szintű tankönyvvel lehet kezdeni a munkát, ami egyben előkészület a B2-es nyelvvizsgán követelt szint eléréséhez. Ebben a félévben nagyobb hangsúlyt kapott, hogy az alapfokon elvárt lexikális anyagot és az összes szükséges nyelvtani szerkezetet elsajátítsa a csoport. A szemeszter végi szintfelmérő vizsgát (A2 – alapfok) mindenki sikeresen teljesítette, az elért eredmény minden esetben meghaladta a 70 százalékot. Az írásbeli feladatsort az ÖSD nyelvvizsga egyik próbateszte alkotta, a szóbeli részben a hallgatók a félév során tárgyalt témák alapján kulcsszavak segítségével folytattak beszélgetést a vizsgáztatókkal. A vizsgán rajtam kívül Sára Balázs, a Germanisztika Műhely vezetője volt jelen. A csoporttal való megegyezés szerint a vizsgaidőszakban heti egy alkalommal folytatjuk a munkát, hogy a könyvből megmaradt fejezetek fontosabb témaköreit is meg tudjuk tárgyalni, valamint hogy a gyakorlással elmélyítsük a félév során megszerzett ismereteket.

Német 6

B1+ • hétfő 19.30–21.00 és szerda 19.30–21.00 • Kurzusvezető: Mónok Eszter

Tananyag: Buscha–Raven–Linthout: *Erkundungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe B2+*. Leipzig: Schubert 2013.

A félévi munka értékelése: A Német 6 kurzust ebben a félévben 15 hallgató végezte. Nagyjából B1-es szintről indultunk, a *Begegnungen* c. könyv B2-es kötetével dolgoztunk. Nagyrészt az eddig tanult nyelvtan elmélyítésére koncentráltunk, a szókincset pedig a könyv szövegei alapján bővítettük. A könyvvel ebben a félévben sem rendszeresen haladtunk, hanem az általam számunkra fontosnak ítélt témákkal (pl. egyetemi tanulmányok, szakma és foglalkozás, szabadság és szünidő) foglalkoztunk. Emellett kiegészítő feladatsorok és játékok voltak hivatottak feldobni az órákat, lelkesíteni a hallgatókat. Az órák jó hangulatban teltek, a kívánt eredményt maximálisan elértük. Összbenyomásként elmondható, hogy a csoport óralátogatásával és teljesítményével elégedettek lehetünk, a szintfelmérők eredménye pedig kifejezetten sikerélményt jelent: egy kivétellel az összes hallgató sikeresen teljesítette az ÖSD Zertifikat hivatalt B2-es próbavizsgáját.

Egyéb német nyelvi kurzusok (1 oktató, 4 csoport, 30 fő)

Német 7

B1⁺–B2 • szerda 10.00–11.30 • Kurzusvezető: Sára Balázs

Tananyag: Buscha–Raven–Linthout: *Erkundungen. Integriertes Kurs- und Arbeitsbuch für Fremdsprache Deutsch. Niveaustufe B2+*. Leipzig: Schubert 2013.

A félévi munka értékelése: Az ÖSD B2-es komplex német nyelvvizsgára felkészítő német kurzus során az *Erkundungen* B2-tankönyvvel és ÖSD-mintatesztekkel dolgoztunk. Az órákon főleg a szóbeli kifejezőkészség és a grammatikai pontosság finomítására törekedtünk. Az egyszeri 90 perces időtartamot az – alapvetően természetesen nem szerencsés – alacsony létszám indokolta, ami másfelől lehetővé tette az alkalmankénti valóban intenzív „face to face” nyelvgyakorlást is. A kurzust látogató mindhárom hallgató fél éven belül B2-es középfokú nyelvvizsgát tehet (írásbeli eredményeik 70–85% közt vannak, szóbeli teljesítményük legalább 70%-os).

Német 8

C1 • szerda 8.00–9.30, csütörtök 19.30–21.00 • Kurzusvezető: Sára Balázs

Tananyag: Buscha–Raven–Linthout: *Erkundungen. Deutsch als Fremdsprache C1*. Leipzig, Schubert 2013. 4–5. lecke (+ hanganyag); ÖSD-mintatesztek és egyéb segédanyagok.

A félévi munka értékelése: Az ÖSD C1-es komplex német nyelvvizsgára felkészítő német kurzus jelen félévének hallgatói összetétel viszonylag egységesnek volt mondható. A kurzus során az *Erkundungen C1*-tankönyv 6. leckéjét vettük át. Minthogy a tankönyv egyes leckéi tematikusan és nyelvtanukban is színesek és szerteágazók, így mind az oktatonak, mind a nyelvtanulóknak elég nagy mozgásteret hagynak az egyéni kibontakozásra, de a munka során felmerülő kisebb-nagyobb hiányosságok pótlására is. A csoport munkáját most is a jó hangulat és lelkesedés volt jellemző; a legnagyobb hiányosságot abban látom, hogy a hallgatók jellemzően ritkán élnek az önálló (nem kötelező) beadandók adta fejlődés lehetőségével.

Német 9 – Német stílusgyakorlatok

C1–C2 • sz. 19.00–20.30 • Kurzusvezető: Sára Balázs

A félévi munka értékelése: A *Német stílusgyakorlatok* (a Germanisztika Műhely „osztályfőnöki órája”) szoros értelemben véve ugyan nem a collegium idegennyelvi programjának része, de a nyelvet magas szinten bíró, nem szakos collegisták előtt – lehetőségeink keretein belül – alapvetően eddig is nyitva állt. Ebben a félévben csak a – létszámban némileg megfogyatkozott – első és második évfolyamos germanista hallgatók látogatták az órákat. Az egyes szemináriumokon egy vagy két 35–40 perces, alapvetően prezentációs anyaggal (vetítéssel) illusztrált referátumot hallgattunk meg a legkülönbözőbb, a hallgatók által szabadon választott témákban, melyekbe az előadók vita vagy körkérdések formájában a hallgatóságot is folyamatosan igyekeztek bevonni. A munka célja – a szókincs és általános ismeretanyag bővítésén túl – az előadók nyelvi és előadási stílusának csiszolása volt, így az egyes referátumok, ill. referensek az órák végén összegzésül rövid, építő szándékú, plenáris értékelést kaptak. A nyelvi fejlődés minden hallgatónál egyértelműen tapasztalható.

Német 10 – Német szókincsfejlesztés**C1–C2 • sz. 20.30–22.00 • Kurzusvezető: Sára Balázs**

A félévi munka értékelése: A *Német szókincsfejlesztés* a Germanisztika Műhely hallgatóinak kezdeményezésére három félévvel ezelőtt indult, célja alapvetően a szakos hallgatók német szókincsének tematikus alapú bővítése. A munka az elmúlt félévekben („szakkör”-jelleggel) eredményesen folyt, de az elmúlt félév egyértelmű „válságtünetei” szükségessé tették, hogy a kurzus vezetését a műhelyvezető vegye át. Áthidaló megoldásként erre a félévre a stílusgyakorlatokhoz kapcsoltuk az órát, és elsősorban egyes, a stílusgyakorlaton elhangzott előadások témájához kötődő rövid szövegek magyarról németre fordításának (stilis és lexikális variánsok szótáras és internetes keresése, majd elemzése és értékelése) keretében folytattuk a szókincsbővítést.

IV. Angol nyelvi kurzusok (4 oktató, 4 csoport, 35 fő)

Angol 7

B2+ • hétfő 18.00–19.30, csütörtök 19.30–21.00 • Kurzusvezetők: Kassai Gyöngyi, Kovács Györgyi

Tananyag: A félév során a *New Inside Out Intermediate* tankönyv ötödiktől tizenegyedik fejezetét vettük át. A félév elején a diákok egy B2-es szintű próba-nyelvvizsgát tettek, melyhez az Euroexam nyelvvizsga egyik tesztjét használtuk fel, és egy hasonló próbanyelvvizsga alkotta a félév végi FONAL-szintfelmérő tesztet is. A tankönyvi leckék alapján tudatosan készültünk a nyelvvizsgára, különös tekintettel a szóbeli részre. A félév során Sántháné Gedeon Mária tanárnő folyamatosan konzultált velünk, tanácsokat és plusz anyagokat adott, melyeket felhasználtunk az órákon, és segített a félév végi szóbeli szintfelmérő lebonyolításában is.

A félévi munka értékelése: A csoport ugyanaz maradt, mint az őszi félévben. Az őszi félévben elkezdett tankönyvet folytattuk, emellett külön figyelmet fordítottunk a nyelvvizsgára való felkészülésre is, ugyanis többen idén nyáron tervezik letenni a B2-es nyelvvizsgát. Gedeon tanárnő tanácsára az Euroexam nyelvvizsgát ajánlottuk a diákoknak, és ennek a feladatait gyakoroltuk, részben az órai munka során, részben a félév eleji és végi próbanyelvvizsgán keresztül. Bár az órai aktivitás mindenki részéről példaértékű volt, többen gyakran hiányoztak az órákról, részben óraütközés, részben egyéb elfoglaltságok miatt. A vizsgaidőszak első két hetében is tartottunk angolórákat, kifejezetten a nyelvvizsgára készülés céljából. A kurzust a félév végi próbanyelvvizsga százalécai alapján sikeresnek értékeljük.

Angol 8

C1 • péntek 14:00–15:30 • Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária

Tananyag: *Advanced Outcomes, CENGAGE Learning 2012, Workbook*

Témakörök/szókincs és nyelvtan 1. Cities – Perfect tenses; 2. Culture – Emphatic structures; 3. Relationships – *would*; 4. Politics – Conditionals; 5. Night in, night out – Noun phrases; 6. Conflict – *I wish*; 7. Science and research – Passives; 8. Nature – Auxiliaries; 9. Work – Continuous forms; 10. Play – Modal verbs.

A félévi munka értékelése: Szokás szerint sokan (összesen 13-an) jelentkeztek a péntek délutáni haladó angol nyelvórára. A legtöbb diáknak – s általában a tanárnak is – ez az utolsó órája a héten, s ezért illő, hogy emlékezetes legyen. A sokféle szakos hallgató sokféle érdeklődését egy mederbe tereli az igény, hogy ne csupán középfokon, hanem haladó szinten is elsajátítsák az angol nyelvet. Az *Outcomes (Workbook with answers and CD-s, 2014)* c. tananyag változatos, érdekes feladatokkal gyakoroltatja az egyébként ilyenkor szokásos témákat és nyelvtant. A tananyag mellett aztán haladó szinten amúgy is rengeteg jobbnál jobb kiegészítő anyag (nyomtatott, digitális, reália) áll rendelkezésre. A tanári lelemény itt igazából abban nyilvánul meg, hogy sikerül-e a leginkább alkalmas anyagokat kiválasztani péntek délután 2 órára, az EC igyekvő és tehetséges diákjai számára. Ha igen, az közös öröm diáknak-tanárnak.

Angol 9 – Kutatás és prezentációs technikák

C1 • kedd 20.20–21.50 • Kurzusvezető: Fejérvári Boldizsár

Szöveges ismertető és értékelés: A félév során különféle interaktív és online előadások és kutatómódszertani segédanyagok segítségével (pl. *Preparing and Delivering Scientific Presentations: A Complete Guide for International Medical Scientists*) vettük át a szakmai kutatás háttérét, valamint a *Speechmakers' Bible* című tankönyv egyes fejezeteinek útmutatásai alapján gyakoroltuk a meggyőző és sikeres előadás főbb elemeit. A hallgatók erősen eltérő szóbeli

kommunikációs képességei, illetve nyelvi kompetenciája érdekes kihívást jelentett, de hamar kialakult a kurzus résztvevői között az egymást támogató, türelmes és konstruktív légkör, amely elősegítette a hallgatók fejlődését és szakmai kibontakozását. A félév végén két órát az egyéni kutatáson alapuló prezentációk számára tartottunk fenn. A Power Point-, illetve Prezi-dokumentációval és nyomtatott handouttal kiegészített előadások összességükben sikeresek voltak, egyetlen hallgató esetében támadtak kisebb időzítésbeli nehézségek, de ezek sem öltöttek olyan mértéket, hogy a félév végi jeles érdemjegye veszélyben forogott volna. A kiselőadásokat követően a csoport közönség gyanánt részt vevő tagjai velem együtt értékelték egymás teljesítményét, és így a legutolsó órán is további hasznos, a hosszú távú fejlődést elősegítő konstruktív javaslatokkal és észrevételekkel gazdagodtak a hallgatók.

Angol 10 – Az angol nyelvtan és szókincs tanítása

C1–C2 • Kurzusvezető: Sántháné Gedeon Mária

Tananyag: Jeremy: *Teaching English Grammar*. Oxford University Press, 2013.

Szöveges ismertető és értékelés: *Teaching English Grammar and Vocabulary*, azaz „Az angol nyelvtan és szókincs tanítása” nem különleges, hívogató cím. Mégis, mindenki tudja, akit érint, hogy e stúdium elkerülhetetlen a tanári felkészülésben, és egyben nagy haszonnal is jár. A nyelvtanítás akármilyen divatot is követ éppen – s bizony, divatokban itt sincs hiány! – valamilyen formában mindig kell nyelvtant és szókincset tanítani.

Az EC angolosai közül öten jelentkeztek az órára. A sokféle lehetséges megközelítés közül számunkra a *Teaching English Grammar* c. könyv (Jeremy, Oxford University Press 2013) volt az irányadó. Sok egyéb mellett ez a könyv az ún. concept questions alkalmazása mellett teszi le a voksot. Ez azt jelenti, hogy megtanítja azt a módszert, hogy négy-öt jól megválasztott kérdéssel hogyan foglalható össze egy-egy nyelvtani jelenség lényege, s hogyan ellenőrizhető elsajátításuk.

A kurzus első harmadában magam vezettem az órákat, a továbbiakban viszont a diákok egyenként is részt vettek a prezentációkban. A visszajelzésekből úgy tűnik, megértették ezen nyelvtanári felkészülés hasznát és szépségét, s talán egy életre emlékezni fognak sok mindenre, amit itt tanultak.

V. Latin nyelvi kurzusok (3 oktató, 3 csoport, 43 fő)

Latin nyelv Eötvös-collegistáknak – I. évfolyam

A1 • k. 7.15–8.05 • Kurzusvezető: Horváth László

Tananyag: Az oktatótól választott irodalmi szemelvények: Catullus, *Vivamus mea Lesbia, Ille mi par esse deo videtur*, Ovidius, *Pygmalion*-szemelvények.

Témakörök, lexika: Az egyes olvasmányokhoz kötődő irodalomtörténeti és kultúrtörténeti ismeretek. Latin szólások és magyar értelmezésük. Az irodalmi szemelvények szókincs, memoriterek.

Elsajátított nyelvtani szabályok: Az első félév anyagának állandó ismétlése: az I–V. declinatio, az I–II. és III. declinációs melléknévek; főnevek és melléknévek egyeztetése; az act. impf. és perf. alakok ragozása az I–IV. coniugatióban; az inf. impf.; az *is, ea, id* mutató névmás ragozása; a létige act. ind. impf. ragozása. Valamint az act. futurum és coni. praes. és praet. ipf.; rendhagyó igék (*volo, possum*), participiumok és a pass. praes. ipf.

A félévi munka értékelése:

A Collegiumban kötelező latin nyelvtanulás a mindenkori BA elsőéves (bölcsezzettudományi és társadalomtudományi karokon tanuló) collegistákra vonatkozik, a követelmény az egyetemi „latinköteles” (romanista stb.) előírásoknak megfelelő. A szeminárium voltaképpen – találó collegista megfogalmazással – „osztályfőnöki óra”, ahol a latintanár, aki történetesen a Collegium igazgatója (sajátos történelmi okok miatt immár közel 20 éve), a tananyag mennyiségétől függetlenül megismerheti a diákok szellemiségét, munkamorálját.

A fenti, első félévre vonatkozó általános leírás a második félévre is igaz. Mindazonáltal összességében határozott javulást tapasztaltam a hallgatók munkájában, hozzáállásában és – ami talán mindennél fontosabb – érdeklődésében. A félév elején úgy döntöttem, hogy a digitális tankönyv anyagát felretelve a világirodalom gyöngyszemei közé tartozó szemelvényeket adok ki feldolgozásra. Örömmel tapasztaltam, hogy az első félévben elsajátított nyelv-

tani anyag alapján a fordítás nem okozott nehézséget azoknak, akik valóban elvégezték a feladatokat. Az órák – különösen a félév második felétől – jó hangulatban teltek, összetartó, egymást segítő csoporttá formálódott a résztvevők közössége. Sokan javítottak félévi jegyükhöz képest.

Latin nyelv történezhallgatóknak 2.

A1⁺ • sz. 9.00–10.30, p. 13.00–14.30 • Kurzusvezető: Mészáros Tamás

Irodalom: Nagy Ferenc – Kovács Gyula – Péter Gyula: *Latin nyelvtan a középiskolák számára*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 1996.

Részletesen tárgyalt témakörök és tanult nyelvtani anyag: Az óra az előző félévben kezdőknek meghirdetett latin nyelvóra folytatásaként szorosan kapcsolódik a korábban elvégzett anyaghoz. A hallgatók alaktani ismeretei az alábbi nyelvtani anyaggal bővültek: a passzív igeragozás teljes rendszere; az igenevek áttekintése: participiumok, infinitivusok, gerundium, supinum; a vocativus; a birtokos névmás; a meghatározó névmás; a visszaható névmás; a melléknevek fokozása; az adverbiumok képzése. Elemi mondattani jelenségeként tárgyaltuk a mellérendelés formáit, valamint a mellékmondatot rövidítő igeneves szerkezeteket (nominativus és accusativus cum infinitivo, participium coniunctum, ablativus absolutus). A szókincs bővítését és az eredeti irodalmi szöveg olvasását M. Tullius Cicero Catilina elleni első beszédének részbeni feldolgozása jelentette. A csoport tagjai nagyjából azonos tudásszintet képviselnek, a latin nyelv mindnyájuk számára nehéz. Az egyes nyelvtani jelenségek megértése elfogadható szintű, alkalmazása nehezebb, a grammatikai terminusok pontos használata bizonytalan. Eredeti irodalmi szöveg otthoni feldolgozása csak sok hibával megy. A középfokú nyelvvizsga megszerzése a hatodik félév végére tartható elvárás. A jegyszerzés feltételei: háromnál nem több hiányzás, folyamatos órai munka és az órai dolgozatok megírása.

Latin nyelv romanistáknak 2

A2 • p. 8.30–10.00 • Kurzusvezető: Egedi-Kovács Emese

Tananyag: Ferenczi Attila–Monostori Martina: *Latin nyelvkönyv*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó 1998. I./1–5. fejezet.

Témakörök, lexika: Vergilius: *Aeneis* (részletek), Vergilius élete és művei, Szent György és a sárkány (*Legenda aurea*), A „nyolc boldogság” (*Vulgata*), A britannok életmódja (*Bellum Gallicum*, V, 12., 14.), A Gallok családi élete (*Bellum Gallicum*, VI, 18–19.), Az agrigentumiak Hercules szobra, A cataniai Ceres-szobor megszerzése (Cicero: *In Verrem*, II. 4. 43, 94–95; II. 4. 45, 99–100), A farkasember története, Croton erkölcsi (Petronius: *Satyricon*, *Cena Trimalchionis*), latin szólások, verstan, memoriterek. Az olvasmányok szókincse.

Elsajátított nyelvtani szabályok: A participiumok, a ragozható tőszámnévek ragozása, a *fero* ige ragozása, *ablativus modi*, a *passivum*, a *deponens* és *semideponens* igék, tiltás, *ablativus rei efficientis*, *ablativus auctoris*, *ablativus qualitatis*, a melléknévek áttekintése (háromvégű, kétvégű és egyvégű melléknévek), melléknévek fokozása, az adverbiumok képzése és fokozása, *ablativus comparationis*, *ablativus mensurae*, *ablativus limitationis*, összehasonlítás, az *accusativus cum infinitivo*, az infinitivusok rendszere, a *deponens* igék infinitivusai, a *nominativus cum infinitivo*, a *fio* (*fieri factus sum*) és a *nolo* (*nolle nolui*) igék ragozása, *ablativus temporis*, *coniunctivus*, feltételes alárendelő mondatok (*casus realis*, *casus potentialis*, *casus irrealis*).

A félévi munka értékelése: A kurzus az őszi félévben megkezdett kezdő latin nyelvóra folytatása volt, amelyet továbbra is két hallgató vett föl. Mindketten az első félévben is már tapasztalt lelkiismeretességgel és szorgalommal készültek az órákra, amelyekről egyetlen alkalommal sem hiányoztak. A félév során a tankönyvben haladtunk tovább, azt csak néhány feladattal egészítettem ki (versrészletek olvasása, memoriterek). A tankönyv fejezeteinek mindkét olvasmányát (A, B) átvettük. A szokott módon a hallgatók a szövegrészleteket előzőleg otthon elolvasták és lefordították, egyelőre még a tankönyvben szereplő szöveget segítségével, a kiegészítő szövegeket azonban már önállóan

szótárasták ki. Az órán azután együtt átbeszéltük a szöveget, kitérve a nyelvtani jelenségekre. Az olvasmányban előforduló szavakkal gyakoroltuk az addig tanult ragozásokat. Az olvasmányokat történeti, kultúrtörténeti és irodalmi ismeretekkel is igyekeztem kiegészíteni. A memoriterekben keresztül bővítettük az eddig tanult verstani ismereteket. Az órák elején a hallgatók rövid dolgozatban számoltak be az előző óra nyelvtani anyagából és szavaiból.

A vizsgán a tanult szövegek közül kaptak egyet, amelyet le kellett fordítaniuk, majd a szöveghez kapcsolódóan nyelvtani és kultúrtörténeti kérdésekre kellett válaszolniuk. A memoriterek közül mindkettőjüktől egyet kérdeztem ki. Mindkét hallgató kiválóan teljesített a félév során, az órákra lelkiismeretesen felkészültek, minden dolgozatot jelesre írtak meg, és a vizsgán is kimagasló teljesítményt nyújtottak. Egész éves munkájukért mindkettőjüket dicséret illeti.

Seniori beszámolók

2015/16. I. félév

BODA ATTILA

Tanulmányi teljesítmény a tárgyfélévben:

P/TÖ/ST-6/B	Címertan
P/TÖ/ST-14/B	Egyéb segédtudomány
P/TÖ/ST-1/B	Konzultáció

A fenti kurzusokon kívül önszorgalomból eljártam még a Collegiumban tartott latin nyelvórákra, továbbá a „*Latin paleográfia 1.*” kurzusra Oborni Teréz tanárnőhöz. Tehát a hangsúlyt a kötelező tantárgyakon kívül a latin nyelvtudásom felzárkóztatására helyeztem. A nyár folyamán nagyszabású adatgyűjtést végeztem a Kárpátaljai Történeti Állami Levéltár beregszászi fiókintézetében. XVIII. századi mezővárosi pereskedésre vonatkozó dokumentumokat fotóztam ki. Emellett hosszú idő után sikerült teljes mértékben kifotóznom a Munkácsi Görög Katolikus Püspökség és az Ungvári Szeminárium papnövendékeinek anyakönyveit. Így az anyaggyűjtés szakaszán túllépve már csak adatbázisba kell foglalnom a hallgatókra vonatkozó információkat. Az MTA Egyetemtörténeti Kutatócsoport anyagi forrást is tud biztosítani célkitűzésem megvalósításához.

A várostörténeti szakirodalom tanulmányozása során arra figyeltem, hogy szükséges összegyűjteni a mai Kárpátalja területén elhelyezkedő mezővárosok középkori kiváltságaira vonatkozó okleveleket, mivel ezek az alapok, amelyekre a későbbiekben hivatkoztak. Így a vizsgaidőszakban a Munkács városára vonatkozó középkori és kora újkori okleveleket is sikerült kifotóznom, melyeket nyáron állományvédelmi szempontokra hivatkozva még nem kaptam meg. A következő félévben a feldolgozás szakasza következik.

Az első publikációm februárban fog megjelenni a Collegium keretein belül: „A máramarosi öt koronaváros története a Rákóczi-szabadságharc idején” címmel. *Opuscula historica I.* Történeti tanulmányok a XIV. és XV. Eötvös Konferenciáról. Szerkesztette: Ternovác Bálint. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2015.

Szerkesztés alatt, ugyancsak a Történész Műhely keretein belül: „*Nagyszőlős kísérlete úrbéres státuson belül megsértett előjogainak visszaszerzésére a XVIII. század első felében.*”

DELBÓ KATALIN

A doktori tanulmányok ötödik szemeszterében a kutatás (A 12. századi bizánci regény. Nikétas Eugenianos: *Drosilla és Chariklés*) középpontjába annak megfigyelése került, hogy Eugenianos regénye hogyan, milyen irodalmi eszközökkel, képekkel, jelenetekkel tükrözi közvetetten vagy közvetlen módon a 12. századi Bizánc irodalmi tevékenységét. Az elemzés számos eredménnyel zárult, s a regényíró eddig ismeretlen, ugyanakkor mindenképp figyelemre méltó oldalára mutatott rá.

A kutatás következő fázisa egyrészt a 12. századi olvasóközönségre, másrészt pedig a tudós nyelv jellegzetességeire összpontosul. Az utóbbi, azaz a bizánci tudós nyelv vizsgálata a módszertan és az eredmények tekintetében is gyerekcipőben jár, így a legalapvetőbbnek mutakozó következtetések is fontos pillérét adják a következő nyelvi kutatásoknak. Az elemzésben Dr. Solti Dóra lesz segítségemre, aki Közép-Európában jelenleg az egyetlen bizánci és ún. középgörög nyelvtörténettel foglalkozó kutató.

A félév során egy tanulmányt írtam, valamint két előadást tartottam:

To μοτίβο της γριάς στα βυζαντινά μυθιστορήματα. In: Ludmann Á. (ed.): *Mare Nostrum*. Studia Iberica, Italica, Graeca. ELTE Eötvös Collegium, Budapest, 2015. p. 161–172.

Performance und die byzantinischen Romane – OTKA NN 104456 pályázat keretein belül, Bécs, 2015. augusztus 27.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα βυζαντινά μυθιστορήματα του 12ου αιώνα. Byzanz und das Abendland IV. Budapest, 2015. november 26.

DUDLÁK TAMÁS

Státusz: Eötvös Collegium, bentlakó
 állami ösztöndíjas, Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok
 Doktori Iskola, Nemzetközi és biztonsági tanulmányok alprogram I. év-
 folyam
Disszertáció: Török külpolitika új alapokon. A szíriai válság és a török
 politikai gondolkodás paradigmaváltása
Témavezető: Dr. Rostoványi Zsolt

Az őszi szemeszterben elvégzett kurzusok
 Comparative History of Diplomacy and Civilization, oktató: Békés Csaba
 Central Asia in the 21th century, oktató: Dobrovits Mihály
 Geopolitics. Past and Present, oktató: Békési László
 Economics of Global and Regional Integration, oktató: Palánkai Tibor

Oktatási tevékenység

A félévben először az Eötvös Collegiumban az alábbi kurzusokat tartottam:
 - Török nyelv 1 (6 fő)
 - A Közel-Kelet történeti és kortárs nézőpontok tükrében – nyugati és keleti
 interakciók (10 fő)

Kutatási tevékenység

Törökország energiapolitikai helyzete és kilátásai

A múlt félévben megkezdett kutatást tavasszal is folytattam, az MNB Kutatási
 Kiválósági Ösztöndíj keretében végzett kutatáshoz rengeteg anyagot gyűjtöt-
 tem, olvastam, Törökországból könyveket szereztem be. A kész pályamű július
 végére várható.

1. A török déli nyitás politikája – soft power eszközök Afrikában

A múlt félévben megkezdett kutatást tavasszal is folytattam, a PAGEO doktori
 ösztöndíj keretében végzett kutatáshoz rengeteg anyagot gyűjtöttem, olvas-
 tam, Törökországból könyveket szereztem be. A június 9-10-én Pécsen meg-
 rendezett *African globalities – Global Africans* konferencián részt vettem, az
 afrikai helyzetről informálódtam, külföldi és hazai előadókkal kapcsolatokat
 építettem. Tarrósy István tanár úrral közösen tervezzük a témában a munka
 elkészítését az év végére.

2. Demokratikus átalakulás Törökországban – az utóbbi évek mérlege
A disszertációm egyik alfejezetének témájául is szolgáló kutatást a 2016. június 17–18-ai Magyar Politikatudományi Társaság Vándorgyűlésén mutattam be mint konferencia-előadást. Az anyagot – módosításokkal – szeretném a közeljövőben publikálni, illetve disszertációm II. fejezetének 3. pontjában felhasználni.

3. Egyebek

A PhD-disszertációval kapcsolatosan összeállított 10 oldalas tervezet további pontjaihoz is gyűjtöttem anyagot, illetve azt bizonyos pontokon tovább mélyítettem.

A Közel-Keletről tartott kurzusomhoz kapcsolódóan meglehetősen sokrétű anyagot sikerült összeállítanom, mely kitűnő bevezetesként szolgálhat majd a későbbiekben a téma iránt érdeklődő hallgatók számára.

Elindult egy a rendszerváltás utáni török–magyar kapcsolatokat feldolgozó kutatásom is. A téma kapcsán felvettem a kapcsolatot Dr. Hóvári Jánossal, aki támogatásáról és tapasztalatainak megosztásáról biztosított.

Közéleti tevékenység az Eötvös Collegiumban

Sport és Környezetvédelmi Bizottság elnöke, Választmány; a jogakurzus, az uszodabérlet és a teremfoci-bajnokság és Eötvös Majális szervezése

Jövő félévi tervezet

Az említett publikációk és kutatások megírása, befejezése

Előadás és tanulmány a törökországi szír menekültek helyzetéről

Két kurzus oktatása az EC-ben (mindkettő egyfajta folytatása a tavasszal tartott kurzusaimnak)

Török nyelv 2

A Közel-Kelet kortárs megközelítései

ERDEI ANNA LAURA

Doktori tanulmányaim harmadik féléve során a továbbiakban az ultraibolya fény hatását vizsgáltam a sötétben és fényben nevelt növények plasztiszainak ultrastruktúrájára és pigmentösszetételére. Kísérleteimet veteményborsó (*Pisum sativum*) epikotilján végzem, amely nagy arányban tartalmaz fényérzékeny klorofill előanyagokat; monomer protoklorofillid formákat. A félév során doktori tervemnek megfelelően folytattam aeroponikus növényneveléssel kapcsolatos tanulmányaimat. Az aeropónia lényege, hogy a növények gyökerei egy ködkamrában fejlődnek, melynek légtérében tápoldatot porlasztanak, ez szolgáltatja a növekedéshez szükséges vizet és tápanyagokat. Ez a növénynevelési rendszer jelenleg még kevésbé elterjedt, ugyanakkor a jövőben környezetkímélő alternatívát jelenthet a szabadföldi és hidroponikus növényneveléssel szemben, mivel víz- és tápanyag-takarékos városi növénytermesztést tesz lehetővé. A félév során folytattam a 2016 májusában a Fővárosi Vízművek támogatásával elinduló aeroponikus próbaüzem előkészítését és előkísérleteit. Kísérleteinkben elsődlegesen a rendszer optimalizációját szeretnénk megvalósítani különböző gyógy- és élelmiszernövények termesztésére és alapkísérletek kivitelezésére. Az őszi félév során folytattam oktatási tevékenységem, és ennek keretében a Növényyszervezetan III. című gyakorlati kurzust tartottam meg másodéves biológus BSc hallgatók számára. Az Eötvös Collegium senior hallgatójaként részt vettem a Biológia–Kémia Műhely mindennapi munkájában. Részt vettem a nyári Eötvös József Természettudományos Tábor rendezésében és gyakorlatot tartottam a résztvevők számára, a január végén megrendezett Tehetség tábor lebonyolításában is segédkeztem, és előadást tartottam résztvevőknek. A továbbiakban tervezem speciális növényi anyagcsere és zártterű növénynevelés témájában előadást tartani műhelytársaimnak, és részt venni a további középiskolai táborok, konferenciák szervezésében.

FAZEKAS BOGLÁRKA

2015 szeptemberében megkezdtem doktori tanulmányaimat a Nyelvtudományi Doktori Iskola magyar nyelvészet doktori programján, azon belül pedig a kognitív nyelvészet alprogramon. A témám az internetes rajongói közösségek nyelvhasználata, jelenlegi témavezetőm Tátrai Szilárd. A tanév során igyekeztem körüljárni az internetes rajongói közösségekben megfigyelhető rajongói identitásgyakorlatokat, illetve próbáltam a kutatási témámat közelebb hozni a funkcionális kognitív elméleti kerethez. Ez jelenleg is folyamatban van.

2015 októberében előadóként részt vettem a 11. Félúton konferencián Az internetes rajongói közösségek nyelvhasználata. Rajongói szókészlet fórumokon című előadásommal, melynek írott változata olvasható lesz majd a konferencia előadásából készülő kötetben is. Ennek várható megjelenési dátuma azonban még nem ismert.

A Collegiumban seniorként továbbra is látogattam a Magyar, illetve a Spanyol Műhely óráit. A Magyar Műhelyben az elmúlt két szemeszterben részt vettem a Magyar helynévadás, a Narratív diskurzusok, és a Kognitív stilisztika című kurzusokon, valamint egy két féléven át tartó funkcionális pragmatikai kutatószemináriumon. A Spanyol Műhely tagjaként pedig a Spanyolország történetének és művelődéstörténetének fejezetei, A spanyol irodalom korszakai, Magyar irodalom a mai spanyol könyvpiacra, valamint a Kortárs spanyol szerzők műveinek/életműveinek vizsgálata című kurzusokon vettem részt.

A műhelyórák mellett továbbra is vezettem a Collegium drámakörét, a D'Coeurt, akikkel 2016 márciusában mutattuk be A pneumokoniózisos brontoszaurusz, avagy minden a 11:20-as Hainult-Redhill járaton történt című előadásunkat, amely egy válogatás a Monty Python-csoport jeleneteiből, Galla Miklós fordításában. Az előadást az idei Eötvös Majálison is eljátszottuk, emellett pedig felkérték bennünket, hogy készítsünk egy előadást a 2016 novemberében megrendezendő SZITU KONF színháztudományi konferenciára, amelynek a Collegium ad majd otthont.

Emellett továbbra is önkénteskedem a Magyar Nemzeti Múzeumban, 2015 decembere óta pedig fordító gyakornokként dolgozom a FORDuna Kft.-nél, ahol leginkább angol szövegeket fordítok magyarra, illetve spanyolról és/vagy angolról magyarra fordított szövegeket lektorálok és korrektúrázom.

ILLÉS ANETT

2014 szeptemberétől a Semmelweis Egyetem Molekuláris Orvostudományok Doktori Iskolájának „A humán molekuláris genetika és a géndiagnosztika alapjai” című programjában Dr. Molnár Mária Judit vezetésével a Genomikai Medicina és Ritka Betegségek Intézetében végzem doktoranduszi munkámat. Témám a mitokondriális betegségek hátterében álló genetikai eltérések vizsgálata teljes exomanalízis segítségével.

A félév során a doktori programom mellett a Parkinson-kórral diagnosztizált páciensek genetikai analízisét végeztem, mely kutatás hamarosan befejeződik, és reményeim szerint a tavaszi félévben publikáció is születik belőle. Ennek keretében a MLPA-analízist és Sanger-féle szekvenálást végeztem a rutin és kutatási munkákban. A félév során számos konferencián vettem részt mint hallgató, valamint a Magyar Klinikai Neurogenetikai Társaság éves kongresszusán lehetőségem volt előadni, az előadásom a *PARK2*, *PINK1*, *SNCA* és *LRRK2* gének variációinak asszociációja a korai kezdetű Parkinson-kórral Magyarországon címet viselte. Ezeknek köszönhetően sok hasznos ismerettel és tapasztalattal lettem gazdagabb, amit későbbi munkám során tudok majd hasznosítani.

A Collegium Biológia–Kémia Műhelyében a terveim szerint továbbra is aktívan részt vettem, Hudecz tanár úr lemondásával mint megbízott műhelyvezető nagy örömmel láttam el feladataimat. Kiemelt figyelmet fordítottam az újonnan felvettek előmenetelének követésében az egyetemi és a collegiumi életben egyaránt, melyet a hivatalossá tett tutori rendszer segített. A félév során Gyógyszerkémia címmel meghirdetett tárgyunk megszervezésében vállaltam szerepet, ahol minél nevesebb előadókat igyekeztünk felsorakoztatni, nagy sikerrel. A tárgy teljesítésének feltétele angol nyelvű összefoglaló cikkek alapján egy beadandó elkészítése volt, melynek megírásához egy külön óra keretében adtam segítséget. Ennek és az elmúlt félévek munkájának köszönhetően szemmel látható a fejlődés a műhelytagok íráskészségében és a tudományos cikkek feldolgozásában. Segédkeztem a Tehetségtáborban a biológia–kémia szekció előadásainak megszervezésében segédkeztem, illetve saját előadást tartottam Egy neurodegeneratív betegség története - A Parkinson-kór címmel. Emellett számos közösségépítő program szervezésében is részt vettem, ezzel erősítve a műhely kötelékeit.

Következő félévben a terveknek megfelelően két órát hirdetünk meg. Ezek közül az egyik óra nem titkolt célja a volt collegisták szakmai munkájának és

előmenetelének a megismerése és egy mélyebb kapcsolat kiépítése. A második óra az angol szaknyelv és a tudományos irodalom mélyebb megismerését hivatott szolgálni, melyet neves szakfolyóiratok közös olvasásával és értelmezésével szeretnénk elérni. Ennek az órának a teljes koordinálását én vállaltam, és remélem, az előző évi órákon szerzett tapasztalatokat megfelelően tudom integrálni az idei tantervben. A tavaszi félévben továbbá megkezdődik az V. Természettudományos Tábor szervezése is, melynek biológia szekció koordinátori szerepét szeretném alsóbb éves műhelytagokra testálni, de továbbra is aktívan szeretnék részt venni mind az előkészületekben, mind a tényleges lebonyolításban. Ezen felül az Eötvös Konferencia operatív munkáit is igyekszem kiemelkedően végezni.

JANOSOV MILÁN

Biofizikus MSc szakon vagyok végzős hallgató, mely tanulmányaimat 2 félévvel meghosszabbítva végzem el. Senior tagságom ezen első félévét a korábbi félévekhez hasonló módon 5.0 tanulmányi átlag mellett végeztem el. A félév során két collegiumi nyelvórán, valamint az Eötvös Természettudományos Tábor tevékenységeihez kapcsolódó Tehetséggondozási formák című kurzuson is részt vettem, mint a tábor fizika szekciójának koordinátora (2012 óta). Ez mellett a Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok fizika szekciójának javítójaként is tevékenykedtem (2010 óta).

2013 októberétől kezdve végzek kutatómunkát az MTA-ELTE Statisztikus és Biológiai Fizika Kutatócsoportjában, a Komplex Robotika Laboratóriumban. Kutatási témám tárgya csoportos üldözési stratégiák kifejlesztése, vizsgálata, optimalizálása, és célja a kifejlesztett algoritmus valós robotokon (csoportunk drónflottáján) történő alkalmazása. A félév során folytattam munkámat, mely megnyerte az OTDK Komplex rendszerek és hálózatok tagozatának, valamint a Fizika szekciónak a különdíját is, és bemutatásra került Rómában, a Robotics - Science and Systems elnevezésű szakmai konferencián.

2015 márciusától a Morgan Stanley Strats & Modeling részlegénél dolgoztam ez év januárjáig mint matematikai modellező/kvantitatív fejlesztő gyakornok, melynek keretein belül pénzügyi árazó, valamint kockázatelemző rendszer fejlesztésében vettem részt.

Korábbi, az MTA Műszaki Fizikai és Anyagtudományi Intézetben végzett kutatási témám alapján, a fény éve alkalmából társszerzőként részt vettem a Magyar Tudomány folyóiratban megjelent Optikai Bioérzékelés című publikáció elkészítésében.

MARKÓ ANITA

Az őszi szemeszterben kezdtem meg doktori tanulmányaimat az Irodalomtudományi Doktori Iskola európai és magyar reneszánsz programján. Témám: *Az irodalmi intézmény kezdetei Magyarországon, értelmiségi társaságok a középkorban és a kora újkorban*. Témavezetőm Horváth Iván. A képzésemet szeretném Co-tutelle formában végezni, ezért jelentkezésemet a Bécsei Egyetem hungarológia doktori programjára is beadtam, jelentkezésemet elfogadták, témavezetőm prof. Andrea Seidler (a Bécsei Egyetem részéről emellett konzultációkkal segít Pesti Brigitta). A Co-tutelle szerződést a Bécsei Egyetem és az ELTE is támogatja, az elkészült szerződéstervezet jelenleg az ELTE jogi osztályának engedélyezésére vár, ezt követően remélhetőleg mihamarabb elkezdhetem a képzési programot. Mivel a program azt jelenti, hogy a doktori képzés időszakának felét az egyik, felét a másik egyetemen kell elvégezni, ezért a következő, 2016/17 őszi szemesztert a Bécsei Egyetemen töltöm, az Osztrák–Magyar Alapítvány ösztöndíjának jóvoltából. A 2016/17. év tavaszi szemeszterére vonatkozó ösztöndíjkérelmem (Erasmus) elbírálás alatt áll.

A doktori képzés első két félévét a kutatási terv pontosabb tematizálására fordítottam, a második félévben az irodalmi társaságok hálózatelméleti elemzésének lehetőségét vizsgáltam, körüljárva, hogy a hálózatelmélet elemzési szempontjai miként hasznosulhatnak irodalomtudományi tematikánál; a hálózat, illetve gráf mint modell milyen megközelítési lehetőségeket, plusz felfejthető információkat jelenthet a hagyományos filológiai kutatáson túlmenően. Jelenleg ennek az iránykeresésnek a részeként részt veszek a Barabási Albert László fizikus, hálózatkutató által tartott Network Science kurzuson a CEU-n.

Az őszi szemeszterben előadást tartottam a Fiatalok Konferenciáján, Debrecenben. Előadásom címe: *Irodalmi körök, író-társaságok a reneszánszban*. Az előadás tanulmány formájában megjelenik a konferencia kötetében, a megjelenés várható időpontja 2016 nyara.

Egyéb, a félévben írt szakmai publikációm a Farkas Gábor Farkas Régi könyvek, új kalandok című kötetéről készült recenzióm, amely jelenleg a Könyvszemle bírálatára vár.

Jelenleg a Fiatalok Konferenciája következő, szeptemberi konferenciájának szervező munkálataiban veszek részt.

A Magyar Műhelyben a félévben Farkas Flórát tutorálhattam. Remélem, a közös munkát nem csak én tartom eredményesnek. A Műhelyt lehetőségeimhez mértem programszervezésben is igyekeztem segíteni, így a Tehetség tábor résztvevői szerkesztőség látogatáson vehettek részt.

Az egyetemi teendőim mellett újságíróként dolgozom, kulturális és tudományos-ismeretterjesztő témában, különböző műfajokban (riport, interjú, kritika) folyamatosan publikálok (Magyar Narancs, Goethe Institut).

PATKÓ LEVENTE

A 2015/2016. tanév őszi félévében folytattam a doktori témámként szolgáló Persány-hegységből származó felsőköpeny xenolitok vizsgálatát, azonban a kutatás még nem jutott el olyan szintre, hogy azt bemutathassam a szakmai közönség előtt. Ennélfogva fő eredményeim a korábbi kutatásaimhoz kapcsolódnak.

A félév során egy nemzetközi folyóiratban megjelent tanulmányt jegyeztek, mint társszerző. Emellett három konferencián vettem részt. Közülük a legrangosabb a geokémia szakterület legnagyobb nemzetközi találkozója, a Goldschmidt Konferencia, amely ezúttal Prágában került megrendezésre, és amelyen a European Association of Geochemistry (EAG) támogatásával vettem részt.

A hagyománynak megfelelően ismét dolgoztam külföldi laborokban, ahol főelemgeokémiai méréseket végeztem.

Október folyamán CEEPUS ösztöndíjjal a Comenius Egyetem hallgatója voltam.

Publikáció:

Pintér, Zs., Patkó, L., Djoukam, J.F.T., Kovács, I., Tchouankoue, J.P., Falus, Gy., Konc, Z., Tommasi, A., Barou, F., Mihály, J., Németh, Cs. & Jeffries, T.: Characterization of the sub-continental lithospheric mantle beneath the Cameroon volcanic line inferred from alkaline basalt hosted peridotite xenoliths from Barombi Mbo and Nyos Lakes. *Journal of African Earth Sciences*, 111, 170-193.

Absztraktok:

Kovács, Z, Patkó, L., Klébesz, R., Aradi, L.E., Creon-Bocquet, L. & Szabó, Cs.: A mélylitoszféra közettani változékonysága a Bakony–Balaton-felvidék alatt. A Magyar Geofizikusok Egyesületének 34. Vándorgyűlése, 2015. szeptember 24-26., Budapest, Absztraktkötet, 21-22.

Aradi, L.E., Hidas, K., Klébesz, R., Patkó, L. & Szabó, Cs.: Deformációs folyamatok nyomon követése a Stájer-medence alatti felsőköpenyben. 6. Közettani és Geokémiai Vándorgyűlés. 2015. Szeptember 10-12., Ópálos (Păuliș) (Románia), Absztraktfüzet, 27.

Patkó, L., Klébesz, R., Aradi, L.E., Liptai, N., Bodnar, R.J., Cesare, B. & Szabó, Cs.: Geochemical modelling of mantle metasomatism in wehrlite xenoliths

from the Nógrád-Gömör Volcanic Field (Carpathian-Pannonian region). 25th V. M. Goldschmidt Conference, 16-21 August, Prague (Czech Republic), Goldschmidt2015 Abstracts, 2419.

Klébesz, R., Novák, A., Patkó, L., Liptai, N., Wesztergom, V. & Szabó, Cs.: Possible link between wehrlitization of upper mantle and electrical conductivity anomaly beneath the Nógrád-Gömör Volcanic Field (Northern Pannonian Basin). 25th V. M. Goldschmidt Conference, 16-21 August, Prague (Czech Republic), Goldschmidt2015 Abstracts, 1617.

Elnyert pályázatok, ösztöndíjak:

Egy hónapos CEEPUS ösztöndíj (CIII-RO-0038-11-1516-M-87824) a Comenius Egyetemen kivitelezett rövid tanulmányúthoz. Pozsony (Szlovákia), 2015. október 1–31.

European Association of Geochemistry (EAG) szervezet Goldschmidt Conference Grant ösztöndíja a Goldschmidt Konferencián (Prága, Csehország) való részvételre.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem külügyi pályázatának támogatása a padovai egyetemen folytatott labormunkához.

Laboratóriumi látogatások:

A Dionýz Štúr Állami Földtani Intézet EMPA laborjának méréssel egybekötött látogatása, 2015. október 28-29, Pozsony (Szlovákia).

A padovai egyetem EMPA laborjának méréssel egybekötött látogatása (az Eötvös Loránd Tudományegyetem külügyi pályázatának támogatásával), 2015. július 19-29., Padova, (Olaszország).

TERNOVÁ CZ BÁLINT

A 2015/2016-os tanév őszi félévében disszertációm egyik résztémájával, a macsói bánság középkori történetével foglalkoztam. Bár doktori témám – a szerémi és boszniai püspökségek középkori története – elsősorban egyháztörténeti jellegű, elengedhetetlen az egyházmegyék lelki joghatósága alá tartozó területek világi történetét is áttekinteni: a macsói és boszniai területek középkori történetével az 1900-as évek eleje óta nem foglalkozott a magyar történettudomány.

A nevezett tanév őszi félévében szemináriumi kurzust tartottam a Collegium Történész Műhelyének tagjai számára Középkori magyar egyháztörténet címmel. A szeminárium félév végi értékelése igen sikeresnek mondható: a hallgatók egytől egyig jeles érdemjegyet szereztek, amelyet a félévzáró zárthelyi dolgozat, az egyes témákból megtartott referátum és a féléves munka átlagával érdemeltek ki.

2015 novemberében jelent meg a Történész Műhely új tanulmánykötet-sorozatának első kötete, *Opuscula historica I.* címmel, amelyet én szerkesztettem hét szerző igen magas színvonalon megírt dolgozatából.

A Történész Műhely titkáráként segítettem Körmendi Tamás műhelyvezető tanár úr munkáját. Titkárként képviseltem a műhelyt az EC Választmány Tudományos Bizottságának kiterjesztett ülésein, valamint a Collegium diáksága e tanévben is megválasztott az EC Kuratóriuma diáktagjának. A Történész Műhelyben hat hallgatót tutorálok, ők mindannyian nagyon jó átlaggal zárták a félévet.

2016. január 26–31. között kutatóúton voltam Zágrábban, ahol egyrészt fontos ismeretséget kötöttem a Horvát Tudományos és Művészeti Akadémia Történelemtudományi Intézetének tagjaival, másrésztől doktori disszertációmhoz végeztem kutatómunkát az Akadémiai, valamint a Horvát Nemzeti Könyvtárban.

TÓTHNÉ MIHÁLYKÓ ÁGNES

2013. október 15. óta az Oslói Egyetemen vagyok PhD-hallgató Anastasia Maravela témavezetésével. Témám a liturgikus papiruszok, a kéziratok fizikai jellegzetességei és társadalmi kontextusuk.

A 2015/2016 őszi félévben a doktorim második felét fejeztem be, melyben 16 papiruszon található görög és kopt imát adtam ki újra. A legtöbbnek jelentősen tudtam javítani a szövegén és/vagy az értelmezésén, néhányat sikerült azonosítanom a középkori kódexhagyományból ismert vagy az aktuális kopt liturgiában is imádkozott szövegekkel. Közben a liturgikus szövegek hagyományozódásával kapcsolatban is sikerült érdekes megfigyeléseket tennem. Az újra kiadott papiruszok közül kettő meg is fog jelenni a közeljövőben egy cikkben a *Journal of Coptic Studies* hasábjain. Egy harmadikat, egy kopt imát az oslói gyűjteményből témavezetőmmel, Anastasia Maravelával és egy oslói teológussal, Glen Wehusszel együtt fogunk a közeljövőben publikálni. November óta pedig doktorim első felén dolgozom, amelynek hat fejezetéből eddig kettő készült el: a bevezető fejezet, melyben a liturgikus papiruszok fogalmát definiálok, és a kopt liturgia történetét mutatom be röviden, valamint az ötödik a szerzetesközpontok liturgiájáról, melynek fő eredménye, hogy rekonstruálni tudtam a thébai nekropoliszba betelepült 7. századi szerzetesek liturgiáját. Ezt a fejezetet *Liturgical papyi in monastic context* címen novemberben elő is adtam a *Byzanz und das Abendland IV.* konferencián.

Nyáron egy Kopt kodikológia a digitális korban című nyári egyetemen vettem részt Göttingenben és Hamburgban. Itt amellet, hogy sokat tanultam a kopt kodikológiáról, a kopt nyelvjárásokról, valamint a digitális bölcsészettudományokban rejlő lehetőségekről, megismerkedhettem a koptológia legjelentősebb kutatóival és legfontosabb projektjeivel. Augusztus végén Szegeden a *Sapiens Ubique Civis* konferencián adtam elő »Forgive Me, I Know Nothing, Teach Me«: *Prayers and Hymns in Educational Context* címmel az oktatásban használt liturgikus szövegekről. Szeptember-októberben Párizsban kutattam egy hónapot második témavezetőm, a koptológus Anne Boud'hors vezetésével. Elsősorban az ötödik fejezetre, a szerzetesi környezetre koncentráltunk, mivel Anne Boud'hors kiváló szakértője az egyiptomi szerzetességnek, de emellett lehetőségem nyílt arra is, hogy bekapcsolódjak Hélène Cuvigny papirologiai szemináriumába, valamint részt vegyek egy mágikus kézikönyveket kiadó, Chicagóból szervezett projekt első ülésén, mely projektbe bevontak. Márciusban ismét Párizsban fogok tölteni egy hónapot.

Január közepén megjelent az ELTE klasszika-filológia MA szakára Horváth László témavezetésével írott szakdolgozatomnak angol nyelvű változata Christ and Charon: PGM P13 reconsidered címmel. A cikkben a PGM P13 jelzetű keresztény mágikus papirusz szövegét javítottam, kommentárt írtam hozzá, valamint elhelyeztem társadalmi kontextusában, és megkíséreltem megrajzolni szerzőjének profilját, mint egy keresztény értelmiségit, aki a rituális hatékonyság jegyében a retorikai tudását és hellenisztikus műveltségét mozgósítja, mikor Jézushoz imádkozik. A cikk egy rövidített, a legfontosabb témákra koncentráló változata megjelent a *Byzanz und das Abendland* III. nemzetközi konferenciakötetben is.

2015/16. II. félév

BODA ATILA

Tanulmányi teljesítmény a tárgyfélévben:

kurzus kódja

P/TÖ/ST-3/B

P/TÖ/ST-7/B

P/TÖ/ST-8/B

P/TÖ/ST-13/B

kurzus címe és oktatója

Inszigniológia – Bertényi Iván

Genealógia, archontológia – Tóth Krisztina

Igazgatástörténet – Oborni Teréz

Egyéb segédtudomány/forráskiadás – Tóth Krisztina

Disszertáció címe: *„Az északkelet-magyarországi mezővárosok jogi státusza és társadalma a XVIII. században”*

A múlt félév folyamán benyújtott seniori beszámolómhöz kapcsolódva elkezdtem Munkács közép- és kora újkori eddig kiadatlan városprivilegiumainak átírását, amelyhez nagy segítségemre volt Tóth Krisztina tanárnő forráskiadaskurzus. A disszertáció elméleti megalapozásához hazánk kora újkori várostörténeti szakirodalmának mélyebb megértésére helyeztem a hangsúlyt, ugyanis az egyes városok sajátos helyzetének megértésén kívül szükség van a regionális kapcsolatrendszer bemutatására, mivel a földesúri fennhatóság alatt lévő városok szabadalmaik megvédése céljából együttműködtek. Eddigi kutatásaink szerint a mai Kárpátalja területén elhelyezkedő mezővárosaink küzdelmét presztízsharc helyett elsősorban úrbéres státuson belül megsértett előjogaik helyreállítási kísérletében ragadhatjuk meg, de a szabad királyi státus megszerzésének lehetőségét sem zárták ki, mivel a bécsi udvar támogatása politikai és gazdasági okokból is adott volt. A pereskedésekből betekintést kaphatunk a korábbi korszakok történetére is. Különösen érdekes a kincstár pereskedése a Schönborn családdal a munkácsi koronabirtok visszaszerzéséért, amelyet a Schönbornok végeredményben elvesztettek. A februárban megrendezett műhelykonferencián lehetőségem nyílt kutatási területem újabb eredményeinek bemutatására. Az alább említetten kívül egy további publikáció megjelenése is folyamatban van. Elsődleges forrásbázisomat a KTÁL beregszászi fiókintézetében őrzött iratok alkotják, másodlagos jelentőségű források a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárában találhatóak.

Publikációk az előző félév vége óta:

A máramarosi öt koronaváros története a Rákóczi-szabadságharc idején. In: *Opuscula historica I. Történeti tanulmányok a XIV. és XV. Eötvös*

Konferenciáról. Szerk. Ternovác Bálint. ELTE Eötvös József Collegium, Bp. 2015. p. 59–75., német ny. rezümé: 73. p.

Konferencia-előadások az előző félév vége óta:

The status of the Hungarian oppida in the 18th century focusing on the North-Eastern region of the country. – Előadás az EC Történész Műhelyének *Konferencia Clio műhelyében II.* c. konferenciáján (Budapest, 2016. február 26.)

Egyéb tevékenység:

- 2016 szeptemberétől a Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtár, Levéltár és Művészeti Gyűjtemény levéltárosi teendőit látom el.
- 2016. március 11–15. között a Collegium szlovéniai kapcsolatépítő tanulmányútján vettem részt, amelyen fotósként működtem közre.
- 2016. május 30. – június 4. között az EC Történész műhely által szervezett délvidéki kiránduláson vettem részt.

DELBÓ KATALIN

A doktori tanulmányok hatodik szemeszterében a kutatás (A 12. századi bizánci regény. Nikétas Eugenianos: *Drosilla és Chariklés*) középpontjába a bizánci olvasó, Eugenianos regényének közönsége került. A *Drosilla és Chariklés* alapos – olvasó felől közelítő – irodalmi elemzése rávilágított arra, hogy 12. századi bizánci regények írói az intertextualitással, a műfajok keresztezésével, a hagyomány átformálásával, a folyamatos műfajújítással mutatják, hogy olvassák az antik és kortárs regényeket, s egyúttal reflektálnak közönségük elvárásaira. Ugyanakkor olykor nehezebb, olykor egyszerűbb irodalmi játékra hívják az olvasót – és egymást is. Tudatosan törekednek arra, hogy túlszárnyalják egymást, s elkápráztassák a befogadókat. Sikert az is igazolnom, hogy bár a regényfejlődés folyamatában Eugenianossal valóban egyszerűsödés indul el a narráció szintjén, az őt követőkkel pedig majd nyelvi síkon is, de ez a *Drosilla és Chariklés* esetén nem vonja magával az intellektuális játék megszűnését, mint ahogy azt az eddigi kutatás állította (pl. P. Agapitos). Csupán lehetővé tette, hogy minél többen belépjenek a regények olvasótáborába, amely majd a népnyelvi regényekkel szélesedik, szélesedhet ki igazán.

Jelenleg folyamatban van a regény nyelvi elemzése, aminek nemcsak a bizánci tudós nyelvről alkotott kép árnyalása a célja, hanem a korábbi kutatás egy hiányosságát is pótolni kívánja – a nyelvhasználat felől ugyanis eddig még nem közeledtek a bizánci regényekhez.

A fentiek mellett a félévben a regény és a bizánci képzőművészet kapcsolatával is foglalkoztam, amihez támpontként a velencei Szent Márk Bazilika kincstárában található ezüst füstölő szolgált. A füstölő mind formájára nézve, mind ikonográfiáját tekintve is figyelemre méltó. A kutatással célom volt rávilágítani arra, hogy a füstölő készítőjét a kialakítás és díszítés során ugyanaz a környezet inspirálta, mint amelyben a bizánci regények a 12. században napvilágot láttak; sőt, az ötvösmunka és a regények között több ponton szorosabb ikonográfiai-tematikai kapcsolat mutatkozik.

Konferencia-előadások:

Regényjelenetek a bizánci képzőművészetben – III. Mathema Konferencia, Budapest, 2016. 04. 29.

A bizánci regények olvasóközönsége – XII. Magyar Ókortudományi Konferencia, Debrecen, 2016. 05. 26.

Tanulmányok:

Παρατηρήσεις σχετικά με τα βυζαντινά μυθιστορήματα του 12ου αιώνα (elő-készítés alatt)

Végezetül szeretném megköszönni a Collegium minden támogatását, segítségét és figyelmét, amit kilenc éves tagságom alatt tapasztaltam. Különösen hálás vagyok Horváth László igazgató úrnak, Mészáros Tamás és Szepessy Tibor tanár uraknak, akik rátereltek mostani utamra.

RÓTH JUDIT

Doktori Iskola státusz:	állami ösztöndíjas PhD-hallgató
Irodalomtudományi Doktori Iskola:	Az irodalmi modernség program
Tanulmányok kezdete:	2015. szeptember
PhD-téma:	Poétikai elmozdulások Kosztolányi Dezső lírájában
Témavezető:	Dr. Gintli Tibor

Tanulmányok

Őszi szemeszter során elvégzett kurzusok:

Disszertációs témakonzultáció 1. (Dr. Gintli Tibor)

A modernség irodalmi mezeje (Dr. Gintli Tibor)

Tavaszi szemeszter során végzett kurzusok:

A modernség poétikái (Dr. Bárdos László)

Disszertációs témakonzultáció 2. (Dr. Gintli Tibor)

Társtudomány 1.: Szoros olvasási gyakorlatok (Dr. Szalay Krisztina Mária)

Tudományszervezés (Dr. Gintli Tibor)

Konferenciaszervezés

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság és az ELTE Irodalom- és Kultúratudományi Intézete közös konferenciájának megszervezésében és lebonyolításában való részvétel

Eötvös Konferencia szervezése

Disszertációhoz kapcsolódó kutatási tevékenység

A kutatás jelen fázisában Kosztolányi 1910-es években megjelent köteteivel foglalkozom: az

Őszi koncert, *Kártya*, *Mágia*, *Lánc*, *lánc*, *eszterlánc*, *Mák* és *Tinta* című verses-könyvekkel, amelyek nem állnak a Kosztolányi-líra recepciójának előterében, illetve a költő életében relatíve kevés kiadást éltek meg.

Az elmúlt félévben a *Mágia* című, három kiadást megélt kötetet foglalkoztam részletesebben: a szakirodalom feldolgozása, illetve a filológiai háttér munka elvégezte után jelenleg a kötetkompozíció egyéni megoldásait vizsgálom, a három (1912, 1920, 1935) kiadás során a koncepcionális változásokat, a versek

kihagyásának okait, illetve hatását az értelmezésre, valamint a külföldi és hazai köteteket, amelyek a kompozíció kialakulására hatással lehetnek.

Eötvös Collegium:

látogatott órák:

Vitakör (ősz)

Kortárs irodalom a középiskolában (tavasz)

szakmai tevékenység:

a Magyar Műhelyben tutori tevékenység végzése

a Tehetség tábor magyar szekciójában 90 perces szeminárium tartása

a Kortárs irodalom a középiskolában című óra szervezése

Egyéb tevékenységek:

szaktárgyi tanítási gyakorlat: ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (ősz) - magyar nyelv és irodalom

szaktárgyi tanítási gyakorlat: Balassi Intézet – Márton Áron Szakkollégium (tavasz) - magyar mint idegen nyelv

TERNOVÁČZ BÁLINT

Doktori tanulmányaim negyedik félévében a disszertációmban vizsgált egyházmegyék területeinek világi történetével (macsói, barancsi, kucsói, boszniai, nándorfehérvári bánságok), valamint a nándorfehérvári püspökség történetének vitás kérdéseit vizsgáltam.

Szemináriumi kurzust tartottam a Collegium Történész Műhelye tagjainak, Levéltárak Szerbiában címmel, ahol végigtanulmányoztuk a szerb történelmet a legkorábbi időktől napjainkig, külön kitérve a szerb történettudomány mai állására, és a szerbiai levéltárak helyzetére, a levéltári anyag kutathatóságára. A Történész Műhely 2016 tavaszán tanulmányi kirándulást szervezett a Délvidékre, amelynek előkészítésében magam is részt vettem. A Levéltárak Szerbiában c. kurzus elméleti alapokkal előkészítette ezt a kirándulást. A kurzus hallgatói kiválóan teljesítették az elvárásokat.

Tartottam kurzust továbbá az ELTE történelem alapszakán tanuló történész-hallgatók számára is, mégpedig a kötelezően előírt Történeti földrajzot.

Én szerkesztettem a 2015 tavaszán a Felvidéken megszervezett II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencián elhangzott előadások írott változataiból készült kötetét, az *Ingenia Hungarica II.* című kötetet.

Az elmúlt félévben is én viselhettem a Történész Műhely titkára megtisztelő címet, valamint az EC Választmány Tudományos Bizottságának külső tagjaként és az EC Kuratórium diáktagjaként részt vettem a Collegium közéletében.

A Jézus Társasága Magyarországi Rendtartománya Levéltár munkatársa vagyok, levéltárosként dolgozom az intézményben.

2016. júniusában elnyertem a Tempus Közalapítvány Campus Mundi pályázatát rövid külföldi tanulmányútra, ennek köszönhetően 2016 júliusában Dubrovnikban, az Állami Levéltárban folytatok a disszertációmhoz kapcsolódó kutatásokat.

TÓTHNÉ MIHÁLYKÓ ÁGNES

2013. október 15. óta az Oslói Egyetemen vagyok PhD-hallgató Anastasia Maravela témavezetésével. Témám a liturgikus papiruszok, a kéziratok fizikai jellegzetességei és társadalmi kontextusuk.

A 2015/2016 tavaszi félévben befejeztem a doktorim szövegét egy első szövegváltozatban. A doktorim két részből áll. Az elsőben a liturgikus papiruszokhoz készítek egy bevezetőt. Ebben a liturgikus papirusz definíciója és a kopt liturgiáról készített rövid leíráson kívül a papiruszok datálásának és lokalizálásának kérdésével foglalkozom, bemutatom a kéziratok fizikai jellegzetességeit és használati módjait, valamint kitérek a liturgikus könyvek történetére és a görög és a kopt viszonyára a liturgiában. A második részben 16 papiruszon található görög és kopt imát adtam ki újra. Ez javarészt már tavaly elkészült, de idén májusban megtaláltam az egyik újra kiadott londoni osztrakon alsó részét Berlinben, amelyet szintén beleépítettem a munkába. A két részt egy függelék követi, melyben az összes liturgikus papiruszt sorom fel a legfontosabb adatokkal. A doktorit számításaim szerint október közepén fogom leadni.

A tavaszi félévben ezen kívül tanulmányutakon és workshopokon vettem részt. Márciusban Párizsban voltam, hogy második témavezetőmmel, Anne Boud'hors-ral dolgozzak. Április 28. és május 1. között a papiruszprojekttel együtt Berlinben a papiruszgyűjteményben tekintettünk meg kéziratokat. Május 9. és 11. között Londonban és Oxfordban vizsgáltam papiruszokat és osztrakonokat. Május 19–20-án egy Nordic Coptic Meeting nevű összejövetelel vettem részt Lundben, ahol skandináv országok koptológusainak mutattam be a liturgikus papiruszok fizikai jellegzetességeit. Május 30. és június 5. között pedig Torinóban az Egyiptomi Múzeumban dolgoztam egy kopt kézirrattal, illetve Rómában egy vallástörténeti szemináriumon vettem részt, amelynek témája Epiphanius és Plotinus életrajzának olvasása volt.

Diákélet

BESZÁMOLÓ AZ EÖTVÖS COLLEGIUM VÁLASZTMÁNYÁNAK 2015/16. TANÉV ŐSZI FÉLÉVÉRŐL

Elnökség - Ádám Zsófia, Melhardt Gergő, Szőke Máté

Az Eötvös József Collegium Választmányának elnöksége a 2015. szeptember 24-én történt megválasztása után prioritásként tűzte ki a collegisták életére közvetlenül ható közösségépítési feladatait, valamint az ELTE-s és országos érdekképviselletekkel való szorosabb együttműködést. A félév során az elnökség figyelmet fordított az Eötvös Konferencia szervezésének előkészületeire, a Collegium legfontosabb első félévi közösségi rendezvényeinek lebonyolítására és gőJaprogramjaira. Ádám Zsófia választmányi elnök több választmányi taggal együtt képviselte az Eötvös Collegiumot a SZEFE-ben, az EHÖK Tudományos Bizottságának ülésein, a KolHÖK választmányi ülésein és vezetőképzőjén. Figyelmet fordítottunk a belső felelősségvállalásra és a kommunikáció fejlesztésére is, így sor került kerekasztal-beszélgetésekre és Eötvös Estekre, többnyire közéleti és aktuálisan az egész magyar társadalmat foglalkoztató témában. Az elnökség közvetlen szervezése alatt valósult meg 2016. 02. 1–5. között az első collegiumi sítábor Donovalyban, és a collegiumi és a választmányi tapasztalatcserét célzó mogyoródi hétvége 2016. 02. 5–7. között. A Választmány Szőke Máté vezetésével felújította a 011-es termet, hogy a Választmánynak reprezentatív irodája lehessen.

Titkár - Muka Viktória

Az elmúlt egy évben a Választmány titkáráként a legfontosabb feladatom az ülések jegyzőkönyvének vezetése és tisztázása mellett a jelenléti ívek és a hitelesített jegyzőkönyvek iktatása volt. Ezek mellett a Választmány és a bizottságok szabályos működésére és az ülések megfelelő időben és időközönként való összehívására is figyeltem. A Szakkollégiumok Egyeztető Fórumával az elnökség mellett én tartottam a kapcsolatot, részt vettem az Interkoll ülésein és az Országos Szakkollégiumi Találkozón. A 2015. őszi Interkoll-ülésen a szakkollégiumok képviselői bizalmat szavaztak nekem, így azóta a Választmány mellett a Szakkollégiumok Egyeztető Fórumának Kommunikációs Bizottságában

is képviseltem a Collegium érdekeit. Az előző félév jegyzőkönyveit hamarosan az alagsori választmányi irodában (011) papír alapon leiktatva is megtekinthetitek.

Gazdasági Bizottság - Képes Diána

A Gazdasági Bizottság az elmúlt félévben némileg új kihívásokkal nézett szembe: a hagyományos programokon kívül a sítábor és a mogyoródi collegiumi hétvége is a választmányi kasszából került finanszírozásra. E programokra leadott pályázatoknak várhatóan márciusban lesz eredménye – tehát az általuk okozott kisebb kasszaegyenleg akkor áll majd vissza a megszokott szintre. Feladataink e két programtól függetlenül a megszokottak voltak: nyomon követtük a kassza pénzügyi mozgásait, pályázatokat adtunk le, támogattunk egy-egy közösségi és tudományos rendezvényt – számottevő fennakadás nélkül. A bizottság a félév elején két új taggal gyarapodott: Rácz Balázssal és Badacsonyi Andrással. Rácz Balázssal egy új kasszaegyenleg-vezetési stratégiát alakítottunk ki: a mostani egyszerű listairás helyett könyvelőprogramot fogunk használni a következő félévtől, a jobb átláthatóság és nyomonkövethetőség érdekében. Emellett átalakításra kerül a pénz kiadásának és bevételének protokollja is, szigorúbb szabályokhoz kötjük ezeket.

Kommunikációs Bizottság - Bauer Flóra

A Kommunikációs Bizottság elnökségét szeptemberben vettem át, akkor a Bizottságban (velem együtt) négyen voltunk. Először feltöltöttem a Bizottságot: További négy tagot vettünk fel, jelen pillanatban heten vagyunk. A Kommunikációs Bizottság, mint eddig, most is elsősorban a következő feladatokért felelős:

- Epistola Collegii
- választmányi facebook oldal
- választmányi honlap
- EC-s és a Collegistákat potenciálisan érdeklő programok hirdetése online és a valós térben
- az események fotózása
- a Collegium promóciója.

Ebben a félévben igyekeztünk minden fontosabb collegiumi eseményről beszámolót közzétenni. Ennek több funkciója is van: tartalommal töltik fel a honlapot, ezzel vonzóbbá téve a Collegiumot külsősök számára; és elősegítik a közösségi életet egyrészt azáltal, hogy élénkítik a Collegiumon belüli információáramlást, másrészt azzal, hogy kedvet adnak későbbi programokhoz. A beszámolók megírására egyrészt a hitelesség érdekében, másrészt a közösségiség kedvéért mindig másokat kértünk meg. Jelentősnek tartom, hogy a közelmúlt releváns nyílt napjain (ELTE BTK, ELTE TTK, Educatio) mindvégig jelen voltunk, és összesen mintegy 400 szórólapot osztottunk szét középiskolások között. A félévben ugyancsak sor került a Collegium fotózására, a képeket hamarosan meg lehet tekinteni a KolHÖK honlapján.

A Kommunikációs Bizottság tagjai ősszel ingyenes marketingképzésen vehettek részt, a tanultakat pedig részben be tudtuk építeni a munkánkba. Az ott tanultakat figyelembe véve fogalmazzuk meg a hírlevél pontjait és a posztjainkat, valamint ez alapján egy új frissítési rendszert dolgoztunk ki a facebook oldalhoz. (Ezt most kezdjük el tesztelni, és az eredmények alapján a Collegisták igényeire fogjuk szabni az oldal működését.)

Sport és Környezetvédelmi Bizottság - Dudlák Tamás

Az őszi folyamán a bizottság több tagja is lemondott, így az effektív munkát a bizottság elnöke, Dudlák Tamás és a pályázatokért felelős tag, Holdosi Vivien végezte. Ülést tagok és érdeklődés hiányában nem tartottunk, de a korábbi sportkínálatot ebben a félévben is biztosítottuk. Azonban a kedvezőtlen pályázati lehetőségek miatt nem sikerült új csocsóasztalt és pingpongasztalt szereznünk, bár a KolHÖK-kel való kapcsolatfelvétel novemberben ezen a problémán segíthet a jövőben. Sikeres pályázataink között említhető az uszodabérlet, illetve a vasárnap esténként tartott jógára szerzett pénz. Decemberben újraindult a teremfoci bajnokság, immáron 10 csapat részvételével, február elejére pedig más bizottságokkal karöltve sítábort is szerveztünk. A környezetvédelmi rész az őszi folyamán különvált és bizottsági háttér nélkül látta el feladatát. Az esélyegyenlőség területén ígéretet kaptunk arra, hogy az ELTE-től a következő félévben pénzeket hívhatunk le az épület akadálymentesítésére.

Kulturális Bizottság - Csete Soma

A Kulturális Bizottság felelősségi területei közé tartozott a félévben a tavaszi félév kulturális programtervének elkészítése. Megtartottuk a januári bizottsági ülést és megkezdtük a kapcsolatfelvételt a félévben fellépőkkel, meghívottakkal és előadókkal a kulturális programjainkkal kapcsolatosan.

Tudományos Bizottság - Balga Nóra

A Tudományos Bizottság szeptember óta Balga Nóra vezetése alatt Szebik Huba operatív tag mellett több új operatív taggal bővült a komplex felelősség-területek ellátásának érdekében: Burkus Dóra és Szemes András segíti operatív oldalról a bizottság munkáját. A Tudományos Bizottság előkészítette a XVII. Eötvös Konferencia pályázatait, dizájnját, honlapját és a műhelytitkárokkal egyeztetve fejlesztette, színesítette a konferencia programját, aktívan részt vett a Szakkollégiumok Nyári Találkozásójának szervezésében, melynek az EC idén társszervezője, valamint kiírta a 2016-os Adsumus tanulmánykötet felhívását, amelyre meglepő számú igényes tanulmány érkezett be, és pályázatot nyert annak nyomtatási költségeinek fedezésére. Elindította az elvárásrendszer ésszerűsítésének folyamatát Igazgató úrral egyeztetve. A Tudományos Bizottság tagjainak munkáját dicséri, hogy a XVI. Eötvös Konferenciával az EHÖK Tudományos Bizottságának benyújtott pályázattal az Év Tudományos Rendezvénye kiírás harmadik helyét érte el, melynek oklevelét Balga Nóra az ELTE szenátusa előtt vehette át.

Közösségi Bizottság - Wilhelm Anna

A Közösségi Bizottság munkáját szeptemberben kezdte meg, új tagokkal bővülve. A korábbi évhez hasonlóan idén is energiát fektettünk a Közösségi Csütörtök projektbe. Így kerülhetett sor egyebek mellett a beköltözés utáni lakásavatóra, ahol végigjárhattuk egymás újonnan elfoglalt szobáit, illetve halloweeni játékkal egybekötött Sikoly-filmklubra. Novemberben került megrendezésre a GóJahétvége, mely idén is nagy részvételi aránynak örvendett. Újonnan felvetteink a csütörtöki Janicsék-verseny után pénteken akadályversenyen teheték magukat próbára. A szombati GóJaműsor után pedig sor

került a bálra a kidíszített tornaterembe, ahol a már felavatott Góják felvezető keringője után a megszokott jó hangulat következett. Az est fénypontjaként Colibárót és -bárónőt is avattunk, illetve tombolát sorsoltunk. Decemberben a Mikulás és krampuszainak látogatására is sor került, végigkopogta az ajtókat és megénekelte a lakókat. A Társalgóban forralt bor és mézeskalács várta a karácsonyi hangulatra vágyókat.

Informatikai bizottság – Luksa Norbert

A bizottság elnökségét novemberben vettem át, a korábbi elnök, Hermann Gábor lemondása után, ekkor három tagunk volt. Később további két tagot sikerült toborozni, így a bizottság – jelenleg is – öt taggal rendelkezik. A félév során fő feladatunk a Collegium honlapjának elkészítése volt, melyet közel kész állapotra hoztunk. Sikerült az ELTE által fenntartott tárhelyre áthelyezni, a Collegium többi honlapjához hasonlóan. A tanári karral is egyeztettünk, felmerült számos javítandó apróság, melyek többségét sikerült közösen kijavítanunk. A honlap tartalma jelenleg nem friss, az egy évvel ezelőtti tartalom látható. Ennek frissítése a bizottságot túlságosan megterhelné, ezért minden egyes műhelynek létrehoztunk egy egyéni fiókot, mellyel az adott oldalt szerkeszthetik majd a jövőben. A hátralévő feladatok száma csekély, a honlap átadása a tavaszi félévben várható. A bizottság emellett egyéb honlapokon is dolgozik, ezek az Eötvös Konferencia és a Nyári Szakkollégiumi Találkozó (NYATA) weboldala.

Az Informatikai Kar felhívására igényeltünk tíz számítógépet, melyeket előzetes visszajelzés alapján, amint lehetőség lesz rá, megkaphat a Collegium.

BESZÁMOLÓ AZ EÖTVÖS COLLEGIUM VÁLASZTMÁNYÁNAK 2015/16. TANÉV TAVASZI FÉLÉVÉRŐL

Írta: Balga Nóra választmányi elnök

Megkezdett projektjeink

1. Elvárásrendszer

Az Elvárásrendszer táblázatát illetően igen sikeres félévet zártunk. A tanári kar tagjai között osztatlan sikert aratott ez a fajta új megoldása a kollégisták beszámolóinak. Bízunk abban, hogy ezáltal sokkal árnyaltabb képet kapnak majd a tanáraink a kollégisták szakmai munkájáról és fejlődéséről, amelyet később esetleges személyt érintő kérdésekben figyelembe tudnak majd venni.

2. SZMSZ módosítása

A több éve, még az előző Választmány által megkezdett és idén végre célegyesbe érkezett SZMSZ-módosítás utolsó simításait is megtettük. Bízunk abban, hogy a Közgyűlés egyetért majd a közösen kialakított módosításokkal, és az idei félévben már az új, hatályos szabályzat szerint működhet a Collegium.

3. Nyelvi szintfelmérők rendszerének kidolgozása

Szeretnénk lehetőséget biztosítani arra, hogy ha nem is a hivatalos szabályzat kereti között, de egyfajta biztosítékot adjunk azon kollégistáink számára, akik anyagi, vagy más körülmények miatt nem tudnak megfelelni a FONAL-program keretein belül kimondott nyelvvizsga-kötelezettségnek. Úgy véljük, ennek első lépése a nyelvi szintfelmérők rendszerének kidolgozása. A jövőben szeretnénk elérni, hogy amennyiben egy kollégista sikeresen teljesítette a nyelvi szintfelmérőket három egymást követő évben, mentesüljön a nyelvvizsga kötelezettség alól. Ez a kérdés azonban még egyelőre megfontolás és finomítás alatt áll.

Egyéb, a Collegiumnak és a kollégistáknak szervezett programok

1. Eötvös Konferencia

A Választmány megalakulásának szerencsétlen körülményei sajnos nem tették lehetővé, hogy az elmúlt évek egyik legjobb Eötvös Konferenciáját szervezhessük

meg, azonban ez úton is köszönjük az önként megalakult szervezőcsoport lelkesedését és segítségét, külön kiemelve Róth Judit koordinátori munkáját. Nélkületek nem valósulhatott volna meg a konferencia. Azonban kiemelendő, hogy a tavalyi Adsumus kötet a leggazdagabb kiadvány, ami az elmúlt években az Eötvös Konferencia előadásából született.

2. Eötvös Majális

A Választmányunk egyik fő irányelve volt a kollégiumi diákélet felrázása, a régi programok visszaállítása és új programok szervezése. Úgy gondolom, hogy ebben a kérdésben egyértelműen sikeres félévet könyvelhetünk el. Ennek egyik ékes példája volt az Eötvös Majális, ahogy több sávban futó programokkal, esti beszélgetésekkel, sportprogramokkal zárhattunk egy általunk nagyon sikeresnek ítélt hétvégét.

3. NYATA

A tavalyi félév egyik legnagyobb projektje a Választmányunk számára a Szakkollégiumi Nyári Találkozó volt, amelyet többek között a szegedi testvérkollégiumunkkal együtt szerveztünk, ezzel is erősítve a két kollégium közötti jó viszonyt. Mind a médiamegjelenésekből, mind pedig a személyes megkeresésekből kiindulva nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk, amelyről úgy gondoljuk, hogy fontosak a Collegium számára. A több mint 200 szakkollégistát megmozgató négy napos rendezvénysorozat alatt számos konferencia előadást, workshopot és műhelymunkát szerveztünk, ahol minden szakkollégium tagjai találhattak az érdeklődésüknek megfelelő témaköröket. Örülünk, hogy immár ez a program az Eötvös Collegium nevéhez is kötődik.

4. Felvételi

Az idei felvételi az elmúlt évek egyik legjobb színvonalú, legsikeresebb felvételije volt. Köszönjük mindenki segítségét, aki közreműködött!

5. Gólyatábor

A megjelent nagy létszámú felsőbb éves kollégistából úgy gondoljuk, hogy idén ez a program is színes, jól sikerült napirendi pontként zárható a beszámolóinkban. A Közéleti Bizottság, az alelnökök és az önkéntes együttműködők szervezésének köszönhetően igazán színvonalas programsorozatot sikerült összeraknunk a gólyáknak.

**PUSZTAI FERENC BESZÉDE
A MÁRCIUS 15-I ÜNNEPSÉGEN LJUBLJANÁBAN**

„Egyik jeles népi írónknak, Féja Géának a '30-as években jelent meg egy kis könyvecskéje *Örök magyar március* címmel. Személy szerint nagyon megragadott a cím kifejezőereje, ahogy népünk örökös szabadságvágyát, függetlenségi öntudatát sűríti magába. Magam erről az *örök magyar március*ról szeretnék szólni. Arról a gyűjtőhatásról, melyet 1848. március 15-e későbbi másfél évszázados történelmünkre gyakorolt.

Szeretném feltenni Illyés Gyulával a kérdést: *„Jöhet idő, hogy emlékezni bátrabb dolog lesz, mint tervezni? Bátrabb új hont a múlt időkben fürkészni, mint a jövőndőben?”* – Bizony jöttek ilyen idők újabb kori történetünkben. Március 15-e óta csak emlékezve tudunk tervezni. Azóta a *magyar március*ok át- meg áthatják nemzeti létünket. A magyarság akkor tudja méltóképpen megünnepelni ezt a napot, ha közben az új hon építésén munkálkodik.

A forradalom első évfordulója volt talán a legméltóbban megünnepelve, még-hozzá egy csatával. Egy olyan létfontosságú csatával, amely ha elveszik, komoly veszélybe kerül a magyar szabadság ügye. Ekkor a Tiszántúlra visszaszorult főserégünket és Debrecenben székelő kormányunkat Erdély felől a hátbatámadás fenyegette. A Bem József vezette erdélyi hadsereg a Nagyszeben elleni támadással döntő lépésre szánta el magát, és éppen a forradalom után pontosan egy évvel, 1849. március 15-i győzelmével szorította ki az osztrák-orosz csapatokat Erdélyből. Ezzel tette lehetővé, hogy a tél során visszavonuló, megroppant honvédsereg márciusban megindulva véghezvigye a győzelmes tavaszi hadjáratot, mely csaknem az egész országot felszabadította az idegen megszállás alól.

A következő méltó megemlékezésnek 1937. március 15-ét tartom. Ekkor a huszadik század márciusi ifjai, népi és baloldali értelmiségiek – köztük Féja Géza is – az ún. Márciusi Frontba tömörülve a Nemzeti Múzeum lépcsőjéről hirdették 12 pontba szedett programjukat, melyben hitet tettek az ország szociális és demokratikus átalakulása, a nemzeti önrendelkezés, valamint a Duna-völgyében élő népek összefogása mellett, szemben a fasiszta és bolsevista diktatúrákkal.

1942. március 15-én a Magyar Történelmi Emlékbizottság a legnagyobb szabású háborúellenes tüntetést szervezte meg Petőfi szobránál. Az Emlékbizottság formálisan a forradalom és szabadságharc közelgő centenáriumának

megszervezésére jött létre, valójában azonban azokat a magyar gondolkodókat egyesítette, akik hazánkat a nemzetiszocialista Németország és a terjedő fasizmus befolyása alól akarták megszabadítani. A mozgásterében korlátozott, maradi Horthy-Magyarország ezt a szervezetet – csakúgy, mint a Márciusi Frontot – betiltotta.

A kommunista hatalomátvétel után a rezsim az ünnepet igyekezett kisajátítani, azzal együtt, hogy az igazi ünneplés megakadályozására minden eszökt megragadott. Félték az ünneptől. Félték attól, hogy a magyar nép örök szabadságvágya a márciusi ifjak példája nyomán újból előtör, és elsöpri a diktatúrát. A forradalom leverése után, 1957-ben még meg tudták akadályozni a márciusi újrakezdést, azonban a Kádár-korszakban a március 15-ére való emlékezés a rendszerrel szembeni ellenállás jelképévé vált. 1972-ben, majd '86-ban minden addiginál nagyobb tüntetés szerveződött ezen a napon. Utóbb már a rendszerváltás szelei is érződtek.

Bizony, az *örök magyar március*nak fekete napjai is voltak. 1990. március 15-én a győztes romániai forradalom mámorában élő erdélyi, székelyföldi magyarság Székelyvásárhelyen nemzeti forradalmunkra emlékezett azzal a boldog tudattal, hogy egy szabad és demokratikus Romániában békében élhet önrendelkezésével, mely minden nemzetnek kijár. Ezt a békés és boldog ünneplést tették tönkre az új köntösben jelentkező diktatúra által felbujtott, félrevezetett román tömegek. A napokon át húzódó szabályos harcokban a marosvásárhelyi magyarság győzött, s a városközpontból sikerült kiűzni a támadókat. A szabad és demokratikus Romániába vetett hit azonban illúziónak bizonyult, mert az új hatalom a valódi bűnösöket nem, csak a megtámadott magyarság képviselőit ítélte el, hurcolta meg méltatlanul.

1849, 1937, '42, '57, '72, '86 és '90 példája mutatja nekünk, a 21. század magyarjainak is, akik egy hazának vagyunk édes gyermekei, éljünk akár a Muravidéken, szerte Szlovéniában, az anyaországban, akár a Felvidéken, Erdélyben, Kárpátalján, Délvidéken, Horvátországban, Burgenlandban, bárhol a nagyvilágban, akár a tengeren túl is, hogy ezen a napon csak úgy van értelme emlékezni, ha tervezünk és cselekszünk is! Így kapcsolódhatunk be ma, 2016-ban is az *örök magyar március*ba, és csak így építhetünk egy szabadabb, boldogabb és emberségesebb jövőt!"

Pusztai Ferenc a ljubljanoi Balassi Intézetben 2016. március 13-án

EÖTVÖS KONFERENCIA

A konferencia részletes programja

Április 22. péntek

9:00-9:15 A konferencia megnyitója

Klasszika-filológia szekció

Szekcióvezető: Adorjáni Zsolt

(„A” szekció, péntek 9:15-10:45)

9:15-9:45 Vincze Judit: Kifordított paradigmák Achilleus Tatios regényében

9:45-10:15 Kiss Balázs: Egy sorsforduló interpretációja – Alapvető kérdések és megoldási kísérletek a megiddói csata kapcsán

10:15-10:45 Keresztény Júlia: Szent Elek legendája

Matematika–fizika–informatika szekció

Szekcióvezetők: Török János, Lócsi Levente

(„B” szekció, péntek 9:15-10:55)

9:15-9:35 Kozák Olivia Krisztina: Nanoszerkezetek vizsgálata bioszenzorikához

9:35-9:55 Sebestyén Katalin, Csapó Gábor: Oktatóprogram a Sprego módszerhez

9:55-10:15 Ferenczi Larisza; Ferenczi Tibor: Az elmosódott szavazáselmélet

10:15-10:35 Marosvári Borbála: Kameramozgás felismerése filmekben optikai áramlás számolásával

10:35-10:55 Rozgonyi Kristóf: Tágra nyitott látómező: egzotikus források keresése rádióinterferométeres égboltfelmérésekben

Művészettörténet szekció

Szekcióvezető: Takács Imre

(„A” szekció, péntek 11:00-12:30)

11:00-11:30 Hári Kata: „Alászállt a poklokra” – a Pokolraszállás ikonográfiája, különös tekintettel az itáliai ábrázolásokra

11:30-12:00 Mosa Diána: Louis Perreau – vidéki Art nouveau Giumard árnyékában

12:00-12:30 Bagdi Sára: Vasárnap és Ma – adalékok a magyar kubizmus elméletéhez, fókuszban Hevesy Iván

Geopolitika szekció**Szekcióvezető:** Szalai András

(„B” szekció, péntek 11:10-12:10)

11:10-11:40 Szegedi Márton: Japán fokozódó biztonságpolitikai szerepe a második világháború után, különös tekintettel a NATO-val való kapcsolatára

11:40-12:10 Schlett Bálint Gergő: Iraki Kurdisztán önállósodásának perspektívái

12:30-13:15 Ebédszünet

13:15-14:15 dr. Marton Péter plenáris előadása: Összeesküvés-elméletek, kontrafaktualitás, plauzibilitás

Társadalomtudomány szekció**Szekcióvezető:** Tóth István János

(„A” szekció, péntek 14:30-17:45)

14:30-15:00 Molnár Éva: Fiatal nők életvezetési és családtervezési lehetőségei egy kelet-magyarországi zsáktelepülésen

15:00-15:30 Németh Ágnes Adél: Vallás mint előítéletek paradoxona: az elképzelt csoportközi kontaktus vizsgálata a Saul fia című filmen keresztül

15:30-16:00 Orova Blanka Róza: Emberkép a kizáró gondnokság és a támogatott döntéshozatal rendszere mögött

16:00-16:15 Szünet

16:15-16:45 Bauer Flóra: A Gyermekjogi Egyezmény harmadik fakultatív jegyzőkönyvének vizsgálata a nemzetközi rendszer viszonylatában

16:45-17:15 Németh Ferenc: Fegyveres konfliktusok Macedóniában - az albán kisebbség szerepe

17:15-17:45 Katona Sándor: Mi az a referenciapont és milyen hatással van rá az információ? - Egyetemi túljelentkezéstől, a vállalatok reklámtevékenységéig

Nyelvtudomány szekció**I. alszekció****Szekcióvezető:** Kugler Nóra

(„B” szekció, péntek 14:30-16:30)

14:30-15:00 Fábíán Beáta: Kompetencia-mérés 2014-2016. A karácsfalvi és tiszaujlaki oktatási intézmények tanulóinak eredményei két szövegértési vizsgálat tükrében

15:00-15:30 Máté Réka: Kárpátaljai magyar tannyelvű iskolák idegennyelv-oktatásának hatékonyságvizsgálata a 11. osztályos tanulók körében

15:30-16:00 Mecser Szilvia: Motivációk a moldvai nyelvi revitalizáció hátterében

16:00-16:30 Bahus Réka: A ragadványnévodás sajátosságai Gáton

Nyelvtudomány szekció

II. alszekció

Szekcióvezető: Simon Gábor

(„B” szekció, péntek 16:45-19:30)

16:45-17:15 Mátyás Dániel: Morfolexikai hamis barátok fordítási problémái a magyar, francia és angol orvosi szövegekben

17:15-17:45 Ballagó Júlia: Metodológiai sokszínűség és résztvevői szerepek – Egy esettanulmány módszertani megalapozása

17:45-18:15 Lévai Ákos: A bandák (gang) jelentősége az analógiában: a híd- és az ír-csoport

18:15-18:30 Szünet

18:30-19:00 Darai Dóra: A főnévi többes szám elsajátításának mintázatai a magyar gyermeknyelvben az új-szó paradigma módszerének kontextusában

19:00-19:30 Harangozó Réka Anna: A nyelvi szocializáció gendernyelvészeti vonatkozásai

Orientalisztika szekció

Szekcióvezető: Salát Gergely

(„A” szekció, péntek 18:30-20:00)

18:30-19:00 Szűcs Bernadett: A varázsbott: egy mágikus tárgy az ókori Egyiptomból

19:00-19:30 Kaba Ariel: Na ne, így jó?! Minden, amit tudni kell a japán záró-partikulákról: a ne és a jo funkcióinak feltérképezése tankönyvek, szépirodalom és manga segítségével

19:30-20:00 Czeti István: A הַי prepozíció szerepe a bibliai héber nyelvben

20:30-22:30 Közösségi program: Filmklub

Április 23. szombat

Biológia-kémia szekció

Kémia alszekció

Szekcióvezető: Hudecz Ferenc

(„A” szekció, szombat 9:00-12:00)

9:00-9:20 Varga Bence: Az etil-fenil-(2-metilfenil)foszfin-oxid rezolválása TADDOL- és borkősav-származékokkal

9:20-9:40 Henyecz Réka: P-heterociklusos foszforvegyületek észteresítése és amidálása T3P[®] reagens jelenlétében

9:40-10:00 Balázs Csaba: Domináns kölcsönhatások felderítése rétegfizikás nanokompozitokban

10:00-10:20 Pálvölgyi Ádám Márk: D-Glükopiranozid alapú királis korona-éterek szintézise és alkalmazása enantioszelektív katalizátorként

10:20-10:40 Szünet

10:40-11:00 Fridrich Bálint: Optikailag aktív gamma-valerolakton stabilitás vizsgálata és alkalmazása

11:00-11:20 Sályi Gergő: Amikor a fény pörgeti fel a szerves kémiát: látható fény fotokatalízis és szintetikus alkalmazása

11:20-11:40 Bodák Brigitta: Újfajta kamerás képalkotó rendszer fejlesztése és detektálási hatékonyságának tesztelése hatóanyag kristályosításban

11:40-12:00 Juhász Kinga: Izopropil-3-metil-3-foszfólen-1-oxid rezolválásának vizsgálata

Színháztudomány szekció

Szekcióvezető: Kiss Gabriella

(„B” szekció, szombat 9:00-10:30)

9:00-9:30 Muntag Vince: Primadonnautánczat bonvivántorzók közt. A Játék a kastélyban és az operettműfaj konvenciói

9:30-10:00 Varga Nóra: Arcok vagy álarcok

10:00-10:30 Tóth Károly: A kanonikus értelmezés mint hiány

Irodalomelmélet szekció

Szekcióvezető: Scheibner Tamás

(„B” szekció, szombat 10:45-11:45)

10:45-11:15 Finta Mária Anna: Történetiség a középkori lovagregényekben

11:15-11:45 Ternovác Dániel: Vizuális narratívák és intermedialis alakzatok a kortárs magyar traumaregényben

12:00-13:00 Ebédszünet

13:00-14:00 Kerekasztal-beszélgetés: Tehetséggondozás a közoktatásban

Biológia-kémia szekció

Biológia alszekció

Szekcióvezető: Kacs Kovics Imre

(„A” szekció, szombat 14:15-17:50)

14:15-14:35 Szente László: A traumatikus élményekre adott viselkedési válaszok endokannabinoid szabályozása – az anandamid és a 2-arachidonoilglicerol eltérő szerepe

14:35-14:55 Matejka Judit Zsuzsa: Kölcsönható szerkezeti elemek és kölcsönhatási felszín azonosítása egy fehérje-fehérje interakción alapuló molekuláris kapcsoló esetén

14:55-15:15 Marosi Endre Levente: Az axo-axonikus sejtek és a kosársejtek egyszerű elkülönítésére alkalmas módszer keresése

15:15-15:35 Tihanyi Gergely: dUTPáz enzim kiűtött sejtvonal vizsgálata

15:35-15:55 Szeredi Ivett Dorina: Primer szenzoros neuron szubpopulációk szerepe a perifériás idegsérüléseket kísérő spinális mikrogliózis kialakulásában

15:55-16:10 Szünet

16:10-16:30 Merczel Kinga Szilvia: Az ABCC6 fehérje és a légyszöveti meszesedés vizsgálata

16:30-16:50 Miskolczi Christina: Új terápiás utak a korai szociális elhanyagolás okozta abnormális agresszió kezelésében

16:50-17:10 Balogh Veronika: „Utazás” az agykéregben – a lassú kérgi oszcilláció terjedésének vizsgálata patkány agyszövetben

17:10-17:30 Kőhegyi Bianka Kitti: A humán dUTPáz egy lehetséges kölcsönható partnere

17:30-17:50 Török Bibiána: Vazopresszin antagonisták hatása a stressz indukálta ultrahang-vokalizációra és hormonszint-emelkedésre a korai posztnatális időszakban

Tudóstanár-képzés a Collegiumban

Szekcióvezető: Sánta Ferencné Gedeon Mária

(„B” szekció, szombat 14:15-15:15)

14:15-14:45 Dezsényi Balázs: Vitázva tanulni: Hogyan segíti a versenyszerűvitázás az angol nyelvtanulást

14:45-15:15 Balga Nóra: A magyar nyelv és kultúra integrált oktatása

Modern nyelvek irodalma szekció

Olasz alszekció

Szekcióvezető: Ludmann Ágnes

(„B” szekció, szombat 15:30-16:00)

15:30-16:00 Szemere Ditta: A középkori umbriai kódexmásolás folyamata a Libro di vita két példánya alapján

Modern nyelvek irodalma szekció

Anglisztika alszekció

Szekcióvezető: Dr. Gárdos Bálint

(„B” szekció, szombat 16:10-17:10)

16:10-16:40 Seager-Smith Dániel Michael: Babits Mihály angol nyelvű recepciója

16:40-17:10 Szabó Éva: „Semmi közünk nincs már egymáshoz.” – Test és szellem Ali Smith Hotel Világ című regényében

Modern nyelvek irodalma szekció

Skandinavisztika alszekció

Szekcióvezető: Zsámbékiné Dr Domsa Zsófia

(„B” szekció, szombat 17:20-18:20)

17:20-17:50 Medve Márton: Vitálromantika a századforduló norvég irodalmában

17:50-18:20 Csűr Gábor Attila: A kortárs skandináv történelmi regény

Modern nyelvek irodalma szekció

Szlavisztika alszekció

Szekcióvezető: Kroó Katalin

(„B” szekció, szombat 18:30-19:30)

18:30-19:00 Tóthpál Sarolta Krisztina: A saját-idegen megjelenési formái Puskin „A kapitány lánya” című művében

19:00-19:30 Holdosi Vivien: Városok és történetek – Scsedrin és Platonov iróniája

Földrajz–földtudomány szekció

Földrajz alszekció

Szekcióvezető: Berki Márton

(„A” szekció, szombat 18:00-19:00)

18:00-18:20 Stodola Bálint: Földrajz a Horthy-korszak közoktatásában

18:20-18:40 Molnár János: Résztevő megfigyelés a földrajzban

18:40-19:00 Mikle György: Irányzatok a brit vidékföldrajzban

Földrajz–földtudomány szekció

Földtudomány alszekció

Szekcióvezető: Patkó Levente

(„A” szekció, szombat 19:00-20:00)

19:00-19:20 Konkoly Sándor: A Mohácsi-sziget, mint potenciális termálvíz- és szénhidrogén-lelőhely

19:20-19:40 Czirok Lili: A Pannon-medence neotektonikus feszültségviszonyainak vizsgálata a földrengések fészekmechanizmusainak inverziójával

19:40-20:00 Rieder Ádám: Erdőtalajok frakcionálása Ziemmermann-módszer szerint, és a frakciók spektrometriai vizsgálata

20:30-22:30 Közösségi program: Open Mic felolvasóest

Április 24. vasárnap

Történelem szekció

I. alszekció

(„B” szekció, vasárnap 9:00-12:15)

9:00-9:30 Gonda Zsófia Anna: Budapest-Békásmegyer és Csorva késő bronzkori temetőinek társadalomrégészeti szempontú összehasonlító elemzése

9:30-10:00 Veres Kristóf György: A királyi kancellária, a destinatarius és a "harmadik személy" szerepe II. András okleveleinek kiállításában

10:00-10:30 Varga Virág: Gutkeled nembeli István fia Joachim pályaképe

10:30-10:45 Szünet

10:45-11:15 Benkő Gábor: Forgách Simon kapcsolati hálója levelezése tükrében

11:15-11:45 Faragó Dávid: Öröklés vagy választás? I. Habsburg Miksa koronázását megelőző tárgyalások 1561-1563

11:45-12:15 Bódai Dalma: Híráradat és történetírás – egy délnémet polgár Buda 1686-os ostromáról

Magyar irodalom szekció

Klasszikus magyar irodalom alszekció

Szekcióvezető: Balogh Piroska

(„A” szekció, vasárnap 9:00-10:30)

9:00-9:30 Horváth Anna: Jókai öregkori regénypoétikája

9:30-10:00 Cser Nóra: „mert emberi elme nem gondolt még olyat, mi nem léteznék, sőt lehetetlen illyet gondolnia.” – Jósika Miklós Végnapok című elbeszélésének sci-fi elemei

10:00-10:30 Fazekas Júlia: Férfi és női figurák viszonya Gozsdu Elek novellisztikájában

Magyar irodalom szekció

Klasszikus és régi magyar irodalom alszekció

Szekcióvezetők: Balogh Piroska, Fölköli Gábor

(„A” szekció, vasárnap 10:45-12:15)

10:45-11:15 Hermann György: Irigység és ressentiment: a Tragédia egy lehetséges társadalomfilozófiai megközelítése

11:15-11:45 Pintér Kitti: Phaedrusi formulák és antik hagyomány a neolatin költészetben. Halápy Konstantin fabulái (Apologorum moralium libri VI. Elegiarum unicus)

11:45-12:15 Sebestyén Ádám: „Töröki dühösségek” – Bornemisza Péter Foliopostillájának törökképe

12:15-13:15 Ebédszünet

Magyar irodalom szekció

Modern és kortárs magyar irodalom alszekció

Szekcióvezető: Bartal Mária

(„A” szekció, vasárnap 13:15-15:15)

13:15-13:45 Branczeiz Anna: Látvánnyá írt történetek – Borbély Szilárd "A Testhez" című kötetének prózaverseiről

13:45-14:15 Mosa Diána: A névadás tétje Ottlik Géza prózájában

14:15-14:45 Fancsali Róbert: József Attila román versfordításai

14:45-15:15 Gagy Miklós: „... az esszé az ideológiai kérdés volt” - Az Újhold-vita

Történelem szekció

II. alszekció

(„B” szekció, vasárnap 13:15-17:30)

13:15-13:45 Rácz Balázs Viktor: Gazdasági és társadalmi változások a huszti váruradalomhoz tartozó falvakban a XVII. század második felében

13:45-14:15 Imre Júlia Magnólia: "Multikulti" egy 19. századi magyar fürdővárosban, avagy Balatonfüred, mint a társadalmi egyenjogúság egy lehetséges demonstrátora?

14:15-14:45 Erdős András Patrik: "Te sötétben bújkáló, rémhírterjesztő ellenforradalmár, reszess!" Politikai bűncselekmények a Tanácsköztársaság idején

14:45-15:15 Kósa-Grimm András Kristóf: Károlyi Mihály megfigyelése és a lejárataására tett kísérletek a külföldi közvélemény előtt (1921-1926)

15:15-15:30 Szünet

15:30-16:00 Taschek Zoltán: Bethlen István belpolitikai témájú írásai a sajtóban 1935-1939 között

16:00-16:30 Máté Márk: Szélsőségek között: Bereczky Albert lelkeszi és egyházkormányzati tevékenysége

16:30-17:00 Veverka Tamás: A "Gumivasút" története

17:00-17:30 Somogyi Dániel: Az 1950. júniusi keletnémet-magyar egyezmények

Filozófia szekció

Szekcióvezető: Olay Csaba

(„A” szekció, vasárnap 15:30-18:45)

15:30-16:00 Véber Virág: Morális felelősség a tudatosság tükrében

16:00-16:30 Dombrovski Áron: A lehetséges világ fikcionalista fikciójának ontológiája

16:30-17:00 Élő Csenge: Ember a hiposztázisok tükrében

17:00-17:15 szünet

17:15-17:45 Kovács Dániel Attila: Individuális formák Plótinosz filozófiájában

17:45-18:15 Váncza Kristóf: A művészet fogalma

18:15-18:45 Ádám Zsófia, Szántó Rita: Mire képes a filozófia, és mire a művészet?

XVII. EÖTVÖS KONFERENCIA

2016. ÁPRILIS 22–24.
(péntek–vasárnap)

HELYSZÍN: EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM
1118 Budapest, Ménesi út. 11-13.
TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: [HTTP://EK.EOTVOS.ELTE.HU](http://ek.eotvos.elte.hu)

PÉNTEK

9:15–10:45 KLASZSIKA-FILOLÓGIA	9:15–10:55 MATEMATIKA-FIZIKA- INFORMATIKA
11:00–12:30 MŰVÉSZET-TÖRTÉNET	11:10–12:10 GEOPOLITIKA SZERKCIÓ

12:30–13:15 EBÉDSZÜNET

13:15–14:15 PLENÁRIS ELŐADÁS
„ÖSSZESKÜVÉS-ELMÉLETEK, KONTRAFAKTUALITÁS, PLAUZIBILITÁS”
DR. MARTON PÉTER EGYETEMI ADJUNKTUS,
BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

14:30–18:15 TÁRSADALOMTUDOMÁNY	14:30–19:30 NYELVTUDOMÁNY
18:30–20:00 ORIENTALISZTIKA	

SZOMBAT

9:00–11:50 KÉMIA	9:00–10:30 SZÍNHÁZTUDOMÁNY
	10:45–11:45 IRODALOMELMÉLET

12:00–13:00 EBÉDSZÜNET

13:00–14:00 KERESZTAL-BESZÉLGÉTES
„TEHETSÉGGONDOZÁS A KÖZOKTATÁSBAN”
KERESZTAL-BESZÉLGÉTES KÖZÉPISKOLAI TANÁROKKAL

14:15–17:50 BIOLÓGIA	14:15–15:15 TUDOSTANÁR-KÉPZÉS AZ EÖTVÖS COLLEGIUMBAN
18:00–19:00 FOLDRAJZ	15:30–19:30 MODERN NYELVEK IRODALMA
19:00–20:00 FOLDTUDOMÁNY	

VASÁRNP

9:00–15:15 MAGYAR IRODALOM	9:00–17:30 TÖRTÉNELEM
----------------------------	-----------------------

12:15–13:10 EBÉDSZÜNET

15:30–18:45 FILOZÓFIA

A konferencia plakátja

Hantó Réka beszámolója a XVII. Eötvös Konferenciáról

EK 2016 – egy konferencia tapasztalatai

„Az idei Eötvös Konferencia több mint 100 előadója ismét a legnagyobb hazai hallgatói konferenciák közé emelte az immár tizenhetedik alkalommal megrendezett eseményt. Az április 22–24. között lezajlott konferencia programja ezúttal egy kerekasztal-beszélgetéssel is bővült, amelynek témája a közoktatásban lévő tehetséggondozás volt, meghívott vendégei pedig gimnáziumi tanárok. A szombati napon (23-án) este felolvasóestet is tartottunk, ahol bárki bemutathatta friss szerzeményeit.

22-én, pénteken került sor több humántudományi szekció előadásaira, köztük a nyelvtudományi szekciókra. Az első két előadás a kárpátaljai magyar (és ukrán) tannyelvű iskolák tanulóinak szövegértését, illetve idegen nyelv-elsajátításának eredményességét vizsgálta. A témák között szerepelt még többek között a ragadványnevek sajátosságai a beregszászi Gát településén, a nyelvi revitalizáció kérdésköre Moldvában, a főnévi többes szám elsajátításának folyamata a magyar gyermeknyelvben vagy a társadalmi nemi szerepek gendernyelvészeti vizsgálata óvodáskorúak körében. A szekció két legjobb prezentációja Lévai Ákosnak a magyar nyelvben előforduló antiharmonikus tövek esetében fennálló toldalékingadozás (férfinak/férfinék) működését magyarázó kutatása, valamint Máty Dánielnek a morfolexikai hamis barátoknak a magyar, francia és angol orvosi szaknyelvben megjelenő fordítási problémáiról tartott előadása lett. Szintén ezen a napon került sor plenáris előadásunkra, amelyet Dr. Marton Péter, a Corvinus Egyetem adjunktusa tartott Összeesküvés-elméletek, kontrafaktualitás, plauzibilitás címmel. Pénteken került megrendezésre mindezek mellett a Geopolitika, a Klasszika-filológia, a Matematika – Fizika – Informatika, a Művészettörténet, az Orientalisztika és a Társadalomtudomány szekció is.

23-án, szombaton 13 órakor kezdődött a közoktatásban zajló tehetséggondozásról szóló kerekasztal-beszélgetés, amely fővárosi és vidéki középiskolai tanárok részvételével zajlott; a moderátor Balga Nóra volt, a Collegium Választmányának elnöke. Az asztalnál foglalt helyet Börzsönyi Péter (ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium és Kollégium, Budapest), Gajda Péter (Teleki Blanka Gimnázium, Székesfehérvár), Dr. Szalainé Tóth Tünde (Lovassy László Gimnázium, Veszprém), valamint Balga Attila (Eötvös József

Gimnázium, Budapest). Szó esett arról, hogy az esetek többségében egyértelmű jelei vannak, ha egy diák átlagon felüli képességekkel rendelkezik, ez bizonyos tanári praktikákkal, megfigyelésekkel könnyen átlátható. Ám sok diák képességei ellenére és motiváció hiányában nem használja ki a tehetségét, és miután kikerül tanárai szárnyai alól, könnyen elkallódik. Fontos, hogy a gyerekek megértsék annak a fontosságát, hogy nem azért kell tanulni, hogy megfeleljenek, és letudják a kötelező dolgozatokat. A minél előbb kialakuló, önálló szellemi tájékozódás és olvasás elengedhetetlen ahhoz, hogy valaki komolyabb eredményeket érjen el később. Vannak, akik később érnek be, másoknál az eredmények már igen fiatalon megmutatkoznak.

A tehetséggondozás kapcsán kiemelik, hogy fontos vagy fontos lenne a megfelelő létszámú osztályok kialakítása és ezek homogenizálása, hiszen minél nagyobb mértékűek a különbségek a diákok kompetenciájában, és minél nagyobb a létszám, annál kevésbé hatékony az együttműködés tanár és diák között, bár nem lehetetlen. A tutoriális módszer az egyik legjobb eszköz arra, hogy mind a mentor, mind a tutorált diák komoly fejlődést érjen el, hiszen a tanítás során maga a tanító is fejlődik, tanul a mentoráltjától. Ilyen tutoriális rendszer működik az Eötvös Collegiumban is. A tanulmányi versenyek is jó alkalmat adnak emellett arra, hogy motiválják a diákokat, és már középiskolás korban a megfelelő pálya felé irányítsák őket. A kreatív gondolkodás fejlesztése a legfontosabb feladatok közé tartozik, amely alapja lehet a kritikus gondolkodásnak is. Emellett elengedhetetlen, hogy a tanár és diák között legyen rendszeres személyes kontaktus is.

Ezt követte közvetlenül a Tudóstanár-képzés a Collegiumban szekció két előadással, amelyek tematikájukban kapcsolódtak a kerekasztal által felvetett problémákhoz. Dezsényi Balázs a tanórán alkalmazható vitamódszerről beszélt. A vita egy interaktív, kommunikációra ösztönző módszer, amelynek nagy előnye, hogy a beszédkészséget, a figyelmet, a hallgatást (értelmezést) egyszerre fejleszti, nem egymástól elkülönülten. Kutatások szerint a vitamódszer hatására nemcsak az egyén kommunikációs készsége javul, hanem fejlődik az íráskészség és a kritikai érzék is. Balga Nóra előadásában a magyar nyelv és irodalom integrált oktatásának célját tűzte ki maga elé, kitérve a jelenlegi Nemzeti Alaptanterv visszásságaira. Az előadó az érvényben lévő NAT nagy hibájának tekinti, hogy az irodalom és a nyelvtan tanításában nincsen kölcsönhatás, nincsenek feltárva a kapcsolódási pontok. Szerinte a hagyományos kronologikus tanítás sem tartható. Célja, hogy a jövőben ezekre a problémákra megoldást lehessen találni. A felsorolt előadásokon kívül ezen a napon

rendeztük a Biológia- Kémia, a Földrajz – Földtudomány, az Irodalomelmélet, a Színháztudomány, valamint a Modern nyelvek irodalma szekciót is több alszekciójával.

Az utolsó napon (24-én) következtek a régi, a klasszikus, a modern és a kortárs magyar irodalom témakörében megtartott prezentációk, valamint a Történelem és a Filozófia szekciók előadásai. Az irodalommal foglalkozó előadások témái között szerepelt Ottlik Géza prózájának névadási eszköztára, Borbély Szilárd versei, József Attila román versfordításai is. A konferencia utolsó, filozófiai szekciója szintén izgalmas kérdéseket vetett fel. Az első előadó a morális felelősség és a tudatosság viszonyát vizsgálat. A téma egyik szakértője, Neil Levy szerint „szükséges feltétele a morális felelősségnek, hogy tudatában legyünk azoknak a tényeknek, amelyek a cselekedeteink morális jelentőségét adják.” Ez felveti a kérdést, hogy mennyiben tekinthető bűnösnek egy gyilkos, aki a gyilkosság alatt nem volt tudatában annak, amit tesz.

Az idei évben is sikeres konferenciát zártunk. A Föld napján magnóliafát ültettünk, a Filmklub során Orwell 1984 c. regényéből készült filmet lehetett megtekinteni, az Open Mic-on pedig minden bátor vállalkozó oldott, baráti környezetben adhatta elő eddig még csak az asztalfiókban lapuló verseit, novelláit. A jövő évi konferencia reményeink szerint hasonlóan tartalmas és színvonalas lesz.”

forrás: <http://felonline.hu/2016/05/02/ek-2016-egy-konferencia-tapasztalatai/>

DRÁMAKÖR

A D'Coeur, az Eötvös Collegium drámaköre Fazekas Boglárka vezetésével a 2016-os évben két darabot adott elő.

1. A pneumokoniózisos brontosaurusz, avagy minden a 11:20-as Hainult-Redhill járaton történt (Monty Python-jelenetek)

Bemutató: 2016. március 10.

Szereplők: Szabó Enikő, Sebestyén Ádám, Mezősi Máté, Luksa Norbert, Kovács Péter, Fazekas Boglárka

Közreműködik: Kovács Györgyi, Hantó Réka, Éliás Lilla

A jeleneteket írták: Graham Chapman, John Cleese, Terry Gilliam, Eric Idle, Terry Jones, Michael Palin, valamint Tim Brooke-Taylor és Marty Feldman

Fordította: Galla Miklós

Rendező: Fazekas Boglárka

2. Züfec – egy fecske nem, avagy egy bolond százat

Bemutató: 2016. november 10. (előadásra került a SZITU KONF – Színháztudományi Konferencia kísérő programjaként is)

Közreműködők: Solymosi Nóra, Sebestyén Ádám, Mezősi Máté, Luksa Norbert, Kovács Péter, Kovács Györgyi, Garai Luca, Fazekas Boglárka, valamint Sályi Gergő, Egyed Regina és mások

Meghívó

Szeretettel várunk minden jelenlegi és volt collegistát a collegiumi drámakör, a D'Coeur és a Moszkvai Független Színház művészeinek koprodukciójában látható Züfec című előadásunkra, 2016. november 10-én, 20:00-kor az Estikében.

Szergej Leontyevics Makszudov:

ZÜFEC

(Egy fecske nem, avagy egy bolond százat)

A Moszkvai Független Színház művészei és a D'Coeur közös produkciója

Játsszák: Szergej Leontyevics Makszudov

Valamint: Ippolit Pavlovics, Pjotr Bombardov, Ljudmilla Szilvesztrova, Ilja Ivanovics Rudolffi

Továbbá: Ivan Vasziljevics, Gavril Sztyepanovics, Filip Filippovics, Nasztaszja Ivanovna, Jermolaj Ivanovics, William Shakespeare, Jean-Baptiste Molière, Anton Pavlovics Csehov, Geraszim Nyikolajevics, Likoszpasztov, Kljukvin, Avguszt Menazsraki, Polikszena Vasziljevna, Arisztarh Platonovics Szelleme, Jessie, Makszudov macskája, Kátya néni, színházi technikusok, moszkvai civilek, egy zongorista és egy csapos

Közreműködnek a D'Coeur tagjai

Akik nélkül ez nem jöhetett volna létre: Mihail Bulgakov és a K2 Színház

Bemutató: 2016. november 10.

Rendező: Foma Sztrizs

Szergej Leontyevics Makszudov első drámájának ősbemutatója a Moszkvai Független Színház művészei és D'Coeur koprodukciójában.

Az előadást 2016. november 11-én, 19:00-kor is játsszuk, a SZITU KONF - Színháztudományi konferencia kísérő programjaként.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Üdvözlettel:

A D'Coeur tagjai

Szergej Leontyevics Makszudov

EGY FECSKE NEM, AVAGY EGY BOLOND SZÁZAT

Dráma három felvonásban, négy képben,
öt jelenetben

Moszkvai Független Színház művészei
és a D'Coeur közös produkciója

Bemutató: 2016. november 10.

Felvételi és a Collegium Tisztikara

BUZDÍTÁS A 2018. ÉVI FELVÉTELIRE

Tisztelt Egyetemi Polgár!

Az Eötvös József Collegium igazgatójaként gratulálok sikeres egyetemi felvételijéhez, és köszöntöm az egyetemi polgárok között. Tanulmányaihoz sok örömet és sikereket kívánok!

Kérem, jelentkezzen az ELTE Eötvös József Collegium felvételijére! Sokéves tapasztalatunk, hogy az Eötvös Collegium hírneve olykor inkább elijeszti, semmint felbátorítja a vidéki hallgatókat. A Collegium nem bevehetetlen fellegvár, ahol publikációk, „szakmai” teljesítmények, gimnáziumi és egyetemi dolgozatok híján nem is érdemes megjelenni. Sikeres felvételi egyértelmű bizonyossága annak, hogy helye van az Eötvös Collegiumba jelentkezők között. Szívesen látjuk! A Collegium hivatása alapításától fogva az Önhöz hasonló hallgatók támogatása. A Collegiumi tagságra az ELTE Bölcsészettudományi, Informatikai, Társadalomtudományi és Természettudományi Karára felvett nappali tagozatos hallgatók pályázhatnak, illetve kivételes esetben olyanok, akik a Collegium valamelyik műhelyéhez kapcsolódó minort végeznek. Felvételizni a képzések teljes időtartama alatt lehetséges. 2015-től különösen fontos számunkra, hogy a collegiumi tagságot az ELTE valamennyi karán tanuló tanárszakos hallgatók is minél nagyobb számban elnyerjék. A Collegium vidéki és budapesti hallgatók számára egyaránt nyitott. A budapesti diákok bejáró státuszra tarthatnak igényt, amely teljes jogú collegiumi tagságot biztosít.

A pályázat beküldési határideje: 2018. augusztus 11. 24.00 óra

A pályázatnak a következőt kell tartalmaznia:

- pályázati űrlap (amely a <http://honlap.eotvos.elte.hu> internetes oldalon érhető el, a Felvételi / Pályázati felhívás menüpont alatt, ennek az oldalnak az alján, vagy erre a linkre kattintva);
- önéletrajz (hagyományos, leíró jellegű);
- szakfelvételi engedély (vagy az egyetemi felvételtől szóló értesítés másolata).

Csatolható továbbá:

- szakmai eredmények dokumentumai másolatban (pl. tanulmányi versenyek, nyelvvizsga-bizonyítvány stb. pdf/jpeg formátumban, szkennelve);
- az Ön korábbi munkáját jól ismerő szaktanár ajánlása (lezárt borítékban, amelyet, behívásuk esetén, a felvételire szíveskedjenek magukkal hozni).

A szaktanárok előzetes véleményezését követően a collegiumi felvételre behívottak névsora – a felvételi űrlapon való egyéni hozzájárulás alapján – augusztus 16-án 10 órától tekinthető meg a Collegium honlapján. A felvételi szóbeli beszélgetésekből áll, melyet a műhelyek saját hatáskörben írásbeli résszel egészíthetnek ki. A felvételi kizárólagos időpontja: augusztus 21–22–23. A humánus „fejkopogtatáson” a jelentkező szaktudását és általános műveltségét vizsgáljuk, a felvételizőt egy-egy oktatói és hallgatói bizottság fogja kérdezni. A felvételi napok többi részét kötetlen programok töltik ki. A Collegium a – bentlakást igénylő – felvételizők számára 1500 Ft (megérkezéskor, helyszínen fizetendő) regisztrációs díj ellenében a felvételi teljes időtartamára (három éj: hétfő-kedd-szerda) szállást biztosít (ágyneműhuzatot hozni kell). A felvételi mindhárom napján számítunk a jelenlétére, ezért a szállás igénybevételét figyelembe ajánlom! Kérem, szándékát a felvételi űrlap megfelelő mezőjének kitöltésével jelezze. A jelentkezések sorrendjét ebből a szempontból figyelembe vesszük, mert összesen száz férőhelyünk van, amelyek elosztása jelentkezési sorrendben történik.

Kérjük, pályázatát kizárólag elektronikus úton nyújtsa be.

Jelentkezési felület: <http://felveteli.eotvos.elte.hu/>. Pályázatában feltétlenül tüntesse fel, hogy

az ELTE melyik tanári szakjaira vagy alapszakjára és (a Collegium melyik műhelyének profiljához illő) szakterületre nyert felvételt, a középiskolában milyen nyelvet tanult.

Hiányos pályázatot nem fogadunk el. A pályázati anyagot nem őrizzük meg, és nem küldjük vissza.

További információért, kérem, keresse fel a Collegium honlapját: <http://honlap.eotvos.elte.hu>, vagy írjon a titkarsag@eotvos.elte.hu címre, illetve telefonáljon a 06-1-460-4481-es telefonszámra.

Jelentkezését várva, szeretettel üdvözlöm,

Dr. Horváth László
igazgató

A felvételihez kapcsolódó linkek:

felvételi: <http://felveteli.eotvos.elte.hu/>

főoldal: <http://honlap.eotvos.elte.hu/>

felvételi hírek: <http://honlap.eotvos.elte.hu/fooldal/felveteli>

TERMÉSZETTUDÓS ÉS INFORMATIKUS KOLLÉGÁK!

Hadd ajánljuk külön az Önök figyelmébe az ELTE rangos szakkollégiumai között az Eötvös Collegiumot! A napjainkban elsősorban bölcsész profilú intézményben alapításától kezdve mindig megbecsült helyet kapott a természettudomány, és a TTK-sok, illetve az informatikusok ma is szerves részét képezik a Collegiumnak. Ma a természettudós hallgatók négy műhelybe (Biológia–Kémia, Földrajz – Föld- és Környezettudomány, Informatika, Matematika–Fizika) szerveződve hallgathatnak az egyetemi képzésben foglalt ismeretanyagnál több és magasabb ismereteket nyújtó órákat. Az Önök számára különleges előnyöket is ígér ez a szakkollégium, más kifejezetten természettudományú profilú szakkollégiumokhoz képest. Egyrészt olyan multidiszciplináris közegbe kerülnek, ahol a „szürke hétköznapi” folyamán alkalmuk nyílik a szűkebb szakterületük mellett más tudományok világába, gondolkodásmódjába is bepillantani. A bölcsész szakos hallgatókkal való együttélés kiváló lehetőség mind verbális, mind írott kommunikációs képességük pallérozására. Másrészt az Eötvös Collegium idegen nyelvi műhelyei minden hallgató számára ingyen biztosítják nyelvóráikat, ami lehetőséget teremt arra, hogy megalapozott nyelvismerettel követhessék leendő „tudóstanárként” szakterületük kurrens eredményeit. A Collegium aktív nemzetközi kapcsolatrendszere lehetőséget teremt arra, hogy még a diákevek alatt közvetlen kapcsolatot szerezzenek a leg-rangosabb nemzetközi műhelyekben. A Collegium régebbi hallgatói segíthetik az egyetemi tanulmányok befejezését követően.

Bepillantás a mai és a régi természettudós világba:

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/dogeszek.pdf>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/informatikusok.pdf>

<http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/fizikusok.pdf>

Arra biztatjuk Önöket, hogy bátran jöjjenek el a Collegium felvételijére!

A „dögész” kabinet

A VÁLASZTMÁNY, A DIÁKOK AJÁNLÓJA

Az Eötvös József Collegium nemcsak szakmai műhelyként működik. Nincs színvonalas tudományos munka összetartó közösség és felelős együttgondolkodás nélkül.

Most összefoglaljuk néhány pontban, mi mindenre van lehetőség nálunk a műhelymunka mellett:

Izgalmas beszélgetéseken vehetsz részt az irodalmi és a színházi élet kiválóságaival.

Kedvezményesen mehetsz kiállításokra és színházba a Képkeret csoporttal, illetve a Színházkörrel.

A Közösségi Csütörtökökön filmezhetsz, bulizhatsz a pinceklubban és a társalgóban.

Minden évben részt vehetsz az Eötvös Majálison, a közös karácsonyozáson, a bográcsozásokon és a kirándulásokon, valamint a gólyaprogramokon.

Előadhatsz az Eötvös Konferencián, az OTDK utáni második legnagyobb hallgatói konferencián.

Külföldi cserekapcsolatokban vehetsz részt.

Írókörbe, Biblia-körbe járhatsz.

Open mic felolvasóesteken léphetsz fel, és ugyanitt meghallgathatsz másokat.

Sportolhatsz a kültéri sportpályán, a torna- vagy a konditeremben.

Csatlakozhatsz a Választmány valamelyik bizottságához, és te is részt vehetsz a Collegium életének szervezésében.

Ha további információkra lenne szükséged, fordulj hozzánk bizalommal az ejc.valasztmany@gmail.com címen, vagy látogass el a valasztmany.eotvos.elte.hu oldalra!

Luksa Norbert
a Választmány elnöke

**AZ ELTE EÖTVÖS JÓZSEF COLLEGIUM OKTATÓ
ÉS NEM OKTATÓ MUNKATÁRSAI, TISZTSÉGVISELŐI
(AZ ÉVKÖNYV KIADÁSÁNAK IDŐPONTJÁBAN)**

Kurátor: Szepessy Tibor
Igazgató: Horváth László
Aligazgató: Laczkó Krisztina
A Kuratórium elnöke: Bertényi Iván
A Kuratórium tagjai:
Bertényi Iván
Kiss Jenő
Borhy László
Solymosi László (póttag)
Bozsonyi Károly
Laczkó Krisztina
Mészáros Tamás
Sára Balázs (póttag)
Samu Viktor
Bartha Diána
Mónok Eszter
Bozóki Tamás (póttag)

Műhelyvezetők, kabinetvezetők, vezető tanárok:
Bangha Imre kabinetvezető
(Orientalisztika Műhely, Indológiai Kabinet)
Birtalan Ágnes kabinetvezető
(Orientalisztika Műhely, Mongol Kabinet)
Bozsonyi Károly műhelyvezető (Társadalomtudományi Műhely)
Burcsi Péter műhelyvezető (Matematika–Fizika Műhely)
Csibra Zsuzsanna kabinetvezető
(Orientalisztika Műhely, Sinológiai Kabinet)
Dezső Tamás kabinetvezető
(Orientalisztika Műhely, Assziriológiai Kabinet)
Egedi-Kovács Emese tudományos munkatárs
(Byzantium Központ, Aurélien Sauvageot Francia Műhely)
Engelné Nagy Éva műhelyvezető (Szlavisztika Műhely)

Faix Dóra műhelyvezető (Spanyol Műhely)
 Falvay Dávid kabinetvezető (Olasz Műhely, Filológiai Kabinet)
 Faragó-Szabó István műhelyvezető (Filozófia Műhely)
 Fejérvári Boldizsár műhelyvezető (Angol–Amerikai Műhely)
 Győri Róbert műhelyvezető
 (Mendöl Tibor Földrajz-, Föld- és Környezettudományi Műhely)
 Hasznos Andrea kabinetvezető
 (Orientalisztika műhely, Egyiptológiai Kabinet)
 Illés Anett műhelyvezető (Biológia–Kémia Műhely)
 Iványi Tamás (Orientalisztika műhely, Arabisztika Kabinet)
 Kalmár Anikó műhelyvezető
 (Aurélien Sauvageot Francia Műhely)
 Kozsik Tamás műhelyvezető (Informatikai Műhely)
 Körmendi Tamás műhelyvezető (Történelem Műhely)
 Laczkó Krisztina műhelyvezető (Magyar Műhely)
 Ludmann Ágnes műhelyvezető (Olasz Műhely)
 Masát András műhelyvezető (Skandinavisztika Műhely)
 Máté Zoltán műhelyvezető
 (Orientalisztika Műhely, kabinetvezető: Japán Kabinet)
 Mecszi Beatrix kabinetvezető (Orientalisztika Műhely, Koreanisztika Kabinet)
 Mészáros Tamás műhelyvezető
 (Byzantium Központ, Bollók János Klasszika-filológia Műhely)
 Sántháné Gedeon Mária vezetőtanár (Angol–Amerikai Műhely)
 Sára Balázs műhelyvezető (Germanisztika Műhely)

Titkárságvezető: Major Anita
 Könyvtáros: Kocsis Teréz
 Segédkönyvtáros: Szabó Edit Zsuzsanna
 Ügyvivő szakértő: Juhász Erika
 Gondnok: Zrupkó Gáborné
 Karbantartó: Nagy Lajos
 Takarító: Csérnetics Istvánné, Molnár Mária

Kapcsolat:
 H-1118 Budapest, Ménesi út 11-13.
 Telefon: +36 1 460 4481
 E-mail: titkarsag@eotvos.elte.hu

Függelék
A Collegium kiadványai

AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TUDOMÁNYOS KIADVÁNYAI

Dion Chrysostomos: ***Tróját nem vették be***. Fordította, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Szepessy Tibor. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Renascentia XIX) ISBN: 978-615-5371-55-4. 172 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/di%C3%B3n.pdf>

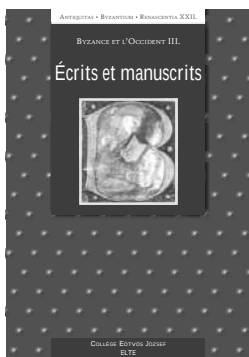

Balázs Sára (Hrsg.): ***Drei deutschsprachige Handschriften des Opusculum tripartitum des Johannes Gerson. Synoptische Ausgabe der Fassungen in den Codices StB Melk, Cod. 235, StB Melk, Cod. 570 und Innsbruck, ULB Tirol, Serv. I b 3. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. II.1.*** ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Renascentia XX) ISBN: 978-615-5371-66-0. HU ISSN: 2064-969X. 332 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/QuD-II.-I-Opusculum.pdf>

Erika Juhász (Hrsg.): *Byzanz und das Abendland IV. Studia Byzantino-Occidentalia. Bibliotheca Byzantina 4.* ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Renascentia XXI) ISBN: 978-615-5371-68-4. 276 p.
 Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/11/B_und_A_IV.pdf

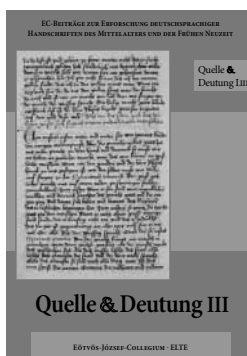

Emese Egedi-Kovács (éd.): *Byzance et l'Occident III. Écrits et manuscrits.* Collège Eötvös József ELTE, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Renascentia XXII) ISBN: 978-615-5371-63-9. 332 p.
 Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/11/Byzance_3_kotet.pdf

Ágnes Ludmann (ed.): **Italia Nostra. Studi filologici italo-ungheresi**. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Rnascentia XXIII)
ISBN: 978-615-5371-65-3. 276 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/italianostra.pdf>

Balázs Sára (Hrsg.): **Quelle und Deutung III. Beiträge der Tagung Quelle und Deutung III am 25. November 2015. EC-Beiträge zur Erforschung deutschsprachiger Handschriften des Mittelalters und der Frühen Neuzeit, Bd. I.III**. ELTE Eötvös-József Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Rnascentia XXIV) ISBN: 978-615-5371-67-7. HU ISSN: 2064-969X. 212 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/QuD-I.III-Tagung-QuD-III.pdf>

Dóra E. Solti (ed.): **Studia Hellenica**. Εισηγήσεις στα ελληνικά κατά το 5ο Συνέδριο με τίτλο *Το Βυζάντιο και η Δύση 23-27 Νοεμβρίου 2015*. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. (Antiquitas – Byzantium – Renascentia XXV) ISBN: 978-615-5371-69-1. 132 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/11/Studia-Hellenica.pdf>

Adenet le Roi
NAGYLÁBŰ BERTA,
„MAGYAR KIRÁLYLÁNY”
&
PARISE HERCEGNŐ TÖRTÉNETE
XIII. századi francia kalandénekek

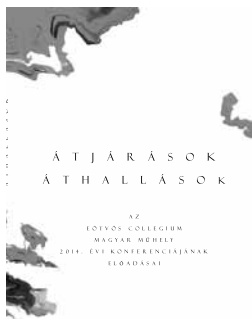

ELTE Eötvös József Collegium
2016

Adenet le Roi: **Nagylábú Berta, „magyar királyné” & Parise hercegnő története**.

XIII. századi francia kalandénekek. Fordította, az előszókat és a jegyzeteket írta: Szabics Imre. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-64-6. 182 p.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Nagylabu_Berta.pdf

Átjárások, áthallások. Az Eötvös Collegium Magyar műhely 2014. évi konferenciájának előadásai. Szerkesztette: Hantó Réka [et al.] ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-49-3. 310 p.
Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/Atjarasok.pdf>

CALAMUS

Calamus. A Collegium Hungaricum Societatis Europaeae Studiosorum Philologiae Classicae IX. országos konferenciáján elhangzott előadások. Budapest, 2014. május 9. Szerkesztette: Szikora Patrícia. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-42-4. 144 p.
Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/Calamus.pdf>

Csak írok, ez minden. Válogatás kortárs dán és norvég regényekből. [Szerkesztette: Soós Anita – Zsámbékiné Domsa Zsófia.] ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-50-9. 160 p.

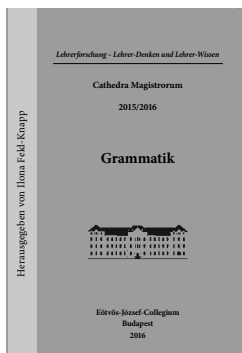

Fodor Ferenc önéletírásai. Szerkesztette: Győri Róbert és Steven Jobbitt. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-62-2. 350 p.
Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/FodorFerenc.pdf>

Garai Imre: *A tanári elitképzés műhelye. A Báró Eötvös József Collegium története 1895 - 1950*. Második, javított kiadás. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-58-5. 505 p.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/A_Tanari_elitkepzes_masodik_kiad.pdf

Grammatik. Hrsg. von Ilona Feld-Knapp. ELTE Eötvös-József-Collegium, Budapest, 2016. (Cathedra Magistrorum-Beiträge zur Lehrerforschung Band III.) ISBN: 978-615-5371-72-1. ISSN: 2063-837X. 366 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/12/cm3.pdf>

Ingenia Hungarica II. Tanulmányok az II. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásából. Főszerkesztő: Horváth László. Szerkesztette: Ternovác Balint. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-53-0. ISSN: 2416-0911. 299 p.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Ingenia_Hungarica_II.pdf

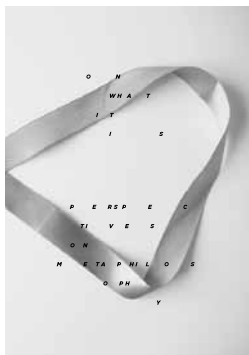

Juvenália: kettő-három. Szerkesztette: Melhardt Gergő - Szabó Gergely. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-51-6. 118 p.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Juven%C3%A1lia_bel%C3%ADv.pdf

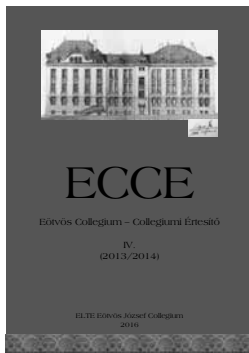

„Közel, s Távol” IV. Az Eötvös Collegium Orientalisztika Műhely éves konferenciájának előadásaiból 2014. Szerkesztette: Doma Petra – Takó Ferenc. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-56-1. 442 p.
Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/08/Kozel_s_Tavol_IV.pdf

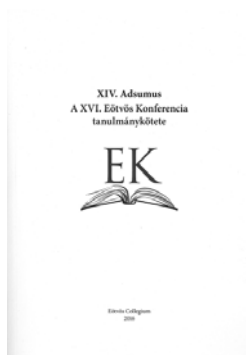
On What It Is: Perspectives on Metaphilosophy. Edited by Megyer Gyöngyösi, Zsolt Kapelner, Zsófia Ádám, István Faragó-Szabó. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-71-4. 343 p.
Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/On_What_It_Is_Perspectives_on_Metaphilosophy.pdf

AZ EÖTVÖS COLLEGIUM TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA

ECCE. Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő IV. szám (2013/2014). Szerkesztette:
Horváth László – Kocsis Teréz – Kovács Györgyi. ELTE Eötvös József Collegium,
Budapest, 2016. ISSN: 2064-0870. ISBN: 978-615-5371-54-7. 537 p.
Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/ECCE_IV.pdf

A VÁLASZTMÁNY KIADVÁNYAI

Adsumus XIV. A XVI. Eötvös Konferencia tanulmánykötete. EK. Szerkesztette: Balga Nóra – Szabó Gergely. ELTE Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. ISBN: 978-615-5371-52-3. 366 p.

Letölthető: <http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/Adsumus-XIV.pdf>

Gójaláb 2016. Az Eötvös Collegium Választmányának elsőéves információs kiadványa. Az előző számot átdolgozta: Burkus Dóra. 32 p.

Letölthető: http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/GoJalab_2016_2017.pdf

XVII. Eötvös Konferencia. Program- és absztraktfüzet. 2016. április 22–24.
Szerkesztette: Cser Nóra et al. Eötvös József Collegium, Budapest, 2016. 76 p.
http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/07/A_XVII_Eotvos_Konferencia_programfuzete.pdf

